

682/4

ACADEMIA
PUBLICII POPULARE ROMÂNE

DOCUMENTE
PRIVIND
ISTORIA ROMÂNIEI

VEACUL
XIV

C. TRANSILVANIA
VOL. II (1321—1330)

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

1953

4559

Bibl. Universitara Sibiu

R557851160

94R1061 U

ACADEMIA
REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

DOCUMENTE
PRIVIND
ISTORIA ROMÂNIEI

COMITETUL DE REDACȚIE
ION IONAȘCU, L. LĂZĂRESCU-IONESCU,
BARBU CÂMPINA, EUGEN STĂNESCU, D. PRODAN,
MIHAIL ROLLER REDACTOR RESPONSABIL

VEACUL
XIV

C. TRANSILVANIA

UNIVERSITATEA „L. BĂRBULESCU” (1321—1330)
— SIBIU —
INVENTARIAT 1998

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

1953

Bibl. Instit. de inv. superior Sibiu
INV. Nr. M72A 19 7X

MAY 1985

29 FEB 1958

ACADEMIA
REPUBLICII POPULARE ROMANE

DOCUMENTE

ISTORIA ROMANIEI

[Handwritten signature]

XIV

ACTIVITATEA

PREZENTUL VOLUM A FOST ÎNTOCMIT DE COLECTIVUL
SECȚIEI DE ISTORIE MEDIE A INSTITUTULUI DE ISTORIE
DIN CLUJ AL ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

PREFAȚĂ

Acest volum din colecția « Documente privind istoria României » cuprinde un număr de 624 documente referitoare la Transilvania între anii 1321—1330. Documentele cuprinse în acest volum sunt pentru prima oară publicate în limba română. O parte din ele au mai fost publicate în limba latină în diferite colecții și reviste; un număr de documente se publică acum pentru întâia oară, după originalele din Arhivele Istorice ale Academiei R.P.R., Filiala Cluj.

Documentele publicate în acest volum ne ajută să cunoaștem dezvoltarea bazei economice a feudalismului în Transilvania. Puterea centrală, urmărind intensificarea exploatării minelor, ia măsuri importante în ceea ce privește întărirea exploatării cu scopul de a mări beneficiile proprietarilor pe moșiile cărora se descoperă mine-reuri. Fusese încelâșenit ca « pământurile sau moșiile, atât cele ale bisericilor, cât și ale oricăror nobili ai regatului nostru, în cuprinsul cărora s'ar găsi mine de aur și argint, ar fi trebuit să treacă, în urma unui schimb cumpănit, în mâinile regelui ». Dar, « de spaima unei atari luări a pământurilor și moșiilor . . . marea comoară a regatului . . . s'ar ascunde în adâncul pământului de către locuitorii sării și . . . ei n'ar scoate-o la iveală », regele cu sfatul nobililor hotărăște că, « dacă s'ar afla mine de aur sau de argint pe pământurile și moșiile oricăror, fie ei prelați, biserici ale mânăstirilor sau de mir, ori nobili, numai spre a nu mai tăgădui aceștia că sunt < mine > . . . să se bucure și să se folosească în veci de stăpânirea neclintită a pământurilor lor în care s'ar găsi mine de aur și de argint. Ba chiar să aibă pe veci < dreptul > de a lua pe de-aîntregul a treia parte a veniturilor regești din minele de aur și argint găsite pe pământurile lor » (Doc. Nr. 443 din 17 Mai 1327). Același motiv îndeamnă pe rege să acorde pentru Baia de Arieș privilegii asemănătoare, având doar obligația să plătească maiestăfii regale darea, « adică a opta parte din câștigul < scos > din zisa mină regească, așa precum dau și plătesc meșterii sau minerii celorlalte mine de aur ale sale » (Doc. Nr. 324 din 14 Iunie 1325).

Însă pe măsura întăririi relațiilor de producție feudale, exploatarea țăranilor din partea feudaților — laici și bisericești — crește. Pe lângă obligațiile feudale și fiscale legale, țăranii sunt apăsați și de alte sarcini ocazionale. De pildă, la 1323, pentru a determina pe rege să schimbe vechea monedă, nobilimea îi promite că va da poruncă să se plătească în acel an fiscului « de fiecare poartă a iobagilor lor și a tuturor celorlalți oameni aflați în țara noastră — fără scutirea nimănui — adică atât dela cei așezați în orașe, cât și dela cei din târguri, câte o jumătate de fertun, fie în bani de argint, fie în dinari < socotiți > la prețul argintului » (Doc. Nr. 140 din 6 Ianuarie 1323).

Țărănimea își pierde tot mai mult drepturile ajungând subordonată puterii feudaților împreună cu vechii săi conducători, cu fruntașii (voievozii) satelor. Comitele Nicolae dăruiește episcopiei din Oradea o moșie a sa numită Hodiș, « având mulți locuitori — unde e așezat și locuiește voevodul Negul — dimpreună cu locuitorii ei și cu o moară aflătoare acolo pe râul numit de asemenea Hodiș » (Doc. Nr. 372 din 10 Martie 1326)

Samavolnicțiile și abuzurile puternicilor feudali făceau tot mai grea viața țăranilor. Jefeuirea bunurilor iobagilor, maltratarea acestora era un lucru obișnuit. Astfel Ștefan fiul banului Pavel, a luat dela un iobag al său doi boi și un car cu orz (Doc. Nr. 422 din 7 Noembrie 1326). Dumbo de Șalank a omorât un jude sătesc în bătaie (Doc. Nr. 588 din 15 Aprilie 1330). Un alt nobil, Ioan, a sădorit degetele unui iobag, Elye (Doc. Nr. 205 din 27 Octombrie 1323). Alt nobil, Ladislau, fiul lui Chabanka de Gywngus, a ucis și a jefuit pe moșia Kokoth niște iobagi ai banului Rophoyn (Doc. Nr. 113 din 15 Iulie 1322).

Aceleași metode erau întrebuintate și de clerul superior față de clerul inferior între care erau aceleași raporturi de exploatare și subordonare. Preoții de jos, din sate, de pildă din Șeica-Mare, se plâng împotriva episcopului Transilvaniei și a arhidiaconului de Alba-Iulia că « îi asupresc, îi apasă și îi supără în multe chipuri în ființa lor < și în > bunurile și drepturile bisericilor lor închizându-i pe unii fără nicio pricină temeinică, alungându-i pe alții, iar pe alții lipsindu-i de bisericile lor fără nicio judecată, jefuindu-i cu totul de bunurile lor atât la moarte cât și în timpul vieții, în așa măsură că unii din ei sunt siliți să cerșească spre rușinea tagmei preoțești și spre jignirea celor mai mulți » (Doc. Nr. 133 din 22 Decembrie 1322). Agravarea exploatareii și abuzurile crescând ale nobilimii feudale duc în chip firesc la întărirea luptei de clasă. Lupta țăranilor împotriva feudaților — laici și bisericești — îmbracă mai multe forme în același timp: fuga, uciderea și răsvrătirea. Astfel, iobagii lui Ioan Henul din Nependorf și Bărgău voiau să părăsească moșiile acestuia și cu greu au putut fi opriți (Doc. Nr. 512 din 20 Iulie 1328).

Nici biserica nu este cruțată de țăranii de pe moșiile sale. Din plângerea priorului mănăstirii cistercite din Cârța (Făgăraș) cunoaștem acțiunea dusă de țăranii împotriva conducerii mănăstirii și a călugărilor pentru toate abuzurile și samavolnicțiile lor. « Ne-a arătat cu lacrimi și cu plângere < amară > jignirile, silniciile, pagubele și necazurile pe care le suferă fără încetare, în fel și chip, de pe urma loviturilor celor răi fețele sus zisei mănăstiri... » (Doc. Nr. 79 din 29 Ianuarie 1322).

Ca urmare a acțiunii (« rei ») acestor țărani, regele e determinat să poruncească ca « toate bunurile mișcătoare ale răsvrățiților din următoarele sate sau moșii ale mănăstirii și anume din Cârța, din Criș, din Mesendorf, din Cloașterș, din Apusdorf, din Cislădioara, din Feldioara, din Colun, din Howabah și din Noul Român, să se împartă astfel: două părți din numitele bunuri să cadă abatelui și conventului, iar a treia parte să cadă susnumitului comite provincial cu îndatorirea ca numitul comite și locuitorii lui să așeze cu credință în toate nevoile și pricinile, drepturile și libertățile mănăstirii ».

Totodată regele ia măsuri de apărare a conducerii mănăstirilor. « Dacă cineva . . . ar ridica mâna cu nedreptate și silnicie asupra numitelor fețe < ale mănăstirii >, după ce numitul comite va cere, de va fi nevoie, ajutorul obștei zisei provincii, un atare răufăcător să fie făcut una cu pământul prin cea mai strașnică judecată regală, cu pedeapsa unei osânde fără îndurare » (Doc. Nr. 79 din 29 Ianuarie 1322).

Episcopul și capitulul Transilvaniei au simțit și ei acțiunile celor apăsăți.

Episcopul și capitulul se plâng regelui Carol Robert că niște răsvrățiți îi turbură în stăpânirea moșiilor și bunurilor lor. Regele poruncește cu tărie voevodului Transilvaniei « de a păstra . . . pe pomenitul episcop și pe frații săi din capillu nevătămați în aceeași libertate a lor de care se știe că s'au bucurat din vechime, atât în ce privește stăpânirea moșiilor lor, cât și în alte drepturi și jurisdicțiuni ale lor . . . , iar pe răsvrățiți, dacă s'ar ivi vreunii în legătură cu plata drepturilor lor sau a dijmelor lor, sau care ar căuta să se răsvrătească împotriva lor, pe oricare din ei, fie că e vorba . . . de nobili sau de oameni de rând, tu să-i strunești și să-i silești ca să le facă lor dreptate deplină » (Doc. Nr. 505 din 26 Mai 1329).

Documentele publicate în acest volum permit cunoașterea unor obiceiuri și practici judiciare importante, ca dreptul de preempțiune — dreptul rudelor, apoi a vecinilor și meșteșurilor de a răscumpăra o moșie pusă în vânzare, lucru ce trebuie amintit la trei târguri din ținutul respectiv pentru a afla cei în drept (Doc. Nr. 106 din 29 Iunie 1322); arderea pe rug și confiscarea tuturor bunurilor falsificatorilor de bani (Doc. Nr. 609 din 25 Iulie 1330); lupta în duel prin oameni angajați, un luptător încercat pentru pârâși și unul neîncercat pentru pârît (Doc. Nr. 533 din 8 Aprilie 1329); dovedirea unui lucru cu II cojurători de o seamă cu împricinatul (Doc. Nr. 396 din 23 Iulie 1326 și Doc. Nr. 423 din 27 Noembrie 1326); stabilirea textului jurământului ce trebuia depus de pârâși și de pârît (Doc. Nr. 284 din 10 August 1324). Două documente din acest volum arată legăturile diplomatice dar și luptele dintre statul feudal maghiar și tânărul stat feudal Țara Românească. Magistrul Martin, fiul lui Bugar, comite de Sălaj, a dus solii « în mai multe rânduri, la Basarab, voevodul nostru de dincolo de munți, unde și-a îndeplinit slujba soliei sale în chip credincios și vrednic

de laudă » (Doc. Nr. 282 din 26 Iulie 1324). Altă dată, Carol Robert, regele Ungariei, cere papei ajutor « pentru înfrânarea îndărătniciei și nimicirea răutății neamurilor necredincioase, vecine regatului < său > împotriva cărora trebuie să < lupte > adesea » (Doc. Nr. 338 din 13 Septembrie 1325).

Documentele cuprinse în acest volum pun o seamă de probleme economice, sociale, politice, religioase.

Se îmbogățește astfel literatura, pusă la îndemâna cercetătorilor pentru a putea în condiții tot mai bune să studieze și să lămurească dezvoltarea feudalismului pe teritoriul țării noastre.

★

REZUMATUL DOCUMENTELOR

1. — 1321, <Strigoniu, (R. P. Ungară)>. — Prepozitul și capitlul din Strigoniu mărturisesc că Toma mare vistier al reginei, comite de Sirmiu, de Bačs și de Arad cedează fiilor lui Toma de Draa niște moșii în comitatele Crasna și Solnocul Interior.

2. — <circa 1321>, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc cere sfatului din Sarospatak (azi în R. P. Ungară) să facă dreptate lui Ioan.

3. — 1321 Ianuarie 5, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie lui Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că nu a putut pune pe fiii lui Mihail în stăpânirea unor moșii.

4. — 1321 Ianuarie 20, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad scrie capitlului din Agria.

5. — 1321 Ianuarie 20, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc amână judecarea unui proces privitor la niște moșii.

6. — 1321 Ianuarie 28, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă zălogirea unei moșii.

7. — <1321 Ianuarie 28 — 1323 Februarie 9, Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă vânzarea unei moșii.

8. — 1321 Februarie 2, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă lui Ioan banul Slavoniei.

9. — 1321 Februarie 9, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Sinka.

10. — 1321 Februarie 9, <Dealul Orășii>. — Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii scriu regelui Carol Robert că au chemat pe Laurențiu, Jacou, Ștefan, Andrei și Mihail în fața sa.

11. — 1321 Februarie 10. — Carol Robert regele Ungariei ia toate moșiile lui Petru, fiul lui Petene, care se răsvrătise împotriva sa, vicecancelar al curții fiind Ioan, prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

12. — <circa 1321> Februarie 11, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc amână judecarea pricinii dintre Andrei, fiul lui Azarie și Ștefan, fiul lui Pavel banul.

13. — 1321 Februarie 20. — Carol Robert regele Ungariei restituie lui Demetrie marele vistier al magistrului Alexandru, castelanul de Cheresig, mai multe moșii, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

14. — 1321 Februarie 26. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de Lambert judele curții regale, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

15. — 1321 Martie 8, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc întărește o învoială încheiată cu privire la niște moșii din comitatul Szabolcs (azi în R. P. Ungară).

16. — <1321> Martie 9, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Soloc anunță că Ladislau și Mihail sunt martori la hotărnicirea unor moșii.

17. — 1321 Martie 12, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă schimbul de moșii dintre fiii lui Mihail cu Roland, Petru și Ladislau.

18. — 1321 Martie 18, Timișoara. — Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad mărturisește că a amânat judecarea pricinii dintre Ștefan și fiii lui Andrei

19. — 1321 Martie 18, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc ia sub ocrotirea sa pe oamenii liberi care se vor așeza pe moșiile Bolch și Zilas (azi în R. P. Ungară).

20. — 1321 Martie 22, <Oradea>. — Capitlul din Oradea transcrie un act dat de Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

21. — 1321 Martie 31, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei dă voie oricui ar dori să se așeze pe moșiile Beba Veche și Halazmortva ale comitelui Kondam Cumanul, unde « să se bucure în pace și liniște de slobozenie timp de 3 ani ».

22. — 1321 Aprilie 4, Timișoara. — Paul ban de Mačva și comite de Bodrog (azi în Jugoslavia) dă o mărturie.

23. — 1321 Aprilie 7, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă dania făcută de magistrul Vid.

24. — 1321 Aprilie 12, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Buda să cerceteze plângerea făcută de Emeric marele vistier împotriva magistrului Nicolae comite de Timiș.

25. — 1321 Aprilie 14, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că Privardus a plătit despăgubiri lui Toma, Beke și Nicolae pentru uciderea nepotului lor.

26. — 1321 Aprilie 27, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a cercetat plângerea făcută de Emeric marele vistier împotriva lui Nicolae comite de Timiș.

27. — 1321 Mai 1, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă zălogirea unei moșii din R. Cehoslovacă.

28. — 1321 Mai 5, Kóllősemjén (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă că Mauriciu fiul fostului voevod Nicolae, a distrus satul Ker (R. P. Ungară) al fiilor lui Mihail.

29. — 1321 Mai 6, Kállősemjén (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc scutește de o amendă judiciară.

30. — 1321 Mai 6, <Cluj-Mănăştur>. — Conventul din Cluj-Mănăştur mărturiseşte că fiii vicevovodului Chelleus au delegat pe tatăl lor să-i reprezinte în pricina cu capitlul din Alba-Iulia.

31. — 1321 Mai 8, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână judecarea pricinii dintre magistrul Nicolae comite de Timiș și magistrul Emeric de Beche.

32. — 1321 Mai 13, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad serie conventului din Péesvárad (azi în R. P. Ungară).

33. — 1321 Mai 21, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă vânzarea unei moșii din comitatul Szaboles (azi în R. P. Ungară).

34. — 1321 Mai 22, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă un schimb de moșii.

35. — 1321 Mai 23, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad mărturiseşte că Mihail a venit cu o procură dela conventul din Dealul Orăzii.

36. — 1321 Mai 24, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad dă niște amenzi.

37. — 1321 Mai 24, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că Pousa și Ioan, fii lui Ioan de Cherechiu, dăruiesc lui Chanadin prepozit de Oradea moșia Galoșpetreu.

38. — 1321 Mai 28, <Oradea>. — Conventul din Dealul Orăzii scrie regelui Carol Robert că a făcut cercetări în legătură cu moșia Ineu a călugărițelor din insula sf. Margareta (azi în R. P. Ungară).

39. — 1321 Iunie 25, Vetiș. — Magistrul Nicolae vicecomite curial al comitatului Satu-Mare și cei patru juzi confirmă înțelegerea dintre Petru și Tubul cu Petru cel Roșu și Petru, fiul lui Mihail.

40 — 1321 <Iunie 30>. — Elisabeta regina Ungariei dăruiește lui Chauadin prepozit de Oradea niște moșii în comitatul Satu-Mare.

41. — 1321 Iulie 1, Debrețin (R.P. Ungară). — Magistrul Iacob judele curții voevodului Doja confirmă primirea unei amenzi dela Andrei, fiul lui Azarie.

42. — 1321 Iulie 5, Sibiu. — Benedict episcop de Cenad și Iwanka episcop de Oradea confirmă că magistrul Ioan din Cluj, reprezentant al obștei din Sibiu și al parohului de acolo, a înaintat o plângere scaunului apostolic împotriva lui Nicolae prepozit de Sibiu

43. — 1321 Iulie 13, Oiejdeu. — Benedict episcop de Cenad și Iwanka episcop de Oradea confirmă înțelegerea dintre voevodul Chelleus și fiii săi cu capitlul din Alba-Iulia privitoare la cetatea Zadkeu.

44. — 1321 Iulie 14. — Magistrul Ioan vicecomite de Bihor și cei patru juzi cerce-tează plângerea făcută de comitele Iwanka împotriva lui Petru abatele bisericii din Egied, care i-a prădat satul Cadea.

45. — 1321 Iulie 25, Trenčín (R. Cehoslovacă). — Carol Robert regele Un-garie poruncește capitlului din Alba-Iulia să trimită un om să hotărânească moșia Ulieș.

46. — 1321 Septembrie 9, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia scrie regelui Carol Robert că a trimis pe Ioan arhidiacon de Ozd să hotărânească moșia Ulieș.

47. — <1321> Septembrie 14. — Marc comitele de Satu-Mare și cei patru juzi hotărâsc în pricina dintre Ioan, fiul lui Zaharia și Ștefan, cu privire la furtul unor lucruri.

48. — 1321 Octombrie 5, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei cere capitlului din Oradea să ia parte la cercetarea plângerii făcută de magistrul Ștefan și fiul său împotriva magistrului Toma comite de Ugocea.

49. — 1321 Octombrie 16, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie regelui Carol Robert că magistrul Toma a prădat moșia Baacha (azi în R. P. Ungară).

50. — 1321 <Octombrie 19>. — Marc comite de Satu-Mare și juzii acelu comitat confirmă executarea unui hoț.

51. — 1321 Noembrie 1, lângă cetatea Ciceu. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc dăruiește comitelui Nicolae, din ordinul regelui, niște moșii, în chimbul cetății Ciceu, pe care a restituit-o regelui.

52. — 1321 Noembrie 12, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă împărțirea unor moșii între fiii lui Gheorghe din Bator.

53. — 1321 Noembrie 17, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad confirmă înțelegerea dintre magistrul Emeric comite de Borș și castelan de Leva cu Ilie comite de Caloceca.

54. — 1321 Noembrie 19, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână judecarea unei pricini.

55. — 1321 Noembrie 19, <Oradea>. — Capitlul din Oradea mărturiște că Roland și Petru cedează lui Ștefan și fraților săi o moșie.

56. — 1321 Noembrie 22. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Petru moșia Ulieș.

57. — 1321 Noembrie 23, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad obligă pe Ștefan, zis Bugar, să depună jurământ într'un proces.

58. — 1321 Noembrie 25, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja voevodul Transilvaniei iartă pe Andrei de o amendă.

59. — 1321 Noembrie 28. — Carol Robert regele Ungariei restituie comitelui Nicolae, fostul castelan de Ciceu, toate moșiile sale.

60. — 1321 Decembrie 7, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că fiii lui Alexandru din Karaz n'au răscumpărat o moșie a lor.

61. — 1321 Decembrie 8, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea numește pe Chama, fiul lui Toma, canonic al bisericii din Alba-Iulia.

62. — <1322 — 1328> joi, Boghiș. — Cei patru juzi ai nobililor din comitatul Satu-Mare scriu palatinului Filip jude al Cumanilor și comite de Zips și de Ujvár că Ioan cel mare va răspunde de moșiile lui Andrei, pe cari el le stăpânește.

63. — 1322. — Carol Robert regele Ungariei amintește despre niște nobili răsculați în Transilvania.

64. — 1322 Ianuarie 1, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia întărește un privilegiu dat magistrului Nicolae.

65. — 1322 Ianuarie 1, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia întărește actul din 1292 privitor la moșia Sângătin.

66. — 1322 Ianuarie 5. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Lucaciu și fratelui său mai multe moșii (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

67. — 1322 Ianuarie 8, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei face o danie.
68. — 1322 <după Ianuarie 14>. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat capitlului din Oradea.
69. — 1322 Ianuarie 16, Uj-Semjén (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei comite de Satu-Mare și Szabolcs fixează termenul unei judecăți.
70. — 1322 Ianuarie 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Ioan, fiul lui Ioan, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
71. — 1322 Ianuarie 22, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Čozma (azi în Jugoslavia).
72. — 1322 Ianuarie 23, Timișoara. — Carol Robert întărește o danie făcută de Petru, fiul magistrului Synka.
73. — 1322 Ianuarie 26. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Marcel, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
74. — 1322 Ianuarie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Petru, fiul magistrului Sinka, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
75. — 1322 Ianuarie 27, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână judecarea unui proces.
76. — 1322 Ianuarie 28. — Carol Robert regele Ungariei face o danie, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
77. — 1322 Ianuarie 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act privitor la Sângătin, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
78. — 1322 Ianuarie 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii lui Ioan, fiul banului Ștefan, vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.
79. — 1322 Ianuarie 29. — Carol Robert regele Ungariei acordă mai multe privilegii mănăstirii din Cârța stabilind obligațiile și drepturile oamenilor de pe moșiile mănăstirii.
80. — 1322 Februarie 15, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs amendează pe magistrul Toma comite de Ugocea.
81. — 1322 Februarie 16, <Oradea>. — Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă zălogirea unei moșii din R. P. Ungară.
82. — 1322 Martie 4, Dara. — Comitele și juzii din comitatul Satu-Mare scriu palatinului Doja că au chemat pe fiii lui Belenich la judecata cu magistrul Ștefan.
83. — 1322 Martie 18, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad scrie capitlului din Agria.
84. — 1322 Martie 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Gervasiu niște moșii (azi în R. Cehoslovacă), vicecancelar al curții fiind Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

85. — 1322 <în jurul lui 21 Martie>. — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs amână judecarea unui proces.

86. — <1322 înainte de Martie 24, Debrecin, R. P. Ungară>. — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs amână judecarea unui proces.

87. — 1322 Aprilie 2, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea scrie episcopului de Olomouc să cerceteze pricina dintre parohul bisericii din Sibiu și obștea de acolo cu prepozitul din Sibiu.

88. — 1322 Aprilie 18, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc anunță că moșiile Mălăncrar, Criș, Beșa, Felța, Noul Săsesc și Roandola aparțin comitatului de Alba.

89. — 1322 Aprilie 20, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei întărește orașului Cluj privilegiile sale fiscale și vamale.

90. — 1322 Aprilie 20, Criștiș. — Toma voevodul Transilvaniei hotărăște în pricina dintre Maria și Iacob, fiii lui Petru, cu fiii lui Ladislau, privitor la moșiile Mucundorf și Sarustheluk.

91. — 1322 Aprilie 20, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc poruncește comitelui Arnold și magistrului Nicolae să ajute pe clericul Benedict să-și ia în stăpânire fâneața din hotarul Cricăului.

92. — <1322 după Aprilie 20>. — Comitele Arnold și magistrul Nicolae scriu lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că au pus pe clericul Benedict în stăpânirea fâneții sale.

93. — 1322 Mai 1, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Nitra să-i scrie în legătură cu distrugerea unor acte ale magistrului Desideriu castelan de Bologna.

94. — 1322 Mai 1, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână termenul unei judecăți.

95. — 1322 Mai 13, Tatárfalva (R. P. Ungară). — Comitele și juzii din comitatul Satu-Mare fixează termenul unei judecăți.

96. — 1322 Mai 21, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad scrie capitlului din Agria să hotărnicască niște moșii, foste ale lui Ladislau, fiul lui Ioan.

97. — 1322 Mai 22 <Uj-Semjén, R. P. Ungară>. — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs trimite în fața capitlului din Oradea judecarea unui proces.

98. — 1322 Mai 25, Uj-Semjén (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs dă dispoziții în legătură cu hotărnicirea unei moșii (azi în R. P. Ungară).

99. — 1322 Iunie 1, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă vânzarea unei moșii (azi în R. P. Ungară).

100. — 1322 Iunie 2. — Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiile m-rii din Pecsvarad (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

101. — 1322 Iunie 4, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Gabriel nobil de Toldala a vândut magistrului Nicolae moșiile Puini și Iwaukateleke, din comitatul Dobâca.

102. — <circa 1322 Iunie 9>. — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs dă o poruncă.

103. — 1322 Iunie 10, Timișoara. — Elisabeta regina Ungariei face o danie.

104. — 1322 Iunie 18, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii înregistrează o plângere a lui Nicolae și Leukus împotriva regelui Carol Robert.

105. — 1322 Iunie 27, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că Briccius de Halap a dăruit lui Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs o parte din moșia sa Halap.

106. — 1322 Iunie 29, Oradea. — Doja palatinul Ungariei și comite de Satu-Mare și de Szabolcs cere rudelor și vecinilor să răscumpere moșia Toty, zălogită magistrului Emeric.

107. — 1322 Iulie 1, Oradea. — Ivanca episcop de Oradea confirmă că fiii lui Vincențiu au dat mamei lor vitrege moșia Toty.

108. — <1322—1342> Iulie 7, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc cere lui Pavel, zis Magar, castelan de Gyms (azi în R. Cehoslovacă) să înapoieze magistrului Ioan pe iobagul acestuia.

109. — 1322 Iulie 8. — Carol Robert regele Ungariei face o danie lui Dionisie de Futak, comite de Bihor.

110. — 1322 Iulie 8, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs dă un act într'un proces.

111. — <1322> Iulie 8, Neapole. — Nicolae prepozit de Arad confirmă primirea unei sume de bani.

112. — 1322 Iulie 13, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Agria să trimită un martor la împărțirea moșiilor lui Samuel.

113. — 1322 Iulie 15, Timișoara. — Lambert judele curții regale și comite de Cenad hotărăște ca două părți din moșiile lui Ladislau să-i revină lui, iar o parte palatinului Doja.

114. — 1322 Iulie 30, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs hotărăște termenul de judecare a pricinii dintre Laurențiu de Bulle și Ladislau cu fiii lui Mihail de Semyen.

115. — 1322 Iulie 30, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs confirmă o înțelegere privitoare la niște moșii din R. P. Ungară.

116. — 1322 Iulie 30, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs întărește o înțelegere privitoare la niște moșii din R. P. Ungară.

117. — 1322 August 3, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei scrie dogelui Venetiei.

118. — 1322 August 5. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Nicolae moșiile Hususău și Micăsasa, așezate lângă Târnava Mare și Pânade și Șona așezate lângă Târnava Mică.

119. — 1322 August 6, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs confirmă o înțelegere privitoare la niște moșii din R. P. Ungară.

120. — 1322 August 6, Timișoara. — Arhiepiscopul de Strigoniu fixează termenul unui proces.

121. — 1322 August 12, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie lui Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs că nu s'a prezentat nimeni dintre rude și megieși să răscumpere moșia Toty.

122. — 1322 August 16, Debrețin (R. P. Ungară). — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs atribue, prin sentință, moșia Toty fiilor lui Ivanka.

123. — <1322> August 21, Sibiu. — Decanul parohi din Slimnic, capitlul și obștea Sașilor din Sibiu transcriu actul dat de regele Carol Robert mănăstirii din Cârța.

124. — 1322 August 24, <Debrețin, R. P. Ungară>. — Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs și jude al Cumanilor face o danie vărului său Nicolae.

125. — 1322 August 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Gall notarul regelui, mai multe moșii din comitatele Cenad, Caraș și Timiș, dăruite de magistrul Teodor.

126. — <1322> August 31, <Neapole>. — Plata făcută lui Nicolae prepozit de Arad pentru niște medicamente.

127. — 1322 Septembrie 27, <Dealul Orăzii>. — Conventul din Dealul Orăzii confirmă o danie făcută de magistrul Blasiu.

128. — 1322 Octombrie 8. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act al regelui Andrei al II-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

129. — 1322 Octombrie 16, Alba-Iulia. — Benedict arhidiacon de Telegd hotărăște că un sfert al dijmelor din Saroš se cuvine bisericii sf. Nicolae din Saroš.

130. — 1322 Noembrie 17, <Avignon>. — Papa Ioan al XXII-lea ia măsuri cu privire la moșiile din Ungaria ale cavalerilor Ioaniți.

131. — 1322 Noembrie 24, Alba-Iulia. — Andrei episcopul Transilvaniei îngăduie ridicarea unei capele la Csenger.

132. — 1322 Decembrie 13, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei confirmă înțelegerea dintre reprezentantul cavalerilor Ioaniți din Ungaria cu magistrul Hector și comitele Punyk.

133. — 1322 Decembrie 22, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea poruncește episcopului de Olomouc să cerceteze pricina dintre decanatul de Șeica Mare cu Andrei episcopul de Alba-Iulia și arhidiaconul Ioan.

134. — <după 1322>. — Ioan, fiul lui Ressel, din neamul Secuilor, declară că renunță la continuarea procesului împotriva lui Ioan Lengel.

135. — 1323. — Carol Robert regele Ungariei întărește un privilegiu al său din 1319, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

136. — 1323. — Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Simion și ai lui Mihail, vama dela Kuesd (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

137. — 1323. — Carol Robert regele Ungariei întărește arhiepiscopului de Strigoniu o moșie (azi în R. Cehoslovacă), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

138. — 1323, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că comitele Benedict și fiul său au vândut comișilor Petru și Pavel moșia Phyluplaka din comitatul Arad.

139. — 1323, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că regele Emeric a întărit <în 1202—1203> prepoziturii din Arad moșiile ei din Transilvania.

140. — 1323 Ianuarie 6, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei dă dispoziții în legătură cu baterea unei noi monede.

141. — 1323 Ianuarie 13, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Petru o casă în orașul Cisnădie, dăruită de comitele Nicolae.

142. — 1323 Ianuarie 16, Timișoara. — Prepozitul de Strigoniu întărește pe Chanadiu, fost prepozit de Oradea, ca episcop de Agria. Sunt menționați și episcopi din Transilvania.

143. — 1323 Ianuarie 20, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Agria.

144. — 1323 Ianuarie 20, Doba. — Juzii nobililor din comitatul Satu-Mare mărturisesc că Laurențiu, fiul lui Grigore din Petrești, nu s'a înfățișat la jurământ.

145. — 1323 Februarie 1, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Ladislau, fiul comitelui Alard de Ocna Sibiului, a vândut fratelui său comitele Alard partea sa de moșie din satul Ryngenkerg.

146. — 1323 Februarie 4. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Mihail, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

147. — 1323 Februarie 9, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii mărturisesc că Pelbard și Ioan n'au restituit suma de 40 de mărci.

148. — 1323 Februarie 17, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă încheierea unei înțelegeri între fiii lui Nicolae cu Paul Magar.

149. — 1323 Februarie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește mai multe moșii magistrului Alexandru, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

150. — 1323 Februarie 26, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Pécs să hotărânicească o moșie, la cererea magistrului Gheorghe vicecastelanul cetății Timișoara.

151. — 1323 Februarie 26. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat magistrului Mihail, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

152. — 1323 Februarie 26. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat magistrului Emeric de Beche, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

153. — 1323 Martie 2. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Dumach comitatul Dresnych, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

154. — 1323 Martie 6, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei o moșie (azi în R.P. Ungară).

155. — 1323 Martie 10, Timișoara. — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Alba-Regală.

156. — 1323 Martie 17, <Pécs, R. P. Ungară>. — Capitlul din Pécs scrie regelui Carol Robert că a pus pe magistrul Gheorghe vicecastelanul cetății Timișoara în stăpânirea unei moșii (azi în R. P. Ungară).

157. — 1323 Martie 22, Budafelhéviz (R. P. Ungară). — Lambert judele curții regale și comite de Cenad dă o poruncă capitlului din Oradea.

158. — 1323 Martie 24, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă vânzarea unei moșii.

159. — 1323 Martie 29. — Carol Robert regele Ungariei face o danie fiilor comitelui Nicolae, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

160. — 1323 Martie 29. — Carol Robert regele Ungariei amintește slujbele aduse de magistrul Nicolae, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

161. — 1323 Martie 29. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Geuchul cetățean din Sopron, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

162. — 1323 Aprilie 2. — Deme, fiul lui Mortunus, se obligă în fața judeului și oaspeților din Satu-Mare să răsplătească pe luptătorul Bugizlou.

163. — 1323 Aprilie 10, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă înțelegerea dintre fiii lui Boksa cu privire la împărțirea unei cetăți.

164. — 1323 Aprilie 29. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Laurențiu, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

165. — 1323 Mai 5, <Alba-Iulia>. — Capitlul de Alba-Iulia confirmă că Mihail, fiul comitelui Alard de Ocna Sibiului, a vândut fratelui său comitele Alard a patra parte din satul Regurkyrch.

166. — 1323 Mai 13, insula Budei (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiile oaspeților din Dej.

167. — 1323 Mai 13, Cisnădie. — Comitele Nicolae dăruiește ginereului său Nicolae, fiul comitelui Hezon din Cristian, o jumătate de moară, o curte slobodă de dări și șapte jugăre de vie în valea lui Winricus.

168. — 1323 Mai 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Ioan moșia Porumbesti.

169. — 1323 Mai 19. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Ioan, fiul lui Toma moșiile Lazuri, Dorolț, Balasey și Băbești.

170. — 1323 Mai 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Petru, fiul magistrului Sinca, o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

171. — 1323 Mai 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Martin o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

172. — 1323 Mai 26. — Carol Robert regele Ungariei confirmă împărțirea unei moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
173. — 1323 Mai 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat călugărilor din insula Budei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
174. — 1323 Mai 29, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie lui Carol Robert.
175. — 1323 Iunie 10. — Carol Robert regele Ungariei face o danie lui Emeric de Kompod, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
176. — 1323 Iunie 16, Gáva (R. P. Ungară). — Filip palatinul Ungariei scrie capitlului din Oradea.
177. — 1323 Iunie 19. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc mai multe moșii în Transilvania.
178. — 1323 Iunie 20. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Alexandru, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
179. — 1323 Iunie 27, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă vânzarea unei moșii (azi în R. P. Ungară).
180. — 1323 Iunie 29. — Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Andrei o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
181. — 1323 Iulie 4, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie palatinului Filip.
182. — 1323 Iulie 15. — Carol Robert regele Ungariei întărește episcopului de Nitria mai multe moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
183. — 1323 Iulie 17. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat comitelui Ștefan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
184. — 1323 Iulie 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește magiștrilor Ladislau și Douch o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
185. — 1323 Iulie 19. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act din 1321, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
186. — 1323 Iulie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește o moșie lui Pavel, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
187. — 1323 Iulie 22, <Oradea>. — Capitlul bisericii din Oradea scrie palatinului Filip.
188. — 1323 August 4. — Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii magistrului Desideriu castelanul de Bologa.
189. — 1323 August 12, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Cenad să cerceteze dacă moșiile Ghermanul Mare și Ghermanul Mic din comitatul Caraș țin de dreptul de danie al regelui și să le dea magistrului Pavel.
190. — 1323 August 22. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act bisericii din Pécs, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.
191. — 1323 August 22, Vis (R. P. Ungară). — Comitele vice-judecător al palatinului Filip amână un termen de judecată fixat de capitlul din Oradea.
192. — 1323 Septembrie 1, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă dania făcută de Leustachius, fiul comitelui Marcel.

193. — 1323 Septembrie 3, <Cenad>. — Capitlul din Cenad scrie regelui Carol Robert că moșiile Ghermanul Mare și Ghermanul Mic țin de dreptul de danie al regelui și le-a dat magistrului Pavel.

194. — 1323 Septembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește judei și juraților din Șeica Mare să silească pe preoții din Șeica Mare să asculte de episcopul Transilvaniei.

195. — 1323 Septembrie 11. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act din 1281, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

196. — 1323 Septembrie 15, Budafelhéviz (R. P. Ungară). — Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână judecarea unui proces.

197. — 1323 Septembrie 15, <Oradea>. — Capitlul din Oradea mărturișește că magistrul Ioachim a depus împreună cu 49 de cojurători jurământul în procesul său cu comitele Iwanka.

198. — 1323 Septembrie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii comitelui Dominic.

199. — 1323 Septembrie 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat fiilor lui Ioachim, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

200. — 1323 Septembrie 26, Loprethaza (U.R..S.S.). — Filip palatinul Ungariei mărturișește că comitele Desideriu urmează să aducă o scrisoare a fostului palatin și alta a capitlului din Oradea.

201. — 1323 Octombrie 9. — Carol Robert regele Ungariei întărește capitlului din Alba-Iulia două părți din vama dela Vințul de Jos.

202. — 1323 Octombrie 11, Sibiu. — Conventul dominicanilor și franciscanilor din Sibiu transcrie un act al regelui Carol Robert din 1323.

203. — 1323 Octombrie 23. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Pavel moșiile Ghermanul Mare și Ghermanul Mic din comitatul Caraș.

204. — 1323 Octombrie 26, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă depunerea unui jurământ.

205. — 1323 Octombrie 27, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că Ioan, fiul lui Ștefan, a plătit iobagului Elye 7 mărci, despăgubire pentru zdrobirea degetelor.

206. — 1323 Octombrie 30, Micske. — Palatinul Filip jude al Cumanilor desființează vama dela Deapoi și acordă dreptul de a se lua vamă la Parhida.

207. — 1323 Octombrie 31. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Frederic, fiul comitelui Dwym, mai multe moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

208. — 1323 Noembrie 2. — Juzii nobililor din comitatul Satu-Mare obligă pe Laurențiu să jure că nu a prădat satul Rusal al fiilor lui Grigore.

209. — 1323 Noembrie 6. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Feldric, fiul comitelui Dwym, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

210. — 1323 Noembrie 7. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Prideric, fiul comitelui Dwym, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

211. — 1323 Noembrie 20. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Mykch, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

212. — 1323 Noembrie 23, Buda (R. P. Ungară). — Toma vicejudecătorul palatinului Filip confirmă neprezentarea la judecată a fiilor lui Antonie, chemați prin conventul din Oradea.

213. — 1323 Noembrie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii magistrului Nicolae, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

214. — 1323 Noembrie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește capitlului din Zagreb o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

215. — 1323 Noembrie 29. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat capitlului din Zagreb, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

216. — 1323 Decembrie 8. — Carol Robert regele Ungariei întărește înțelegerea dintre magistrul Emeric și comitele Dombov, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

217. — 1323 Decembrie 8. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat m-rii Heiligenkreuz (azi în Austria), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

218. — 1323 Decembrie 8. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Desideriu judele curții reginei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

219. — 1323 Decembrie 10, Budafelhéviz (R. P. Ungară). — Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, confirmă o înțelegere pe baza unei scrisori de învoială eliberată de capitlul din Arad.

220. — 1323 Decembrie 10. — Carol Robert regele Ungariei întărește o moșie fiilor lui Phile, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

221. — 1323 Decembrie 12. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat fiilor lui Phile, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

222. — 1323 Decembrie 12, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei întărește comitelui Dumbo un act dat de Lambert judele curții, comite de Cenad și de Nitra.

223. — 1323 Decembrie 14, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventu din Dealul Orășii confirmă înțelegerea dintre magistrul Ioan și fiii lui Ioan cu privire la împărțirea unor moșii.

224. — 1323 Decembrie 15, Budafelhéviz (R. P. Ungară). — Lambert judele curții regale și comite de Cenad fixează termenul unei judecăți.

225. — 1323 Decembrie 19. — Carol Robert face o danie fiilor lui Emeric și Phile, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

226. — 1323 Decembrie 20, <Cluj>. — Judele și obștea orașului Cluj confirmă că magistrul Iacob Bolkyscler a vândut o casă croitorului Sigismund.

227. — 1323 Decembrie 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat capitlului de Strigoniu, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

228. — 1323 Decembrie 31. — Carol Robert regele Ungariei întărește o danie făcută m-rii Toplica (azi în Jugolsavia), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

229. — 1324. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act m-rii din Abram (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

230. — 1324. — Carol Robert regele Ungariei confirmă că Ioan, fiul lui Toma, a vândut lui Petru cu frații săi și fiilor lui Nicolae moșia Eusi, lângă Oradea.

231. — 1324 I a n u a r i e 3. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Mihail și Nicolae, fiii lui Albert din Jucul de Jos, moșia Paulusteluke și pădurea Imbuș din comitatul Dobâca.

232. — 1324 I a n u a r i e 3. — Marcu comite de Solnoc, vicejudele magistrului Mikech și cei patru juzi confirmă înțelegerea dintre fiii banului Pavel și neamul Koch.

233. — 1324 I a n u a r i e 11. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act al regelui Ladislau al IV-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania

234. — 1324 I a n u a r i e 12. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act din 1317 dat pe baza sentinței magistrului Doja, comite de Bihor și de Szabolcs.

235. — 1324 I a n u a r i e 14, D e v a. — Toma voevodul Transilvaniei, comite de Solnoc și de Sibiu scrie capitlului din Alba Iulia să cerceteze neînțelegerea dintre Ștefan, nobil de Valea Seacă și Sandrin, Opour și Egidiu privitor la împărțirea unor moșii.

236. — 1324 I a n u a r i e 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat magistrului Mihail, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

237. — 1324 I a n u a r i e 19. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Ioan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

238. — 1324 I a n u a r i e 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de regele Ladislau al IV-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania

239 — 1324 I a n u a r i e 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat fiilor lui Pousa, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

240. — 1324 I a n u a r i e 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat magistrului Mihail, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

+ 241. — 1324 I a n u a r i e 22, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia mărturișește că comitele Petru a oprit, în numele fiilor lui Solomon și Daniel, pe Alard, fiul lui Alard de Ocna Sibiului, să vândă o moșie a sa.

242. — 1324 I a n u a r i e 30, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că comitele Nicolae a dăruit magistrului Petru și soției sale moșiile Jidveiu, Bălcaciu, Șona și Pănade.

243. — 1324 F e b r u a r i e 3. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat fiilor lui Egidiu, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

+ 244. — 1324 F e b r u a r i e 5, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia scrie lui Toma voevodul Transilvaniei, comite de Solnoc și de Sibiu că împărțirea dintre Ștefan cu Sandrin, Opour și Egidiu a părților lor din moșiile Valea Seacă și Turia s'a făcut în chip nedrept.

245. — 1324 F e b r u a r i e 17, B u d a f e l h é v i z (R. P. Ungară). — Lambert judele curții regale și comite de Cenad stabilește un termen de judecată.

246. — 1324 F e b r u a r i e 22, V i ș e g r a d (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei întărește un act al său din 1322, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

247. — 1324 Februarie 25. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnóc, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

248. — 1324 Februarie 29, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Nitra (azi în R. Cehoslovacă), cu privire la zălogirea unei moșii făcută lui Desideriu castelanul de Bologna.

249. — 1324 Martie 8. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat cetății Zagreb, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

250. — 1324 Martie 14, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă înțelegerea dintre fiii lui Solomon și Daniel cu Henning, fiul lui Pouka, privitor la o moșie.

251. — 1324 Martie 19, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Mihail de Juc, comite de Cluj și fratele său au oprit pe slujitorul lor Ioan cel mare să ocupe moșia lor Paulustelky.

252. — 1324 Martie 20. — Filip vicecomite de Bihor și cei patru juzi stabilesc termenul de judecată în pricina dintre Leukus, Zuard și Beke, un iobag al lor, cu Ștefan, fiul comitelui Grigore.

253. — 1324 Martie 23. — Carol Robert regele Ungariei confiscă niște moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

254. — 1324 Martie 25. — Carol Robert regele Ungariei restituie voevodului Transilvaniei dreptul de judecată în toate părțile Transilvaniei.

255. — 1324 Martie 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat mării din insula sf. Margareta, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

256. — 1324 Martie 31. — Carol Robert regele Ungariei întărește cu noua sa pecete privilegiul dat comitelui Nicolae cu privire la moșile Sucutard, Țaga și Silvaș.

257. — 1324 Aprilie 7. — Carol Robert regele Ungariei iartă pe comitele Nicolae de toate faptele săvârșite în timpul când a fost în slujba fiilor lui Ladislau, fostul voevod al Transilvaniei.

258. — 1324 Aprilie 8, Vis (R. P. Ungară). — Comitele Nicolae vicejudele palatinului Filip anulează un act al capitlului din Oradea privitor la o moșie din R. P. Ungară.

259. — 1324 Aprilie 11, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei întărește cu noua sa pecete un act dat magistrului Petru.

260. — 1324 Aprilie 11. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnóc toate moșiile lui Ioan, fiul lui Corrad, care le-a pierdut din cauza necredinței față de rege.

261. — 1324 Aprilie 14. — Ștefan comite de Szaboles mărturisește că Hemus fraatele magistrului Ștefan din Oradea, a vândut un cal.

262. — 1324 Aprilie 17. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Emeric de Kumpold, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

263. — 1324 Aprilie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește comitelui Meynolth cel Roșu, o moșie printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

264. — 1324 Mai 2, <A g r i a, R. P. U n g a r ă>. — Capitlul din Agria mărturisește că fiii fostului palatin Roland au jurat că n'au cotropit moșiile lui Ladislau. Unele din aceste moși sunt în Transilvania.

265. — 1324 Mai 8, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert dăruiește două cetăți lui Toma voevodul Transilvaniei, pentru credincioasă slujbă.

266. — 1324 Mai 9. — Petheu comite de Satu-Mare și cei 4 juzi confirmă plângerea magistrului Ioan împotriva unor locuitori din Zomusseg (azi în R. P. Ungară), pentru prinderea unor iobagi.

267. — 1324 Mai 13. — Carol Robert regele Ungariei întărește un sat dat lui Ioan fiul magistrului Laurențiu, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania

268. — 1324 Mai 22. — Carol Robert regele Ungariei dă un act orașului Maros (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

269. — 1324 Mai 23. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Pavel meșter de arcuri o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

270. — 1324 Mai 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Nicolae banul Slavoniei și comite de Sopron o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

271. — 1324 Iunie 7, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă o înțelegere.

272. — 1324 Iunie 7, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă depunerea unui jurământ.

273. — 1324 Iunie 14, Vis (R. P. Ungară). — Comitele Nicolae confirmă că fiii lui Mihail din Semjén (azi în R. P. Ungară) au depus jurământ în fața conventului din Dealul Orăzii.

274. — 1324 Iunie 17, lângă Deva. — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Alba-Iulia să pună pe Sandur și pe Egidiu în stăpânirea moșiilor Lokkazun.

275. — 1324 Iulie 10, Crăciunelul de Jos. — Carol Robert regele Ungariei iartă pe Ioan, fiul lui Ștefan, de plata cheltuielilor de judecată datorate magistrului Lambert comite de Cenad.

276. — 1324 Iulie 14. — Carol Robert regele Ungariei întărește o scrisoare a comitelui Alexandru judele curții regale, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

277. — 1324 Iulie 15, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă o mărturie a lui Matei duhovnicul lui Lambert jude al curții regale și comite de Cenad.

278. — 1324 Iulie 16, lângă râul Târnava. — Filip palatinul Ungariei, judele Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár fixează termenul depunerii unui jurământ de desvinovățire.

279. — 1324 Iulie 19. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de regele Bela al IV-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

280. — 1324 Iulie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act al său din 1318, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

281. — 1324 Iulie 25, lângă Șona. — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Agria.

282. — 1324 Iulie 26. — Carol Robert regele Ungariei restituie magistrului Martin o moșie pentru credincioasă slujbă. Sunt pomenite soliile magistrului Martin la « Basarab Voevodul de dincolo de munți ».

283. — 1324 Iulie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de capitlul din Agria, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

284. — 1324 August 10, lângă Sibiu. — Carol Robert regele Ungariei stabilește formulele de jurământ după care urmează să jure la judecăți împričinații și conjurătorii lor.

285. — 1324 August 10, lângă Sibiu. — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Oradea.

286. — 1324 August 11. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei vama dela Geerche (azi în R. Cehoslovacă).

287. — 1324 August 12, lângă Orăștie. — Carol Robert regele Ungariei face o danie lui Phynta, fiul lui Samuil.

288. — 1324 August 14, lângă Orăștie. — Carol Robert regele Ungariei îngăduie timp de 5 ani mutarea liberă a oricărui iobagi care și-au plătit darea pământului și dreptul de a se așeza ca oameni liberi pe două moșii din R. P. Ungară.

289. — 1324 August 20, Sliunic. — Boleslav arhiepiscop de Strigoniu îl primește pe Toma prepozit de Sibiu ca frate și canonic al bisericii din Strigoniu.

290. — 1324 Septembrie 2, Rupea. — Toma voevodul Transilvaniei, comite de Solnoc și de Sibiu confirmă că Ladislau a dăruit moșia sa Coroiu-Sânmartin fraților săi Mihail, Pavel și Tumpa.

291. — <1324> Septembrie 19. — Cei patru juzi de Satu-Mare confirmă înțelegerea dintre Petru, fiul lui Ioan și Ioan, fiul lui Dionisie.

292. — 1324 Octombrie 3. — Carol Robert regele Ungariei face o danie Elisabetei, fiica lui Ioan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

293. — 1324 Octombrie 10. — Carol Robert regele Ungariei întărește actul său din 12 August 1324 dat lui Finta de Mende, pentru slujbele sale în timpul șederii regelui în Transilvania.

294. — 1324 Octombrie 19. — Carol Robert regele Ungariei acordă diferite imunități unor slujbași ai magistrului Grigore, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

295. — 1324 Octombrie 28. — Carol Robert regele Ungariei întărește o danie făcută magistrului Othmar, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

296. — 1324 Octombrie 31, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie regelui Carol Robert.

297. — 1324 Noembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Oradea.

298. — 1324 <Noembrie 4 — Decembrie 20, Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie regelui Carol Robert.

299. — 1324 Noembrie 8, Vetiș. — Juzii nobililor din Satu-Mare mărturisesc că Ioan, fiul lui Dionisie, n'a plătit despăgubirea datorată lui Petru, fiul lui Ioan.

300. — 1324 Noembrie 21. — Carol Robert regele Ungariei întărește două acte date de Bela al IV-lea și de capitulul de Alba-Iulia mănăstirii din Cluj-Mănăștur.

301. — 1324 Decembrie 11. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Laurențiu o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

302. — 1324 Decembrie 20. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Pavel marele vistier, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

303. — 1324 Decembrie 21. — Carol Robert regele Ungariei scutește pe toți nobilii din Transilvania, pentru credincioasă slujbă, de orice dări și plăți și în special de găzduri, de darea meriundelor și de darea fertunului față de voevodul Transilvaniei.

304. — 1325. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de regele Bela al IV-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

305. — <1325 — 1329 Ianuarie 8>, Timișoara. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc serie locuitorilor din Bistrița să ia măsuri împotriva ucigașilor lui Ioan, fiul lui Geblin.

306. — 1325 Februarie 9, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act dat de Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu.

307. — 1325 Februarie 16, Vis (R. P. Ungară). — Filip palatinul, judele Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár hotărăște în pricina dintre magistrii Petru și Ioachim, nobil de Cherechiu, privitoare la moșia Săcueni.

308. — 1325 Martie 2, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă împărțirea moșiilor lor între Andrei și fiii săi, fiii lui Endus, fiii lui Petru și fiul lui Ioan.

309. — 1325 Aprilie 12, Deva. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc restituie moștenitorilor comitelui Henning moșiile acestuia, luate de regele Carol Robert deoarece se răsculase împreună cu Sașii din Transilvania împotriva lui.

310. — <1325> Aprilie 12, Deva. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc serie capitlului din Alba-Iulia să dea un act cu privire la moșiile moștenitorilor comitelui Henning din Petrifalău.

311. — 1325 Aprilie 14. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat lui Emeric de Bechey, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

312. — 1325 Aprilie 20, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie două acte ale lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc din 12 Aprilie 1325.

313. — 1325 Mai 2, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă împărțirea moșiilor lor între fiii și nepoții banului Simion.

314. — 1325 Mai 11, Alba-Iulia. — Andrei episcopul Transilvaniei întărește vechile privilegii ale locuitorilor din Șard.

315. — 1325 Mai 16, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă un act al regelui Carol Robert din 1324.

316. — 1325 Mai 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Mykch, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

317. — 1325 Mai 30, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act dat lui Chanadin, Petru și Benedict, nobili din Peștișul de Jos.

318. — 1325 Mai 31, Oradea. — Petru vicarul episcopului de Agria iartă pe Petru de Bank de plata unor taxe.

319. — 1325 Mai 31, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă zălogirea unor moșii.

320. — 1325 Iunie 5, <Arad>. — Capitlul din Arad mărturisește că Grigore din Chieri și-a răscumpărat moșia zălogită magistrului Posa.

321. — 1325 Iunie 8. — Carol Robert regele Ungariei face o danie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

322. — 1325 Iunie 11. — Strângătorii de dijme ai episcopului Transilvaniei din ținuturile Satu-Mare și Ugocea cedează pe timp de un an dijmele din satul Keri lui Ladislau, stăpânul moșiei, pentru o jumătate de marcă de argint.

323. — 1325 Iunie 14. — Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Ioan niște moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

324. — 1325 Iunie 14. — Carol Robert regele Ungariei acordă mai multe privilegii minerilor din Baia de Arieș, scoțându-i de sub jurisdicția tuturor juzilor din țară.

325. — 1325 Iunie 16. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Ricolph printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

326. — 1325 Iunie 16, — Lipo va. — Carol Robert regele Ungariei dă un act Conventului din Michev (azi în R. P. Polonă).

327. — 1325 Iunie 17. — Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor magistrului Laurențiu o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

328. — 1325 Iunie 30, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că comitele Ladislau a vădut lui Ioan, Laurențiu și Andrei jumătate din moșia Wgramonustra (R. P. Ungară).

329. — 1325 Iulie 4. — Carol Robert regele Ungariei dă un act bisericii din Zagreb, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

330. — 1325 Iulie 11, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă împărțirea unor moșii între Kylian, Solomon și Ștefan cu fiii lui Mihail.

331. — 1325 Iulie 14. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Iacob, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

332. — 1325 Iulie 23. — Carol Robert regele Ungariei întărește cu noua sa pecete un act dat m-rii augustinilor din Dej.

333. — 1325 August 2, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă împărțirea moșiilor lor din comitatele Solnocul Interior și Cluj între fiii lui Dionisie.

334. — 1325 August 2, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia mărturisește că Iacob, fiul lui Apa și fiii săi au dat magistrului Toma o moșie, ca despăgubire pentru arderea cetății lui.

335. — 1325 August 2, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Iacob, fiul lui Apa și fiii săi au plătit 25 de mărci văduvei lui Grigore, fiul lui Apa.

336. — 1325 August 21. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Carol de Chytwan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

337. — 1325 Septembrie 12, Vetiș. — Juzii nobililor din Satu-Mare confirmă că Ladislau și-a ales reprezentanți într'o judecată.

338. — 1325 Septembrie 13, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea scrie regelui Carol Robert că nu-i poate da ajutor împotriva neamurilor necredincioase din vecinătatea regatului său.

— 339. — 1325 Septembrie 16, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă vânzarea unei părți din moșia Vylak, din comitatul Târnava.

340. — 1325 Septembrie 22, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Ladislau, Mihail și Beche, fiii lui Gheleth, dăruiesc lui Dominic, fiul lui Andrei de Gâmbaș, moșia Șintereag.

341. — 1325 Septembrie 27, <Oradea>. — Capitlul din Oradea transcrie un act al său din 1321.

342. — 1325 Septembrie 29. — Carol Robert regele Ungariei întărește un contract de căsătorie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

343. — 1325 Octombrie 4. — Juzii din comitatul Solnoc fixează hotarele orașului Dej.

344. — 1325 Octombrie 8, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea își rezervă dreptul de a numi pe episcopii de Győr și de Oradea.

345. — 1325 Octombrie 8, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea își rezervă dreptul de a numi pe episcopii de Pécs și de Alba-Iulia.

346. — 1325 Octombrie 12. — Carol Robert regele Ungariei restituie fiilor lui Petru vama din satul lor Săcueni din comitatul Bihor, pe care o dase lui Petru, zis Cyne și fiilor săi, în satul lor Olosig.

347. — 1325 Octombrie 12, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea numește pe Ioan, fiul lui Ladislau, canonic la Oradea.

348. — 1325 Octombrie 14, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă lui Woliric Pavel un canonicat în capitlul din Alba-Iulia.

349. — 1325 Octombrie 21, Vetiș. — Filip palatinul mărturișește că Geblyn s'a plâns că iobagii lui Ioan i-au luat 16 mărci de argint.

350. — 1325 Octombrie 21, Vetiș. — Filip palatinul Ungariei mărturișește că Petru a oprit pe toți vecinii să folosească moșia sa.

351. — 1325 Octombrie 22, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Alexandru judele curții regale confirmă o înțelegere privitoare la niște moșii din R. P. Ungară. Înțelegerea se va încheia în fața capitlului din Oradea.

352. — 1325 Octombrie 27. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește fiicelor lui Dominic moșia Uifalău din comitatul Alba.

353. — 1325 Noembrie 2, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea ia măsuri să se dea magistrului Simion, fiul comitelui Aymon al Secuilor, un beneficiu.

354. — 1325 Noembrie 6, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Oradea.

355. — 1325 Noembrie 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii sf. Martin din Panon-Halma (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

356. — 1325 Decembrie 4. — Carol Robert regele Ungariei face o danie comitelui Alexandru de Kuchk, judele curții regale, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

357. — 1325 Decembrie 7, <Oradea>. — Capitlul din Oradea pune pe comitele Nicolae în stăpânirea unei moșii.

358. — 1325 Decembrie 9, Sântimbru. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc scrie capitlului din Alba-Iulia să pună pe Nicolae de Juc în stăpânirea moșiei sale.

359. — 1326, <Agria, R. P. Ungară>. — Capitlul din Agria confirmă stăpânirea de către Ioan, fiul lui Ioan, a moșiilor Ineu și Chobolow.

360. — 1326 Ianuarie 9, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Cenad să vadă dacă moșiile Akach și Zemyklos sunt în comitatul Cenad sau nu.

361. — 1326 Ianuarie 13, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia scrie lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că Andrei, fratele lui Albert, a dat moșia sa, dintre Jucul de Jos și Râscruci, lui Nicolae de Juc.

362. — 1326 Ianuarie 20, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă alegerea de către juzii din comitatul Szabolcs a unui reprezentant al lor într'un proces.

363. — 1326 Ianuarie 24. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de regele Andrei al II-lea, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

364. — 1326 Ianuarie 28. — Carol Robert regele Ungariei restituie fiilor lui Briccius o moșie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

365. — 1326 Ianuarie 31, <Cenad>. — Capitlul din Cenad scrie regelui Carol Robert că moșiile Akach și Zemyklos se află în comitatul Cenad.

366. — 1326 Februarie 6, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că moșia Semlac aparține magistrului Scennlek.

367. — 1326 Februarie 16, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă înțelegerea dintre Stanislav cu fiul său și Kendech cu fratele său, cnezi din Fieșd, cu magistrul Garman și rudele lui cu privire la despăgubirea acestora din urmă pentru uciderea rudei lor Petru, zis Kurmus.

368. — 1326 Februarie 17, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea ia măsuri să se dea lui Ladislav, fiul lui Tiba, un canonicat în biserica din Transilvania.

369. — 1326 Februarie 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat episcopiei de Agria, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

370. — 1326 Februarie 21, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei scrie comitelui și juzilor din comitatul Satu-Mare că moșia Szakoly aparține comitatului Szabolcs (azi în R. P. Ungară).

371. — 1326 Martie 1, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Alexandru judele curții regale adjudecă unor nobili niște moșii (azi în Jugoslavia), printre martori sunt și dregători din Transilvania.

372. — 1326 Martie 10, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă că Nicolae comite de Cenad a dăruit episcopiei de Oradea moșia Hodiș, unde locuiește voevodul Negul, precum și o moară pe râul Hodiș.

373. — 1326 Martie 12. — Carol Robert regele Ungariei întărește magiștrilor Toma custodele și Adrian arhidiaconul bisericii din Alba-Iulia, moșia Zlatna.

374. — 1326 Martie 13, Vizsoly (R. P. Ungară). — Palatinul Filip comite de Zips și de Ujvár, confirmă înțelegerea dintre Gheorghe, Ponch și fiul său și Mihail cu fiii lui Mihail din Semjén pentru prădarea unei moșii.

375. — 1326 Martie 30, Deva. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc scrie capîtlului din Alba-Iulia să hotărnicască moșiile comitelui Nicolae, Sucutard, Țaga, Sântioana și Silivaș.

376. — 1326 Aprilie 5, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei confirmă că moșiile Akach și Scenmiclos se află în comitatul Cenad.

377. — 1326 Aprilie 19, Oradea. — Carol Robert regele Ungariei poruncește capîtlului din Oradea să hotărnicască o moșie din R. P. Ungară.

378. — 1326 Aprilie 20, Cheresig. — Carol Robert regele Ungariei fixează taxele vamale pe care le vor lua fiii lui Toma la podul de pe moșia lor.

379. — 1326 Aprilie 24, <Alba-Iulia>. — Capîtlul din Alba-Iulia scrie lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că a hotărnicit moșiile Sucutard, Țaga, Sântioana și Silivaș ale comitelui Nicolae. La hotărnicirea moșiei Silivaș s'au opus oaspeții din Sic.

380. — <înainte de 1326 Aprilie 30>. — Magistrul Desideriu confirmă înțelegerea dintre Ioan, fiul lui Ressel din neamul Secuilor și Ioan, zis Lengel.

381. — 1326 Aprilie 30, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă privitoare la bunurile lui Petru Secuiul, ucigașul lui Ioan vistierul curții.

382. — 1326 Mai 3, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc întărește hotărnicirea moșiilor Sucutard, Țaga, Sântioana și Silivaș ale comitelui Nicolae.

383. — 1326 Mai 9. — Carol Robert regele Ungariei întărește testamentul magistrului Nicolae, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

384. — 1326 Mai 11, <Dealul Orăzii>. — Conventul din Dealul Orăzii confirmă că fiii lui Elleș de Trascău, fostul vicevoevod al Transilvaniei, au vândut lui Mykch banul Slavoniei moșia Giriș din comitatul Bihor.

385. — 1326 Mai 25, Sântimbru. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă că Ivanca, fiul lui Grigore de Palate, a oprit pe fiii lui Mihail de Tușina dela cîtopirea moșiei Palatca de sus.

386. — 1326 Iunie 10, Sântimbru. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc scrie capîtlului din Alba-Iulia să hotărnicască moșia Juc.

387. — 1326 Iunie 12. — Carol Robert regele Ungariei întărește lui Andrei episcopul Transilvaniei dreptul de a lua dijmele în sare dela Sic, Cojocna, Ocna Dejului și Turda, iar capîtlului din Alba-Iulia dijmele din sare dela Turda. Deasemenea scutește aceste sate de orice altă dare și de vamă.

388. — 1326 Iunie 12. — Carol Robert regele Ungariei face o danie fiilor lui Petru Nagy, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

389. — 1326 Iunie 15. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat unor udvornici, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

390. — 1326 Iunie 18. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat m-rii de pe muntele sf. Maria din Kethel (azi în Austria), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

391. — 1326 Iulie 1, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol] Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Grigore moșiile Apathy și Tarcea, precum și vama dela Valea lui Mihai.

392. — 1326 Iulie 5, <Oradea>. — Capitlul din Oradea scrie regelui Carol Robert că a împărțit moșia Karul (azi în R. P. Ungară).

393. — 1326 Iulie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește o danie a fostei regine Isabela, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

394. — 1326 Iulie 22. — Carol Robert regele Ungariei dă un act capitlului din Buda, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

395. — 1326 Iulie 23. — Carol Robert regele Ungariei dă un act mai multor nobili printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

396. — 1326 Iulie 23, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă o mărturie.

397. — 1326 Iulie 24, Lökös (R. P. Ungară). — Comitele de Satu-Mare și cei patru juzi confirmă înțelegerea dintre comitele Gheorghe și Ioan Lengel, cu privire la prădarea moșiei Pișcari.

398. — 1326 Iulie 25, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă un act bisericii din Zagreb, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

399. — 1326 August 12, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă fixarea hotarului dintre moșia Eery a regelui Carol Robert și moșia Arpășel a fiilor lui Renold.

400. — 1326 August 14, Lökös (R. P. Ungară). — Comitele de Satu-Mare și cei patru juzi confirmă plata unei amenzi.

401. — 1326 August 16, <Dealul Orăzii>. — Conventul din Dealul Orăzii, confirmă înțelegerea dintre Pelyibarth și fiii lui Cegan.

402. — 1326 August 22, <Alba-Regală R. P. Ungară>. — Capitlul din Alba-Regală confirmă niște mărturii în legătură cu furtul unor cai, din timpul când regele Carol Robert era în Transilvania.

403. — 1326 August 25. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii sf. Margareta (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregătorii din Transilvania.

404. — 1326 August 30. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Ștefan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

405. — 1326 Septembrie 13, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia serie lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că a hotărnicit moșia Juc.

406. — 1326 Septembrie 16, <Dealul Orăzii>. — Conventul din Dealul Orăzii confirmă că magistrul Mauriciu a dăruit fiilor lui Petru moșia Coli din comitatul Bihor.

407. — 1326 Septembrie 22. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Stanislau cnezul moșia Strâmtura din Maramureș, scutind-o de judecată și orice dare regală.

408. — 1326 Septembrie 22. — Carol Robert regele Ungariei dă nobililor din Călvasăr moșia Loamnăș, în schimbul moșiei Tămășasa pe care o dă cetății Deva.

409. — 1326 Septembrie 24, Oradea. — Carol Robert regele Ungariei întărește oaspeților din Cluj moșia Bochteluke.

*410. — 1326 Septembrie 24, Oradea. — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitolului din Alba-Iulia să fixeze hotarele dintre moșiile Dej și Cusdrioara.

411. — 1326 Septembrie 26, Oradea. — Carol Robert regele Ungariei confirmă o judecată.

412. — 1326 Octombrie 1, <Avignon>. — Papa Ioan al XXII-lea dă o poruncă priorului provincial al dominicanilor din Ungaria.

413. — 1326 Octombrie 7, <Oradea>. — Capitolul din Oradea confirmă depunerea unui jurământ.

414. — 1326 Octombrie 14. — Carol Robert regele Ungariei întărește episcopiei din Oradea moșia Zuhna, dăruită de Dumitru marele vistier, comite de Bač și de Trenčin.

415. — 1326 Octombrie 15, Debrețin (R. P. Ungară). — Dumitru marele vistier anunță pe oaspeții din satul Dorolț că a numit ca jude al lor pe comitele Mihail. Deasemeni trimite un om al său să ia venitul morii din acel sat.

416. — 1326 Octombrie 21, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea poruncește arhiepiscopului de Strigoniu și episcopilor de Vesprim și Győr să cerceteze pricina dintre episcopul de Oradea și călugării dominicani din satul Debrețin cu privire la biserica din sat.

417. — 1326 Octombrie 24. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat unei cetăți (azi în Jugoslavia), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

418. — 1326 Octombrie 26, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă o plângere privitoare la înstrăinarea unei moșii.

419. — 1326 Octombrie 28, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc scrie capitolului din Alba-Iulia să dea un act comitelui Nicolae de Juc, privitor la hotărnicirea moșiei Abelteleky.

420. — 1326 Noembrie 4, Berveni. — Filip palatinul Ungariei iartă plata unei amenzi.

421. — 1326 Noembrie 7, Berveni. — Juzii nobililor din Satu-Mare mărturisesc că Ioan de Domănești încredințează unor arbitrii judecarea unei pricini.

422. — 1326 Noembrie 7, Berveni. — Filip palatinul Ungariei fixează, în adunarea generală a comitatului Satu-Mare, judecarea unei pricini.

423. — 1326 Noembrie 27, Semjén (R. P. Ungară). — Vicecomitele și juzii din comitatul Szabolcs poruncesc lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești, să depună un jurământ.

* 424. — 1326 Decembrie 10, <Alba-Iulia>. — Capitolul din Alba-Iulia întărește hotărnicirea moșiei Abelteleky a lui Nicolae nobil de Jucul de Jos.

425. — 1326 Decembrie 26. — Carol Robert regele Ungariei dă un act episcopiei de Nitra, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

426. — 1327. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Ricolf și Andrei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

427. — 1327, <Agria, R. P. Ungară>. — Capitlul din Agria confirmă împărțirea moșiilor lor între fiii lui Iacob și fiii lui Petru.

428. — 1327. Ianuarie 8. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Radun, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

429. — 1327 Ianuarie 14. — Carol Robert regele Ungariei dă un act mânăstirii din Kethel (azi în Austria), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

430. — 1327 Ianuarie 19, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei întărește bisericii sf. Ladislau din Oradea dreptul ca niciun judecător să nu-i judece iobagii.

431. — 1327 Ianuarie 23, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei confirmă înțelegerea între mai mulți nobili. Printre martori e amintit Martin comite de Sălaj.

432. — 1327 Februarie 1, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea pune pe dominicanii trimiși împotriva ereticilor sub protecția banului Slavoniei, voevodului Transilvaniei și a lui Basarab voevodul de dincolo de munți.

433. — 1327 Februarie 1, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă voie priorului dominicanilor din Ungaria să trimeată câțiva călugări inchiזורi împotriva ereticilor.

434. — 1327 Februarie 1, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea scrie comitelui Solomon de Brașov să ajute pe dominicanii trimiși ca inchiזורi împotriva ereticilor.

435. — 1327 Februarie 1, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă voie priorului dominicanilor din Ungaria să propovăduiască cruciada împotriva ereticilor din Transilvania, Bosnia și Slavonia.

436. — 1327 Februarie 7, Vizsoly (R. P. Ungară). — Filip palatinul, jude al Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár scrie capitlului din Agria să cerceteze pricina privityoare la o moșie. E menționat capitlul din Oradea.

437. — 1327 Februarie 18, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă răs-cumpărarea unor amenzi judecătorești.

438. 1327 Martie 17. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Grigore moșiile Apaty și Tarcea.

439. — 1327 Aprilie 8, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă plângerea făcută împotriva vânzării unei moșii.

440. — 1327 Aprilie 27. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Nicolae actul său din August 1322.

441. — 1327 Mai 1, <Agria, R. P. Ungară>. — Capitlul din Agria scrie palatinului Ungariei că Beke s'a obligat, în fața capitlului din Oradea, să-și vândă o moșie.

442. — 1327 Mai 10, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia mărturisește că Alexie cel Roșu și Dionisie, fiii lui Ioan de Băla, vând fratelui lor Iwanka partea lor din moșia Băla.

443. — 1327 Mai 17, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă voie tuturor nobililor și prelaților să-și stăpânească toate moșiile în care se găsesc mine de aur și argint și să ia o treime din veniturile ce se cuvin regelui din aceste mine.

444. — 1327 Mai 21, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Buda Veche să pună pe Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea moșilor fiilor lui Petru.

445. — 1327 Mai 21, <Vișegrad, R. P. Ungară>. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc moșiile fiilor lui Ioan, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

446. — 1327 Mai 24, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Buda Veche să hotărnicască moșiile din comitatul Nógrád (azi în R. P. Ungară), dăruite lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

447. — 1327 Mai 26, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Kő (azi în Iugoslavia), să hotărnicască o moșie dăruită lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

448. — 1327 Mai 28, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea poruncește prepozitului de Sibiu să ia înapoi toate bunurile înstrăinate ale capitlului din Alba-Iulia.

449. — 1327 Mai 29. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Gheorghe și fraților săi, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

— 450. — 1327 Mai 31, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Alba-Iulia să hotărnicască moșiile Feldioara, Cătina și Țagu, din comitatele Cluj și Dobâca, ale magistrului Toma.

451. — 1327 Iunie 4. — Comitele Alexandru judele curții regale hotărăște în pricina dintre Secuii din Kezd și capitlul din Strigoniu, cu privire la moșia Vințul de Sus.

452. — 1327 Iunie 4, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a hotărnicit niște moșii din R. P. Ungară ale lui Toma voevodul Transilvaniei.

453. — 1327 Iunie 4, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a pus pe Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii din R. P. Ungară.

454. — 1327 Iunie 4, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a pus pe Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii și cetăți din R. P. Ungară.

455. — 1327 Iunie 5, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a hotărnicit niște moșii din R. P. Ungară ale lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

456. — 1327 Iunie 5, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a hotărnicit niște moșii din R. P. Ungară, date lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

457. — 1327 Iunie 6, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a hotărnicit niște moșii din R. P. Ungară, date lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

458. — 1327 Iunie 16, Mintiu (Satu-Mare). — Pavel vicar general al lui Andrei episcopul Transilvaniei confirmă că Elisabeta, soția comitelui Iacob, împreună cu fiul ei din prima căsătorie, dăruiesc lui Ioan și Nicolae, a patra parte din moșia Syma.

459. — 1327 Iunie 22. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Rikolf și ai lui Andrei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

460. — 1327 Iulie 1, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea interzice dominicanilor din Ungaria și Slavonia de a îndeplini slujba de inchizitori împotriva ereticilor din aceste regiuni.

461. — 1327 Iulie 1, <Avignon>. — Papa Ioan al XXII-lea scrie regelui Carol Robert să sprijine pe franciscani în slujba lor de inchizitori împotriva ereticilor din Ungaria.

462. — 1327 Iulie 1, <Avignon>. — Papa Ioan al XXII-lea poruncește mai multor prelați să sprijine pe franciscani în slujba lor de inchizitori împotriva ereticilor.

463. — 1327 Iulie 30, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că moșia Vințul de Sus a fost dată capitlului din Strigoiu, în urma judecății cu Secuii din Kezdic.

464. — 1327 August 1. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii Kolos din Slovacia, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

465. — 1327 August 2, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă plângerea făcută de capitlul din Strigoiu împotriva Secuilor din Kezdi, cu privire la moșia Vințul de Sus.

466. — 1327 August 19, <Kö, Jugoslavia>. — Capitlul din Kö scrie regelui Carol Robert că a pus pe Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii.

467. — 1327 August 19, <Kö, Jugoslavia>. — Capitlul din Kö scrie regelui Carol Robert că a pus pe Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unei moșii.

468. — 1327 August 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Blasiu, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

469. — 1327 August 30, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă oprirea aștrăinării unei moșii din R. Cehoslovacă.

470. — 1327 Septembrie 8. — Carol Robert regele Ungariei face o danie lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

471. — 1327 Septembrie 13, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea numește pe Ștefan canonic în Transilvania, capelan al regelui Carol Robert, într'un beneficiu liber în biserica Transilvaniei.

472. — 1327 Septembrie 22, Sibiu. — Nicolae decanul de Sibiu, paroh al satului Turnișor hotărăște în pricina dintre parohul din Șelimbăr și parohul din Cisnădie cu privire la niște dijme ale oamenilor din Cisnădie.

473. — 1327 Septembrie 25, Oradea. — Carol Robert regele Ungariei întărește împărțirea unei moșii între cetatea regală Cheresig și fiii lui Ioan.

474. — 1327 Octombrie 11, Satu-Mare. — Juzii nobililor din comitatul Satu-Mare confirmă o înțelegere privitoare la plata a doi boi.

475. — 1327 <circa Octombrie 13>. — Dumitru mare vistier și jude al nobililor afirmă că, în adunarea obștească a comitatului Satu-Mare mai mulți nobili au mărturisit că Andrei, nobil de Pylys, este din neamul Koplen, și stăpânește moșiile Gelyeus, Cărașeu, Culciul Mare și Wuthka.

476. — 1327 Octombrie 13, Satu-Mare. — Dumitru marele vistier și jude în comitatele Satu-Mare, Bihor și Szabolcs confirmă niște mărturii într'o judecată.

477. — 1327 Octombrie 21, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Alexandru judele curții regale fixează un termen într'o judecată. — E menționată o procură dată de capitlul din Cenad.

478. — 1327 Noembrie 17. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Kokoss, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

479. — 1327 Noembrie 24, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Alexandru judele curții regale judecă pricina dintre magistrul Ștefan notar al curții regale și fratele său cu mai mulți nobili din neamul Koplen cu privire la moșia Vezendiu.

480. — 1327 Decembrie 10. — Carol Robert regele Ungariei dă un act comitelui Alexandru de Kuchk, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

481. — 1327 Decembrie 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act episcopiei din Vesprim, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

482. — 1327 Decembrie 30. — Carol Robert regele Ungariei întărește hotărnicirea unor moșii din R. P. Ungară, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

483. — <1328—1330 înainte de Mai 30>. — Incercare de înțelegere între episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba-Iulia cu decanatul din Sebeș cu privire la darea ce trebuia s'o plătească decanatul din Sebeș episcopului și capitlului.

484. — 1328. — Carol Robert regele Ungariei dă un act Sașilor din Zips (azi în R. Cehoslovacă), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

485. — 1328 Ianuarie 11. — Carol Robert regele Ungariei dă un act mai multor nobili, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

486. — 1328 Ianuarie 14. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii sf. Adrian (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

487. — 1328 Ianuarie 20, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă oprirea vânzării sau zălogirii unei moșii.

488. — 1328 Ianuarie 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Blasiu de Fony, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

489. — 1328 Februarie 21, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă vânzarea unei moșii.

490. — 1328 Februarie 27. — Carol Robert regele Ungariei dă un act oaspeților din Szepesszombat (R. Cehoslovacă), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

491. — <1328 Martie — 1349 Iunie>. — Un strângător de dijme scrie « domnului Valentin », despre greutățile întâmpinate în strângerea dijmelor.

492. — 1328 Martie 9. — Carol Robert regele Ungariei dă un act capitlului din Buda, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

493. — <1328> Martie 11, Avignon. — Episcopul de Albano desleagă de excomunicare pe călugărul Nicolae Broda, care a condus câțva timp mânăstirea din Cluj-Mănăstur.

494. — 1328 Martie 13, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei scrie capitlului din Alba-Iulia să cerceteze dacă Toma prepozitul de Sibiu a stăpânit o ocnă de sare la Ocna Sibiului.

495. — 1328 Martie 18. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii sf. Benedict, (R. Cehoslovacă), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

496. — 1328 Martie 23. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Iacob, Pavel și Doja, fiii palatinului Doja, niște moșii în comitatele Szabolcs și Bihar.

497. — 1328 Martie 28. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Mykch banul Slavoniei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

498. — 1328 Aprilie 21. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Dominic, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

499. — 1328 Aprilie 21, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc două moșii.

500. — 1328 Mai 3. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii din Szkalka, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

501. — 1328 Mai 4, Avignon. — Prepozitul de Geneva, auditor papal interzice să se ia vreo nouă măsură în pricina dintre episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba-Iulia cu decanatele săsești înainte de terminarea judecării dintre ei la curia papală.

502. — 1328 Mai 8, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia scrie regelui Carol Robert că prepozitul din Sibiu a stăpânit întotdeauna o ocnă de sare la Ocna Sibiului.

503. — 1328 Mai 8, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea poruncește tuturor prelaților din Ungaria să nu ia dijme prea mari dela Cumanii, Români și Slavii trecuți la catolicism.

504. — 1328 Mai 10, Buda. (R. P. Ungară). — Pavel judele curții regale pedepsește cu plata unei amenzi pe Nicolae, fiul lui Grigore, deoarece a declarat fals un act al conventului din Dealul Orășii.

505. — 1328 Mai 26, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc să ia sub ocrotirea sa pe episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba-Iulia și să scutească de vamă sarea lor dela ocna din Turda.

506. — 1328 Iunie 2, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă că comiții Nicolae și Laurențiu de Recea au restituit lui Gheorghe, fiul lui Ștefan și lui Ladislau și Ioan, fiii lui Petru de Sănger, jumătate din moșia Sănger.

507. — 1328 Iunie 14, <Kő, Jugoslavia>. — Capitlul din Kő scrie regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii.

508. — 1328 Iunie 22. — Carol Robert regele Ungariei întărește mai multe moșii lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

509. — 1328 Iulie 3, Alba <Regală, R. P. Ungară>. — Matia trimisul papal în Ungaria transcrie actul regelui Carol Robert dat episcopului Transilvaniei și capitlului din Alba-Iulia.

510. — 1328 Iulie 7, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă plân-gerea făcută de Nicolae, zis Wos, cu privire la hotărnicirea unei moșii dintre moșiile Ghiolf și Sântioana.

511. — 1328 Iulie 10, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă împărțirea unei moșii și a iobagilor de pe acea moșie între magistrul Laurențiu și nepoții lui.

512. — 1328 Iulie 20, Deva. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc ia sub ocrotirea sa pe iobagii lui Ioan zis Henul, de pe moșiile Neppundorph și Bârgău.

513. — 1328 Iulie 23. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc mai multe moșii, luate dela fiii lui Petru pentru necredința lor față de rege.

514. — 1328 Septembrie 8, lângă râul Saar (Austria). — Comitele Pavel judele curții regale dăo sentință, printre judecători fiind și magistrul Dionisie de Iutagh, comite de Bihor.

515. — 1328 Septembrie 17. — Carol Robert regele Ungariei face o danie, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

516. — 1328 Septembrie 20, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă lui Nicolae de Matafaris, canonic de Oradea un canonicat în biserica din Oradea și o prebendă, ce va fi liberă.

517. — 1328 Septembrie 26. — Mănțiune despre un act al regelui Carol Robert dat familiei de Geoagiu.

518. — 1328 Octombrie 19. — Comitele Pavel judele curții regale scrie capitlului din Cenad să cheme pe Boza, fiul lui Bolachuch, la judecată în fața regelui.

519. — 1328 Noembrie 6, <Cenad>. — Capitlul din Cenad scrie magistrului Pavel judele curții regale că a chemat în fața regelui pe Boza, fiul lui Bolachuch.

520. — 1328 Noembrie 17. — Carol Robert regele Ungariei dă un act oaspeților din Kremnica (azi în R. Cehoslovacă), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

521. — 1328 Decembrie 6, Vișegrad (R. P. Ungară). — Dumitru mare vistier, castelan de Cheresig și jude al Cumanilor dăruiește soției sale mai multe moșii în R. P. Ungară.

522. — 1329. — Comitele Benher de Prejmer judele regelui și al locuitorilor din scaunul Cincul mărturisește că Gerlach de Sulumberg, Henric de Agnita și Teodoric au vândut comitelui Ioan din satul Proștea jumătate din moara lor din hotarul satului Proștea.

523. — 1329, Arad. — Capitlul din Arad confirmă că membrii familiei Chanad au vândut lui Petru prepozit de Cenad și Ștefan, arhidiacon de Timiș jumătate din moșia Beez și din pădurea Palataerde.

524. — 1329, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii dau un act.

525. — 1329 Ianuarie 17, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc judecă pricina dintre Nicolae și Ladislau cu comitele Desideriu de Elephanth, care le-a distrus satul lor Sântejude, valorând 3.000 de mărci.

526. — 1329 Ianuarie 20. — Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat m-rii Demes (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

527. — 1329 Februarie 25. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Mihail de Miskócz, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

528. — 1329 Martie 2, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă că Pavel, fiul lui Petru de Chereuși, a vândut lui Petru, fiul lui Iacob de Sălățiș și fraților săi o parte din moșia sa Beune, din comitatul Solnoc.

529. — 1329 Martie 19, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei scrie conventului din Dealul Orăzii să hotărâncească moșia Valea lui Mihai.

530. — 1329 Martie 21, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act al lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc dat lui Andrei, fiul lui Petru de Daia și lui Ștefan, fiul lui Wythk de Sighișoara.

531. — 1329 Martie 21. — Carol Robert regele Ungariei dă un act abației sf. Benedict din Pécvárad (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

532. — 1329 Aprilie 2, Sárvár (R. P. Ungară). — Toma comite de Vasvár și castelan de Saar scrie capitlului din Vasvár că a dat fratelui său, magistrul Ștefan, a treia parte din cetatea sa Dyun, în schimbul sumei de 50 de mărci ce i-o va plăti în fața capitlului din Alba-Iulia, precum și niște moșii ale sale în schimbul satului Dubrunhaza din Transilvania.

533. — 1329 Aprilie 8, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale confirmă înțelegerea dintre magistrul Desideriu de Elefauth, castelan de Bologa și Matia, fiul lui Andrei de Ewsy, cu privire la uciderea unor slujitori ai lui Desidériu.

534. — 1329 Aprilie 10, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă schimbul de moșii dintre regele Carol Robert și magistrul Ștefan.

535. — 1329 Aprilie 16, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei restituie fiilor lui Cristian din Cristian și Ermeu moșia Hașfalău, cotropită de Daniel fiul lui Vosmuth.

536. — 1329 Aprilie 19, <Dealul Orăzii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orăzii confirmă că mai mulți nobili din neamul Kapplyan au dăruit lui Martin două părți din moșia Ciumești.

537. — 1329 Aprilie 26. — Carol Robert regele Ungariei acordă mai multe privilegii oaspeților Sași și Unguri din satele Visk, Huszth, Teceu și Câmpulung din Maramureș, printre care dreptul de a ține târg și de a-și alege jude dintre ei. Deasemeni, se arată drepturile și obligațiile acestor oaspeți.

538. — 1329 Mai 1, <Pojon>. — Capitlul din Pojon confirmă vânzarea unor moșii făcută de soția, fiii și ginerele fostului castelan al cetății Valcău.

539. — 1329 Mai 9, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele, curții regale hotărâște depunerea unor mărturii în fața conventului din Dealul Orăzii.

540. — 1329 Mai 12, <Strigoniu, R. P. Ungară>. — Capitlul din Strigoniu confirmă că Nicolae, fiul lui Teodor de Voiteg, a vândut magistrului Gall mai multe moșii în comitatele Timiș, Caraș, Cenad și Sirmiu.

541. — 1329 Mai 13. — Carol Robert regele Ungariei face o danie magistrului Petru Gallicus, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

542. — 1329 Mai 13, Alba-Iulia. — Andrei episcopul Transilvaniei confirmă înțelegerea dintre capitlul din Alba-Iulia și fiii banului Simion, care își însușiseră dijmele cuvenite capitlului.

543. — 1329 Mai 13, Békés (R. P. Ungară). — Martin comite de Békés confirmă plângerea făcută de Toma de Barlag împotriva lui Ștefan, fiul lui Benche, care îi cotropise moșia sa Kemen.

544. — 1329 Mai 29. — Carol Robert regele Ungariei dăruiește comitetului Corrad judele orașelor Baia-Mare și Baia Sprie, o pădure dintre cele două orașe.

545. — 1329 Iunie 12. — Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Mauriciu, fiul voevodului Nicolae, vama de pe moșiile Medieș și Somoștelec, iar lui Mauriciu și Ștefan, fiii voevodului Nicolae, vama târgului din satul Cărășău.

546. — 1329 Iunie 18. — Comitele Pavel judele curții regale scrie capitlului din Cenad să hotărnicască două moșii din comitatul Cenad, date lui Simion de Zohday și Bekee cu rudele lor.

547. — 1329 Iunie 18. — Carol Robert regele Ungariei dă un act mării sf. Benedict (azi în Jugoslavia), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

548. — 1329 Iunie 25 Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă înțelegerea dintre conventul din Cluj — Mănăstur și nobilii din Măcicașu cu privire la o livadă din moșia Chinteni.

549. — 1329 Iunie 27, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că magistrul Gerew și fratele său, împreună cu 3 slujitori ai lor, au fost condamnați la moarte pentru jefuirea unor sate.

550. — <1329 după Iunie 27, Cenad>. — Capitlul din Cenad scrie regelui Carol Robert că a hotărnicit moșiile Hohunmonostura și Șiria ale lui Simion și Bekes, dar că Iwanka, zis Vruz, s'a împotrivit la punerea lor în stăpânirea moșiei Șiria.

551. — 1329 Iulie 1, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă zălogirea unei moșii.

552. — 1329 Iulie 8, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă că eleșteul Gyalmasthou este al lui Perbard și Ioan.

553. — 1329 Iulie 10, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că Grigore și Toma au dăruit lui Mihail, fiul lui Ștefan, moșia Seleușul de Sus.

554. — 1329 Iulie 22, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale scrie conventului din Lelesz (R. Cehoslovacă) să evalueze un eleșteu. Se amintesc mărturiile depuse în fața conventului din Dealul Orășii cu privire la acest eleșteu.

555. — 1329 Iulie 27, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia mărturișește că Andrei, fiul lui Ilie din Băcăinți, a confirmat vânzarea făcută de bunicul și tatăl său a unei moșii din Secaș.

556. — 1329 August 1, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă plângerea făcută de Andrei episcopul Transilvaniei împotriva lui Toma voevodul Transilvaniei, care a jefuit niște moșii ale lui Mihail de Juc, vistierul episcopului Transilvaniei.

557. — 1329 August 17, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii transcriu un act dat fiilor lui Iacob de Hodoș.

558. — 1329 August 20, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei dă o poruncă capitlului din Alba-Iulia.

559. — 1329 August 23, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act al comitelui Iacob din 1304.

560. — 1329 <circa August 27>, Turda. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc condamnă pe magistrul Desideriu de Elephant, care nu s'a prezentat la judecată.

561. — 1329 August 28, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă testamentul făcut de Ecaterina, soția comitelui Sexe, în favoarea lui Ioan și Ladislau, fiii lui Nicolae și a mamei lor Ecaterina.

562. — 1329 Septembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale fixează un termen la care Andrei prepozitul de Alba să depună jurământ împotriva jafurilor făcute de magistrul Emeric de Bechey bunurilor capitlului din Arad.

563. — 1329 Octombrie 6, Sântimbru. — Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc confirmă înțelegerea dintre fiii lui Gyeleth și Andrei, fiul lui Iacob, cu privire la moșiile Șieu — Odorheiu, Bretea și Cociu.

564. — 1329 Octombrie 6, Arad. — Ioan Drugeth palatinul și jude al Cumanilor scrie capitlului din Agria.

565. — 1329 Octombrie 6, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă împărțirea unor moșii.

566. — 1329 Octombrie 13, <Agria, R. P. Ungară>. — Capitlul din Agria confirmă un schimb de moșii din comitatele Satu-Mare și Szabolcs. Se amintește o scrisoare a prepozitului și conventului din Dealul Orășii.

567. — 1329 Octombrie 23, <Agria, R. P. Ungară>. — Capitlul din Agria confirmă hotărnicirea unor moșii. Se amintește o scrisoare a conventului din Dealul Orășii.

568. — 1329 Decembrie 6. — Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiile mării sf. Maria din Cârța.

569. — <1330—1356>. — Capitlul din Kozd scrie lui Andrei episcopul Transilvaniei cerându-i iertarea unor datorii și confirmarea preoților aleși.

570. — <1330—1336, Sibiu>. — Decanul și Capitlul din Sibiu cer ahiiepiscopului de Strigoniu să le întărească vechile lor privilegii.

571. — 1330. — Carol Robert regele Ungariei întărește schimbul de moșii dintre Ioan, fiul lui Ioan și magistrul Desideriu de Elephant, castelan de Bologa.

572. — 1330. — Robert regele Siciliei dă dreptul împuternicitului lui Ioan Loredan de a scoate 500 poveri de orz din porturile Apuliei, pentru cinstea arătată față de Andrei episcopul de Oradea.

573. — 1330 Februarie 2, <Dealul Orășii>. — Prepozitul și conventul din Dealul Orășii confirmă înțelegerea cu privire la eleșteul Gyalmathou (azi în R. P. Ungară).

574. — 1330 Februarie 7. — Iacob, Pavel și Doja, comiți de Szabolcs și castelani de Adrian, dăruiesc unor slujitori ai lor o moșie.

575. — 1330 Februarie 18. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Laurențiu, fiul lui Ioan și rudelor sale, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

576. — 1330 Februarie 18. — Carol Robert regele Ungariei confirmă împărțirea unei moșii, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

577. — 1330 Februarie 18, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale aduce înțelegera făcută în fața couventului din Dealul Orășii cu privire la eleșteul Gyalmastou.

578. — 1330 Februarie 23, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale, dă o sentință, fiind de față și dregători din Transilvania.

579. — 1330 Martie 11. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii din Beel (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

580. — 1330 Martie 14. — Carol Robert regele Ungariei scoate de sub jurisdicția dregătorilor regale moșia Bathur a episcopului de Oradea și a fraților săi, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

581. — 1330 Martie 16, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă dreptul priorului dominicanilor din Ungaria să numească incluzitori împotriva ereticilor.

582. — 1330 Martie 23. — Carol Robert regele Ungariei întărește prepozitul de Sibiu ocna de sare dela Ocna Sibiului.

583. — 1330 Martie 23. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Gheorghe de Kcsenjevoc, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

584. — 1330 Aprilie 3. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Petru, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

585. — 1330 Aprilie 3. — Carol Robert regele Ungariei confirmă o înțelegere, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

586. — 1330 Aprilie 3, Vișegrad (R. P. Ungară). — Comitele Pavel judele curții regale hotărăște în pricina dintre magistrul Ioan zis Botus și frații săi, cu privire la împărțirea moșiilor lor din comitatele Somogy, Timiș și Arad, precum și a unei păduri din comitatul Vukovo.

587. — 1330 Aprilie 14, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia scrie regelui Carol Robert că a împărțit mai multe moșii între magistrul Ladislau, comitele Ioan și Barnaba.

588. — 1330 Aprilie 15, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Buda să cerceteze dacă Dumbo din Salank de lângă Mureș a omorât pe Laurențiu jude al fiilor magistrului Emeric.

589. — 1330 Aprilie 24, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act dat lui Ioan, fiul lui Ladislau, cu privire la moșia Sărvăzál.

590. — 1330 Aprilie 30. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii dela Veszprémvölgy (azi în R. P. Ungară), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

591. — 1330 Mai 2, <Buda, R. P. Ungară>. — Capitlul din Buda scrie regelui Carol Robert că a făcut cercetări în legătură cu omorirea judei Laurențiu din Verusmorth, de către Dumbo.

592. — 1330 Mai 3, <Budafelhéviz, R. P. Ungară>. — Conventul din Budafelhéviz scrie regelui Carol Robert că a făcut cercetări în legătură cu omorirea judei Laurențiu din Verusmorth, de către Dumbo.

593. — 1330 Mai 5. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Ștefan fratele lui Coloman, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

594. — 1330 Mai 9. — Carol Robert regele Ungariei dă un act m-rii din Kethel (azi în Austria), printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

595. — 1330 Mai 12, Falid. — Mihail vicevoedul Transilvaniei hotărăște în pricina dintre Desideriu de Elephanth și Iacob, fiul lui Iacob, cu privire la moșia Chețiu.

596. — 1330 Mai 14, Vișegrad (R. P. Ungară). — Carol Robert regele Ungariei confirmă termenul fixat pentru depunerea unui jurământ în legătură cu stăpânirea unor moșii din comitatul Satu Mare.

597. — 1330 Mai 15, Vișegrad (R. P. Ungară). — Nobilii Ungariei, printre care și nobilii din Transilvania, condamnă rudele lui Felician, care atentaseră împotriva regelui.

598. — 1330 Mai 17, Moftin. — Petheu comite de Satu-Mare și Andrei confirmă că Nicolae, zis Molnar și Ștefan Crețul au recunoscut nevinovăția comitelui Gheorghe și a iobagilor săi din Pișcari în legătură cu moartea sorei lor.

599. — 1330 Mai 29. — Carol Robert regele Ungariei dă un act magistrului Nicolae, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

600. — 1330 Mai 30, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă înțelegerea dintre episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba-Iulia cu preoții din decanatul de Sebeș, cu privire la plata dărilor.

601. — 1330 Mai 30, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că episcopul Transilvaniei și capitlul din Alba-Iulia au iertat pe preoții din decanatul de Sebeș de jumătate din darea ce trebuiau s'o plătească timp de patru ani.

602. — 1330 Iunie 8, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia confirmă că Alard, fiul comitelui Alard de Oena Sibiului a vândut o parte din moșia sa Ryngelkerh lui Nicolae, fiul lui Solomon și fiilor lui Daniel de Călnic.

603. — 1330 Iunie 11. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Dionisie și ai lui Alexandru, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

604. — 1330 Iunie 14. — Carol Robert regele Ungariei dă un act fiilor lui Mykeh, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

605. — 1330 Iunie 28. — Carol Robert regele Ungariei face o danie lui Mykeh banul Slavouiei, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

606. — <după Iulie 2, Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă că Jakou Laurențiu, Ladislau, Ștefan și Andrei au fost puși în stăpânirea unei moșii din comitatul Satu-Mare.

607. — 1330 Iulie 11, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că magistrul Emeric, împreună cu oamenii săi, s'a prezentat la adunarea comitelui de Cenad pentru a asculta plângerile îndreptate împotriva sa.

608. — 1330 Iulie 25. — Carol Robert regele Ungariei dă un act episcopiei de Vesprim, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

609. — <1330 după Iulie 25>. — Magistrul Peteu confirmă că regele Carol Robert a dăruit lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc două moșii în comitatul Satu-Mare, foste ale lui Ladislau, care fusese ars pe rug din pricina falsificării banilor.

610. — 1330 August 1, <Cenad>. — Capitlul din Cenad confirmă că comitele Zemlek, Andrei și Dumbou au vândut magistrului Emeric o moșie în comitatul Cenad.

611. — 1330 August 15, <Alba-Iulia>. — Ioan arhidiaconul de Alba respinge plângerea făcută de fiicele nelegitime ale preotului Reneriu împotriva comitelui Ioan, cu privire la stăpânirea unei moșii din Sebeș.

612. — 1330 August 17, Buda (R. P. Ungară). — Ioan Drugent palatinul și judele Cumanilor scrie capitlului din Arad să convoace în fața lui la judecată pe magistrul Emeric, pe Laurențiu, pe Zemlek și pe Dombou.

613. — 1330 August 22. — Carol Robert regele Ungariei dă un act lui Andrei cel Negru, printre confirmatorii actului fiind și dregători din Transilvania.

614. — 1330 August 25 <Arad>. — Capitlul din Arad scrie lui Ioan Drugent palatin și jude al Cumanilor că a chemat la judecată înaintea lui pe Laurențiu, Zemlek și Dombov împotriva magistrului Emeric.

615. — 1330 August 25, Kálló (R. P. Ungară). — Vicecomitele de Szabolcs și cei patru juzi confirmă o declarație a lui Bede, iobag regal din satul Culciu.

616. — 1330 August 27, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă zălogirea unei moșii din R. P. Ungară.

617. — <circa 1330> August 30, <Oradea>. — Capitlul din Oradea confirmă neprezentarea lui Pavel pentru luarea unei sume de bani ce i se datora.

618. — 1330 Septembrie 8, Kálló (R. P. Ungară). — Vicecomitele de Szabolcs și cei patru juzi confirmă un schimb de moșii. Schimbul e întărit de capitlul din Oradea.

619. — 1330 Septembrie 28, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea dă voie lui Andrei episcopul de Oradea ca duhovnicul lui să-i poată da, pe patul de moarte, iertarea păcatelor.

620. — <1330 Septembrie 28, Avignon>. — Papa Ioan al XXII-lea numește pe Andrei canonic de Oradea într'un canonicat din biserica din Oradea și într'o prebendă ce va fi liberă.

621. — <circa 1330> Octombrie 3. — Confirmarea despre neprezentarea lui Nicolae de Zala în adunarea comitatului Satu-Mare pentru a depune mărturie.

622. — 1330 Noembrie 2, Avignon. — Papa Ioan al XXII-lea numește pe episcopii de Vesprim și de Oradea și pe abatele m-rii Scoțienilor din Viena păzitori ai moșiilor capitlului din Alba-Iulia.

623. — 1330 Decembrie 27, <Alba-Iulia>. — Capitlul din Alba-Iulia transcrie un act dat de Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

624. — 1330 Decembrie 29. — Elisabeta regina Ungariei acordă orășenilor și oaspeților din Bistrița dreptul de a fi judecați numai de rege sau de comitele și judele lor.

СОДЕРЖАНИЕ ГРАМОТ

1. — 1321 г. Эстергом (Венгерская Народная Республика). — Эстергомский настоятель и капитул свидетельствуют, что великий вистнер королевы Тома комит Сирмиу, Бача и Арада переуступает сыновьям Тома де Драа некоторые поместья в комитатах Красна и Внутреннем Соллоне.

2. — <Около 1321 г.> Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании и комит Солнока Дожа просит совет Шарошпатака (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) поступить по справедливости с Иоаном.

3. — 1321 г. января 5 <Орадя>. — Капитул Оради пишет воеводе Трансильвании комиту Солнока Доже, что он не мог ввести сыновей Михаила во владение некоторыми поместьями.

4. — 1321 г. января 20, Тимишоара. — Письмо судьи королевского двора комита Ченада, Ламберта, капитулу Агрини.

5. — 1321 г. января 20, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа откладывает срок судебного разбирательства касательно некоторых поместий.

6. — 1321 г. января 28, Орадл. — Капитул Оради подтверждает заклад одного поместья.

7. — <1321 г. января 28—1323 г. феврал 9, Орадя.> — Капитул Оради подтверждает продажу одного поместья.

8. — 1321 г. февраля 2, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт отдает приказ бану Славонии Иоану.

9. — 1321 г. февраля 9, Тимишоара. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта магистру Синке.

10. — 1321 г. февраля 9 <Дялул Орэзи>. — Настоятель Якоб и церковный совет Дялул Орэзи пишут королю Карлу Роберту, что они вызвали к нему Лаурентия, Иокоу, Стефана, Андрея и Михаила.

11. — 1321 г. февраля 10. — Король Венгрии Карл Роберт отбирает все поместья сына Петепе Петру, который восстал против него; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы Иоан.

12. — <Около 1321 г.>, февраля 11, Дебрецин. — Воевода Трансильвании, комит Солнока Дожа откладывает судебное разбирательство тяжбы между сыном Азарии Андреем и сыном бана Павла Стефаном.

13. — 1321 г. февраля 20. — Король Венгрии Карл Роберт возвращает великому вистиеру Деметрию и магистрату Александру Шерезига настоятелю несколько поместий; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы.

14. — 1321 г. февраля 26. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную судьей королевского двора Ламбертом; вице-канцлером двора был Иоан настоятель Албы архидиакон Тырнавы.

15. — 1321 г. марта 8, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании, комит Солнока Дожа подтверждает соглашение относительно некоторых поместий в комитате Саболч (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

16. — <1321 г.> марта 9, Дебрецин. (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа сообщает, что Ладислау и Михаил будут свидетелями при размежевании одного поместья.

17. — 1321 г. марта 12 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает обмен поместьями между сыновьями Михаила с Роландом, Петром и Ладиславом.

18. — 1321 г. марта 18, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада магистр Лемберт свидетельствует, что он отложил судебное разбирательство по делу Стефана и сыновей Андрея.

19. — 1321 г. марта 18, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа берет под свое покровительство вольных людей, которые намерены поселиться в поместьях Балхе и Зилаше (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

20. — 1321 г. марта 22 <Орадя>. — Капитул Оради вписывает в книги грамоту, выданную воеводой Трансильвании комитом Солнока Дожей.

21. — 1321 г. марта 31, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт дает разрешение всем желающим селиться в поместьях Беба Веке и Халозмартва принадлежащих комиту Кондаму Куманулу, где в течение трех лет они смогут пользоваться мирно и спокойно вольностями.

22. 1321 г. апреля 4, Тимишоара. — Бан Магвы и комит Бодрога Пауд (в настоящее время на территории Югославии) дает показание.

23. — 1321 г. апреля 7, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа утверждает дарственную магистрата Вида.

24. — 1321 г. апреля 12, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт пишет капитулу Буды расследовать жалобу великого вистиера Эмерика на комита Тимиша магистрата Николая.

25. — 1321 г. апреля 14, <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает, что Привардус уплатил убытки Томе, Веке и Николаю, в связи с убийством их племянника.

26. — 1321 г. апреля 27 <Буда>. (Венгерская Народная Республика). — Капитул Буды сообщает королю Карлу Роберту о том, что он расследовал жалобу великого вистиера Эмерика, поданную на комита Тимиша Николая.

27. — 1321 г. мая 1, <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает заклад одного поместья (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики).

28. — 1321 г. мая 5, Каллошемьен (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа подтверждает, что сын бывшего воеводы Николае Мауричу разрушил село Кер (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), принадлежащее сыновьям Михаила.

29. — 1321 г. мая 6, Каллошемьен (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании комит Солнока Дожа освобождает от судебного штрафа.

30. — 1321 г. мая 6 <Клуж-Мэнэштур>. — Конвент в Клуже Мэнэштур свидетельствует, что сыновья вице-воеводы Келлеуса уполномочили своего отца представлять их в тяжбе с капитулом Албы-Юлии.

31. — 1321 г. мая 8, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт откладывает судебное разбирательство тяжбы между комитом Тимиша магистратом Николаем и магистратом Эмериком де Беке.

32. — 1321 г. мая 13, Тимишоара. — Письмо судьи королевского двора комита Ченада Ламберта конвенту Печварата (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

33. — 1321 г. мая 21 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает продажу одного поместья в комитате Сахалч (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

34. — 1321 г. мая 22 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает обмен поместьями.

35. — 1321 г. мая 23, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт свидетельствует, что Михаил явился с доверенностью конвента Дялул Оради.

36. — 1321 г. мая 24, Тимишоара. — Ламберт судья королевского двора и комит Ченада приговаривает к штрафам.

37. — 1321 г. мая 24 <Орадя>. Капитул Оради подтверждает дарственную Поуси и Иоана, сыновья Иона из Харекня, препозиту Оради, Ханадицу, на поместье Галошпетреу.

38. — 1321 г. мая 28 <Орадя>. — Конвент Дялул Оради сообщает королю Карлу Роберту, что им произведено следствие в связи с поместьем Инев, принадлежащим монахиням с острова св. Маргареты (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

39. — 1321 г. июня 25, Ветиш. — Курьяльный вице-комит комитата Сату-Маре магистрат Николае совместно с четырьмя судьями подтверждают соглашение между Петру и Тубу с Петру Рошу и сыном Михаила Петру.

40. — 1321 г. <июня 30>. — Королева Венгрии Елизабета жалует настоятелю Оради Капалду некоторые поместья в комитате Сатул-Маре.

41. — 1321 г. июля 1, Дебредичи (Венгерская Народная Республика). — Судья двора воеводы Дожи магистр Якоб подтверждает получение штрафа от сына Азарии Андреп.

42. — 1321 г. июля 5, Сибиу. — Епископ Ченада Венедикт и епископ Оради Иванка подтверждают, что Клужский магистрат Иоан, представитель общины Сибиу и местного приходского священника, подал св. престолу жалобу на настоятеля Сибиу Николая.

43. — 1321 г. июля 13, Опеждя. — Епископ Ченада Веспедикт и епископ Орадн Иванка подтверждают соглашение между воеводой Келлеусом и его сыновьями с капитулом Алба-Юлии относительно крепости Радкеу.

44. — 1321 г. июля 14. — Вице-комит Бихора магистр Иоан совместно с четырьмя судьями рассматривают жалобу комита Иванка на аббата церкви в Эджнеде Петру, ограбившего село Кадя.

45. — 1321 г. июля 25, Тренчпи (Чехословацкая Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Алба-Юлии отправить человека для размежевания поместья Улеш.

46. — 1321 г. сентября 9 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии сообщает королю Карлу Роберту об отправке архидиакона Озда Иоана для размежевания поместья Улеш.

47. — <1321 г.> сентября 14. — Комит Сату-Маре Марк совместно с четырьмя судьями решают тяжбу Иоана сыном Захарии и Стефаном относительно покражки некоторых вещей.

48. — 1321 г. октября 5, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании Дожа просит капитул Оради принять участие в расследовании жалобы магистрата Стефана и его сына, поданной на комита Угоча магистра Томы.

49. — 1321 г. октября 16 <Орадя>. — Капитул Оради сообщает королю Карлу Роберту, что магистр Тома ограбил поместье Боака (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

50. — 1321 г. <октябрь 19>. — Комит Сатул-Маре Марк и судьи этого комитата подтверждают смертный приговор, вынесенный одному вору.

51. — 1321 г. ноября 1, близ крепости Чичеу. — Воевода Трансильвании комит Солнока Тома дарует по приказу короля некоторые поместья комиту Николаю взамен возвращенной королю крепости Чичеу.

52. — 1321 г. ноября 12 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает раздел некоторых поместий между сыновьями Георге из Батора.

53. — 1321 г. ноября 17, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт подтверждает соглашение между магистратом Эмериком комитом Борша и кастеляном Лева с комитом Калоче Илие.

54. — 1321 г. ноября 19, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт откладывает судебное разбирательство одной тяжбы.

55. — 1321 г. ноября 19 <Орадя>. — Капитул Оради свидетельствует, что Роланд и Петру переуступают одно поместье Стефану и его братьям.

56. — 1321 г. ноября 22. — Король Венгрии Карл Роберт жалует поместье Улеш магистрату Петру.

57. — 1321 г. ноября 23, Тимишоара. — Судья королевского двора и комит Ченада Ламберт обязывает Стефана, по прозвищу Бугар, принести присягу по поводу одного судебного разбирательства.

58. — 1321 г. ноября 25, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Воевода Трансильвании Дожа освобождает Андрея от уплаты штрафа.

59. — 1321 г. ноября 23. — Король Венгрии Карл Роберт возвращает бывшему в Чичеу комиту Николаю все его поместья.

60. — 1321 г. декабря 7 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает, что сыновья Александра из Караза не выкупили одного своего поместья.

61. — 1321 г. декабря 8, Авипьон. — Папа Иоан XXII назначает сына Томы Кому каноником церкви в Алба-Юлии.

62. — <1322—1328 гг.> Богиш. — Четыре судьи от дворянства из комитата Сатул-Маре пишут судье куманов комиту Зипса и Ужвара палатину Филиппу, что Иоан старший будет отвечать за поместья Андрея, которыми он владеет.

63. — 1322 г. — Король Венгрии Карл Роберт упоминает о нескольких дворянах восставших в Трансильвании.

64. — 1322 г. января 1 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает привилегию магистрату Николаю.

65. — 1322 г. января 1 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает грамоту от 1292 г. относительно поместья Сынгатил.

66. — 1322 г. января 5. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает несколько поместий магистрату Лукачу и его брату (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

67. — 1322 г. января 8, Тимишоара. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта.

68. — 1322 г. <после января 14>. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную капитулу Оради.

69. — 1322 г. января 16, Уйшемьен (Венгерская Народная Республика). — Палатин Венгрии комит Сатул-Маре и Саболча Дожа назначает срок одного судебного разбирательства.

70. — 1322 г. января 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыну Иона Иону; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырnavы Иоан.

71. — 1322 г. января 22, Тимишоара. — Письмо короля Венгрии Карла Роберта капитулу в Чазма (в настоящее время на территории Югославии).

72. — 1322 г. января 23, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает дарственную сына магистрата Синки Петру.

73. — 1322 г. января 26. — Король Венгрии Карл Роберт выдает грамоту магистрату Марчелу; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырnavы Иоан.

74. — 1322 г. января 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыну магистрата Синки Петру; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырnavы Иоан.

75. — 1322 г. января 27, Тимишоара. — Судья королевского двора и комит Ченада Ламберт откладывают одно судебное разбирательство.

76. — 1322 г. января 28. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта, вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы Иоан.

77. — 1322 г. января 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту относительно Сынгътпина; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы Иоан.

78. — 1322 г. января 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает некоторые поместья сыну бана Стефана Иоану; вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы Иоан.

79. — 1322 г. января 29. — Король Венгрии Карл Роберт жалует монастырю в Кырца многие привилегии, устанавливая права и обязанности людей монастырских поместий.

80. — 1322 г. февраля 15, Дебрецини (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сатул-Маре и Саболча Дожа накладывает штраф на комита Угоча магистрата Тому.

81. — 1322 г. февраля 16 <Орадя>. — Настоятель Якоб и конвент Дялул Орэзи подтверждают заклад одного поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

82. — 1322 г. марта 4, Дара. — Комит и судьи комитата Сатул-Маре сообщают паладину Дожа, что они вызвали сыновей Белениха на суд с магистратом Стефаном.

83. — 1322 г. марта 18, Тимишоара. — Письмо судьи королевского двора комита Ченада Ламберта капитулу Агрия.

84. — 1322 г. марта 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает Джержвасу некоторые поместья (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики); вице-канцлером двора был настоятель Албы архидиакон Тырнавы Иоан.

85. — 1322 г. <около 21 марта>. — Паладин Венгрии комит Сатул-Маре и Саболча Дожа откладывает одно судебное разбирательство.

86. — <1322 г. до 24 марта, Дебрецини, Венгерская Народная Республика>. — Паладин Венгрии комит Сатул-Маре и Саболча Дожа откладывает одно судебное разбирательство.

87. — 1322 г. апреля 2, Авпньон. — Папа Иоан XXII предписывает епископу Оламуна расследовать распрю между приходским священником из Сибиу и местной общиной с настоятелем из Сибиу.

88. — 1322 г. апреля 18, Турда. — Воевода Трансильвании комит Солпока Тома объявляет, что поместья Мэлынкрар, Криш, Беша, Фельца, Ноул Сэсес и Роандола принадлежат комитату Албы.

89. — 1322 г. апреля 20, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает городу Клужу его податные и таможенные привилегии.

90. — 1322 г. апреля 20, Кристиш. — Воевода Трансильвании Тома решает тяжбу сыновей Петру, Матия и Якоба с сыновьями Ладислау относительно поместий Мукундорф и Сарустелук.

91. — 1322 г. апреля 20, Турда. — Воевода Трансильвании и комит Солпока Тома приказывает комиту Арнольду и магистрату Николаю помочь причетнику Венедикту войти во владение сенокосом на границе Крикзу.

92. — <1322 г. после 20 апреля>. — Комит Арнольд и магистрат Николае сообщают воеводе Трансильвании комиту Солпока Томе, что они ввели причетника Веледикта во владение его сенокосом.

93. — 1322 г. мая 1, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт просит капитул Нитрии описать ему относительно уничтожения некоторых грамот, принадлежащих кастеляну Бологи магистрату Дезидериу.

94. — 1322 г. мая 1. Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт отменяет день одного судебного разбирательства.

95. — 1322 г. мая 13, Татарфальва (Венгерская Народная Республика). — Комит и судьи комитата Сату-Маре устанавливают срок суда.

96. — 1322 г. мая 21, Тимишоара. — Судья королевского двора, комит Ченада Ламберт предписывает капитулу Агрии размежевать некоторые поместья, принадлежавшие сыну Иоана Ладислау.

97. — 1322 г. мая 22, Уйшемьен (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа, препровождает капитулу Оради дело для судебного разбирательства.

98. — 1322 г. мая 25. Уйшемьен (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа дает распоряжение об размежевании одного поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

99. — 1322 г. июня 1 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи утверждают продажу одного поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

100. — 1322 г. июня 2. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает привилегии монастыря в Печварате (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

101. — 1322 г. июня 4 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает что дворянин Габрисль Толдала продал магистрату Николаю поместья Пуини и Иванкателеки в комитате Добыка.

102. — <Около 1322 9.> июня .> — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа отдает приказ.

103. — 1322 г. июня 10, Тимишоара. — Дарственная венгерской королевы Елизабеты.

104. — 1322 г. июня 18 <Дялул Орэзи.> — Настоятель и конвент Дялул Орэзи регистрируют жалобу Николая и Меукуса на короля Карла Роберта.

105. — <1322 г. июня 27, Орадя.> — Капитул Оради подтверждает, что Бричкус из Холлопа подарил часть своего поместья Холлопа паладину Венгрии комиту Сату-Маре и Саболча Доже.

106. — 1322 г. июня 29, Орадя. — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа просит родственников и соседей выкупить поместье Тотти, заложное магистрату Эмерику.

107. — 1322 г. июля 1, Орадя. — Епископ Оради Иванна подтверждает, что сыновья Винченциу уступили своей мачехе поместье Тотти.

108. — <1322 г.—1342 г.> июля 7, Турда. — Воевода Трансильвании комит Солвока Тома просит кастеляна Джимеша (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики) Павла, прозванного Могаром, возвратить магистрату Иоану его крепостного.

109. — 1322 г. июля 8. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта комиту Бихора Двоислю из Футок.

110. — 1322 г. июля 8, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа представляет грамоту для судебного разбирательства.

111. — 1322 г. июля 8, Неаполь. — Настоятель Арада Николае подтверждает получение денежной суммы.

112. — 1322 г. июля 13, Тимишоара. — Распоряжение короля Венгрии Карла Роберта капитулу Агрии об отправке свидетеля для раздела поместья Самуэля.

113. — 1322 г. июля 15, Тимишоара. — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт выносит решение, чтобы две части поместий Ладислау остались за ним, а одна часть за паладином Дожа.

114. — 1322 г. июля 30, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа устанавливает срок судебного разбирательства тяжбы Лауренцу из Билле и Ладислау с сыновьями Михаэля из Семен.

115. — 1322 г. июля 30, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа подтверждает соглашение относительно некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

116. — 1322 г. июля 30, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча подтверждает соглашение относительно некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

117. — 1322 г. августа 3, Тимишоара. — Письмо короля Венгрии Карла Роберта венецианскому дожу.

118. — 1322 г. августа 5. — Король Венгрии Карл Роберт жалует магистру Николаю поместья Хусусэу и Микэсаса вблизи Тырнава-Маре и Пэнаде и Шопа вблизи Тырнава-Мика.

119. — 1322 г. августа 6, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа утверждает соглашение относительно некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

120. — 1322 г. августа 6, Тимишоара. — Эстергомский архиепископ устанавливает срок одного судебного разбирательства.

121. — <1322 г. августа 12, Орадя.> — Капитул Оради сообщает паладину Венгрии комиту Сату-Маре и Саболча Дожа, что никто из родственников и соседей не явился для выкупа поместья Тотти.

122. — 1322 г. августа 16, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Паладин Венгрии комит Сату-Маре и Саболча Дожа присуждает в своем постановлении поместье Тотти сыновьям Ивапки.

123. — <1322> г. августа 21, Сибиу. — Декан и приходской священник Слимника, капитул и саксонская община в Сибиу вносят в книгу грамоту, выданную монастырю Кырца королем Венгрии Карлом Робертом.

124. — 1322 г. августа 24 <Дебрецин, Венгерская Народная Республика>. — Дарственная палатина Венгрии комита Сату-Маре и Саболча и судьи куманов Дожа своему двоюродному брату Николаю.

125. — 1322 г. августа 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает королевскому нотарусу магистрату Галлу многие поместья в ченадском карашском и тимшоарском комитатах, дарованных магистратом Теодором.

126. — <1322 г.> августа 31 <Неаполь>. — Расчет с настоятелем Арапа Николае за некоторые лекарства.

127. — 1322 г. сентября 27 <Дялул Орэзи>. — Конвент Дялул Орэзи подтверждает дарственную магистрата Блазия.

128. — 1322 г. октября 8. — Карл Роберт подтверждает грамоту короля Андрей II; среди лиц скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

129. — 1322 г. октября 16, Алба-Юлия. — Архидиакон Телегда Вегедикт решает, что четвертая часть десятинных полатей поступающих из Шароша полагается церкви св. Николая в Шароше.

130. — 1322 г. ноября 17 <Авиньон>. — Папа Иоан XXII принимает меры в отношении венгерских поместий рыцарей ордена Иоаннитов.

131. — 1322 г. ноября 24, Алба-Юлия. — Епископ Трансильвании Андрей разрешает постройку одной капеллы в Ченджере.

132. — 1322 г. декабря 13, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает соглашение между представителем венгерских рыцарей ордена Иоаннитов с магистратом Гектором и комитом Пушиком.

133. — 1322 г. декабря 22, Авиньон. — Папа Иоан XXI приказывает епископу Оламоук расследовать тяжбу деканата Шейка Маре с епископом Алба-Юлии Андреем и архидиаконом Иоаном.

134. — <После 1322 г.> — Заявление сына Рессула Иоанна из племени секлеров об отказе продолжать тяжбу с Иоаном Ленгелем.

135. — 1323 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает одну из своих привилегий от 1319 г.; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

136. — 1323 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыновьям Симпона и Михаила таможду в Куежде (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

137. — 1323 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает епископу Эстергома поместье (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

138. — 1323 г. <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает, что компт Вегедикт и его сын продали комитам Петру и Павлу поместье Филуплана в арадском комитате.

139. — 1323 г. <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает, что король Эмерик подтвердил <в 1202—1203 гг.> арадскому настоятельству его трансильванские поместья.

140. — 1323 г. января 6, Тимишоара. — Распоряжение короля Венгрии Карла Роберта относительно чеканки новой монеты.

141. — 1323 г. января 13, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает магистрату Петру дом в городе Чиснадие, дарованный комитом Николаем.

142. — 13<2>3 г. января 16, Тимишоара. — Настоятель Эстергома подтверждает бывшему настоятелю из Оради Кападину епископу в Агрии; были упомянуты также епископы Трансильвании.

143. — 1323 г. января 20, Тимишоара. — Приказ короля Венгрии Карла Роберта капитулу из Агрии.

144. — 1323 г. января 20, Доба. — Судьи от дворянства комитата Сату-Маре свидетельствуют, что сын Григория из Петрешть Лауренциу не явился и присяге.

145. — 1323 г. февраля 1 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает, что сын комита Аларда из Окна Сибиулуй Ладислау продал своему брату комиту Аларду часть своего поместья в селе Рингенкерг.

146. — 1323 г. февраля 4. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Михаю; среди лиц скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

147. — 1323 г. февраля 9. <Дялул Орэзи>. — Настоятель и комитент в Дялул Орэзи свидетельствуют, что Пелбард и Иоан не вернули 40 марок.

148. — 1323 г. февраля 17 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает, соглашение, заключенное между сыновьями Николая и Паулом Могаром.

149. — 1323 г. февраля 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает многие поместья магистрату Александру; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

150. — 1323 г. февраля 26, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Печа размежевать одно поместье по требованию вице-кастеляпа тимшоарской крепости магистрата Георгия.

151. — 1323 г. февраля 26. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную магистратом Михаилом; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

152. — 1323 г. февраля 26. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную магистрату Эмирику из Веке; среди лиц, скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

153. — 1323 г. марта 2. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает Дуймаку комитат Дресних; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

154. — 1323 . марта 6, Тимишоара. — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании Томе поместье (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

155. — 1323 г. марта 10, Тимишоара. — Письмо короля Венгрии Карла Роберта капитулу Алба-Регала.

156. — 1323 г. марта 17 <Печ, Венгерская Народная Республика>. — Послание капитула Печа королю Карлу Роберту о вводе во владение помещьем вице-кастеляна тимшоарской крепости магистрата Георгия (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

157. — 1323 г. марта 22, Будафелхевиз (Венгерская Народная Республика). — Приказ судьи королевского двора и комита Ченада Ламберта капитулу из Оради.

158. — 1323 г. марта 24 <Орадя>. — Капитул из Оради подтверждает продажу одного поместья.

159. — 1323 г. марта 29. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта сыновьям комита Николая; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

160. — 1323 г. марта 29. — Король Венгрии Карл Роберт упоминает об услугах, оказанных магистратом Николаем; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

161. — 1323 г. марта 29. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выдающую гражданину из Шопрона Дженкулу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

162. — 1323 г. апреля 2. — Сын Мортунуса Деме обязуется перед судьей и «гостями» из Сату-Маре вознаградить воина Буджислау.

163. — 1323 г. апреля 10 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает соглашение между сыновьями Георгия и сыновьями Бокса относительно раздела одной крепости.

164. — 1323 г. апреля 29. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта, магистрату Лауренциу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

165. — 1323 г. мая 5 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает, что сын комита Окна Сибиулуй Аларда, Михаил продал своему брату комиту Аларду четвертую часть села Регуркирх.

166. — 1323 г. мая 13, Остров Буда (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает привилегии за гостями из Дежа.

167. — 1323 г. мая 13, Чиснедие. — Комит Николае дарует своему зятю сыну комита Хезау из Кристиана, Николаю половину мельницы, двор, освобожденный от налогов, и семь югеров виноградника в долине Винрикуса.

168. — 1323 г. мая 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает поместье Порумбешти за магистратом Иоаном.

169. — 1323 г. мая 19. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает поместье Лазури, Дароц, Болосей и Бабешти за сыном Тома Иоаном.

170. — 1323 г. мая 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает поместье сыну магистрата Сипки Петру; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

171. — 1323 г. мая 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает одно поместье магистрату Мартину; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

172. — 1323 г. мая 26. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает раздел одного поместья; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

173. — 1323 г. мая 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту выданную монахиням на острове Буда; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

174. — 1323 г. мая 29 <Орадя>. — Письмо капитула Оради королю Карлу Роберту.

175. — 1323 г. июня 10. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта Эмерику из Компода; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

176. — 1323 г. июня 16, Гава (Венгерская Народная Республика). Письмо палатина Венгрии Филипа капитулу Оради.

177. — 1323 г. июня 19. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает многие поместья в Трансильвании за воеводой Трансильвании и комитом Соллока Томой.

178. — 1323 г. июня 20. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта магистрату Александру; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

179. — 1323 г. июня 27 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает продажу одного поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

180. — 1323 г. июня 29. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает одно поместье сыновьям Андрея; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

181. — 1323 г. июля 4, Орадя. — Письмо капитула Оради палатину Филипу.

182. — 1323 г. июля 15. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает многие поместья епископу Нитрии; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

183. — 1323 г. июля 17. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную комиту Стефану; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

184. — 1323 г. июля 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает одно поместье магистрату Ладислау и Донхому; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

185. — 1323 г. июля 19. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту 1321 г.; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

186. — 1323 г. июля 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает одно поместье Павлу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

187. — 1323 г. июля 22 <Орадя>. — Письмо капитула Оради палатину Филипу.

188. — 1323 г. августа 4. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает некоторые поместья кастеляну Бологы магистрату Децидерну.

189. — 1323 г. августа 12, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Распоряжение короля Венгрии Карла Роберта капитулу Ченада расследовать, подчинены ли поместья Германул Маре и Германул Мик в комитате Караш праву королевского надела, и передать их магистрату Павлу.

190. — 1323 г. августа 22. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную церкви в Пече; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

191. — 1323 г. августа 22, Виш (Венгерская Народная Республика). — Помощник судьи палатина Филипа комит Николае откладывает день суда, назначенный капитулом Оради.

192. — 1323 г. сентября 1 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает дарственную сына комита Марчела Леустакну.

193. — 1323 г. сентября 3 <Ченад>. — Капитул Ченада сообщает королю Венгрии Карлу Роберту, что поместья Германул Маре и Германул Мик подчинены праву королевского надела и что они переданы капитулом магистрату Павлу.

194. — 1323 г. сентября 4, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает судье и присяжным из Шейка Маре заставить священников из Шейка Маре подчиниться епископу Трансильвании.

195. — 1323 г. сентября 11. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту 1281 г.; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

196. — 1323 г. сентября 15, Будафелхевис (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора и комит Ченада Ламберт откладывает одно судебное разбирательство.

197. — 1323 г. сентября 15 <Орадя>. — Капитул Оради свидетельствует, что магистрат Иоахим принес вместе с 49 присяжными присягу по случаю его тяжбы с комитом Иванка.

198. — 1323 г. сентября 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает комиту Домпнику некоторые поместья.

199. — 1323 г. сентября 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыновьям Иоахима; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

200. — 1323 г. сентября 26, Лопретаза (СССР) — Палатин Венгрии Фплин свидетельствует, что комит Децидерну должен доставить одно письмо от бывшего палатина и другое от капитула Оради.

201. — 1323 г. октября 9. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает капитулу Алба-Юлии две части таможенных пошлин в Винцул-де-Жос.

202. — 1323 г. октября 11, Сибю. — Домпниканский и Францисканский конвент в Сибю вносит в книги грамоту короля Карла Роберта от 1323 г.

203. — 1323 г. октября 23. — Король Венгрии Карл Роберт жалует магистрату Павлу поместья Германул Маре и Германул Мик в Карашском комитате.

204. — 1323 г. октября 26 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает принесение присяги.

205. — 1323 г. октября 27 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает, что сын Стефана Иоан уплатил крепостному Элие 7 марок в виде возмещения убытков за разможепие пальцев.

206. — 1323 г. октября 30, Мичке. — Судья куманов паладин Филип отменяет таможенную пошлину в Деапой и разрешает взимать пошлину в Пархиде.

207. — 1323 г. октября 31. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыну комита Двима Фредерику многия поместья; среди лиц, скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

208. — 1323 г. ноября 2. — Судьи дворянства комитата Сату-Маре заставляют Лауренщну присягнуть, что он не ограбил село Русал, принадлежащее сыновьям Григория.

209. — 1323 г. ноября 6. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыну комита Двима Фелдрику; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

210. — 1323 г. ноября 7. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыну комита Двима Фридрику; среди лиц, скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

211. — 1323 г. ноября 20. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта магистрату Микшу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

212. — 1323 г. ноября 23, Буда (Венгерская Народная Республика). — Помощник судьи паладина Филипа Тома подтверждает неявку на суд сыновей Антония, вызванных конвентом Оради.

213. — 1323 г. ноября 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает некоторые поместья магистрату Николаю; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

214. — 1323 г. ноября 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает капитулу Загреба поместье; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

215. — 1323 г. ноября 29. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную капитулу Загреба; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

216. — 1323 г. декабря 8. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает соглашение магистрата Эмерика с комитом Домбов; среди лиц скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

217. — 1323 г. декабря 8. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную монастырю Хейлигенкрейц (в настоящее время на территории Австрии); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

218. — 1323 г. декабря 8. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную судье королевского двора Дезидериу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

219. — 1323 г. декабря 10, Будафельхевис, (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора, комит Ченада и Нитра Ламберт подтверждает соглашение на основании письма, выданного капитулом Арада.

220. — 1323 г. декабря 10. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает поместье сыновьям Филе; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

221. — 1323 г. декабря 12. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыновьям Филе; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

222. — 1323 г. декабря 12, Вишеград, (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает комиту Думбо грамоту, выданную комитом Ченада и Нитра судьей королевского двора Ламбертом.

223. — 1323 г. декабря 14 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждает соглашение между магистратом Иоаном и сыновьями Иоана относительно раздела некоторых поместий.

224. — 1323 г. декабря 15, Будафельхевис (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора и комит Ченада Ламберт назначает срок суда.

225. — 1323 г. декабря 19. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта сыновьям Эмерика и Филе; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

226. — 1323 г. декабря 20 <Клуж>. — Судья и община города Клужа подтверждают, что магистрат Яков Болкишер продал дом портному Сигизмунду.

227. — 1323 г. декабря 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту выданную капитулу Эстергома; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

228. — 1323 г. декабря 31. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает дарственную монастыря Топлицы (в настоящее время на территории Югославии); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

229. — 1324 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту Абрамского монастыря (Венгерская Народная Республика); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

230. — 1324 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает, что сын Тома Иоан продаст Петру, его братьям и сыновьям Николаю поместье Эусп близ Оради.

231. — 1324 г. января 3. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыновьям Альберта из Иоукул-де-Жос Михаилу и Николаю поместье Паулсталуке и лес Имбуз в комитате Добыка.

232. — 1324 г. января 3. — Комит Соллока Марку, помощник судьи магистрата Микеша, и четыре судьи подтверждают соглашение сыновей бана Павла с родом Коха.

233. — 1324 г. января 11. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту короля Ладислау IV; среди лиц скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

234. — 1324 г. января 12. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту от 1317 г., выданную на основании решения, вынесенного комитом Бихора и Саболча магистратом Дожа.

235. — 1324 г. января 14, Дева. — Воевода Трансильвании комит Солнока и Сибю Тома предписывает капитулу Алба-Юлии расследовать недоразумение, возникшее между дворянином из Валя Сякэ Стефаном и Сандриу, Опоуром и Эджииду по поводу раздела некоторых поместий.

236. — 1324 г. января 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную магистрату Михаилу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

237. — 1324 г. января 19. — Дарственная Венгерского короля Карла Роберта, магистрату Иоанну; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

238. — 1324 г. января 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту короля Ладислава IV; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

239. — 1324 г. января 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыновьям Поуза; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

240. — 1324 г. января 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную магистрату Михаилу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

241. — 1324 г. января 22 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии свидетельствует, что комит Петру запретил от имени сыновей Соломона и Даниэля сыну Аларда из Окна-Сибюлуи Аларду продажу его поместья.

242. — 1324 г. января 30 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает, что комит Николае подарил магистрату Петру и его жене поместья Жидвею, Бэлкачу, Шова и Понаде.

243. — 1324 г. февраля 3. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную сыновьям Эджииду; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

244. — 1324 г. февраля 5 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии сообщает воеводе Трансильвании комиту Солнока и Сибю Томе, что раздел частей поместий в Валя Сякэ и Турия между Стефаном, Сандрином, Опоуром и Эджииду был произведен несправедливо.

245. — 1324 г. февраля 17, Будафелхевиз (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Ченада Ламберт устанавливает срок суда.

246. — 1324 г. февраля 22, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает свою грамоту от 1322 г.; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

247. — 1324 г. февраля 25. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

248. — 1324 г. февраля 29, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Приказ короля Венгрии Карла Роберта капитулу Нитры (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики) относительно заклада одного поместья кастеляну Бологи Дезидеру.

249. — 1324 г. марта 8. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную загребской крепости; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

250. — 1324 г. марта 14 <Алба Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает соглашение между сыновьями Соломона и Даниеля с сыном Поука Хенингом относительно одного поместья.

251. — 1324 г. марта 19 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает, что комит Клужа Михаил из Иук с братом не допустили, чтобы их слуга Иоан старший занял их поместье Паулустелуки.

252. — 1324 г. марта 20. — Вице-комит Бихора Филип и 4 судьи устанавливают срок судебного разбирательства тяжбы Леукуса, Зуарца и их крепостного Беке с сыном комита Григория Стефаном.

253. — 1324 г. марта 23. — Конфискация королем Венгрии Карлом Робертом несколько поместий; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

254. — 1324 г. марта 25. — Король Венгрии Карл Роберт восстанавливает за воеводой Трансильвании право судопроизводства во всей Трансильвании.

255. — 1324 г. марта 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную монастырю на острове св. Маргариты; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники Трансильвании.

256. — 1324 г. марта 31. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает своей новой печатью за комитом Николаем привилегию относительно поместий Сукутарда Тога и Силинаша.

257. — 1324 г. апреля 7. — Король Венгрии Карл Роберт прощает комиту Николаю все, совершенное им во время его службы у сыновей бывшего воеводы Трансильвании Ладислава.

258. — 1324 г. апреля 8, Виш (Венгерская Народная Республика). — Помощник судьи палатина Филипа комит Николае управляет грамоту капитула Оради относительно одного поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

259. — 1324 г. апреля 11, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает своей новой печатью грамоту, выданную магистрату Петру.

260. — 1324 г. апреля 11. — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании и комиту Солнока Томе все поместья сына Коррада Иоана, утратившего их за неверность королю.

261. — 1324 г. апреля 14. — Комит Саболча Стефан свидетельствует, что Хемус, брат магистрата Стефана из Оради, продал лошадь.

262. — 1324 г. апреля 17. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Эмерику из Кумпольда; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

263. — 1324 г. апреля 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает комиту Мейнолту «Рошу» поместье; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

264. — 1324 г. мая 2 <Агрива> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Агривы свидетельствует, что сыновья бывшего палатина Роланда присягнули, что они не захватили поместья Ладислау. Некоторые из этих поместий находятся в Трансильвании.

265. — 1324 г. мая 8, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании Томе две крепости за верную службу.

266. — 1324 г. мая 9. — Комит Сату-Маре Петеу и четыре судьи подтверждают жалобу магистрата Иоана на жителей Зомуссега (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), за поимку некоторых крепостных.

267. — 1324 г. мая 13. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыну магистрата Лауренциу Иоану переданное ему село: среди лиц, скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

268. — 1324 г. мая 22. — Король Венгрии Карл Роберт выдает грамоту городу Марош (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

269. — 1324 г. мая 23. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает Павлу, мастеру по изготовлению луков, поместье; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

270. — 1324 г. мая 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает бабу Славонии и комиту Сопроа Николаю поместье: среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

271. — 1324 г. июня 7 <Дялул Орази>. — Настоятель и конвент Дялул Орази подтверждают соглашение.

272. — 1324 г. июня 7 <Дялул Орази>. — Настоятель и конвент Дялул Орази подтверждают принесение присяги.

273. — 1324 г. июня 14, Виш (Венгерская Народная Республика). — Комит Николае подтверждает, что сыновья Михаила из Семисена (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) принесли присягу перед конвентом Дялул Орази.

274. — 1324 г. июня 17, близ Девы. — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Алба-Юлии ввести во владение Шацдора и Эджикиу поместьями Локназув.

275. — 1324 г. июля 10, Крачунелул-де-Жос. — Король Венгрии Карл Роберт освобождает сына Стефана Иоана от уплаты комиту Ченада магистрату Ламберту судебных издержек.

276. — 1324 г. июля 14. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает письмо судьи королевского двора комиту Александру; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

277. — 1324 г. июля 15 <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает наказание Матея, духовника судьи королевского двора и комита Ченада Ламберта.

278. — 1324 г. июля 16, около реки Тырнавы. — Паладин Венгрии, судья куманов, комит Зипса и Уйвара, назначает срок присяги для оправдания.

279. — 1324 г. июля 19. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную королем Бела IV; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

280. — 1324 г. июля 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает свою грамоту от 1318 г.; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

281. — 1324 г. июля 25, близ Шоны. — Приказ короля Венгрии Карла Роберта канцлеру Агрии.

282. — 1324 г. июля 26. — Король Венгрии Карл Роберт возвращает магистрату Мартину поместье за верную службу; упоминаются посольские поручения магистрата Мартина к «Басарабу воеводе по ту сторону гор».

283. — 1324 г. июля 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную канцлеру Агрии; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

284. — 1324 г. августа 10 <близ Сибиу>. — Король Венгрии Карл Роберт устанавливает формулу присяги, которую должны приносить судящиеся и их присяжные на суде.

285. — 1324 г. августа 10, близ Сибиу. — Письмо короля Карла Роберта канцлеру Орады.

286. — 1324 г. августа 11. — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании Томе таможенные пошлины из Джерке (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики).

287. — 1324 г. августа 12, близ Ораштии. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта сыну Самуила Финта.

288. — 1324 г. августа 14, близ Ораштии. — Король Венгрии Карл Роберт разрешает в течение 5 лет свободное переселение всех крепостных уплативших поземельный налог, и поселения их в двух поместьях (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) на правах вольных граждан.

289. — 1324 г. августа 20, Слимник. — Эстергомский архиепископ Болеслав принимает настоятеля из Сибиу Тома как брата и каноника эстергомской церкви.

290. — 1324 г. сентября 2, Рупя. — Воевода Трансильвании комит Солнона и Сибиу Тома подтверждает, что Ладислау подарил свое поместье Горою-Сыпмартни своим братьям Михаэлу, Павлу и Тумпе.

291. — <1324 г.> сентября 19. — Четыре судьи Сату-Маре подтверждают соглашение сына Иоана Петру с сыном Дионисия Иоаном.

292. — 1324 г. октября 3. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта, дочери Иоана Елизабете; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

293. — 1324 г. октября 10. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает свою грамоту от 12 августа 1324 г., выданную Финте из Менды за услуги, оказанные во время пребывания короля в Трансильвании.

294. — 1324 г. октября 19. — Король Венгрии Карл Роберт жалует некоторым служащим магистрата Григория различные льготы; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

295. — 1324 г. октября 28. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает магистрату Отмару дарственную; среди лиц скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

296. — 1324 г. октября 31 <Орадя>. — Грамота капитула Оради королю Карлу Роберту.

297. — 1324 г. ноября 4, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Приказ короля Венгрии Карла Роберта капитулу Оради.

298. — 1324 г. <ноября 4 — декабря 20 Орадя>. — Грамота капитула Оради королю Карлу Роберту.

299. — 1324 г. ноября 8, Ветш. — Судьи дворянства из Сату-Маре свидетельствуют, что сын Дионисия Иоан не возместил убытков сыну Иоана Петру.

300. — 1324 г. ноября 21. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает две грамоты Клужскому монастырю Мэнэштур, выданные королем Балой IV в капитулом Алба-Юлии.

301. — 1324 г. декабря 11. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает магистрату Лауренциу поместье; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

302. — 1324 г. декабря 20. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта великому вистьеру магистрату Павлу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

303. — 1324 г. декабря 21. — Король Венгрии Карл Роберт освобождает за верную службу всех трансильванских дворян от всех податей и повинностей, в частности от достоя, а также от податей, выплачиваемых продовольствием натурой и деньгами воеводе Трансильвании.

304. — 1325 г. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную королем Балой IV: среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

305. — <1325 г.—1329 г. января 8> Тимишоара. — Воевода Трансильвании комит Соллока Тома пишет жителям Бистрицы, чтобы они приняли меры против убийц сына Джеблина Иоана.

306. — 1325 г. февраля 9 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает грамоту, выданную воеводой Трансильвании комитом Соллока и Сибиу Томой.

307. — 1325 г. февраля 16, Виш (Венгерская Народная Республика). — Судья куманов комит Зипса и Уйвара паладин Филип решает тяжбу магистратов Петра и Иохима с дворянином из Керекиу Иоаном относительно поместья Сэкуени.

308. — 1325 г. марта 2 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает раздел поместий между Андреем и его сыновьями, сыновьями Эндуса, сыновьями Петра и сыном Иоана.

309. — 1325 г. апреля 12, Дева. — Воевода Трансильвании комит Соллока Тома возвращает наследникам комита Хеннинга поместья, отобранные королем Карлом Робертом за то, что он восстал против него с Трансильванскими саксонцами.

310. — <1325> г. апреля 12, Дева. — Воевода Трансильвании комит Соллока Тома предписывает капитулу Алба-Юлии выдать грамоты наследников комита Хенцинга из Петрифалеу.

311. — 1325 г. апреля 14. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную Эмериком из Бекей; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

312. — 1325 г. апреля 20 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии вносит в книги две грамоты воеводы Трансильвании комита Соллока Тома от 12 апреля 1325 г.

313. — 1325 г. мая 2 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает раздел поместий между сыновьями и внуками бана Симпона.

314. — 1325 г. мая 11 Алба-Юлия. — Епископ Трансильвании Андрей подтверждает жителям Шарда старую привилегию.

315. — 1325 г. мая 16 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает грамоту короля Карла Роберта от 1324 г.

316. — 1325 г. мая 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта выданная Микше; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

317. — 1325 г. мая 30 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии вносит в книги грамоту, выданную дворянам из Пестишул-де-Жос Кападину, Петру и Венедикту.

318. — 1325 г. мая 31, Орадя. — Викарий епископа Агрии Петр прощает Петру из Баука неуплату некоторых сборов.

319. — 1325 г. мая 31 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает заклад некоторых поместий.

320. — 1325 г. июня 5 <Арад>. — Капитул Арада свидетельствует, что Григорие из Киери не выкупил поместья, заложенного у магистрата Поса.

321. — 1325 г. июня 8. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

322. — 1325 г. июня 11. — Сборщики податей епископа Трансильвании из областей Сату-Маре и Угоча уступают на один год десятинные налоги с села Кери владельцу поместья Ладислау за половину марки серебром.

323. — 1325 г. июня 14. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыновьям Иоана некоторые поместья; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

324. — 1325 г. июня 14. — Король Венгрии Карл Роберт жалует некоторые привилегии рудокопам из Бая-Ариеша и лишает всех судей страны права судопроизводства над ними.

325. — 1325 г. июня 16. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Рикольфу; среди лиц скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

326. — 1325 г. июня 16, Липова. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная конвенту Миехова (в настоящее время на территории Польской Народной Республики).

327. — 1325 г. июля 17. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает синовилям магистрата Лаврентию поместья; среди лиц, сиренивших грамоту, были саношники из Трансильвании.

328. — 1325 г. июля 30 «Оради». — Капитул Оради подтверждает, что юнок Ладислау продал Иолну, Лаврентию и Андрею половину поместья Играмонустра (в нынешнем крае в Венгерской Народной Республике).

329. — 1325 г. июля 4. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная загребской церкви; среди лиц, сиренивших грамоту, были саношники из Трансильвании.

330. — 1325 г. июля 11 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии подтверждает раздел некоторых поместий между синовилям Михаила Киланом, Солонюном и Стефаном.

331. — 1325 г. июля 14. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная Инобу; среди лиц, сиренивших грамоту, были саношники из Трансильвании.

332. — 1325 г. июля 23. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает своей обвой печатью грамоту, выданную Августинскому монастырю в Деже.

333. — 1325 г. августа 2 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии подтверждает синовилям Дионисию раздел их поместий в комитатах Солонюл Интериор и Клауж.

334. — 1325 г. августа 2 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии свидетельствует, что сын Ана Иноб с синовилями передали магистрату Томе поместье возмещая убытки за обслуживание его крепости.

335. — 1325 г. августа 2 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии подтверждает что сын Ана Иноб с синовилями уплатили 25 марок вдове Григория сына Ана.

336. — 1325 г. августа 21. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная синовилям Карла от Китван; среди лиц, сиренивших грамоту, были саношники из Трансильвании.

337. — 1325 г. сентября 12. Ветиш. — Судьи дворянства из Сату-Маре подтверждают, что Ладислау избрал своих представителей для судебного разбирательства.

338. — 1325 г. сентября 13, Авиньон. — Папа Иоанн ХХII сообщает королю Венгрии Карлу Роберту, что он не может оказать ему помощь в борьбе с неверными в соседстве с его королевством.

339. — 1325 г. сентября 16 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии подтверждает продажу части поместья Вилак, Тырновского комитата.

340. — 1325 г. сентября 22 «Алба-Юлия». — Капитул Алба-Юлии подтверждает дарственную синовей Гелета, Ладислава, Михаила и Беке, Доминику сыну-Андрею из Гамбаша, из поместья Шинтерег.

341. — 1325 г. сентября 27 «Оради». — Капитул Оради вносит в книги свою грамоту от 1321 г.

342. — 1325 г. сентября 29. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, подтверждающая брачный договор; среди лиц, сиренивших грамоту, были саношники из Трансильвании.

343. — 1325 г. октября 4. — Судьи комитата Соллона устанавливают границы города Дема.

344. — 1325 г. октября 8, Авиньон. — Папа Иоан XXII оставляет за собой право назначения епископов Гиора и Оради.

345. — 1325 г. октября 8, Авиньон. — Папа Иоан XXII оставляет за собой право назначения епископов Печа и Алба-Юлии.

346. — 1325 г. октября 12. — Король Венгрии Карл Роберт возвращает сыновьям Петру право на взимание таможенной пошлины с их села Сакуени, Вихорского комитата, которое он раньше дал Петру, прозванному Чине, и его сыновьям, в их селе Олозиг.

347. — 1325 г. октября 12, Авиньон. — Папа Иоан XXII назначает сына Ладислау Иоана каноником в Оради.

348. — 1325 г. октября 14, Авиньон. — Папа Иоан XXII возводит Волириу Павла в сан каноника в капитуле Алба-Юлии.

349. — 1325 г. октября 21, Ветиш. — Паладин Филип свидетельствует, что Диеблани жаловался на то, что крепостные Иоана отобрали у него 16 марок серебром.

350. — 1325 г. октября 21, Ветиш. — Паладин Венгрии Филип свидетельствует, что Петр запретил пользоваться всем соседям его поместьем.

351. — 1325 г. октября 22, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Александру утверждает соглашение относительно нескольких поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики). Соглашение будет заключено перед капитулом Оради.

352. — 1325 г. октября 27. — Король Венгрии Карл Роберт жалует дочерям Доминика поместье Уифалау в комитате Алба.

353. — 1325 г. ноября 2 Авиньон. — Папа Иоан XXII принимает меры, чтобы сын комита секлеров Аймона магистрат Симион получал доходы.

354. — 1325 г. ноября 6, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Приказ короля Венгрии Карла Роберта капитулу Оради.

355. — 1325 г. ноября 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю св. Мартина в Панонхалме (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту были сановники из Трансильвании.

356. — 1325 г. декабря 4. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта судье королевского двора комиту Александру от Кук; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Алба-Юлии.

357. — 1325 г. декабря 7 <Орадя>. — Капитул Оради вводит во владение поместьем комита Николая.

358. — 1325 г. декабря 9, Сынтимбру. — Воевода Трансильвании комит Соллока Тома пишет капитулу Алба-Юлии, чтобы он ввел Николая из Кук во владение его поместьем.

359. — 1326 г. <Агрин Венгерская Народная Республика.> — Капитул Агрин подтверждает сыну Иоана Иоану владение поместьем Инеу и Каболов.

360. — 1326 г. января 9, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Ченада расследовать, находятся ли поместья Акач и Земиклош в Ченадском комитате.

361. — 1326 г. января 13 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии пишет воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе, что брат Альберта Андрей передал свое поместье, находящееся между Иуку-де-Жос и Рэскруч Николаю из Иук.

362. — 1326 г. января 20 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают выбор судьями комитата Саболч их представителя для судебного разбирательства.

363. — 1326 г. января 24. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную королем Андреем II; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

364. — 1326 г. января 28. — Король Венгрии Карл Роберт возвращает сыновьям Бричнуса поместье; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

365. — 1326 г. января 31 <Ченад>. — Капитул Ченада сообщает королю Карлу Роберту, что поместья Акач и Земиклош находятся в Ченадском комитате.

366. — 1326 г. февраля 6 <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает, что поместье Шемлак принадлежит магистрату Ченплегу.

367. — 1326 г. февраля 16, <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает соглашение князей из Филешда Станислава с сыном и Кендеча с братом, и магистратом Горманом и его родственниками относительно возмещения убытков последним за убийство их родственника Петра, прозванного Курмус.

368. — 1326 г. февраля 17 Авиньон. — Папа Иоан XXII принимает меры, чтобы сына Тиха Ладислау назначили каноником одной церкви трансильванской.

369. — 1326 г. февраля 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную епископству из Агрии; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

370. — 1326 г. февраля 21, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт сообщает комиту и судьям комитата Сату-Маре, что поместье Саколи принадлежит комитату Саболча (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

371. — 1326 г. марта 1. Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Александр присуждает нескольким дворянам некоторые поместья (в настоящее время на территории Югославии); среди свидетелей были сановники из Трансильвании.

372. — 1326 г. марта 10 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают, что комит Ченада Николай подарил епископству Оради поместье Ходиш, в котором проживает воевода Негул, а также мельницу на реке Ходише.

373. — 1326 г. марта 12. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает магистратам, Томи хранителю имущества и архидиакону церкви из Алба-Юлии Адриану поместье Златна.

374. — 1326 г. марта 13, Виждоли (Венгерская Народная Республика). — Комит Зипша и Уйвара палатки Филип подтверждает соглашение между Георгием, Пучом и его сыном и Михайлом из Земьена с его сыновьями в связи с ограблением одного поместья.

375. — 1326 г. марта 30, Дева. — Воевода Трансильванский комит Солпока Тома пишет капитулу Алба-Юлии, чтобы он размежевал поместья Сукутариа, Цога, Сынтноара и Силипаш комита Николая.

376. — 1326 г. апреля 5, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает, что поместья Акач и Семиклош находятся в Ченадском комитате.

377. — 1326 г. апреля 19, Орадя. — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Оради размежевать поместье (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

378. — 1326 г. апреля 20, Черешик. — Король Венгрии Карл Роберт устанавливает таможенные пошлины, которые будут взиматься сыновьями Тома на мосту в их поместьи.

379. — 1326 г. апреля 24, <Алба-Юлия.> — Капитул Алба-Юлии сообщает воеводе Трансильвании комиту Солпока Томе о размеживании поместий Сукутард, Цога, Сынтноана и Силипаш, принадлежащих комиту Николаю. Размеживанию поместья Силипаш воспротивились гости из Сина.

380. — <До 1326 г. апреля 30.> — Магистрат Дезидериу подтверждает соглашение Иоана, сына Рессула из рода секлеров, с Иоаном, прозванным Ленижелем.

381. — 1326 г. апреля 30, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт дает распоряжение относительно имущества Петру Секлеру, убийцы придворного вистьера Иоана.

382. — 1326 г. мая 3, Турда. — Воевода Трансильвании комит Солпока Тома подтверждает размежевание поместий Сукутард, Цога, Сынтноана и Силипаш, принадлежащих комиту Николаю.

383. — 1326 г. мая 9. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает завещание магистрата Николая; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

384. — 1326 г. мая 11 <Дялул Орэзи>. — Конвент Дялул Орэзи подтверждает, что сыновья бывшего вице-воеводы Трансильвании Элеуса из Траскэу продали бану Славонии Миччу поместье Джирис в Вихорском комитате.

385. — 1326 г. мая 26, Сынтимбру. — Воевода Трансильвании комит Солпока Тома подтверждает, что Иванка, сын Григория из Палца, запретил сыновьям Михаила из Тушина овладеть поместьем Вышняя Палатка.

386. — 1326 г. июня 10, Сынтимбру. — Воевода Трансильвании комит Солпока Тома пишет капитулу Алба-Юлии, чтобы он размежевал поместье Иук.

387. — 1326 г. июня 12. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает епископу Трансильвании Андрею право на взимание десятины с соли в Сике, Кожокне, Окна Дежулуй и Турде, а капитулу Алба-Юлии десятину с соли в Турде. Одновременно он снимает все прочие подати и пошлины с этой соли.

388. — 1326 г. июня 12. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта сыновьям Петру Наги; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

389. — 1326 г. июня 15. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную некоторым удворникам; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

390. — 1326 г. июня 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную монастырю на горе св. Марии в Кателе (в настоящее время на территории Австрии); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

391. — 1326 г. июля 1, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт жалует магистрату Григорию поместья Апати и Тарча, а также и таможенную пошлину в Валя луй Михай.

392. — 1326 г. июля 5 <Орадя>. — Капитул Оради сообщает Карлу Роберту что он пропавел раздел поместья Карул (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

393. — 1326 г. июля 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает дарственную бывшей королевы Изабеллы; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

394. — 1326 г. июля 22. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная капитулу Буды; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

395. — 1326 г. июля 23. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная нескольким дворянам; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

396. — 1326 г. июля 23 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает одно показание.

397. — 1326 г. июля 24, Лекеш (Венгерская Народная Республика). — Комит Сату-Маре и четыре судьи подтверждают соглашение между комитом Георгием и Иоаном Лейгелем в связи с ограблением поместья Пишкар-и.

398. — 1326 г. июля 25, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Грамота, выданная королем Карлом Робертом загребской церкви; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

399. — 1326 г. августа 12 <Орадя>. — Комитул Оради подтверждает установление границ между поместьями: Сери принадлежащее королю Карлу Роберту и Арцшег, принадлежащее сыновьям Ренолда.

400. — 1326 г. августа 14, Лекеш (Венгерская Народная Республика). — Комит Сату-Маре и четыре судьи подтверждают уплату штрафа.

401. — 1326 г. августа 16 <Дялул Орэзи>. — Конвент Дялул Орэзи утверждает соглашение между Пелихартом и сыновьями Чепона.

402. — 1326 г. августа 22 <Алба Регала> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Алба Регала подтверждает несколько показаний в связи с кражей лошадей, имевшей место во время пребывания короля Карла Роберта в Трансильвании.

403. — 1326 г. августа 25. — Грамота, выданная королем Венгрии Карлом Робертом монастырю св. Маргариты (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

404. — 1326 г. августа 30. — Дарственная короли Венгрии Карла Роберта магистрату Стефану; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

405. — 1326 г. сентября 13 <Алба-Юлии>. — Капитул Алба-Юлии сообщает воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе о размежевании им поместья Иук.

406. — 1326 г. сентября 16 <Дялул Орэзи>. — Конвент Дялул Орэзи подтверждает, что магистрат Мауричиу подарил сыновьям Петре поместье Коли в Бихорском комитате.

407. — 1326 г. сентября 22. — Король Венгрии Карл Роберт жалует князю Станиславу поместье Стрымтура в Марамуреше, освобождая его от судебной ответственности и от всяких королевских податей.

408. — 1326 г. сентября 22. — Король Венгрии Карл Роберт дает калпа-шерским дворянам поместье Лоамнэш взамен поместья Тэлмэшаса, которое он передает крепости Дева.

409. — 1326 г. сентября 24, Орадя. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает гостям из Клужа поместье Бохтелуке.

410. — 1326 г. сентября 24, Орадя. — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Алба-Юлии установить границы между поместьями Деж и Кустриоара.

411. — 1326 г. сентября 26. Орадя. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает судебное решение.

412. — 1326 г. октября 1 <Авиньон>. — Приказ Папы Иоана XXII Доминиканскому провинциальному приору в Венгрии.

413. — 1326 г. октября 7 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает при- сягу.

414. — 1326 г. октября 14. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает епископству Оради поместье Зухна, дарованное великим вистьером, комитом Бача и Тренчу Думитром.

415. — 1326 г. октября 15, Дебрецин (Венгерская Народная Республика). — Великий вистьер Думитр извещает гостей из села Доролца, что он назначил комита Михаила их судьей. Равным образом посылает своего человека в это село для получения дохода с мельницы.

416. — 1326 г. октября 21, Авиньон. — Папа Иоан XXII приказывает архиепископу Эстергома и епископам Весприма и Гюора расследовать распрю епископа Оради с Доминиканскими монахами села Дебрецин из-за сельской церкви.

417. — 1326 г. октября 24. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную одной крепости (в настоящее время на территории Югославии); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

418. — 1326 г. октября 26 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают жалобу относительно отчуждения одного поместья.

419. — 1326 г. октября 28, Турда. — Распоряжение воеводы Трансиль- вании комита Солнока Тома капитулу Алба-Юлии о выдаче комиту Николоу Иуки грамоты относительно размежевания поместья Абелтелеки.

420. — 1326 г. ноября 4. Бервени. — Паладин Венгрии Филип прощает уплату одного штрафа.

421. — 1326 г. ноября 7, Бервени. — Судьи дворянства из Сату-Маре свидетельствуют, что Иоан из Доманешти поручает нескольким посредникам рассудить одну тяжбу.

422. — 1326 г. ноября 7, Бервени. — Паладин Венгрии Филип назначает на общем собрании комитата Сату-Маре разбор одной тяжбы.

423. — 1326 г. ноября 27, Земнен (Венгерская Народная Республика). — Виле-комит и судьи комитата Саболча приказывают сыну Николаю из Доманешти Николаю принести присягу.

424. — 1326 г. декабря 10 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает размежевание поместья Абельтелеки, принадлежащее дворянину Николаю из Иукул де-Жос.

425. — 1326 г. декабря 26. — Грамота, выданная королем Венгрии Карлом Робертом епископству Нитрип; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

426. — 1327 г. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная сыновьям Рикалфа и Андрея; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

427. — 1327 г. <Агрпья> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Агрпья подтверждает раздел поместий между сыновьями Якоба и сыновьями Петра.

428. — 1327 г. января 8. — Грамота, выданная королем Венгрии Карлом Робертом Радциу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

429. — 1327 г. января 14. — Грамота, выданная королем Венгрии Карлом Робертом монастырю Кетел (в настоящее время на территории Австрии); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

430. — 1327 г. января 19, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает церкви св. Ладислава в Орадя право неподсудимости ее крепостных.

431. — 1327 г. января 23, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает соглашение между несколькими дворянами; среди свидетелей упоминается комит Салажа Мартин.

432. — 1327 г. февраля 1, Авиньон. — Папа Иоан XXII отдает доминиканцев, посланных против еретиков под покровительство бана Славонии, воеводы Трансильвании и воеводы по ту сторону гор Басараба.

433. — 1327 г. февраля 1, Авиньон. — Папа Иоан XXII разрешает доминиканскому приору Венгрии отправить против еретиков несколько монахов инквизиторов.

434. — 1327 г. февраля 1, Авиньон. — Папа Иоан XXII пишет комиту Брашова Соломону, чтобы он оказал помощь доминиканцам инквизиторам, посланным против еретиков.

435. — 1327 г. февраля 1, Авицьон. — Папа Иоан XXII разрешает доминиканскому приору из Венгрии проповедовать крестовые походы против еретиков Трансильвании, Боснии и Славонии.

436. — 1327 г. февраля 7, Вижолы (Венгерская Народная Республика). — Судья куманов комит Зияна и Ужвара паладин Филип пишет капитулу Агрин, чтобы он расследовал распрю из-за одного поместья; упоминается капитул Оради.

437. — 1327 г. февраля 18 <Оради>. — Капитулу Оради подтверждает выкуп некоторых судебных штрафов.

438. — 1327 г. марта 17. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает магистрату Григорию поместья Анэти и Тарча.

439. — 1327 г. апреля 8 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают жалобу в связи с продажей одного поместья.

440. — 1327 г. апреля 27. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает свою грамоту, от 5 августа 1322 г., выданную магистрату Николаю.

441. — 1327 г. мая 1 <Агрин Венгерская Народная Республика>. Капитул Агрин пишет паладину Венгрии, что Беке обязался перед капитулом Оради продать одно из своих поместий.

442. — 1327 г. мая 10 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии, свидетельствует, что Алексие «Рошу» и Дионисие, сыновья Иоана из Бала, продают своему брату Иванки их часть поместья Бала.

443. — 1327 г. мая 17, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт разрешает всем дворянам и прелатам владеть всеми поместьями с золотыми и серебряными рудниками и удерживать третью часть доходов, полагающихся королю, от этих рудников.

444. — 1327 г. мая 21, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Буда Веке ввести воеводу Трансильвании комита Солнока Томе во владение поместьями сыновей Петра.

445. — 1327 г. мая 21 <Вишеград Венгерская Народная Республика>. — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании комит Солнока Томе поместье сыновей Иоана; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

446. — 1327 г. мая 24, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Буда Веке размежевать поместья в комитате Нограде (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), пожалованные воеводе Трансильвании и комиту Солнока Томе.

447. — 1327 г. мая 26, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Кпо (в нынешнее время в Югославии) размежевать поместье, пожалованное воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе.

448. — 1327 г. мая 28, Авицьон. — Папа Иоан XXII приказывает настоятелю Сибиу взять обратно все отчужденное имущество капитула Алба-Юлии.

449. — 1327 г. мая 29. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная Георгию и его братьям; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

450. — 1327 г. мая 31, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает капитулу Алба-Юлии размежевать поместья Федидоара, Катина и Цогу в комитатах Клуж и Добыка, принадлежащие магвстрату Томе.

451. — 1327 г. июня 4. — Судья королевского двора компт Александр решает тяжбу секлеров из Кезда с капитулом Эстергома относительно поместья Винцул де Сус.

452. — 1327 г. июня 4 <Буда> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Булы сообщает королю Карлу Роберту, что он размежевал некоторые поместья (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), принадлежащих воеводе Трансильвании Томе.

453. — 1327 г. июня 4 <Буда>. (Венгерская Народная Республика) — Капитул Буды сообщает королю Карлу Роберту о вводе во владение некоторыми поместьями (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) воеводы Трансильвании комита Солнока Томы.

454. — 1327 г. июня 4 <Буда> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Буды пишет королю Карлу Роберту, что он ввел во владение некоторыми поместьями и крепостями (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) воеводу Трансильвании комита Солнока Тому.

455. — 1327 г. июня 5 <Буда> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Булы сообщает королю Карлу Роберту о размежевании некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), принадлежащих воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе.

456. — 1327 г. июня 5 <Буда> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Буды сообщает королю Карлу Роберту о размежевании некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики), переданных воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе.

457. — 1327 г. июня 6 <Буда> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Буды сообщает королю Карлу Роберту, о размежевании некоторых поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики) переданных воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе.

458. — 1327 г. июня 16, Минтиу (Сату-Маре). — Павел, генеральный викарый епископа Трансильвании Андрея подтверждает, что жена комита Якобе Елизабета с сыном от первого брака дарят сыновьям комита Николаю Иоану и Николаю четвертую часть поместья Сима.

459. — 1327 г. июня 22. — Грамота, выданная королем Венгрии Карлом Робертом сыновьям Риколфа и Андрея; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

460. — 1327 г. июля 1, Авиньон. — Папа Иоан XXII запрещает доминиканцам Славонии и Венгрии исполнять в этих краях службу инквизиторов против еретиков из этих областей.

461. — 1327 г. июля 1 <Авиньон>. — Папа Иоан XXII пишет королю Карлу Роберту, чтобы он оказывал поддержку при несении инквизиторской службы францисканцами против венгерских еретиков.

462. — 1327 г. июля 1 <Авиньон>. — Папа Иоан XXII приказывает нескольким прелатам поддерживать инквизиторскую деятельность францисканцев против венгерских еретиков.

463. — 1327 г. июля 30 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает, что поместье Вишцул де Сус было передано капитулу Эстергома секлерами из Кезди по суду.

464. — 1327 г. августа 1. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная Кошскому монастырю в Словакии; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

465. — 1327 г. августа 2. Турда. — Воевода Трансильвании и комит Солпока Тома подтверждает жалобу капитула Эстергома на секлеров из Кезди относительно поместья Вишцул-де-Сус.

466. — 1327 г. августа 19 <Кио Югославия>. — Капитул Кио сообщает королю Карлу Роберту о вводе воеводы Трансильвании комита Солпока Тома во владение поместьем.

467. — 1327 г. августа 19 <Кио Югославия>. — Капитул Кио сообщает королю Карлу Роберту о вводе воеводы Трансильвании комита Солпока во владение поместьем.

468. — 1327 г. августа 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Блазиу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

469. — 1327 г. августа 30, <Орадя> — Капитул Орадя подтверждает отмену отчуждения одного поместья (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики).

470. — 1327 г. сентября 8. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта, воеводе Трансильвании комиту Солпока Томе; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

471. — 1327 г. сентября 13, Авиньон. — Папа Иоан XXII назначает Стефана каноника в Трансильвании капеллана короля Карла Роберта на вакантную должность церкви Трансильвании.

472. — 1327 г. сентября 22, Сибиу. — Декан Сибиу, приходской священник села Турнишор Николае решает тяжбу приходского священника из Шелимбэра с приходским священником из Чиснэдие относительно десятины, причитающейся с жителей Чиснэдие.

473. — 1327 г. сентября 25, Орадя. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает раздел поместья между королевской крепостью Черешнг и сыновьями Иоана.

474. — 1327 г. октября 11, Сату-Маре. — Судьи дворянства из комитата Сату-Маре подтверждают соглашение относительно уплаты за двух волов.

475. — 1327 г. <около октября 13.> — Великий вистьер и судья дворянства Думитру подтверждает, что на общинном собрании комитата Сату-Маре несколько дворян показали, что дворянин из Пилиша Андрей принадлежит роду Коплон и владеет поместьями Джелиенус, Карашеу, Кулчиул Маре и Витка.

476. — 1327 г. октября 13, Сату-Маре. — Великий вистьер и судья из комптатов Сату-Маре, Впхор и Саболач Думитру подтверждает свидетельские показания, данные на суде.

477. — 1327 г. октября 21, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Александр назначает день суда; была упомянута доверенность, выданная Ченадским капитулом.

478. — 1327 г. ноября 17. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Кокоосу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

479. — 1327 г. ноября 24, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Александр разбирает тяжбу нотариуса королевского двора магистрата Стефана и его брата с несколькими дворянами из рода Коплон из-за поместья Везеддин.

480. — 1327 г. декабря 10. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная комиту Александру из Кюк; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

481. — 1327 г. декабря 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная веспримскому епископству; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

482. — 1327 г. декабря 30. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает размежевание нескольких поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

483. — < 1328 г.—1330 г. до мая 30 >. — Попытка соглашения епископа Трансильвании капитула Алба-Юлии с себешским деканатом относительно податей себешского деканата, выплачиваемых епископу и капитулу.

484. — 1328 г. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная саксонцам из Зипша (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

485. — 1328 г. января 11. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная нескольким дворянам; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

486. — 1328 г. января 14. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю св. Адриана (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

487. — 1328 г. января 20 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждает запрещение продажи и заклада одного поместья.

488. — 1328 г. января 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Влазю из Фони; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

489. — 1328 г. февраля 21 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает продажу одного поместья.

490. — 1328 г. февраля 27. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная гостям из Селессомбат; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

491. — <1328 г. марта—1349 г. июня>. — Сборщик десятин пишет «господину Валентину» о трудностях при взимании десятин.

492. — 1328 г. марта 9. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная капитулу Буды; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

493. — <1328 г.> марта 11, Авиьон — Епископ Албано снимает церковное отлучение с монаха Николая Брода, который руководил некоторое время монастырем в Клуже-Мэнэштуре.

494. — 1328 г. марта 13, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт пишет капитулу Алба-Юлии, чтобы капитул расследовал владел ли настоятель Сибия Тома разработкой соляной копи в Окна Сибиулуй.

495. — 1328 г. марта 18. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю св. Веледикта (Чехословацкая Республика); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

496. — 1328 г. марта 23. — Король Венгрии Карл Роберт жалует Якобу, Павлу и Доже, сыновьям палатина Дожи, некоторые поместья в комитатах Саболча и Бихора.

497. — 1328 г. марта 28. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная бану Славонии Мичу; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

498. — 1328 г. апреля 21. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная магистрату Доминику; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

499. — 1328 г. апреля 21, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании комиту Соллока Томе два поместья.

500. — 1328 г. мая 3. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю в Скалка; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

501. — 1328 г. мая 4, Авиьон. — Папский аудитор, генуэзский настоятель запрещает принимать новые меры по тяжбе трансильванского епископа и капитула Алба-Юлии с саксонскими деканатами до окончания судебного разбирательства в папской курии.

502. — 1328 г. мая 8 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии сообщает королю Карлу Роберту, что настоятель Сибия всегда владел разработкой соляной копи в Окна Сибиулуй.

503. — 1328 г. мая 8, Авиьон. — Папа Иоан XXII приказывает всем венгерским прелатам не взимать чрезмерных десятин с куманов, румын и славян перешедших в католичество.

504. — 1328 г. мая 10, Буда (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора Павел накладывает на сына Григория Николая штраф за объявление подложной грамоты конвента Дялул Орази.

505. — 1328 г. мая 26, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт приказывает воеводе Трансильвании комиту Соллока Томе взять под свое покровительство епископа Трансильвании и капитул Алба-Юлии и освободить от пошлин их соль из копей в Турде.

506. — 1328 г. июня 2, Турда. — Воевода Трансильвании комит Солнока Тома подтверждает, что комиты Николае и Лауренциу из Реча возвратили сыну Стефана Георгию и сыновьям Петра из Сынджер Ладислау и Иоану половину поместья Сынджер.

507. — 1328 г. июня 14 <Кно Югославия>. — Капитул Кно сообщает королю Карлу Роберту о введении воеводы Трансильвании комита Солнока Томы во владение некоторыми поместьями.

508. — 1328 г. июня 22. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает воеводе Трансильвании комиту Солнока Томе несколько поместий; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

509. — 1328 г. июля 3, Алба <Регала, Венгерская Народная Республика>. — Папский легат в Венгрии Матиа вносит в книги грамоту короля Венгрии Карла Роберта, выданную епископу Трансильвании и капитулу Алба-Юлии.

510. — 1328 г. июля 7 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает жалобу Николая, по прозвищу Вас, относительно размежевания одного поместья между поместьями Гиолц и Сынтиана.

511. — 1328 г. июля 10 <Дялул Орази>. — Настоятель и конвент Дялул Орази подтверждает раздел поместья и его крепостных между магистратом Лауренциу и его внуками.

512. — 1328 г. июля 20, Дева. — Воевода Трансильвании и комит Солнока Тома берет под свое покровительство крепостных Иоана, по прозвищу Хену, в поместьях Неппундорф и Бургзу.

513. — 1328 г. июля 23. — Король Венгрии Карл Роберт жалует воеводе Трансильвании и комиту Солнока Томе несколько поместий, отобранных у сыновей Петра за неверность королю.

514. — 1328 г. сентября 8, вблизи реки Саар (Австрия). — Судья королевского двора комит Павел выносит приговор; среди судей был магистрат комит Вихора, Дионисие из Ютага.

515. — 1328 г. сентября 17. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

516. — 1328 г. сентября 20, Авиньон. — Папа Иоанн XXII дает канонику Оради Николаю из Матафарис капонику в церкви Оради и свободную пребенду.

517. — 1328 г. сентября 26. — Упоминание грамоты короля Венгрии Карла Роберта, выданной семье Джеоаджу.

518. — 1328 г. октября 19. — Судья королевского двора комит Павел предписывает капитулу Ченада, чтобы он вызвал сына Болакуча Бозу на суд перед королем.

519. — 1328 г. ноября 6 <Ченад>. — Капитул Ченада сообщает судье королевского двора магистрату Павлу, что он вызвал сына Болакуча Бозу на королевский суд.

520. — 1328 г. ноября 17. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная гостям из Кремница (в настоящее время на территории Чехословацкой Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

521. — 1328 г. декабря 6, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Дарственная кастеляна из Кересиг судьи куманов великого вистьера Думитру, выданная его жене на несколько поместий (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

522. — 1329 г. — Королевский судья и судья жителей сгархии Чинку комит Бепхер из Прежмер свидетельствует, что Джерляч из Шулумберг, Генрих из Агнито и Теодорик продали комиту Иоану из села Прощтя половину своей мельницы в пределах села Прощтя.

523. — 1329 г. <Арад>. — Капитул Арада подтверждает, что члены семьи Хапада продали препозиту Ченада Петру и архидиакону Тимиша Стефану половину поместья Беез и часть леса Палатаерде.

524. — 1329 г. <Дялул Орэзи> — Грамота, выданная настоятелем и конвентом Дялул Орэзи.

525. — 1329 г. января 17, Турда. — Воевода Трансильвании и комит Солнока Тома разбирает тяжбу Николая и Ладислава с комитом Дезидериу из Элефант, разрушившим их село Сыштеюде, представлявшее стоимость в 3000 марок.

526. — 1329 г. января 20. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает грамоту, выданную Демешскому монастырю (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

527. — 1329 г. февраля 25. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта выданная сыновьям из Мишкочь; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

528. — 1329 г. марта 2 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают, что сын Петра из Кореуш Павел продал сыну Якоба из Сэлэциг Петру и его братьям часть своего поместья Беуне в комитате Солнок.

529. — 1329 г. марта 19, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт предписывает конвенту Дялул Орэзи размежевание поместья Валя луй Михай.

530. — 1329 г. марта 21, <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии вписывает грамоту воеводы Трансильвании комитата Солнока Тома, выданную сыну Петру из Дая Андрею и сыну Витку из Сигишоара Стефану.

531. — 1329 г. марта 21. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная аббатству св. Венедикта в Печварде (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

532. — 1329 г. апреля 2, Шэрвар (Венгерская Народная Республика). — Кастелян Саара комит Вашвара Тома сообщает капитулу Вашвара, что он передал своему брату магистрату Стефану третью часть своей крепости Дими за 50 марок, которые ему будут выплачены перед капитулом Албы-Юлии, а также некоторые свои поместья взамен села Дубрумхаза в Трансильвании.

533. — 1329 г. апреля 8, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел утверждает соглашение магистрата Дезидериу из Элефант кастеляна Бологы и сыном Андрея из Эмши Матпа в связи с убийством некоторых слуг Дезидериуса.

534. — 1329 г. апреля 10 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает обмен поместьями короля Карла Роберта с магистратом Степаном.

535. — 1329 г. апреля 16, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Король Венгрии Карл Роберт возвращает сыновьям Христиана из Христиана и Эрмеа поместье Хашфалэу, захваченное сыном Вошмута Даниелем.

536. — 1329 г. апреля 19 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвет Дялул Орэзи подтверждают, что несколько дворян из рода Каплиан подарили Мартину две части поместья Чумешти.

537. — 1329 г. апреля 26. — Король Венгрии Карл Роберт жалует некоторые привилегии саксонским и венгерским гостям из сел Виск, Хуст, Тэчеу и Кампулунга Маремуреша в том числе и привилегии устраивать ярмарки и выбирать судей из своей среды. Указываются также права и обязательства этих гостей.

538. — 1329 г. мая 1 <Пожон>. — Капитул Пожона утверждает продажу поместий женой, сыновьями и зятем бывшего кастеляна крепости Ваклэу.

539. — 1329 г. мая 9, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел решает, чтобы некоторые показания давались перед конвентом Дялул Орэзи.

540. — 1329 г. мая 12 <Эстергом> (Венгерская Народная Республика). — Эстергомский капитул подтверждает, что сын Теодора из Войтет Николае продал магистрату Галлу несколько поместий в комитах Тимиш, Караш, Ченад и Сирмиу.

541. — 1329 г. мая 13. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта, магистрату Петру Галликусу; среди лиц, скрепивших грамоту, были саповники из Трансильвании.

542. — 1329 г. мая 13, Алба-Юлия. — Епископ Трансильвании Андрей подтверждает соглашение между капитулом Алба-Юлии и сыновьями бана Симиоша, присвоившими десятины причитающиеся капитулу.

543. — 1329 г. мая 13, Бекеш (Венгерская Народная Республика). — Комит Бекеша Мартин подтверждает жалобу Тома из Борлог на сына Беуче Стефана захватившего его поместье Кемеи.

544. — 1329 г. мая 29. — Дарственная короля Венгрии Карла Роберта судцу городов Великой Вани и Вани Сирене, комиту Конраду на лес между этими двумя городами.

545. — 1329 г. июня 12. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает сыну воеводы Николая магистрату Маурициу пошлину с поместий Медеш и Сомештелек, а сыновьям воеводы Николая Маурициу и Стефану пошлину с ярмарки в селе Карэшеу.

546. — 1329 г. июня 18. — Судья королевского двора комит Павел предписывает ченадскому капитулу, чтобы он размежевал два поместья в Ченадском комитате, переданные Симиону из Зохой и Бенке с их родственниками.

547. — 1329 г. июня 18. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю св. Венедикта (в настоящее время на территории Югославии); среди лиц, скрепивших грамоту, были саповники из Трансильвании.

548. — 1329 г. июня 25, Турда. — Воевода Трансильвании комит Солнона Тома подтверждает соглашение между конвентом Клужэ-Мэнэштур и дворянами из Мэчикаша, насчет сенокоса, находящегося в поместьи Кинтеи.

549. — 1329 г. июня 27 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии подтверждает что магистрат Джерев и его брат с тремя слугами были приговорены к смерти за ограбление нескольких сел.

550. — <1329 г. после июня 27, Ченад>. — Капитул Ченада сообщает королю Карлу Роберту о размежевании поместий Хохтумоностура и Шприи, принадлежащих Симйону и Бекешу, и о том, что Иванка, по прозвищу Вруз, воспротивился их введению в владение поместьем Шприи.

551. — 1329 г. июля 1 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялу Орэзи подтверждают заклад одного поместья.

552. — 1329 г. июля 8 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждают, что пруд Гялмастоу принадлежит Пербарду и Иоану.

553. — 1329 г. июля 10 <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает, что Григоре и Тома подарили сыну Стефана Михаилу поместье Селеушул-де-Сус.

554. — 1329 г. июля 22, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел предписывает конвенту Лелеса (Чехословацкая Республика), чтобы он произвел оценку одного пруда. Упоминаются показания перед конвентом Дялул Орэзи в связи с этим прудом.

555. — 1329 г. июля 27 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии свидетельствует, что сын Илле из Бекэниц Андрей подтвердил продажу его дедом и отцом поместья в Секаше.

556. — 1329 г. августа 1 <Ченад>. — Капитул Ченада подтверждает жалобу епископа Трансильвании Андрея на воеводу Трансильвании Тому, ограбившего несколько поместий вистнера епископа Трансильвании Михаила из Иук.

557. — 1329 г. августа 17 <Дялулу Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи вносят в книги грамоту, выдающую сыновьям Якоба из Ходош.

558. — 1329 г. августа 20, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Приказ короля Венгрии Карла Роберта капитулу Алба-Юлии.

559. — 1329 г. августа 23 <Алба-Юлия>. — Капитул Алба-Юлии вносит в книги грамоту от 1304 г. комита Якоба.

560. — 1329 г. <около августа 27> Турда. — Приговор воеводы Трансильвании и комита Солнока Томы, вынесенный магистрату Дезидериу из Элефант за неявку на суд.

561. — 1329 г. августа 28 <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает завещание жены комита Сесе Екатерины в пользу сыновей Николая, Иоана и Ладислау и их матери Екатерины.

562. — 1329 г. сентября 4, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел назначает срок присяги настоятелю Албы Андрею в связи с ограблением имущества капитула Арада магистратом Эмериком из Бечей.

563. — 1329 г. октября 6, Сынтимбру. — Воевода Трансильвании комит Солнока Тома подтверждает соглашение сыновей Джелета с сыном Якоба Андреем относительно поместий Шиеу-Одорхею, Бретья и Кочу.

564. — 1329 г. октября 6, Арад. — Письмо палатина и судьи куманов Иоана Другета капитулу Агрии.

565. — 1329 г. октября 6, <Орадя>. — Капитул Оради подтверждает раздел некоторых поместий.

566. — 1329 г. октября 13 <Агрция> (Венгерская Народная Республика. — Капитул Агррии подтверждает обмен поместьями в комитатах Сату-Маре и Саболча. Упоминается грамота настоятеля и конвента Дялул Орэзи.

567. — 1329 г. октября 23 <Агрция> (Венгерская Народная Республика). — Капитул Агррии подтверждает размежевание одного поместья; упоминается письмо конвента Дялул Орэзи.

568. — 1329 г. декабря 6. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает привилегии монастыря св. Марии в Кырце.

569. — <1330—1356 гг.>. — Капитул Кошда просит епископа Трансильвании Андрея простить некоторые долги и утвердить избранных священников.

570. — <1330—1336 гг. Сиблу.> — Декан и капитул Сиблю просят Эстергомского архиепископа утвердить за ними старые привилегии.

571. — 1330 г. Король Венгрии Карл Роберт подтверждает обмен поместьями Иоана сына Иоана с кастеляном Бологы магистратом Дезидериу из Элефанта.

572. — 1330 г. — Король Сицилии Роберт дает право уполномоченному Иоана Лоредана вывезти 500 грузов ячменя из портов Апулии за почести, оказанные епископу Оради Андрею.

573. — 1330 г. февраля 2 <Дялул Орэзи>. — Настоятель и конвент Дялул Орэзи подтверждает соглашение относительно пруда Гялмаштоу (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики).

574. — 1330 г. февраля 7. — Дарственная комитов Саболча и кастелянов Адриана Якоба, Павла и Дожа, своим слугам на поместье.

575. — 1330 г. февраля 18. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная сыну Иоана Лауренциу и его родственникам; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

576. — 1330 г. февраля 18. — Король Венгрии Карл Роберт подтверждает раздел поместья; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

577. — 1330 г. февраля 18, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел подтверждает соглашение достигнутое перед конвентом Дялул Орэзи относительно пруда Гялмаштоу.

578. — 1330 г. февраля 23, Вишеград (Венгерская Народная Республика). — Судья королевского двора комит Павел выносит приговор в присутствии сановников из Трансильвании.

579. — 1330 г. марта 11. — Грамота короля Венгрии Карла Роберта, выданная монастырю в Бееле (в настоящее время на территории Венгерской Народной Республики); среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

580. — 1330 г. марта 14. — Король Венгрии Карл Роберт освобождает от юрисдикции королевских сановников поместье Батур епископа Оради и его братьев; среди лиц, скрепивших грамоту, были сановники из Трансильвании.

581. — 1330 г. марта 16, Авиньон. — Папа Иоан XXII дает право доминиканскому приору в Венгрии назначать инквизиторов для борьбы с ересью.

DOCUMENTE

1

1321, < Strigoniu, R. P. Ungară >.

Teofil prepozitul și capitulul bisericii din Strigoniu adevăresc că Toma, fiul lui Farcaș, marele vistier¹⁾ al reginei, comite de Sirmiu și de Bač precum și de Arad, cedează lui Albert și Petheu, fiii lui Toma de Draz, trei moșii: Lompirt și Ilișua²⁾ din comit. Crasna și Mălădia³⁾ din comit. Solnocul interior⁴⁾, din posesiunile ce fuseseră ale acestora din urmă, dar pe care regele Carol Robert le confiscase dela dânșii, deoarece se aliaseră cu Matei de Trenfin, dușmanul său și le dăruise, pentru meritele sale, lui Toma, fiul lui Farcaș, moșiile acestui Toma fiind prădate de același Albert și Toma în timpul răscoalei lor. În schimb ei recunosc stăpânirea lui Toma și urmașilor săi asupra celorlalte moșii ce le aparținuse înainte de confiscare.

Regest după textul lat. din Aujou, I, p. 640—642.

2

<circa 1321 >, Debrețin

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc cere sfatului din Sárospatak (R. P. Ungară) să facă dreptate lui Ioan, fiul lui Ștefan de Kállósemjén (comit. Szabolcs, R. P. Ungară), căruia i s'au furat doi cai.

Regest după textul lat. din Aujou, I, p. 645—646.

---

¹⁾ e vorba de Toma. ²⁾ *Lomperthei Iisua*, sate în raionul Șimleul Silvaniei (reg. Oradea).
³⁾ *Mayod*, sat tot acolo. ⁴⁾ *Belzenuk*, fost comitat în Nord-Vestul Transilvaniei.

1321 Ianuarie 5, <Oradea>.

Capitulul din Oradea raportează lui Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc că n'a putut executa ordinul său privitor la punerea lui Ștefan și a fraților săi, fiii lui Mihail, în stăpânirea unor moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 36.

1321 Ianuarie 20, Timișoara.

Lambert, judele curții regale și comite de Cenad cere capitulului din Agria să pună pe Ladislau și Pavel în stăpânirea unei moșii aflătoare în comit. Ung (URSS).

Regest în Kállay, I, p. 36.

1321 Ianuarie 20, Debrețin.

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc amână judecarea unui proces privitor la niște moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 36.

1321 Ianuarie 28, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește zălogirea unei moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 37.

<1321 Ianuarie 28—1323 Februarie 9, Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește vânzarea unei moșii zălogite, aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 37.

1321 Februarie 2, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei poruncește lui Ioan banul Slavoniei să lase vama târgului Zagreb, capitolului din Zagreb (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 1.

1321 Februarie 9, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Sinka, pentru credincioasele sale slujbe, moșia Thosola¹⁾

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 357—358.

Transumpt în actul regelui Carol Robert din 27 Ianuarie 1322.

10

1321 Februarie 9, <Dealul Orășii>.

Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii raportează lui Carol Robert regele Ungariei că au citat în fața sa pe Laurențiu și Jacou, aflați pe moșia lor Wytka (R. P. Ungară) și pe Ștefan, Andrei și pe Mihail, aflați pe moșia lor Keer (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 596—597.

11

1321 Februarie 10.

<Carol Robert regele Ungariei face cunoscut că, deoarece Petru, fiul lui Petene, s'a răsvrătit împotriva sa, încercând să ațâțe pe căpetenia Rutenilor împotriva coroanei și afară de aceasta > «pentru că, strângând ca ajutori²⁾ ai săi o ceată mare de oameni nelegiuți nu s'a sfiit, cu cutezanță vrednică de osândă, să se războiască și să ducă lupte, alături de Moise³⁾, dușmanul nostru⁴⁾ înverșunat, și alături de Beeth, împotriva măritului bărbat Doja⁵⁾, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, iubitul și credinciosul nostru, trimis de noi în Transilvania, spre a da ajutor pentru îndreptarea stării de lucruri de acolo, neținând seama < numitul Petru > că acei care uneltesc pentru a se împotrivi stăpânului lor firesc se împotrivesc pe față dumnezeștilor rânduieli». <Regele, după sfatul prelaților și baronilor, l-a despuiat deci de toate averile sale, dar mai ales de cetatea Borostyan⁶⁾, precum și de mai multe moșii, pe care le-a dăruit magiștrilor Ladislau și Donch, ca și altor persoane, pentru meritele acestora cu condiția, însă, ca donatarii să dea regelui în schimb cetatea Patzk⁷⁾ împreună cu toate moșiile ce se țin de ea. Vicecancelar: Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava >.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 292—295.

¹⁾ *Tasolya*, sat în comit. Ung (U.R.S.S.). ²⁾ *complicum*. ³⁾ *Moys*. ⁴⁾ al regelui.
⁵⁾ *Dawsa*. ⁶⁾ în comit. Pojon (R. Cehoslovacă). ⁷⁾ *Sárospatak*, oraș în R. P. Ungară.

<circa 1321> Februarie 11, Debrețin.

Noi Doja ¹⁾ voevodul Transilvaniei și comite de Soinoc, facem cunoscut că potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mărturie ²⁾ Andrei, fiul lui Azarie, trebuia să vină înaintea noastră, față cu Ștefan, fiul lui Pavel banul, în ziua de miercuri ³⁾ după sărbătoarea întâmpinării domnului ⁴⁾. Dar, sosind sorocul și părțile înfățișându-se înaintea noastră, am amânat din învoirea noastră și din voința părților pentru miază-păsii ⁵⁾ pricina lor, aceasta rămânând în starea ei de mai înainte în așa fel că dacă se vor fi putut înțelege între timp, <atunci> la sorocul pomenit ei ne vor înștiința despre împăcare, iar dacă nu, atunci ei se vor înfățișa înaintea noastră la Debrețin, spre a răspunde la judecată.

Dat la Debrețin, în ziua următoare < sărbătorii > fecioarei Scolastica.

Textul lat. în Anjou, I, p. 597.

13

1321 Februarie 20.

<Carol Robert regele Ungariei înapoiază lui Dumitru, marele vistier și> «magistrului Alexandru, castelanul nostru de Cheresig ⁶⁾, fiul comitelui Alexandru de Nekche din neamul Aba», <sesii din satele Scent Ladzlo, Luca și Jagodrik ⁷⁾>. «Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ioan prepozitul de Alba, vicecancelar al curții noastre».

Regest după textul lat. din Anjou I, p. 597—599.

14

1321 Februarie 26.

Carol Robert regele Ungariei întărește actul lui Lambert judele curții regale dat unor nobili din comit. Sirmiu (Jugoslavia) cu privire la niște moșii din acel comitat. Vice-cancelar: Ioan, prepozit de Alba și arhidiacon de Târnavă.

Regest după textul lat. din Ortvay, I, p. 24—30.

¹⁾ Dausa. ²⁾ *litere memoriales*. ³⁾ 4 Februarie. ⁴⁾ *purificationis beate Marie*. ⁵⁾ *ad diem medii quadragesime* (29 Martie). ⁶⁾ *Kyriszyg*, sat în raionul Oradea. ⁷⁾ în Iugoslavia.

1321 Martie 8, Debreşin.

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat pentru cinci comitate, întărește o învoială încheiată între mai mulți împărcinați cu privire la niște moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 37—38.

<1321> Martie 9, Debreşin.

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat de rege pentru cele cinci comitate, dă de știre că Ladislau și Mihail, trebuie să se înfățișeze la moșia Loskod (R. P. Ungară) pentru a depune jurământ într'o hotărnicire a acestei moșii.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 602.

1321 Martie 12, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Ștefan, Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail, fiul lui Ubul, au înapoiat lui Roland, Petru și lui Ladislau, moșiile Mergusd și Lyuder; iar Roland, Petru și Ladislau au lăsat fiilor lui Mihail moșia Wylok (comit. Szatmar, R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 603—604.

1321 Martie 18, Timișoara.

Magistrul Lambert, judele curții regale și comite de Cenad, adeverește că a amânat judecarea pricinei dintre Ștefan, fiul lui Mihail, pe de o parte și Laurențiu și Jakow, fiii lui Andrei, etc., pe de altă parte, care au fost chemați în fața sa prin citația conventului din Dealul Orăzii.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 604—605.

1321 Martie 18, Debreşin.

<Doja¹⁾, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat al regelui pentru cele cinci comitate ale nobililor, că de știre că ia sub ocrotirea sa> «ca pe

¹⁾ Dausa

niște iobagi ai noștri » pe oamenii liberi, care vor să se așeze pe moșiile Bolch și Zilas din comit. Szabolcs (R. P. Ungară) ale lui Andrei, fiul lui Azarie.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 604.

20

1321 Martie 22, <Oradea>.

Capitulul din Oradea transcrie la cererea lui Ladislau, fiul lui Mihail, fiul lui Ubul, actul dat de Doja voevodul Transilvaniei la 8 Martie 1321, cu privire la împărțirea unor moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 39.

21

1321 Martie 31, Timișoara.

<Mențiune despre scrisoarea lui Carol Robert regele Ungariei, în care se arată> «că deoarece acel rege Carol voia să populeze și să împodobească cu mulțime de popor moșiile numite Beba Veche¹⁾ și Halazmortva ale comitelui Kondam, Cumanul său credincios, a asigurat pe toți oamenii, de orice stare sau rang, care ar vrea să meargă pentru a se așeza pe zisele moșii, să se ducă și să stea slobozi și nestingheriți <acolo> și să se bucure în pace și liniște — sub scutul și sub ocrotirea osebită a sa însăși și a magistrului Pavel, castelan de Buda Veche și de Seghedin și a magistrului Toma, mare vistier al doamnei regine — de slobozenie fără a se aduce vreo vătămare bunurilor și persoanei lor²⁾, timp de trei ani socotiți dela sosirea lor ».

Rezumat lat. la Gyárfás, p. 509 (după un document din 1385).

22

1321 Aprilie 4, Timișoara.

Pavel banul de Mačva și comite de Bodrog³⁾ adeverește că Ioan, fiul lui Petru din Bâtmonostor⁴⁾ a fost scutit de plata unei amenzi.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 207—208.

23

1321 Aprilie 7, Debrețin.

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat al regelui pentru cele cinci comitate, adeverește că magistrul Vid, fiul lui Pavel banul, a dat

¹⁾ *Beeb*, sat în raionul Sânnicolaul Mare (reg. Arad). ²⁾ *salvis rebus et personis*. ³⁾ în Jugoslavia. ⁴⁾ *de monasterio Both*. (R. P. Ungară).

moșia Geurkerequi (R. P. Ungară), lui Blasiu, Feldric și lui Beke și Ioan, fiii lui Feldrik.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 606—607.

24

1321 Aprilie 12, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Buda să trimită un martor al său care împreună cu delegatul regelui să cerceteze adevărul asupra plângerii marelui <vistian> Emeric <de Beche> ¹⁾ împotriva magistrului Nicolae, comite de Timiș, care l-ar fi împiedecat să zidească o biserică pe moșia Perek ²⁾ după ce i-o cedase în schimbul unei alte moșii numite tot Perek ³⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 200—201.

Transumpt în actul capitlului din Buda, din 27 Aprilie 1321.

25

1321 Aprilie 14, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Toma zis Buntha și Beke, fiul lui Andronic, precum și Nicolae, fiul lui Ștefan Negrul, toți din Ajuky (R. P. Ungară), au făcut cunoscut că întru cât Privardus, fiul lui Aladar, le-a dat cuvenita despăgubire pentru uciderea lui Jakabcha, fiul fratelui lor Albert, ei îl socotesc întru totul deslegat.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 193.

26

1321 Aprilie 27, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează regelui Carol Robert despre îndeplinirea cercetării cerute în pricina plângerii marelui vistian Emeric <de Beche> împotriva lui Nicolae, comitele de Timiș, plângere care este întemeiată ⁴⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 200—201.

27

1321 Mai 1, <Alba-Iulia>.

Capitulul din Alba-Iulia adeverește zălogirea de către comitele Nicolae zis Perus din comit. Zemplén a moșiei sale Felchychua cu pământurile Isopou și

¹⁾ în Jugoslavia. ²⁾ în comit. Fejér, R. P. Ungară. ³⁾ *Perek*, probabil Peregul Mare sau Peregul Mic din raionul Arad. Regele repetă aceeași cerere în aceeași zi conventului din Budafelhéviz (Zichy, I, p. 201-202). ⁴⁾ conventul din Budafelhéviz (R.P.Ungară) face în aceeași zi regelui un raport identic despre cercetarea asemănătoare făcută de acest așezământ (Zichy, I, p. 201-202).

Monorous (R. Cehoslovacă). « Dat la octavele fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, <iar> Dominic arhidiaconul de Dăbâca, fiind decanul bisericii noastre ».

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 609—610.

28

1321 Mai 5, Kállósemjén (R. P. Ungară).

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat în cinci comitate adeverește că Mauriciu, fiul fostului voevod Nicolae, a distrus satul Ker în comit. Szabolcs (R. P. Ungară) al lui Nicolae și Mihail, fiii lui Mihail, precum și casa lor, luând toate bunurile aflate acolo cât și în satul amintit.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 611.

29

1321 Mai 6, Kállósemjén (R. P. Ungară).

Doja voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, jude delegat de rege pentru cele cinci comitate, precum și Iacob, judele curiei aceluiși voevod, iartă și scutește de o amendă judiciară.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 612.

30

1321 Mai 6, <Cluj-Mănăștur>.

Noi, fratele Ioan priorul de Cluj-Mănăștur ¹⁾ și întreg conventul acelu loc prin cuprinsul celor de față aducem la cunoștiința tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră, Ștefan, Ioan, Akus și Grigore, fiii vicevoevodului Chelleus, atât în numele lor, cât și al fratelui lor Mihail, arhidiaconul de Cojocna ²⁾, împreună cu acest Chelleus vicevoevodul ³⁾, tatăl lor, au mărturisit prin viu grai că, în pricina pe care o au cu capitlul bisericii Transilvaniei cu privire la cetatea <Zaadkeu> ⁴⁾ a acestui capitlu l-au orânduit și l-au numit pe vicevoevodul Chelleus, tatăl lor, ca împuternicit al lor și l-au <și> orânduit înaintea noastră, <îndatorându-se> să încuviințeze, să întărească și să păzească neștirbit, potrivit cuprinsului scrisorii lor de îndatorare ⁵⁾, toate câte și le va lua asupra-și în fața capitlului din Oradea, numitul vicevoevod Chelleus, în numele său și al pomeniților săi fii, în temeiul scrisorii lor <de îndatorare> sau într'alt fel, cu privire la înapoierea cetății capitlului numită Zaadkeu.

¹⁾ *Clusmonostora*. ²⁾ *Clus*. ³⁾ *Vicevoda*. ⁴⁾ Cetatea Szádkő (a fost așezată aproape de Vălișoara) raionul Aiud (reg. Cluj). Cf. Teleki, I, p. 17 și Documenta Valachorum, p. 95. ⁵⁾ *literarum obligatarum*.

Dat la sărbătoarea sfântului Ioan apostolul, înaintea porții latine ¹⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 349—350.

31

1321 Mai 8, Timișoara.

Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână desbaterea definitivă a procesului în pricina dintre magistrul Nicolae comite de Timiș și magistrul Emeric de Beche ²⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 193—194.

32

1321 Mai 13, Timișoara.

Lambert judele curții regale și comite de Cenad, cere conventului din Pécs-várad (R. P. Ungară) să citeze înaintea regelui pe Ioan și Herbord, fiii lui Ștefan din Uzd (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 194—195.

33

1321 Mai 21, <Oradea >.

Capitulul din Oradea adeverește că comitele Benedict cel Roșu ³⁾ a vândut o jumătate din moșia Bolch, din comit. Szabolcs, comitelui Briccius de Bator (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 614—615.

34

1321 Mai 22, <Oradea >.

Capitulul din Oradea adeverește că comitele Briccius de Bator și magistrii Nicôlae, Ștefan și Vid, fiii lui Pavel banul, au schimbat între ei niște moșii din comitatele Szabolcs și Szatmár (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 615—616.

35

1321 Mai 23, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad dă de știre că Mihail, fiul lui Ywrk, a apărut înaintea sa cu o procură delz conventul din Dealul

¹⁾ *ante portam latinam.* ²⁾ *Bechee.* ³⁾ *Rufus.*

Orăzii pentru Ștefan, fiul lui Mihail, împotriva lui Mihail, fiul lui Mihail, care neînfățișându-se, a rămas de judecată.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 616.

36

1321 Mai 24, Timișoara.

Lambert judele curții regale și comite de Cenad amendează pe niște împricinați care nu s'au înfățișat la termenul fixat pentru judecată.

Regest în Kállay, I, p. 40.

37

1321 Mai 24, < Oradea >.

Capitulul bisericii de Oradea tuturor credincioșilor întru Hristos care vor lua cunoștință de cele de față, mântuire întru cel care tuturor le dă mântuire.

Judecățile ar fi în floare și ar domni prilej de ceartă, dacă cele ce se săvârșesc în vremelnicie nu ar fi sprijinite, pentru veșnica aducere aminte a lucrului, prin mărturia scrisorilor.

Drept aceea, prin cuprinsul acestei scrisori aducem la cunoștința tuturor, că nobilul tânăr și cinstitul magistru Pousa, fiul răposatului Ioan zis Cherechiu¹⁾, venind însuși înaintea noastră în numele său și al lui Ioan, fratele său după mamă, < a încredințat și a lăsat domnului Chanadin prepozitul bisericii noastre > moșia numită Galoșpetreu²⁾, cu acel drept și temei, cu care magistrul Ștefan, fiul lui Mihail de bună amintire, — născut din sora după mamă a chibzuitului și cinstitului bărbat domnul Chanadin prepozitul bisericii noastre, capelan al papei, cancelar secretar și comitele capelei domnului nostru Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, — a lăsat-o la cea din urmă întocmire a testamentului său, prin mijlocirea privilegiilor noastre și al conventului sfântului Ștefan din Dealul Orăzii și apoi același domn al nostru regele a hărăzit și dat pomenitului domn Chanadin prepozitul aceeași moșie Galoșpetreu, ca moșie a unui om mort fără moștenitor, ca s'o stăpânească și i-a fost statornicită de omul aceluia³⁾, adică de magistrul Jakou cel Mare, fiul răposatului Iacob, trimis < acolo >, după obiceiul țării statornicit din vechime, fiind de față și dându-și învoirea vecinii și megieșii, și față cu omul de mărturie al pomenitului convent al sfântului Ștefan, trimis pentru aceasta.

¹⁾ *Kerekv*, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ²⁾ *Galoșpetury*, sat tot acolo. ³⁾ adică al regelui Carol Robert.

< Iar susziszul magistru Pousa > a încredințat-o și lăsat-o s'o stăpânească deosemena cu drept deplin, părăsind orice drept, dacă cumva ar fi avut ¹⁾, poate, vreunul în acea moșie Galoșpetreu, părăsind orice pâră a lor ²⁾ și declarând de tot și întru totul lipsite de putere și tărie scrisorile de întâmpinare și de opreliște ale oricăror capitluri, conventuri sau judecători, pe care le-au putut dobândi oricum, oriunde ar fi ele înfățișate și de aici înainte silindu-se ei înșiși pe sine la liniște veșnică ³⁾.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat < scrisoarea > de față întărită prin punerea peceții noastre atârinate. Pe când ființau cu bine chibzuiții bărbați și cinstiții magiștri ai bisericii noastre, același domn Chanadin prepozitul, Ioan lectorul, Andrei cantorul și Iacob custodele.

Dat în duminica diuaintea sărbătorii înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute douăzeci și unu.

< Pe verso o însemnare contemporană: > Despre moșia Galoșpetreu.

Acad. R. P. R. Filiala Cluj, Arh. Ist., CCVI.

Orig. lat., perg., pecete atârnată.

38

1321 Mai 28, <Oradea>.

Prea înălțatului lor stăpân Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul ⁴⁾ rege al Ungariei, conventul mânăstirii din Oradea ⁵⁾, cucernice și cuvenite rugăciuni întru domnul.

Am primit cu cuvenita cinste scrisoarea deschisă ⁶⁾ trimisă nouă de măria voastră și, potrivit cuprinsului ei, împreună cu omul vostru, Nicolae de Dăbâca ⁷⁾ — pe care l-a lăsat, ca <împuternicit> îndeobște și în deosebii ⁸⁾ măria voastră călugărițelor surori din insula Iepurilor ⁹⁾ aproape de Buda, ca să facă chemările <în judecată>, cercetările și hotărnicirile, precum și punerile în stăpânire și opreliștile pe răstimpul unui an — am trimis pe unul dintre noi și anume pe fratele Cristian, ca martor vrednic de crezare pentru a aduce la îndeplinire cele mai jos scrise. Aceștia, întorcându-se la noi, ne-au mărturisit într'un glas că în marțea dinaintea sărbătorii înălțării domnului ducându-se la fața unei moșii numită Ineu ¹⁰⁾ a pomenitelor călugărițe etc. ¹¹⁾. Dat la octavele suszisei sărbători a înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 314—315.

¹⁾ *habuissent*, căci se referă și la Ioan fratele lui Pousa. ²⁾ Pousa și Ioan. ³⁾ adică se obligă să nu înceapă niciun proces în legătură cu moșia respectivă. ⁴⁾ *inclutus* ⁵⁾ în realitate este vorba de Dealul Orăzii. ⁶⁾ *patentes litteras*. ⁷⁾ *Dabağa*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁸⁾ *quem < omnem > . . . generalem et specialem*. Este vorba despre un delegat, înzestrat cu un ordin legal valabil pe timp de un an (*litterae annuales* sau *mandatum generale*), potrivit căruia el îndeplinea în acest răstimp toate formele procedurale (specificate în ordin), fără a mai avea nevoie de un ordin special dat dela caz la caz. ⁹⁾ Azi Margitsiget. ¹⁰⁾ *Ienö*, azi Fundătura, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ¹¹⁾ Prescurtat în ediția textului latin.

1321 Iunie 25, Vetiş.

Noi, magistrul Nicolae, fiul lui Albert, vicecomite curial al comitatului Satu Mare, <al> magistrului Petew¹⁾ și cei patru juzi ai nobililor din același comitat facem cunoscut că, venind înaintea noastră Petru zis de Phylehazag²⁾ și Tubul, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră potrivit căreia Petru cel Roșu³⁾ și Petru, fiul lui Mihail trebuiau să jure în ziua de joi după sărbătoarea sfântului Gheorghe mucenicul⁴⁾, că ei n'au nimicit, nici n'au ars și n'au pricinuit <celorlalți> pagube în preț de douăzeci și cinci de mărci, în oi, în vite și în alte lucruri. La locul jurământului ei au căzut la înțelegere pentru două mărci, pe care Petru și celălalt Petru le-au plătit în fața noastră pomeniților Petru și Tubul; <iar aceștia> s'au legat, că dacă vor mai înainta din nou vreo plângere cu privire la acele lucruri, să fie socotiți ca ațâțători ai procesului stins. Iar scrisoarea de jurământ de mai înainte mai cuprindea <arătarea> că dacă <pârâții> nu vor face această plată, atunci vor fi socotiți vinovați de nimicirea și de furtul și chiar de arderea acelor lucruri. Iar ei s'au descărcat în chip legiuit prin plata <făcută>.

Dat la Vetiş⁵⁾ joi după sărbătoarea nașterii sfântului Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

<Pe verso:> Scrisoarea de descărcare pentru Petru cel Roșu și Petru, fiul lui Mihail, contra lui Petru și Tubul.

Textul lat. la Zichy, I, p. 199—200.

40

1321 <Iunie 30>.

Regina Elisabeta dăruiește lui Chanadin, fiul răposatului comite Toma, fiul lui Pancrațiu din neamul Cenad, prepozitul⁶⁾ de Oradea, cancelarul-secretar și comitele capelei⁷⁾ soțului ei regelui Carol, moșiile Zebun⁸⁾, și Vășad⁹⁾, moși ale reginei în comitatul Satu Mare și ia măsuri prin conventul sfântului Ștefan din Dealul Orăzii ca el să fie pus în stăpânirea lor.

În anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Regest lat. la Fejér, VIII. 2, p. 298—299 (Pentru data de lună și zi vezi nota aceluiași).

¹⁾ În textul latin publicat: *magister*, probabil greșit în loc de *magistri*. În adevăr se știe din alte documente că Pető a fost în acest timp comite de Satu Mare. Deci Nicolae era locțiitorul său. ²⁾ Așezare dispărută aproape de Beltivg, raionul Satu Mare (reg. Baia Mare). ³⁾ *Ruphus*. ⁴⁾ 30 Aprilie. ⁵⁾ *Vetys*, sat tot acolo. ⁶⁾ E vorba despre Chanadin. ⁷⁾ comes capelle. ⁸⁾ Așezare dispărută în raionul Săcueni (reg. Oradea). ⁹⁾ sat tot acolo.

1321 Iulie 1, Debrețin.

Noi, magistrul Iacob, fiul lui Panic, judele curții lui Doja voevodul, facem cunoscut că am primit în întregime amenda ¹⁾ dela Andrei, fiul lui Azaric, adică o jumătate de marcă, în <pricina> în care s'a împăcat cu Ștefan, fiul lui Pavel banul, pentru care îl descărcăm cu totul.

Dat la Debrețin ²⁾, la octavele lui Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Anjou, I. p. 618.

1321 Iulie 5, Sibiu.

Noi, Benedict, din mila lui Dumnezeu, episcop al bisericii din Cenad, și Iwanka, din mila lui Dumnezeu, episcop al bisericii din Oradea, prin cele de față aducem la cunoștința tuturor, cărora se cuvine că în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu în cea dintâi vineri după sărbătoarea fericiților apostoli Petru și Pavel ³⁾, venind înaintea noastră magistrul Ioan din Cluj ⁴⁾, împuternicit al obște cetățenilor ⁵⁾ din Sibiu și al domnului Heydenric, parohul acelu loc, a făcut apeli în fața noastră, dând citire unui act de apel, în cuvintele acestea: « În fața voastră, venerabili părinți și domni, domnul Benedict, prin dumnezeiasca milostivire, episcop al bisericii de Cenad și domnul Iwanka, prin dumnezeiasca milostivire, episcop al bisericii de Oradea, eu magistrul Ioan din Cluj împuternicitul obștei orașenilor din Sibiu cât și al domnului Heydenric parohul acelu loc. văzând că numiții mei stăpâni ⁶⁾ sunt asupriți și că vor fi încă asupriți de către domnul Nicolae prepozitul din Sibiu fără temei și pe nedrept prin aceea că, deși biserica lor parohială ⁷⁾ din Sibiu se reazimă pe un privilegiu de libertate, totuși timp de câțiva ani numita biserică și parohii ei ca unii ce erau apăsați de tirania prepozițiilor s'au supus de nevoie <acestora> măcar că potrivit cuprinsului privilegiilor regale, hărăzite numiților mei stăpâni și provincialilor ⁸⁾ acela suszisa biserică parohială din Sibiu are drept deplin de patronat ⁹⁾, de care drept <însă> numitul prepozit Nicolae și înaintașii săi, au ciuntit numita biserică parohială și au ciuntit-o nu de drept ci de fapt întrucât <el> nu are și <ei> nu au avut niciun privilegiu în această privință și nici ei nici el, nu au adus înainte nicio pricină îndreptățită <în această privință>. Căci numitul prepozit trage la el dijele și milosteniile ¹⁰⁾

¹⁾ *byrsagium*. ²⁾ în textul lat. publicat: *de Breche* (Debreceen). ³⁾ 3 Iulie. ⁴⁾ *Cluswar*. ⁵⁾ *civium*. *Cives regii* erau Sașii din Transilvania. ⁶⁾ *domini*, în sens de patronii, care i-au dat procura. ⁷⁾ a lui Heydenric și a obștei sibiene. ⁸⁾ *provinciales*? ⁹⁾ dreptul de a-și alege preotul sau preoții. ¹⁰⁾ *oblaciones*.

cât și alte drepturi ale suszisei biserici parohiale și se face stăpân pe ele pe nedrept și de mult timp s'a făcut stăpân pe ele pe nedrept — după cum le vor arăta mai pe larg pomeniții mei stăpâni la locul și la timpul său — deși numiții mei stăpâni și înaintașii lor atât cetățeni cât și parohi, atât în vremea numitului prepozit cât și a celorlalți prepoziți înaintași ai acestuia, s'au împotrivit ¹⁾ și s'au plâns de mai multe ori și acum și atunci, de faptul că ²⁾ vechii parohi ai pomenitei biserici din Sibiu stăpânesc ³⁾ în chip slobod și pașnic toate drepturile <lor> deși au strâns <dijsmele și milosteniile> fără nicio împotrivire, libertate de care se bucură și acum pe deplin <toate> celelalte biserici parohiale din acea provincie, printre care <biserici> se știe că des pomenita biserică din Sibiu este cea mai veche și cea dintâi ⁴⁾, iar singură biserica parohială din Sibiu, dela care și-au luat obârșia sau întemeierea celelalte biserici parohiale din suszisa provincie stă lipsită de drepturile și privilegiile ei, nu în temeiul unei puteri canonice, ci <prin fapta> unei silnicii tiranice, în vreme ce, după cum s'a spus mai sus, celelalte biserici parohiale ale numitei provincii așezate în aceleași privilegii, se bucură de ele cu drepturi depline. Și fiindcă multă vreme a fost mai tare nedreptatea celor răi, adică atât năvălirea Tătarilor, cât și asuprirea tiranilor țării în așa măsură că nimeni n'a putut să se folosească de dreptul său și nici n'a putut până acum să-și ceară dreptul său, din pricina primejdiilor drumurilor și a stării turburi a regatului Ungariei, <acum> datorită îndurării dumnezeiești și strădaniei domnului Carol, ilustrul rege al Ungariei, că această stare turbure s'a schimbat în mai bine, astfel încât primejdiile drumurilor încetând și asupririle tiranilor fiind stăvilite de el ⁵⁾ îi stă deschisă orișicui <calea> urmării nestingherite a dreptului său; drept aceea — cu privire la cele de mai sus și la alte pagube, pe care chezășuesc ⁶⁾ că acești stăpâni ai mei, adică obștea cetățenilor din Sibiu și domnul Heydenric parohul din acel loc le vor dovedi la locul și la timpul lor — apelez în numele lor la scaunul apostolic împotriva zisului domn Nicolae prepozitul și înoiesc apelul, și apelez iar și vă cer stăruitor, mai stăruitor și cât mai stăruitor, vouă venerabili părinți și domni susnumiți ⁷⁾ să-mi dați scrisoare de înaintare a pricinei ⁸⁾, încredințând pe numiții mei stăpâni și bunurile lor mișcătoare și nemișcătoare. cât și pe toți cei ce țin de ei, precum și pomenita biserică parohială din Sibiu, împreună cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea, ocrotirii scaunului apostolic și stau chezaș că, cu privire la cele de mai sus, numiții mei stăpâni se vor înfățișa la judecata pontificelui cel mai înalt sau a delegatului său, iar pentru urmărirea acestui apel, pun soroc potrivit cu dreptul ce mi-l dă legea ⁹⁾.

¹⁾ *in vitis*. ²⁾ *eo quod*. ³⁾ În text, prezentul: *possideant*, deoarece se referă la situația de drept, *percepissent*, la trecut, arată situația de fapt. ⁴⁾ *principalis et primaria*. ⁵⁾ *de regele Carol Robert*. ⁶⁾ *offero*. ⁷⁾ cei doi episcopi ⁸⁾ *apostolos* sau *litterae trans-misionales*. Era scrisoare prin care apelul se înainta la instanță superioară. ⁹⁾ *ex beneficio iuris concessum*.

Iar noi neputând să tăgăduim dreapta și legiuita cerere a numitului împuternicit, i-m dat scrisoarea de înaintare a pricinii și am pus să fie cuprins apelul <său> din cuvânt în cuvânt în cele de față și să fie întărit prin atârnarea peceților noastre.

Dat în câmpia de lângă Sibiu, în prima duminică după sărbătoarea fericiiilor apostoli Petru și Pavel, în anul domnului însemnat mai sus

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 350-352.

43

1321 Iulie 13, Oiejde.

Benedict, din milostivirea dumnezeiască, episcop de Cenad și Iwanka, din mila lui Dumnezeu, episcop de Oradea, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Dreptul cere și se știe că e potrivit cu înțelepciunea, ca urmările faptelor omenești, pe care lungimea timpului obișnuiește să le vatem prin colbul uitării, să fie încredințate cheazășiei documentelor și să fie întărite spre necurmata amintire prin scrisori autentice. Drept aceea, prin rândurile acestea, voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitori că, înfățișându-se înaintea noastră nobilul bărbat Chelleus voevodul ¹⁾, fiul lui Chelleus de Trascău ²⁾, din neamul Akus, în numele său și al lui Ștefan, Ioan, Akus și Grigore ³⁾, pe de o parte, iar pe de altă parte chibzuinții bărbați magistrul Nicolae, prepozitul bisericii din Alba Transilvaniei, și magistrul Adrian, arhidiaconul de Kezdi ⁴⁾ în numele chibzuinților bărbați din întreg capitlu numitei biserici a Transilvaniei, cu scrisoarea de împuternicire a fiilor numitului voevod Chelleus, <scrisoare> întocmită sub pecetea conventului de Cluj-Mănăstur și având următorul cuprins: <Urmează actul priorului din Cluj-Mănăstur, din 6 Mai 1321>.

Pomenitul voevod Chelleus, în numele său și al susnumiților săi fii, a mărturisit prin rostirea viului său graiu, că cetatea numită Zadkeu ⁵⁾, pe care o au și o țin numitul voevod Chelleus și susnumiții săi fii fusese, a fost și este și acum cetatea și bunul numitului capitlu al bisericii Transilvaniei, și că ei au păstrat-o până acum pentru acel capitlu ca fiind a acestuia și că o vor mai păstra și ține din încredințarea pomenitului capitlu, încă doi ani de aci înainte pentru acel capitlu, iar după trecerea a doi ani împliniți, ei vor fi datori, după cum s'a legat numitul voevod Chelleus înaintea noastră, în numele său și al fiilor săi, să dea îndărăt și să înapoieze capitlului, numita cetate Zadkeu ca fiind a acelora fără vreo împotrivire sau împrejurare. Și s'a pus această pedeapsă și îndatorare că,

¹⁾ de fapt Chelleus era vice-voevod; aci e o greșală care se repetă în tot textul.
²⁾ *Trozhou*, azi Rimetea, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ³⁾ Fiii lui Chelleus. În original, după Grigore scrie: «și Mihail arhidiaconul de Cojocua», peste care s'a tăiat cu o linie. ⁴⁾ Fost scaun săcuesc pe teritoriul jud. Trei Scaune. ⁵⁾ Fostă așezare aproape de Vălișoara, raionul Aiud.

dacă după trecerea celor doi ani <socotiți> dela darea <scrisorii> de față numiții ar nesocoti sau n'ar voi, la cererea pomenitului capitlu al Transilvaniei, să întoarcă și să înapoieze capitlului des numita cetate, ei să fie loviți de osânda afuriseniei, pe care s'a legat de bunăvoie pomenitul voevod Chelleus chiar de pe acum s'o primească pentru sine și fiii săi, iar toate moșiile ¹⁾ lor vor fi lovite prin chiar acest fapt ²⁾ de interdictul bisericesc <și> nu vor fi iertați de afurisenie și de interdict, până ce pomenita cetate nu va fi înapoiată de ei în mâinile capitlului Transilvaniei.

Spre amintirea acestui lucru, la cererea stăruitoare a susziselor părți, <le-am dat> scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre adevărate, atârinate.

Dat lângă satul Oiejdea ³⁾ în părțile Transilvaniei, la sărbătoarea fericitei fecioare Margareta, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Zimmermanu-Werner, I. p. 352—353

44

1321 Iulie 14.

Noi magistrul Ioan vice-comite de Bihor și cei patru juzi ai nobililor din același comitat dăm de știre că nobilul bărbat, comitele Iuanka, fiul lui Odun, înfățișându-se înaintea noastră s'a plâns că Petru, abatele bisericii din Egied ⁴⁾, năvălind cu silnicie într'un sat al său numit Cadea ⁵⁾, <1-a prădat> cu totul și în întregime . . . ⁶⁾ și ne-a cerut un om de-al nostru, ca să cerceteze adevărul cu privire la plângerea lui de mai sus. Iar noi, împreună cu omul nostru, anume Ladislau, fiul lui Gabriel, în locul nostru ⁷⁾ . . . ⁶⁾ care întorcându-se la noi, ne-a spus că, după cât a putut afla dela oameni nobili și de rând . . . ⁶⁾ dela aleși ⁸⁾ și dela alți oameni de orice stare, suszisul abate Petru <a prădat suspomenitul sat . . . > ⁶⁾ <Dat> în cea dintâi marți după sărbătoarea fericitei Margareta, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Anjou, I, p. 623.

45

1321 Iulie 25, Trenčín (R. Cehoslovacă).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlu bisericii fericitului arhangel Mihail din Transilvania, mântuire și milostivire.

Prin scrisoarea de față poruncim cu tărie credinței voastre ca să trimeteți, dimpreună cu magistrul Iacob, notarul nostru special ⁹⁾ și cu omul lui Toma voevodul

¹⁾ *possessiones*. ²⁾ *ipso facto*. ³⁾ *Woyosd*, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara).
⁴⁾ Așezare dispărută lângă Diosig raionul Săcueni (reg. Oradea). ⁵⁾ *Kaga*, sat tot acolo.
⁶⁾ Iacună în textul latin publicat. ⁷⁾ *vice nostri* ⁸⁾ *electis*. ⁹⁾ *notario nostro speciali*.

Transilvaniei și comite de Solnoc, un om de al vostru ca martor vrednic de crezare, înaintea căruia același om al vostru și omul numitului voevod, ducându-se la moșia Ulieș¹⁾ și strângând laolaltă pe vecinii și megieșii ei, s'o hotărnicască după bătrânele și vechile semne de hotar și să pună în stăpânirea ei, cu toate folosințele și cele ce țin de ea, pe magistrul Petru, ca s'o stăpânească, dacă nu va fi nimeni împotriva, iar pe împotrivitori să-i cheme înaintea noastră, etc.

Dat în cetatea Trenčin, la sărbătoarea fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Fejér, VIII. 6, p. 56—57¹⁾

Transumpt în scrisoarea regelui Carol Robert din 9 Septembrie 1321.

46

1321 Septembrie 9, <Alba-Iulia>.

Prea înălțatului său stăpân, domnului Carol, din mila lui Dumnezeu ilustru rege al Ungariei, capitulul bisericii din Transilvania, convenite și cucernice rugăciuni întru domnul cu necurmată credință.

Să aște înălțimea voastră că noi am primit scrisoarea înălțimii voastre cu următorul cuprins: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 Iulie 1321>. Noi, așa dar, supunându-ne poruncii și însărcinării înălțimii voastre, așa cum suntem datori, am trimis în locul nostru dimpreună cu pomenitul magistrul Iacob, omul vostru și cu magistratul Mihail, fiul lui Dionisie, omul pomenitului voevod Toma, spre împlinirea poruncilor voastre de mai sus, pe unul dintre noi, pe magistrul Ioan, arhidiacon de Ozd, fratele nostru canonic, ca martor, etc.²⁾.

Dat în cea dintâi miercuri după sărbătoarea nașterii fericitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Fejér, VIII. 6, p. 56—57.

Transumpt în scrisoarea regelui Carol Robert din 22 Noembrie 1322.

47

<1321>³⁾ Septembrie 14.

Noi, Marc comitele de Satu-Mare locțiitorul magistrului Mihail⁴⁾ și ceilalți patru juzi din acel <comitat>, facem cunoscut, că deoarece Ioan, fiul lui Zaharia, a adus înaintea noastră la sărbătoarea înălțării sfintei cruci⁵⁾ martori vrednici de toată crezarea, împotriva lui Ștefan, zis Chiba, cu privire la furtul unor lucruri

¹⁾ *Ulies*, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ²⁾ Urmează observația editorului: se arată în stiiul obișnuit că magistrul Petru a fost pus în stăpânirea <moșiei> Ulieș, nefiind nimeni împotriva. ³⁾ Precizarea datei după Fejér, VIII. 2, p. 315, unde Marc'dă un act la <19 Octombrie> 1321 în legătură cu această pricină, în anul 1321 sărbătoarea sfintei cruci cade într'adevăr luni. ⁴⁾ *vice magister Michaelis*. Greșală în loc de *vice magistri Michaelis*? ⁵⁾ 14 Septembrie.

din biserica sa, iar Ștefan, fiind întrebat în chip legiuit, nu a voit . . . ¹⁾ la jurământul martoriilor. Noi așa dar, cu învoirea și nesilita îndatorire a părților, am hotărît ca între părți să se țină o luptă pe jos ²⁾, astfel ca pomenitul Ștefan să lupte el însuși, iar Ioan să aducă un luptător ³⁾ cât va putea mai bun, iar lupta <va avea loc> înaintea noastră, în ziua de luni ⁴⁾ după sărbătoarea fericitului Gall mărturisitorul ⁵⁾.

Dat la Satu Mare, în ziua de luni, la sărbătoarea pomenită.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 688.

48

1321 Octombrie 5, Debreșin.

Doja voevodul Transilvaniei și jude delegat de rege pentru cele cinci comitate, cere capitlului din Oradea să ia parte la cercetarea plângerii magistrului Ștefan fiul lui Mihail, fiul lui Ubul și a lui Ioan, fiul său, împotriva magistrului Toma, fiul lui Dionisie, comitele de Ugoceș, care a prădat satul lor Baacha (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 631—632.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 16 Octombrie 1321.

49

1321 Octombrie 16, <Oradea>.

<Capitulul din Oradea raportează regelui Carol Robert, că în urma cercetării a cererea lui Doja, voevodul Transilvaniei de magistrul Laurențiu, fiu lui Grigore de Bylle, însoțit de magistrul Egidiu> «preotul altarului fericitului mucenic Gheorghe din biserica noastră catedrală» «ca martor al capitlului, s'a încredințat că magistrul Toma a prădat moșia Baac<h>a (R.P. Ungară), fapt dovedit între altele, prin cercetarea întreprinsă în adunarea nobililor și a oamenilor de rând ⁶⁾ convocată de magistrul Peteu, comitele de Satu Mare și de cei patru juzi din același comitat».

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 631—632.

50

1321 <Octombrie 19>?).

Noi, Marc, comite de Satu-Mare și ceilalți patru juzi ai nobililor ⁸⁾ din același oc, dăm de știre că în luna trecută ⁹⁾ Ioachim, fiul lui Avram, luptându-se într'o

¹⁾ Lacună în textul latin publicat. ²⁾ *duellum pedestre*. ³⁾ *pugilem*. ⁴⁾ 22 Octombrie. ⁵⁾ 16 Octombrie. ⁶⁾ *in congregacione nobilium et immobilium*. ⁷⁾ Vezi actul aceluiași Marc din 14 Septembrie <1321>. ⁸⁾ *et alii quator iudices nobilium*. ⁹⁾ *secunda feria proxima*.

luptă dreaptă pe jos ¹⁾ cu Ștefan Chyba l-a biruit pe câmpul duelului, și l-a spânzurat în spânzurătoare drept pedeapsă, ca pe un hoț învederat ²⁾. Am înțeles că numitul a fost omorât prin gâtuire, în chip îndreptățit.

Dat la sorocul arătat mai sus, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 315—316.

51

1321 Noembrie 1. lângă cetatea Ciceu.

Nci, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, întrucât comitele Nicolae, fiul lui Eulich, fost castelan al Ciceului ³⁾, ca să capete milostivirea regelui nostru, în semnul credinței sale, a înapoiat acum regelui nostru prin mijlocirea noastră, pomenita cetate numită Ciceu, pe care până acuma o ținuse pentru fiii voevodului Ladislau, și cunoscând voința domnului nostru regele în această privință ⁴⁾ și potrivit rânduelilor puse la cale cu dânsul ⁵⁾ am pus să i se dea ⁶⁾ pomenitului comite Nicolae și prin el moștenitorilor săi niște moșii sau sate numite Sucutard ⁷⁾, Țaga ⁸⁾ și Silivaș ⁹⁾. Și ne-am legat împreună cu regele nostru să sprijinim statornicia veșnică și nesdruncinată a acestora astfel ca, dacă nu vom putea să dobândim <aceste moșii> în numele domnului nostru, să-i dăm lui ¹⁰⁾ din moșiile noastre de moștenire ¹¹⁾ tot atâta ¹²⁾, <adică> niște moșii de același preț ¹³⁾. De asemenea plin de încredere în domnitorul nostru, îi dăm îndărăt și îi întoracem numitului comite Nicolae toate moșiile sale, <atât cele> de moștenire, <cât și cele dobândite> <de el> și le vom lua înapoi, prin mijlocirea regelui din mâna oricui sau ale oricăror le vor fi cotropit, și vom face să fie pe veci păstrate pentru el și pentru urmașii lui. Tot așa am hotărât să dobândim și să dăruim pe veci, în numele regelui nostru, numitului comite Nicolae, o bucată din moșia sa ¹⁴⁾ numită Sântejude ¹⁵⁾, care acum nu e în stăpânirea lui, ci a altora. Dar pentru ca aceasta să nu se facă spre paguba altora, regele nostru are să-i dea în schimb părții potrivnice <o altă moșie> sau prețul potrivit în bani.

De asemenea mai dăruim numitului comite Nicolae, ca loc de ședere, satul Bonțida ¹⁶⁾ cu morile lui, cu vama ¹⁷⁾ și cu toate folosințele de orice fel, pe timp de un an, dela darea <celor> de față.

¹⁾ *pedestre duelum.* ²⁾ *furum manifestum.* ³⁾ *Chycov.* Ruinele acestei cetăți se află aproape de Reteag, raionul Dej (reg. Cluj). ⁴⁾ *in hac parte.* ⁵⁾ cu regele ⁶⁾ În actul regelui Carol Robert din 1321 cu privire la aceeași chestiune se vorbește despre « restituierea » acestor moșii lui Nicolae. ⁷⁾ *Szent Gothard,* sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁸⁾ *Csege,* sat tot acolo. ⁹⁾ *Szasz Szilvas,* sat tot acolo. ¹⁰⁾ comitelui Nicolae. ¹¹⁾ *hereditariis possessionibus.* ¹²⁾ adică atât cât au ca întindere cele trei moșii amintite. ¹³⁾ *possessiones equivalentes.* ¹⁴⁾ A comitelui Nicolae. ¹⁵⁾ *Szentegéd,* sat tot acolo. ¹⁶⁾ Sat tot acolo. ¹⁷⁾ *tributo.*

Afară de aceasta mai hotărîm ca, pe temeiul puterii regelui, să i se ierte numitului comite Nicolae toate relele și vătămrile pe care le-a făcut pîună acum, pentru păstrarea pomenitei cetăți, prin ucidere de oameni, prin pricinuire de rele, prin pustiiri de moșii și jefuiri de bunuri, fără vreo judecată ¹⁾, și fără vreun neajuns pentru el sau pentru tovarășii lui de faptă. Am mai îngăduit ca pe slugile și iobagii lui, să nu-i putem judeca nici noi, nici vreunul din juzii noștrii, dar comitele Nicolae va fi dator să dea despăgubire după drept te ²⁾ pentru aceștia tuturor celor care se vor plînge de aceștia ³⁾. Și oricine va înainta vreo plîngere împotriva comitelui Nicolae însuși, pricina o va judeca regele nostru sau noi, iar nu vreun alt jude ce s'ar afla atunci în slujbă.

Nu trecem sub tăcere nici faptul că nici fiii nici urmașii numitului comite Nicolae, nu vor putea fi osândiți pentru vătămrile pricinuite de tatăl lor, nici de noi, nici de alți juzi, de vreme ce se bucură de aceleași privilegii, ce au fost îngăduite și tatălui lor ⁴⁾. Nu uităm < să pomenim > nici că moșiile, despre care comitele Nicolae spune că le are prin moștenire, sunt cele numite Sântioane ⁵⁾, Bichou ⁶⁾, Koudmadch ⁶⁾ și Sântejude. De asemenea el spune că i se cuvine și moșia Bonț ⁷⁾ o parte dobândită de el prin cumpărare și pe care cum s'a spus mai sus, ne-am legat să i-o înveșnicim ⁸⁾ prin mijlocirea regelui, dacă se va dovedi limpede că sunt ale sale. Și mai presus de toate, ne-am legat și ne legăm, pe credința noastrăși pe aceea a magistrului Simion, fiul lui Mihail...⁹⁾ ca, împreună cu regele nostru, să ne îngrijim de întărirea și păzirea tuturor celor pomenite mai înainte și a fiecărui lucru în parte, pe seama comitelui Nicolae.

Dat la poalele cetății Ciceului, la sărbătoarea tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 316—319 (act suspect prin redactarea și stilul său ce par târzii, deși prezintă câteva asemănări — poate împrumuturi — textuale cu actul regelui Carol Robert din același an cu privire la aceeași chestiune, act față de care prezintă unele contradicții; Zimmermann-Werner, I, p. 354. De altfel există încă un document asemănător și din același an la Zimmermann-Werner, I, p. 353—354, care s'a dovedit a fi fals, cf. Karácsony, p. 36).

52

1321 Noembrie 12, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că magistrul Andrei, canonic cantor, magistrul Ioan, magistrul Lőkös și Mochuz, fiii lui Bereck din Bator ¹⁰⁾, fiul lui Andrei, pe

¹⁾ sine strepitu iudicii. ²⁾ satisfacere. ³⁾ adică de slugile și iobagii lui. ⁴⁾ si eodem genere participes existens, quae patri ipsorum est concessa. Textul necomplet sau greșit, pronumele relativ quae neacordându-se cu nimic. ⁵⁾ Szent Iwan, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁶⁾ Așezări dispărute tot acolo. ⁷⁾ Bonteny'res, sat tot acolo. ⁸⁾ perpetuare. ⁹⁾ Lacună în textul latin publicat. ¹⁰⁾ Nyirbátor, orașel în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

de o parte; Ioan și Mihail, fiii lui Gheorghe din Bator, fratele lui Bereck, pe de altă parte, au împărțit între ei moșiile aparținătoare mănăstirii lor numite Odun ¹⁾).

Regest la Kállay, I, p. 41.

53

1321 Noembrie 17, Timișoara.

Lambert judele curții regale și comite de Cenad adeverește că în fața sa, magistrul Emeric, comite de Bars și castelan de Leva (R. Cehoslovacă), s'a învoit cu comitele Ilie de Calocca cu privire la o moșie din comit. Bodrog, (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 205—206.

54

1321 Noembrie 19, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad amână judecarea pricinii dintre Ioan și Ștefan, fiii lui Ilie, pe de o parte și Lochk și Ioan, fiii lui Nicolae, pe de altă parte.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 633.

55

1321 Noembrie 19, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Roland, fiul lui Toma și fratele său Petru cedează lui Ștefan, fiul lui Mihail fiul lui Ubul și fraților acestuia moșia Wylok din comit. Szatmar (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 633—634.

56

1321 Noembrie 22.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, etc. tuturor etc.

Se cuvine ca majestatea regală să privească cu ochi binevoitori slujbele credincioșilor săi, să ia aminte la ele și să înalțe la demnități pe cei care i se supun cu credință, să-i îmbogățească cu moșii și să-i înzestreze cu darurile milostivirii regești, pentru ca alții îmboldiți de pilda lor, să fie îndemnați spre împlinirea faptelor de credință, cu mai multă însuflețire.

Drept aceea prin cuprinsul acesteia vom să ajungă la știrea tuturor că venind înaintea luminăției noastre nobilul bărbat, magistrul Simion, fiul lui Mihail, iubitul și credinciosul nostru, a cerut ca moșia lor Ulieș ²⁾ . . . ³⁾ după cum mărturisește, a omului . . . ³⁾ și prin aceasta ținând de dreptul nostru

¹⁾ Nyiradony, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ²⁾ Ulieș, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ³⁾ Iacuuă în textul latin publicat.

de danie, să fie dată de noi și hărăzită pe veci fratelui său Petru pentru supusele sale fapte de credință. Iar noi după obiceiul bun și din vechime încuviințat al regatului nostru, voind să purcedem în aceasta după buna știință <a noastră>, am dat însărcinare prin scrisoarea noastră credincioșilor noștri din capitlu bisericii fericitului Mihail din Transilvania ca ei să trimită un om vrednic de crezare drept martor, înaintea căruia omul nostru magistrul Iacob, notarul curții noastre și omul lui Toma, voevodul Transilvaniei, chemând laolaltă pe megieși și vecini, și hotărnicind pomenita moșie după adevăratele și bătrânele semne de hotar, să pună în stăpânirea pomenitei moșii pe numitul magistrul Petru, ca s'o stăpânească pe veci, dacă nu s'ar împotrivi nimeni. Dacă ar fi unii care să i se împotrivescă, să-i cheme în chip legiuit înaintea noastră. Iar acei credincioși ai noștri ne-au răspuns în scris cu aceste cuvinte: <Urmează actul capitlului din Alba Iulia din 9 Septembrie 1321>.

Iar noi aflând din darea de seamă a numitului capitlu că pomenita moșie ține de dreptul nostru de danie, cunoscând și ținând seama și aducându-ne aminte de credința și de faptele vrednice de laudă pe care ni le-a adus, foarte adese ori prin râvna vrednică de laudă a virtuții sale numitul magistrul Petru, făcându-se foarte plăcut majestății noastre, în multe feluri de slujbe <și> de îndelungată vreme și ca o răsplată oarecare a slujbelor sale, am dat, am dăruit și am hărăzit suszisa moșie Ulieș cu toate folosițele sale și cu toate cele ce țin de ea, în marginile și hotarele ei, pomenitului magistrul Petru și moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi cu acelaș drept cu care se știe că ține de dreptul nostru de danie, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibe în veci. Spre mărturia și veșnica tărie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Ioan, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre și arhidiacon de Târnava, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și unu, în ziua a zecea înainte de calendele lui Decembrie, iar în al domniei noastre tot în anul al douăzeci și unulea.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2 p. 55—58.

57

1321 Noembrie 23, Timișoara.

Lambert judele curții regale și comite de Cenad, obligă pe Ștefan, zis Bugar, la jurământ în procesul acestuia cu Dominic, fiul lui Mortunus din Honor (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I. p. 203—205.

1321 Noembrie 25, Debrețin

Doja voevodul Transilvaniei, jude delegat de rege pentru cele cinci comitate, îl iartă pe Andrei, fiul lui Azarie, de o amendă.

Regest la Kállay, I, p. 42.

1321 Noembrie 28.

Carol, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei Serbiei, Galiciei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori care vor vedea scrisoarea¹⁾ de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Se cuvine ca majestatea regală să urnărească și să ia aminte cu ochii bunăvoinței la slujbele credincioase ale supușilor săi, și pe cei ce slujesc cu credință să-i înzestreze cu moșii, să-i înalțe în dregătorii și să-i îmbogățească cu darurile mărinimiei regești, pentru ca prin pilda lor să fie îndemnați și alții mai vârtos a săvârși fapte de credință.

De aceea, prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștiința tuturor că, deoarece comitele Nicolae, fiul lui Emich, fostul castelan de Ciceu²⁾, credinciosul nostru, părăsind calea necredinței, prin care în vremurile trecute se răsculase împotriva noastră și mânat de râvna credinței întorcându-se pe potecile supunerii, mult a intrat în voința majestății noastre prin tot felul de slujbe cu sânguința celei mai mari credințe și cu osârdia doritei³⁾ purtări de grijă, noi, care din datoria ce ne revine din cârmuirea pe care am luat-o asupra-ne, suntem datori a privi cu ochii îndurării vrednicia fiecăruia — voind să-l facem pe numitul comite Nicolae părtaș al dărnicii noastre, din datul îmbelșugat al dragostei noastre, întorcându-i și înapoindu-i niște moșii sau sate numite Sucutard, Țaga și Silivaș⁴⁾ cu acel drept cu care se știe că țineau de dania noastră, împreună cu toate folosințele lor, și cu toate cele ce țin de ele, în vechile și adevăratele lor hotare, lui⁵⁾ și moștenitorilor lui și urmașilor acestor moștenitori — i-am dat, i-am dăruit și i-am hărăzit toate moșiile sale ereditare sau dobândite pe orice temei legiuit, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci. Afară de aceasta prin osebita < noastră > nulostivire, am hotărât să i se ierte și să i se uite⁶⁾ pe veci toate relele și vătămările pe care le-a săvârșit numitul comite Nicolae, prin omucideri și răniri, ori și unde în vremea când stăpânea zisa cetate Ciceu.

În amintirea și despre veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea privilegială de față întărită cu puterea dublei noastre peceti.

¹⁾ paginan. ²⁾ Chyckou. ³⁾ votivac. ⁴⁾ Scenthgotharth, Chegue el Zarsciluas, sate în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁵⁾ numitului Nicolae. ⁶⁾ relaxanda.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ioan, prepozitul bisericii de Alba și arhidiacon de Târnava, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute două zeci și unu < în a patra zi înainte de calendele lui Decembrie > și în al domniei noastre de asemenea în al douăzeci și unulea.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CCI.

Orig. lat., perg.: publicat și în Zimmermann-Werner, I, p. 351 (cu unele greșeli).

60

1321 Decembrie 7, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Nicolae și Ladislau, fiii lui Alexandru din Karaz¹⁾ n'au răscumpărat la timp o moșie a lor pe care au zălogit-o.

Regest în Kállay, I, p. 42.

61

1321 Decembrie 8, Avignon.

Ioan episcopul etc., iubitului fiu Chama al lui Toma²⁾, canonic al bisericii din Alba din dieceza Transilvaniei, mântuire, etc.

Atunci când cântărim cu o chibzuială binevoitoare starea și vrednicia acelor care merită milostivirea noastră și a scaunului apostolic, îi întâmpinăm mai bucuros cu darul unei numiri bisericești și îi încercăm cu hărăzirea unei cinstiti potrivite <mai degrabă> pe aceia care ne sunt înfățișați cu laudă pentru cinstea moravurilor și a vieții <lor> și pentru alte daruri ale virtuților <lor> de mărturia unor oameni vrednici de crezare. Drept aceea, voind să miluim în chip osebit vrednicia ta pentru care ești laudat și de dragul și cu gândul la preaiubitul nostru fiu întru Hristos, Carol, ilustrul rege al Ungariei, care s'a rugat prea plecat de noi în această privință pentru tine — sfetnicul său — îți dăruim cu apostolica noastră autoritate, canonicatul bisericii Alba din dieceza Transilvaniei, cu dreptul deplin de canonic și te și numim în acel <canonicat> etc., ca mai sus în celelalte scrisori apostolice asemănătoare²⁾ Așa dar <nimănui să nu-i fie îngăduit a călca actul nostru> de danie, de numire, de păstrare, de opreliște și de hotărîre, etc.

Dat la Avignon în a șasea zi înainte de idele lui Decembrie, în al șaselea an.

În același fel: venerabililor frați, episcopilor: .. de Zagreb și .. de Oradea și iubitului fiu, prepozitul bisericii din Titel³⁾ din dieceza Caloccea li se poruncește să mijlocească spre a fi primit numitul Nicolae⁴⁾ frate canonic, etc. Dat ca mai sus²⁾.

Textul lat. la Theiner, I, p. 478.

¹⁾ Nyirkárász, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ²⁾ Indicație de cancelarie
³⁾ Localitate în Jugoslavia. ⁴⁾ *dictum Nicolaum*. Scăpare pentru Chama al lui Toma?

<1322—1328> joi, Boghiș.

Viteazului cavaler, stăpânului lor, lui Filip palatinul, jude al Cumanilor și comite de Zips și de Újvár, cei patru juzi ai nobililor din provincia Satu Mare, cu toată supunerea și hotărîrea de a sluji.

Am primit cu cinstea cuvenită scrisoarea măriei voastre pe care Pavel, fiul lui Iacob s'a îngrijit să ne-o înfățișeze, cu următorul cuprins: <și anume> că în ce privește moșiile lui Andrei, fiul lui Chyzer, pe care le mai ține în stăpânire Ioan cel mare ¹⁾ cu știrea, învoirea și sfatul nostru, să-l îndemnăm pe acel Ioan ca să înapoieze moșiile ²⁾ <și> să-l muștrăim pentrucă n'a ținut seama de scrisoarea măriei voastre. Cu privire la aceasta, după ce s'a citit scrisoarea voastră pomenită, el ridicându-se în mijlocul nostru, a spus că a primit scrisoarea voastră cu cinstea ce se cuvine pentru scrisoarea stăpânului său, dar în ce privește înapoierea moșiilor amintite el spune următoarele măriei voastre: că dacă ar putea să țină de dania cuiva, ca el să dăruiască cuiva moșiile sale, s'ar învoi cu multă dragoste; dar dacă oricine ar zice altuia ceva cu privire la moșiile arătate, el ar fi gata să se înfățișeze cu plăcere împotriva aceluia ³⁾. . . în orice loc de judecată.

Dat joi, la Boghiș ⁴⁾.

Textul lat. la Fejér, VI. 2, p. 346—347 (fără indicarea anului; pentru dată cf. Karácsnyi, Hamis, p. 128).

63

1322.

Carol Robert regele Ungariei amintește într'o scrisoare despre Kopoz, fiul lui Toma și Moyus, fiul lui Moise, învederați răsvrățiți și necredincioși față de noi.

Regest în Századok, 1888, p. 141, nr. 6.

64

1322 Ianuarie 1, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii din Transilvania tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul acestora vom să aducem la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori că venind înaintea noastră magistrul Nicolae, fiul lui Eymech ⁵⁾, ne-a înfățișat privilegiul domnului Carol, ilustrul rege al Ungariei,

¹⁾ Magnus. ²⁾ În textul latin publicat: *possessionis* (la singular). ³⁾ Înțelesul probabil al pasagiului confuz: *quod si alicuius donationis hoc esse posset, ut suas possessiones alicui donaret, diligenti cum amore faveret, sed si quicumque alicui super praemissas possessiones aliquid dixerit, libenter in omni loco iudicii. . . tenenda contra eum audiret.* ⁴⁾ Bogus, sat în raionul Satu Mare (reg. Baia Mare). ⁵⁾ La Fejér, greșit: *Emich*.

intocnit cu privire la moşia sa ereditară rugându-ne cu stăruinţă, să facem să se scrie întocmai spre mai mare cheazăşie cuprinsul aceluiaşi privilegiu şi să-l întărim cu pecetea noastră. Cuprinsul numitului privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert regele Ungarici, din 28 Noembrie 1321>. Noi aşa dar, încuviinţând cererile lui drepte, îngăduite şi legiuite, deoarece am aflat privilegiul acela întreg în ce priveşte pergamentul¹⁾ şi pecetea, fără ştersături, fără răzături, nedesfiinţat şi nevătămat în vreo parte a sa, am pus să se treacă cuprinsul numitului privilegiu din cuvânt în cuvânt în scrisoarea de faţă şi să fie întărit cu pecetea noastră.

Dat la sărbătoarea tăierii împrejur a domnului, în anul aceluiaşi, o mie trei sute douăzeci şi doi, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custod iar Dominic, arhidiaconul de Dobâca, fiind decan al bisericii noastre.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CCI.

(Orig. lat. perg. pecete atârnată; publicat şi la Fejér, VIII. 2. p.371 – 372.

65

1322 Ianuarie 1, <Alba-Iulia>.

<Capitulul din Alba Iulia confirmă, la intervenţia comitelui Ornoldus, documentul regelui Andrei al III-lea, din 1292 privitor la> «moşia Sângătin²⁾».

Dat la sărbătoarea tăierii împrejur a domnului, în anul o mie trei sute douăzeci şi doi».

Regest la Zimmermann-Werner, I, p. 355.

66

1322 Ianuarie 5.

<Carol Robert regele Ungariei, întăreşte magistrului Lucaciu, fiul lui Grigore din neamul Pech şi fratelui său Grigore mai multe moşii din comit. Szabolcs (R. P. Ungară), ca răsplată a meritelor sale. Intre acestea se aminteşte că> «magistrul Lucaciu a fost trimis de noi împreună cu Doja³⁾, pe atunci voevod al Transilvaniei, iar acum palatin al nostru iubit şi credincios, în părţile Transilvaniei împotriva lui Kopoz, fiul lui Toma şi...⁴⁾, fiul...⁴⁾ răzvrătiţi învederaţi şi necredincioşi faţă de noi», «care au fost însă învinşi de Doja în acea luptă, Lucaciu fiind greu rănit. Regele a poruncit capitlului din Oradea să trimită un martor la hotărnicirea moşiilor amintite. Capitlul a delegat în acest scop pe Egidiu» «preot în corul bisericii din Oradea» «şi a raportat regelui despre hotărnicirea făcută. În lista demnitarilor, între alţii»: Benedict, episcop

¹⁾ charta. ²⁾ possessio Enyed. ³⁾ Dosa. ⁴⁾ Lacună în textul latin publicat. Poate este vorba de Moys, fiul lui Moys.

de Cenad, Iwanka episcop de Oradea, Andrei episcopul Transilvaniei; Doja palatinul, comite de Szabolcs¹⁾ și de Satu Mare, magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VII. 2, p. 324—328. (Suspect printr'o aluzie la cetatea Magh, ocupată de regele Galiei și asediată de Carol Robert, cf. și nota editorului²⁾).

67

1322 Ianuarie 8, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei dăruiește o moșie (din Jugoslavia) lui Emeric de Bechey, castelan de Leva (R. Cehoslovacă).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 221—222.

Transumpt în actul aceluiași rege, din 26 Februarie 1323.

68

1322 <după Ianuarie 14>.

Carol Robert regele Ungariei întărește capitlului din Oradea actul regelui Ladislau al IV-lea din 1277, în care se află cuprinse un act al lui Ștefan «rege-lui cel tânăr», din 1262, un act al regelui Bela al IV-lea din 1261 și un act al regelui Emeric din 1203.

Regest la Zimmermann-Werner, I, p. 355 (datarea după această ediție).

69

1322 Ianuarie 16, Ujsemjén (R. P. Ungară).

Doja palatinul Ungariei comite de Satu Mare și de Szabolcs fixează un termen de judecată în pricina prădării mai multor sate aflătoare în comit. Szatmár (R. P. Ungară).

Regest la Kállay, I, p. 43.

70

1322 Ianuarie 18.

Carol Robert regele Ungariei întărește lui Ioan, fiul lui Ioan, un privilegiu al regelui Andrei al III-lea. Vicecancelar: Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 45.

¹⁾ În textul latin publicat: *Zomuk*, greșit pentru *Zabouch* (cf. și Fejér, VIII 2, p. 394).

²⁾ Există un sat Magy în comit. Szabolcs (R. P. Ungară), dar nu se cunoaște să fi fost acolo vreo cetate.

1322 Ianuarie 22, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei, cere capitlului din Cázma (Jugoslavia) să ia parte la hotărnicirea moșiei Pukur, a lui Pavel și Dominic, fiii lui Laurențiu.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 44—45.

72

1322 Ianuarie 23, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei întărește dania pământului numit Hassag, făcută de Petru, zis Churba, fiul magistrului Synka, (R. Cehoslovacă), rudei sale Petheu.

Regest după textul lat. din Katona, VIII, p. 455—456.

73

1322 Ianuarie 26.

Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Marcel, fiul lui Juche, stăpânirea unei moșii din R. P. Ungară. Vicecancelar: Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 342—346.

74

1322 Ianuarie 27.

Carol Robert regele Ungariei întărește dania sa din 9 Februarie 1321 în favoarea lui Petru zis Churba, fiul magistrului Sinka. Vicecancelar: Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII 2, p. 356—359.

75

1322 Ianuarie 27 ¹⁾, Timișoara.

Magistrul Lambert, judele curții regale și comite de Cenad, amână procesul dintre Ioan și Ștefan, fiii lui Ilie, pe de o parte și Lachk și Ioan, fiii lui Nicolae, pe de altă parte.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 3.

¹⁾ Editorul datează greșit: 31 Ianuarie.

1322 Ianuarie 28.

Carol Robert regele Ungariei dăruiește un pământ din comitatul Valko (Jugoslavia) magistrului Ioan, fiul comitelui Gylet. Vicecancelar: Ioan prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 50—51.

77

1322 Ianuarie 28.

<Carol Robert regele Ungariei la rugămintea > « comitelui Ornodus de Apold și a lui Milai de Sângătin¹⁾ » > întărește actul capitlului de Alba Iulia din 1322 prin documentul regelui Andrei al III-lea din 1292 privitor la Sângătin. > Vicecancelar: <Ioan>, prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 356.

78

1322 Ianuarie 28.

Carol Robert regele Ungariei întărește lui Ioan, fiul banului Ștefan, moșiile Zamabur și Selyn (Jugoslavia). Vice-cancelar: Ioan, prepozit de Alba și arhidiacon de Târnava.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 49—50.

79

1322 Ianuarie 29.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Deoarece trebuie să se vegheze nu numai împotriva primejdiilor lumești, dar chiar și în <ce privește> stările bisericești, îndreptând mai ales într'acolo cele mai chibzuite măsuri de pază pentru ca nu cumva din locul, de unde obișnuiau să porceadă oștile crucii lui Hristos, să se ridice loviturile tâlharilor și acolo unde răsunau din mila domnului cântări de dumnezeiască slavă să-și facă vulpile și ariciul cuiib <ca în niște> locuri <ajunse> pustii; de aceea prin aceste rânduri voim să ajungă la știința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitori că, venind înaintea noastră cucernicul bărbat și plăcut lui Dumnezeu,²⁾ fratele Henric, priorul mănăstirii sfintei Maria din Cârța³⁾, din ordinul cisterciților, în locul și

¹⁾ *Enyed.* ²⁾ *deo amabilis vir.* ³⁾ *Kerch*, sat în raionul Tăgăraș (reg. Stalin).

în numele abatelui și conventului acelei mănăstiri, ne-a arătat cu lacrimi și cu plângere <amară> jignirile, silniciile, pagubele și necazurile pe care le suferă fără încetare, în fel și chip, de pe urma loviturilor celor răi, fețele suszisei mănăstiri și oamenii și moșiile lor, cerând în chip stăruitor, cu smerenie și supunere ca, prin regeasca noastră maiestate să ne milostivim a găsi le curi potrivite spre apărarea susziselor fețe, oameni și moși cu privire la necazurile pricinuite <lor> de aceste vătămări de tot felul. Iar noi încuviințând cu inimă iubitoare vrednicele și îndreptățite cereri ale numitului prior, așa cum se cuvine regilor a avea grijă și tragere de inimă pentru ca cele ce sunt hotărâte spre liniștea unei vieți cucernice și sunt rânduite în chip mântuitor, nici nepăsarea regilor înșiși să nu le nesocotească nici îndrăzneala vrednică de pedeapsă a altora să nu le turbure, având deci de gând a cinsti pe măsura puțințelor noastre, cu toată dragostea <noastră> cuvenită cu adevărat, pe mijlocitorul dintre Dumnezeu și oameni — Isus Hristos — și pe prea sfânta lui maică, care este stăpâna și ocrotitoarea osebită a regatului nostru, am luat cu bunăvoință sub osebita noastră oblăduire suszisa mănăstire din Cârța închinată pururea slăvitei fecioare <și care e> învăluită din toate părțile de atât de multe turburări, pentru ca abatele și conventul pomenitului ordin oameni plăcuți lui Dumnezeu, să laude cu glasul cucernic pe fecioară și să se străduiască a cere îndurare dela mama îndurărilor făcându-le noi acest bine și această milostivire lor și norodului¹⁾ de pe moșiile lor²⁾, ca să se bucure din plin de toată libertatea <de care se bucură și> locuitorii ținutului Sibi³⁾ și să nu fie cătuși de puțin îndepărtați dela împărțășirea aceiași libertăți în ori și ce strămoare <s'ar afla>.

Și în afară de aceasta pentru ca lăcomia neînfrănată a răutății unora sau altora să nu turbure în viitor pe nedrept și fără temeiu pe numitul abate, convent și oamenii de pe moșiile lor hotărîm, vă însărcinăm și vă porucim cu cea mai mare strășnicie dacă vreți să dobândiți o mai mare milostivire din partea noastră⁴⁾ ca, de aci înainte, nimeni cu desăvârșire să nu se mai amestece deloc împotriva drepturilor și libertăților numitei mănăstiri și <numitului> ordin în orice fel de drepturi, judecăți, amenzi⁵⁾ sau venituri ale omenilor și moșiilor numitei mănăstiri, ci numai abatele singur și conventul numitei mănăstiri să hotărască și să rânduiască liber, iar drept comite sau comiți ai lor <abatele și conventul> să pună și să scoată⁶⁾ ori când și ori de câte ori <va fi nevoie> pe unul de ai lor și nicidecum de cei străini, oricum ar fi, decât numai dintre cei care locuiesc pe moșiile suszisei mănăstiri și ascultă de numitul abate și convent; și acești <comiți> să facă judecăți drepte și adevărate la toate moșiile pomenite ale mănăstirii, așa cum îi vor fi însărcinat abatele și conventul să le facă, și numiții

¹⁾ *populis.* ²⁾ În text la Zimmermann-Werner se pare greșit: *cum eisdem ac populis et possessionum eorundem.* Cf. și Hurmuzaki-Dersușianu, I. l. p. 581: *cum eiusdem populis et possessionibus eorundem.* ³⁾ *provincialium de Cybinio.* ⁴⁾ *sub obtentu plenioris gratiae nostrae.* ⁵⁾ *birsagiis.* ⁶⁾ *statuant et destituant.*

comiți precum și iobagii de pe zisele moșii să se îndrepte totdeauna în pricinile mai mari și trebuile mai de seamă către susnumita mănăstire.

Și orice va ieși¹⁾ din amenzi să se aducă²⁾ abatelui și conventului; orice drept deplin de milostivire³⁾ să rămână la hotărîrea abatelui și a conventului, <aceștia> făcând sau hotărînd în orișice privințe ceea ce vor crede că e mai folositor pentru ei și pentru iobagii moșiilor lor, fără a se ține seama de împotrivirea orișicui.

Iar dacă cineva din semeție și nesupunere se va împotrivi acestei regale porunci a noastre și va aduce vreo jignire sau vreo vătămare abatelui și conventului în oricare din drepturile și libertățile lor, <atunci> la cererea numitului abate și convent, comitele provincial de Sibiu⁴⁾, oricare va fi el sau chiar locțiitorii lui adunând obștea suszișilor locuitori ai provinciei Sibiu, oricând și de câte ori va fi nevoie, pe temeiul Căpînei noastre împuterniciri regale și al acestei porunci a noastre, să oprească pe vătămători dela săvârșirea pagubelor și să-i silească și să-i aducă pe calea dreptății.

Și niciunii dintre comiți sau dintre cei puternici⁵⁾ care vor trece pe la pomenitele moșii ale abatelui și conventului sau vor sosi acolo în orișice chip, dacă nu sunt primiți de bunăvoie de bătrânii și obștea numitelor moșii, să nu cuteze a se găzdui pe acele moșii cu sila și mai ales și cu deosebire sub niciun cuvânt la capelanii acestui abate și convent, adică la parohii satelor și moșiilor mai sus numite; iar dacă cineva, împotriva regalei noastre porunci se va găzdui cu sila, acela, pe temeiul auzintei noastre împuterniciri regești și din porunca noastră, să fie prins de obștea moșiei sau a satului unde se va fi săvârșit aceasta și cu cheazășia tuturor bunurilor sale⁶⁾, să fie dat în mâinile suszișilor locuitori⁷⁾ la scaunul cel mai apropiat, spre a fi lăsat în judecata noastră regească pentru silnicia săvârșită. Dacă însă unul ca acesta n'ar putea fi prins sau ținut în prinsoare din pricina puterii sale, și nici nu va voi să aducă îndreptare celor vătămăți sau jigniți, atunci, dacă fiind chemat nu se va înfățișa la judecată să fie scos din lege⁸⁾ ca un adevărat răzvrătit față de noi și față de numiții locuitori ai provinciei. Tot așa să se urmeze și față de aceia care împotriva dreptății, vor cuteza să stea într'ajutor celor ce vor aduce vătămări numitei mănăstiri, dându-le sprijin cu vorba sau cu fapta.

Mai hotărîm afară de aceasta, și rânduim și poruncim cu tărie pe temeiul regalei noastre puteri ca, de aci înainte, niciun slujitor de al comiților sau de al celor puternici să nu aibă nicun fel de gospodărie⁹⁾ pe numitele moșii ale mănăstirii, sau să locuiască <acolo>, afară doar de aceia care slujesc și ascultă de abate și convent, și nici să fie vreo curte sau vreun bun de moștenire, de orice fel pe aceste moșii, care să nu îndeplinească censul și drepturile și slujbele¹⁰⁾ obișnuite zisului abate și convent, afară de aceia care sunt sau vor fi scutiți în chip deosebit de către numitul abate și convent printr'un privilegiu¹¹⁾. Iar ori unde se vor găsi

1) *quidquid cesserit.* 2) *presentetur.* 3) *omnis gratiae plena facultas.* 4) *comes provincialis Cybiniensis.* 5) *potentes.* 6) *sub obtentu omnium bonorum suorum.* 7) *provincialibus.* 8) *proscribatur.* 9) *mansiones.* 10) *censum et consueta iura et servitia.* 11) *privilegiati.*

astfel de oameni așezați pe moșiile pomenitei mănăstiri, și care din nesupunere sau îndărătnicie, nu ascultă de numitul abate și convent, și care, la porunca abatelui și a conventului nu vor voi să plece <de acolo>, susnumitul comite provincial¹⁾ sau locțiitorii lui, cărora el le va fi dat această însărcinare, la cererea numitului abate și convent, dimpreună cu suszișii locuitori ai provinciei și pe temeiul autorității noastre regale amintite mai sus și a poruncii noastre, după împlinirea sorocului, să-i prindă²⁾ pe unii ca aceștia și să-i păstreze pentru judecata noastră regească, iar abatelui și conventului să i se dea înapoi liberă moșia <mănăstirească>.

Toate bunurile mișcătoare ale răzvrătiților din următoarele sate sau moșii ale mănăstirii și anume din Cârța, din Criț³⁾, din Mesendorf⁴⁾, din Cloașterf⁵⁾, din Apusdor⁶⁾, din Cisanădioara⁷⁾, din Feldioara⁸⁾, din Colun⁹⁾, din Honrabah¹⁰⁾ și din Noul Român¹¹⁾ să se împartă astfel: două părți din numitele bunuri să cadă abatelui și conventului, iar a treia parte să cadă susnumitului comite provincial cu îndatorirea ca numitul comite și locțiitorii lui să apere cu credință în toate nevoile și pricinile, drepturile și libertățile mănăstirii și, la cererea pomemintului abate și convent, în toate greutățile amintite mai sus, ca și în cele ce s'ar putea ivi în viitor, pe temeiul regalei noastre împuterniciri și a poruncii noastre¹²⁾ date anume în această privință, să <le> aducă la îndeplinire cu cea mai mare râvnă și sârguință.

Și totodată vice-cancelarul nostru, care va fi atunci în slujbă, să vegheze cu credință și hărnicie, ca nu cumva din neștiință sau nebăgare de seamă, să se capete dela noi sau să se dobândească de careva vreun act împotriva drepturilor, libertăților și privilegiilor numitei mănăstiri Cârța, iar păzitor al acestor libertăți și privilegii, credincios întru toate să fie însuși cancelarul, potrivit poruncii noastre regale. Dar dacă, din uitare sau neștiință, se vor căpăta sau dobândi în viitor, în orișice chip orice fel de acte scrise împotriva drepturilor, libertăților și privilegiilor pomemite ale suszisei mănăstiri, hărăzite anume prin dania și scutirea noastră numitei mănăstiri, <elc.> pe temeiul suspomenitei noastre împuterniciri și hotărâri să fie socotite întru totul zadarnice și fără putere. Inșă deoarece oamenii de pe moșiile suszisei mănăstiri iau parte dimpreună cu numiții provinciali <de Sibiu> în fiecare an la cele cinci sute de mărci, pe care obștea zișilor provinciali e datoare s'o plătească majestății noastre regale pentru ca ¹³ să se bucure întru totul de libertatea acestor provinciali, așa dar și noi prin regeasca noastră danie și milostivire îngăduim, de asemenea, acelor oameni <ai mănăstirii> și hotărîm și poruncim în toate chipurile ca ei să nu fie lipsiți nicicum de obș-

¹⁾ *comes provincialis.* ²⁾ *capiant.* ³⁾ *Cruz*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin).
⁴⁾ Sat tot acolo. ⁵⁾ *villa Nicholai*, sat tot acolo. ⁶⁾ *villa Abbatis*, azi Apoșul, sat în raionul Agnita (reg. Stalin). ⁷⁾ *in monte sancti Michaelis*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁸⁾ *Feldwar*, sat în raionul Făgăraș. ⁹⁾ *Colonia*, sat în raionul Sibiu. ¹⁰⁾ Ar putea fi identic cu satul Porumbac în raionul Sibiu. ¹¹⁾ *Kerch Olachorum*, sat în raionul Făgăraș. ¹²⁾ *regia auctoritate... et mandatum nostrum*, greșit pentru *mandato nostro*.
¹³⁾ *lali gratia et conditione.*

teasca împărtașire la folosințele de orice fel ale întregii provincii a Sibiului, ci să aibă parte deopotrivă <cu Sibiienii> la toate pământurile și hotarele nelocuite ¹⁾ precum și la alte folosințe de orice fel și nimeni să nu cuteze a-i opri câtuși de puțin pe suszișii oameni dela acele folosințe.

De asemenea, oamenii pomenitei mănăstiri sunt datori să dea cuvenitul ajutor anuntitei obști a provinciei în toate greutățile obștești ale <acestei> obști sau provincii, în treburile în care vor avea încuviințarea și învoirea noastră regală, afară dacă s'ar ivi desbinări în provincie între unii și alții când aceștia ²⁾ nu trebuie în niciun chip să sprijine pe vreuna din părți până când acestea nu vor fi fost chemate mai întâi să se împace între ele.

Afară de aceasta hotărîm și poruncim și rînduim cu cea mai mare strășnicie, sub pedeapsa celei mai grele mâinii ca nimeni să nu cuteze a supăra câtuși de puțin prin vorbe de batjocură, prin amenințări sau ocări de orice fel, fețele suszisei mănăstiri și ordin, care trăiesc după obiceiul și felul lor de viață călugăresc. Iar dacă cineva va face aceasta <atunci> satul, moșia sau orașul în cuprinsul sau în hotarele căruia se va fi săvârșit acest lucru împotriva poruncii noastre regale, și locuitorii lui sau obștea <lor> după ce vor fi chemați martori împotriva <acestui> răufăcător sau încălcător să fie datori a purcede în fața comitelui provincial susnumit sau a locțiitorilor lui, ori chiar în fața obștei ținutului pomenit, în așa fel, încât pedeapsa <dată> pentru această vină să stârnească groază ³⁾ tuturor celor ce o văd și o aud.

Iar dacă cineva — doamne ferește ! — ar ridica mâna cu nedreptate și silnicie asupra numitelor fețe <ale mănăstirii>, după ce numitul comite va cere, de va fi nevoie, ajutorul obștei zisei provincii, un atare răufăcător să fie făcut una cu pământul ⁴⁾ prin cea mai strașnică judecată regală, cu pedeapsa unei osânde fără îndurare.

Pe lângă aceasta, în temeiul puterii noastre regale hotărîm și poruncim ca, atunci când numitul comite provincial și locțiitorii săi sau chier locuitorii susnumiți ai provinciei, la cererea zisului abate și convent s'ar arăta neascultători și nesocotitori ai poruncii noastre regale în toate nevoile și pricinile pomenitei mănăstiri, atunci abatele însuși și conventul să fie datori a aduce acest lucru în tot chipul la cunoștința regalei noastre maiestăți pentru ca acei care au îndrăznit să se împotrivească poruncii noastre suszise și maiestății regale, să-și primească pedeapsa ⁵⁾ cuvenită, pe care pe drept și-au câștigat-o.

Iar dacă se va descoperi că cineva ⁶⁾ se va fi făcut vinovat prin nesupunere sau nepăsare, acela să știe fără pic de îndoială că a jignit foarte greu maiestatea noastră regală și că va fi socotit ca un adevărat răzvrătit față de noi și că nu va izbuti să capete din nou cât de cât vechea noastră bunăvoință regală, fără o mare despăgubire pentru pomenita încălcare a poruncii noastre regale.

¹⁾ *desertis possessionibus atque melis.* ²⁾ Oamenii mănăstirii. ³⁾ *transeat in terrorem.*
⁴⁾ *prosternatur.* ⁵⁾ *talionsm.* ⁶⁾ dintre agenții puterii executive.

Și pentru ca de aci încolo strigătul plângerilor pricinuite de toate vătămările, silniciile și batjocurile mai sus pomenite, făcute în tot felul zisului abate și convent, precum și oamenilor și moșiilor lor, <strigăt> puternic datorit nevoii care-i silește pe dânșii, să nu întărite la răzbunare sufletul nostru regesc, ades pomenitul comite de Sibiu, la cererea numitului abate și a conventului pomenitei mănăstiri, să pună să se citească și să se arate cu luare aminte în fața obștei acestei provincii de câte ori va fi nevoie, dar, totuși, cel puțin odată pe an, actul ¹⁾ acestei libertăți și scutiri, lucru pe care e dator să-l facă neapărat pentru a păstra milostivirea noastră regească ²⁾, pentru ca în viitor, nimeni să nu mai poată aduce ca temei de desviovățire neștiința sa.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea peceții noastre.

Data de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ioan, prepozitul bisericii de Alba, vice-cancelar al curții noastre și arhidiacon de Târnava, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi, în a patra zi înainte de calendele lui Februarie, în anul deasemenea al douăzeci și doilea al domniei noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 356--360.

80

1322 Februarie 15, Debrețin.

Doja palatinul Ungariei, comite de Satu Mare și Szabolcs, amendează pe magistrul Toma, comite de Ugocea și pe slugile lui pentru neprezentarea în judecată.

Regest la Kállay, I, p. 43.

81

1322 Februarie 16, <Oradea>.

Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii adeverește că Pelbard, fiul lui Aladar, a zălogit palatinului Doja moșia sa Mőcs din comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 210—211.

82

1322 Martie 4, Dara.

Măritului bărbat, Matia Doja ³⁾ palatinul, domnului lor vrednic de cinstire, magistrul Eleus, comite de Sătmar și cei patru juzi din acel comitat, pregătiți și gata de slujbă ⁴⁾. Facem cunoscut mării voastre prin scrisoarea de față că, după

¹⁾ *copiam.* ²⁾ *sub obtentu gratiae nostrae.* ³⁾ *Mathie Douse* (la dativ). Poate este o greșeală de lectură a editorului în loc de: *magistro.* ⁴⁾ *servitium preceptum et paratum.*

ce am văzut scrisoarea voastră palatinală dată în luna din urmă, am pus să se vestească în marțea dinaintea duminicii păresimilor, în târgurile din Satul Mare și Nempty ¹⁾ că Pavel și Benedict, fiii lui Belenich, trebuie să se înfățișeze înaintea voastră la miază-păresii ²⁾ ce urmează, pentru a răspunde fără amânare ³⁾ <în pricina lor> împotriva magistrului Ștefan, fiul lui Mihail, fiul lui Ubul.

Dat la Dara ⁴⁾, joi după duminica păresimilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 394.

83

1322 Martie 18, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad roagă capitlul din Agria să trimeată un om al său spre a chema înaintea regelui pe Samuel, fiul lui Ioan al lui Chabanka, pentru a răspunde în procesul dintre el, pe de o parte, palatinul Doja și însuși magistrul Lampert, pe de alta.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 5—6.

84

1322 Martie 21.

Carol Robert regele Ungariei întărește lui Gervasiu, fiul lui Urban, moșiile Razanya și Zablatia (R. Cehoslovacă). Menționați: Doja palatinul ⁵⁾ și Lambert, jude al curții regale ⁶⁾. Vice-cancelar: Ioan prepozitul de Alba și arhidiacon de Târnavă ⁷⁾. Menționată prezența lui Carol Robert la Timișoara.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 7—8.

85

1322 <în jurul lui 21 Martie>.

Doja palatinul Ungariei, comite de Satu-Mare și de Szabolcs, amână procesul dintre <Andrei> zis Vrduș, Petru zis Zunge și Gheorghe, fiul lui Endus, pe de o parte și Myke din neamul Koplın pe de altă parte, iscat din cauza neplătirii de către cei dintâi a zece mărci.

Regest după textul lat. din Károlyi, I, p. 50—51. (actul prezintă foarte multe lacune).

---

¹⁾ Azi unit cu orașul Satu Mare. ²⁾ 17 Martie. ³⁾ *peremptorie responsuri*. ⁴⁾ *Dara*: sat în raionul Satu Mare (reg. Baia Mare). ⁵⁾ și comite de Satu Mare și Szabolcs (cf. Anjou II, p. 45). ⁶⁾ și comite de Cenad (cf. Anjou II, p. 17). ⁷⁾ *Kukullew*.

<1322 înainte de Martie 24, Debrețin, R. P. Ungară>.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu-Mare și Szabolcs amână judecarea unui proces.

Regest în Kállay, I, p. 44.

1322 Aprilie 2, Avignon.

Ioan episcopul, robul robilor lui dumnezeu, venerabilului frate .. episcop de Olomouc, mântuire și apostolică binecuvântare.

Parohul Heidenricus al bisericii parohiale a satului Sibiu din dieceza Strigoniului și obștea enoriașilor aceluiași sat, ca patroni ai acestei biserici, ne-au arătat prin cererea lor că, deși numita obște are dreptul de patronat asupra acestei biserici, totuși.. prepozitul rural de Sibiu din numita dieceză, susținând în chip strâmb că el ar fi patronul zisei biserici și că el are acest drept de patronat, sub cuvântul acestui drept, și-a însușit împotriva dreptății dijmele ce țin de zisa biserică, precum și prinosurile ¹⁾ ce se aduc în această biserică de către credincioșii întru Hristos, cât și unele drepturi ale numitei biserici, și le-a ținut multă vreme cotropite cu primejdia sufletului său și spre paguba și asuprirea, nu mică, a parohului și a zisei obștii, pricină pentru care s'a făcut apel la scaunul apostolic, din partea, atât a numitului paroh, cât și a obștei. Deoarece însă parohul și obștea numită temându-se, pe drept după cum spun ei, de puterea zisului prepozit, nu se pot întâlni în siguranță cu el în oraș sau în dieceza de Strigoniu, <de aceea> prin scrisoare apostolică însărcinăm pe frăția ta ca tu, chemând pe cei ce trebuiesc chemați și ascultând spusele părților și de o parte și de cealaltă, să dai o hătărire dreaptă și fără apel, făcând ca, prin pedepse bisericești, să se păzească întocmai hotărîrea dată.

Iar dacă martorii ce vor fi fost arătați vor căuta, din părtinire, ură sau de teamă, să se dea în lături <dela îndatorirea lor> să-i silești, tot prin pedepse <bisericești> și fără drept de apel, să dea mărturie adevărului.

Dat la Avignon în a patra zi înainte de nonele lui Aprilie, în al șaselea an al păstoriei noastre.

<Din partea cancelariei: > P. de Vigono.

<Pe verso:> N. Theodricus de Reys.

<Pe verso, pe marginea de jos a pergamentului:> G. de Valle.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 360—361.

¹⁾ *oblationnes*.

1322 Aprilie 18, Turda.

Noi, Toma voevod al Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul <scriorii> de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine că, la adunarea obștească pe care am ținut-o în anul o mie trei sute douăzeci și doi, la octavele Paștilor, la Cristiș ¹⁾ împreună cu nobilii regatului, cu Secuii și cu Sașii și la care a luat parte și domnul episcop al Transilvaniei precum și chibzuiții bărbați <din capitlu> înfățișându-se înaintea noastră, magistrul Gyegus, fiul lui Nicolae, în numele său și al fratelui său, comitele Iacob, fiul lui Apa ²⁾, ce era de față, ne-a făcut cunoscut că domnul comite de Târnava ³⁾ vrea să ia niște moșii ale sale, Mălăncrar ⁴⁾, Criș ⁵⁾, Beșa ⁶⁾, Felța ⁷⁾, Noul Săsesc ⁸⁾ și Roandola ⁹⁾, dimpreună cu cele ce țin de ele, și să le alipească jurisdicției sale.

Drept aceea, noi, întrebând pe domnul episcop și pe chibzuiții bărbați din capitlu, precum și pe toți nobilii, pe Secui și pe Sași, <să ne spună> de ce comitat știu ei că țin suszisele moșii, ei au răspuns la fel și într'un glas că de pe vremea ridicării bisericii fericitului arhangel Mihail din Transilvania, pomenitele moșii țin și atârnă ¹⁰⁾ de comitatul de Alba.

• Dat la Turda, în anul și la sorocul mai sus arătat.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 36 r.

1322 Aprilie 20, Timișoara.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, iubiților și credincioșilor săi: voevodului Transilvaniei, comiților, castelanilor, vameșilor ¹¹⁾ aflători în slujbă și locțiitorilor lor, cărora li se va arăta <scrisoarea> de față, sănătate și milostivire.

Deoarece noi, ținând seama de felurile lor slujbe credincioase voim din osebita <noastră> milostivire să păstrăm întregi și nevătămați pe toți credincioșii noștri orășeni și oaspeți din Cluj ¹²⁾ în libertățile date lor de înaintași noștri și întărite din nou de majestatea noastră, hotărîm și poruncim credincioasei voastre obști prin poruncă regească hotărîită ¹³⁾ să nu cutezați a supăra sau a asupra pe acei cetățeni și pe toți oaspeții noștri din Cluj, încălcând libertățile lor la

¹⁾ *Kereztes*, azi Opișani, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ²⁾ Iacob, care are alt tată decât fratele său Gyegus, va fi fost frate numai după mamă cu numitul Gyegus. ³⁾ *Kyukyullew*. ⁴⁾ *Almakerek*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). ⁵⁾ *Keresd*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Bese*, sat tot acolo. ⁷⁾ *Felctveluke*. Azi: Florești, sat tot acolo. ⁸⁾ *Uyfalu*, sat tot acolo. ⁹⁾ *Rundal*, sat tot acolo. ¹⁰⁾ *pertinentes seu expectantes* (pleonasm). ¹¹⁾ *tributarii*. ¹²⁾ *Koluswar*. ¹³⁾ *firmito*.

strângerea dărilor ¹⁾, a vănilor, merindelor și a oricăror alte plăți, ci după cum veți vedea că scrie în privilegiul lor dat de luminăția noastră, să-i lăsați să rămână în pace, ca nu cumva <aceste> privilegii ²⁾ ale majestății noastre, date lor din milostivirea <noastră> să pară că se clatină din pricina voastră. Și dacă doriți să țineți la milostivirea noastră ³⁾ <și în viitor> altfel să nu faceți cu privire la cele de mai sus.

Dat la Timișoara, în a treia zi a octavelor Paștilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 361—362.

90

1322 Aprilie 20, Cristiș.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cupriusul scrisorii de față, facem cunoscut tuturor celor cărora se cuvine că, deoarece Petru, fiul lui Henneng de Daia ⁴⁾ a dobândit prin cumpărătură niște pământuri numite Mucundorf ⁵⁾, și Sarustheluk, așezate la izvorul râului Kozd, dela Ladislau, fiul lui Saras și dela fiii săi, în numele cărora am aflat că se înfățișează chiar Ladislau, tatăl acelora, după cum am văzut că se cuprinde în scrisoarea capitlului bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania, scrisoarea capitlului de Alba pe care mai apoi, la cererea numitului Petru a întărit-o prin scrisoarea sa privilegială, Andrei, din mila domnului, ilustrul rege al Ungariei, de fericită amintire și pe care s'a îngrijit ⁶⁾ să ne-o înfățișeze dimpreună cu alte scrisori regale și cu aceleale capitlului, eliberate în deosebite timpuri, în cele din urmă nu după multă trecere de vreme, pricina ⁷⁾ susziselor pământuri a fost înaintată potrivit legii în fața noastră, pe de o parte de către Mihail, fiul lui Ladislau, fiul lui Saras, ca pârîș, iar pe de altă parte de către Martin, fiul numitului Petru, care s'a înfățișat el însuși, cerându-ne cu stăruință să dăm convenita încheiere pe calea judecății, cu privire la pământurile în litigiu între părți. Așa dar, deoarece noi — atât din porunca domnului regelui nostru, cât și din datorria față de numele și cinstea noastră, dorind a veghea la pacea și liniștea Transilvaniei, după sfatul venerabilului părinte domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei, și după sfatul capitlului aceluiași loc, mai adăogându-se și sfaturile și îndemnurile magistrului Simion comitele Secuilor, fratele nostru, și ale nobililor întregii țări ⁸⁾ a Transilvaniei din cele șapte comitate, precum și ale Secuilor și ale Sașilor — am ținut în

¹⁾ *collectarum*. ²⁾ *insignia*. ³⁾ *et sicut nostram gratiam caram habere desideratis*. ⁴⁾ *Dalya*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). ⁵⁾ *Mohy*, azi Grânari, sat în raionul Rupea (reg. Stalin). ⁶⁾ În text e pluralul: *curaverunt*, deși pare a fi vorba de Petru. ⁷⁾ *factum*. ⁸⁾ *totius partis*.

anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi, la octavele Paștilor, în locul numit Cristiș¹⁾ o adunare obștească cu acei nobili și cu alte fețe bisericești și mirene mai sus arătate, am hotărît să judecăm pricina dintre părți pornită²⁾ în fața noastră după chibzuirea și sfatul lor.

Iar când aceștia <venind> în acea adunare a noastră în fața noastră, a juzilor, nobililor și altor nobili, fețe bisericești și mireni ce ședeau la judecată alături de noi în acea adunare și-au înfățișat unul împotriva celuilalt scrisorile lor întocmite în ori și ce timp, sau înaintea oricărui jude. suspomeniții juzi și nobili ai regatului, precum și noi împreună cu ei am hotărît că <acea> cumpăratură a pomenitelor pământuri Mucundorf și Sarustheluk, făcută de acel Petru, fiul lui Henneng, dela Ladislau, fiul lui Saras, rămasă statornică de treizeci și trei de ani, socotiți deplin până astăzi, este dreaptă³⁾ și legiuită și cu atât mai mult cu cât fiii lui Ladislau n'au putut să ne arate nicio scrisoare de împotrivire sau opreliște întocmită după lege în răstimpul acestor ani arătați mai sus, cu privire la vânzarea sau cumpărarea pomenitelor pământuri, iar o altă scrisoare pe care ne-au înfățișat-o numiții fii ai lui Ladislau cu privire la pricinile ivite în timpul acesta între ei <și potrivnicii lor> s'a dovedit a fi, în fața noastră a tuturor, de un temei neînsemnat și lipsită de putere față de scrisoarea lui Matia.

<Drept aceea>, acești juzi și nobili ai regatului stând la judecată în acea adunare, după o cumpănită chibzuire între dânșii cu privire la însărcinarea ce le-am dat-o, au hotărît și statornicit prin judecată⁴⁾, ca numiții Matia și Iacob, fratele lui, să stăpânească în pace și nestrămutat <întru> fiii fiilor lor, pământurile numite Mucundorf și Sarustheluk, pe care le-a cumpărat tatăl lor, anume Petru, fiul lui Henneng, potrivit cuprinsului scrisorilor lor întocmite cu privire la acest pământ. Iar noi, primind și încuviințând hotărîrea și judecata suszișilor juzi și nobili ai regatului făcută între părți cu privire la acele pământuri am pus după cum se și cuvine, să fie așezați suszișii fii ai lui Petru în veșnica stăpânire a amintitelor pământuri, înapoind judecătorilor scrisoarea înfățișată nouă de numitul Mihail, fiul lui Ladislau, ca s'o zădărnicească potrivit cu hotărîrea lor; iar dacă suszisul Mihail a mai păstrat vreuna din aceste scrisori, <atunci> ei au declarat-o prin judecată zadarnică și noi am declarat împreună cu dânșii zadarnică și lipsită de orice putere pe viitor. Spre amintirea și spre veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruitoarea cerere a lui Matei, i-am dat scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

Data în acel loc Cristiș, în cea dintâi marți după octavele Paștilor, în anul mai sus pomenit.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p.362—363.

¹⁾ *Kereztus*, azi Oprișani, sat aproape de Turda (reg. Cluj). ²⁾ *exortam*. ³⁾ *condignam*.
⁴⁾ *pro lege statuerunt*.

1322 Aprilie 20, Turda.

Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc iubiților și credincioșilor săi, Arnold și Nicolae, magiștri și castelani de Kechques ¹⁾ cu toată dragostea. Prin scrisoarea de față poruncim cu tărie credinței voastre ca, îndată ce veți fi văzut această scrisoare, să dați clericului Benedict, fiul comitelui Ștefan de Iara ²⁾, un om al vostru în fața căruia el să-și asigure stăpânirea ³⁾ fâneței sale aflătoare în hotarul Cricăului ⁴⁾, cu privire la care suszisu ⁵⁾ spune că are acte doveditoare, iar oricine i s'ar împotrivi de partea cealaltă ⁶⁾ să-i faceți lui dreptate în locul nostru.

Dat la Turda, în adunarea noastră obștească, în cea dintâi marți după octavele Paștilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 364.

<1322 după Aprilie 20>.

Noi, comitele Arnold și magistrul Nicolae, castelani de Kechques ⁷⁾, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut celor cărora li se cuvine, că Benedict clericul, fiul lui Ștefan de Iara ⁸⁾, înfățișându-se înaintea noastră ne-a arătat scrisoarea măritului bărbat Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, scrisoare care are următorul cuprins: <Urmează scrisoarea voevodului Toma, din 20 Aprilie 322>. Iar noi, supunându-ne poruncii lui, după cum suntem datori, i-am dat numitului cleric Benedict un om de al nostru vrednic de crezare, care să-l pună în stăpânire după cum cere și poruncește legea ⁹⁾. Acest om al nostru întorcându-se la noi, ne-a adus la cunoștință, că a pus pe numitul <Benedict> în stăpânirea pomenitei fânețe cu depline drepturi. Iar pentruca această punere în stăpânire să fie socotită ca încuviințată și întărită de noi, i-am dat numitului scrisoarea noastră întărită cu pecetea noastră.

Dat în anul, ziua și la sorocul arătate mai sus.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 364—365.

¹⁾ Fostă cetate așezată aproape de Bucerdea Vinoasă în raionul Alba (reg. Hunedoara).
²⁾ Jara, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ³⁾ *expediat* = să apere de pretențiile altora.
⁴⁾ Cracow, sat în raionul Alba. ⁵⁾ *Benedict*. ⁶⁾ *contradicere ex parte contradictionis*. Aici se face probabil aluzie la obiceiul după care uneori cel ce se socotea că are dreptul de a se opune, delega pe altcineva de ex. stăpânul feudal pe un om al său, să facă acest lucru în numele său la fața locului, cu prilejul punerii în posesie. ⁷⁾ cetate ce se afla aproape de Bucerdea Vinoasă, raionul Alba. ⁸⁾ Jara, sat în raionul Turda. ⁹⁾ *sicul ius expostulat et requirit*.

1322 Mai 1, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei cere capitlului bisericii din Nitra un raport asupra nimicirii prin foc a numeroase acte depuse la acel capitlu și aparținătoare magistrului Desideriu ¹⁾, castelanul de Bologa ²⁾.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p.14.

1322 Mai 1, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad fixează un termen nou în procesul dintre Toma, comite de Ugocea și Ștefan, fiul lui Mihail și fiul acestuia Ioan.

Regest la Kállay, I, p. 44.

1322 Mai 13, Tatárfalva (R. P. Ungară).

Magistrul Elleu comite de Satu Mare și cei patru juzi ai nobililor fixează un nou termen de judecată în procesul dintre comitele Mihail, fiul lui Mihail și comitele Ioan din Naprad ³⁾ și fratele acestuia Nicolae, precum și Dumitru și Pavel iobagii lui.

Regest în Kállay, I, p. 44.

1322 Mai 21, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad roagă capitlul din Agria să trimită un delegat care să ia parte la stabilirea părților de moșie ale lui Ladislau, fiul lui Ioan al lui Chabanka, și la așezarea lui < Lambert > și a palatinului Doja în stăpânirea acestor părți care le revenea prin condamnarea lui Ladislau, întrucât omul capitlului din Oradea nu a putut face acest lucru.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 718.

1322 Mai 22, <Uj-Semjén, R. P. Ungară >.

Doja palatinul Ungariei, comite de Satu Mare și de Szabolcs, trimete în fața capitlului din Oradea procesul dintre Leukus, fiul lui Blasiu și Andrei, fiul lui

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ *Sebuswar*, cetate și sat în raionul Huedin. ³⁾ *Nábrád*, în comit Szatmár (R. P. Ungară).

Andrei, în legătură cu jefuirea de către acesta din urmă a moșiei celui dintâi Zaka, cu uciderea a trei iobagi și rănirea altor trei.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 19.

98

1322 Mai 25, Uj-Semjén (R. P. Ungară).

Doja palatinul Ungariei, comite de Satu Mare și Szabolcs, dă dispoziții pentru hotărnicirea pământului Loskud, din comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 19—20.

99

1322 Iunie 1, <Dealul Orăzii >.

Iacob prepozitul și conventul mănăstirii din Dealul Orăzii adevăresc că Chala, soția lui Batiz, fiul lui Iacob de Wngh și Ilunch, fiica lui Nicolae, fiul lui Ștefan, au dat jumătate din moșia Eched, din comitatul Satu Mare (R. P. Ungară), fiilor lui Briccus de Batur, din neamul Guthkeled, anume Ioan, Andrei cantorul din Oradea, Lewkus și Nicolae, primind dela aceștia douăzeci și cinci de mărci.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 20.

100

1322 Iunie 2.

<Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiile mănăstirii din Pecsvárád (R.P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad; Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra ¹⁾, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 336—338.

101

1322 Iunie 4, <Alba-Iulia >.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim ca prin cuprinsul acestora să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față cât și a celor viitori, că venind în fața noastră Gabriel, nobil de Toldala ²⁾, în numele său și al lui Pavel, fiul său, pe de o parte, și Iacob, fiul lui Chama de Sân-tejude ³⁾, în numele său și al magistrului Nicolae, zis Vos, fiul lui Emych, fratele

¹⁾ In textul lat. publicat, greșit: *Aruensi* în loc de *Nitriensi*. ²⁾ *Toldalad*, sat în raion Reghin (reg. Aut. Maghiară). ³⁾ *de Sancto Egidio*, sat în raion Gherla (reg. Cluj).

său, pe de altă parte, numitul Gabriel a mărturisit prin viu graiu că vânduse și lăsase și a vândut și a lăsat în fața noastră, de bună voie, cu învoirea și încuviințarea pomenitului său fiu Pavel, susnumitului magistru Nicolae zis Vos două părți din pământurile sale de moștenire, numite Puini ¹⁾ și Iwankateleke ²⁾, aflătoare în comitatul Dobâca, cu toate folosințele și cele ce țin de ele, adică pământurile arătoare, livezile, pădurile, dumbrăvile și apele, în vechile lor hotare și margini, în care le-au ținut și le-au stăpânit din vechime numitul Gabriel și tatăl său, iar a treia parte a pământurilor sau moșiilor suszise a vândut-o aceleiași Iacob, și prin ei moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor, pentru șaptezeci de mărci plătite în întregime și date de către acel magistru Nicolae și de către Iacob lui Gabriel și lui Pavel, fiul său, precum a spus-o — ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace, cu drept veșnic și nestrămutat. Pe lângă acesta Gabriel s'a legat în numele său și al fiului său să-i păzească neștirbit în stăpânirea pașnică a pomenitelor pământuri și să-i apere cu a sa osteneală și cheltuială de toți acei care ar încerca vreodată, în curgerea vremii, să-i dea în judecată, să-i neliniștească sau să-i turbure pe acel magistru Nicolae zis Vos și pe Iacob, fiul lui Chama, precum și pe urmașii lor, din pricina pomenitelor două pământuri sau moșii numite Puini și Iwankateleke ³⁾.

Intru mărturia și trăinicia veșnică a acestui lucru am dat, la stăruința și rugămintea părților sus spuse, scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre.

Dat în cea dintâi vineri după sărbătoarea Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi. Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, Dominic arhidiaconul de Dobâca, fiind decan al bisericii noastre.

Textul lat. în Hazai okl., p. 194—195.

102

<circa 1322 Iunie 9>.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu Mare și Szabolcs poruncește magistrului Ștefan vicecomite de Szabolcs și juzilor lui să amâne un proces.

Regest în Kállay, I, p. 45.

103

1322 Iunie 10, Timișoara.

Elisabeta regina Ungariei dăruiește magistrului Tyssa moșia Ladaan, așezată pe râul Saar, în comitatul Alba (R.P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 21.

¹⁾ *Puini*, sat tot acolo. ²⁾ Așezare dispărută tot acolo. ³⁾ în text și forma: *Iwankateleke*.

1322 Iunie 18, <Dealul Orăzii>.

Iacob prepozitul și conventul mănăstirii din Dealul Orăzii înregistrează plângerea lui Nicolae, fiul lui Mykou și Leukus, fratele său, împotriva regelui Carol Robert, care le-a ocupat pe nedrept moșiile Ordou, Rakoș și Nyry, din comitatul Ugocea (U.R.S.S.).

Regest după textul lat. din Anjou, II. p. 21—22.

1322 Iunie 27, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii din Oradea <etc.> facem cunoscut <etc.> că venind însuși înaintea noastră Briccius de Halap¹⁾, fiul lui Ștefan, a mărturisit prin viu grai că deoarece un oarecare om, care se făcuse vrednic de spânzurătoare prin pagubele și feluritele și deosebitele nelegiuiri săvârșite pe față și cu cutezanță, a fost luat în prinsoare de măritul bărbat Doja²⁾ palatinul și comite de Satu Mare³⁾ și de Szabolcs și i-a fost încredințat lui pentru ca să-l aducă — după cum a spus — la adunarea <ținută> de același Doja palatinul, în fața nobililor din comitatul Bihor, pentru o mai mare adevărire a faptului, și deoarece nu putuse să-l aducă de bunăvoie pe acel om și pentru ca nu cumva apoi să fie pedepsit el însuși cu o pedeapsă asemănătoare, din pricina slobozirii celui prins, pentru a scăpa de orice <necaz>, a încredințat, a dat și a lăsat pomenitului palatin Doja și prin el moștenitorilor și tuturor urmașilor săi partea sa din moșia Halap în întindere de două pluguri⁴⁾ împreună cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea, ca s'o stăpânească pe veci și nestrămutat și să o aibă cu drept deplin. Pomenitul Briccius s'a mai îndatorat să-l apere pe pomenitul Doja palatinul <etc.> de toți cei care ar voi să-l turbure <etc.> în ce privește pomenita parte din moșia Halap <etc.>.

Dat la sărbătoarea fericitului rege Ladislau, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. în Anjou, II, p. 23.

1322 Iunie 29, Oradea.

...⁵⁾ Capitlului bisericii din Oradea, Doja comite palatin de Satu-Mare și Szabolcs. Nobilul și cinstitul bărbat, magistrul Emeric, fiul răposatului comite Johanca și frate al domnului episcop, ne înștiințează că o nobilă doamnă și anume

¹⁾ Halap, sat în comitatul Hajdu (R. P. Ungară). ²⁾ Dausa. ³⁾ Zothmar. ⁴⁾ ad duo aratra sufficientem. ⁵⁾ Lacună în textul latin publicat.

văduva magistrului Vincențiu ¹⁾, fiul lui Albert, i-a zălogit pentru douăzeci și cinci de mărci de argint bun, dela sărbătoarea Paștilor ²⁾ domnului până la a cincisprezecea zi după sărbătoarea fericitului apostol Iacob ³⁾, o moșie a sa numită Toty ⁴⁾, aflătoare în comitatul Bihor ce i-a venit ei de drept ca zestre și daruri de nuntă ⁵⁾ și că ea n'o mai poate răscumpăra dela el.

Drept aceea, prin scrisoarea de față cerem cu stăruință chibzuinței voastre prietenești să ne dați ca martor al vostru un bărbat de încredere, în fața căruia Ștefan, fiul lui Rudolf, omul nostru, să vestească la trei târguri din ținut ⁶⁾, și anume la cel din Oradea, din Cefa ⁷⁾ și din Cheresig ⁸⁾, ca vecinii și megieșii și rudele care ar fi în drept să răscumpere moșia numită Toty, la sorocul hotărât s'o răscumpere dela mai suszisul magistru Emeric pentru banii pomeniți; de altfel noi, după rânduiala dreptului, i-o vom întări pe veci.

Dat la Oradea, la sărbătoarea fericitilor apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. în Anjou, II, p. 24.

107

1322 Iulie 1, Oradea.

. . . ⁹⁾ Johanca, din milostivire dumnezească episcopul Orăzii <etc.> ¹⁰⁾, voim ca prin cuprinsul acestei scrisori să ajungă la cunoștința tuturor că, nobila doamnă văduva lui Vincențiu ¹¹⁾, fiica lui Nicolae, fiul lui Moka, sprijinită de ruda sa, magistrul Nicolae, fiul lui Aba, vice-castelanul de Cheresig ¹²⁾ a chemat, potrivit legii, în fața noastră, în pricina zestrei și a darurilor sale de nuntă ¹³⁾ pe tinerii nobili Ioan, Petru, Martin și Iacob, fiii lui Vincențiu, născuți din soția lui cea dintâi. Infățișându-se așa dar părțile înaintea noastră și fiii lui Vincențiu recunoscându-se datori mamei lor vitrege cu zestrea și cu darurile de nuntă, ei au dat, au predat și au trecut în fața noastră pe seama numitei doamne pe veci și cu drepturi depline, în locul zestrei însăși și a darurilor sale de nuntă, pământul sau moșia sa pustie și lipsită de locuitori numită Toty ¹⁴⁾ pe care se află ridicată o biserică de piatră în cinstea sfântului mucenic Dumitru, <moșie> aflată în vecinătatea pământurilor sau moșiilor Wosyan ¹⁵⁾ care este a acelorași fii ai lui Vincențiu, Humruk ¹⁶⁾ care este a magistrului Mihail, fiul lui Martin și pământurile lui Petru; fratele lui Gyok și Zakal ¹⁷⁾ care este de asemenea a fiilor lui Vincențiu și Koda, care este al aceluiași Petru, fratele lui Gyok.

¹⁾ *Bencenc.* ²⁾ 11 Aprilie. ³⁾ 25 Iulie. ⁴⁾ Așezare dispărută aproape de Komádi (comit. Bihar, R. P. Ungară). ⁵⁾ *pro dote et rebus parafernalibus.* ⁶⁾ *Joris provincialibus.* ⁷⁾ *Chyfa*, sat în raionul Salonta. ⁸⁾ *Kyruszeg*, sat în raionul Oradea. ⁹⁾ Formulă inițială omisă în textul latin publicat. ¹⁰⁾ Formulă prescurtată în textul latin publicat. ¹¹⁾ *Bencenc.* ¹²⁾ *Kyru-szeg*, sat în raionul Oradea. ¹³⁾ *rerum parafernalium.* ¹⁴⁾ Așezare dispărută aproape de Komádi în comitatul Bihar (R. P. Ungară). ¹⁵⁾ *Körösnagyharsány*, sat tot acolo. ¹⁶⁾ *Magyarhomorog*, sat tot acolo. ¹⁷⁾ *Körösszakal*, sat tot acolo.

Trimițând noi, după lege, la stăruința și cererea pomenitei doamne și a lui Nicolae, fiul lui Aba, pentru punerea în stăpânire, pe bărbații chib-zuiți și cinstiți, și anume pe magistrul Martin, soț al nostru și prea iubit frate întru Hristos, canonic al bisericii noastre și pe comitele Sebastian, fiul lui G., slujbașul ¹⁾ nostru din Tăuți ²⁾, aceștia întorcându-se la noi ne-au mărturisit prin viu graiu într'un glas că ei, venind la fața suszisei moșii în duminica îndată înaintea sărbătorii nașterii fericitului Ioan Botezătorul și chemând acolo rudele și neamurile ³⁾ pomeniților fii ai lui Vincențiu și pe vecinii și megieșii acelei moșii, după ce cu știrea și cu îngăduința lui Albert, fiul lui Gheorghe, vărul fiilor lui Vincențiu și a lui Avram din Told ⁴⁾ și a celorlalți nobili din neamul lui, precum și a nobililor vecini și megieși cu acea moșie, pomeniți mai înainte, au voit să pună în stăpânirea ei <pe acea doamnă> în felul arătat întru toate mai sus, singur magistrul Chuka, fiul lui Ioan, ruda pomeniților fii ai lui Vincențiu, s'a împotrivit legându-se și făgăduind să răscumpere pomenita moșie, după obiceiul statornicit al țării ⁵⁾. Cum pământul acela a fost prețuit la douăzeci și cinci de mărci, iar pentru plata lor către numita doamnă noi hotărîsem soroace destul de lungi și îndepărtate, magistrul Chuka s'a înfățișat el însuși înaintea noastră, și lepădându-se fără înconjur de împotrivirea făcută mai înainte și legându-se că n'o mai răscumpără și-a dat învoirea și încuviințarea întru toate dimpreună cu nobilii amintiți mai înainte, rude și neamuri ale fiilor lui Vincențiu și cu vecinii și megieșii acelui pământ, la statornicirea, dăruirea și hărăzirea acelui pământ, fiii lui Vincențiu legându-se să apere pe numita doamnă <etc.> ⁶⁾ de toți cei ce ar vrea s'o supere <etc.> ⁶⁾ cu privire la numitul pământ <etc.> ⁶⁾.

Dat în Oradea, la octavele nașterii sfântului Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. in Anjou, II, p. 25—26.

108

<1322—1342> Iulie 7, Turda.

Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc cere lui Pavel, zis Magar, castelan de Gyms (R. Cehoslovacă) să înapoieze magistrul Ioan, fiul lui Petru, pe iobagul acestuia numit Petru, fiul lui Vitéz, răpit de pe moșia Hydus-Kuchun (R. Cehoslovacă) de către oamenii săi.

Regest după textul lat. din Fejér III.2, p. 462 și VIII.4 p. 644—645, greșit 664—665 (fără dată: Történelmi Tár 1889, p. 538, cu data greșită: <1321—1342> August 6; Karácsonyi, Hamis, p. 94, cu data greșită 1325—1341; pentru datare: Toma a fost voevodul Transilvaniei între anii 1322—1342).

¹⁾ *officiale*. ²⁾ *Feultot*, sat în raionul Ineu (reg. Arad). ³⁾ *propinquus et cognatis*. ⁴⁾ *Puszatold*, sat în comitatul Bihar (R. P. Ungară). ⁵⁾ *regni*. ⁶⁾ Prescurtat în textul latin publicat.

1322 Iulie 8.

Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Dionisie de Futak, comite de Bihor și « castelan de Solyumku », o moșie în comitatul Bach (Jugoslavia).

Regest după textul lat. în Anjou, I, p. 580.

110

1322 Iulie 8, Debrefin.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu Mare și de Szabolcs, constată neînfrățirea uncia din părți în procesul dintre Grigore, fiul lui Ban¹⁾ și Prebard, fiul lui Aladar.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 214.

111

<1322> Iulie 8. Neapole.

În ziua de opt Iulie, indicția a cincea, la Neapole, eu, abatele Nicolae din Ungaria²⁾, prepozit de Arad, fiind la învățătură la Neapole în dreptul canonic, mărturisesc și adevăresc prin cuprinsul acestei scrisori că am primit în persoană³⁾ și am avut dela Anselot⁴⁾ de Lumeriaco, vistierul și slujitorul⁵⁾ ilustrei doamne regine⁶⁾ a Ierusalimului, Siciliei și Ungariei, o uncie «socotită» în carolini de argint⁷⁾ pe care mi-a dat-o și mi-a plătit-o, după porunca ce i se dăduse în scris de acea doamnă și pe care o are la dânsul, «suma» pe care aceeași doamnă s'a îngrijit să mi-o dea ca ajutor în boala de care sufăr, din banii curții numitei doamne, «din banii» aflători în mâinile sale după cum spunea el.

Textul lat. la Wenzel, Magyar dipl., I, p. 93 (cu indicarea greșită a anului: 1292. Pentru data corectă cf. Karácsnyi, în Tört. Tár, 1908, p. 38).

112

1322 Iulie 13, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Agria să trimită un martor a executarea sentinței de confiscare și împărțire a moșiilor lui Samuel, fiul lui Ioan, din care a treia parte se va împărți între Lambert judele curții regale și «comite de Cenad», ca judecător, și palatinului Doja, ca reclamant.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 28—29.

¹⁾ *filius Bani.* ²⁾ *Nicolaus Vngarus.* ³⁾ *presentialiter.* ⁴⁾ *ab Anselcto.* ⁵⁾ *thesaurarius et familiaris.* ⁶⁾ *Maria, mama regelui Carol Robert.* ⁷⁾ *De pecunia curie dicte domine sistente per manussuas, ut dixit, in carolenis argentis etc. unciam unam.* Pentru sensul mai lămurit al acestui pasagiu, vezi și p. 92, nr. 112 și p. 134 nr. 162.

1322 Iulie 15, Timișoara.

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad amintește că Ladislau, fiul lui Chabanka de Gywngus, ucigând și jefuind, pe moșia Kokoth¹⁾ niște iobagi ai banului Rophoyn, fiul lui Nicolae și neînfățișându-se să dea seamă în fața capitlului de Oradea și nici înaintea regelui, regele Andrei al III-lea l-a condamnat la moarte și la confiscarea averii. După moartea înpricinatului palatinul Doja a dat în judecată pe Samuel, fratele lui Ladislau, care stăpânea moșiile răposatului său frate,

Drept urmare, după ce oamenii regelui Carol Robert, împreună cu Mauriciu, canonicul bisericii din Oradea, au stabilit că valoarea moșiilor ce fuseseră ale lui Ladislau se ridică la suma de două mii de mărci și după ce magistrul Lambert a cerut ca Samuel să le răscumpere pentru această sumă, acesta neputându-le răscumpăra, judele curții a hotărât ca două părți din moșiile din Ungaria ale lui Ladislau, fiul lui Chabanka de Gywngus, să-i vină lui, iar o parte să i se dea palatinului Doja pe veci.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 29—35.

114

1322 Iulie 30, Debrețin.

Noi, Doja palatinul și comite de Satu-Mare și Szabolcs, dăm de știre că, potrivit cuprinsului scrisorilor noastre memoriale²⁾ de mai înainte, Laurențiu de Bylle și Ladislau, fiul lui Deers, au oprit, prin mijlocirea omului nostru, pe Mihail și Ladislau, fiii lui Mihail de Semyen și pe alți megieși ai lor, dela folosința și străngerea roadelor de pe moșiile lor, anume Zuluș³⁾, Bylle⁴⁾, Micuș⁴⁾, Cozma⁵⁾ și Lita⁶⁾. În sfârșit numitele părți înfățișându-se înaintea noastră, vineri înainte de octavele fericitului apostol Iacob, Ladislau și Mihail au spus că deoarece au străns roadele pomenitelor moșii, vor da socoteală cu privire la aceasta.

Drept aceea, noi am hotărât ca Ladislau și Mihail să dea socoteală în fața noastră, cu privire la folosința pomenitelor moșii, în a opta zi a sorocului stabilit, fără nicio amânare. Dimpotrivă aceiași Ladislau și Laurențiu vor fi datori să dea, în aceeași zi, socoteală în fața noastră, cu privire la amintita opreliște, adăogându-se, ca ei să nu poată duce roadele însămânțate în curgerea timpului de pe suszisele moșii, iar dacă ar voi să le ducă, omul nostru Ștefan, fiul lui Laurențiu de Bollean, le va lua zlog⁷⁾

¹⁾ *Kakad*, în comit. Bihar (R. P. Ungară). ²⁾ *littere memoriales*, ³⁾ Sate dispărute în raionul Turda ⁴⁾ *Mychonsteluch*, azi Micești, sat în raionul Turda (reg. Cluj) ⁵⁾ *Kozmateluh*, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară). ⁶⁾ *Leta*, sat în raionul Turda. ⁷⁾ *impignorabit*.

Dat la Debrețin, vinerea amintită, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. la Kemény, I, p. 217—218: la Fejér, VIII, 2, 394—395 lipsesc numele moșilor.

115

1322 Iulie 30, Debrețin.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu-Mare și de Szabolcs întărește o învoială încheiată între Benedict fiul lui Lökös pe de o parte, privitoare la mai multe moșii aflătoare în comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest la Kállay, I, p. 46.

116

1322 Iulie 30, Debrețin.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu-Mare și Szabolcs întărește o învoială încheiată între Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail pe de o parte și Ștefan, fiul lui Mihail din Apagy, pe de alta, privitoare la mai multe moșii aflătoare în comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest la Kállay, I, p. 46.

117

1322 August 3, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei scrie lui Ioan Soranzo dogele Venetiei, cu privire la orașele din Dalmația.

Regest după textul lat. din Wenzel, I, p. 224—225.

118

1322 August 5.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, tuturor credincioșilor întru Hristos atât celor de față cât și celor viitori care vor vedea această scrisoare, mântuire veșnică întru domnul.

Bunătatea înăscută a regilor nu numai că iartă cu obișnuita milostivire greșelile supușilor lor care se întorc la dânsii, ci obișnuiește chiar să-i facă părtași ai îndurării sale pe aceia pe care credința faptelor trecute și meritele slujbelor <lor> credincioase îi arată ca vrednici de laudă.

Drept aceea prin aceste rânduri aducem la cunoștința tuturor că deoarece magistrul Nicolee, fiul lui Corradus de Tălmăciu¹⁾, stând cu credință alături de noi și de sfânta coroană, ne-a arătat și adus necurmat multe, plăcute și îndatoritoare slujbe în deosebitele războaie ale regatului nostru împotriva necredincioșilor și celor răzvrățiți împotriva noastră și mai cu seamă în aceea <împrejurare> când Ladislau, fiul lui Ladislau, fostul voevod al Transilvaniei, împreună cu frații săi, împinși de trufie s'au ridicat cu necugetată îndrăzneală și cu necredință împotriva maiestății noastre cotropind o bună parte a regatului nostru în părțile Transilvaniei și sfâșiind-o în felurite chipuri prin păgubitoarele lor năvăliri și prin sălbaticile lor pustiiri și punând multe piedici treburilor ²⁾ noastre; pomenitul Nicolae, fiul lui Corradus cu slujba unei credințe curate și cu o râvnă înflăcărată ne-a ajutat cu folos la doborârea, înjosirea și nimicirea pomeniților răzvrățiți împotriva noastră, înfruntând atât el însuși cât și ai săi întâmplările îndoelnice ale soartei, într-o înălțare a domniei noastre. Afară de aceasta pomenitul Nicolae, arătându-și curățenia credinței sale și statornicia neîntinată a cugetului său ne-a dat îndărăt și ne-a înapoiat în mâinile noastre cetatea numită Salgo ³⁾ din părțile Transilvaniei pe care o avea și o ținea, împreună cu nouă sate numite: Cunța ⁴⁾, Amnaș ⁵⁾, Săcel ⁶⁾ și Orlat ⁷⁾ și cu alte cinci sate românești ⁸⁾ ținând de numita cetate și prin înapoierea acelei cetăți și a pomenitelor sate, în afară de sporirea <puterii> cărmuirii noastre a urmat pentru credincioșii noștri din acele părți liniștea dorită și tihna ferită de năvălirile și loviturile neașteptate ale dușmanilor noștri. Noi, deși nutream în sufletul nostru o grea <supărare> împotriva numitului Nicolae din pricina nelegiuirilor și greșelilor fratelui său Ioan, care pe vremuri și-a călcat credința față de noi, totuși văzând și ținând seamă mai cu luare aminte de multele și însemnatele fapte și de vrednicia slujbelor credincioase ale pomenitului <Nicolae> iertând și smulgând din adâncurile inimii noastre toată pricina de mânie și tot focul pe care îl avem <împotriva lui> din temeuriile arătate mai sus și din orice alte pricini, primindu-l pe acest Nicolae, fiul lui Corradus în harul bunăvoinței noastre regale și primindu-l în numărul credincioșilor noștri și dorind să-l răsplătim cu răsplata dragostei cuvenite, am făgăduit și ne-am legat și făgăduim și încredințăm pe credința noastră și pe cea a venerabilului întru Hristos părinte Benedict, episcop de Cenad, pe aceea a nobililor și mărilor bărbați: Dumitru marele nostru vistier și comite de Trenčin și de Bach, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mykch judele curții doamnei regine, prea scumpa noastră soție și comite de Saros și Zemplen, iubiții și credincioșii noștri, că îl vom apăra, îl vom sprijini și îl vom păstra neclintit pe numitul Nicolae, fiul lui Corradus și pe moștenitorii lui, pe veci, în pace și în liniște în toate drepturile sale și în acelea ale fratelui său Ioan, adică moșii, proprietăți, sate.

¹⁾ Tolmach, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ²⁾ *processus*. ³⁾ A fost așezată aproape de Amnaș, tot acolo. ⁴⁾ Zaszehes, sat în raionul Sebeș (Reg. Hunedoara). ⁵⁾ Omlas, sat în raionul Sibiu. ⁶⁾ Feketeviz, sat tot acolo. ⁷⁾ Warolyafolw, sat tot acolo. ⁸⁾ Olaccis.

pământuri, ape și cursuri de apă și alte folosințe și toate câte țin de acele <bunuri>, avute și stăpânite, atât prin moștenire cât și dobândite fără a vătăma dreptul altuia, afară de cetatea Salgo și de satele pomenite, înapoiate nouă de către el, după cum s'a spus mai înainte.

Iar dacă numitul Nicolae și moștenitorii săi vor stărui ¹⁾ și vor rămâne fără șovăire în credința curată pe care ne-o datorează și pe care ne-a făgăduit-o și ne-a jurat-o și de asemenea dacă și moștenitorii lui <vor stărui și vor rămâne fără șovăire > în slujirea unei credințe curate și datorate și slujbele lor credincioase aduse <până acum> sau ce le vor aduce în ori ce loc majestății regești, se vor dovedi ²⁾ bune, <atunci> în temeiul <scrisorii> de față vom retrage toate scrisorile <de ori și ce fel> dacă au pornit cumva dela noi ori s'au întocmit de noi cu privire la vreo danie sau hărăzire de moșie sau de moșii ale pomeniților Nicolae și Ioan, sau ale unuia dintre ei, dania făcută de noi ori și când, oricui sau oricărora, socotindu-le ³⁾ zadarnice, fără temei și lipsite de tărie, ori când și ori unde vor fi înfățișate de cineva. Mai mult încă, din regeasca <noastră> milostivire, ca răsplată pentru slujbele sale credincioase și în schimbul pomenitei cetăți Salgo și a satelor ce țin de ea date și înapoiate nouă, mai dăm, dăruim, lăsăm și hărăzim pomenitului Nicolae, fiul lui Corrad și prin el moștenitorilor și urmașilor moștenitorilor lui, spre a le stăpâni, a le ține și a le avea pe veci și nestrămutat, totodată fără a vătăma dreptul altuia, niște sate ale noastre numite Hususău ⁴⁾ și Micăsasa ⁵⁾ aflătoare lângă râul Târnava ⁶⁾ Mare, cât și satele Pânade ⁷⁾ și Șona ⁸⁾ de lângă Târnava Mică, împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele, <sate> care odinioară au fost ale suszișilor fii ai voevodului Ladislau, necredincioși față de noi și care din pricina nelegiuirilor acelora și a faptelor lor de necredință au fost trecute potrivit legii și dreptului în mâinile noastre regești. Și pentru ca acest act al nostru de făgăduială și de danie să capete o veșnică trăinicie și să nu poată fi zădărnicit de careva, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea dublei noastre pecetii.

Dat de mâna chibzuitului magistru Ladislau prepozit de Titel ⁹⁾, <prepozit> ales al bisericii din Alba ¹⁰⁾ și vice-cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi, în a noua zi înainte de idele lui August ¹¹⁾, în anul domniei noastre deasemenea al douăzeci și doilea.

Textul lat. la Zimmermanu-Werner, I, p. 365—367.

Transumpt în actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 27 Aprilie 1327.

¹⁾ În textul latin publicat: *persistent* în loc de *persistent*. ²⁾ În textul latin publicat: *approbentur* în loc de *approbantur*. ³⁾ E vorba de scrisorile pomenite. ⁴⁾ *Hwzyuazon*, azi: Valea Lungă, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ⁵⁾ *Mykeزاز*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Kykullew*. ⁷⁾ *Panad*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin). ⁸⁾ *Zepmezew*, sat tot acolo. ⁹⁾ Oraș în Jugoslavia ¹⁰⁾ Alba Regală (Székesfehérvár) în R. P. Ungară. ¹¹⁾ 5 August.

1322 August 6, Debreşin.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu-Mare și Szabolcs adeverește învoiala încheiată între mai mulți împiricinați cu privire la niște moși aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest la Kállay, I. p. 46—47.

120

1322 August 6, Timișoara.

«Koleslav» arhiepiscopul de Strigoniu statornicește un nou termen pentru procesul dintre preoții Bartolomeu capelanul regelui și Petru, fiul lui Ștefan.

Regest după textul lat. din Anjou, II. p. 41—42.

121

1322 August 12, «Oradea».

Palatinului Doja comite de Satu-Mare și de Szabolcs, capitlul bisericii din Oradea «etc.»

Am primit scrisoarea pe care ne-ați trimis-o nouă cu acest cuprins: «*Urmează scrisoarea palatinului Doja din 29 Iunie 1322*». Noi, așa dar, dând ascultare cererii voastre, așa cum suntem datori după lege, am trimes ca martor, împreună cu pomenitul om al vostru pe chibzuitul bărbat magistrul Mauriciu, soț și frate canonic al nostru, spre a îndeplini în locul nostru cele poruncite. Omul vostru și martorul nostru întorcându-se după aceea la noi, ne-au mărturisit, deopotrivă că omul vostru, în fața martorului trimes de noi, după obiceiul statornicit al țării, a pus să se vestească îndeobște la trei târguri din ținut care s'au ținut unul după altul, și anume la cel din Oradea, în sâmbăta de după sărbătoarea răspândirii apostolilor¹⁾, la cel din Cheresig²⁾ «care s'a ținut» în luna «următoare» și la cel din Cefa³⁾ «care s'a ținut» în joia «următoare», că vecinii și megieși și rudele care ar avea dreptul să răscumpere «moșia» numită Toty⁴⁾ să o răscumpere dela magistrul Emeric până la a cincisprezecea zi «dela sărbătoarea» fericitului apostol Iacob, cu douăzeci și cinci de mărci de argint bun, pentru care a fost zălogită de către nobila văduvă a lui Vincențiu⁵⁾ pomenitului magistru Emeric. Dintre vecini, megieși și rude nu s'a găsit niciunul care să fi voit a răscumpăra moșia numită Toty dela pomenitul magistru Emeric, cu toate că acesta a așteptat în fața noastră, potrivit legii, timp de patru zile necurmate, dela a cincisprezecea zi a sărbătorii fericitului apostol Iacob, adică după sorocul suspomenit.

¹⁾ 17 Iulie. ²⁾ *Kyruszeg*, sat în raionul Oradea. ³⁾ *Chepha*, sat în raionul Salonta (reg. Oradea). ⁴⁾ Așezare dispărută lângă Komádi în comit. Bihar (R. P. Ungară). ⁵⁾ *Bencenc*.

Dat în a cincea zi după a cincisprezecea zi <de la sărbătoarea> pomenită, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. în Anjou, II, p. 42—43.

122

1322 August 16, Debrețin.

Doja palatinul Ungariei atribue prin sentință moșia Toty¹⁾, ca proprietate deplină, fiilor lui Ivanka și anume lui Emeric și Nicolae, frații lui Ivanka, episcopul de Oradea, cari reprezentând și pe Andrei, fiul fratelui lor Matieș, la 8 Iulie <1322> au declarat în fața capitlului și a conventului din Oradea că dau o păsuire văduvei lui Vincențiu²⁾ până la a cincisprezecea zi din sărbătoarea sf. Iacob³⁾, pentru a scoate din zălog pomenita moșie. Deoarece însă n'a fost răscumpărată, după actul capitlului din Oradea, la 12 August <1322>, nici până la acea dată, ea a fost atribuită ca mai sus.

Regest în Anjou, II, p. 24, nota.

123

<1322> August 21, Sibiu.

Prea înălțatului său stăpân, Carol, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, decanul paroh de Sfînnic¹⁾ și tot capitlul din Sibiu și obștea Sașilor din provincia Sibiului și cei ce țin de ei, neobosita slujbă a unei credințe veșnice, împreună cu cuvenitele și cucernicele rugăciuni întru domnul ale smeriților săi credincioși.

Cu cinstea datorată am pus să se citească scrisoarea privilegială dată de înălțimea voastră regală și vestită²⁾ înaintea noastră în adunarea noastră obștească, <scrisoare> privind libertățile abatelui și conventului mănăstirii fericitei Maria din Cârța³⁾, și având următorul cuprins: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 29 Ianuarie 1322>. Iar noi, după ce am cercetat cu luare aminte cuprinsul ei, și am găsit că e desăvârșit în fiecare parte a sa și după ce am transcris-o și cuprins-o din cuvânt în cuvânt în cele de față, am hotărît s'o înfățișăm smerit majestății voastre sub senmul credinței noastre cuvenite și sub pecetea noastră.

Dat la Sibiu, în sâmbăta din octavele adormirii slăvitei fecioare Maria.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 367.

¹⁾ Așezare dispărută aproape de Komádi (comit Bihar, R. P. Ungară). ²⁾ *Benevol.*
³⁾ 25 Iulie. ⁴⁾ *Stolzenberg*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁵⁾ *publicatas*. ⁶⁾ *Kercz*, sat în raionul Făgăraș (reg. Stalin).

1322 August 24, <Debrețin>.

Doja palatinul Ungariei comite de Satu Mare și Szabolcs și jude al Cumanilor dăruiește vărului său Nicolae, fiul lui Erdeu, drept răscumpărare a sfertului cuvenit mamei acestuia, moșiile Moyspaulia și Ernefyastephanpaulia din comitatul Bihar (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 45—46.

1322 August 28.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei Serbiei, Galiiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față mântuire întru dătătorul mântuirii.

Deoarece starea trecătoare a lumii este supusă pieirii și amintirea faptelor nu poate dăinui în veac¹⁾ întrucât viața oamenilor este scurtă, purtarea de grijă prevăzătoare a născocit că faptele ce se săvârșesc în timp să fie întărite prin mărturia scrisului, pentru ca să nu dispară odată cu curgerea acestuia. Drept aceea, voim să ajungă prin cuprinsul acestor rânduri la cunoștința tuturor, atât a celor de față cât și a celor viitori că nobilul bărbat, magistrul Teodor de Voiteg²⁾, <precum și> Nicolae și Ioan, fiii aceluiși, venind în fața noastră, fără a fi siliți de apăsarea vreunei nevoi, ci dimpotrivă îndemnați de iubirea și simțământul dragostei deosebite pe care o poartă față de magistrul Gall, fiul lui Nicolae, notarul nostru special, iubitul și credinciosul <nostru>, primindu-l pe el în chip de rudă prea iubită și încredințându-i pomenitul Teodor pe fiica sa. au mărturisit prin rostirea viului graiu, că în numele și în semnul³⁾ acestei înrudiri și întru trainica statornicire a dragostei sus pomenite, printr'un schimb deopotrivă între ei⁴⁾, prin care inimile oamenilor se leagă mai puternic una de alta, ei i-au dat, i-au lăsat și i-au hărăzit lui, și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, niște moșii ale lor de moștenire numite Zenthlazlow⁵⁾ și Zenthmargita⁵⁾, cu biserici, în <comitatul> Cenad, de asemenea Denta⁶⁾ în comitatul Caraș⁷⁾, de asemenea Wyodour⁸⁾, Gier⁹⁾ și Gunggudyghaza¹⁰⁾ cu biserici de piatră, de asemenea Regkurchwyly¹⁰⁾, Medyes¹⁰⁾, Donach¹⁰⁾ Chud¹⁰⁾, și Bansarzowa¹⁰⁾, aflătoare în comitatul Timiș, cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, adică păduri, livezi, dumbrăvi, locuri de pescuit, pământuri de arătură și gunoite¹¹⁾ precum și folosința râurilor Mureș și Timiș și <i> le-am dat în acea întregime

¹⁾ in evum. ²⁾ Weyleh, sat în raionul Deta (reg. Timișoara). ³⁾ În textul latin publicat: *iudicium*, în loc de *indicium*. ⁴⁾ *mutua vicissitudine*. ⁵⁾ Așezări dispărute lângă Tisa în comit. Torontal (Jugoslavia). ⁶⁾ *Dench*, sat în raionul Deta. ⁷⁾ *Karosow*. ⁸⁾ Așezare dispărută în hotarul com. Banloc, raionul Deta. ⁹⁾ *Geur*, sat tot acolo. ¹⁰⁾ Așezări dispărute în împrejurimile comunei Gier, tot acolo. ¹¹⁾ *fimatis <terris>*.

și deplinătate, în aceleași hotare și margini vechi în care au fost stăpânite și ținute de acel magistrul Teodor și de înaintașii săi, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat, ei nepăstrându-și niciun fel de drept de stăpânire¹⁾sau de proprietate²⁾ asupra moșiilor pomenite, ci dimpotrivă arzând de dorința de a-l îmbrățișa cu tot zelul înrudirii pe acest magistrul Gall, i-au trecut toată stăpânirea acestora întru moștenitorii moștenitorilor săi. Și deoarece cu cât culmea măreției regești dobândește față de alții o vază mai mare, cu atât faptele și măsurile care sunt întărite de încuviințarea și de pecetea sa³⁾ dobândesc o putere mai vădită și capătă o tărie mai izbânditoare ca să rămână pe veci, — magistrul Teodor, Nicolae și Ioan, fiii săi mai sus pomeniți, ne-a rugat cu smerită stăruință, și ne-a cerut să binevoim a da învoirea și încuviințarea noastră regească acestei danii a lor, spre mai mare siguranță a faptului.

Așa dar noi, care stăm în jilțul cărmuirii, rânduieți de domnul, nu numai pentru a conduce, ci și pentru a primi cererile credincioșilor noștri <când sunt> potrivite⁴⁾ cu dreptul și cu dreptatea, și pentru a împlini cu milostivire dorințele lor, ținând seamă de faptul că o cerere îndreptățită și cumpătată, strecurată în urechile regilor, nu trebuie să le fie cu bănat, ci se cuvine să se învrednicească de mila ascultării, luând aminte la faptele de credință și la meritele slujbelor cu drept cuvânt vrednice de laudă pe care magistrul Gall ni le-a adus și ni le-a făcut nouă, dela începutul copilăriei sale, stând necurmat alături de noi cu toată însuflețirea credinței și avântându-se la poruncile majestății noastre, fără a înceta până astăzi să ne fie pe plac zi de zi cu slujbele sale îndatoritoare, ceea ce a împăcat cu cea mai mare mulțumire sufletul nostru regesc, voind noi să-l răsplătim cu milostivirea noastră regească pentru multele și marile prinosuri ale credinței sale și isprăvi ale cinstei sale, cu care s'a dovedit a fi înzestrat, pentru ca să aprindem și pe alții la zelul și însuflețirea credinței, pentru ca și aceștia să învețe a sluji mai cu râvnă sub un principe milostiv, ne-am dat învoirea și încuviințarea noastră regească pentru suszisa danie a acestui magistrul Teodor și a fiilor săi Nicolae și Ioan sus pomeniți, găsind bună și încuviințând acea danie, pentru a dăinui pe veci.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea privilegială de față întărită cu puterea dublei noastre peceți.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ladislau, prepozitul bisericii din Titel⁵⁾ și <prepozit> ales al bisericii de Alba, vice-cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi, în a cincea zi înainte de calendele lui Septembrie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și doilea.

<Pe verso de mână contemporană:> Cu privire la Vyuduor și altele din vechime.

Textul lat. la Csáky, I, p. 47—49

¹⁾ *ius dominii*. ²⁾ *proprietates*. ³⁾ *apicibus sigillatis* (capătul — tiparul — peceții).
⁴⁾ *congruas et conformes*. ⁵⁾ Oraș în Jugoslavia.

<1322> August 31, <Neapole>.

Despre plata făcută pentru felurite medicamente pregătite și date spre folosire abatelui Nicolae din Ungaria¹⁾, prepozit de Arad, slujitor²⁾ al reginei Maria. În ultima zi a lui August, indicția a cincea.

Textul lat. la Wenzel, Magyar dipl., I, p. 97—98 (cu indicarea greșită a anului 1292. Pentru data corectă cf. Karácsonyi, în Történelmi Tár., 1908, p. 38).

127

1322 Septembrie 27, <Dealul Orășii>.

Conventul din Dealul Orășii adeverește că magistrul Blasiu, fiul lui Andrei, a dăruit generelui său, magistrul Ladislau, fiul lui Mihail, fiul lui Ubul, sfertul său din moșia Beudmunustura, din comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 49.

128

1322 Octombrie 8.

<Carol Robert regele Ungariei întărește la cererea lui Slauogos, fiul lui Slauogost, privilegiul regelui Andrei al II-lea, privitor la mai multe moșii din Jugoslavia. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcop de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 82—84.

129

1322 Octombrie 16, Alba-Iulia.

Noi, magistrul Benedict, arhidiacon de Telegd³⁾, vicar general al venerabilului părinte și domn Andrei, din mila lui Dumnezeu și al scaunului apostolic episcop al Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că deși pricina privitoare la stăpânirea unui sfert al dijmelor dela Saroș⁴⁾ stârnită și purtată de către Mihail preotul de Diciosânmărtin⁵⁾ în chipul unei plângeri de despoiere⁶⁾ — a fost câștigată în fața noastră de pomenitul Mihail cu dreptul de a i se înapoia acest sfert, de către Petru de Curciu⁷⁾ și a și căpătat⁸⁾ o scrisoare din partea noastră, în această privință. Totuși, deoarece după aceea numitul Petru, preotul bisericii sfântului Nicolae din Saroș a pornit înaintea noastră jude-

1) *Nicolae Vngari*. 2) *familiaris*. 3) *Tylegd*. Arhidiaconatul acesta a cuprins cea mai mare parte a Săcuimii. 4) *Sarus*, Saroșul Unguresc, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). 5) *de sancto Martino*, azi Târnăveni (craș în reg. Stalin). 6) *in modum causae spoliatorum*. 7) *Keureus*, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). 8) E vorba de Mihail.

cată de redobândire a proprietății <acelui sfert> împotriva pomenitului preot Mihail și a locuitorilor ¹⁾ din Diciosânmărtin și pricina s'a judecat multă vreme în fața noastră, iar pomeniții Petru și preotul ²⁾ bisericii sfântului Nicolae din Saroș au arătat că, intrucât numitul pământ este al parohiei bisericii sfântului Nicolae tot astfel și sfertul dijmelor se cuvine numitei biserici a sfântului Nicolae — în cele din urmă am aflat din mărturia numitului preot Mihail, a judelei ³⁾ Ruchwin, a lui Rudolf și a altor oaspeți din Diciosânmărtin, care s'au înfățișat la judecată ca împuterniciți, că pământul pe care l-a cumpărat suszisul Petru, este pământul Saroșului și că este al parohiei bisericii sfântului Nicolae tot de acolo, iar în timpul <cât fusese> lăsat în părăsire ⁴⁾ a fost lucrat de locuitorii din Diciosânmărtin. De aceea, după sîatul întregului capîtu am hotărît și am trecut prin judecată asupra bisericii sfântului Nicolae pomenitul sfert al dijmelor de pe pământul Saroș, ce se cuvin lui Petru de Curciu.

Spre mărturia acestui lucru am dat scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre.

Dat la Alba, la sărbătoarea fericitului Gall mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și doi.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 367—368.

130

1322 Noembrie 17, <Avignon>.

Papa Ioan al XXII-lea face cunoscut arhiepiscopilor, episcopilor și capitulurilor din Ungaria și din ținuturile supuse regelui Carol Robert, la cererea Ioanișilor, că aprobă constituirea unor comisii, care să cerceteze și să evalueze moșiile și casele numitului ordin pentru a fi date în emfiteoză ori în arendă sau a fi vândute, spre a se putea plăti datoriile ce apasă asupra lor.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 485—486.

131

1322 Noembrie 24, Alba-Iulia.

Andrei episcopul Transilvaniei la cererea magistrului Ioan, fiul lui Petru și a lui Iuanissius, îngăduie ridicarea unei capele la Csenger ⁵⁾.

Regest după textul lat. din Katona, VIII, 460.

¹⁾ *populos.* ²⁾ corect: *ipse Petrus sacerdos.* ³⁾ *villici.* ⁴⁾ *tempore desertitatis.* ⁵⁾ *Csenger.* sat în comit Szatmár (R. P. Ungară).

1322 Decembrie 13, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei adevărește împăcarea dintre Gerard reprezentantul cavalerilor Ioaniți din Ungaria, pe de o parte și magistrul Hector și fratele său comitele Punyk, pe de alta.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 55—56.

1322 Decembrie 22, Avignon.

Ioan episcopul, robul robilor lui Dumnezeu, venerabilului frate <Conrad> episcop de Olomouc, mântuire și apostolică binecuvântare.

Venind la scaunul apostolic iubitul <nostru> fiu Gheorghe, parohul bisericii din satul Frâna ¹⁾, în numele său și ca împuternicit al iubiților fii, decanul decanatului de Șeica Mare ²⁾ și al rectorilor bisericilor aflătoare în acel decanat din dieceza de Alba, plângându-ni-se ne-a arătat că venerabilul nostru frate Andrei episcopul de Alba și Ioan arhidiaconul de Alba îi asupra, îi apasă și îi supără în multe chipuri în ființa lor <și în> bunurile și drepturile bisericilor lor închinându-i pe unii fără nicio pricină temeinică, alungându-i pe alții, iar pe alții lipsindu-i de bisericile lor, fără nicio judecată, jefuindu-i cu totul de bunurile lor atât la moarte cât și în timpul vieții, în așa măsură că unii din ei sunt siliți să cerșească spre rușinea tagmei preoțești și spre jignirea celor mai mulți. Afară de aceasta, împotriva libertăților lor bisericesti îi supun la grele îndatoriri, precum și la alte sarcini de nesuferit, <mai> însușindu-și cu sila pomenitul episcop jumătate, iar numitul arhidiacon a treia parte din dijele care — potrivit vechiului obicei ce se ține în partea locului — spun că se cuvin numiților rectori ai bisericilor. Apoi, când merg la ei în vizită canonică³⁾, episcopul îi împovărează cu șaptezeci de cărături⁴⁾, iar arhidiaconul cu treizeci, cerându-le bani⁵⁾, deși mijloacele bisericilor lor, care sunt întemeiate de curând ⁶⁾ nu ajung pentru aceste <cheltuieli>. Chiar și pentru hirotonisirea lor ⁷⁾ cer bani și li-i storc prin răutatea lor ⁸⁾ simoniacă și altfel îi asupra și îi înjosesc în atât de felurite chipuri, încât aproape niciunul dintre ei n'ar mai rămânea în bisericile zisei dieceze, dacă nu i-ar lua sub scutul lor enoriașii lor mireni. Și dacă se întâmplă vreodată ca să se facă apel la scaunul apostolic de către zisul decan sau rector împotriva asuprașilor pricinuite lor de pomeniții episcop și arhidiacon, <atunci> pe cei ce fac apel, oricât de îndreptățit ar fi, îi vără în închisori cumplite, le smulg cu sila dovezile apelurilor lor ⁹⁾, fie că

¹⁾ *Villae Dominarum*, azi Axente Sever, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ²⁾ *Schelk*, sat tot acolo. ³⁾ *visitant*. ⁴⁾ *evectionibus*. Care de transport? ⁵⁾ În loc de prestația în natură. ⁶⁾ *novella plantatio*. ⁷⁾ *institutionibus*. ⁸⁾ A episcopului și a arhidiaconului. ⁹⁾ Ale reclamanților.

sunt înaintate în priciuni penale, ori civile oprindu-i cu totul dela astfel de apeluri ¹⁾. Numele paroh a mai adăugat, că îndreptându-și cu teamă și cu spaimă apelul în numele său și al celorlalți mai sus numiți cum pomenitul episcop și <acel> arhidiacon îi întinseseră curse în mai multe locuri, ca să-i taie calea spre susnumitul scaun, ocolind drumul drept și schimbându-și vestmintele ca să nu fie recunoscut de cei care îi întinseseră cursele, a plecat la numitul scaun prin ținutul necredincioșilor.

Drept aceea numitul paroh în numele său și al celorlalți mai susnumiți, al căror înputernicit este, ne-a rugat cu smerenie să binevoim a le purta de grijă <găsind> un leac potrivit pentru <vindecarea relelor> mai sus pomenite. Iar noi având în vedere că, dacă cele de mai sus se întemeiază pe adevăr, ele cer stăruitor ascuțișul unei grabnice și potrivite îndreptări, deoarece e neîndoios că astfel <de purtări> se întorc spre paguba mântuirii și al bunului nume al pomeniților episcop și arhidiacon și se revarsă spre pieirea multor suflete, îți punem în vedere frăției tale, poruncindu-ți cu strășnicie în temeiul supunerii — având în frăția ta deplină încredere întru domnul — ca să cercetezi adevărul cu cea mai mare luare aminte în cele de mai sus, toate <la un loc> și fiecare în parte, și însemnând întocmai în scris, toate cele ce le vei fi aflat în această privință, să te îngrijești a ni le trimite sub pecetea ta. Și dacă cumva vei descoperi în urma acestei cercetări că cele de mai sus sunt chiar așa, să iei măsuri a chema din partea noastră pe pomenitul episcop și arhidiacon, ca fără amânare de soroc, în răstimp de trei luni dela această chemare să se înfățișeze în chip legiuit la curia romană în fața noastră, spre a îndeplini și a primi ceea ce va hotărî dreptatea în această privință. Iar ziua acestei chemări și cuprinsul <său> și orice vei fi găsit de cuviință a face în această privință, să te sârguești a ni le aduce la cunoștință întocmai, printr'o scrisoare a ta, cuprinzând șirul acestora sau printr'un act obștesc.

Dat la Avignon, în a zecea zi înainte de calendele lui Ianuarie, în anul al șaptelea <al păstoriei noastre>

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 368—369.

134

<după 1322>.

Ioan, fiul lui Ressel, din neamul Secuilor, declară în fața magistrului Desideriu, a magistrului Iacob vice-comitele comitelui de Szabolcs (R. P. Ungară), a celor patru juzi ai nobililor din comitat, a magistrului Ioan vistier regal, a preotului Egidiu, omul capitlului din Agria (R. P. Ungară), a comitelui Nicolae din neamul Secuilor și al lui Martin, omul palatinului, că renunță la continuarea procesului său împotriva lui Ioan Lengel.

Regest în Kállay, I, p. 47.

¹⁾ *minime defendendo.*

1323.

«Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiul său din 1319 cu privire la înapoierea cetății Kabolth (R. P. Ungară) lui Pavel și Laurențiu, fiii comitelui Simion. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Iwarka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert jude al curții regale și comite de Cenad și Nitra.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 428—430.

136

1323.

«Carol Robert regele Ungariei întărește dreptul de a lua vamă la Kuesd (în comitatul Sopron R.P. Ungară) magiștrilor Pavel și Laurențiu, fiii lui Simion și lui Endur și Nicol, fiii lui Mihail. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și Nitra.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 447—448.

137

1323.

«Carol Robert regele Ungariei întărește lui Boleslau arhiepiscop de Strigoni, moșia Rosnabana (R. Cehoslovacă). În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei, Lambert judele curții regale ¹⁾.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 451—453.

138

1323, «Cenad».

Capitulul bisericii din Cenad «etc.» voim să ajungă «etc.» la cunoștința tuturor că înfățișându-se înaintea noastră comitele Benedict, fiul lui Filip și Filip, fiul acestuia, pe de o parte, de asemenea comiții Petru și Pavel, fiii lui Buda zis de Uduard ²⁾ «pe de altă parte», numiți Benedict și Filip ne-au spus și ne-au mărturisit că au vândut și au dat pe veci «etc.» pomeniților comiți Petru și Pavel «etc.» pentru cincizeci de mărci plătite în întregime, precum s'a spus, o moșie a lor ereditară, numită Phyluplaka ²⁾ aflătoare în comitatul Arad, lângă râul Berukzo:

¹⁾ În aceeași perioadă, după alte acte, și comite de Cenad și Nitra. ²⁾ Așezări dispărute în raionul Timișoara.

din care moșie jumătate o primiseră acei Benedict și Filip, precum spuneau, ca schimb dela Mihail, fiul lui Dominic pentru o jumătate din moșia numită Welnuk ¹⁾ așezată lângă râul Mureș, în comitatul Cenad.

«Și au vândut pomenita moșie Phyluplaka» cu toate folosințele <etc.> și toate <etc.> ale aceleiași moșii, cu încuviințarea tuturor din neamul lor, adică magistrul Pavel, fiul lui Dionisie cu fiii săi, Andrei fiul lui Grigore, Mihail fiul suszisului Dominic; de asemenea cu îngăduința tuturor megieșilor și vecinilor acestei moșii, adică Marcu, Ioan și Grigore, fiii lui Nicolae, fiul lui Gheorghe, de asemenea abatele de Byzere ²⁾ în locul căruia s'a înființat cu o îndestulătoare împuternicire slujbașul ³⁾ său Cosma; apoi nobilii din Șimand ⁴⁾, adică Sebastian și Petru, fiii lui Tomra, de asemenea Huzuga, Nicolae, fiul lui Matei, Smaragd, Andrei, Grigore zis Fudur, Augustin, de asemenea Petru fiul lui Sykud, Mihail fiul lui Pavel, Cosma fiul lui Zullas, Laurențiu fiul aceluiași și Nicolae fiul lui Phylpe.

Și s'au mai legat aceiași Benedict și Filip de asemenea în fața noastră că, dacă cineva i-ar da în judecată pe acei comiți Petru și Pavel sau pe urmașii lor cu privire la moșia suszisă, pomeniții Benedict și Filip și urmașii lor vor fi datori să-i apere pe pomeniții comiți și pe urmașii lor <etc.>.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Petru lectorul bisericii noastre, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, de față fiind venerabilii și chibzuiții Petru prepozitul bisericii catedrale) și Matei prepozitul bisericii sfântului Mântuitor, Heric cantorul, Emeric custodele, arhidiaconi fiind: Ștefan <canonic> de Timiș, Nicolae <canonic> de Arad, Ladislau <canonic> de dincolo de Mureș ⁶⁾, Pavel de Caraș, precum și ceilalți canonici care puteau fi atunci de față.

Textul lat. la Anjou, II, p. 108—109.

139

1323, <Cenad>.

<Capitulul din Cenad adeverește că regele Emeric a întărit în anul 1202—1203 ⁷⁾ prepoziturii din Arad moșiile ei din Transilvania și că ea stăpânește în ținutul Turda o bucată de pământ cu umătoarele hotare:» «Cel dintâi hotar se află lângă Arieș în partea de miazăzi. De aci spre apus, <hotarul merge> la Hugsypatak pe drumul mare și e în hotar cu pământul cetății Turda. Apoi prin mijlocul <râului> Hugsypatak suie pe un munte spre coasta <cetății> Saxonyavara. Pe u mă coboară spre miazănoapte și de aci <trece> peste Fyzuskuth și ține hotar cu Cruciații ⁸⁾ sfântului Rege. De aci, deasupra unei bălți, suie la munte

¹⁾ Așezare dispărută în comit. Csanad (R. P. Ungară). ²⁾ Așezare dispărută aproape de Lipova (reg. Arad). ³⁾ *Officialis*. ⁴⁾ Așezare dispărută aproape de Măslac, tot acolo. ⁵⁾ *Kathedralis ecclesie*. ⁶⁾ *Ladislao ultramorisieni*. ⁷⁾ *Szentpétery*, I, p. 202 (spre deosebire de anul 1197 la Zimmermann-Werner). ⁸⁾ *Cruciferi*. E vorba despre satul Cristiș (azi Oprîșani) în raionul Turda.

spre răsărit și acolo are un semn de hotar deasupra drumului dinspre Ocna ¹⁾. Apoi coboară la Manyrospathak, de unde urcă pe coasta muntelui ocnei de sare ²⁾. Acolo face hotar cu udvornicii regelui. De aci merge spre o baltă și e în hotar cu numiții udvornici. După aceea coboară la Sospatak, o ia spre Arieș, prin care se întoarce la semnul dintâi și acolo sfârșește ».

Regest după reproducerea fragmentului lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 378-379.

140

1323 Ianuarie 6, Timișoara.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Veți ști că prelații, baronii și nobili regatului nostru, stând mai întâi la sfat între dâșii cu luare aminte și în bună înțelegere, s'au înfățișat <apoi> înaintea noastră și ne-au cerut cu smerenie, deoarece locuitorii noștri sunt împovărați din pricina banilor ceruți pe nedrept de vistieria noastră ³⁾, ca noi pentru reșezarea vechii stări a țării noastre și spre un folos mai bun să punem să se bată niște bani noi de cei buni care să dăinuiască necurmat și să umble prin tot locul în toată țara noastră și pentru ca să hărăzim acest lucru, numiții prelați, baroni și nobili ai regatului nostru s'au legat să dea poruncă să ni se dea și să ni se plătească în acest an, de fiecare poartă a iobagilor lor și a tuturor celorlalți oameni ⁴⁾ aflători în țara noastră — fără scutirea nimănui — adică atât dela cei așezați în orașe, cât și dela cei din târguri, câte o jumătate de fertun, fie în bani de argint ⁵⁾, fie în dinari <socotiți> la prețul argintului.

Așa dar noi, ascultând precum și suntem dator, dreapta cerere a numiților prelați, baroni și nobili ai țării noastre, am vândut și arendat cămările noastre sau cămările ⁶⁾ comitatelor din întreg regatul nostru, comitelui Heys, lui Ladislau zis Gurhes, lui Emeric fratele episcopului de Oradea, lui Petru zis Peuldre <și> lui Josreh, credincioșii noștri, împreună cu susnumitele jumătăți de fertun, poruncind și însărcinând pe numiții comiți ai cămărilor noastre să bată dinari noi și buni — adică de a opta topire ⁷⁾ — în toată țara, de greutatea vechilor dinari banali ⁸⁾ pe care pusese să-i bată Ștefan, fostul bau, pe vremea regelui Bela, prea scumpul nostru înaintaș de bună amintire, poruncind și hotărînd noi ca <acești bani> să umble necurmat în toată țara, fără vreo împotrivire de niciun fel, astfel încât numiții comiți ai vistieriei noastre să schimbe, pentru trei <dinari> vienezii, un dinar nou de al cămării noastre, pentru doi dinari banali vechi, de asemenea un dinar nou, și pentru un gros

¹⁾ Akna. ²⁾ ad latus montis salisfodinae. ³⁾ per indebitam monetam camere nostre. ⁴⁾ populos. ⁵⁾ dimidios fertones cum argento. ⁶⁾ camere greșit pentru cameras. ⁷⁾ octave combustionis, monetă care cuprindea în compoziția ei opt părți de metal nobil, iar două părți de aliaj. ⁸⁾ ad pondus denariorum banalium antiquorum.

de Boemia, trei dinari noi, iar pentru argint¹⁾ la o marcă după greutatea dela Buda să se dea în schimb cinci pense²⁾ de dinari noi.

De aceea prin cele de față însărcinăm credința voastră ca atunci când acești comiți ai vistieriei noastre sau careva dintre ei sau slujbașii lor vor aduce pomeniții noștri dinari noi în mijlocul oamenilor voștri oriunde s'ar fi aflând, să faceți ca acești bani să fie luați în seamă, să fie bine primiți de oamenii voștri, să umble cu deplină putere și să fie schimbați după rânduiala mai sus arătată, fără gâlceavă. Și să fiți datori a lua măsuri ca numitele jumătăți de fertuni <datorate> de fiecare poartă sau gospodărie³⁾, fie în argint sau în dinari <socotiți> la prețul argintului, să se dea și să se plătească în întregime pomeniților comiți ai cămării noastre sau unuia dintr'înșii ori slujbașilor lor însărcinați cu aceasta, față fiind și omul magistrului Nicolae, economul⁴⁾ nostru, pe care l-au cerut ca tovarăș al lor pomeniții comiți ai cămării noastre și altfel să nu faceți. Altminteri, dacă vistieria noastră va suferi vreo pagubă din partea oamenilor⁵⁾ voștri, vom face ca această pagubă să fie acoperită de acești oameni ai voștri cu împovărarea lor.

Dat la Timișoara, la sărbătoarea bobotezei, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 370—371.

141

1323 Ianuarie 13, Timișoara,

Noi, Carol din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră, comitele Nicolae, fiul lui Corrad, iubitul nostru, pentru cuvântul rudeniei și al dragostei iubitoare, <lucruri> pe care le socotește ca fiind de cel mai mare preț, din părtinire <deosebită>, a dat și a dăruit pe veci casa sa aflată în orașul numit Cislădie⁶⁾, casă ce i se cuvine prin moștenire, împreună cu toate folosințele ei și cele ce țin de ea, rudei sale nobilului bărbat, magistrul Petru, fiul lui Mihail, iubitul și credinciosul nostru, cât și surorii sale⁷⁾ adică soției numitului magistrul Petru, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă în chip nestrămutat întru fiii fiilor lor și urmașii moștenitorilor lor. Iar când această scrisoare ne va fi adusă înapoi⁸⁾ vom pune să fie întocmită în chip de privilegiu.

¹⁾ e vorba de metal nebătut în monetă, ci socotit doar după greutate. ²⁾ *quinque pensae*, o pensă valora la început 45 de dinari. ³⁾ *mansionibus*. ⁴⁾ *dispensatoris*. ⁵⁾ *ex parte populorum vestrorum*. ⁶⁾ *civitate Gyzyoyo*, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁷⁾ sora donatorului. ⁸⁾ *reportate*.

Dat la Timișoara, la octavele bobotezei, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 371 (transumpt în actul din 11 Aprilie 1324 al regelui Carol Robert, făcut la cererea lui « Petru, fratele magistrului Simion » al fiului lui Mihail, act transcris la 14 Februarie 1332 de același rege; cf. Anjou, II, p. 61.

142

1322 > 3¹⁾ Ianuarie 16, Timișoara.

<Teofil prepozitul de Strigoniu adeverește că, în numele arhiepiscopului de Strigoniu, a întărit și a sfințit pe Chanadin, fost prepozit de Oradea, secretar, n tar și comitele capelei regelui Carol Robert, doctor în dreptul bisericesc, ca episcop al bisericii din Agria. Menționați: > « fratele Iacob, prepozitul sfântului Ștefan din Dealul Orășii » <care face cuvenitele strigări; episcopi: Benedict de Cenad, Iwanka de Oradea. De asemenea sunt menționate: > « biserica fericitului Gheorghe mucenicul din Timișoara », <unde a avut loc întărirea la 14 Ianuarie și > « biserica fericitului Ladislau, a fraților predicatori din Timișoara », <unde s'a făcut sfințirea, la 16 Ianuarie >.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 477—480.

143

1323 Ianuarie 20, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Agria să ia, parte printr'un martor trimis de el, la punerea magistrului Ioan zis Elus în stăpânirea moșiei Egurzeg (R.P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 255.

Transumpt în raportul capitlului din Agria, din 6 Ianuarie 1324.

144

1323 Ianuarie 20, Doba²⁾.

Cei patru juzi ai nobililor din comitatul Satu-Mare adeveresc că Laurențiu, fiul lui Grigore din Petrești³⁾, nu s'a înfățișat la jurământul pe care trebuia să-l depună împreună cu douăzeci de cojurători în satul Vada⁴⁾ în ziua de 18 Noembrie 1322, în pricina privitoare la moșia Rusal⁵⁾ a lui Gheorghe și Petru.

Regest la Kállay, I, p. 49.

¹⁾ La Fejér, greșeală de tipar în textul latin: M CCC III. ²⁾ Dub, sat în raionul Satu Mare (reg. Baia Mare). ³⁾ Petri, sat în raionul Carei (reg. Baia Mare). ⁴⁾ Azi pustă lângă Urziceni, tot acolo. ⁵⁾ Azi *Rossály*, în comit Szatmár (R. P. Ungară).

1323 Februarie 1, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii din Transilvania, tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea această scrisoare ¹⁾ mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor atât a celor de față, cât și a celor viitori că, înfățișându-se înaintea noastră, pe de o parte, Ladislau, fiul răposatului comite Alard de Ocna Sibiului ²⁾, iar pe de altă parte comitele Alard, fratele său, tot din Ocna Sibiului, numitul Ladislau a mărturisit prin viu graiu că a vândut și a dat, cu învoirea și încuviințarea fraților săi Mihail și Nicolae, partea sa din pământul sau satul numit Ryngenberg ³⁾, aflător în decanatul Spring ce i se cuvine lui pe temeiul dreptului de moștenire, împreună cu toate folosințele sale, pământuri de arătură, fânețe, păduri, dumbrăvi, ape și altele ce țin de partea sa, precum a ținut-o și a stăpânit-o el și pe care și în fața noastră a vândut-o și a dat-o pomenitului său frate comitele Alard și prin dânsul, moștenitorilor săi și urmașilor acestor moștenitori, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă în pace pe veci și nestrămutat, pentru zece mărci de argint bun, pe care pomenitul Ladislau a mărturisit că le-a primit în întregime dela susnumitul său frate Alard și pe deasupra s'a îndatorat să-l apere întru totul cu ale sale cheltueli și osteneți pe fratele său și pe moștenitorii lui, împotriva tuturor celor care în curgerea vremii ar voi să-i dea în judecată, să-i turbure sau să le pună piedici în legătură cu acea parte din pământul Ryngenberg vândută de el comitelui Alard și să-i păstreze necurmat în pașnica stăpânire a pomenitului pământ.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruința și cererea părților susnumite, am dat scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre.

Dat în ajunul <sărbătorii> întâmpinării domnului ⁴⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode, iar Dominic, arhidiaconul de Dobâca, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 371—372.

1323 Februarie 4.

<Carol Robert regele Ungariei acordă magistrului Mihail, fiul lui Ștefan de Moroth și fraților acestuia Clementin și Ștefan, dreptul de patronat asupra mănăstirii sfintei cruci de Sirmiu (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:>

¹⁾ pagina. ²⁾ Visakna, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin). ³⁾ Ringelkirch, așezare dispărută aproape de Ungurei, raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁴⁾ purificationis beate virginis.

Ivanca episcop de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei episcopul Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Lambert judele curții regale și comite de Cenad și Nitra, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia ¹⁾

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 108-114.

147

1323 Februarie 9, <Dealul Orășii>.

Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii adevăresc că Pelbard, fiul lui Aladar și Ioan, fiul lui Ladislau, nobili din Kisvárda (R.P. Ungară) n'au restituit fiilor lui Doja, palatinul decedat, suma de 40 de mărci, la termenul fixat, pentru a-și răscumpăra moșia Moch (R. P. Ungară). Se amintește ca înputernicit al fiilor lui Doja, comitele Pos castelan de Aduryan ²⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 220—221.

148

1323 Februarie 17, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adevărește că Cepan, Ioan, Ladislau și Nicolae, fiii lui Nicolae, încheie o învoială cu Paul Magar.

Regest la Kállay, I, p. 49.

149

1323 Februarie 20.

<Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii (în R.P. Ungară) magistrului Alexandru, fiul lui Alexandru de Kuchk (Jugoslavia) pentru slujbele credincioase îndeplinite. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict, episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei episcopul Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 113—114.

150

1323 Februarie 26, Timișoara.

<Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Pécs să trimită un martor la hotărnicirea moșiei Harkan, din comit. Baranya (R. P. Ungară).

¹⁾ *Myhald*, sat în raionul Almaș (reg. Timișoara). ²⁾ Așezare dispărută aprcape de Salard (raionul Oradea).

care fusese cerută regelui de magistrul Gheorghe, fiul lui Pavel, vice-castelanul cetății Timișoara.

Regest după textul lat. din Ortvay, I, p. 37—38.

Transumpt în actul capitlului din Pécs, din 17 Martie 1323.

151

1323 Februarie 26.

«Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiul său din 1315 magistrului Miliail din neamul Akus. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict, episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei episcopul Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 441—444.

152

1323 Februarie 26.

«Carol Robert regele Ungariei întărește donația sa din 1322 pentru magistrul Emeric de Beche, castelan de Leva (R. Cehoslovacă) privitoare la moșia Bathmonustra (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc; Dionisie marele stolnic și castelan de Mehadia¹⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 221—223.

153

1323 Martie 2.

«Carol Robert regele Ungariei întărește comitatul Dresnych lui Dumach, fiul lui Frideric comitele de Wegla (Jugoslavia), fiul comitelui Duym. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei episcopul Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 114—115.

154

1323 Martie 6, Timișoara.

Noi, Carol <etc.> rege <etc.> facem cunoscut <etc.> că <etc.> aducându-ne aminte de multele fapte de credință ale măritului bărbat Toma, voevodul Transilvaniei, iubitul și credinciosul nostru, cu care s'a ostenit pentru noi, aducându-ne

¹⁾ Myhald.

credincioase slujbe și aruncându-se în multe primejdii și în multe locuri de îngrozitoare măceluri <și> voind noi să-l întâmpinăm pe numitul voevod Toma, credinciosul nostru, cu bunăvoința unei răsplăți regești, atât pentru binevenitele și îndatoritoarele sale slujbe, ce ni le-a făcut nouă cu vrednicie, cât și pentru că pomenitul voevod Toma a vestit el însuși majestății noastre o bucurie atât de osebită și de îmbucurătoare, cum n'am crezut ca în lumea aceasta, să ne fie dată vreuna mai mare <și> anume nașterea fiului nostru întâiu-născut, am dat, am dăruit și am hărăzit pe veci pomenitului voevod Toma <etc> o cete a noastră numită Sumusku¹⁾ cu toate cele ce țin de ea, neluând și nelăsând afară nimic din ele...

Dat la Timișoara²⁾ în duminica Letare Ierusalem, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 65—66.

155

1323 Martie 10, Timișoara.

Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Alba³⁾ să cerceteze împrejurările pierderii privilegiilor unor moșii ale lui Nicolae, fiul lui Ștefan, fiul lui Haholth, cu prilejul cuceririi cetății sale Lyndua (în comit. Zala, R. P. Ungară) de către Ioan, fiul lui Henric.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 458—459.
Transumpt în actul capitlului din Alba, din 26 Mai 1323.

156

1323 Martie 17, <Pécs, R. P. Ungară>.

Capitulul din Pécs raportează lui Carol Robert regele Ungariei despre hotărnicirea moșiei Harkan din comit. Baranya (R. P. Ungară) și punerea în stăpânire a magistrului Gheorghe, fiul lui Pavel, vice-castelanul cetății Timișoara.

Regest după textul lat. din Ortvay, I, p. 37—39.

157

1323 Martie 22, Budafelhéviz (R. P. Ungară).

Lambert judele curții și comite de Cenad poruncește capitlului din Oradea să trimită un martor la chemarea în judecată a lui Gabriel, fiul lui Ioan și Gri-gore, fiul lui Ban, împotriva lui Pribard, fiul lui Aladar.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 228.

¹⁾ Somoskő, pustă în comitatul Nögrád (R. P. Ungară). ²⁾ Thumuswaar. ³⁾ Regală.

1323 Martie 24, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește vânzarea unei moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 50.

1323 Martie 29.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește pentru răsplata credincioaselor lor slujbe, fiilor comitelui Nicolae, fiul lui Iwanka, din neamul Bolugh, anume magiștrilor Petru, Ladislau, Nicolae castelan de Hoznus¹⁾ și Dionisie marele comis și castelan de Mehadia²⁾ și Jdioara³⁾, cetatea Bolugh (R.P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert, comite de Cenad și Nitra.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 6, p. 64—67.

1323 Martie 29.

<Carol Robert regele Ungariei pomenește slujbele însemnate pe care i le-a adus magistrul Nicolae în diferite războaie. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei episcopul Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia⁴⁾.

Regest după textul lat. din Suičiklas, IX, p. 117—119.

1323 Martie 29.

<Carol Robert regele Ungariei la cererea lui Geuchul cetățean din Sopron (R.P. Ungară), îi întărește un privilegiu din anul 1318. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict, episcopul de Cenad, Iwancka de Oradea, Andrei al Transilvaniei Lambert, judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 406—408.

¹⁾ în comitatul Caraș. ²⁾ *Mihald*, sat în raionul Almaș (reg. Timișoara). ³⁾ *Sydovár*, sat în raionul Lugoș (reg. Timișoara). ⁴⁾ *Mihall*.

1323 Aprilie 2.

Noi, comitele Ștefan, judele și toți oaspeții din Satu Mare, dăm de știre că Deme, fiul lui Mortunus, înfățișându-se înaintea noastră, s'a legat față de luptătorul Bugizlou să-i dea o jumătate de marcă de îndată ce va veni la Satu Mare și dacă el se va împăca <cu dușmanul său> înainte de tăierea pletelor ¹⁾ să-i dea <pomenitului Bugizlou> o marcă, iar dacă se va împăca la locul duelului, după tăierea pletelor ²⁾ să-i mai dea o jumătate de marcă; iar dacă <Bugizlou> se va lupta și lup-tând ar putea câștiga biruința, să-i plătească trei mărci <până> în miercurea după duelul pomenit; iar dacă va lăsa să treacă acest soroc va plăti ca pedeapsă patru mărci. Dacă însă <pomenitul Bugizlou> va fi învins îi va plăti încă o jumă-tate de marcă.

Dat în sâmbăta dinaintea octavelor Paștilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat, la Anjou, II, p. 71—72.

163

1323 Aprilie 10, <Oradea>.

Capitulul adeverește că Ioan și Petru, fiii lui Gheorghe, nobili din Sóvár (R. P. Ungară) pe de o parte și Nicolae și Francisc, fiii lui Boksa din Szerdahely (R. P. Ungară) pe de altă parte, s'au înțeles cu privire la împărțirea între ei a cetății Kövesd (R. P. Ungară). În timpul prepozitului Nicolae, al lectorului Ioan, al cantorului Andrei, al custodelui Iacob <membrii ai capitlului>.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 224—226.

164

1323 Aprilie 29.

<Carol Robert regele Ungariei la cererea magistrului Laurențiu, fiul lui Emeric din neamul Osl și comite de Zala, dăruiește acestuia, ca răsplată pentru serviciile sale, cetatea Kanisa (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții>: Benedict, episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia ³⁾.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 410—414.

¹⁾ *ante abscisionem crinis.* ²⁾ *post abscisionem crinis.* ³⁾ *Myhald.*

1323 Mai 5, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și viitori, care vor vedea această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte Mihail, fiul comitelui Alard de Ocna Sibiului¹⁾, iar pe de altă parte comitele Alard, fratele său, numitul Mihail a mărturisit prin viu graiu că a vândut și a dat, cu învoirea fraților săi, anume: Nicolae, Ioan, parolul din Șura Mică²⁾, Ladislau și Solomon, fiul lui Solomon, fratele său, pomenitului comite Alard, fratele său și prin dânsul moștenitorilor lui și urmașilor acestor moștenitori, pentru cincizeci de mărci de argint bun, pe care <Mihail> le-a primit dela numitul <Alard>, a patra parte din satul și din moșia Regurkyrch³⁾ ce este a numitului Mihail, împreună cu toate folosințele sale și anume: pământuri de arătură, fânețe, păduri, dumbrăvi și ape, și în fața noastră le-a vândut și le-a dat, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace, pe veci și nestrămutat, legându-se numitul Mihail ca să apere în orice împrejurare cu osteneala și cheltuielile sale pe pomenitul comite și pe moștenitorii lui împotriva tuturor aceluia care în curgera vremii ar voi să-i dea în judecată, să-i turbure sau să le pună piedici în legătură cu pomenitul sfert de pământ sau moșie numită Rengurkyrch, vândută de el numitului comite Alard și să-l păstreze necurmat pe fratele său, comitele Alard în pașnica stăpânire a pomenitului sfert.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruința și cererea susnumitelor părți, am dat această scrisoare a noastră întărită cu puterea peceții noastre.

Dată la sărbătoarea înălțării domnului, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, iar Adrian arhidiaconul de Kyzdy⁴⁾, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I. p. 372—373.

1323 Mai 13, insula Budei (R. P. Ungară).

Noi Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că deoarece credincioșii noștri oaspeți din Dej⁵⁾ au mărturisit majestații noastre că în privilegiul nostru, <pe lângă>

¹⁾ *Vizakna*, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin). ²⁾ *Parvo Horreo*, sat tot acolo.

³⁾ Așezare dispărută aproape de Ungurei, raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁴⁾ E vorba despre scaunul Kézdi din actuala regiune Stalin. ⁵⁾ *Deswar*, oraș în reg. Cluj.

marea milostivire ¹⁾ a libertăților <date de noi>, au fost cuprinse și privilegiile hărăzite lor de prea iubiții înaintași, Bela și Ștefan, iluștri regi ai Ungariei de fericită amintire; noi, precum suntem datori și ținuți prin slujba cârmuirii pe care am luat-o asupra noastră, le-am făgăduit ²⁾ să-i păstrăm nestrămutat în numitele lor libertăți.

Drept aceea, prin scrisoarea de față vă punem cu tărie în vedere, vouă Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cât și urmașilor voștri, că atât voi cât și locuitorii voștri, sunteți datori a lăsa pe numiții noștri oaspeți din Dej să dăinuiască în pace în susnumitele lor libertăți arătate în pomenitele privilegii și să nu cutezați a face altfel dacă țineți la milostivirea noastră, pentru ca nimeni să nu se simtă lipsit de dreptul său prin hotărîrea noastră ³⁾.

Dat în insula Budei ⁴⁾ în vinerea dinaintea sărbătorii Rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann—Werner, I, p. 373.

167

1323 Mai 16, Cisnădie.

Noi, comitele Nicolae, fiul comitelui Conrad de Tălmăciu ⁵⁾, facem cunoscut atât celor de față, cât și urmașilor care vor vedea această scrisoare, că după o îngrijită chibzuință și o sfătuire înțeleaptă, am dat, am hărăzit, și am dăruit ginerelui nostru, Nicolae, fiul comitelui Hezon din Cristian ⁶⁾, jumătatea noastră de moară din acel loc, o curte a noastră slobodă <de dări> și șapte iugăre de vie în valea lui Winricus, ca să le stăpânească în chip nestrămutat cu drept de moștenire, întru fiii pe care îi va avea cu fiica noastră, dar nu cu copiii de mai înainte ai fiicei noastre. Dacă însă pomenita noastră fiică va muri fără a fi avut un moștenitor cu suszisul nostru ginere Nicolae, atunci, potrivit obiceiului din ținutul Sibiului, două părți din suspomenita moștenire trebuie să i se cadă susnumitului nostru ginere.

Iar această danie a noastră am făcut-o în fața bărbaților vrednici ⁷⁾: Henczon și Henning de Șelimbăr ⁸⁾, domnul Andrei din Cristian, Conrad zis Wes ⁹⁾, Carol de Cisnădie ¹⁰⁾, Mihail ¹¹⁾ zis Molbot, Heydenric Hammann de Jidveiu ¹²⁾, Hezo, Solomon și Herbord, comiți din Cristian și Henning judele ¹³⁾ din același loc.

---

¹⁾ *praerogativa*. ²⁾ *spondentes... promissimus*. ³⁾ *nostris tenoribus* ⁴⁾ *insula Budensi*, insulă pe Dunăre, azi Margitsziget (R. P. Ungară). ⁵⁾ *Tolmats*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁶⁾ *insula Cristiani*, sat tot acolo. ⁷⁾ *probis viris*. ⁸⁾ *Schellenberg*, sat tot acolo. ⁹⁾ probabil *Weis* — cel alb. ¹⁰⁾ *Hollau*, orașel tot acolo. ¹¹⁾ *Mychahale*. ¹²⁾ *Sydo*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin). ¹³⁾ *villico*.

Spre mărturia cărui lucru, am pus să se însemne scrisoarea de față cu pecetea noastră întărind-o și cu pecetea <scaunului> judecătorească¹⁾ din Sibiu.

Dat la Cîsnădie, luni după Rusalii, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 373-374.

168

1323 Mai 18.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiciei, Lodomeriei, Cumaniei, Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant' Angelo²⁾, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori care vor vedea această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Ține de măreția majestății regale să reînnoiască privilegiile înaintașilor săi, pentru ca prin mijlocul reînnoirii să rămână nestrămutate cele ce le-au rânduit măriții principii în vremea lor. Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că magistrul Ioan, fiul magistrului Toma, credinciosul nostru, venind înaintea luminăției noastre, ne-a înfățișat privilegiul întocmit și dat lui de domnul Ladislau, strălucitul rege al Ungariei, prea iubitul nostru înaintaș, cu privire la dăruirea pământului numit Porumbesti³⁾ dat tatălui său Toma, cerând dela noi cu sîmerită stăruință să binevoim a-i încuviința cuvenitul privilegiu privitor la acea danie și a i-l întări printr'un privilegiu al nostru însemnat cu pecetea noastră nouă și adevărată. Iar cuprinsul acestui privilegiu este următorul: <Urmează scrisoarea regelui Ladislau al IV-lea din 1274>.

Așa dar, noi, care din obișnuita îndurare regească nu trebuie să lipsim de sprijinul <nostru> dreptele cereri ale celor ce se roagă de noi avînd în vedere felurile merite ale slujbelor pomenitului magistrul Ioan, fiul magistrului Toma, credinciosul nostru, prin care el s'a învrednicit să fie pe placul majestății noastre, ca unul care în multele noastre războaie și ale regatului nostru nu s'a temut să se avînte cu cât mai multă credință și însuflețire în felurile întâmplări ale sorții pentru slava majestății noastre, primim, încuviințăm și aprobăm numitul privilegiu al domnului Ladislau, fără răsături, fără ștersături și fără nicio vătămare, cuprinzându-i șirul din cuvînt în cuvînt în <scrisoarea> de față și în temeiul <scrisorii> de față îi întărim suszisului magistrul Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Gabriel, și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, pomenita moșie sau pământ Porumbesti spre a-l stăpîni pe veci.

¹⁾ iudicii. ²⁾ honoris ac montis sancti Angeli dominus. Honor are aici sensul de feud. Este vorba despre Monte Cargano din Italia meridională. Feudul și muntele Sant'Angelo erau de fapt o singură posesiune. ³⁾ Kukynus, sat în raionul Satu Mare (reg. Baia Mare).

Întru amintirea și spre veșnica trăinicie a acestei întăriri am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dată de mâna chibzuitului bărbat magistrul Ladislau prepozitul bisericii de Alba, vice-cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, în ziua a cincisprezecea înainte de calendele lui Iunie, iar al domniei noastre de asemenea al douăzeci și treilea. Venerabili întru Hristos părinți Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca și domnii episcopi: Ioan de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr ¹⁾ Gheorghe al Sirmiuului, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Cianadin de Agria și Henric de Vesprim, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați, Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár ²⁾, Dumitru marele nostru vistier ³⁾, comitele de Bač și de Trenčín, magistrul Lambert judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, comite de Sopron și de Komarno, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Mikch mare vistier al doamnei regine, prea scumpa noastră soție, magistrul Desideriu ⁴⁾, judele curții aceleași doamne regine, Dionisie marele <nostru> stolnic, Blasiu marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zichy, I, p. 226.—227.

169

1323 Mai 19.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galіției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și viitori care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Deoarece cele ce se săvârșesc în timp pier odată cu timpul, iar uitarea umbrește de obicei faptele muritorilor și amintirea <celor mai multe> întâmplări, înțeleptul cuget a găsit <cu cale> să statornicească prin scrisul ce va rămâne veșnic faptele care cer îndelungată dănuire și au nevoie de o nestrămutată trăinicie. De aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că Ioan fiul lui Toma, fiul lui Gavril, credinciosul nostru venind înaintea înălțimii noastre regești ni s'a plâns majestății noastre că Petru, comitele de Erdeő ⁵⁾ a pus din nou stăpânire pe moșiile sale de moștenire numite Lazuri ⁶⁾ și Dorolț ⁷⁾ în comitatul

¹⁾ *Iauriensi*. ²⁾ *Wywar*, în comitatul Abauj (R. Cehoslovacă). ³⁾ În textul latin publicat *magistorum tavarnicorum*, greșit pentru *magistro tavarnicorum*. ⁴⁾ *Deseu* ⁵⁾ Așezare dispărută în comitatul Szatmár (R. P. Ungară). ⁶⁾ *Lazaar*, sat în raionul Satu Mare (reg. Baia-Marc). ⁷⁾ *Darouch*, sat tot acolo.

Satu-Mare, Balasey¹⁾ în comitatul Beregh și Băbești²⁾ dimpreună cu muntele cetății sale ce se află în comitatul Ugocea, sub cuvânt că <ar fi> moșii sau pământuri de ale noastre³⁾. Iar noi, voind să fim lămurii în chip legiuit și neîndoelnic cu privire la plângerile pomenitului Ioan, am dat poruncă prin scrisoarea noastră credincioșelor capitluri ale bisericilor din Oradea și Agria, precum și conventului bisericii sfântului Ștefan din Dealul Orășii ca să trimită dintre ei martori vrednici de crezare, în fața căroră, oamenii noștri trimiși pentru aceasta și <arătați> în pomenita noastră scrisoare <anume> Gall de Satu-Mare, sau dacă s'ar întâmpla să lipsească el, Toma, fiul lui Pavel de Ugocea, <numiți> pentru capitlul din Oradea, apoi Matei, fiul lui Petru, <numit> pentru capitlul din Agria, de asemenea Ioan de Nabrath⁴⁾ <numit> pentru convent, să cerceteze cu grijă și să afle adevărul asupra faptului dacă moșiile pomenite sunt și au fost sau nu de moștenire ale numitului Ioan și să ne dea seama în scris, pe cât vor fi putut afla ei adevărul despre cele de mai sus. Apoi credincioșii noștri din capitlurile bisericilor mai sus pomenite și conventul, răspunzându-ne în scris întocmai, ne-au adus la cunoștință că au trimis dimpreună cu pomeniții noștri oameni Gall, Matei și Ioan, pe martorii lor vrednici de crezare și anume, așa cum se vede din cuprinsul scrisorilor lor, capitlul din Oradea a trimis spre împlinirea celor de mai sus pe fratele lor canonic magistrul Ladislau, capitlul de Agria pe lectorul aceleiași bisericii, magistrul Nicolae, iar conventul, pe slujbașul⁵⁾ lor, comitele Leustachie.

Apoi aceștia întorcându-se la ei⁶⁾, le-au mărturisit într'un glas că, întrebând cu grijă mai întâi pe magistrul Toma, fiul lui Dionisie, comite de Ugocea, apoi pe oaspeții de Mintiu⁷⁾ și Satu-Mare, de asemenea pe nobilii bărbați Petru, fiul lui Tiba, Ștefan zis Tatar, Chaak și Petru, fiii lui Mihail, fiul lui Barch, apoi pe Ștefan de Tikuth⁸⁾, Ioan de Uraj⁹⁾ și Nicolae, fratele aceluiași din același <loc> de asemenea în comitatul Ugocea în Ordou¹⁰⁾ pe Clement Cheed și pe Briccius și pe mulți alți oaspeți din același <sat>; apoi în același comitat pe oaspeții așezați în Zaaz¹¹⁾, de asemenea în comitatul Ugocea pe nobilii bărbați, cei patru juzi ai nobililor aceluiași comitat, apoi pe Guba, Petru și pe Matei, fratele aceluiași Petru, Guba și pe magistrul Petru; de asemenea pe Gheorghe de Saasvar¹²⁾ din același comitat, pe Toma zis Tuke, pe Beke de Chamafalua¹³⁾, pe Iacob de Okly¹⁴⁾ pe Dominic și Matei de Dobolt¹⁵⁾, de asemenea pe oaspeții din Luprecht-Haza¹⁶⁾ și pe toți ceilalți nobili și oameni de rând¹⁷⁾ aflători în acele comitate și pe oamenii de orice altă stare, au aflat că pomenitele moșii au fost și sunt de moștenire ale lui Ioan și țin de el de drept.

¹⁾ Balasvár, sat în comitatul Bereg (URSS). ²⁾ Keelhabun, sat în raionul Satu-Mare. ³⁾ adică ale regelui. ⁴⁾ Nabrad, sat în comitatul Szatmár (R. P. Ungară). ⁵⁾ officialem. ⁶⁾ În text, greșit, nos în loc de eos. ⁷⁾ Nempti, azi unit cu orașul Satu-Mare. ⁸⁾ Tyukod, sat în comitatul Szatmár (R. P. Ungară). ⁹⁾ Uraj, sat tot acolo. ¹⁰⁾ Corny Arduy, sat în comitatul Ugocea (URSS) ¹¹⁾ Szaszfalu, sat tot acolo. ¹²⁾ Sasvár, sat tot acolo. ¹³⁾ Csoma sat tot acolo. ¹⁴⁾ Akli, sat tot acolo. ¹⁵⁾ Debonch, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ¹⁶⁾ Beregszász, oraș în URSS. ¹⁷⁾ ignobilibus.

Iar noi, din îndatorirea ce cade asupra noastră, trebuind să păstrăm în pace pe fiecare credincios al nostru în dreptul său și aflând, după ce a avut loc această legiuită și întreită cercetare, că într'adevăr pomenitele moșii sunt de moștenire ale suszisului Ioan și fiind încredințați de aceasta¹⁾, întărim prin puterea scrisorii de față pomenitului Ioan și moștenitorilor săi cu titlul de moștenire, numitele <moșii> cu depline drepturi și cu întreaga lor folosință, așa cum au fost ale lui de moștenire și mai înainte, spre a le stăpâni și ține nestrămutat și pe veci.

<Iar> pe Petru și pe alții i-am silit la veșnică tăcere, ca nu cumva în curgera vremii să se poată aduce de cineva vreo daună oarecare sau ceva asemănător pomenitului Ioan și moștenitorilor săi cu privire la suszisele moșii.

În amintirea acestui lucru și spre veșnica lui trăinicie, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ladislau prepozitul bisericii din Alba, vice-cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, în a paisprezecea zi înainte de calendele lui Iunie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și treilea. Venerabilii întru Hristos părinți, Boleslav arhiepiscopul de Strigoniou, iar fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocsa, <precum și> domnii episcopi: Ioan de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe de Sirmiu, Ladislau de Pécs, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Chanadin de Agria și Henric de Vesprim, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár, Dumitriu marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčín, magistrul Lambert judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, comite de Sopron și de Komarno, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Mykch marele vistier al doamnei regine, preascumpa noastră soție, magistrul Desideriu judele curții aceleiași doamne regine, Dionisie marele <nostru> stolnic, Blasiu marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și alții mulți ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 421—425.

170

1323 Mai 20.

<Carol Robert regele Ungariei, la cererea lui Petru zise Churba, fiul magistrului Sinka, întărește un privilegiu privitor la moșia Thosola (în comit. Ung. U.R.S.S.) prin atârnarea peceții regale. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei;

¹⁾ *certitudinarie cognoscentes.*

Lambert, judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 419—421.

171

1323 Mai 21.

«Carol Robert regele Ungariei, la cererea magistrului Martin, fiul lui Bugar, îi întărește actul de danie asupra moșiei Hulete din comit. Pojon (R. P. Ungară) prin atârnarea noii peceti. In lista demnitarilor, printre alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 430—432.

172

1323 Mai 26.

«Carol Robert regele Ungariei adeverește împărțirea moșiei Faw (în comit. Bekes, R. P. Ungară). In lista demnitarilor între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 403—406.

173

1323 Mai 28.

«Carol Robert regele Ungariei la cererea lui Mauriciu călugăr din ordinul dominicanilor, întărește călugărițelor din insula Budei privilegiul pentru moșia Papuch. In lista demnitarilor, printre alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 444—446.

174

1323 Mai 29, «Oradea».

Capitulul bisericii raportează regelui Carol Robert că a chemat prin preotul Mihail, pe Grigore, fiul lui Ban, la judecată împotriva lui Pribard, fiul lui Aladar.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 227—228.

1323 Iunie 10.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Emeric de Kompold mai multe moșii din comit. Hewesujvár (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 397—401.

176

1323 Iunie 16, Gáva (R. P. Ungară).

Filip palatinul Ungariei roagă capitlul din Oradea să trimită un martor pentru repunerea lui Pelbard, fiul lui Aladar, în stăpânirea moșiei Myhallaka (din comit Szabolcs, R. P. Ungară) care îi fusese răpită de fiii lui Mihail de Zelemer.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 235.

Transumpt în scrisoarea capitlului din Oradea din 22 Iulie 1323.

177

1323 Iunie 19.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al Muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Când ni se cere ceea ce este drept, se cade ca majestatea regală să-și dea fără greutate încuviințarea mai ales la cele ce par a veni cu folos în sprijinul supușilor. Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că venind înaintea noastră măritul bărbat Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul lui Farcaș, iubitul și credinciosul nostru, ne-a înfățișat un privilegiu al nostru cu vechea noastră pecete de mai înainte, întocmit și hărăzit cu privire la dania și dăruirea moșilor lui Andrei, fiul lui IPOCH, necredincios față de noi, <moșii> aflătoare în părțile Transilvaniei și numite: Șieul Mare, Posmuș, Bârla, Sirling, Simionești, Orbeiu, Radla, Hermanteluke, Sebiuș, Frișu, Șoimuș, Șarpotoc, Șarombârc, Pynar, Ghernesig, Unoca, Curticap, Filpișul Mare, Filpișul Mic, Sântu, Hrastăș și Uifalău¹⁾, cerând și rugându-ne cu plecată stăruință să binevoim a încuviința pomenitul privilegiu cuprinzând susnumita noa-

¹⁾ Pentru identificarea acestor localități, a se vedea scrisoarea regelui Carol Robert amintită mai jos.

stră danie și din regea sca noastră bunătate să-l întărim cu scrisoarea noastră de față prin atârănarea noii noastre peceți adevărate, spre o mai bună păstrare a dreptului său. Cuprinsul numitului privilegiu este următorul: <Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 28 Iulie 1319>.

Noi, așa dar, potrivit cererii numitului voevod Toma, și pentru felurile sale slujbe vrednice și pline de credință arătate mai sus în scrisoarea de față, încuviințăm suszisul nostru privilegiu, nesticat în nicio parte a sa, așa cum e cuprins aici, împreună cu pomenita noastră danie, și le întărim prin puterea majestății noastre regale să aibă tărie în veci. Și pentruca întărirea noastră de față a pomenitei danii să aibă putere și tărie veșnică, și cuprinsul încuviințării și întăririi noastre să poată dăinui cu veșnică trăinicie, fără opreliștea vreunei împotriviri, am poruncit ca scrisoarea de față să fie întărită prin punerea dublei noastre peceți noi și adevărate.

Dată de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Ladislau, prepozit al bisericii din Alba, vice cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, în a treisprezecea zi înainte de calendele lui Iulie, iar în anul domniei noastre deasemenea al douăzeci și treilea. Venerabilii întru Hristos părinți, domnii: Boleslau¹⁾ arhiepiscopul bisericii de Strigoniu, iar fratele Ladislau arhiepiscopul bisericii de Calocea, episcopii Ioan al bisericii din Nitra, Benedict de Cenad, Gheorghe de sfântul Irineu, fratele Petru al Bosniei, Ladislau de Pécs, Nicolae de Györ, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Chanadin de Agria și Heric de Vesprim, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; mărișii bărbați: Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și Trenčín, Lambert judele curții noastre și comite de Cenad și Nitra, pomenitul Toma voevodul Transilvaniei comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii și comite de Sopron, Pavel banul de Mačva, comite de Sirniu, Vukovo și Bodrog, Mykch marele vistier al reginei, prea scumpa noastră soție și comite de Saros și Zemplen, Desideriu judele curții domniei regine, Blasiu marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, Nicolae comite de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner I, p. 374—376.

178

1323 Iunie 20.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Alexandru, fiul lui Alexandru de Kuckik, moșiile Nog Ech și Paznan din comit. Györ (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad

¹⁾ În text: *Bogeslao*.

și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia¹).

Regest după textul lat. din Codex dipl. patrius, I, p. 123—125 (cu data greșită, 19 Iunie 1323).

Transumpt în actul accluiși rege, din 22 Noembrie 1332.

179

1323 Iunie 27, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește vânzarea unei moșii aflătoare în comitatul Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 51.

180

1323 Iunie 29.

<Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Andrei, ai lui Iute, din neamul Thekule, actul său de danie din 1315, privitor la moșia Tóthfalu (R. Cehoslovacă). În lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și Nitra, Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 438—441.

181

1323 Iulie 4, <Oradea>.

Capitulul din Oradea raportează palatinului Filip că la porunca lui din 17 Iunie 1323, în temeiul scrisorii conventului din Dealul Orășii, a luat parte, prin martorul său, la hotărnicirea mai multor moșii aflătoare în comit. Szabolcs, (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 51.

182

1323 Iulie 15.

<Carol Robert regele Ungariei întărește episcopului Ioan de Nitra actul de donație a mai multor moșii făcută episcopiei de Nitra (R. Cehoslovacă) de regele Bela al IV-lea, în anul 1258 și de regele Ladislau al IV-lea, în anul 1288. În lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea,

¹) *Myhald*, raionul Almaș (reg. Timișoara).

Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 435—437.

183

1323 Iulie 17.

«Carol Robert regele Ungariei întărește un privilegiu al său dat comitelui Ștefan, fiul comitelui Ilie. In lista demnitarilor între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert, judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 454—456.

184

1323 Iulie 18.

«Carol Robert regele Ungariei, la cererea magiștrilor Ladislau și Donch, fii comitelui Toma, întărește privilegiul din anul 1321, pentru moșia Bosnicza (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict, episcopul de Cenad; Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 231—234.

185

1323 Iulie 19.

«Carol Robert regele Ungariei întărește actul său din 10 Februarie 1321, cu privire la cetățile Porustyan și Potok (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert, judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 432—434.

186

1323 Iulie 20.

«Carol Robert regele Ungariei întărește actul său de danie din 10 Iulie 1320 privitor la moșia Pornogh lui Pavel, fiul lui Simion de Nagymarton (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 449—450.

1323 Iulie 22, <Oradea>.

<Capitulul din Oradea raportează palatinului Filip că a trimes pe Dionisie « preot în corul bisericii noastre », <care trebuia să ia parte la punerea magistrului Prebard în stăpânirea moșiei Myhallaka (din comit. Szabolcs, R. P. Ungară). Dar la punerea în posesie împotrividu-se fiii lui Mihail de Zelenier (R. P. Ungară), capitlul i-a citat pe aceștia la judecată în fața palatinului>.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 235—236.

1323 August 4.

Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii magistrului Desideriu de Elewanth (R. Cehoslovacă), castelanul de Bologna²⁾.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 83.

1323 August 12, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi <din> capitlul din Cenad, sănătate și milostivire.

Veți ști că venind în fața noastră magistrul Pavel zis Maghor, castelanul de Gyimes³⁾, credinciosul și iubitul nostru, ne-a cerut ca pentru slujbele sale credincioase și pentru meritele slujbelor sale credincioase să-i dăm și să-i hărăzim pe veci, niște moșii numite Ghermanul Mare și Ghermanul Mic⁴⁾ aflate în comitatul Caraș. Dar întru cât noi nu suntem lămuriți cu privire la felul și întinderea acelor moșii și nici dacă țin sau nu de dreptul nostru de danie, poruncim credinței voastre, și vă însărcinăm să trimeteți un om al vostru, vrednic de crezare drept martor în fața căruia omul nostru Pavel, fiul lui Dionisie din neamul Chanad, sau Dominic, fiul lui Gotaal, dacă se va întâmpla ca celălalt să lipsească, sosind la locul pomenitelor moșii și având pe megieșii și vecinii lor, cercetând <hotarele> otrivit vechilor și bătrânelor « emne de hotar⁵⁾ » și ridicând noi semne de hota lângă cele vechi, acolo unde va fi nevoie, să treacă <acele moșii> în stăpânirea pomenitului magistrul Pavel, dacă nu se va ivi împotrividu. <Iar> dacă ar fi unii care s'ar împotrivi, să-i cheme, potrivit legii, înaintea noastră la sorocul convenit <spre a sta> față cu acela. Și după aceea să ne înștiințați întocmai în scrisoarea noastră despre felul cum s'au petrecut lucrurile <arătând> și întinderea hotarelor.

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ *Sebuswar*, sat în raionul Huedin (reg. Cluj). ³⁾ *Gyimes*, sat în comitatul Nitra (R. Cehoslovacă). ⁴⁾ *Noghermen*, *Kyusermen*. Azi există numai Gherman, sat în raionul Deta (reg. Timișoara). ⁵⁾ *veleres metas et antiquas*.

Dat la Vişegrad, vineri după sărbătoarea fericitului Laurenţiu mucenicul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci şi trei.

Textul lat. la Pesty, III, p. 7.

Transumpt în actul capîtlului din Cenad din 3 Septembrie 1323.

190

1323 August 22.

«Carol Robert regele Ungariei întăreşte bisericii din Pécs actul său de danie din 17 Februarie 1314 referitor la moşia Kijzdijr (în comit. Baranja, R. P. Ungară). În lista denuntarilor, între alţii: Iwanka <episcop de Oradea>¹⁾, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curţii regale, «comite de Cenad şi de Nitra»¹⁾, Toma voevodul Transilvaniei şi comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VI, 2, p. 464—467.

191

1323 August 22, Vis (R. P. Ungară).

Comitele Nicolae vicejudecător al palatinului Filip amână termenul de judecată statornicit de capîtlul din Oradea în procesul lui Prebard, fiilor lui Mihail din Zelemer.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 28.

192

1323 Septembrie 1, «Oradea».

Capîtlul din Oradea adevereşte că nobilul Leustachius, fiul comitelui Marcel, a întărit şi dăruit la rândul său bisericii din Agria nişte moşii din comit. Hevesujvár (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Sztáray, I, p. 46.

193

1323 Septembrie 3, «Cenad».

Preainălţatului său domn, Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrului rege al Ungariei, capîtlul bisericii din Cenad, cuvenitele şi cucernicile rugăciuni întru domnul.

Să ştie luminăţia voastră, că am primit scrisoarea maiestăţii voastre cu următorul cuprins: «*Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei din 12 August 1323*»

Noi, așa dar, dorind, precum suntem datori, să ascultăm de porunca înălţimii voastre, am trimis împreună cu Pavel, suszisul vostru om, pe un om al nostru drept martor vrednic de crezare, anume pe magistrul Andrei soţ şi frate

¹⁾ Lacună în textul latin publicat.

canonic al nostru, pentru a aduce la îndeplinire cele de mai sus. După aceea, acel om al vostru înapoindu-se la noi împreună cu pomenitul om al nostru, ne-a arătat, că în ziua de joi după octavele adormirii slăvitei fecioare, a sosit împreună cu omul nostru la locul pomenitelor moșii, numite Ghermanul Mare și Ghermanul Mic ¹⁾ și după ce a adunat pe megieșii și pe vecinii acelor <moșii>, de față cu pomenitul om al nostru <și> neivindu-se nicio împotrivire din partea cuiva, l-a pus pe pomenitul magistrul Pavel, după porunca luminăției voastre, în stăpânirea acestor moșii împreună cu toate folosințele lor <și> potrivit semnelor de hotar mai jos arătate.

Omul vostru și omul nostru au spus că hotarele acestor moșii sunt următoarele: mai întâiu, în spre niazăzi, în sus de vâgăuna zisă Ruptură de pământ ²⁾ sunt trei movile de hotar ³⁾, de acolo hotarul se îndreaptă în spre răsărit <și> într'o livadă se află un trunchiu de copac însemnat ca semn de hotar ; de aci se îndreaptă în spre aceeași parte <și acolo> sunt trei movile de hotar într'un loc, iar după acestea hotarul merge prin câte una, două, trei, patru, cinci și pe alocuri chiar și prin câte șase movile de hotar noi și vechi, până la râul Kopyochi și trecând acel râu ajunge la un alt râu numit Bokarand, în apropierea căruia se află trei vechi semne de hotar și acolo se și sfârșește. Aceste semne de hotar despart pomenitele moșii de pământul numit Kereztes ⁴⁾ și de satul Galmar ⁴⁾. Deasemenea din spre partea satului numit Bodurfolwa ⁴⁾ semnele de hotar ale pomenitelor moșii sunt acestea: mai întâiu, lângă o vâgăună sunt două movile de hotar ; de acolo <hotarul> merge în spre răsărit printr'un fânaț la doi stejari ⁵⁾ și acolo, sub acei copaci, sunt două movile de pământ ; de acolo îndreptându-se în spre aceeași parte, hotarul ajunge la un stejar și în acest loc, mai jos de acel copac sunt două movile de hotar. Apoi hotarul merge prin pădure în spre răsărit și până ce străbate acea pădure se află în două locuri pe sub niște stejari, câte o <movilă> de hotar, și când ajunge în câmp lângă pădure, se află două movile de hotar sub un copac ; <iar> de acolo în spre răsărit se mai află două movile de hotar și acolo hotarul se mântue. Deasemenea, semnele de hotar care despart pomenita moșie Gherman cu cele ce țin de ea, de moșia Worosd ⁶⁾ sunt acestea: mai întâiu lângă râul Bukurand, sub un stejar mare, se află două movile de hotar ridicate din nou ; iar de acolo mergând în spre răsărit și abătându-se puțin spre niazăzi se află în cinci locuri câte două movile de pământ. Trecând de ele, hotarul ajunge la un mare desiș, numit cercul cu spini, ⁷⁾ sub care desiș se află două semne vechi de hotar și două noi, și acolo hotarul se sfârșește.

Dat în sâmbăta îndată înainte de sărbătoarea nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Pesty, III, p. 7—9.

Transumpt în actul lui Carol Robert regele Ungariei din 23 Octombrie 1323.

¹⁾ *Nogh Ermen, Kyus Ermen*, azi Gherman, sat în raionul Deta (reg. Timișoara). ²⁾ *feuldhasadček*. ³⁾ *metelerrae*. ⁴⁾ Așezări dispărute, tot acolo. ⁵⁾ *arborea ylicis*. ⁶⁾ Așezare dispărută tot acolo. ⁷⁾ *Tyweskerek*.

1323 Septembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi judeului, juraților, . . . ¹⁾ oaspeților și tuturor Sașilor din Șeica Mare ²⁾, sănătate și milostivire.

Acum câțva timp am trimis credinței voastre o scrisoare a noastră cu scopul ca să nu vă faceți părtași și să nu dați niciun sprijin în nelegiuirea lor preoților bisericilor voastre, care, ridicându-se întru îndărătnicie ³⁾, au făcut apel împotriva părintelui lor ⁴⁾ după osânda afuriseniei <rostită de acesta> și, încredințați fiind că faptul de a spune: «fac apel» are o putere îndestulătoare ⁵⁾, s'au îndepărtat dela ascultarea și supunerea datorată bisericii Transilvaniei, spre greaua pagubă a sufletelor lor ⁶⁾, ajungând să nu mai aibă niciun fel de cap ⁷⁾. Dar voi n'ați ținut seamă ⁸⁾ de scrisoarea noastră și nici <n'ați împlinit> ⁸⁾ porunca noastră. De aceea ⁹⁾ nu mică e mirarea noastră că ați cutezat să faceți o asemenea faptă față de noi.

Drept aceea, vă punem în vedere și vă poruncim cu tărie și cu strășnicie ca, sau să siliți pe suszișii preoți să se înapoieze la acea ascultare și supunere datorată – amod nitului episcop al bisericii de Alba, în care au stăruit întotdeauna dela întemeierea acelei biserici, sau să-i îndepărtați din bisericile voastre. Dacă veți face așa, va fi bine, dacă nu, să știți că am însărcinat pe măritul bărbat Toma, voevodul Transilvaniei, să purceadă împreună cu voi la luarea anumitor măsuri pe care le puteți afla dela dânsul. Afară de aceasta, nu voim ca aceștia . . . ¹⁾ și în privința acestui lucru am scris papii, stăpânul nostru, aducându-i la cunoștință că nu îngăduim sub niciun cuvânt ca prelații și bisericile țării noastre să fie chemați sau dați în judecată în locuri îndepărtate în afara regatului nostru și să fie siliți a se împovăra, când și așa ¹⁰⁾ sunt apăsați de o cumplită sărăcie.

Dat la Vișegrad, duminică înaintea sârăătorii nașterii sfintei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann – Werner, I, p. 376.

1323 Septembrie 11.

<Carol Robert regele Ungariei întărește actul regelui Ladislau al IV-lea din 1281, prin care acesta poruncește să fie restituite mai multe moșii bisericii din Agria. În lista demnitarilor, între alții:> Iwanka episcopul de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Benedict de Cenad.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 507–509⁹⁾

¹⁾ Lacună în textul latin publicat. ²⁾ *Schelk*, sat <odinioară și scaun săsesc> în raionul Mediaș (reg. Stalin). ³⁾ *in contumaciam erecti*. ⁴⁾ episcopul Transilvaniei. ⁵⁾ *et ideo, si dici appello valeat*. ⁶⁾ *lacună completată: gra<ve> damnum se <distra>xerunt*. ⁷⁾ *acephales lecerunt*. ⁸⁾ *non accepistis*. ⁹⁾ *completare prin: proinde sau unde*. ¹⁰⁾ *Lacună completată prin: et cum sint*.

1323 Septembrie 15, Budafelhéviz (R.P. Ungară).

Lambert judele curții regale și comite de Cenad, anunță că a amânat procesul dintre magistrul Prebard și Grigore fiul lui Ban.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 239—240.

1323 Septembrie 15, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii din Oradea facem cunoscut că, potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat, a magistrului Lambert ¹⁾, judele curții regelui și comite de Cenad, magistrul Ioachim ²⁾, fiul lui Petru, trebuia să jure împreună cu patruzeci și nouă de nobili, la octavele nașterii slăvitei fecioare, înaintea noastră — chemând în ajutor numele lui Dumnezeu și al maicii îndurării — împotriva comitelui Ivanka ³⁾ fiul lui Odun și a fiilor acestuia Odun, Nicolae, Iacob, Leukus și Toma, în pricina că atunci când s'a năpustit asupra casei sale, nu l-a luat în prinsoare și nici nu l-a rănit pe pomenitul comite Ivanka și pe fiul lui și nici nu le-a pricinuit o pagubă de șapte sute de mărci. Sosind acel soroc, el a jurat, precum era dator, împreună cu cojurătorii săi potrivit celor spuse. Numele cojurătorilor sunt acestea, adică: magistrul Nicolae, fiul lui Mykou, Ladislau, fiul lui Ștefan din comitatul Bihor, de asemenea Ioan de Chazmar ⁴⁾, din comitatul Satu-Mare; de asemenea magistrul Chaak, fiul lui Benedict ⁵⁾, din comitatul Zarand, de asemenea Ioan, fiul lui Buza, din comitatul Bihor, de asemenea Petheu, fiul lui Ștefan de Gulup ⁶⁾, din comitatul Ujvár, de asemenea Ioan, fiul lui Marcu de Syma ⁷⁾ din comitatul Békés; de asemenea Nicolae, fiul lui Andrei de Zedlech ⁸⁾, din comitatul Ujvár, de asemenea Iacob, fiul lui Andrei de Cheșereu ⁹⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Ioan, fiul lui Miuric de Kenche ¹⁰⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Toma de Kuchoth ¹¹⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Dominic, fratele lui Hutk de Chorog ¹²⁾, din comitatul Bihor, de asemenea magistrul Bartolomeu, slujbașul magistrului Alexandru, castelanul de Cheresig ¹³⁾, de asemenea magistrul Grigore, fiul lui Laurențiu de Valea lui Mihai ¹⁴⁾, din comitatul Bihor, de asemenea magistrul Nicolae, fiul lui Sexe, de asemenea Petru, fiul lui Aba de Zenyes ¹⁵⁾, din comitatul Satu Mare de asemenea Mihail, fiul lui Andrei zis Wrđung, din comitatul Satu Mare, de asemenea

¹⁾ *Lamperti*. ²⁾ *Jowachynus*. ³⁾ În text: *Jowanka, Ivanka*. ⁴⁾ Probabil *Nyires zári* în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁵⁾ *Bencenc*. ⁶⁾ *Golop*, sat în comit. Zemplén (R. Cehoslovacă). ⁷⁾ Așezare dispărută în comit. Békés (R. P. Ungară). ⁸⁾ Așezare dispărută în comit. Abauj (R. Cehoslovacă). ⁹⁾ *Kezereu*, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ¹⁰⁾ Așezare dispărută aproape de Valea lui Mihai, tot acolo. ¹¹⁾ Așezare dispărută aproape de Girișul de Criș în raionul Oradea. ¹²⁾ Așezare dispărută în comit. Bihar (R. P. Ungară). ¹³⁾ *Keruszeg*, sat în raionul Oradea. ¹⁴⁾ *Nog Myhal*, orașel în raionul Săcueni. ¹⁵⁾ Așezare dispărută în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Gheorghe, fiul lui Endus, din comitatul Satu-Mare, de asemenea Ioan, fiul lui Gemeyn, din comitatul Bihor, de asemenea Ioan, fiul lui Pancrațiu de Dindileag ¹⁾, din comitatul Satu-Mare, de asemenea Ioan de Morsa ²⁾ din comitatul Bihor, de asemenea Andrei cel mare de Parlad ³⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Iacob fratele lui Chor de Ghiorac ⁴⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Ioan zis Chertli, din comitatul Satu-Mare, de asemenea Wgud, fiul lui Samson, din comitatul Bihor, de asemenea Beke, fiul lui Desideriu ⁵⁾, din comitatul Bereg, de asemenea Oldumeriu din Sarang ⁶⁾, de asemenea Laurențiu nobil din Katha ⁷⁾, de asemenea Toma, fiul lui Rorand de Komoroud ⁸⁾, din comitatul Szabolcs, de asemenea Ladislau, fiul lui Benedict de Zend ⁹⁾, din comitatul Ujvár, de asemenea Petru, fiul lui Gheorghe, nobil din Thorda ¹⁰⁾, din comitatul Bekes, de asemenea Ioan, fiul lui Andrei de Kemend ¹¹⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Pavel, fiul lui Chepan de Parlag, din comitatul Bihor, de asemenea Simion, fiul lui Toma de Syvegd ¹²⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Cykou de Hodoș ¹³⁾, din același <comitat>, de asemenea Dumitru, fiul lui Pavel de Thamasy ¹⁴⁾, din comitatul Szabolcs, de asemenea Toma zis Nakas, nobil din Kenche din comitatul Bihor, de asemenea Pethene, fiul lui Alexandru nobil din Șeredeu ¹⁵⁾, din comitatul Crasna, de asemenea Ladislau, fiul lui Bachou, de asemenea Andrei, fiul lui Andrei de Șeredeu, din comitatul Crasna, de asemenea Martin, fiul lui Chorre de Ban ¹⁶⁾, din comitatul Crasna, de asemenea Benedict, fiul lui Mihail, nobil din Belgez ¹⁷⁾, din comitatul Crasna, de asemenea Akur, fiul lui Ștefan nobil din Ratin ¹⁸⁾ din același <comitat> Crasna, de asemenea Lucaciu, fiul Iacob de Badon ¹⁹⁾ din același <comitat> de asemenea Avram, fiul lui Marcu nobil din Cosniciu de Jos ²⁰⁾, din comitatul Crasna, de asemenea Andrei, fiul lui Ștefan de Septel ²¹⁾, din comitatul Bihor, de asemenea Pavel, fiul lui Petru de Mendzenth ²²⁾, din același <comitat>, de asemenea Prenth, fiul lui Myke, nobil din Peyrcb ²³⁾, de asemenea Nicolae, fiul lui Merhard de Cubuicut ²⁴⁾, din comitatul Bihor.

¹⁾ *Dengleg*, azi Dindești, sat în raionul Carci (reg. Baia - Mare) ²⁾ Așezare dispărută aproape de Biharea, raionul Oradea. ³⁾ Așezare dispărută aproape de Debrețiu (R. P. Ungară). ⁴⁾ *Garah*, sat în raionul Salonta (reg. Oradea). ⁵⁾ *Deseu*. ⁶⁾ *Sáránd*, sat în comit. Bihar (R. P. Ungară). ⁷⁾ Sat în comit. Pest-Pilis-Solt-Kiskun (R.P. Ungară). ⁸⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁹⁾ Sat în comit. Abauj (R. Cehoslovacă). ¹⁰⁾ *Bihartorda*, sat în R. P. Ungară. ¹¹⁾ Așezare dispărută aproape de Ciuneghiu, în raionul Salonta. ¹²⁾ Așezare dispărută aproape de Hodoș în raionul Oradea. ¹³⁾ *Huduș*, sat tot acolo. ¹⁴⁾ Așezare dispărută în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ¹⁵⁾ *Gereden*. Mai jos corect: *Seveden*, sat în raionul Șimleul-Silvaniei (reg. Oradea). ¹⁶⁾ Sat tot acolo. ¹⁷⁾ *Wyllgezd*, sat tot acolo. ¹⁸⁾ *Rakun*, sat tot acolo. ¹⁹⁾ *Baldur*, sat în raionul Zalău (reg. Cluj). ²⁰⁾ *Kaduch*, sat în raionul Șimleul Silvaniei. ²¹⁾ Așezare dispărută în comit. Bihar (R. P. Ungară). ²²⁾ Așezare dispărută aproape de Cubuicut în raionul Săcueni. ²³⁾ *Mikepércs*, sat în comit. Bihar (R. P. Ungară). ²⁴⁾ *Kubulkuth*, sat în raionul Săcueni.

Dat la octavele suspomenite ale nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

<Pe verso:> Adeverință pentru magistrul Joachim, fiul lui Petru, cu privire la depunerea jurământului, împreună cu cincizeci de nobili, împotriva comitelui Ivanka, fiul lui Odun și a fiilor săi.

Textul lat. în Békésmegyei okl., p. 1—2.

198

1323 Septembrie 20.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Chibzuința prevăzătoare a regilor trebuie nu numai să statornicească cele ce sunt dar să și păstreze în starea cuvenită cele statornicite în chip legiuit. Drept aceea, prin cuprinsul scrisorii de față, voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că venind înaintea noastră comitele Dominic, zis Saar, castelanul de Jowkw ¹⁾, credinciosul nostru, ne-a înfățișat un privilegiu întărit cu pecetea noastră cea veche și de demult, întocmit cu privire la dăruirea unor pământuri stăpânite <de el> și numite Phylupteluke ²⁾ și Rygachteluke ²⁾ cerându-ne cu stăruitoare rugăminte ca să încuviințăm acel privilegiu sau acea danie a noastră și pentru mai neclintită păzire a dreptului său să binevoim a o întări din milostivire regească prin punerea pecetii noastre noi și adevărate. Cuprinsul acestui privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 Iunie 1318>.

Noi, așa dar, plecând cu bunăvoință urechea la dreptele și legiuitele cereri ale celui comite Dominic, primim, întărim și încuviințăm suszisul privilegiu al nostru, adus nouă, nesticat în nicio parte a sa și trecut ³⁾ din cuvânt în cuvânt, în scrisoarea de față, și precum am dat suszisele moșii mai înainte celui comite Dominic, astfel și acum i le întărim lui și moștenitorilor săi, spre a le stăpâni și a le avea în veci <etc.>. Spre amintirea și trăinicia veșnică a acestei întăriri am dat scrisoarea de față întărită cu puterea dublei noastre pecetii noi și adevărate.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei, lector al bisericii din Pécs, iubitul și credinciosul nostru, cu întărirea pecetii noastre, <locul de> vicecancelar

¹⁾ Cetatea Jókő, în comit. Nitra (R. Cehoslovacă) ²⁾ Așezări dispărute în raionul Timișoara. ³⁾ În textul latin publicat: *istum*, greșit în loc de *insertum*

al curții noastre fiind vacant ¹⁾ în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, a douăsprezecea zi înainte de calendele lui Octombrie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și treilea. Venerabilii întru Hristos părinți Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocea; episcopii: Ioan de Nitra, Benedict de Cenad, Gheorghe al Sirmiuului, Nicolae de Győr, Ladislau de Pécs, Iwanka de Oradea, Herric de Vesprim, Chanadin de Agria, fratele Petru al Bosniei și Andrei al Transilvaniei, păstorind în chip fericit bisericile <lui Dumnezeu>; măriții bărbați Filip palatinul, comitele de Zips și de Ujvár ²⁾, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčín, magistrul Lambert, judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, comite de Sopron și de Komarno, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bedrog, Mykli vistierul doamnei regine, prea scumpa noastră soție și comite de Saros, magistrul Desideriu judele curții doamnei regine, Dionisie marele nostru stolnic și Blasiu marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și alții mulți ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. în Ortway, I, p. 33—37.

199

1323 Septembrie 21.

<Carol Robert regele Ungariei întărește un privilegiu mai vechiu al său prin care Ioan și Gheorghe, fiii lui Ioachim, slujitori ai banului Ioan sunt scoși din starea de iobagi de cetate ³⁾. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 134—135.

200

1323 Septembrie 26, Loprethaza (U.R.S.S.).

Filip palatinul Ungariei adevărește obligația luată de comitele Desideriu ⁴⁾, fiul lui Beche, în procesul său cu Gabrian, de a prezenta în adunarea ce se va

¹⁾ *aule nostre vicecancellario vacante sigilli nostri confirmationis*. Text indoelnic. Prezența cuvintelor *sigilli nostri confirmationis* în mijlocul frazei privind vacanța slujbei de vicecancellar e datorită poate unei editări greșite a textului. Pentru formula corectă vezi actul din 9 Octombrie 1323 (Zimmermann-Werner, I, p.377). La data aceea Andrei era vicecancellar titular. ²⁾ *Wywar*. ³⁾ *iobagionatu castri*. ⁴⁾ *Deseu*.

ține în comit. Satu-Mare o scrisoare a <fostului> palatin și alta a capitlului din Oradea, pentru a dovedi că moșia sa numită Mattyus nu aparține comitatului Bereg (URSS), ci comitatului Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I. p. 240.

201

1323 Octombrie 9.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, <tuturor> credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire veșnică întru domnul.

Dacă ni se cere ceea ce e drept și cinstit, se cuvine ca maiestatea regală să-și dea fără greutate încuviințarea, mai ales în cele ce ¹⁾ se văd că sunt spre folosul bisericilor lui Dumnezeu.

Drept, aceea prin cuprinsul acestei scrisori, voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea noastră chibzuitul bărbat magistrul Nicolae, prepozitul bisericii din Transilvania, iubitul și credinciosul nostru, ne-a înfățișat în numele său și în locul și în numele tovarășilor săi, din capitlul aceleiași biserici, un privilegiu al lui Ladislau, răposatul ilustru rege al Ungariei de strălucită amintire, prea iubitul nostru înaintași și văr, privind două părți din vama ²⁾ dela Vințul de Jos ³⁾, adică a părții regelui dăruite de regele Andrei, strămoșul nostru numitei biserici din Alba Transilvaniei, rugându-ne și cerând cu stăruință să binevoim a cuprinde și a trece întocmai acel privilegiu al regelui Ladislau în scrisoarea de față, a încuviința dania celor două părți de vamă și a o întări cu punerea pecetii noastre noi și adevărate, spre cheazășia unei mai bune păstrări a dreptului acelei biserici. Cuprinsul acestui privilegiu este următorul: <Urmează actul lui Ladislau al IV-lea regele Ungariei, din 1289 după August 6>. Noi, așa dar, cercetând adevărul asupra acelui privilegiu al domnului Ladislau <înaintașul nostru>, la cererea dreaptă și legiuită a pomenitului magistru prepozitul Nicolae, găsim bun și încuviințăm <din milostivire regească> acel privilegiu, fără răsături, fără tăieturi și nesticat în nicio parte a sa, așa precum e trecut aici din cuvânt în cuvânt, sau dania celor două părți din suszisa vamă făcută pomenitei biserici și o întărim cu sfatul și învoirea prelaților și baronilor noștri prin ocrotirea actului de față și prin punerea noii și adevăratei noastre peceti duble ca să dănuiască în veci. Așa dar, pentru ca și cuprinsul acestei încuviințări și întăriri a noastre să primească puterea veșnică trăinicii și ca să nu poată fi niciodată zădărnicit

¹⁾ În doc. urmează un cuvânt ce nu poate fi citit după fotocopie.

²⁾ *tribuli*.

³⁾ *de inferiori Vynch*, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara).

de cineva în viitor am dat scrisoarea noastră privilegială de față întărită cu puterea suspomenitei noastre peceți duble noi și adevărate.

Daț de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei <lector al bisericii din Pécs>, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, în ziua a șaptea înainte de idele lui Octombrie, iar în al doamnei noastre de asemenea în al douăzeci și treilea an. Venerabilii întru Hristos părinți: Boleslav arhiepiscopul bisericii de Strigونیu și <comite perpetuu> al aceluși loc, și fratele Ladislau arhiepiscopul bisericii de Calocca și cancelar al curții noastre; episcopii Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe de Sirmiu, Ladislau de Pécs, fratele Petru al Bosniei, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei, <Herric de Vesprim>, cancelarul curții doamnei regine, prea scumpa noastră soție și Chanadin de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui dumnezeu; măriții bărbați Filip palatinul și comite de Zips și de Ujvár și judele Cumanilor, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și Trenčín, Lambert judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, comite de Sopron și de Kamarno, Mykch <marele vistier al doamnei> regine, comite de Saros și de <Zemplen>, Desideriu judele curții aceleiași doamne regine, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Blasiu marele nostru comis, comite de Hont, Dionisie marele nostru stolnic, castelanul de Mehadia, Nicolae <zis> Treutul, comite de Pojon și Nicolae, fiul lui Gylet, comite de Somogy și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile <țării noastre>.

Institutul de Istorie și Filosofie, Cluj.

Fotocopie după orig. lat. din arh. Capit. din Alba Iulia. Publicat în regest la Zimmermann-Werner, I, p. 377.

202

1323 Octombrie 11, Sibiu.

Noi, fratele Zanus, priorul și întregul convent al ordinului fraților predicatori ¹⁾ și Conrad gardianul și întregul convent al ordinului fraților minoriți dăm de știre ²⁾ că, din partea parohilor capitlului din Șeica Mare ³⁾ chibzuiții bărbați: Gheorghe, parohul bisericii din Frâța ⁴⁾ și . . . ⁵⁾ <din> Șeica Mare ne-au înfățișat o scrisoare a ilustrului rege al Ungariei, cerându-ne stăruitor să punem să se transcrie cuvânt cu cuvânt numita scrisoare, al cărei cuprins este următorul: <Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei din, 4 Septembrie 1323>.

Așa dar noi, încuviințând cererea lor am pus să se transcrie acea scrisoare cuvânt cu cuvânt și am însemnat-o prin atârnarea peceților noastre.

¹⁾ *Dominicani*. ²⁾ lacună în text completată prin: *memorie commendamus*. ³⁾ *Schel*. sat în raionul Medias (reg. Stalin). ⁴⁾ *Villa Dominarum*, azi Axente Sever, sat tot acolo. ⁵⁾ Lacună în textul latin publicat.

Dat la Sibiu, în a cincea zi înainte de idele lui Octombrie, în al optulea an al păstoriei părintelui papa Ioan al XXII-lea, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 377.

203

1323 Octombrie 23.

Carol, din mila lui dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor avea cunoștință despre cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Se cade slavei și cinstei maiestății regale să facă a rodi credincioasele slujbe ale credincioșilor săi prin milostivirea belșugului și să le îmbărbăteze și mai mult inimile lor prin darul răsplății. Drept aceea, voim ca prin aceste rânduri să ajungă la cunoștința tuturor, că deoarece magistrul Pavel zis Maghor, castelanul de Gyimes¹⁾, credinciosul nostru ne-a cerut ca pentru slujbele sale vrednice făcute maiestății noastre, să-i dăm și să-i hărăzim pe veci niște moșii²⁾ numite Ghermanul Mare și Ghermanul Mic³⁾ în comitatul Caras, noi luând cu tragere de inimă pildă dela bunul obicei al regatului nostru în ceea ce privește grija ce trebuie avută față de fiecare dintre credincioșii noștri <și> dorind să purcedem cu bună știință, am poruncit printr'o scrisoare a noastră credincioșilor noștri <din> capitulul bisericii din Cenad, ca să se trimeată un om al lor drept martor vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Pavel, fiul lui Dionisie din neamul Chanad sau Dominic, fiul lui Gotaal, dacă celălalt va lipsi, după ce va fi adunat pe vecini și megieși cercetând <hotarele> potrivit vechilor și adevăratelor semne de hotar și ridicând noi semne de hotar lângă cele vechi, să pună în stăpânirea susziselor moșii, cu toate folosințele lor pe pomenitul magistru Pavel, ca să le stăpânească pe veci, dacă nu se va ivi nicio împotrivire. Iar dacă ar fi unii care s'ar împotrivi⁴⁾ să-i cheme împotriva acestuia în fața noastră la un soroc potrivit <și> să ne înștiințeze întocmai în scris despre felul cum s'au petrecut lucrurile. Apoi pomeniții noștri credincioși <adică> numitul capitolu al bisericii din Cenad, ne-au scris precum urmează: <Urmează actul capitolului din Cenad din 3 Septembrie 1323>. Noi, așa dar, fiind astfel lămuriți din adevărata și legiuita dare de seamă a credincioșilor noștri din pomenitul capitolu din Cenad, cu privire la suszisele moșii și luminat cu bună știință, reamintindu-ne de necontenitele slujbe pline de vrednicie ale pomenitului magistru Pavel, credinciosul nostru, în îndeplinirea

¹⁾ Gyimes, sat în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ²⁾ possessiones. ³⁾ Noghermen, Kyuscmen, azi Gherman, sat în raionul Deta (reg. Timișoara). ⁴⁾ contradictores.

căroră el a împăcat în chipul cel mai mulțumitor sufletul nostru regesc, și s'a arătat față de maiestatea noastră și vrednic și bun de răsplata regească și cu toate că slujbele sale credincioase ar fi vrednice pe drept să primească mult mai multe <ca răsplată> dela măriă noastră, totuși întru oarecare răsplătire a credincioaselor sale slujbe am dat, am dăruit și am hărăzit pomenitului magistru Pavel și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi pomenitele moșii numite Ghermanul Mare și Ghermanul Mic, cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat. Intru amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea de față, în-tărită cu puterea dublei noastre peceți, noi și autentice.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei, lector de Pécs, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei, în a zecea <zi> înainte de calendele lui Noembrie, iar al domniei noastre de asemenea al douăzeci și treilea an. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: Boleslav, arhiepiscopul de Strigoniū și fratele Ladislau, arhiepiscopul de Calocca și cancelarul curții noastre și episcopii: Ioan de Nitra, Benedict ¹⁾ de Cenad, Nicolae de Györ, Gheorghe al Sirmiuului, Ladislau de Pécs, Iwanka de Oradea, fratele Petru al Bosniei, Andrei al Transilvaniei, Hërric de Vesprim și Chanadin de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui dumnezeu; <iar> măriții bărbați: Filip palatinul, comite de Szepes și de Ujvár, Dunitru marele nostru vistier <și> comite de Bač și Trenčín, magistrul Lambert ²⁾, judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae ban al întregii Slavonii <și> comite de Sopron și Komarno, Pavel de Mačva <și> comite de Sirmiu, de Vucovo și de Bodrog, Dionisie marele stolnic, Blasiu marele nostru comis, Nicolae comite de Pojon și alții mulți ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. în Pesty, III, p. 6—10.

204

1323 Octombrie 26, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește jurământul depus de Ioan în procesul cu Lucaci din Peecli (R. P. Ungară) privitor la înstrăinarea unor bunuri.

Regest în Kállay, I, p. 52.

205

1323 Octombrie 27, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii din Oradea, dăm de știre că <etc.> Ioan, fiul lui Ștefan, fiul lui Mihail zis Lengel, a plătit <etc.> în ziua de miercuri înainte de sărbătoarea

¹⁾ În text, prescurtat: *Bedicto*. ²⁾ *Lampertus*.

tuturor sfinților, șapte mărci pentru sdrobirea degetelor lui Elye, iobagul ¹⁾ magistrului Toma, comitele de Ugocea.

Dat a doua zi după data de mai sus, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Anjou, II, p. 89—90.

206

1323 Octombrie 30, Mieske.

Noi Filip palatinul, jude al Cumanilor <și> comite de Zips și de Ujvár, prin cuprinsul <scrisorii> de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că deoarece, din porunca și cu dreapta încuviințare a domnului nostru regele, dimpreună cu toți nobilii comitatului Bihor și cu cei opt jurați, în adunarea noastră făcută și ținută în același comitat, potrivit cu rânduiala legii am ridicat vama dela Deapoi²⁾, care împotriva legii și pe nedrept fusese așezată de fiii lui Lucaci, înlăturând-o cu totul, ca <fiind> o vamă nedreaptă, și prin hotărîrea acelorași nobili și prin mijlocirea scrisorii noastre privilegiale am întărit dreptul de vamă dela Parhida ³⁾ al lui Ioan, fiul lui Ivanka, fiul comitelui Cosma, hotărâm și prin <scrisoarea> de față poruncim cu tărie și strășnicie tuturor negusturilor și oricăror altor călători, care trec pe drumul dela Parhida și trebuie să plătească vamă, să <treacă> pe drumul dela Parhida și să nu cuteze a trece, pe vreun alt drum plătind numai acolo vama legiuită. Iar cei ce vor fi prinși că au trecut pe vreun drum lăturalnic, pentru această faptă vor fi despuiați de toate lucrurile lor. Hotărîm ca oriunde va fi arătată această <scrisoare> să fie vestită drept <insuși> cuvântul nostru.

Dat în satul Myxe ⁴⁾, în duminica dinaintea sărbătorii tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Anjou, II, p. 94.

207

1323 Octombrie 31.

<Carol Robert regele Ungariei, întărește lui Frederic, fiul comitelui Dwynt, comitatul Gechke și mai multe moșii în Jugoslavia. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Lambert judele curții regale și comite de Nitra și de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie marele stolnic și castelan de Mehadia ⁵⁾.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 142—143.

¹⁾ În textul lat. publicat, de sigur greșit, *iobagiorum*. ²⁾ *Gaapal*, pustă în teritoriul com. Roșiori, raionul Oradea. ³⁾ *Privardhida*, sat tot acolo. ⁴⁾ Azi Mieske, pustă aproape de Oradea. ⁵⁾ *Mychald*, sat în raionul Almaș (reg. Timișoara).

1323 Noembrie 2.

Cei patru juzi ai nobililor din comitatul Satu-Mare obligă pe Laurențiu, fiul lui Grigore din Petrești¹⁾, să jure împreună cu nouăsprezece cojurători, în ziua de 18 Noembrie în biserica sf. Mihail din Vada²⁾ în fața lui Martin, fiul lui Petru din Vada, că nu a prădat la 7 Ianuarie împreună cu magistrul Toma, satul Rusal³⁾ al lui Gheorghe și Petru, fiii lui Grigore.

Regest în Kállay, I. p. 52.

209

1323 Noembrie 6.

«Carol Robert regele Ungariei întărește la cererea lui Feldric, fiul comitelui Dwym, un privilegiu al său din 1322, prin care confirmă un privilegiu al regelui Bela al IV-lea din 1260 privitor la cetatea Senj (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 580—581.

210

1323 Noembrie 7.

«Carol Robert regele Ungariei întărește lui Frideric, fiul comitelui Dwym un privilegiu al său din 1322 privitor la cetatea Senj (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 144—145.

211

1323 Noembrie 20.

«Carol Robert regele Ungariei răsplătește pe magistrul Mykel. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 470—472.

¹⁾ *Petri*, sat în raionul Carei (reg. Baia Mare). ²⁾ Azi pustă lângă Urziceni, tot acolo. ³⁾ Azi *Rossáy*, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară).

1323 Noembrie 23, Buda.

Toma, vicejudecător al palatinului Filip, adeverește neprezentarea la judecată a fiilor lui Antonie ¹⁾ din Seleușul Mare (URSS) și pierderea procesului lor împotriva lui Ștefan zis Bugar, Guna și Toma cel mare, citați prin conventul din Oradea.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 242—243.

213

1323 Noembrie 27.

«Carol Robert regele Ungariei întărește niște moșii magistrului Nicolae fiul lui Ștefan, fiul lui Halolth ²⁾. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 457—463.

214

1323 Noembrie 27.

«Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Iacob, prepozitul capitlului din Zagreb, actul de cumpărare a pământului Thornawa (Jugoslavia) de către acel capitlu. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 147—148.

215

1323 Noembrie 29.

«Carol Robert regele Ungariei întărește actul dat de Ioan banul Slavoniei privitor la drepturile și libertățile capitlului din Zagreb (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcop de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 149—150.

¹⁾ *Antalius*. ²⁾ In text și forma *Hoholth*.

1323 Decembrie 8.

<Carol Robert regele Ungariei întărește învoiala încheiată între magistrul Emeric de Beche și comitele Dombov. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert, judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 246—247.

1323 Decembrie 8.

<Carol Robert regele Ungariei întărește actul său din 1317 dat mănăstirii Heiligenkreuz (Austria). În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Nitra și de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 416—419.

1323 Decembrie 8.

<Carol Robert regele Ungariei întărește lui Desideriu¹⁾, fiul lui Dionisie din neamul Heder, judele curții reginei, actul său din 9 Martie 1318 privitor la moșia Buchsaag din comit. Győr (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Héderváry, I, p. 18—19 (cu data greșită: 8 August 1323).

1323 Decembrie 10, Budafelrhéviz (R. P. Ungară.)²⁾.

Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, adevărește înțelegerea dintre Emeric de Bechey și Dumbov cu privire la unele moșii din comit. Cenad (Jugoslavia), pe temeiul unei scrisori de învoială³⁾, eliberate de capitlul din Arad⁴⁾.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 244—245.

Transumpt în actul regelui Carol Robert din 12 Decembrie 1323.

¹⁾ *Dese i.* ²⁾ *in villa sancte Trinitatis de calidis aquis* ³⁾ *litteras compositionales.*
⁴⁾ *Orodiensis.*

1323 Decembrie 10.

«Carol Robert regele Ungariei întărește lui Petru și Nicolae, fiii lui Phile, moșia Dumbow (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, și Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 152—156.

221

1323 Decembrie 12.

«Carol Robert regele Ungariei întărește la cererea magiștrilor Petru și Nicolae, fiii lui Phile, privilegiul său din 1322. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 157—158.

222

1323 Decembrie 12, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei întărește comitelui Dumbo actul din 10 Decembrie 1323 al magistrului Lambert, judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra privitor la niște moșii din comit. Cenad (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 243—246.

223

1323 Decembrie 14, «Dealul Orășii».

Iacob, prepozitul și conventul mănăstirii sfântului Ștefan întâiul mucenic din Dealul Orășii tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim ca prin aceste rânduri să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că înfățișându-se înaintea noastră nobilii bărbați: magistrul Ioan fiul lui Toma, fiul lui Gabriel pe de o parte și Gabrian, Ioan, Ștefan, Toma și Gheorghe, fiii lui Ioan, fiii lui Gabrian, pe de altă parte, ne-au mărturisit prin viu graiu, într'un glas, că au rânduit între ei următoarea împărțire veșnică cu privire la moșiile lor numite Tămășeni ¹⁾ și Băbești ²⁾ aflătoare în comitatul

¹⁾ *Varaŷa*, sat în raionul Oașului (reg. Baia-Mare). ²⁾ *Babun*, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare).

Ugocea¹⁾ și Lazuri²⁾ aflătoare în comitatul Satu-Mare, de asemenea moșiile Pop³⁾, Feyerche,³⁾ Charnawada³⁾ aflătoare în comitatul Bereg, <și anume> că sus pomenitele moșii numite Tămășeni, Băbești și Lazuri, cu toate folosințele lor și toate cele ce țin de ele au căzut în dreptul și stăpânirea⁴⁾ pomenitului magistru Ioan, fiul lui Toma, spre a le stăpâni pe veci, afară de locul cetății⁵⁾ pe care a spus că-l au d. m. preună. De asemenea moșiile Pop, Feyerche <și> Charnawada au căzut împreună cu cele ce țin de ele și cu folosințele lor pomeniților fii ai lui Ioan, ca să le stăpânească pe veci.

Și au mai spus anume că i-au rămas pomenitului magistru Ioan celelalte moșii dobândite de tatăl său, anume <de> magistrul Toma, ori unde le-ar avea în regatul Ungariei, ca să le stăpânească în pace, iar pe de altă parte rămânându-le de asemenea pomeniților fii ai lui Ioan, moșiile dobândite de tatăl lor pe care le au, ca să le stăpânească pe veci. Nu trebuie trecut sub tăcere <nici faptul> că s'au legat ca toate procesele și pricinile atât cele privitoare la împărțirea moșiilor, cât și altele ce ar voi să le pornească unul împotriva altuia să le socotească stinse și fără vreo putere și s'au îndatorat <de asemenea> unii față de alții să păstreze o tăcere veșnică în privința celor de mai sus și a fiecărui lucru în parte, prinzându-se prin acest legământ că dacă vreuna din părți sau vreunul <din ei> ar căuta să strice pomenita împărțire sau ar voi să stârnească vreo pricină de judecată⁶⁾ să fie pedepsit ca vinovat de o pără nedreaptă⁷⁾. Părțile s'au legat de bunăvoie la aceasta.

Intru mărturia acestui lucru și spre veșnică sa trăinicie, la cererea părților, am dat această <scrisoare> împărțită în două pe la mijloc⁸⁾ prin literele alfabetului și întărită prin punerea peceții noastre atârinate.

Dat a doua zi după sărbătoarea fericitei fecioare Lucia, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zichy, I, p. 248—249.

224

1323 Decembrie 15, Budafelhéviz (R. P. Ungară).

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad statornicește un nou termen pentru judecata dintre mănăstirea cu hramul sfântului Iacob din Zeliezovce (R. Cehoslovacă) și aceea din sfânta Margareta, azi în Budapesta.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 106—107.

¹⁾ Hugacha. ²⁾ Lazar, sat tot acolo. ³⁾ Sate în U.R.S.S. ⁴⁾ in jus <ei> proprietatem. ⁵⁾ locus castris. ⁶⁾ aliquam questionis materiam excitare. ⁷⁾ in pena calumpnie. ⁸⁾ alphabetum per medium bipartitas.

1323 Decembrie 19.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Pavel, fiul lui Emeric și magiștrilor Pavel și Nicolae, fiii lui Phyle, niște moșii în comit. Vukovo și Požega (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 159—162.

1323 Decembrie 20, <Cluj>.

Noi, Toma Ruffus ¹⁾, judele, și obștea sftenicilor jurați ²⁾ ai orașului Cluj, prin cuprinsul celor de față, dăm de știre și facem cunoscut, tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră chibzuiții și prevăzătorii bărbați, magistrul Iacob Bolkyscher pe de o parte și croitorul Sigismund, pe de alta, concetățeni de ai noștri, magistrul Iacob ne-a spus și ne-a arătat prin viu graiu că a dat și a vândut suspomenitului Sigismund și moștenitorilor lui, pentru două sute de florini fără zece, socotindu-se fiecare florin câte o sută de dinari, plătiți în întregime de numitul Sigismund, locul sau casa lui aflătoare și așezată între partea sa de moștenire ³⁾ și cealaltă casă a zisului magistru Iacob, în fața bisericii noastre parohiale, spre apus, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci și nestrămutat împreună cu toate folosințele și clădirile și cu hotarele adevărate ce țin de ea, între care au stăpânit-o slobod numitul magistru Iacob și înaintașii ⁴⁾ săi și anume împreună cu zidul dealungul părții sale ⁵⁾, despre care se știe că și mai de mult <a ținut> și acum ține mereu de zisul loc sau casă și care se află așezat pe pământul locului vândut, după cum și tovarășii noștri jurați și anume Ioan Rwtsch, Petru Czekel și celălalt Ioan Popparth ne-au spus într'un glas, după cuvenita vedere și cercetare a hotarelor, față cu vrednicul de cinste bărbat domnul doctor în medicină, Ioan Meyerleyn de Cionno, atunci parohul nostru.

Și i-a dat și i-a lăsat cu învoirea rudelor sale, fără a-și păstra zisul magistru Iacob și moștenitorii lui niciun drept de stăpânire asupra numitei case, ci trecând pe veci întregul lor drept de stăpânire ⁶⁾ asupra pomenitului Sigismund și moștenitorilor lui. Magistrul Iacob a mai adăugat că suszisul Sigismund și moștenitorii lui și suspomenitul paroh al nostru și urmașii lui vor fi datori fără încetare să păstreze cu toții cu osteneala și cheltuelile lor deopotrivă șanțurile ce duc spre numita parte a sa, după cum, tot astfel, zisul Sigismund și moștenitorii lui, pe ecum și pomenitul magistru Iacob și urmașii lui vor fi datori dar <numai> pe

¹⁾ ceļ Roșu. ²⁾ *universitas iuralorum consulum.* ³⁾ *dotem* ⁴⁾ *condecessores.* ⁵⁾ *doli.*
⁶⁾ *ius et dominium.*

vremea sa să păstreze cu osteneala și cheltuelile lor deopotrivă șanțurile ce duc spre cealaltă casă a susnunitului magistru Iacob. Pe lângă aceasta magistrul Iacob s'a mai legat în numele său și al moștenitorilor săi, ca, în curgerea vremii, să-l apere totdeauna și oriunde, cu osteneala și cheltuelile sa, pe numitul Sigismund și pe toți urmașii lui, împotriva tuturor aceluia care ar voi să-l turbure pe nedrept din pricina zisei case. Spre anuntirea acestui lucru am pus să se dea scisoarea de față, întărită spre veșnică trăinicie prin atârarea pecetii noastre celei mari.

Dat în ajunul sărbătorii sfântului apostol Toma, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și trei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 377—378.

227

1323 Decembrie 28.

<Carol Robert regele Ungariei întărește capitlului din Strigoniu un privilegiu al regelui Bela al IV-lea. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale¹⁾, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 408—409.

228

1323 Decembrie 31.

<Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Ioan, abatele mănăstirii Toplica (Jugoslavia), dania făcută acestei mănăstiri de către banul Ștefan și fiii săi. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 166—167.

229

1324.

<Carol Robert regele Ungariei întărește un privilegiu al regelui Ladislau al IV-lea dat în 1273 mănăstirii din Abram (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 509—511.

¹⁾ In alte documente e amintit și cu slujba de comite de Nitria și de Cenad.

1324.

... că venind în fața regelui Carol, pe de o parte Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Gabriel din neamul Kata, pentru el și pentru fiii săi Toma și Mihail, iar pe de altă parte, Petru, fiul fostului magistru Emeric, fiul lui Johanca, cumătrul susnumitului rege Carol de fericită pomenire, pentru el și pentru frații săi Nicolae, Ladislau și Barnaba, precum și Ioan și Ladislau, fiii lui Nicolae, fiul aceluiși Johanca, deasemenea pentru ei, pentru tatăl lor și pentru Nicolae, fratele lor bun, precum și Matei, fiul lui Andrei, fratele cucernicului intru Hristos părinte domnul Johanca episcopul de Oradea, prea iubitul cumătru al regelui Carol, pomenitul Ioan, fiul lui Toma, a mărturisit că, din învoirea vecinilor, a vândut cu drept deplin și pe veci numiților fii ai lui Emeric și magistrului Nicolae cu fiii săi și pomenitului Matei, pentru ca s'o aibă și s'o stăpânească neclintit, împreună cu morile, pădurile, roadele și toate foloasele sale, o moșie a sa cu adevărat de moștenire numită Eusi¹⁾, «ce fusese» a lui Ștefan, fiul lui Benedict, și i-a revenit lui, aflătoare aproape de orașul Oradea, lângă râul Criș și din care o dreaptă jumătate era a lui.

Deoarece, după cum ne-a spus, din pricina unor nevoi de neînălțurat, care i-au adus altădată multe cheltuieli păgubitoare pentru moșiile și celelalte bunuri ale sale, nu putuse «zălogi» acea moșie unor oameni din neamul său, o zălogise încă de mai multă vreme pomeniților magiștri Emeric și Nicolae, fiii lui Johanca și fiilor acestora și lui Matei fiul lui Andrei, pentru patruzeci de mărci de argint bun, sub pedeapsa «plății» îndoite sub care va cădea «dacă nu va plăti la soroc». Deoarece niciun om din neamul său nu s'a îngrijit până acum, de atâta vreme, să scoată acea moșie Eusi, zălogită, după cum s'a spus, și întru cât nici el n'a putut înapoia «banii», întocmind scrisori și acte legale, el «a vândut-o» pentru patruzeci de mărci de argint bun și a îndoitului acestora, pentru un pământ pustiu numit Peleuka²⁾, aflător în comitatul Bihor, aproape de satul Derechke³⁾ lângă râul Kekello⁴⁾ și pentru o vie bună, așezată și sădită în hotarul Orăzii, pe care pomeniții fii ai lui Emeric și Nicolae și Matei, arătându-se binevoitori față de el⁵⁾, i le-au dat și i le-au lăsat⁶⁾, «etc.», lui și prin el moștenitorilor săi «etc.», cu toate că pomenita moșie Eusy nu prețuia atâta.

Rezumat lat. în Anjou, II, p. 172—173 (într'un act din 18 Martie 1360).

1) *Osi*, azi pustă aproape de Oradea. 2) Așezare dispărută în comit. Bihor (R. P. Ungară). 3) Derecske, sat tot acolo. 4) *Azi Kékhallo*. 5) *eidem compacienter condescendo*. 6) În text singularul: *dedisset et tradidisset*, în loc de plural.

1324 Ianuarie 3.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Iodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru dăruitorul mântuirii.

A încuviința fără greutate dreptele dorințe ale celor ce ne roagă, <ne> cere și dreptul și <ue> îndeamnă și <slujba> înălțimii regale. Drept aceea, prin aceste rânduri voim să aducem la cunoștința tuturor că Mihail și Nicolae, fiii lui Albert de Jucul de Jos ¹⁾, credincioșii noștri, înfățișându-se înaintea noastră ne-au arătat un privilegiu al nostru purtând vechea noastră pecete de mai înainte privitor la dania unei moșii numite Paulusteluke ²⁾ și a unei păduri numite Imbu ³⁾ aflătoare în comitatul Dobâca, cerându-ne cu smerită rugămintă să binevoim, prin regească milostivire, să încuviințăm numitul privilegiu sau danie și s'o întărim spre necurmată amintire prin atârnarea peceții noastre noi și autentice. Cuprinsul cărui privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungarici, din 25 Martie 1320>.

Iar noi, cercetând temeinicia acestui privilegiu, așa cum e trecut aici, la cererea numiților Mihail și Nicolae, deoarece e potrivită dreptății și socotinții îl încuviințăm și îl întărim prin autoritatea majestății regale. Spre veșnica amintire a acestui lucru, și pentru ca actul încuviințării și întăririi date de noi să poată dăinui cu o veșnică trăinicie, fără opreliștea vreunei împotriviri, am dat scrisoarea de față, întărind-o cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei lectorul bisericii din Pécs, vicescancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, în a treia zi înainte de nonele lui Ianuarie, în anul domniei noastre tot al douăzeci și patrulea. Venerabilii întru Hristos părinți Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocsa; <precum și> episcopii: Ioan de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Ivanca de Oradea, Ladislau de Pécs, Gheorghe al Sirmiiului, fratele Petru al Bosniei, Henric de Vesprim, Chanadin de Agria și Andrei al Transilvaniei păstoriind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčin, magistrul Lambert judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, comite de Sopron și de Komarno, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo

1) *Suky*, sat în raionul Cluj. 2) Așezare dispărută tot acolo. 3) *Vmbuz*.

și de Bodrog ¹⁾, Mykch marele <vistier> al doamnei regine, prea scumpa noastră soție, Desideriu judele curții numitei doamne regine, Dionisie marele stolnic, Blasiu marele nostru comis, iar magistrul Nicolae comite de <Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile> țării noastre.

Acad. R.P.R. Filiala Cluj Arh. Ist.. LXXXIV.
Orig. lat. perg.

232

1324 Ianuarie 3.

Marcu comite de Solnoc, vicejudele magistrului Mikech și cei patru juzi ai nobililor din același comitat adevăresc înțelegerea privitoare la daune dintre fiii lui Pavel banul, adică Nicolae, Ștefan și Vid pe de o parte și banul de Mačva...²⁾, Markolf cu fiii săi, Emeric, fiul lui Ioch...²⁾ fiul lui Iacu, Donch, fiul lui Blasiu și Petru, fiul lui Avram, cu tot neamul Koch pe de altă parte.

Regest după textul lat. din Fejér, VII. 6, p. 70—71

233

1324 Ianuarie 11.

<Carol Robert regele Ungariei întărește un privilegiu al regelui Ladislau al IV-lea. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 532—535.

234

1324 Ianuarie 12.

Carol Robert, regele Ungariei la cererea lui Ladislau și a altora, întărește cu noua sa pecete actul său din 25 Octombrie 1317, privitor la restituirea unor moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară), în baza sentinței date de magistrul Doja, comite de Bihor și de Szabolcs la 1 August 1317 la Sălacea.

Regest în Kállay, I, p. 53.

235

1324 Ianuarie 14, Deva.

Chibzuiților bărbați și cinstiților domni, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire <din> capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, Toma, voevodul

¹⁾ Loc rupt în orig. Completat după Anjou, II, p. 117. ²⁾ Lacună în textul latin publicat.

Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu cu toată prietenia și cu cinstea deplină¹).

Ștefan, fiul lui Ioan, nobil de Valea Seacă²), ni se plânge precum că Sandrin, fiul lui Opour și Opour, fratele pomenitului Sandrin precum și Egidiu, fiul lui Ștefan, frații săi³) n'au păzit deloc învoiala și rânduiala care s'a făcut și s'a încheiat între ei prin mijlocirea scrisorii noastre, cu privire la pomenita moșie⁴) Valea Seacă, ci au împărțit între dânșii numita moșie Valea Seacă, fără ca omul nostru <să fi fost de față> și fără mărturia capitlului sau a conventului <și> fără învoirea lui⁵), iar la împărțeală i-au dat lui în chip silnic, ca parte cuvenită lui, cuștile înseși ale slugilor sale⁶), pe când ei și-au ales și și-au luat ca parte a lor oamenii liberi și gospodăriile oamenilor liberi⁷). Afară de această, ei au cotropit pe niște Ruteni⁸) ce-i fuseseră lăsați lui de către tatăl său, <însă> fără bunurile și ființa lor⁹) și îi țin și acum cotropiți și și-au însușit și își însușesc și acum, cu silnicie folosințele numitei moși spre paguba sa și marele său neajuns. Apoi, susnumiții Sandrin și Egidiu, tot fără învoirea lui, și-au împărțit o moșie a lui numită Turia¹⁰), care nu privește în niciun fel pe Opour, fiul lui Opour și i-au dat lui¹¹), partea lipsită cu totul de locuitori¹²), iar ei au luat părțile înzestrate cu mulțime de norod.

De aceea, prin <scisoarea> de față rugăm stăuitor chibzuita voastră prietenie, ca, împreună cu Ladislau de Pécs, aprodul nostru de curte¹³) să trimiteți un drept martor, om al nostru vrednic de crezare, în fața căruia acest om al nostru să cerceteze și să afle tot adevărul, cu privire la toate cele de mai sus și la fiecare în parte și, după ce va afla adevărul, să cheme pe numiții Sandrin, Opour și Egidiu înaintea noastră ca să stea față cu suspomenitul Ștefan. Și după aceea, după cum va ieși la iveală adevărul cu privire la cele de mai sus, să ne îndatorăți înștiințându-ne în scris despre ziua chemării la judecată, sorocul sta-tornicit, numele celor chemați cât și felul în care s'au petrecut toate lucrurile¹⁴).

Dat la Deva, a doua zi după octavele bobotezii, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. în Szákely okl., VIII, p. 6—7. (Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 5 Februarie 1324. nr. 243); Hurmuzaki-Densușianu, I, 1 p. 587 — 588 (cu greșeli).

¹) *amiciliam paratam et se totum cum honore.* ²) *Zarazpotok*, sat în raionul T. Secușe (Reg. Aut. Maghiară). ³) Frați proveniți, după cum se vede din trei căsătorii ale mamei sale ⁴) *Possessione.* ⁵) Adică a reclamantului Ștefan, fiul lui Ioan. ⁶) Hurmuzachi-Densușianu, I, 1, p. 587, greșit *curias sororum* <=*servorum*> *suorum.* ⁷) *curias liberorum hominum.* ⁸) Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 587, greșit *Bicenos* în loc de *Rutenos.* ⁹) *salvis rebus et personis* (de sigur în înțelesul că Rutenii aveau numai anumite obligațiuni — de muncă și de plată — fiind liberi în ce privește persoana și bunurile lor); cf. și doc. din 5 Februarie 1324. nr. 244. ¹⁰) *Felloria*, sat tot acolo. ¹¹) Adică: reclamantului. ¹²) Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 187, greșit *pro habitationibus per omnia destructam*, în loc de *habitationibus per omnia destitutam.* ¹³) *iuvene aule nostre.* ¹⁴) *um totius actis serie.*

1324 Ianuarie 18.

«Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea magistrului Mihail fiul lui Ștefan de Morouch, privilegiul regelui Andrei al III-lea; prin care el și iobagii săi sunt scoși de sub jurisdicția comitelui de Valko (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert, judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 172—174.

237

1324 Ianuarie 19.

«Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Ioan, fiul lui Hench, cetatea Symonthurnya și niște moșii (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 519—522.

238

1324 Ianuarie 20.

«Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea magistrului Mihail castelanul de Vytan și a lui Clement de Moroth, un privilegiu al regelui Ladislau al IV-lea. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert, judele curții regale și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 174—175.

239

1324 Ianuarie 21.

«Carol Robert regele Ungariei la cererea fraților Andrei și Toma, fiii lui Pousa, confirmă privilegiul capitlului din Buda Veche, din 1323 privitor la vânzarea moșiei Gyalan (R.P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad; Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale și comite de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Károly, I, p. 54—55.

1324 Ianuarie 21.

«Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea magistrului Mihail, fiul lui Ștefan zis Morouch, un privilegiu al lui Ștefan al V-lea, regele Ungariei, privind moșia Borotk (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Iwanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 176—177.

1324 Ianuarie 22, «Alba Iulia».

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră comitele Petru, slujitorul¹⁾ lui Nicolae și Mihail, fiii lui Solomon și al lui Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel, fiul lui Cheel de Călnic²⁾, din satul lor Săsciori³⁾, s'a plâns în locul și în numele stăpânilor⁴⁾ săi că Alard, fiul lui Alard de Ocna Sibiului⁵⁾, a pus în vânzare un pământ sau o moșie a sa numită Ryngulkyrh⁶⁾ ce se mărginește⁷⁾ cu moșiile numiților fii ai lui Solomon și Daniel, numite Spring⁸⁾ și Ungurei⁹⁾, fără știrea și învoirea pomeniților fii ai lui Solomon și Daniel și spre marea lor vătămare și pagubă. In care pricină pomenitul comite Petru făcând întâmpinare în fața noastră în locul și în numele stăpânilor săi, a oprit pe numitul Alard de a vinde sau a înstrăina zisul său pământ sau moșia sa numită Ryngulkyrh, iar pe oricare alții de a cumpăra acea moșie, în așa fel că, fie prin cumpărare, prin schimb sau în orice alt chip, nicio altă mână, decât aceea a numiților fii ai lui Solomon și Daniel, să nu se poată întinde asupra susnumitei moșii.

Dat duminecă după a cincisprezecea zi¹⁰⁾ dela bobotează, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

«Pe verso: > Scrisoare de întâmpinare¹¹⁾ în numele lui Nicolae, fiul lui Solomon și al lui Nicolae, fiul lui Daniel, și al fraților lor, împotriva lui Alard, fiul lui Alard de Ocna Sibiului, cu privire la vânzarea sau înstrăinarea ori cumpărarea pământului sau moșiei numite Ryngulkyrh.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 379—380.

1) *officialis*. 2) *Kelnut*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). 3) *de villa eorum de sub castro Petri*, sat tot acolo. 4) *dominorum*. 5) *Vyzakna*, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin). 6) Așezare dispărută aproape de Ungurei în raionul Sebeș. 7) *vicinam et commelaneam*. 8) Sat tot acolo. 9) *Gregorjaya*, sat tot acolo. 10) *quindenae*. 11) *protestationales*.

1324 Ianuarie 30, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față mântuire, întru mântuitorul tuturor.

Pentru ca faptele ce se săvârșesc cu vremea între părți să nu se irosească sau să nu se clintească prin nestatornicia vremurilor, s'a obișnuit spre <mai mare> chezășie ca aceste fapte să fie întărite prin ocrotirea scrisului. Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor atât a celor de acum cât și a celor viitori că, înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte nobilii bărbați comitele Nicolae, fiul lui Corrad de Tălmaciu¹⁾, iar de partea cealaltă, magistrul Petru, fiul lui Mihail, cumnatul său²⁾, pomenitul comite Nicolae a mărturisit prin viu graiu că, în temeiul rudeniei, dăduse și dăruise și i-a dat și i-a dăruit și în fața noastră doamnei Ecaterina, sora sa, soția numitului magistrul Petru și numitului Petru, soțul ei, niște sate sau moșii ale sale numite Jidveiu³⁾ și Bălcaciu⁴⁾ dobândite prin cumpărare și <altele> numite Șona⁵⁾ și Pănade⁶⁾ dobândite prin danie, împreună cu toate folosințele lor și cu toate cele ce țin de ele, între aceleași vechi hotare și margini, în care le-a ținut și stăpânit din vechime și numitul comite Nicolae, ca să le stăpânească să, le țină și să le aibă pe veci și în pace în așa fel⁷⁾ că dacă, din mila dumnezeiască, pomenitul comite Nicolae va avea vreun moștenitor, atunci numitele moșii se vor întoarce comitelui Nicolae și moștenitorilor lui, ca să le stăpânească în pace. Dacă însă prin hotărârea dumnezeiască se va întâmpla ca numita doamnă să moară înaintea comitelui Nicolae susnumitele moșii i se vor întoarce de asemenea pomenitului comite Nicolae ca să le stăpânească. Dacă se va întâmpla însă ca numitul comite Nicolae să moară⁸⁾ fără de moștenitor, înaintea domnei Ecaterina, sora sa, atunci despomenitele moșii Jidveiu, Bălcaciu, Șona și Pănade vor rămâne pe veci numitei doamne Ecaterina și magistrului Petru, soțul ei și moștenitorilor lor, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci și în pace. Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruitoarea cerere a numitelor părți, am dat scrisoarea noastră de față întărită cu puterea peceții noastre.

Dat în luna dinaintea sărbătorii întâmpinării domnului⁹⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, iar Adrian arhidiaconul de Kyzdy, decanul bisericii noastre.

<Pe verso de o mână din sec. al XV-lea în limba germană:> Această scrisoare ține de Șona. <Pe dosul originalului al II-lea, de aceeași mână tot în limba germană:> Această scrisoare ține de Șona.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 380—381.

¹⁾ *Tolmach*, sat în raionul Sibiu. ²⁾ *sororius*. Al lui Nicolae. ³⁾ *Sylue*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin). ⁴⁾ *Bolcas*, sat tot acolo. ⁵⁾ *Scepmezeu*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Panad*, sat tot acolo. ⁷⁾ *tali conditione interiecta*, ⁸⁾ *viam universae carnis ingredi*. ⁹⁾ *purificatione virginis gloriosae* (2 Februarie).

1324 Februarie 3.

« Carol Robert regele Ungariei întărește actul său dat la 13 Decembrie 1317 lui Ioan și Simion, fiii lui Egidiu, cu privire la o moșie (din R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții : > Benedict, episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 250—251.

244

1324 Februarie 5, <Alba Iulia>.

Măritului bărbat ¹⁾, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu, prietenului său, capitulul bisericii de Alba ²⁾ Transilvaniei toată prietenia și cea mai mare cinste ³⁾.

Vă încunoștințăm că am primit scrisoarea mării ⁴⁾ voastre cu acest cuprins; <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei, către capitulul din Alba Iulia, din 14 Ianuarie 1324>.

Noi, așa dar, încuviințând cererea voastră, pentru a duce la îndeplinire cele cuprinse în scrisoarea voastră, am trimis ca martor, împreună cu omul vostru, Ladislau, pe unul dintre noi, în numele nostru, anume pe magistrul Pavel frate canonic al nostru. Acest om al nostru și suspomenitul Ladislau ⁵⁾, omul vostru, întorcându-se în cele din urmă la noi, ne-au spus amândoi într'un glas că numitul om al vostru, împreună cu omul nostru, în joia de după sărbătoarea întoarcerii fericitului apostol Pavel ⁶⁾, s'au dus la pământul sau moșia numită Valea Seacă ⁷⁾, iar pomenitul om al vostru, cu mărturia pomenitului om al nostru, după ce au făcut o cercetare sârguitoare atât în taină cât și pe față printre oamenii ⁸⁾ dela care se cuvenea și se putea, au aflat și au putut cunoaște adevărul cu privire la cele de mai sus și au găsit că pomenita împărțire a moșiei numită Valea Seacă s'a făcut între dânșii într'un chip neîngăduit și nedrept și anume pentru că numitului Ștefan, fiul lui Ioan și fraților săi, în afară de cele zece case ale slugilor sale ⁹⁾, i-au împărțit și paisprezece gospodării de oameni liberi ¹⁰⁾, între care

¹⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *domino*, în loc de *viro*. ²⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: lipsește *Alba*. ³⁾ *amicitiam paratam supremo cum honore*. ⁴⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *magnificentie* în loc de *magnitudinis*. ⁵⁾ La Hurmuzaki-Densușianu, lipsește *Ladislau*. ⁶⁾ 27 Ianuarie. ⁷⁾ *Zorazpoto*, sat în raionul Târgu Secuesc (reg. Autonomă Maghiară). ⁸⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *omnibus* în loc de *hominibus*. ⁹⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *sororum suarum* în loc de *servorum suorum*. ¹⁰⁾ *quator decim curias hominum liberorum*.

se aflau și niște Ruteni¹⁾, iar numiții Sandrin, Opour și Egidiu au luat din moșia Valea Seacă ca parte a lor optzeci și cinci de gospodării de oameni liberi, Ruteni²⁾ cât și de alții.

Pe lângă aceasta, în pomenita joi după sărbătoarea întoarcerii fericitului apostol Pavel, numitul Ladislau, omul vostru, împreună cu pomenitul om al nostru, s'au dus la satul sau moșia numită Turia³⁾, unde tot așa printr'o cercetare sânguitoare printre oamenii dela care se cuvenea și se putea, au aflat, au auzit și au găsit că împărțeala dintre acel Ștefan și frații săi și Sandrin și Egidiu⁴⁾ în chip nedrept și necuviincios fusese făcută, fără dreptate și cuviință, prin aceea că numitului Ștefan și fraților săi i-au dat în stăpânire o parte de pământ aproape lipsită de locuitori, în care se află acum abia treizeci de gospodării, pe când în partea lui Egidiu se găseau o sută douăzeci⁵⁾ și cinci de gospodării, iar în partea lui Sandrin se află, pe aceeași <moșie> Turia, o sută și șapte gospodării⁶⁾.

Drept aceea, văzând și aflând o asemenea împărțeală a moșiilor suspomenite, desnumitul om al vostru, la fața ziselor moșii, în ziua mai sus arătată, a chemat pe numiții Sandrin, Opour și Egidiu <ca să vină> înaintea voastră, să stea față cu Ștefan, fiul lui Ioan, ca să-i răspundă <la judecată>, statornicindu-le ca soroc de înfățișare înaintea voastră octavele următoare ale întâmpinării domnului⁷⁾.

Dat la sărbătoarea fericitei mucenițe și fecioare Agata, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

De asemenea nu trecem sub tăcere nici faptul că ni s'a adus la cunoștință că numiții Sandrin, Opour și Egidiu au pus stăpânire, ca pe o parte a lor⁸⁾ din Valea Seacă, pe niște Ruteni⁹⁾, care i-au fost lăsați lui <Ștefan> de către tatăl său.

<Pe verso:> Măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei, comite de Solnoc și de Sibiu, prietenului nostru.

Textul lat. în Székely okl., VIII, p. 6—9; Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 588—589 (cu greșeli și omisiuni).

245

1324 Februarie 17, Budafelhéviz (R. P. Ungară).

Magistrul Lambert judele curții regale și comite de Cenad, statornicește un nou termen de judecată pentru pricina dintre Peteu, fiul lui Nicolae și Boda de Zakaly (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 113—114.

¹⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *quidem Bicenii* în loc de *quidem Ruteni*. ²⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *Bicenorum* în loc de *Rutenorum*. ³⁾ *Feltoria*, sat tot acolo. ⁴⁾ La Hurmuzaki-Densușianu lipsește acest pasaj. ⁵⁾ La Hurmuzaki-Densușianu: *triginta* în loc de *viginti*. ⁶⁾ La Hurmuzaki-Densușianu, lipsește acecest pasaj. ⁷⁾ *octavas purificationis beate virginis* (9 Februarie). ⁸⁾ *pro portione sua*. ⁹⁾ La Hurmuzaki-Densușianu, *Bicenos* în loc de *Rutenos*.

1324 Februarie 22, Vișegrad (R. P. Ungară).

«Carol Robert regele Ungariei întărește cu pecetea nouă actul său din 1322, prin care a confirmat privilegiul dat de regele Andrei al II-lea ordinului Ioaniților. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Dionisie mare stolnic și castelan de Mehadia.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 543—545.

1324 Februarie 25.

«Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, privilegiul său privind dania moșiilor răposatului Petru de Pryn în favoarea aceluiași Toma. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 558—560.

1324 Februarie 29, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Nitra (R. Cehoslovacă) să cheme înaintea sa pe Toma și Ion, fiii lui Laurențiu, fiul lui Miche, în chestiunea zălogirii unei moșii, făcută lui Desideriu¹⁾ de Oliphant (R. Cehoslovacă) castelanul de Bologa²⁾.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 114.

1324 Martie 8.

«Carol Robert regele Ungariei întărește din nou privilegiile cetății Zagreb. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas IX, p. 180—181.

¹⁾ Deseu. ²⁾ Sepuswar, sat în raionul Huedin (reg. Cluj).

1324 Martie 14, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul acestora dorim să ajungă la știrea tuturor, atât a celor de acum, cât și a celor viitori că, înfățișându-se înaintea noastră Henning, fiul lui Pouka, în numele său și al lui Bochen, fratele său, pe de o parte, iar de cealaltă parte Mihail, fiul lui Solomon, în numele său și al lui Nicolae, fratele său, precum și Mihail, fiul lui Daniel, de asemenea în numele său și al lui Nicolae, fratele său, ne-au arătat într'un cuget și într'un gând și au mărturisit dimpreună prin viu graiu în fața noastră, că după ce se ivise între dânșii și fusese desbătută multă vreme o neînțelegere și ceartă cu privire la o parte de pământ aflată între moșia Ungurei¹⁾ și Laadnuk²⁾, ce se numește Iacobpataka³⁾, în cele din urmă, au ajuns la această înțelegere privitoare la zisa parte de pământ Iacobpataka, că au împărțit-o pe din două, partea dinspre răsărit venindu-i lui Henning și lui Bochen, iar cea așezată dinspre miazănoapte rămânându-i lui Nicolae și Mihail, fiii lui Solomon, și celuilalt Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel.

Această împărțire sau deosebire, după cum ne-au spus părțile, este arătată prin următoarele semne de hotar. În partea de miazăzi <hotarul> începe de la un păr⁴⁾ dinspre satul lui Alard înspre partea de miazăzi și coboară dealungul unui pârâu. Apoi coboară ocolind livada oamenilor din Roșia de Secaș⁵⁾ — livada ținând de Roșia de Secaș — și ajunge la un semn de hotar vechi. Apoi se îndreaptă spre râul Secaș și anume spre un izvor de apă, dela care o cotește spre răsărit și o ia spre muncelul numit «Dealul țuguiat»⁶⁾, unde se află de asemenea un semn de hotar vechi și acolo se sfârșește și s'au legat părțile să fie datoare să ridice deasupra acestor semne, altele mai înalte și să le ridice fără zăbavă. Tot așa, părțile s'au mai îndatorat în fața noastră printr'un legământ solemn ca oricare din ele, care în curgerea vremii ar stârni în orice chip vreun prilej de plângere, de ceartă sau neînțelegere cu privire la acea bucată de pământ, să piardă partea ce i-a fost dată și această parte să treacă în veșnica stăpânire a părții care ține și păzește buna înțelegere. Spre mărturia și veșnica tărie a acestui lucru, la stăruința și cererea părților suszise, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre.

Dat în miercurea de după duminica Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, Adrian arhidiaconul de Kyzdy, fiind decan al bisericii noastre.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., XVI.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia din 13 Iulie 1407.

¹⁾ *Gregorjaya*, sat în raionul Szebeș (reg. Hunedoara). ²⁾ Așezare dispărută, tot acolo. ³⁾ Așezare dispărută, tot acolo. ⁴⁾ *a quodam pyro; Pyrus*. ⁵⁾ *Rufa ecclesia*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Hegysholm* (în ung.).

1324 Martie 19, <Alba Iulia >.

Capitulul din Alba Iulia adeverește că Mihail de Juc¹⁾, comite de Cluj și fratele său Nicolae zis Woos, opresc prin slujitorul lor Ioan cel mare, fiul lui Kenchey din Juc, pe Nicolae să ceară sau să ocupe moșia Paulustelky²⁾, pe care le-a dăruit-o regele Carol Robert ca răsplată pentru serviciile lor și pentru moșiile lor pustiite de dușmani.

Regest in Történelmi Tár, 1907, p. 84.

1324 Martie 20.

Noi, magistrul Filip vicecomitele Bihorului și cei patru juzi ai nobililor din același <comitat>, dăm de știre că deoarece, potrivit unor scrisori ale noastre de mai înainte, Leukus, fiul lui Micu și Zuard, fiul lui Chepan și un iobag³⁾, al lor anume Beke, trebuiau să răspundă negreșit în fața noastră, împotriva nobilului bărbat Ștefan, fiul comitelui Grigore, în prima marți dinaintea miază-păsii⁴⁾, venind ziua sorocită amândouă părțile s'a înfățișat înaintea noastră și Leukus, fiul lui Micu și Zuard au spus ca magistrul Ștefan să-și arate dinaintea noastră învinuirea sa ; iar magistrul Ștefan și-a arătat învinuirea în fața noastră, anume că Leukus, fiul lui Micu și Zuard cu iobagii lor susnumiți au cules suszisele foloase ale moșiilor sale, fără dreptate și fără drept cât timp se mai purta judecată între ei. Atunci noi <am chemat> numitele părți să se înfățișeze înaintea noastră la cincisprezece <zile> dela data celor de față, pentru a răspunde <la învinuire> fără amânare.

Dat marți înaintea mijlocului postului mare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. la Anjou, II, p. 121—122.

1324 Martie 23.

<Carol Robert regele Ungariei confiscă moșiile necredinciosului său Ioan, fiul lui Chaak, situate în Ungaria și le dăruiește lui Wluingus de Horsundorph. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 115—117.

¹⁾ Sat în raionul Cluj. ²⁾ Așezare dispărută, tot acolo. ³⁾ Iacună în textul latin publicat. ⁴⁾ 20 Martie.

1324 Martie 25.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul celor de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că deși, în vremea strămtorării noastre, când cârma regatului nostru nu ajunsese încă pe deplin în mâinile noastre regești, noi, siliți de prea nelegiuitele uneltiri ale celor necredincioși față de noi, ca să căutăm un leac potrivit, am scos de sub judecata și atârănarea judecătorească a voevodului Transilvaniei, aflător în slujbă, pe unii din părțile Transilvaniei, ale căror cereri trebuia să le încuviințăm de nevoie, hotărînd să-i păstrăm numai pentru judecata noastră. Fiindcă totuși, cu sprijinul aceluia care e <stăpânul> pământului în întregul său, stăm acum cu bine și cu putere deplină în fruntea regatului nostru, după ce am înlăturat cu totul, în toate părțile sale, loviturile celor necredincioși față de noi, dorind noi să facem tuturor dreptate, după cum suntem ținuți prin datoria ce ne revine și deoarece am aflat că măritul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, iubitul și credinciosul nostru,—pe care, din pricina strălucitelor merite ale faptelor sale de credință vrednice de laudă îl alesesem înaintea altor credincioși ai noștri ca să ne fie de ajutor stînd necurmat alături de noi și la neîncetatele rugăminți și la supusele stăruințe ale credincioșilor noștri locuitori din Transilvania, l-am pus voevod al Transilvaniei ca fiind un om cumpănit¹⁾, statornic în credință și iubitor de pace, — <am aflat> că se îngrijește de deplina liniște, de păzirea dreptății în mijlocul lor, precum se vede limpede din spusele Transilvănenilor înșiși și din actele vrednice de crezare pornite de acolo, întoarcem toate milostivirile de scutiri și toate scrisorile ce cuprind milostiviri de acest fel date oricărui oameni din părțile Transilvaniei și în urma unei chibzuite consfătuiri avute cu baronii noștri, pentru ca autoritatea voevodală să nu fie știrbită prin scoaterea unora de sub judecata sa sau prin dobândiri de scutiri, am hotărît ca, de aci înainte și pentru totdeauna, toate pricinile privitoare la încălcări²⁾ de moșii și orice alte pricini, oricât de grele sau mărunte, să fie judecate de către pomenitul voevod Toma și de către urmașii săi ce vor fi cu timpul voevozi ai Transilvaniei, așa precum judecau voevozii în vechile vremuri ale înaintașilor noștri iluștri regi răposați ai Ungariei și pe temeiul <scrisorii> de față să fie duse la cuvenitul sfârșit, afară doar de pricinile privitoare la daniile făcute de noi pînă acum din moșiile luate de noi dela cei necredincioși față de noi și de pagubele făcute

¹⁾ *modestus.* ²⁾ *occupationes.*

Transilvănerilor prin furturi de bani de către oamenii din cealaltă parte¹⁾ a regatului nostru, sau de acelea făcute de către Transilvănenii aceluia, pricinii pe care le vom stinse și fără putere.

Drept aceea, vom și prin <scrisoarea> de față poruncim cu poruncă regească voevodului Transilvaniei aflator acum în slujbă și celui ce va fi orânduit în viitor în slujbă că, în temeiul puterii noastre regești date și trecute asupra lui prin <scrisoarea> de față, e dator să desbată²⁾ și să judece toate pricinile oricât de grele sau mărunte, ce se vor ivi și se vor stârni în susnumitele părți ale Transilvaniei. Întru amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei lector al bisericii din Pécs, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, în a opta zi înainte de calendele lui Aprilie, în anul domniei noastre tot al douăzeci și patruilea. Venerabilii întru Hristos părinți, domnii: Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu și fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocsa; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad Gheorghe al Sirmiuului, fratele Petru al Bosniei, Nicolae de Győr, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Herric de Vesprim și Chana-din de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár și judele Cumănilor, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčin, Lambert judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, pomenitul Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Mykch marele vistier al reginei, prea scumpa noastră soție, comite de Saros și de Zemplen, Desideriu³⁾ judele curții numitei regine, Blasiu marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic și Nicolae comite de Pojon, și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 381—383.

255

1324 Martie 28.

<Carol Robert regele Ungariei întărește mănăstirii din Margitsziget (azi în Budapesta) un privilegiu al regelui Ladislau al IV-lea. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 505—507.

¹⁾ partidul contrar regelui. ²⁾ discutere. ³⁾ Deseu.

1324 Martie 31.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori care vor avea cunoștință de cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prevăzătoarea chibzuință a regilor trebuie nu numai să rânduiască ceea ce ființează, dar și să păstreze în starea cuvenită cele legiuit rânduite.

Drept aceea, prin rândurile de față voim să ajungă la știrea tuturor că venind înaintea noastră comitele Nicolae, fiul lui Eymeth, credinciosul nostru, ne-a înfățișat un privilegiu privitor la dania moșiilor numite Sucutard ¹⁾, Ţaga ²⁾, Silivaș ³⁾ și la înapoierea moșiilor sale de moștenire, întocmit sub pecetea noastră de mai înainte și cea veche, rugându-ne cu smerită stăruință să binevoim a încuviința susnumitul privilegiu privitor la pomenita danie și înapoiere și a-l întări cu pecetea noastră nouă și adevărată, pentru el și pentru urmașii săi. Cuprinsul acestui privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 Noembrie 1321>.

Noi, așa dar, ținând seama că cererea numitului comite Nicolae este dreaptă și legiuită, găsim bun și încuviințăm suszisul privilegiu înfățișat nouă, nesticat în nicio parte a lui și trecut din cuvânt în cuvânt în scrisoarea de față, și, după sfatul baronilor noștri, întărim pomenita danie a moșiilor Sucutard, Ţaga și Silivaș <cât> și înapoierea tuturor moșiilor sale de moștenire sau a celor dobândite sub orice cuvânt, ca ele, împreună cu milostivirea noastră, să rămână și să fie pe veci ale numitului comite Nicolae și, prin el, ale moștenitorilor săi. Spre pomenirea acestei întăriri și spre veșnica ei trăinicie, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei nostre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei lectorul bisericii de Pécs, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, a doua zi înainte de calendele lui Aprilie, în anul domniei noastre tot al douăzeci și patru. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, iar fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca și cancelarul curții noastre; <precum și> domni episcopi: Ioan de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe al Sirmiului, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, fratele Petru al Bosniei, Andrei al Transilvaniei, Henric de Vesprim și Chanadin de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați: Filip palatinul și comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele nostru vistier și comite de Bač și de Trenčin, magistrul Lambert <judele curții noastre

¹⁾ Scentgotharth, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ²⁾ Cheque, sat tot acolo. ³⁾ Zassci-lvas, sat tot acolo.

și comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii și comite de Sopron și de Komarno, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Dionisie marele nostru stoluic, «Blasiu marele nostru comis», Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CCI.

Transumpt în orig. lat. al regelui Sigismund din 27 Mai 1422.

257

1324 Aprilie 7.

Carol, <etc.> rege, <etc.> voim să ajungă la cunoștința tuturor <etc.> că noi ținând seama de faptele de credință <etc.> ale comitelui Nicolae, fiul lui Petru de Grind ¹⁾ <etc.>, pe care ni le-a arătat și ni le-a adus nouă și regatului nostru <etc.> mai ales prin aceea că, la porunca noastră, a dat înapoi stăpânilor cetatea numită Lita ²⁾, pe care o păzea pentru fiii fostului voevod Ladislau necredincioși față de noi și, lepădându-se de cârdășia acelor fii ai voevodului Ladislau și legându-se cu totul de majestatea noastră, cu cea mai desăvârșită credință, în nădejdea și râvna sa pentru măriia noastră, nu s'a temut câtuși de puțin să-și lase în mâinile celor necredincioși nouă moșiile și toate bunurile sale, lăsându-le pradă nimicirii, jafurilor și pustiirii. Apoi, când Moys ³⁾, fiul lui Moys, necredincios învederat al nostru, răsvrătindu-se împotriva majestății noastre printr'o nesăbuită cutezanță, se silea prin încercările sale să cuprindă țara noastră, Transilvania—fără a ține seama că cel ce se împotrivește stăpânului său firesc se ridică împotriva puterii dumnezeiești—noi, pentru sdrobirea semeței trufii a pomenitului Moys, punându-l pe Ioan marele paharnic ⁴⁾ al reginei, soția noastră prea iubită, căpetenie «a noastră» în părțile Transilvaniei, i-am trimis ca tovarăș pe pomenitul comite Nicolae, împreună cu alți credincioși ai noștri. Iar în prima luptă pe care magistrul Ioan a avut-o cu pomenitul Moys sub cetatea Ciceu ⁵⁾ comitele Nicolae aruncându-se în luptă cu bărbăție, ca un leu puternic, după o lungă încăerare, când i-au fost copleșite puterile, a fost prins de dușmani, din care priusoare s'a scos pe banii lui. Iar noi, voind să răsplătim cu milostivire regească atât de multele și marile sale slujbe îndatoritoare, cu sfatul și învoirea prelaților și baronilor noștri «și» din deplinătatea puterii regești și osebita «noastră» îndurare, slobozindu-l cu totul, iertându-l și deslegându-l deadreptul și fără înconjur ⁶⁾ pentru toate pagubele, vătămarile, nimicirile și arderile de sate, stricările de biserici și cimitire, jefuirile de lucruri, luarea în priusoare de oameni, omorurile, rănirile, ciuntirile de oameni, atzarea oștilor de orice fel și îndeobște și îndeosebi toate relele

¹⁾ *Gerend*, azi Luncani, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ²⁾ *Leta*. Ruinele acestei cetăți se găsesc aproape de satul Lita, raionul Turda. ³⁾ *Mois*. ⁴⁾ *magister pincernarum*.

⁵⁾ *Chychou*, Ruinele acestei cetăți se găsesc aproape de Reteag în raionul Dej (reg. Cluj).

⁶⁾ *pure et simpliciter*.

și vătămrile făcute și pricinuite de acel comite Nicolae, împreună cu Iacob și Nicolae, fiii săi, ori când și ori unde, ori cui și oricărui <oameni>, fie celor ce țin de noi, fie altora, pe vremea când el, fiind în slujba fiilor voevodului Ladislau, păzea cetatea Lita, sau până la înapoierea acelei cetăți, punem capăt cu desăvârșire, prin puterea actului de față, la orice prilej de plângere și orice pricină de judecată și orice învinuire ce s'ar fi iscat sau s'ar fi ridicat, ori ar putea fi stărnită în viitor, de către orice pârâș, în fața oricărui judecător, împotriva pomenitului comite Nicolae a fiilor săi și a moștenitorilor acestora, a slujitorilor și iobagilor <lor> și a oricărui <oameni> care țin de ei, în legătură cu cele de mai sus sau cu vreuna din pagubele și vătămrile de mai sus, făcute și pricinuite până la înapoierea pomenitei cetăți, astfel încât comitele Nicolae, fiii săi și moștenitorii acestora să nu trebească și nu să poată fi trași la răspundere de careva în fața judecății sau în afară de judecată, ori să fie supărați cumva în legătură cu cele de mai sus.

Hotărîm de asemenea și poruncim cu strășnicie prin cele de față palatinului, judeului curții regești, voevodului Transilvaniei și comiților și tuturor juzilor din regatul nostru, aflători în slujbă acum sau atunci, înzestrați cu orice dregătorie, nume și mărime, și locțiitorilor lor, cu poruncă regească, să nu aibă a judeca și să nu îndrăznească a sili pe pomenitul comite Nicolae, pe fiii săi și pe moștenitorii acestora să stea în fața judecății lor în nicio pricină sau în vreo parte¹⁾ a unor pricini ridicate acum sau în viitor împotriva lor, în legătură cu cele de mai sus ori cu vreuna din pagubele și vătămrile de mai sus, făcute și pricinuite, după cum s'a spus, <de către ei> până la înapoierea pomenitei cetăți Lita. Iar oricine ar îndrăzni să stea împotriva acestei scrisori, judecând sau aducând vreo hotărîre împotriva comitelui Nicolae, a fiilor săi și a moștenitorilor acestor, în legătură cu cele de mai sus ori cu vreuna din ele, va fi lovit de mânia regească, și totodată judecata sau hotărîrea dată de el în legătură cu cele de mai sus nu va fi ținută și nu va căpăta în niciun chip tăria și sprijinul legii. Pe lângă aceasta, prin puterea celor de față întoarcem orice danie și hărăzire din moșiile sau din vreo moșie a acelui comite Nicolae, — dacă din orice pricină am fi făcut cuiva până acum vreuna — și facem cunoscut, că toate scrisorile noastre și orice acte date oricui cu privire la atare danie din moșiile pomenitului comite Nicolae <sunt> zadarnice²⁾ <etc.>.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei, lector de Pécs, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru în a șaptea zi înainte de idele lui Aprilie și în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și treilea³⁾ <etc.>⁴⁾.

Textul lat. la Anjou, II, p. 124—126.

¹⁾ *causarum articulis.* ²⁾ *cassata.* ³⁾ *tertio*, greșală în loc de *quarto* (al patrulea).

⁴⁾ Urmăază lista dregătorilor omisă de editori. Ea este identică, în ce privește Transilvania, cu aceea din actul regelui Carol Robert din 23 Martie 1324.

1324 Aprilie 8, Vis (R. P. Ungară).

Noi, comitele Nicolae vicejudele palatinului Filip, dăm de știre că, deoarece potrivit cuprinsului unei scrisori memoriale¹⁾ a noastre de mai înainte, Ioan, Toma și Mihaîl, fiii lui Mihaîl de Zelemer²⁾, trebuiau să înfățișeze înaintea noastră, la octavele miază-păresii³⁾ <în pricină cu> magistrul Prebard, privind o moșie⁴⁾ numită Myhallaka⁵⁾, actele⁶⁾ lor în temeiul cărora au și țin acea <moșie>. Venind acel soroc și înființându-se suszișii fii ai lui Mihaîl înaintea noastră, au înfățișat împotriva lui Prebard, care era de asemenea de față, o scrisoare deschisă a capitulului din Oradea, întărită cu pecetea cea mică a acestuia. Iar noi, cercetând cu grijă acea scrisoare, am desființat-o⁷⁾ și o vestim lipsită de orice tărie pe viitor, întru cât moșiile nu pot fi înveșnicite⁸⁾ cu astfel de scrisoare; astfel că pomeniții fii ai lui Mihaîl trebuie să înapoieze zisa moșie Myhallaka, cu cheltueli de judecată⁹⁾.

Dat la Wysl¹⁰⁾, în a opta zi dela sorocul mai sus scris, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

<Pe verso:> Pentru Prebard, împotriva fiilor lui Mihaîl de Zelemer, cu privire la moșia numită Myhallaka.

Textul lat. în Zichy, I, p. 252—253.

259

1324 Aprilie 11, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine, că înfățișându-se înaintea luminăției noastre magistrul Petru, fratele magistrului Simion, fiul lui Mihaîl, ne-a arătat o scrisoare a noastră deschisă, întărită cu vechea noastră pecete dinainte, cu cuprinsul de mai jos, cerându-ne cu stăruitoare și plecate rugăminți, ca s'o încuviințăm și să binevoim, prin milostivirea bunătății noastre regești, s'o întărim cu puterea peceții noastre celei noi și adevărate. Cuprinsul scrisorii este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 13 Ianuarie 1323>.

Noi, așa dar, ascultând cu bunăvoință regească cererea dreaptă și legiuită a pomenitului magistru Petru, primim, găsim bună și încuviințăm scrisoarea noastră deschisă, fără răsături, fără tăieturi și nestricată în vreo parte a ei <și> trecând-o din cuvânt în cuvânt în <scrisoarea> aceasta o întărim prin ocrotirea scrisorii de față.

¹⁾ *litterarum... memorialium.*   ²⁾ Așezare dispărută în comit. Hajdu (R. P. Ungară).
³⁾ 1 Aprilie.   ⁴⁾ *possessione.*   ⁵⁾ Așezare dispărută în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).
⁶⁾ *instrumenta.*   ⁷⁾ *cassavimus.*   ⁸⁾ *perpetuari.*   ⁹⁾ *cum iudici gravamine.*   ¹⁰⁾ Vis, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Dat la Vişegrad ¹⁾, în vinerea mare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 385.

260

1324 Aprilie 11.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiciei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această <scrisoare>, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Înțelepciunea proriei cerești, care din slăvi ține stăpânire peste toate, care dă ființă lucrurilor, prin care cârmuesc regii și se călăuzesc culmile măririlor împărătești, de aceea ridică și înalță pe unii la cârmuirea țărilor²⁾, pentru ca acest <stăpânitor>, chiar dacă e dator să călăuzească pe toți supușii săi, cu râvna unei milostive îndurări, pe calea dreptății, sub ocrotirea păcii dorite, să trebuească totuși a-și întoarce ochii cercetării pătrunzătorare cu mai mare vedere și mai din belșug către aceia pe care prinusul³⁾ marilor lor strădanii îi arată ca mai vrednici și pe care alesele și neasemuitele lor merite îi îmbie <luării aminte a cârmuitorului>.

Drept aceea, prin rândurile de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că, deși credința și faptele pline de râvnă ale măritului bărbat Toma, fiul lui Farkas, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, iubitul și credinciosul nostru⁴⁾, sunt învederate și nu pot fi întunecate de negura vreunei tăgăduiri, totuși deoarece în curgerea fugară a vremii faptele săvârșite în chip vrednic de laudă, dacă nu sunt închise în rostirea scrisului, scapă cunoașterii urmașilor, voim să arătăm prin <scrisoarea> de față unele din faptele sale, pentru ca prin pilda lui să îndemne și pe alții la săvârșirea unor atari fapte de credință, căci mintea nevolnică a oamenilor se călăuzește după pildă, după cum ceara își primește întipărirea după pecete. Căci—ca să începem de aci—atunci când cu ajutorul aceleia, al căruia este pământul și deplinătatea lui, prea luminata culme a cârmuirii Ungariei ne venise nouă prin rânduiala⁵⁾ urmării <la tron> sau șirul nașterii, acest voevod Toma ni s'a zălăturat îndată nouă și de atunci nu s'a mai despărțit niciodată de majestatea noastră. Apoi când în anii următori Matei de Trenčin⁶⁾ fostul necredincios față de noi, netemându-se să prefacă în faptă dorințele nelegiuitului <său> cuget, urzite în tainița minții sale, ci pângărindu-se atât pe sine cât și pe urmașii săi prin grozăvia unei înspăimântătoare nelegiuiiri, după ce și-a adunat o ceată de

¹⁾ Sat aproape de Budapesta (R. P. Ungară). ²⁾ *ad regni principatus*. ³⁾ *merces*.
⁴⁾ În textul latin publicat: *fideles* în loc de *fidelis* ⁵⁾ În textul latin publicat: *et dicto successorio*, greșit pentru: *ex dicto successorio*. ⁶⁾ *Trenčin*, oraș în R. Cehoslovacă.

tovarăși din slugile satanei și a cutezat să se măsoare în luptă cu noi aproape de cetatea noastră numită Cașovia ¹⁾, războiul în care Dumnezeu răzbunărilor și domnul oștirilor ne-a hărăzit o izbândă strălucită, suszisul voevod Toma, luptând cu înverșunare acolo în numele credinței datorate coroanei regești și fiind rănit, ne-a adus slujbele cele mai îndatoritoare. Afară de aceasta, atunci când dădusem poruncă să fie luată cu asalt de o puternică ceată de viteji cetatea noastră numită Vișegrad ²⁾ pe care o stăpânea pe atunci, spre rușinea cărmuirii noastre, susnumitul necredincios — pomenitul voevod Toma neînturnându-se de pe calea credinței pe care apucase, cu <ostașii> săi și cu alți credincioși ai noștri, a bătut atâta timp acea cetate până când a dat-o și a adus-o în mâinile noastre. Apoi, când l-am trimis pe pomenitul voevod Toma, pe atunci castelan de Lipova ³⁾ și de Hoznos ⁴⁾ și jude al Cumanilor, la vestitul principe Ioan, ilustrul rege al Boemiei, ca să încheie căsătoria între noi și sora numitului rege, el, prin rânduirea treburilor noastre, prin luarea în primire și aducere <la noi a> doamnei Beatrice, <acum> răposata prea scumpa noastră logodnică, sora susnumitului rege, ne-a făcut o slujbă plăcută și îndatoritoare.

Și cu toate că pomenitul voevod Toma, pentru vitejeștile sale fapte, pentru credincioasele sale slujbe, pentru vrednicia cinstei sale ar fi vrednic să culegă roade mai bogate dela dărnicia noastră, totuși, ca să încuviințăm întru câțva dorințele lui, deși s'ar părea că pentru lucruri <atât de> mari îi <dăm> o <răsplată> prea mică și pentru <slujbe> atât de însemnate îi facem un dar mărunț — noi, cu sfatul baronilor noștri, i-am dat, i-am dăruit și i-am hărăzit numitului voevod Toma și prin el moștenitorilor lui și urmașilor moștenitorilor săi, atât pentru faptul că ne-a adus vestea plină de bucurie despre nașterea prea scumpului nostru fiu, întâi născut, cât și pentru a-i răsplăti pomenitele sale merite vrednice de laudă, toate moșiile și cetatea numită Solgow ⁵⁾ ale lui Ioan, fiul lui Corrad, ce s'a arătat odinioară necredincios față de noi și care și-a sfârșit zilele în îndărătnica răutate a necredinței sale față de noi și de țara noastră, necredință învederată tuturor, din care pricină pomenitele moșii din părțile Transilvaniei au ajuns în dreptul nostru de dănie și <noi i le-am dat> lui ⁶⁾ împreună cu toate folsințele lor și cu cele ce țin de numita cetate, ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă pe veci și nestrămutat. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat această scrisoare privilegială a noastră întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceti duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei lectorul bisericii de Pécs, vicescancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, în a treia zi înainte de idele lui Aprilie, în anul

¹⁾ Cassa, azi Košice, oraș în R. Cehoslovacă. ²⁾ Sat și cetate aproape de Budapesta, lângă Dunăre (R. P. Ungară). ³⁾ Lyova, orașel în reg. Arad. ⁴⁾ În comit. Heves (R. P. Ungară). ⁵⁾ Cetatea a fost așezată aproape de Amnaș, în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁶⁾ Adică voevodului Toma.

domniei noastre de asemenea al douăzeci și patrulea. Venerabilii întru Hristos părinți și domni: Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, iar fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocea; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Gheorghede de Sirmiu, fratele Petru al Bosniei, Nicolae de Győr, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Herric de Vesprim și Chanadin de Agria păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați, Filip palatinul, comite de Zips, de Ujvár și judele Cumanilor, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčin, Lambert judele curții noastre, comite de Cenad și de Nitra, numitul Toma <voevodul> Transilvaniei și comite de Solnoc, Nicolae banul întregii Slavonii, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Mihail marele vistier al reginei, prea scumpa noastră soție, comite de Saros și de Zemplen, Desideriu ¹⁾ judele curții doamnei regine, Blasiu marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic și Nicolae comite de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 383—385 (regist, numai cu mențiunea anului, la Hurmuzaki-Densusianu, I, I, p. 592—593 după Fejér).

261

1324 Aprilie 14.

<Magistrul Ștefan comite de Szabolcs, adeverește că Hemus ²⁾ fratele magistrului Ștefan din Oradea, a vândut un cal, pentru patru mărci, lui Mihail de <Kálló> Semjén (R. P. Ungară)> «... dacă cineva în curgerea vremii ar popri calul pomenit în comit.³⁾ Bihor, Hemus s'a îndatorat și s'a legat să-l scoată din pricină prin ale sale osteneți și cheltueli <pe Mihail>, sau să-i vină în apărare».

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 117—118 (cu data greșită: 24 Martie 1324).

262

1324 Aprilie 17.

<Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Emeric <de Kumpold> fiul lui Pavel, castelanul de Syrak (R. P. Ungară), dreptul de patronat al mănăstirii din Saar. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 538—543.

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ In text: *Hemus, Hamus*. ³⁾ *provincia*.

1324 Aprilie 27.

«Carol Robert regele Ungariei întărește comitelui Meynolth cel Roșu ¹⁾ moșia Cskklész (R.P. Ungară) și cetatea cu același nume. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitra, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, magistrul Desideriu ²⁾ judele curții reginei și comite de Zarand.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2. p. 524—532.

1324 Mai 2, «Agrida, R. P. Ungară».

Nci, capitulul bisericii de Agrida, dăm de știre că deoarece potrivit cuprinsului scrisorii memoriale ³⁾, a măritului bărbat palatinul Filip, magiștrii Desideriu ⁴⁾ și Lorand, fii fostului palatin Roland, trebuiau să jure în fața noastră stând împotriva lui Ladislau, fiul lui Nicolae, fiul lui Oliver din neamul Rathouth, la octavele sărbătorii mucenicului Gheorghe ⁵⁾ împreună cu douăzeci și patru de nobili de seama lor, — număr în «care» sunt cuprinși și ei — la sosirea sorocului, Desideriu și Lorand, împreună cu cojurătorii lor, adică cu douăzeci și patru de nobili de seama lor, număr în «care» sunt cuprinși și ei, au jurat înaintea noastră precum că acum șapte ani în sâmbăta de după nașterea lui Hristos ⁶⁾ n'au cotropit moșiile suszislui Ladislau, fiul lui Ladislau, «anume» Patha ⁷⁾, Scenthgeorgh ⁷⁾, Olakhteluke ⁸⁾, Cuieșd ⁹⁾, Uileac ¹⁰⁾, nici nu le-au cules roadele și folosințele și nici nu au cășunat o pagubă de două sute de mărci aceluși Ladislau, și acel Ladislau a ascultat și a primit jurământul lor asupra celor de mai sus.

Dat în ziua următoare pomenitului jurământ, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

«Pe verso:» Descărcare în privința pricinii lui Ladislau, fiul lui Nicolae, fiul lui Oliver împotriva lui Desideriu și Roland, fiii fostului palatin Roland.

Textul lat. în Documenta Valachorum, p. 63—64.

1324 Mai 8, Vișegrad (R. P. Ungară).

«Carol Robert regele Ungariei dăruiește cetățile Rymolch și Lopuhtu (R. P. Ungară) — luate dela Mihail, Petru etc., fiii lui Petru fiul lui Ilie — lui Toma

¹⁾ Rufus. ²⁾ De eu. ³⁾ littere memoriales. ⁴⁾ Deseu. ⁵⁾ 1 Mai 1324. ⁶⁾ 1 Ianuarie 1317. ⁷⁾ Așezări în comitatul Somogy (R. P. Ungară). ⁸⁾ Așezare dispărută aproape de Cuieșd, raionul Aleșd (reg. Oradea). ⁹⁾ Kuesd, sat tot acolo. ¹⁰⁾ Wylak, sat tot acolo.

voevodul Transilvaniei:» « Cumpănind dovezile de credință și meritele <câștigate prin> slujbe credincioase, vrednice de o adevărată prețuire, ale alesului bărbat Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul răposatului magistru Farcas, iubitul și credinciosul nostru, <slujbe pe care ni le-a făcut> încă din timpul când am ajuns la prea luminata culme a cărmuirii Ungariei spre a o conduce din voința dumnezească, fiind el totdeauna alături de noi, lăsându-se pe sine și ale sale în voia întâmplărilor îndoelnice ale soartei, pentru noi și pentru propășirea țării ¹⁾ precum și pentru așezarea păcii în regat, și îndeosebi atunci când s'a în vrednicit să fie pe plăcul maestății noastre și să fie văzut cu ochi buni de noi, în pomenitul război pornit împotriva noastră ²⁾ când ca și încununat cu laurii vitejiei și acoperit de scutul credinței, s'a luptat cu bărbăție pentru credința coroane regești, nu fără a-și vărsa sângele, îndurând dureri grele din pricina rănilor »

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 135—136.

266

1324 Mai 9.

Noi, magistrul Petheu comite de Satu-Mare și cei patru juzi din acel <comitat> dăm de știre că miercuri după sărbătoarea sfintei cruci, în satul Bervenii ³⁾, magistrul Ioan ni s'a plâns că oamenii⁴⁾ din Zomusseg⁵⁾ <anume>: Ștefan fiul lui Ched, Petru fiul lui Pavel, Mihail zis Boglas, Ioan Kopez, au prins doi iobagi ai săi, <anume> Ștefan din Bacna ⁶⁾ și Petru din același <sat> și i-au ținut o săptămână înclșiși la ei, iar pe Adam, iobagul acelui magistrul Ioan, l-a rănit Bhuctus din Zomusseg pentru care <fapt> acel magistrul cu cei patru juzi ai comitatului ⁷⁾ a înaintat plângere către noi. <Iar> magistrul Ioan zis Lengen și-a răscumpărat pe iobagii săi dela numitul Ștefan și dela soții lui, fără judecată și pe bani gata.

În anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. la Anjou, II, p. 136.

267

1324 Mai 13.

<Carol Robert regele Ungariei întărește, la cerrea lui Ioan, fiul magistrului Laurențiu zis de Sopron, un privilegiu al său cu privire la o moșie din comit. Nógrád (R. P. Ungară). În lista demnitarilor între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curții regale, comite de Cenad și de Nitria, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 189—190.

¹⁾ *rei publice*. ²⁾ e vorba de răsvrătirea lui Matei de Trenčin. ³⁾ *Beruo*, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). ⁴⁾ *populus*. ⁵⁾ În textul: Zomusseg, Somusszeg, sat în comitatul Sztómár (R. P. Ungară). ⁶⁾ Așezare dispărută aproape de Panyola, tot acolo. ⁷⁾ *provincia*.

1324 Mai 22.

«Carol Robert regele Ungariei dă privilegiu oraşului său Maros (Neustat, R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alţii:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curţii regale, comite de Nitra şi de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei şi comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 514—517.

1324 Mai 23.

«Carol Robert regele Ungariei întăreşte lui Pavel, meşter de arcuri ¹⁾, fiul lui Pavel de Sopron, moşia Totsusuk (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alţii:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Lambert judele curţii regale, comite de Nitra şi de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, Desideriu, judele curţii reginei ²⁾.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 499—504.

1324 Mai 28.

«Carol Robert regele Ungariei întăreşte lui Nicolae, banul Slavoniei şi comite de Sopron, moşia Ikren (în comit. Győr, R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alţii:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; magistrul Lambert judele curţii regale, comite de Nitra şi de Cenad, Toma voevodul Transilvaniei şi comite de Solnoc, magistrul Desideriu judele curţii reginei şi comite de Zarand.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 562—565.

1324 Iunie 7, «Dealul Orăzii».

Iacob prepozitul şi conventul din Dealul Orăzii confirmă împăcarea mai multor împričinaţi din comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 54—55.

¹⁾ arcuparalor. ²⁾ şi comite de Zarand.

1324 Iunie 7, <Dealul Orăzii>.

Conventul și prepozitul Iacob din Dealul Orăzii adevăresc că Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail din Semjén (R. P. Ungară), potrivit scrisorii palatinului Filip au jurat că slujitorii lor nu au luat cinci cai dela Egidiu și Andrei din satul Bogdány (comit. Szabolcs, R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 55.

1324 Iunie 14, Vis (R. P. Ungară).

Comitele Nicolae loțtiitorul palatinului Filip, adevărește că Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail din Semjén (R. P. Ungară) au jurat împreună cu douăzeci de cojurători înaintea conventului din Dealul Orăzii, că slujitorii ¹⁾ lor nu au luat cu opt ani în urmă cinci cai ai lui Egidiu și Andrei din satul Bogdány <comit. Szabolcs R. P. Ungară>. Ei au dovedit acest lucru cu un act al conventului, în a opta zi după jurământ.

Regest în Kállay, I, p. 55.

1324 Iunie 17, lângă Deva.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania sănătate și milostivire.

Vă aducem la cunoștință că, deoarece am dăruit credinciosului nostru Sandur fiul lui Opor, pentru slujbele sale credincioase moșiile numite Lokkzzun ²⁾, ce ne-au fost cerute ca fiind moșii ale unor oameni morți fără moștenitori, poruncind în două rânduri ca să fie puși în stăpânirea acelor moșii numitul Sandur și Egidiu, fiul lui Ștefan, fratele susnumitului <Sandur>, de către omul nostru, Ștefan, fiul lui Pavel, sub mărturia omului vostru, <iar> Secuiei din Ciuc ³⁾ și dintre ei anume: Ladislau căpitanul, mai marele oastei⁴⁾, Petru și Pavel, fiii lui Iacob, Bene, fiul lui Jrgus, Ștefan, fiul lui Pheleud, Ștefan, fiul lui Eltus Belus, Valentin, fiul lui Sandur, Buruh fiul lui Marcu, Matei, fiul lui Bank, Iacob, fiul lui Chumburd și Nicolae, fiul lui Andrei, s'au ridicat cu împotrivire la chiar punerea în stăpânire a numitelor moșii, susținând că acele pământuri sunt ale lor, deși când au fost chemați să se înfățișeze înaintea noastră ca să urmărească pricina de mai sus, împotriva acestor Sandur, fiul lui Opor și Egidiu, nu s'au înfățișat și nici n'au trimis pe altcineva, după

¹⁾ *servientes*. ²⁾ E vorba probabil despre scaunul secuesc Kászón (raionul Ciuc), unde azi se găsesc mai multe sate cu nume asemănătoare. ³⁾ *Chyu*. ⁴⁾ *maior exercitus*.

cum vedem că stă scris în scrisoarea voastră de chemare și în scrisoarea noastră de judecată, totuși, pentru mai mare vădire a dreptății, am poruncit ca acele moșii să fie din nou date în stăpânire numitului Sandur fiul lui Opor și lui Egidiu poruncind credinței voastre să trimiteți spre mărturie un om vrednic de crezare, în fața căruia suszisu Ștefan, fiul lui Pavel, omul nostru, să hotărnicască numitele moșii în hotarele lor adevărate și să pună în stăpânirea lor pe numiții Sandur și Egidiu, fiul lui Ștefan, fratele lui <Opor>, ca să le țină pe veci, de nu se va ivi vreo împotrivire. Iar de se vor ivi unii împotrivitori, să fie chemați spre a se înfățișa anume înaintea noastră la sorocul potrivit și după acestea să ne scrieți întocmai felul cum s'au petrecut lucrurile.

Dat lângă cetatea Devei, în a cincisprezecea zi după rusalii, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

<Pe verso:> Credincioșilor săi din capitlul bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania, poruncă de punere în stăpânire a lui Sandur, fiul lui Opor și a lui Egidiu, fiul lui Ștefan.

Textul lat. în Székely okl., I. p. 42—43.

275

1324 Iulie 10, Crăciunelul de Jos¹⁾.

<Carol Robert regele Ungariei iartă pe Ioan, fiul lui Ștefan, de plata cheltuelilor de judecată datorate magistrului Lambert ca judecător în procesul împotriva lui Toma, fiul lui Dionisie, comitele de Ugocea, respectând astfel una din ultimele dorințe ale celui răposat magistrul Lambert, fost jude al curiei regale și comite de Cenad. «Dat lângă Târnava, aproape de casa lui Crăciun...»

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 147.

276

1324 Iulie 14.

<Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Iacob, fiul lui Bartolomeu, scrisoarea comitelui Alexandru, judele curții regale, privind pământul Turgusa. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 618—622.

¹⁾ *domum Karachyni*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin).

1324 Iulie 15, <Cenad>.

Capitulul din Cenad adevărește mărturia lui Matei duhovnicul magistrului Lambert, judele curții regale și comite de Cenad, asupra unor dispoziții luate de acesta înainte de moarte.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 147—148.

278

1324 Iulie 16, lângă râul Târnava.

< Filip palatinul Ungariei, judele Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár, hotărăște lui Nicolae, fiul lui Urban, termenul jurământului de desvinovățire față de Nicolae, fiul lui Toma, în fața capitlului din Győr (R.P. Ungară). « Dat din oastea regelui lângă râul Târnava ».

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 148.

279

1324 Iulie 19.

< Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Gheorghe, fiul lui Gheorghe și a lui Ilie, fiul lui Grigore de Selnuche, un privilegiu al regelui Bela prin care strămoșii acestora au fost scoși din rândurile iobagilor cetății Criș (Jugoslavia) și ridicați la starea de nobili. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 200—201.

280

1324 Iulie 20.

< Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiul său din 19 Mai 1318 cu privire la restituirea moșiei Ohat (R.P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Károlyi, I, p. 57—58.

1324 Iulie 25, lângă Şona.

<Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Agria (R. P. Ungară) să ia parte la o cercetare privitoare la actele de proprietate ale lui Benedict, Kopouch și Ladislau, fiii lui Carol de Chytwan, în legătură cu moșia Arad din comit. Ung (URSS). « Dat lângă Târnava, lângă satul Şona¹⁾ la sărbătoarea fericitului Iacob apostolul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru. »

Fragment lat. în Anjou, II, p. 209.

Transumpt în actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 21 August 1325.

1324 Iulie 26.

Carol <etc.> regele <Ungariei etc.>. Prin scrisoarea de față facem cunoscut tuturor că venind înaintea noastră magistrul Martin, fiul lui Bugar, comite de Sălăgiu,²⁾ iubitul și credinciosul nostru și arătând și mărturisind slujbele sale credincioase aduse majestății noastre ne-a cerut prea plecat să binevoim să-i întoarcem și să-i înapoiem cu puterea noastră regească acea moșie numită Dawar³⁾, ce se află în comitatul Nitra, împreună cu pământul numit Pelynteluk³⁾ aflător lângă acea moșie, pe care magistrul Lambert de vrednică amintire, fost judecător al curții noastre, o ținea în stăpânire pe nedrept, dar ajuns în pragul morții și lipsit de mângâierea moștenitorilor, știind și recunoscând că nu are niciun drept asupra acelei moșii, ci că ea ține de drept și prin cumpărare de magistrul Martin, i-o întorsese și i-o înapoiase în fața noastră ca s'o stăpânească pe veci și în pace.

Așa dar, noi, care din slujba cărmuirii pe care am luat-o asupra noastră, suntem datori să păzim pe fiecare în dreptul său, ascultând cu luare aminte rugămintele magistrului Martin și amintindu-ne meritele și slujbele credincioase pe care ni le-a adus și ni le-a făcut nouă și regatului nostru, neobosit, împreună cu fiii lui, cu vărsarea sângelui său și răvna celei mai mari credințe, pentru înălțarea domniei și a slavei noastre, în felurite expediții și treburi ale noastre și în deosebi în expediția noastră pe care am făcut-o spre Zagreb și în altă expediție pe care am avut-o sub cetatea Melhadia⁴⁾, unde în deosebi prin grija sa devotată și slujba sa credincioasă am redobândit și am supus stăpânirii noastre cetatea pe care o ținea Ioan fiul banului Teodor, răzvrătit împotriva majestății noastre; pe care o ținea în lupta cu oștile foarte multe ale Teutonilor și Boemilor, care au încercat prin lovituri dușmănoase să treacă hotarele țării noastre; de asemenea

¹⁾ *Zeeprazou*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin). ²⁾ *Scylag*. ³⁾ Pustă în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ⁴⁾ *Myhad*, sat în raionul Almaș (reg. Timișoara).

prin purtarea soliilor noastre, în mai multe rânduri, la Basarab, voevodul nostru de dincolo de munți¹⁾, unde și-a îndeplinit slujba soliei sale în chip credincios și vrednic de laudă, voind să răsplătim prin bunăvoința <noastră> regească slujbele sale atât de multe și însemnate, am întors magistrului Martin moșia Dawar împreună cu sus numitul pământ Pelynteluk, ce ține de acea <moșie>, pentru a o stăpâni în veci <etc.>.

Dat de mâna cinstitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul bisericii din Buda, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, în a șaptea zi înainte de calendele lunei August, în anul domniei noastre de asemenea două zeci și patru. Venerabilii etc.²⁾.

Textul lat. la Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 591—592.

283

1324 Iulie 27.

<Carol Robert regele Ungariei întărește un act dat de capitlul din Agria magistrului Ioan zis Elus. Menționată: participarea voevodului Doja la asediul cetății Syruk, ținută de Matei de Trenčin împotriva regelui. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p 254—259.

284

1324 August 10, <lângă Sibiu>.

Noi Carol etc. facem cunoscut etc. că prelații și toți nobilii țării noastre aflători cu noi în expediția obștească din părțile Transilvaniei, lângă Sibiu, venind înaintea noastră, s'au îngrijit să ne aducă la cunoștință prin plângerea <lor> că, spre marea pagubă și vătămare a locuitorilor țării noastre, la unii juzi și comiți din comitatele țării noastre și în deosebi din comitatele Vesprim și Zala³⁾ s'a și înrădăcinat obiceiul, ba mai vârtos stricăciunea, că dacă cel ce jură sau face un jurământ, precum și cojurătorii⁴⁾ săi sau cei ce depun jurământul împreună cu el, n'ar jura, rostind cuvintele în același fel ca și cel ce a jurat mai înainte,

¹⁾ *Basarab woywodam nostrum Transalpinum* (Țara Românească). ²⁾ Urmează lista demnitarilor, omisă de editorul textului latin din colecția Anjou, vol. II (după care actul este reprodus de Hurmuzaki-Densușianu. Această listă este identică cu aceea din actul regelui Carol Robert din 23 Martie 1324, cu deosebire, în ce privește Transilvania, că în documentul de față la slujba de «jude al curții reginei» a lui Desideriu, se adaugă calitatea de «comite de Zarand». ³⁾ Comitate în R. P. Ungară. ⁴⁾ *conjuratores* = *coniuratores*.

cu aceleași cuvinte și repetând unul câte unul fiecare din acele puncte statornicite pentru luarea jurământului, potrivit rânduielii judecății începute, atunci cel ce a jurat împreună cu cei ce au depus jurământ alături de el sunt socotiți sperjuri și ca unii rămași de judecată sunt socotiți vinovați, și celor care jură, dacă jurând au schimbat din întâmplare cuvintele, nu li se mai îngăduie să repete și să rostească mai departe acele cuvinte și acele puncte și astfel foarte mulți din apărători ¹⁾ până acum au fost osândiți pe nedrept, împotriva dreptății, unii în ce privește ființa lor, alții în ce privește moșiile lor și unii în ce privește toate bunurile lor. Și ca atare am fost rugați cu smerenie de acei prelați și nobili și în deosebi din partea venerabilului părinte <domnul> Henric din <mila lui> <dumnezeu> episcopul de Vesprim, cancelarul curții <oamnei> regine, prea scumpa noastră soție, iubitul și credinciosul nostru, ca din bunătațea noastră să binevoim a ne îngriji de ei în privința aceasta cu dreapta și convenita măsură a unui statut.

Și astfel noi, care din datoria cărmuirii pe care am luat-o asupra noastră trebuie să ușurăm greutatea supușilor noștri și să-i cărmuim după rânduiala dreptului și dreptății, luând aminte că locuitorii țării noastre și în deosebi oamenii bisericii și episcopiei din Vesprim sunt apăsați pe nedrept și fără temei sub cuvântul acestui rău obicei și acestei stricăciuni, după sfatul și cu învoirea prelaților și baronilor noștri, nimicind cu totul acest fel de obicei, după o cumpănită chibzuire am hotărât să statornicim, ca acei ce jură sau care depun jurământ, fie pârîș, fie pârît, dinpreună cu cei ce fac jurământ alături de ei, în rostirea scurtă și puțină a vorbelor lor, se depună jurământ în felul de mai jos dat aici spre pildă, adică:

Petru pârășul, jurând împotriva lui Martin pârîtul, să spună cu aceste cuvinte: « Eu Petru jur pe sufletul meu, ca așa să-mi ajute Dumnezeu, că Martin s'a făcut vinovat față de mine de cele ce le-am cerut dela el la judecată »; sau altfel: « pârîtul îmi datorează bani, pe care i-am cerut dela el prin judecată »; și tot astfel să se jure și în celelalte pricini.

De asemenea, Martin pârîtul jurând împotriva lui Petru pârîșul să spună cu aceste cuvinte: « Eu Martin jur pe sufletul meu, ca așa să-mi ajute Dumnezeu, că sunt curat și nevinovat de cele ce Petru a cerut dela mine la judecată »; altfel: « nu-i sunt dator nicio sumă de bani »; și tot astfel se va face jurământ în toate pricinile.

<Mai dăm> lămurirea că dacă cuvintele jurământului n'ar putea fi rostite la jurământ în același fel, <atunci> cel puțin să se rostească cu orice alte cuvinte având numai același înțeles și dacă în rostirea acelor cuvinte s'ar depărta de ele sau rostindu-le le-ar schimba, să aibă puțința slobodă să le repete și să le rostească iarăși odată, de două ori și a treia oară.

Drept aceea, poruncim cu tărie prin poruncă regească palatinului, judelei curții noastre, comiților și tuturor judecătorilor și <altora> care au putere jude-

¹⁾ *causidici*, probabil cu înțelesul de *conjuratores* (care apără cu jurământul lor pe împrieinat).

cătorească¹⁾ în țara noastră, aflători acum sau care se vor afla în slujbă, înzestrați cu orice dregătorie, slujbă, nume sau titlu, cărora li se vor arăta cele de față, că, potrivit cuprinsului poruncii și statutului nostru de față, vor trebui să nu împovăreze întru nimic, la depunerea și luarea jurământului, pe locuitorii țării noastre și în deosebi pe toți oamenii bisericii și episcopiei din Vesprim, aflători atât în comitatele Vésprim și Zala, cât și în celelate comitate, de orice stare și condiție ar fi ei, vor trebui să păzească neclintit porunca și statutul de față . . . sub pedeapsa cu moartea și <cu pierderea> slujbei; iar oricine va îndrăzni să facă altfel, să știe că va fi lovit de urgia regească.

<Dat> la <ărbătoarea> <sfântului> Laurențiu, în a<nul> d<omnului> o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. la Imre Hajnik, A magyar birósági szervezet és perjog az Arpád- és a vegyes- házi Királyok alatt, Budapesta 1899, p. 337—338, nota 55.

285

1324 August 10, lângă Sibiu.

Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Oradea să trimită un maritor, în fața căruia trimisul regelui să hotărnicască moșia Welethe (URSS).

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 578.
Transumpt în raportul capitlului din Oradea, din 31 Octombrie 1324.

286

1324 August 11.

Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei vama dela Geerche (R. Cehoslovacă), pentru slujbele și meritele zcestuia, îndeosebi pentru vitejia în luptele dela Cașovia împotriva lui Matei de Trenčin; la cucerirea cetății Vișegrăd, etc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 152—154.

287

1324 August 12, lângă Orăștie.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Phynta, fiul lui Samuil, pământul Paag (comit. Pojon, R. Cehoslovacă). «Dat în țara Transilvaniei²⁾, în apropierea orașului numit Orăștie³⁾, în duminica dinaintea sărbătorii adormirii

¹⁾ *iustiliarius*, judecător îndeobște (Ducange), iar nu exclusiv: judecător suprem (cum rezultă greșit din Bartal). ²⁾ *in terra Transilvana*. ³⁾ *Waras*, oraș în reg. Hunedoara.

fericitei maici a domnului, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru ».

Regest după text lat. din Anjou, II, p. 154.

288

1324 August 14, lângă Orăștie.

Carol Robert regele Ungariei îngăduie pe timp de cinci ani libera mutare a oricăror iobagi, care și-au plătit birul pământului (teragiul) spre a se așeza ca oameni liberi pe două moșii din comit. Szekésfehervár și Vesprim (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Hazai okm., II, p. 35.

289

1324 August 20, Slimnic.

Noi, Boleslav, din mila lui Dumnezeu, arhiepiscop de Strigoniu și comite perpetuu al aceluși loc, facem cunoscut că, ținând seama de purtarea, virtuțile și slujbele cinstitului bărbat domnul Toma, prepozitul de Sibiu, capelanul nostru credincios și voind să-i răsplătim slujbele sale credincioase cu o răsplată potrivită, după o chibzuială înțeleaptă și cumpănită, l-am primit prin cuprinsul celor de față, ca frate și canonic al bisericii noastre de Strigoniu, dându-i strană în cor și glas în capitu, făgăduind că îi vom da prebenda de canonic la primul loc liber, cu toată deplinătatea dreptului său, îngrijindu-ne în această privință mai curând de biserică decât de persoana <sa>.

Dat lângă Slimnic ¹⁾, la sărbătoarea sfântului rege Ștefan, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. în Anjou, II, p. 155.

290

1324 Septembrie 2, Rupea.

Noi, Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu, dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că atunci când, din porunca regelui nostru Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, am pornit ²⁾ împreună cu nobilii regatului și cu alți supuși din părțile Transilvaniei, cu o oaste puternică împotriva vrăjmașilor și necredincioșilor stăpânului nostru și ai părții puternică împotriva vrăjmașilor și necredincioșilor stăpânului nostru și ai părții transilvănene a regatului ³⁾ și când Ladislau, fiul lui Ștefan zis Lebee de Coroiu-Sânmartin ⁴⁾, care fiind nelipsit din acea oaste, s'a străduit cu credință

¹⁾ *Stolcumberg*, sat în raionul Sibiu. (reg. Stalin). ²⁾ *fecissemus*. ³⁾ *regni partis Transsilvane*. ⁴⁾ *de sancto Martino*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin).

să-l mulțumească pe domnul nostru; aducând slujbă credincioasă regelui și nouă, la poalele cețatii Rupea ¹⁾ și cum numitul Ladislau, fiul lui Ștefan, a intrat pe calea pieirii trupului ²⁾, atunci suspomenitul Ladislau, a lăsat moșia sa, numită Coroiu-Sânmartin, fraților săi: Mihail, fiul lui Petru ³⁾, Pavel fratele acestui Mihail și Tumpa, fiul lui Impur care ne-au stat alături în chip deosebit în acea expediție, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci și nestrănutat întru fiii fiilor <lor> ca pe o moșie a lor de moștenire.

Spre amintirea acestui lucru, am dat această scrisoare întărită cu puterea peceții noastre.

Dat în cetatea Rupea, în duminica dinaintea sărbătorii nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 388.

291

<1324> Septembrie 19.

Noi, cei patru juzi de Satu-Mare dăm de știre că, în ziua de miercuri după sărbătoarea sfintei cruci, în satul Bervenii ⁴⁾, Petru, fiul lui Ioan, potrivit cuprinsului unei scrisori a noastre de mai înainte, s'a înțeles în felul acesta, înaintea noastră, cu privire la paguba sa ⁵⁾: Ioan, fiul lui Dionisie, s'a legat să plătească și să dea susnumitului Petru, la octavele <sărbătorii> tuturor sfinților ⁶⁾, la locul judecății un mânăz de un an ⁷⁾ luat dintre cail săi. Dacă acesta va lăsa să treacă, ori va amâna sorocul plății, să fie îndatorat a-i plăti la judecată patru mărci. Dat în ziua suspomenită.

<Pe verso:> Pentru Petru, fiul lui Ioan, împotriva lui Ioan, fiul lui Dionisie, la octavele tuturor sfinților.

Textul lat. în Codex dipl. patrius, VII, p. 388—389 (pentru datare cf. doc. din 8 Noembrie 1324).

292

1324 Octombrie 3.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește moșiile Farkasfelde și Kütvesd (în comit. Győr, R. P. Ungară), Elisabetei, fiica lui Ioan, fiul lui Alexandru. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 2, p. 537—538.

¹⁾ *Kuholm*, sat și reședință de raion (reg. Stalin). ²⁾ Adică era pe patul de moarte.
³⁾ S'ar putea ca acești frați cu tați deosebiți să fie veri: *fratres patruales* sau poate coproprietari: *fratres condisionales*. ⁴⁾ *Berve*, sat în raionul Cărei (reg. Baia-Mare).
⁵⁾ *Super suam destruccionem*. ⁶⁾ 8 Noembrie. ⁷⁾ *poledrum anni*.

1324 Octombrie 10.

«Carol Robert regele Ungariei întărește actul său din 12 August 1324 dat lui Finta de Mende. Intre meritele acestuia se amintește:» «Fiindcă atunci când ne-am dus în părțile Transilvaniei, spre a rânduî niște treburi ale regatului nostru și voind să ne îngrijim de apărare împotriva uneltirilor Tătarilor, ca unor vrăjmași ai credinței lui Hristos și dușmani de căpetenie ai noștri și ai regatului nostru, am trimis în țara Tătarilor, împreună cu alți credincioși ai noștri, pe susnumitul Finta ¹⁾, vestit pentru statornicia credinței sale, ca să ne facă de strajă nouă și regatului nostru, cât timp avem să zăbovim prin suszisele părți ale Transilvaniei, pomenitul Finta adăogând noi fapte de credință la credința sa obișnuită, ne-a făcut acolo slujbe îndatoritoare și plăcute».

Fragment de text lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 388—389.

1324 Octombrie 19.

«Carol Robert regele Ungariei acordă diferite imunități unor slujbași a magistrului Grigore, în ce privește moșiile acestora Chemenyk și Dolen (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 209—210.

1324 Octombrie 28.

«Carol Robert regele Ungariei întărește dania moșiei Nagy Palugya (R. Cehoslovacă), făcută magistrului Othmar și fraților săi. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Desideriu, judele curții reginei. ²⁾

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2. p. 551—553.

1324 Octombrie 31, «Oradea».

«Capitulul din Oradea raportează regelui Carol Robert, în temeiul poruncii acestuia din 10 August 1324, despre hotărnicirea moșiei Welethe (URSS), la

¹⁾ *Phynta*. ²⁾ și comite de Zarand; cf. actul din 11 Decembrie 1324 (Fejér, VIII. 2. p. 546—551).

care a luat parte ca martor Egidiu « preot în strana bisericii noastre, magistrul și rector al altarului sfântului Gheorghe mucenicul, din aceeași biserică ».

Regest după textul lat. din Fejér, VIII.2, p. 578-579.

297

1324 Noembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară).

« Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Oradea să pună în stăpânirea unor moșii din comit. Szabolcs (R. P. Ungară) pe Pavel zis Magar ¹⁾, marele vistier și castelan de Gymus.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 263.

298

1324 <Noembrie 4 — Decembrie 20, Oradea>.

Capitulul din Oradea raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Pavel, zis Magar ²⁾, marele vistier și castelan de Gymus în posesia unor moșii din comit Szabolcs (R. P. Ungară), făcută la porunca regelui.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 262—267.

299

1324 Noembrie 8, Vetis ³⁾.

Juzii nobililor din comit. Satu-Mare adevăresc că Ioan, fiul lui Dionisie, care era dator să dea lui Petru, fiul lui Ioan, un mânz de un an, nu s'a înfățișat la termenul fixat pentru predarea lui.

Regest în Kállay, I, p. 56.

300

1324 Noembrie 21.

Carol <etc.>. Se cuvine ca înălțimea regească să asculte cu bunăvoință rugămintile legiuite ale fețelor bisericești ⁴⁾ și cercetând dreptele lor cereri ⁵⁾ să dea o încuviințare prielnică rugămintilor lor, îndeosebi în acele lucruri, ce par a fi spre folosul lor și al drepturilor și libertăților bisericești.

Drept aceea, prin cuprinsul scrisorii de față, voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea luminăției noastre cucernicul bărbat,

¹⁾ Cu ortografia modernă: *Magyar*. ²⁾ *Magyar*. ³⁾ *Velhes*, sat în raion. Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ⁴⁾ *vivorum ecclesiasticorum*. ⁵⁾ În textul latin publicat, greșit: *posses-sionibus*, în loc de *petitionibus*.

fratele Ștefan, abatele mănăstirii sfintei fecioare Maria din Cluj-Mărăștur, în numele său și al întregului convent al aceluia loc, ne-a arătat două scrisori deschise și anume una a răposatului principe, a prea luminatului domn Bela, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, de cinstită pomenire, iar cealaltă < o scrisoare > de punere în stăpânire și de răspuns¹⁾ a capitlului bisericii Transilvaniei, cu cuprinsul de mai jos, rugându-ne cu smerenie și cu supunere, ca pentru nădejdea slăvitei fecioare, în care ne încredem < să binevoim a le întări > ...²⁾ Noi, așa, dar ...³⁾.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Egidiu³⁾, prepozitul bisericii din Bucă, vicecancelarul curții noastre, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, în a unsprezecea zi înainte de calendele lui Decembrie.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2, p. 518.

301

1324 Decembrie 11.

< Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Laurențiu, fiul lui Emeric din neamul Osl, moșia Nymygh (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict, episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Desideriu judele curții reginei și comite de Zarand.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 546--551.

302

1324 Decembrie 20.

< Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Pavel zis Magyar⁴⁾, marele vistier, mai multe moșii (din comit. Szabolcs, R. P. Ungară). În lista demnitarilor între alții: > Benedict episcopul de Cenad, < Ivanca > de Oradea, Andrei al < Transilvaniei >; < Toma > voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 262--268 (act deteriorat).

303

1324 Decembrie 21.

Carol, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn

¹⁾ *statutionalem et rescriptionalem.*   ²⁾ dispoziția și coroborarea omise de editor.
³⁾ greșit a Egidius în loc de Andrcas, care era atunci vicecancelar (Fejér, VIII. 2, p. 518, notă; cf. p. 550).   ⁴⁾ *Magyar.*

al ținutului și muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos de acum și viitori, care vor lua cunoștința de cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Deși se cade în deobște ca dreapta dărnicii regești să caute cu milostivire la dorințele tuturor credincioșilor, totuși ea trebuie să fie cu osebită bunăvoință datornică celor pe care întotdeauna prin semne lămurite i-am cunoscut neobosiți, rodnici și folositori la slujbe îndatoritoare.

Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că am fost rugați cu smerenie de către Gheorghe zis Cheh de Rediu¹⁾ și Nicolae zis Wos din partea tuturor nobililor sau slujitorilor regești din țara Transilvaniei, credincioși noștri, să binevoim ca din bunătatea regească să le facem milostivirea de a-i ierta cu totul de darea merindelor, plata fertunilor și găzduirile baronilor, în deosebi a voevodului Transilvaniei, cu care până acum erau foarte împovărați. Și astfel noi luând aminte la curata credință și statornicia supunerii acelor nobili, care ne-au slujit nouă și sfintei coroane regești în totdeauna cu slujbe de bună voie și aducătoare de folos, și luând aminte la statornicia credinței lor dovedită prin prea vădite vrednicii și ținând seama de slujbele nemăsurate, plăcute și bine primite, pe care știm că acei nobili ni le-au adus în chip vrednic de laudă, cu vărsarea sângelui lor încă din vremea în care am intrat în regatul nostru al Ungariei, pe care ni l-a dat dreptul și rânduiala nașterii, pentru înălțarea cârmuirii noastre și pentru îndreptarea stării aceluia regat, ca și pentru readucerea treburilor obștești în starea de mai înainte, <slujbe ce> vedem că ni le aduc și acum și pe care credem cu tărie că ni le vor aduce și în viitor; și întrucât bine primitele lor slujbe, din pricina mulțimii lor, nu pot fi cuprinse fiecare în parte în rândurile acestei scrisori, am hotărât să se însemne în cele de față aceste puține <fapte> vrednice de pomenire <și anume> că în lupta pe care Doja răposatul voevod al Transilvaniei a avut-o la Topa²⁾ aproape de Cluj cu Moise, fiul lui Moise necredincios vădit al nostru și al țării noastre, acești nobili, în semn de supunere față de noi luptându-se, din porunca noastră, cu bărbăție și vitejie în oastea zisului voevod, au câștigat izbândă vrednică de laudă asupra aceluia necredincios al nostru; apoi când Sașii din Transilvania, luându-se după viclenele sfaturi ale dușmanilor noștri, s'au rătăcit dela credința datorată nouă, suszișii nobili ajutați de țaria credinței, întâlnindu-se cu oastea Sașilor într-o luptă în câmp <deschis> au biruit-o luptându-se cu tărie și bărbăție în semn de supunere față de noi și pentru slava noastră. Și cu toate că în aceste lupte îndurarea dumnezească le-a dat acestor credincioși nobili ai noștri și prin ei nouă și țării noastre izbânda, totuși părinții, frații și neamurile apropiate ale unora dintre ei au căzut <în luptă>, unii din ei au căzut în prinsoare, iar ceilalți au primit aproape toți grele și cumplite răni.

¹⁾ *Reud*, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ²⁾ *Topa*, azi Topa Mică, sat în raionul Cluj.

Aşa dar, cu toate că, pentru atât de multe şi mari slujbe ale lor plăcute «nouă», pomeniţii nobili ai ţării Transilvaniei ar fi vrednici să fie încărcăţi pe drept cuvânt cu mai mari binefaceri şi hatâruri, totuşi ca să întâmpinăm dorinţele lor cu binevoitorul nostru sprijin, deocamdată, la stăruinţa în deosebi a suszişilor Gheorghe şi Nicolae, cu sfatul şi învoirea prelaţilor şi baronilor noştri şi din plinătatea milostivirii noastre am hotărît să iertăm întru totul şi pentru totdeauna pe pomeniţii nobili ai Transilvaniei pe toţi laolaltă şi pe fiecare în parte şi pe moştenitorii şi urmaşii lor de suszisele găzduiri şi darea merindelor, cu care erau datori până acum voevodului Transilvaniei aflător în slujbă, ca şi de orice îndatorire sau dare, fie că e darea de un fertun sau de o jumătate de fertun, fie orice altfel de plată, oricum s'ar numi.

Am hotărît şi am statornicit prin această poruncă ce va dăinui în veci, ca acei nobili toţi şi fiecare, şi urmaşii lor, precum şi toţi oamenii şi iobagii lor să nu mai fie datori niciodată să dea nicio găzduire şi niciun fel de merinde voevodului Transilvaniei şi slujbaşilor săi, şi de asemenea să nu dea şi să nu plătească nicio îndatorire, nicio dare pe cap, niciun fel de plăţi şi nicio dare, nici cea de un fertun nici cea de o jumătate de fertun, cât şi nicio plată de orice altfel, şi să nu-i fie îngăduit niciunui voevod sau vreunui slujbaş al său aflător în slujbă şi niciunui slujbaş al nostru să ceară, să primească sau să aşeze asupra acelor nobili şi asupra iobagilor lor vreo găzduire şi dare de merinde, vreo îndatorire, plată, dare pe cap sau orice «alte» plăţi.

Numai un singur lucru a fost lăsat de o parte şi cu milostivire a fost rânduit de noi astfel, «şi anume» că dacă noi sau urmaşii noştri s'ar întâmpla să venim şi să ne înfăţişăm înşine în ţara Transilvaniei, atunci, şi nu altă dată, oamenii sau iobagii acelor nobili să fie datori să dea pentru merindele folositoare majestaţii regale nu mai mult decât de fiecare o sută de curţi-un butoi de vin, o oaie sau un bou gras, un porc şi o marcă pentru piper şi şofran sau croc.

Spre pomenirea şi veşnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegiată de faţă întărită cu puterea noii şi adevăratei noastre peceţi duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei prepozitul bisericii de Buda, vicecancelarul curţii noastre, iubitul şi credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci şi patru, în a douăsprezecea zi înainte de calendele lui Ianuarie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci şi patru.

Textul lat. la Bálint Hóman, A magyar királyság pézügyei és gazdaságpolitikája Károly Róbert korában, p. 254—256 (cu câteva greşeli de tipar).

<Carol Robert regele Ungariei întăreşte privilegiul regelui Bela al IV-lea din 1250, privind învoiala dintre oraşenii din Sopron (R. P. Ungară) şi magistrul Rembald. În lista demnitarilor, între alţii:> Ivanca episcopul de Oradea,

Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Desideriu, judele curții reginei ¹⁾.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 613—615.

305

<1325—1329 Ianuarie 8>, Timișoara.

Chibzuiților bărbați și cinstiților săi prieteni, vrednici de cinstire, obștei Sașilor și celorlalți oameni din Bistrița și celor ce țin de acest scaun, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu prietenie și cu toată cinstirea.

Cerem cu stăruință prieteniei obștei voastre și o îndemnăm ca, în pricina lui Petru, fiul lui Henning și a tovarășilor lui împreună cu care el a ucis pe Ioan, fiul lui Geblin, să <bine> voiiți a face așa cum veți vedea că e scris în scrisoarea regelui și stăpânului <nostru> ²⁾ trimisă vouă, altmintrelea să nu faceți, spre binele vostru. De veți face altfel, să nu vă supărați, că noi, necutecând să trecem peste porunca regelui nostru în pricina mai sus arătată, vom lua măsuri spre paguba și asuprirea voastră ³⁾.

Dat în Timișoara, în a treia zi după bobotează.

<Pe verso : > Prietenilor săi din obștea Sașilor din Bistrița și celor ce țin de acest scaun.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 390.

306

1325 Februarie 9, <Alba Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim ca să ajungă la cunoștința tuturor atât a celor de acum, cât și a celor viitori că, venind înaintea noastră chibzuitul bărbat Benedict, parohul din Cluj, frate canonic al nostru, în numele lui Mihail, Pavel și Tumpa, frații săi, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și Sibiu, întocmită cu privire la lăsarea pământului sau moșiei numite Coroiu-Sânmartin ⁴⁾ lui Mihail, Pavel și Tumpa de către Ladislau, fiul lui Ștefan zis Lebee, cerându-ne cu stăruință ca spre mai mare chezășie și siguranță să punem să se înscrie cuprinsul acelei scrisori în scrisoarea noastră și să se întărească cu pecetea noastră. Cuprinsul acelei scrisori este următorul: <Urmează actul lui Toma voevodul Transilvaniei, din 2 Septembrie 1324>.

Noi, așa dar, încuviințând dreapta și legitima cerere a parohului Benedict fiindcă am găsit numita scrisoare cu pergamentul și pecetea întregă și fără

¹⁾ și comite de Zarand. ²⁾ *domini regis*. ³⁾ *gravamen*. ⁴⁾ *Zen. marton*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin).

tăeturi, fără răsături, fără ștersături și nesticată în nicio parte a sa, am pus să fie trecut din cuvânt în cuvânt cuprinsul acelei scrisori în <scrisoarea> de față și să fie întărit cu pecetea noastră adevărată.

Data la octavele întâmpinării domnului ¹⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, iar Adrian arhidiaconul de Kyzdy, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I. p. 391.

307

1325 Februarie 16, Vis (R. P. Ungară).

Noi, Filip palatinul jude al Cumanilor <și> comite de Zips și de Ujvár prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine, că potrivit cuprinsului scrisorii comitelui Nicolae, vicejudele nostru, magiștii Ioachim și Petru, fiii lui Petru, fiul lui Durug, trebuiau să aducă înaintea noastră, la octavele <sărbătorii> întâmpinării domnului ²⁾, <în pricina lor> împotriva lui Ioan, nobil de Cherechiu ³⁾, actele lor privitoare la moșia numită Săcueni ⁴⁾ din care să se poată vedea că pomenita moșie este a lor. Sosind acel soroc și părțile venind ele înșile înaintea noastră, pomeniții Ioachim și Petru ne-au înfățișat o scrisoare privilegială a lui Carol, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, reînnoind un privilegiu al său întocmit sub vechea sa pecete și care totodată întărea și privilegiul înaintașului său și fratelui ⁵⁾ său prea iubit Ladislau, regele Ungariei, de fericită pomenire, <privilegiu> dat și întocmit cu privire la înapoierea unei moșii numite Săcueni. Din acest <privilegiu> am aflat că pomenita moșie, pe care comitele Pavel, precum și fiii acestuia adică Nicolae voevodul ⁶⁾, comitele Ștefan și Pergen se instăpâniseră cu puterea în timpul Tătarilor, a fost înapoiată din bunăvoința regească cu drept deplin, de către pomenitul rege Ladislau, comitelui Petru, fiul lui Durug, tatăl susnumiților Ioachim și Petru. De partea cealaltă, suszisu! Ioan ne-a arătat două scrisori ⁷⁾, adică scrisoarea capitlului din Oradea și scrisoarea regelui Ladislau, de fericită pomenire, având pecetea cu totul rupte și stricate și care fuseseră date oarecum tot pentru pomenita moșie, și din care am văzut că el nu poate stăpâni moșia <susnumită>. Pomeniții Ioachim și Petru ne-au arătat încă felurite scrisori de întâmpinare ⁸⁾ din care am văzut că pomenita moșie pentru care ridicau întâmpinare este a lor de moștenire. În sfârșit, suszișii Ioachim și Petru ne-au arătat privilegiul pomenitului Carol, preamăltatul rege al Ungariei, în care am văzut cuprinsul plângerii lui Mihail, fiul lui Ioan, că și dacă avea vreo parte în

¹⁾ *In octavis purificationis leate virginis* ²⁾ *in octavis purificationis beate virginis* (9 Februarie). ³⁾ *Kereky*, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ⁴⁾ *Zekelyyöd*, sat tot acolo. ⁵⁾ *fratris*, probabil *fratris <patruelis>*, văr. ⁶⁾ *Vajvoda*. ⁷⁾ *duo paria literarum*. ⁸⁾ *paria literarum protestationum*.

suszisa moșie, <aceasta> le-a fost luată de către regele Carol și dată pomeniților magiștri Ioachim și Petru, cărora li s'a înapoiat astfel cu bunăștiință ca moșie a lor de moștenire, pentru vrednicia slujbelor... ¹⁾ și vărsarea sângelui lor, fiind scutiți în ceea ce privește moșia pomenită de orice judecată și jurisdicție... ¹⁾ a juzilor ²⁾.

Iar noi împreună cu foarte mulți nobili care ședea împreună cu noi la judecată am hotărât după o cumpănită chibzuire, ca moșia numită Săcueni să fie luată cu totul dela suszisu Ioan și potrivit privilegiilor ce ne-au fost arătate să treacă asupra pomeniților magiștrii Ioachim și Petru cu drept de moștenire, întru fiii fiilor lor și întru moștenitorii lor; iar pe Ioan, pomenitul fiul al lui Ioan, l-am silit la tăcere veșnică cu privire la suszisa moșie.

Intru pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre.

Dat la Vysl ³⁾, în a opta zi a <sorocului> de mai sus, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Fejér, VII. 2, p. 670—672.

308

1325 Martie 2, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul celor de față face cunoscut tuturor cărora se cuvine că înfățișându-se în persoană înaintea noastră, nobilii bărbați Andrei zis Vrdug cu fiii săi Nicolae și Simion, pe de o parte, apoi Gheorghe și Deun, fiii lui Endus, pe de alta, iar din a treia <parte> Petru zis Zunga și Martin, fiii lui Petru și Simion, fiul lui Ioan, fiul aceluiași Petru pentru el și pentru fratele său Ioan, au mărturisit prin viu graiu cu mintea întregă și cu voință nesilită, că au făcut această împărțeală a moșiilor lor: moșia numită Olchua ⁴⁾ cu pământul răposatului Myke numit Urziceni ⁵⁾ cu toate roadele și folosințele și cu toate cele ce țin de ea, a căzut pe veci și nestrămutat lui Andrei zis Vrdug și fiilor săi, ca s'o stăpânească întru fiii fiilor săi, de asemenea dreptele jumătăți din moșiile numite Vetiș ⁶⁾, Culciul-Mic ⁷⁾, Culciul-Mare ⁸⁾ și Petea ⁹⁾ care au fost ale răposatului Petru, de asemenea cu toate roadele și folosințele lor și cu cele ce țin de ele au căzut pomeniților fii ai lui Endus pe veci și nestrămutat cu drept deplin, cealaltă jumătate a acelor moșii rămânând însă sub aceeași condiție pomeniților fii ai lui Petru și Ioan, adăogându-se totuși că pomenitul Andrei zis Vrdug cu suszisi săi fii care s'au înfățișat pentru ei și pentru Mihail și Merhard frații lor după mamă, împreună cu tatăl lor, nu vor putea avea niciodată niciun drept de patro-

¹⁾ Lacună în textul latin publicat. ²⁾ *iudicum*. ³⁾ *Vis*, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁴⁾ *Olcsva*, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară). ⁵⁾ *Csalanus*, sat în raionul Carei (reg. Baia-Marc). ⁶⁾ *Vetes*, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ⁷⁾ *Myiekulcsa*, sat tot acolo. ⁸⁾ *Elyekulchia*, sat tot acolo. ⁹⁾ *Pete*, sat tot acolo.

nat în numita moșie Vetiş sau asupra bisericii aflate acolo, care a trecut în dreptul acelor fii ai lui Petru, lui Ioan, fiul lui Petru și lui Endus. Numiții nobili și-au luat asupra lor și s'au legat să se ajute unul pe altul, prin a lor trudă și cheltuială, împotriva tuturor celor care ar voi să-i turbure în legătură cu suspomenitele lor moșii, afară dacă vreunul din ei s'ar întâmpla să-și piardă partea sa din pricina unei nelegiuiri săvârșite <de el>. Au mai adăugat de asemenea că dacă vreunul din ei s'ar ridica împotriva acestei împărțiri, atunci prin însuși acest fapt își va pierde partea sa din pomenitele moșii. Iar când <scrisoarea> aceasta ne va fi înfățișată vom da privilegiul nostru cu privire la aceasta.

Dat în sâmbăta dinaintea duminicii Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. în Károlyi, I, p. 61—62.

309

1325 Aprilie 12, Deva.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că deoarece toți Sașii din țara Transilvaniei, printr'o cutezătoare îndrăzneală, s'au răsculat cu dușmănie împotriva puterii regelui, domnului nostru și prin aceasta au căzut în necredință <iar> comitele Henning de Petrifalău ¹⁾ ridicând steagul <răzvătirii>, după ce a adunat o mulțime de Sași ca o căpetenie a lor, s'a luat pe urma tuturor Cumanilor regelui nostru trimiși de însuși domnul nostru regele în ajutorul nostru, și s'a luptat împotriva lor; dar, cu voia domnului și cu ajutorul sfintei coroane, Cumanii au dobândit biruința împotriva Sașilor, iar suszisul comite de Henning a fost ucis de sabie în acea luptă, și, prin aceasta, a căzut în necredință față de majestatea regală pentru necredința lui atât de mare, toate moșiile sale atât sate cât și pământuri de arătură, fânețe, livezi și mori și case, precum și toate bunurile mișcătoare și nemișcătoare, au ajuns, pentru necredința lui, în mâinile regelui, iar regele, domnul nostru, s'a milostivit să ne hărăzească nouă numitele moșii, sate, pământuri de arătură, fânețe, livezi, mori și case, precum și bunurile mișcătoare și nemișcătoare, ca să le stăpânim, să le ținem și să le avem pe veci.

În cele din urmă, însă, văzând credincioasele slujbe ce ni le-au făcut până acum și pe care ni le vor face <și> în viitor Nicolae, fiul lui Salomon, și Nicolae, fiul lui Daniel, rudele despomenitului comite Henning, și ținând seama de sărăcia orfanilor zisului comite Henning, am hotărît ca pomenitele moșii, sate, pământuri de arătură, fânețe, livezi, mori și case, precum și bunurile mișcătoare și nemișcătoare, date și dăruite nouă pe veci de amintitul rege, domnul nostru, să le înapoiem cu drept deplin orfanilor mai sus pomeniți ai des amintitului comite Henning, pentru două-

¹⁾ *Villa Petri*, azi Petrești, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara).

sute de mărci de argint bun, ca să le stăpânească și să le aibă și să le țină, după cum se știe că le-a stăpânit mai înainte des pomenitul comite Henning, fiind prin <scrisoarea> de față la o tăcere veșnică pe toate rudele comitelui și pe toți acei care ar voi să se judece sau să ceară prin judecată numitele moșii până când acei orfani vor fi răscumpărat cu bani dela noi zisele moșii prin cumpărare, cum am spus mai sus.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am hotărît să dăm scrisoarea de față întărită cu pecetea noastră.

Dat la Deva, în vinerea dinaintea octavelor învierii domnului, în anul aceluiași o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 392—393.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 20 Aprilie 1325.

310

<1325> Aprilie 12, Deva.

Chibzuitorilor și cinstiților bărbați din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinstire, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia, cu înclinăciune și cinste.

Afle prietenia voastră că am trimis la chibzuința voastră pe Mihail, vicevoevodul nostru, cu scrisoarea noastră deschisă, să arate și să spună în fața voastră cele ce veți vedea ¹⁾ că se cuprind, pe rând, în scrisoarea noastră deschisă.

De aceea, prin scrisoarea de față rugăm stăruitor prietenia voastră ca, întrucât vi se va învedera din scrisoarea noastră trecerea <prin testament> ²⁾ a moșiiilor fiilor orfani ai comitelui Henning de Petrifalău ³⁾, să binevoști ⁴⁾ să fiți buni a că și a pune să se dea o scrisoare a voastră privilegială, privitoare la aceste <moșii>, și altfel să nu faceți.

Dat la Deva, în vinerea dinaintea octavelor învierii domnului.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 391—392.

Transumpt în actul capitlului din Alba Iulia, din 20 Aprilie 1325.

311

1325 Aprilie 14.

<Carol Robert regele Ungariei întărește lui Emeric de Bechey actul magistrului Lambert judele curții regale, din 10 Decembrie 1323, privitor la moșiile Akach și Scenthniclos (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții:> Bene-

¹⁾ La Zimmermann-Werner, greșit: *indebitis* în loc de *videbitis* (cf. Fejér, VIII, 2, p. 652.)
²⁾ *relaxatio*, cf. Bartal: *actus legandi*. ³⁾ *villa Petri*. Azi Petrești, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁴⁾ *dignemini et velitis*.

dict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solonc.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 424—426.

312

1325 Aprilie 20, <Alba Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că venind înaintea noastră nobilul bărbat Mihail vicevoevodul, în locul și în numele măritului Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, domnul său, ne-a înfățișat două scrisori ale voevodului Toma și anume <una> închisă, iar <cealaltă> deschisă, întocmite cu privire la înapoierea și răscumpărarea bunurilor de moștenire ale lui Solomon și Nicolae, fiii sau orfanii răposatului comite Henning de Petrifalău ¹⁾ și anume a satelor, pământurilor de arătură, fânețelor, morilor și caselor, precum și a altor bunuri mișcătoare și nemiscătoare, cerându-ne stăruitor vicevoevodul Mihail, așa cum ne-a cerut și voevodul Toma prin scrisoarea sa, ca spre chezășie și mai mare credință să punem să se cuprindă în scrisoarea noastră privilegială pomenita lui scrisoare, și să fim datori ²⁾ s'o consfințim și s'o întărim cu pecetea noastră. Cuprinsul scrisorilor atât al acelei închise cât și al celei deschise, este următorul: <Urmează actele lui Toma, voevodul Transilvaniei, din 12 Aprilie 1325>.

Așa dar, noi, încuviințând dreptele, legiuitele și îndreptățitele cereri ale vicevoevodului Mihail și ale voevodului Toma, domnul său, fiindcă am găsit scrisorile cu pergamentul și peceteile întregi, fără tăieturi, fără răsături și fără ștersături și nesticite în nicio parte a lor, am pus să se treacă în scrisoarea de față cuprinsul lor din cuvânt în cuvânt și să se însemne cu pecetea noastră.

Dat în sâmbăta dinaintea celei de a cinsprezecea zi după paști, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, Nicolae fiind prepozit, Sanctus ³⁾ cantor, Toma custode, iar Benedict parohul din Cluj, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 393.

313

1325 Mai 2, <Alba-Iulia>.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră tinerii nobili: magistrul Toma, fiul banului Simion, în numele său și al fratelui său Gheorghe și Iacob, fiul lui Mihail, fiul banului Simion, în numele său și al

¹⁾ villa Petri. Azi Petrești, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ²⁾ deberemus

³⁾ Sancto. ⁴⁾ Cluswar.

lui Mihail, tatăl său, și al lui Petru, Simion și Ioan, frații săi, pe de o parte iar pe de altă parte, Nicolae, fiul aceuiași ban Simion, în numele său și al fraților săi d.n spre mamă, Dumitru și Iacob, <ne>-au spus și <ne>-au mărturisit prin viu graiu că, în privința pământurilor și moșiilor lor de moștenire, mai jos însemnate, aflătoare în țara Transilvaniei, într'un cuget și învoire au făcut și încheiat între dânșii următoarea împărțeală: pământurile sau moșiile Alma¹⁾, Șmig²⁾, Bălașeri³⁾, Sthefand⁴⁾, jumătate din pământurile Pipea⁵⁾ și Babwch⁶⁾, Chendul Mare⁷⁾ și Chendul Mic⁸⁾ cu moara, cu toate folosințele lor, și jumătate din vama dela pomenitul Chendul Mic, precum și jumătate din cetatea de acolo, au căzut în partea mai sus pomeniților Mihail, Toma și Gheorghe Dimpotrivă, pământurile sau moșiile numite Dârlos⁹⁾, Suplac¹⁰⁾, Agrișteni¹¹⁾, Țigmandru¹²⁾ și Jacodul¹³⁾ și jumătate din pământurile Pipea și Babwch ca și jumătate din vama delă Chendul Mic, precum și jumătate din cetatea Chendul Mic, de asemenea cu toate folosințele lor, au ajuns în partea lui Nicolae, Dumitru și Iacob, frații mai tineri ai lui Mihail, Toma și Gheorghe, ca fiecare din părți să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace, pe veci și nestrămutat.

Pe deasupra, susnumitele părți s'au mai îndatorat și s'au legat să se apere una pe alta cu osteneala și cheltuelile lor împotriva tuturor aceluia care, în curgerea vremii, ar voi să le dea în judecată, să le turbure sau să le împiedice cu privire la susnumitele moșii împărțite între ele și să se păstreze necurmat, una pe alta, în pașnica stăpânire a ziselor pământuri sau bunuri de moștenire.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, la cererea și stăruința suspomenitelor părți am dat scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea peceții noastre. Iar când această scrisoare ne va fi înapoiată de pomenitele părți, vom da privilegiul nostru cu privire la acest lucru.

Dat în joia dinaintea sărbătorii aflării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., XII.

Orig. lat, perg. Publicat și de Zimmermann-Werner, I, p. 394.

314

1325 Mai 11, Alba-Iulia.

Noi, Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine

¹⁾ *Almas*, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ²⁾ *Symyg*, sat tot acolo. ³⁾ *Balausara*, sat în raionul Sângeorgiul de Pădure (Reg. Aut. Maghiară). ⁴⁾ Așezare dispărută tot acolo. ⁵⁾ *Pype*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). ⁶⁾ Așezare dispărută tot acolo. ⁷⁾ *Felkend*, sat în raionul Sângeorgiul de Pădure. ⁸⁾ *Kendhyda*, sat tot acolo. ⁹⁾ *Dorlaz*, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ¹⁰⁾ *Zoplac*, sat în raionul Târnăveni (reg. Stalin). ¹¹⁾ *Egrwstkw*, sat în raionul Sângeorgiul de Pădure. ¹²⁾ *Chekmantul*, sat în raionul Sighișoara. ¹³⁾ *Saako*, sat tot acolo.

că venind înaintea noastră oamenii ¹⁾ noștri din Șard ²⁾ ne-a înfățișat o scrisoare a înaintașului nostru, răposatul episcop al Transilvaniei Petru, de fericită amintire, cu pecetea atârnată de ea, scrisoare dată și întocmită cu privire la libertatea lor, cerându-ne stăruitor oamenii noștri, să binevoim a-i păstra pe dânșii în aceleași libertăți, a încuviința acea scrisoare și a o întări cu pecetea noastră. Iar cuprinsul acestei scrisori este următorul: <Urmează actul lui Petru, episcopul Transilvaniei, din 1295>.

Noi, așa dar, încuviințând dreptele și legiuitele cereri ale oamenilor noștri din Șard și găsinđ scrisoarea fără tăieturi, fără răsături, fără ștersături și nestricată în vreo parte a sa, ci cu hârtia și pecetea întreagă, am pus să fie scrisă întocmai din cuvânt în cuvânt și să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat la Alba, în sâmbăta dinaintea sărbătorii înălțării domnului, în anul o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 394—395.

315

1325 Mai 16, <Alba-Iulia>.

<Capitulul din Alba-Iulia, la cererea lui> « Ștefan, fiul lui Petru, nobil de Chiced ³⁾, făcută în numele său și al întregii obști a nobililor din Transilvania », <adeverește actul regelui Carol Robert din 25 Martie 1324, privitor la exercitarea jurisdicției.

Regest după textul lat. din Zimmermann-Werner, I, p. 395.

316

1325 Mai 27.

<Carol Robert regele Ungariei întărește drepturile lui Mykch, fiul lui Mihail din neamul Akus, asupra moșiilor sale. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smiöiklas, IX, p. 238—240.

317

1325 Mai 30, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

¹⁾ populi. ²⁾ Sat în raionul Alba (reg. Hunedoara). ³⁾ Kcchech, azi Aluniș, sat în raionul Gherla (reg. Cluj).

Prii scrisoarea de față vom să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că înfățișându-se înaintea noastră Chanadin, fiul lui Ebes, Petru, fiul lui Baas și Benedict, fiul lui Tiburțiu, nobili de Peștișul de Jos¹⁾, ne-au arătat un privilegiu al lui Ladislau, fostul voevod al Transilvaniei și comite de Solnoc, cerându-ne cu stăruință pentru o mai multă chezășie și credință, ca să punem să fie trecut cuprinsul aceluși privilegiu într'o scrisoare privilegială a noastră, pe care s'o întărim cu pecetea noastră. Iar cuprinsul aceluși privilegiu este acesta: <Urmazăză privilegiul lui Ladislau, voevodul Transilvaniei din 16 Aprilie 1302>.

Noi, așa dar, ascultând cererile drepte și legiuite ale acelor nobili, fiindcă am găsit pomenitul privilegiu cu pergamentul și cu pecetea întregă²⁾, fără răsături, fără tăieturi și nesticat în nicio parte a sa, am pus să se treacă cuprinsul său din cuvânt în cuvânt în scrisoarea noastră privilegială și să fie întărită cu pecetea noastră adevărată.

Dat în cea dintâi joi după sărbătoarea rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, iar Pavel arhidiaconul de Ugocea, fiind decan al bisericii noastre.

Textul lat. în Hunyad. Tört. és rég. tár. Évk., I, p. 64—67.

318

1325 Mai 31, Oradea.

Magistrul Petru, vicarul episcopului de Agria, iartă lui Petru de Bank o parte din taxele ce trebuia să le plătească episcopiei de Agria.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 195.

319

1325 Mai 31, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește zălogirea moșiilor lui Cosma și Miklos (în comit. Szabolcs, R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, 677—678.

320

1325 Iunie 5, <Arad>.

Noi, capitlul bisericii de Arad, facem cunoscut că deoarece, potrivit cuprinsului unei scrisori de mărturie³⁾ a noastră mai vechi, Grigore zis Feketev de

¹⁾ Pestus inferior, sat în raionul Hunedoara ²⁾ in carta et sigillo. ³⁾ littere memoriales.

Chieri¹⁾, trebuia să-și răscumpere dela magistrul Posa de Zer²⁾, caște'an de Caransebeș³⁾ și Ilidia⁴⁾, la octavele rusaliilor, acum trecute, moșia sa numită tot Chieri, vecină în hotar cu moșia bisericii noastre, numită tot Chieri și pe care o zălogise magistrului Posa, pentru nouă mărci, sosind acea zi și <acel> soroc, pomenitul Grigore nu s'a îngrijit să răscumpere suszisa moșie dela susnumitul magistrul Posa, cu toate că împuternicitul magistrului Posa a așteptat în chip legiuit, în fața noastră, trei zile la rând.

Dat în a patra zi a sorocului de mai sus, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Anjou, II, p. 196—197.

321

1325 Iunie 8.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește moșia Kagmathy din comit. Vas (R. P. Ungară), lui Alexandru, Lorand și Egidiu, fiii lui Bolfath și aițora. În lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Történelmi tár, 1897, p. 374—377.

322

1325 Iunie 11.

Noi Gheorghe preot capelan al bisericii sfântului apostol Iacob și vicearhidiacon de Ugocea și Pavel, fiul lui Nicolae, strângători de dijme ai domnului episcop al Transilvaniei în ținuturile Satu-Mare și suspomenita Ugocea, dăm de știre că ne-am învoit ca dijmele din acest an, socotit dela data celor de față, dintr'un sat numit Keri⁵⁾, provenite din roadele <pământului>, din turme⁶⁾ și din alte <venituri>, să fie lăsate lui Ladislau, fiului lui Mihail, stăpânul susnumitei moșii, ca să le stăpânească în locul nostru, pentru o jumătate de marcă de argint bun, primită în întregime, care sumă⁷⁾ de bani ne-a plătit-o în întregime Blazius, fiul lui Benke, în locul aceluși Ladislau; mai adăugăm însă că după strângerea dijmelor anului acestuia, cele de față nu vor mai avea nicio putere.

Dat în marțea, dinaintea octavelor sărbătorii *Corpus Cristi*, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Anjou, II, p. 198.

¹⁾ Keer, sat în raionul Ineu (reg. Arad). ²⁾ Pusztaszer, sat în comit. Csongrád (R. P. Ungară). ³⁾ Sebus, oraș în reg. Severin. ⁴⁾ Elyed, sat în raionul Oravița (reg. Timișoara). ⁵⁾ Szamoskér, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară). ⁶⁾ *examinibus*. ⁷⁾ În doc. greșit *suple* în loc de *suma*.

1325 Iunie 14.

<Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Ioan și Pavel, fiii lui Ioan, privilegiul privind moșiile Vrbouch și Ebrys (Jugoslavia). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest. după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 245-247.

1325 Iunie 14.

... că Gothfred și Hermann, fiii lui Forchlypp și Ioan, fiul aceluiși Hermann, din orașul numit Ovounberg sau Baia de Arieș¹⁾ care se află lângă râul Arieș, adică meșterii minieri ai minei de aur de lângă amintitul râu Arieș²⁾, în numele lor și în numele și în locul tuturor oaspeților orașului regesc Ovounberg, venind înaintea zisului răposat rege Carol, au cerut dela regele Carol să binevoiască a le hărăzi lor și urmașilor lor, din belșugul mîlei regești, aceeași libertate și milostivire regească, de care s'au bucurat³⁾ și meșterii sau muncitorii⁴⁾ dela celelalte mine de aur regești ale sale. Așa dar, acest domn al nostru, regele Carol, la cererea zișilor minieri sau⁵⁾ meșteri ai pomenitei mine de aur, după sfatul prelaților și al baronilor regatului său, a îngăduit acestor oaspeți ai numitului oraș și urmașilor lor, ca ei și urmașii lor să stăruiască pe veci în aceleași libertăți de care se bucură și meșterii sau minierii celorlalte mine de aur ale sale, și de asemenea să fie datori a plăti majestății regești darea⁶⁾, adică a opta parte din câștigul <scos> din zisa mină regească, așa precum dau și plătesc meșterii sau minierii celorlalte mine de aur ale sale. In deosebi, însă, numiții meșteri sau minieri ai pomenitei sale mine de aur și toți locuitorii orașului său, numit Ovounberg sau Baia de Arieș, să se bucure pe veci de libertatea ca nici pe ei⁷⁾, nici pe vreunul dintre dânșii să nu-i poată judeca nicicând vreunul din juzii țării, adică palatinul, voevodul Transilvaniei, comiții comitatelor⁸⁾ sau alți judecători ai acestui regat aflători în slujbă acum ori în viitor, și nici locuitorii lor, în ori și ce pricini ale lor împotriva ori și cui, ci ei să fie datori a sta la judecată numai înaintea majestății regale sau în fața judelei curții regești <regele> le-a mai îngăduit ca pământul de jur împrejurul numitei sale mine, pe întindere de o verstă⁹⁾ și jumătate, și care intră în dreptul daniei regești, împreună cu toate drepturile, libertățile și cele ce țin de el, după cerința obiceiului celorlalte mine de aur, ale sale, să țină....¹⁰⁾

¹⁾ *Aranyosbanya*, sat în raionul Câmpeni (reg. Cluj); ²⁾ *Aranyas*. ³⁾ In textul latin publicat *preaferunt* greșit pentru *profuerunt*. ⁴⁾ *magistri seu operarii*. ⁵⁾ *seu*. ⁶⁾ *censum*. ⁷⁾ A se citi în text în loc de *eius, eos*. ⁸⁾ *parochiales*. ⁹⁾ *rusta*. ¹⁰⁾ Lacună în textul latin publicat.

în anul dela întruparea cuvântului o mie trei sute douăzeci și cinci, în a optsprezecea zi înainte de calendele lui Iulie, în anul domniei sale de asemenea al douăzeci și cincilea.

Rezumat lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 395—396 (în acte de mai târziu).

325

1325 Iunie 16.

«Carol Robert regele Ungariei dă privilegiu magistrului Ricolph, fiul lui Ricolph. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fajér, VIII, p. 626—629.

326

1325 Iunie 16, Lipova.

Carol Robert regele Ungariei întărește conventului și prepozitului din Miec-hov (R. P. Polonă), dreptul de patronat asupra bisericii din satul Landek (R. Cehoslovacă).

Regest după textul lat. din Katona, VIII, p. 527—530.

327

1325 Iunie 17.

«Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor magistrului Laurențiu, zis de Sopron, din neamul Aba, moșia Themlechow (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 247—249.

328

1325 Iunie 30, «Oradea».

Tuturor credincioșilor întru Hristos, de față și viitori, care vor lua cunoștință de cele de față, capitulul bisericii de Oradea mântuire întru mântuitorul tuturor.

Judecățile ar fi în floare și ar domni pricină de certuri dacă cele ce se săvârșesc în vremelnicie nu s'ar sprijini întru veșnica aducere aminte a lucrului, prin ocrotirea scrisului <și> mărturia scrisorilor.

Drept aceea, prin cuprinsul scrisorii de față voim să se aducă la cunoștința tuturor, că nobilul bărbat comitele Ladislau, fiul lui Ladislau de Zatha ¹⁾, a mărturisit în numele său și în numele lui Beke, Mihail și Grigore, fiii săi, — precum a spus — că a vândut, cu învoirea acelor fii ai săi, — după cum spunea — jumătatea dreaptă a moșiei numită Wgramonustra ¹⁾, aflătoare în comitatul Bihor, <adică> — după cum spunea — partea de moștenire ce ținea de ei, împreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea și cu orice alte lucruri ce s'ar afla oricum prin vreun meșteșug, lui Ioan și Laurențiu, fiii lui Danela și lui Andrei, fiul lui Oliver, fiul aceluiași Danela, care erau însiși de față, și moștenitorilor și urmașilor lor, pentru șaptezeci de mărci de dinari noi, care umblă în acest timp, ce i s'au dat și i s'au plătit pe deplin acestui comite Ladislau care i-a primit, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci și nestrămutat și să facă pururi tot ce i-ar plăcea lui și moștenitorilor și urmașilor săi pomeniți, cu acel drept și temei cu care se știe că au stăpânit-o acest comite Ladislau și suszișii săi fii și înaintășii lor.

Acest comite Ladislau și-a luat asupra sa și s'a îndatorat pe el și pe fiii săi susziși să apere cu osteneală și cheltuielile lor pe acei Ioan și Laurențiu, fiii lui Danela și pe Andrei, fiul lui Oliver și pe moștenitorii și urmașii lor mai sus pomeniți de toți cei care ar voi să-i turbure, în curgerea vremii, pentru suszisa jumătate dreaptă a acelei moșii Wgramonustra vândută de el; cu acea arătare că, dacă acest comite Ladislau și fiii săi arătați mai sus nu ar putea sau nu s'ar îngriji să apere, în pricina de mai sus, pe despomeniții fii ai lui Danela și pe fiul lui Oliver și pe moștenitorii și urmașii lor sus scriși, atunci chiar prin acest fapt, părțile sale de moșie și ale suszișilor săi fii din toate moșiile — și în deosebi din acea moșie Zatha — aflătoare în orice comitate, care țin de ei de drept, împreună cu toate folosințele lor și cele ce țin de ele se vor împovăra de desnumiții fii ai lui Danela și de fiul lui Oliver și de moștenitorii și urmașii lor de mai sus, așa precum comitele Ladislau s'a îndatorat de bună și nesilită voie pe sine și pe suszișii săi fii la cele de mai sus.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față întărită prin punerea peceții noastre privilegiale atârinate.

Dat în duminica dinaintea octavelor sărbătorii nașterii sfântului Ioan botezătorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, pe când ființau cu bine magiștrii Ștefan prepozitul, Ioan lectorul, Nicolae cantorul și Iacob custodele.

Inst. de Istorie și Filosofie Cluj, VIII.

Fotocopie, după orig. lat aflat în arh. Muz. Reg. Oradea.

¹⁾ Sate în R. P. Ungară.

1325 Iulie 4.

«Carol Robert regele Ungariei întărește satul Wertus (Jugoslavia) bisericii din Zagreb. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičklas, IX, p. 251—252

1325 Iulie 11, «Alba Iulia».

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de față mântuire întru dătătorul mântuirii.

Pentru ca faptele omenești să nu piară odată cu vremea, din pricina nestatorniciei vremurilor și mai de grabă să se încredințeze amintirii, se obișnuiește să fie întărite cu ajutorul scrisului.

Drept aceea, prin cuprinsul acestei scrisori voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față cât și a celor viitori că, venind în fața noastră Kylian, Solomon și Ștefan pe de o parte și Simion, Mihail și Ioan, fiii lui Mihail, fiul lui Symian, Secui din Tylegd, și nobilii din Tușinu ¹⁾ pe de altă parte, au mărturisit prin viu graiu că au rânduit între dânșii următoarea împărțire privitoare la toate moșiile lor avute sau cumpărate, adică sate, mori, vii și locuri de pescuit, precum și alte moșii ale lor. In așa chip ca moșiile lor, adică morile, viile și locurile de pescuit, cu toate folosințele lor și cu cele ce țin de ele aflătoare între Secuii din Tylegd să le dea și să le lase fraților lor Kylian, Solomon și Ștefan și urmașilor moștenitorilor lor, ca să le stăpânească în veci. Dimpotrivă, celelalte moșii ale lor numite Tușinu, Dâmbu ²⁾, Moruchhaza ³⁾ și Nogakaztoteluki ³⁾ aflătoare în comitatul Cluj, împreună cu toate folosințele lor și cu cele ce țin de ele, le-au dat și le-au lăsat fraților lor susziși Simion, Mihail și Ioan, ca să le stăpânească în veci întru fiii fiilor lor. Și le-au dat în fața noastră și le-au lăsat unul altuia ca să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace, pe veci și nestrămutat, întru fiii fiilor lor și urmașii moștenitorilor lor, cu acea condiție însă că, dacă s'ar întâmpla ca vreuna din părțile suszise sau urmașii lor să fie turburați de cineva în curgerea vremii, din pricina ziselor moșii, atunci fiecare din ei să fie dator să apere, împotriva turburătorilor, cu ale sale osteneli și cheltuieli, partea ce-i vine din moșie potrivit cu actul de împărțire.

Intru mânturia și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră, întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

¹⁾ *Tusun*, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ²⁾ *Tumb*, sat tot acolo. ³⁾ Așezări dispărute între Dâmbu și Silivașul de Câmpie, tot acolo.

Dat în joia dinaintea sărbătorii sfintei fecioare Margareta, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode și Pavel arhidiaconul de Ugocea, decanul nostru.

Textul lat. în Székely okl., III, p. 8—9.

331

1325 Iulie 14.

Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea lui Iacob, fiul lui Bartolomeu, hotărârea judecătorească cu privire la pământul Turgusa (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 256—257.

332

1325 Iulie 23.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Croației, Ramei, Serbiei, Galiciei, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant' Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori care vor lua cunoștință de această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

În ochii noștri sunt mai de preț și în gândurile noastre mai plăcute acele lucruri care privesc și înalță — potrivit vechei rândueți — podoaba casei lui Dumnezeu și cinstea slăvitei fecioare, sălașul dumnezeieștii înțelepciuni, căci ea <fecioara> este cea prea înaltă ocrotitoare care mijlocește la Dumnezeu iertarea păcatelor noastre, făcându-ni-l prielnic pe ziditorul <lumii> și așezându-ne iar în harul mântuitorului. De aceea, prin rândurile de față voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea noastră cuviosul bărbat fratele Ioan, priorul provincial al ordinului fraților eremiți ai sfântului Augustin, împreună cu fratele Ioan, priorul aceluiași ordin din Strigoniu, ne-au înfățișat o scrisoare a noastră deschisă, întocmită sub dubla noastră pecete cea veche de mai înainte, cu privire la milostivirea hărăzită de noi călugărilor frați ai bisericii fericitei Maria din Dej ¹⁾ din pomenitul ordin al fericitului Augustin, rugându-ne și cerându-ne cu stăruitoare rugăminți să binevoim a consfinți și a încuviința această scrisoare a noastră împreună cu miluirea cuprinsă în ea și pentru o mai deplină și mai lămurită chezășie a o întări prin regeasca noastră îndurare prin oblăduirea privilegiului nostru de față, cu atârănarea pecetei noastre duble celei noi și adevărate. Scrisoarea aceasta are acest cuprins: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 8 Decembrie 1310>.

¹⁾ Deeswar.

Și fiindcă în lucrurile menite dumnezeieștilor folosințe trebuie să luăm ca măsură numai nemărginirea, noi plecându-ne cu regească milostivire la rugămintele aducătoare de mântuire și la vrednicele cereri ale suszisului frate Ioan priorul provincial al pomenitului ordin, primim, consfințim, încuviințăm și prin autoritatea majestății noastre regale întărim ca să dăinuiască în veci suszisa noastră scrisoare fără răsături, fără ștersături și nevătămată în nicio parte a ei, precum și milostivirea noastră cuprinsă în ea. Și pentru ca șirul încuviințării și întăririi noastre să poată avea tărie pe veci fără piedica niciunei împotrivi și ca să nu poată fi întoarsă de cineva, în curgerea vremii, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, în ziua a zecea înainte de calendele lui August, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și cincilea. Venerabilii întru Hristos părinți Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, iar fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Petru al Bosniei, Gheorghe al Sirmiuului, Ivanca de Oradea, Ladislau de Pécs, Henric de Vesprim, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Chanadin de Agria și Andrei al Transilvaniei, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați: Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele vistier al nostru, comite de Bač și de Trenčín, comitele Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Myke banul întregii Slavonii, comite de Somogy, de Sopron, de Saros și de Zemplen, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Desideriu ¹⁾ judele curții reginei, prea scumpa noastră soție, Blasiu marele comis al nostru, Dionisie marele stolnic, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Fejér, VIII. 2. p. 615—618.

333

1325 August 2, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei dăm de știre prin cuprinsul celor de față tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră, Ioan preotul din Măierău ²⁾ și Ioan parohul din Dcdrad³⁾ și comitele Nicolae, fiul lui Ștefan, cu scrisori de împuternicire îndestulătoare, ca împuterniciți ai nobililor Toma, Ștefan și Desideriu ⁴⁾, fiii lui Dionisie, în numele stăpânilor lor au mărturisit prin viu graiu și deopotrivă că pomeniții nobili Toma, Ștefan și Desideriu au împărțit

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ *Munuro*, azi Aluniș, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară).
³⁾ Sat tot acolo. ⁴⁾ *Desew*.

între dânșii niște moșii de moștenire ale lor așezate lângă Someșul¹⁾ Mare și Someșul Mic și moșia lor de moștenire din Obad²⁾ aflătoare lângă Tisa în așa chip ca moșiile lor de moștenire anume Cuzdrioara³⁾, Lăpuș⁴⁾, Rohia⁵⁾, Curtuișul-Dejului⁶⁾, Hășmaș⁷⁾ și Palian⁸⁾, cu câmpul, care mai înainte ținea de Bogata de Sus⁹⁾, care acum a fost dat spre folosință suszisului sat Hășmaș și cu câmpul așezat între două râuri Bagath și Bagathu, care-l mărginesc deopotrivă, dat acum spre folosință satului Curtuișul-Dejului, de mai sus, aflătoare în comitatul Solnocul interior, cu toate folosințele și cu cele ce țin de ele, au fost date, potrivit împărțelii făcute între dânșii, magistrului Toma, fratele lor, ca să le stăpânească pe veci. Moșia de moștenire din Obad aflătoare lângă Tisa în partea de miazănoapte și moșiile Mănăsturel¹⁰⁾, Gârbou¹¹⁾ Suciul de Jos¹²⁾, Lanahaza¹³⁾ Maia¹⁴⁾, Calna¹⁵⁾, aflătoare lângă râul Lăpuș în comitatul Solnocul interior au căzut la împărțeală magistrului Ștefan, fratele lor, la fel cu toate folosințele și cele ce țin de ele, ca să le stăpânească în chip nestrămutat. Iar moșiile Cămărașul Deșert¹⁶⁾ ce se află în comitatul Cluj¹⁷⁾, Bogata de Jos¹⁸⁾, Bagathu¹⁹⁾, Kachalahaza¹⁹⁾, cu Rugachhaza¹⁹⁾, de lângă râul Kasal și Myhalhaza²⁰⁾ și Suciul de Sus²¹⁾ de lângă râul Zuch, așezat în comitatul Solnocul interior s'au dat la împărțeală ca soarte²²⁾ fratelui lor mai mic Desideriu cu toate folosințele și cele ce țin de ele, ca să le stăpânească pe veci. În fața noastră Ioan preotul din Măierău, Ioan parohul din Deșrad și comitele Nicolae fiul lui Ștefan, împuterniciți ai nobililor de mai sus, au dat deopotrivă și au încredințat în numele stăpânilor lor <pomenitele moșii, ca aceștia> să le stăpânească, să le țină și să le aibă în pace cu drept veșnic și neturburat întru fiii fiilor și urmașii moștenitorilor lor. Suszișii împuterniciți s'au legat, în numele stăpânilor lor, în fața noastră, că dacă vreunul din nobilii lor stăpâni va fi turburat în curgerea vremii de cineva din pricina moșiilor acum împărțite, să fie datorii a-l apăra cu toții dimpreună. Iar dacă cineva dintre nobilii de mai sus sau urmașii lor ar încerca să se împotrivescă în curgerea vremii acestei rânduieli să plătească îndată drept pedeapsă celorlalte părți două sute de mărci. S'a mai adăugat că oricând ne va fi adusă scrisoarea de față, vom da cu privire la acest lucru o scrisoare a noastră privilegială.

¹⁾ *Zomus*. ²⁾ *Abád*, sat în comit. Jász-Nagykun-Szolnok (R. P. Ungară). ³⁾ *Kazarwar*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ⁴⁾ *Lapus*, sat în reg. Baia-Mare. ⁵⁾ *Ruhy*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Kurthvilus*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ⁷⁾ *Hagmas*, sat tot acolo. ⁸⁾ Așezare azi necunoscută în același ținut. ⁹⁾ *Bagath*, sat tot acolo. ¹⁰⁾ *Monusturzyg*, sat tot acolo. ¹¹⁾ *Wrbo*, azi Gârboul-Dejului, sat tot acolo. ¹²⁾ *Zuchtu*, sat în raionul Lăpuș (reg. Baia-Mare). ¹³⁾ Așezare dispărută tot acolo. ¹⁴⁾ *Mania*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ¹⁵⁾ *Kalna*, sat tot acolo. ¹⁶⁾ *Kamares*. Azi Cămărașu, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ¹⁷⁾ *Clus*. ¹⁸⁾ *Bagath*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ¹⁹⁾ Așezări dispărute tot acolo. ²⁰⁾ Așezare dispărută aproape de Suciul de Sus, raionul Lăpuș (reg. Baia-Mare). ²¹⁾ *Zuchtu in campo superiori*, sat tot acolo. ²²⁾ *in sortem... evenissent*.

Dat vineri după octavele fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. în Bánffy, I, p. 49—51.

334

1325 August 2. <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea această scrisoare mântuire întru acel ce este adevărata mântuire a tuturor.

Deoarece <amintirea> faptelor omenești de obicei se risipește, datorită bolilor care apar întotdeauna, rânduiala prevăzătoare a oamenilor a statornicit ca ele să fie întărite cu ajutorul scrisului. Drept aceea, voim să ajungă la cunoștința tuturor celor de față și viitori că înfățișându-se înaintea noastră Ioan preotul din Măierău ¹⁾, imputernicit al magistrului Toma, fiul lui Dionisie, pe de o parte, iar pe de alta, Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, în numele lui și al tatălui său, precum și al celorlalți frați ai lui, Andrei, Nicolae, Ioan, Apa și Dionisie; numitul Iacob a mărturisit prin viu graiu, în numele său și al tatălui său și al celorlalți frați ai săi că privitor la pricina ce se judeca înaintea comitelui Nicolae, fiul lui Petru, comite de Solnoc și a juzilor nobililor din același comitat, între magistrul Toma, fiul lui Dionisie și Iacob, fiul lui Apa și fiul acestuia Andrei pentru arderea cetății lui din Ideciu ²⁾ și altor moșii ale lui ce țin de Reghin ³⁾, după cum am aflat în chip deslușit din scrisoarea aceluiași, de dragul ei au ajuns prin voința lor și cu încuviințarea judecătorilor la următoarea înțelegere: suszisul Iacob, fiul lui Apa și fiii acestuia au dat, cu învoirea tuturor fiilor lor, numitului magistrul Toma, fiul lui Dionisie și prin ele urmașilor săi a treia parte din dealul numit Mylsid, cumpărătură de a lor, drept despăgubire pentru pagubele aduse de pomenitul Iacob, fiul lui Apa și de fiul acestuia Andrei, ca s'o stăpânească pe veci și nestrămutat. Și de asemenea, tot ca o despăgubire a aceluiași pagube, ei au dat și au lăsat aceluiași magistrul Toma, fiul lui Dionisie în starea în care ei înșiși au stăpânit-o o moșie a lor numită Simișna ⁴⁾ zălogită, potrivit cuprinsului scrisorii noastre, lor, adică lui Iacob, fiul lui Apa și fiilor acestuia de către Ioan, fiul lui Martin.

În fața noastră, suszisul Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, în numele său, al tatălui său și al celorlalți frați ai săi au dat în chipul de mai sus numitului magistrul Toma, fiul lui Dionisie și prin el urmașilor săi a treia parte din Mylsidul pomenit, cumpărătură de a lor și moșia Simișna zălogită lor, aflătoare în comitatul Solnocului interior, fără ca mai sus zisul Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, să voiască nocul interior, fără ca mai sus zisul Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, să se îndatoreze în fața noastră să apere pe magistrul Toma, fiul lui Dionisie, sau să se îndatoreze lui de acei care în curgerea vremii i-ar turbura din pricina dealului Mylsid și a moșiei Simișna.

¹⁾ *Munurio*, azi Aluniș, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară.) ²⁾ *Ydech*, sat tot acolo. ³⁾ *Regun*, oraș tot acolo. ⁴⁾ *Symisne*, sat în raionul Dej (reg. Cluj).

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

Dat în vinerea de după octavele fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci. Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode, iar Pavel arhidiaconul de Ugocea, fiind decan al nostru.

Textul lat. în Bánffy, I, p. 51—52.

335

1325 August 2, <Alba-Iulia>.

Noi, capitulul bisericii Transilvaniei dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră Ioan parohul din Dedrad¹⁾, împuternicit al magistrului Ștefan, fiul lui Dionisie, pe de o parte, iar pe de alta Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa în numele său și al tatălui său și frații săi Andrei, Nicolae, Ioan, Apa și Dionisie, ei ne-au mărturisit într'un glas că în pricina privitoare la zestrea și darurile de nuntă²⁾ ale doamnei Anich, văduva răposatului Grigore, fiul lui Apa, care se judeca între numitul Iacob, fiul lui Apa și fiii săi și magistrul Ștefan, fiul lui Dionisie, împuternicitul suszisei doamne Anich sora sa, înaintea venerabilului părinte Andrei, prelatul nostru, potrivit judecății acestuia, din cele cincizeci de mărci socotite în dinari ungurești, care umblau în acea vreme, la care fuseseră osândiți din pricina zestrei de mai sus, șaisprezece mărci ungurești trebuiau plătite numitului magistrul Ștefan, fiul lui Dionisie în numele doamnei Anich, sora sa, la octavele fericitului apostol Iacob, de curând trecute. Au <mai> spus că deși suszisul Iacob, fiul lui Apa și fiii săi ar fi trebuit să plătească la sorocul pomenit șaisprezece mărci, totuși, deoarece voiau să scape de datoria lor, au împlinit — la sorocul cuvenit — cu slugi și slujnice³⁾ suma de douăzeci și cinci de mărci magistrului Ștefan, pe seama surorii sale Anich. Ioan parohul din Dedrad, împuternicit al numitului magistrul Ștefan, fiul pomenitului Dionisie, în numele și ca împuternicit al acestuia, a declarat în fața noastră slobozi pe Iacob, fiul lui Apa și pe fiii săi în privința celor douăzeci și cinci de mărci.

Dat în vinerea de după octavele fericitului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

<Pe verso:> Adeverință⁴⁾ pentru Iacob, fiul lui Apa și fiii săi față de doamna Anich, văduva răposatului Grigore, fiul lui Apa, despre plata a douăzeci și cinci de mărci pentru darurile de nuntă.

Textul lat. în Bánffy, I, p. 53—54.

¹⁾ Sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară). ²⁾ *rerum paraformalium* (!) ³⁾ *servis et ancillis*. ⁴⁾ *expeditoria*.

1325 August 21.

«Carol Robert regele Ungariei dă fraților Benedict, Kopouch și Ladislau, fiii lui Carol de Chytwan, un nou act de danie pentru moșia Arad, din comit. Ung (U. R. S. S.). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 209—211.

1325 Septembrie 12, Vetiș.

Juzii nobililor din ținutul Satu-Mare adevăresc că Ladislau, fiul lui Mihai din Nagy-Semjén ¹⁾ (R. P. Ungară), a împuternicit pe Nicolae, fiul lui Albert și pe Marcu zis Zulga să-l reprezinte ca împuterniciți în pricina împotriva lui Toma și Fabian, fiii lui Joan de Byri și a iobagilor acestora.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 212.

1325 Septembrie 13, Avignon.

Ioan, episcopul etc. preaiubitului întru Hristos fiu, Carol ilustrul rege al Ungariei, mântuire, etc.

Venind de curând înaintea noastră, iubitul fiu Ladislau prepozit de Titel, medicul și trimisul tău, ne-a înfățișat scrisoarea înălțimii tale, iar noi ținând seama de cel ce a trimis și având în vedere cinstea celui trimis am primit cu bunăvoință pe numitul sol și scrisoarea <ta> și am ascultat cu luare aminte cele ce pomenitul trimis a voit să ne înfățișeze în numele regelui — în temeiul împuternicirii ²⁾ ce i s'a dat prin acea scrisoare — și <tot ce> cuprindea pomenita scrisoare.

De sigur, prea iubite fiu, întru cât prin acea scrisoare ne-ai rugat între altele ca. Pentru înfrânarea îndărătniciei și nimicirea răutății neamurilor necredincioase, vecine regatului tău, împotriva cărora trebuie să lupți adesea, să binevoim a-ți da ție un ajutor hotărât în anume alte țări învecinate ³⁾, nu voim să-ți ascundem chibzuinței tale regești, că deși te îmbrățișem pe tine și numitul tău regat cu binefacerile unei osebite părtiniri, îngrijindu-ne bucuros cu dragoste părintească de tot ce privește bunăstarea și slava ta și a pomenitului regat, totuși, deoarece n'am obișnuit să dăm ajutoare nici unui rege, în afara regatului său, nu putem

¹⁾ de Magna Symian. ²⁾ sub verbo credentie. ³⁾ in certis aliis regnis.

primi după a noastră cuviință această cerere a ta și de aceea rugăm ca aceasta să nu ni se ia în nume de rău de majestatea <ta> regală.

Și iată că îndreptăm înapoi înaintea înălțimii tale pe suszisul trinuis descărcat <de însărcinarea sa> în privința altor <lucruri>, după cum <ne-a> stat cu putință de a face potrivit cu voia lui Dumnezeu și îți va putea da seama mai amănunțit el însuși măriei tale.

Dat la Avignon la idele lui Septembrie, în anul al zecelea.

Textul lat. la Hurmuzaki-Deusușianu, I, 1, p. 594.

339

1325 Septembrie 16, <Alba-Iulia>.

Capitulul din Alba-Iulia adeverește vânzarea a două părți din moșia Vylak, aflătoare în comit. Târnava, făcută de comitele Andrei, fratele lui Tylegd, în numele său, al lui Hus, fratele său și al lui Ladislau, fiul său, comitelui Apor, fiul lui Ladislau, fiul lui Sarus și lui Ladislau, fiul acestuia, precum și celorlalți fii ai lui Ladislau, fiul lui Sarus.

Rezumat latin la Zimmermann-Werner-Müller, III, p. 239 (în actul capitulului din Alba Iulia din 1 Mai 1399).

340

1325 Septembrie 22, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față mântuire întru dăruitorul mântuirii.

Pentru ca faptele muritorilor să nu se piardă împrăștiate printre muritoare lucruri omenești sau să se clătească, și ca niciodată minciuna să nu poată păgubi dreptatea, chibzuința înțeleaptă a oamenilor a statornicit că trebuesc întărite prin mărturia scrisorilor.

Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor atât a celor de față, cât și a celor viitori, că înfățișându-se înaintea noastră Ladislau, Mihail și Beche, fiii lui Geleth, nobili de Vireag¹⁾, pe de o parte și Dominic, fiul lui Andrei, nobil de Gâmbaș²⁾, pe de altă <parte>, acei Ladislau, Mihail și Beche, fiii lui Geleth, au mărturisit prin viu graiu, că au dat, au dăruit și au hărăzit suszisului Dominic, fiul lui Andrei, nobil de Gâmbaș, ruda lor, o moșie a lor de moștenire numită Șintereag³⁾, aflătoare în comitatul Solnoc, cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de ea, între aceleași semne și margini sau hotare vechi, în care acea moșie a fost stăpânită din vechime, atât în temeiul unui testament, — întrucât nobilul bărbat tătăl lor Geleth, la moartea sa,

¹⁾ *Vylagusberk*, azi Florești, sat în raionul Năsăud (reg. Cluj). ²⁾ *Gumbaș*, sat în raionul Aiud (reg. Cluj). ³⁾ *Sumherek*, sat în raionul Beclean (reg. Cluj).

fiind ei de față și învoindu-se, hotărâse să lase prin testament și lăsase suszisa moșie nobilei doamne Margareta, fiica sa, sora lor, și soția acestui Dominic, fiul lui Andrei de Gâmbaș, drept a patra parte a sa, adică aceea ce potrivit dreptului firii, acea doamnă Margareta trebuia să aibă din moșiile suszisului Geleth, tatăl <ei>, cât și pentru cincizeci de mărci de argint bun, pe care suszisul Dominic, fiul lui Andrei, nobil de Gâmbaș le dăduse și le împrumutase acelor Ladislau, Mihail și Beche, fiii lui Geleth, rudele sale, în timpul când, după moartea tatălui lor Geleth, au fost strămtorați de <unele> nevoi. Și în fața noastră o dau, o dăruiesc și o hărăzesc, în chipul arătat mai sus, suszisului Dominic, fiul lui Andrei, nobil de Gâmbaș, ca s'o stăpânească, s'o țină în pace și s'o aibă pe veci și nestrămutat, cu condiția că, dacă nobila doamnă Margareta, soția aceluși Dominic, chemată de domnul, s'ar întâmpla să moară fără moștenitor de parte bărbătească, atunci, după ce mai întâiu acei fii ai lui Geleth vor plăti suszisului Dominic, fiul lui Andrei, nobil de Gâmbaș, cincizeci de mărci de argint bun, suszisa moșie de asemenea cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea, așa cum au avut-o mai înainte, va trece asupra suszișilor fii ai lui Geleth spre a o stăpâni. Acei Ladislau, Mihail și Beche, fiii lui Geleth, s'au legat în fața noastră să apere cu osteneală și cheltuielile lor pe suszisul Dominic și pe moștenitorii săi de toți cei care l-ar turbura, în curgerea vremii, în legătură cu zisa moșie.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruința părților, am dat această scrisoare întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

Dat în duminica de după sărbătoarea fericitului apostol și evanghelist Matei, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode și Pavel arhidiaconul de Ugocea, decan al nostru.

Acad. R.P.R. Filiala Cluj, Arh. Inst., CXC.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia din 1338 Iunie 5.

341

1325 Septembrie 27, <Oradea>.

Capitulul din Oradea transcrie actul său din 7 Decembrie 1321, privitor la zălogirea unei moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 63.

342

1325 Septembrie 29.

<Carol Robert regele Ungariei întărește contractul de căsătorie al magistruului Laurențiu, fiul lui Simon de Mortundorf și al Margaretei, fiica lui Wlweng Horsundorffer (Austria). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de

Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 605—608.

343

1325 Octombrie 4.

Noi, Nicolae comite de Solnoc, magistrul G...¹⁾ Ștefan, juzi delegați ai nobililor din același loc, dăm de știre tuturor căroră se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră juzii, jurații și toți oaspeții din Dej²⁾, <aceștia> ne-au arătat scrisoarea voevodului cuprinzând porunca <trimisă> nouă ca să dăm un om al nostru să cerceteze³⁾ hotarele ce țin de Dej, așa cum arată și spun privilegiile ilustrului rege al Ungariei.

Deci noi, dorind, cum suntem datori, a păzi porunca dată de domnul voevod, am avut grijă să trimitem pe slujbașul nostru dimpreună cu juzii nobililor⁴⁾. Aceștia întorcându-se ne-au spus că, după cum se cuprinde și se arată și în privilegiul regelui⁵⁾, au cercetat <hotarele> din semn în semn, ridicând semne nouă pe lângă cele vechi, după cum a fost porunca <dată> de voevod <și> chemând pe megieși și pe vecini, fără ca să i se împotrivească <nimeni>.

Deci noi, dorind, cum și suntem datori, să facem dreptate tuturor oamenilor, am așteptat opt zile dela data scrisorii de față, <ca să vedem> dacă cineva sau careva cearcă să facă vreo întâmpinare la scrisoarea noastră către oaspeți, <dar> niciun megieș n'a făcut o astfel de întâmpinare și nici nu s'a îngrijit să o facă. De aceea noi, pentru adevărarea acestui lucru, am dat acelor oaspeți din Dej, scrisoarea noastră, întărită cu puterea peceții noastre.

Dat vineri, după sărbătoarea fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 397—398.

344

1325 Octombrie 8, Avignon.

Ioan episcopul, robul robilor lui Dumnezeu, spre amintirea viitoare a acestui lucru.

Voind să ne îngrijim, după dorința inimii noastre și cu ajutorul domnului, de un păstor vrednic pentru biserica de Győr⁶⁾, atât pentru sporul ei întru cele duhovnicești și lumești, cât și pentru liniștea ținutului dimprejur, păstrăm de rândul acesta⁷⁾ prin autoritate apostolică numirea la acea biserică — dacă e

¹⁾ Lacună în textul lat. publicat. ²⁾ Deswar, oraș în reg. Cluj. ³⁾ La Zimmermann-Werner, greșit: *habulandas* în loc de *ambulandas*. ⁴⁾ Zimmermann-Werner, greșit: *iudiciis* în loc de *iudicibus*. ⁵⁾ *secundum continentiam* <m> et formam privilegium domini regis. ⁶⁾ *ecclesia lauriensi*, R. P. Ungară. ⁷⁾ *hac vice*.

lipsită acum de cuvenitul păstor sau dacă s'ar întâmpla ca ea să fie liberă oricând, oriunde și în orice chip — pe seama noastră și a scaunului apostolic pentru pricinile de mai sus și pentru alte pricini anumite, care s'au luat în seamă, oprind cu strășnicie pe venerabilul frate al nostru . . .¹⁾ arhiepiscopul mitropolit de Strigoniu, și pe iubiții fii din capîtlu, și pe canonicii acelei biserici, pe oricare și pe fiecare din ei, precum și pe acela sau pe aceia de care se știe că țin de drept sau după obicei, diupreună sau deosebit, alegerea, punerea candidaturii, numirea sau orice altă hotărîre²⁾ ca să nu cuteze în niciun chip să purceadă la alegere, propunere sau numire ori să ia orice altă hotărîre privitoare la acea biserică și declarând de acum lipsit de valoare și de putere dacă s'ar fi încercat cumva ceva cu știință sau fără știință de către oricine împotriva acestor <hotărîri>. Nimănui așa dar etc.

Dat la Avignon, în a opta zi înainte de idele lui Octombrie, în anul al zecelea <al păstoriei noastre>.

În același fel despre biserica de Oradea sufragana bisericii mitropolitane de Caloceca³⁾.

Ioan episcopul, etc. venerabilului frate . . . arhiepiscopul de Strigoniu și iubiților fii din capîtlu și canonicilor bisericii de Győr, mântuire etc. Voind să ne îngrijim de biserica de Győr, atât pentru sporirea ei în cele duhovnicești și lumești cât și pentru liniștea etc., ca mai sus până la³⁾ să cuteze. Drept aceea, poruncim chibzuinței voastre prin scrisoare apostolică, să nu purcedeți în niciun chip la alegerea, propunerea, numirea păstorului acelei biserici sau la orice altă hotărîre în această privință.

Dat la Avignon, în a opta zi înainte de idele lui Octombrie, în anul al zecelea <al păstoriei noastre>.

În același fel despre biserica de Oradea³⁾, venerabilului frate arhiepiscopul de Caloceca și iubiților fii din capîtlu și canonicilor bisericii de Oradea. Dat ca mai sus³⁾.

Textul lat. la Theiner, I, p. 502.

345

1325 Octombrie 8, Avignon.

Papa Ioan al XXII-lea își rezervă dreptul de a numi pe episcopii de Pécs (R. P. Ungară) și de Alba Iulia⁴⁾.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 502—503.

¹⁾ Boleslau. ²⁾ *electio, postulatio, provisio seu quevis dispositio alia.* ³⁾ indicație de cancelarie. ⁴⁾ Textual ca în scrisoarea aceluiși papă din aceeași zi cu privire la episcopiile de Győr și de Oradea (nr. 344).

1325 Octombrie 12.

Carol <etc.>, regele <etc.> voim să ajungă <etc.> la cunoștința tuturor că deși din mărturia vrednică de crezare a nobililor și supușilor noștri am văzut în chip vădit că vama pe care Petru zis Cyne, Dubou și Morouch, fiii săi și Beeke, fratele său, au cerut-o dela noi spre a o lua în satul lor numit Olosig¹⁾, așezat în comitatul Bihor, a fost dobândită spre paguba și nimicirea vămii lui Ioachim și Petru, fiii lui Petru, fiul lui Durug, credincioșii noștri, <vamă> rânduită și obișnuită a fi luată din vechime în satul lor numit Săcueni²⁾, așezat în acel comitat, pe drumul drept al celor care trec prin Sălard³⁾, spre Satu-Mare și se întorc acolo, totuși, spre o mai mare lămurire a dreptății am dat poruncă prin scrisoarea noastră credincioșilor noștri <din> capitulul bisericii de Oradea, ca să trimită drept mărturie împreună cu omul nostru, Jakou de Hodos⁴⁾ pe un om al lor vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru să caute, să cerceteze și să afle, dacă drumul care vine dela Sălard prin Săcueni, este mai drept pentru cei ce merg spre Satu-Mare, decât drumul ce trece prin pomenitul sat Olosig.

La aceasta capitulul ne-a scris în chipul următor: că au trimis cu suszislul Jakou, omul nostru, pe magistrul Pavel, soțul și fratele canonic al lor, bărbat întru toate potrivit și chibzuit, pentru împlinirea celor de mai sus. Aceștia întorcându-se după aceea la ei, le-au spus într'un glas că întrebând cu luare aminte pe cei din partea locului, au văzut și au aflat că pomenitul drum, mergând dela Sălard spre Satu-Mare, este mai drept și mai deschis⁵⁾ pentru cei ce trec prin satul Săcueni, decât este drumul care trece prin pomenitul sat Olosig.

Așa dar, noi, de acum lămurim pe deplin, ținând seama de faptele de credință și de slujbele credincioase, vrednice de răsplată ale nunișilor Ioachim și Petru, fiii lui Petru, pe care ni le-au arătat și ni le-au adus nouă și regatului, în chip vrednic de laudă, cu vărsarea sângelui lor, în multe războaie ale noastre pentru slava domniei și a cinstei noastre, pentru reîntregirea și sporirea țării care a fost mult turburată și sfâșiată de către baronii necredincioși, datorită vitregiei vremurilor și pentru reașezarea păcii în regat, fapte dintre care — deoarece ar fi prea lung a le povesti pe fiecare în parte după chipul său și ar fi și obositor a le înscrie în cele de față, — ajunge să se cuprindă doar aceasta: că atunci când Kopaz, fostul palatin, învederatul necredincios și răzvrătit împotriva noastră, — care, pe lângă multele, blestematele și nelegiuitele turburări, pe care le-a urzit împreună cu unii părtași ai săi, uneltise uciderea noastră, fărădelegea jignirii majestății⁶⁾ <regale>, pe care a început-o prin moartea domnului Ladislau, ilustrul rege răposat al Ungariei, de strălucită amintire, prea iubitul nostru văr, și pe care dorea s'o ducă la capăt împotriva

1) Olazj, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). 2) *Zekulhyda*, sat și reședință de raion în reg. Oradea. 3) *Zalard*, sat în raionul Oradea. 4) *Hudus*, sat tot acolo. 5) *magis directam et publicam*. 6) *lese mai statis crimen*.

< mărici > noastre — fugind fără nădejdea iertării din fața noastră și-a căutat scăparea în cetatea sa numită Solyumku¹⁾, noi am poruncit ca numita cetate să fie împresurată și cucerită de credincioșii noștri. Pentru cucerirea acesteia am ridicat față în față cu ea două întărituri²⁾ în una din aceste întărituri am pus pe suszisul magistru Ioachim, iar în cealaltă pe Ștefan, fiul lui Apay, pentru a bate mai ales cetatea și a opri hrana care trebuie dusă în cetate. În cele din urmă Moyus³⁾, fiul lui Moyus, părtaș al suszisei necredințe și nelegiuiri, voind să-i dea ajutor numitului Kopaz și să alunge pe împresurătorii zisei cetăți, a înconjurat și a lovit întăriturile noastre cu o mare mulțime de < oameni > înarmați. Atunci a fost cuprinsă întăritura zisului Ștefan, fiul lui Apay și însuși Ștefan rob cu lanțuri a fost dus în prinsoare. Dar numitul magistru Ioachim, deși nu fără moartea multora din cei apropiați sic-și ori dintre slujitorii săi, și nu fără vărsarea sângelui său și alor săi, a apărut și a ținut cu atâta bărbăție întăritura încredințată pazei sale, încât nefiind în stare dușmanii noștri a o cuceri și îndepărtându-se de acolo, numitul Kopaz, mai ales prin sârguința numitului magistru Ioachim, a fost încolțit până într'atâta încât n'a mai putut ține multă vreme numita cetate Solyumku⁴⁾ din pricina mării lipse⁵⁾ și a foamei, < astfel că > fiind luată acea cetate, numitul Kopaz a fost înfățișat prins înălțimii noastre. Pe lângă aceasta, mai înainte ca numitul Kopaz să li ajuns în felul acesta la pedepsirea lui cu moarte, pe când acești fii ai lui Petru, dimpreună cu Durug, fratele lor bun, < stăruind > în nădejdea și credința față de noi stăteau în mănăstirea lor zisă Mendzenth⁶⁾ întărită de jur împrejur cu metereze și luptau fără încetare împotriva celor necredincioși nouă, venind suszisul Kopaz la suspomenita mănăstire cu frații și părtașii săi au bătut-o multă vreme. Acolo a fost ucis de ei susnumitul Durug. Totuși mănăstirea însăși n'a putut fi luată în niciun chip, și de acolo după aceea ni s'a adus neîncetat slujbă bună și ni s'a arătat supunere îndatoritoare.

Voind așa dar, pentru atâtea slujbe deosebite ale fiilor lui Petru și mai ales pentru moartea numitului Durug, fratele lor, ca să-i încercăm cu milostivire regească și să-i îmbrățișăm cu daniile milostivirii noastre, am înapoiat des pomenita vamă a nuniților Ioachim și Petru, fiii lui Petru care, după cum s'a mai spus, este și a fost, din vechime, statornicită și obișnuia a se lua în zisul lor sat Săcueni, adică pe drumul cel drept și deschis < și o înapoiem > acelorași Ioachim și Petru, fratele său < etc. > întorcând, reluând, înlăturând, desființând și stricând cu totul vama dată de noi de curând lui Petru zis Cyne, Dubou și Marouch, fiii săi și lui Beke, fratele său, dimpreună cu scrisorile sau actele în care se cuprinde dania zisei vămi, zădăruicind acele acte doveditoare și vestindu-le ca zadarnice. Poruncim cu tărie și strășnicie prin puterea celor de față, tuturor negustorilor și altor < oameni > care trec prin Sălard spre Satu-Mare, ori se întorc de acolo, ca

¹⁾ Ruinele cetății se găsesc aproape de Aleșd (reg. Oradea). ²⁾ *castella*. ³⁾ *Moyus filius Moyus*. ⁴⁾ În text forma: *Solumkow*. ⁵⁾ În text greșit: *peniuria* în loc de *penuria*. ⁶⁾ Așezare dispărută aproape de Oradea.

niciunui să nu-i fie îngăduit a trece prin suszisul pământ Olosig sau pe vreun alt drum, ci numai prin numitul sat Săcueni și având a plăti acolo vama dreaptă și obișnuită. Iar cine ar cuteza printr'o nesocotită îndrăzneală să facă altfel, va fi pedepsit în ființa și în bunurile sale <etc.>.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei, prepozit al bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, a patra zi înainte de idele lui Octombrie, iar în anul domniei noastre al douăzeci și cincilea. Venerabilii ¹⁾ <etc.>.

Textul lat. la Anjou, II, p. 216—219.

347

1325 Octombrie 12, Avignon.

Ioan episcopul etc., iubitului fiu Ioan, <fiul> lui Ladislau canonic al bisericii de Oradea, i se dă un canonicat al acestei biserici și o prebendă care va deveni vacantă. Dat la Avignon, în a patra zi înainte de idele lui Octombrie, în anul al zecelea.

În același fel : ²⁾ iubiților fii . . prepozitul bisericii de Buda și . . prepozitul bisericii sfântului Ladislau din Oradea, și lui Petru de Veroli³⁾, canonic al bisericii de Cracovia, ca să-l așeze pe suszisul Ioan în canonicatul pomenit.

Dat ca mai sus.

Textul lat. la Theiner, I, p. 504.

348

1325 Octombrie 14, Avignon.

Ioan etc., iubitului fiu Woliric Pavel al lui Boian de loc din Austria⁴⁾ canonic de Alba Transilvaniei⁵⁾ i se dă un canonicat în biserica de Alba Transilvaniei⁵⁾ și o prebendă cu o demnitate⁶⁾ când vor fi vacante.

Dat la Avignon în a doua zi înainte de idele lui Octombrie, în al zecelea an <al păstoriei noastre>⁷⁾.

În același fel²⁾ venerabililor frați . . patriarhul de Grado și episcopul de Oradea, și iubitului fiu . . decan al bisericii de Aquileia ca să pună pe susnumitul <etc.>.

Dat ca mai sus.

Regest lat. la Theiner, I, p. 504.

¹⁾ Urmează lista demnitarilor, aciași ca în actul regal din 21 August 1325, cu deosebirea, în ce privește dregătorii care își aveau slujbele pe teritoriul actual al R.P.R., că în documentul de față este amintit și Dionisie, comite de Bihor. ²⁾ Indicație de cancelarie. ³⁾ Verulis, oraș în Italia Centrală. ⁴⁾ Wolrico Paulo Boiani de civitate Austria = de loc din Austria. ⁵⁾ Transilvanensi Albeville. ⁶⁾ dignitas (o treaptă în ierarhia capitlului). ⁷⁾ Anul al X-lea: 5 Sept. 1325—4 Sept. 1326.

1325 Octombrie 21, Vetiș.

Filip palatinul adeverește că în adunarea obștească ținută în satul Vetiș din comit. Satu-Mare, Geblyn s'a plâns că iobagii lui Ioan, fiul lui Petru de Saulyn (R. P. Ungară), i-au luat șaisprezece mărci de argint.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 220—221.

350

1325 Octombrie 21, Vetiș.

Filip palatinul Ungariei adeverește că Petru, fiul lui Ioan de Panyola (comit. Szabolcs, R. P. Ungară), oprește pe toți vecinii dela folosirea moșiei sale.

Regest în Kállay, I, p. 63.

351

1325 Octombrie 22, Visegrad (R. P. Ungară).

Comitele Alexandru judele curții regale adeverește înțelegerea dintre Pavel zis Magyar, castelanul de Gyemes (R. Cehoslovacă) și Ladislau, fiul lui Alexandru de Karaz, în legătură cu niște moșii din comit. Szatmár (R. P. Ungară) și o parte dintr'o moșie din comit. Szabolcs (R. P. Ungară). Invoiala se va încheia în fața capîtlului din Oradea.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 221—222.

352

1325 Octombrie 27.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire veșnică întru domnul.

Prin cuprinsul scrisorii de față, voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că noi rechemând în minte mulțumitoarele, nemăsuratele și strălucitele slujbe ale comitelui, de bună pomenire, Dominic, fiul lui Benedict de Galda ¹⁾, pe care acesta ni le-a adus și făcut în chip pilduitor cu vărsarea sângelui său în înfrângerea răzvrătiților și necredincioșilor . . . . ²⁾ <pentru> prea mărirea stăpânirii și slavei noastre <și> pentru îndreptarea și propășirea țării <care> fusese tare asuprită și pustiită de către acei necredincioși, datorită nestatorniciei vremurilor cât și pentru reșezarea păcii în regat, și având <noi> un simțământ de dragoste adevărată pentru copilele nevârstnice

¹⁾ Galda, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara). ²⁾ Lacună în textul latin.

și orfane, adică pentru fiicele sale și îndreptându-ne privirea și gândul purtării de grijă regești asupra lor, deși din toate moșiile sale multe s'ar socoti că trec de drept în sfertul <cuvenit> fetelor ¹⁾, totuși ca să le facem părtașe la moștenirea părintească, cu sfatul și învoirea prelaților și baronilor noștri, am dat, am rânduit și am trecut pe seama nobilelor doamne numite Anyeh, Clara și Elisabeta, fiicele comitelui Dominic, ca sfert <cuvenit> acelei fete o moșie de moștenire a acelu comite Dom nic, mort fără mângâierea unui moștenitor de parte bărbătească, numită Uifalău ²⁾, aflătoare în comitatul Alba din Transilvania, lângă râul Mureș, învecinată în partea dinspre apus cu moșia voevodului Andrei, împreună cu toate folosințele ei, cu pământuri lucrate și nelucrate, păduri, livezi, fânete, crânguri și cu alte drepturi și cu toate cele ce țin de ea, în vechile hotare și margini, în care a fost stăpânită din vechime ca să fie ținută, avută și stăpânită în veci și nestrămutat de ele și de moștenitorii lor și urmașii moștenitorilor lor și de cei de apoi în temeiul dreptului de moștenire ³⁾, trecând pe veci din milostivirea <noastră> deosebită și din deplinătatea puterii regești tot dreptul, proprietatea și stăpânirea acelei moșii asupra acelor doamne și urmașilor lor, în așa fel ca acele doamne, fiicele lui Dom in ic, și urmașii lor să aibă, să țină și să stăpânească pomenita moșie Uifalău nu numai ca drept al sfertului <cuvenit> fetelor, ci și în chip de moștenire, de danie și de dăruire din partea noastră, în așa fel ca nimeni din neamul sau dintre rudele de sânge ale tatălui lor să u oricare altul să nu aibă nîcîcînd puțința sub cuvîntul oricărui fel de drept sau de obicei să răscumpere acea moșie dela acele doamne, fiicele lui Dominic, sau dela urmașii lor. Am poruncit ca acele doamne, Anyeh, Clara și Elisabeta să fie puse în stăpânirea de fapt a acelu pământ sau a acelor moșii prin măriitul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, omul ⁴⁾ nostru iubit și credincios.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceti duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci, în ziua a șasea înainte de calendele lui Noembrie, iar al domniei noastre de asemenea al douăzeci și cincilea an. Venerabilii întru Hristos părinți Boleslav arhiepiscopul bisericii de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, <iar> fratele Ladislau al celei de Calocca și cancelar al curții noastre; <precum și> episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Györ, Gheorghe de Sf. Irineu, Ladislau de Pécs, fratele Petru al Bosniei, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Henric de Vesprim și cancelar al doamnei regine, soția noastră prea iubită și Chanadin de Agria, păstorînd în chip fericit bisericile lui dumnezeu; măriții băibați: Filip palatinul, comite

¹⁾ *in quartam filialem cedende.* ²⁾ *Ujfalu*, azi Rădești, sat în raionul Aiud (reg. Cluj).
³⁾ *jure hereditarie succesionis.* ⁴⁾ În textul mss. al lui Kémeny: *hominem* corectat în loc de *honorandum*.

de Zips, de Ujvar și jude al Cumanilor, Dumitru marele vistier al nostru și comite de Bač și de Trenčin, comitele Alexandru ¹⁾ judele curții noastre, Mihail banul întregii Slavonii și comite de Somogy și de Sopron, Pavel banul de Mačva și comite de Sirmiu, de Vidin și de Vukovo, Desideriu judele curții pomenitei doamne regine, Blasiu marele comis al nostru, Dionisie marele stolnic al nostru, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Acad. R. P. R. Filiala Cluj Arh. Ist. codicele de copii moderne Iosif C. Kemény Diplomatarium transsilvanicum, supplem. I. (1189—1360), p. 247—249. Regest la Zimmermann-Werner. I, p. 398.

Transumpt în actul lui Lorand Lepes, vicevovodul Transilvaniei, din 1415—1438.

353

1325 Noembrie 2, Avignon.

Ioan etc., iubitului fiu magistrul Simion, <fiul> comitelui Aymon al Secuilor din Ungaria, prepozit al bisericii din Dönös ²⁾ din dieceza de Strigoniu i se <va> da, printre cei dintâi, din considerație față de Clementa, regina Franței și a Navarei, al cărei capelan și om de casă ³⁾ este, un beneficiu care ține de dreptul de danie al arhiepiscopului de Strigoniu.

Dat la Avignon, în a patra zi înainte de nonele lui Noembrie, în al zecelea an <al păstoriei noastre>.

În același fel: ⁴⁾ venerabilului frate, episcopului de Pécs și iubiților fii prepozitului de Calocsa și lui Manuel de Flisco, canonici ai bisericii de Arras, ca mai sus etc. ⁴⁾

Dat ca mai sus.

Textul lat. la Theiner. I, p. 504.

354

1325 Noembrie 6, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Oradea să pună pe comitele Nicolae, fiul lui Urban de Perveyn, în stăpânirea moșiei Loktelek, din comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 224.

355

1325 Noembrie 27.

<Carol Robert, regele Ungariei, întărește privilegiul dat de regele Bela al IV-lea în 1267 mănăstirii sfântului Martin din Panon-Halma (R. P. Ungară). În lista

¹⁾ În textul mss. greșit *perpetuo* < = Lamperto? > corectat în *Alex<andr>*. ²⁾ în R. P. Ungară. ³⁾ *familiaris* ⁴⁾ Indicație de cancelarie.

demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 2, p. 611—613.

356

1325 Decembrie 4.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește comitelui Alexandru de Kuchk judele curții regale, moșiile Papuch, Elk și altele [din comit. Vasvár (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: > Ivanca episcopul [de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Codex dipl. patrius, I, p. 137—142 (cu data greșită: 2 Decembrie 1325).

Transumpt în actul aceluiași rege, din 22 Noembrie 1332.

357

1325 Decembrie 7, <Oradea >.

Capitulul din Oradea pune pe comitele Nicolae, fiul lui Urban de Perveyn, în stăpânirea moșiei Loktelek din comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 230.

358

1325 Decembrie 9, Sântimbru.

Cinstiților și chibzuiților bărbați, prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul bisericii Transilvaniei, Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cinstea.

Prin cele de față cerem stăruitor prieteniei voastre, ca împreună cu magistrul Beke castelanul nostru de Unguraș¹⁾, omul nostru, să dați un om de mărturie al vostru vrednic de crezare, în fața căroră Andrei, fratele lui Abel, să pună în stăpânirea moșiei sale {numite Abelteleky²⁾, aflătoare între Jucul de Jos³⁾ și Răscruci⁴⁾, împreună cu toate folosințele ei, pe Nicolae de Juc⁵⁾ ca s'o stăpânească pe veci, dacă nu se va ivi vreo împotrivire, și să aveți bunătatea să ne scrieți tot ce se va fi făcut în această pricină.

¹⁾ *Balvanus*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ²⁾ Așezare dispărută în raionul Cluj.
³⁾ *Suk*, sat tot acolo. ⁴⁾ *Valazu*, sat tot acolo. ⁵⁾ *de Suk*.

Dat la Sântimbru ¹⁾, luna după sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și cinci.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLVIII.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba Iulia, din 13 Ianuarie 1326.

359

1326, < Agria, R. P. Ungară >.

Capitulul bisericii de Agria voim să ajungă la cunoștința tuturor <etc>, că venind însuși înaintea noastră Ioan, fiul lui Ioan zis Chente, din neamul Aba, ne-a înfățișat <etc.> o scrisoare privilegială, întocmită în formă de testament, a cinstului capitlu al bisericii de Buda, cu privire la lăsarea, la moarte, a unor moșii, numite Ineu²⁾ și Chobolow³⁾ al cărui cuprins este acesta: <Urmează actul capitlului din Buda din 1298>.

Noi, așa dar, <etc.> am pus să se înscrie cuprinsul acestei scrisori privilegiale în cele de față fiind de față domnii: Petru prepozitul, Nicolae lectorul, Martin cantorul, Ioan custodele; și arbidiaconii Dominic de Vyuar, Valter de Boiswa, Laurențiu de Kemey, Petru de Zemlen, David de Zobowch, Benedict de Ung, Ștefan de Heues, Ioan de Borsod, precum și mulți alții; în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în timpul domniei lui Carol ilustrul rege al Ungariei, Boleslav fiind arhiepiscop de Strigonia, Ladislau <arhiepiscop> de Calocea; <iar> episcop < de Agria >, din mila lui Dumnezeu, domnul nostru, venerabilul părinte Chanadin.

Textul lat. la Anjou, II, p. 268.

360

1326 Ianuarie 9, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitului din Cenad să trimită un martor al său care să ia parte la cercetarea făcută de delegatul regelui pentru a stabili dacă moșiile Akach⁴⁾ și Zemyklos⁴⁾ ale magistrului Emeric zis de Bechey⁵⁾, castelan de Leva⁶⁾, se află în comit. Cenad sau în vreun alt comitat. Regele cere să i se raporteze rezultatul cercetării.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 275.

Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 31 Ianuarie 1326,

¹⁾ Sanctus Emericus, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara). ²⁾ Jenew, azi Fundătura, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ³⁾ Așezare dispărută tot acolo. ⁴⁾ Așezări dispărute în comit. Torontal (Iugoslavia). ⁵⁾ Oraș în același comitat. ⁶⁾ Oraș în comit. Bars (R. Cehoslovacă).

1326 Ianuarie 13, <Alba-Iulia>.

Măritului și cinstitului bărbat, cucernicului său prieten, lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, capitlul bisericii Transilvaniei toată prietenia cu plecăciune și cu cinste. Să știți că noi am primit scrisoarea măriei voastre, în cuvintele următoare: <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei, din 9 Decembrie 1325>.

Noi, așa dar, potrivit poruncii măriei voastre, am hotărât să trimitem împreună cu magistrul Beke, castelan de Unguraș¹⁾, omul vostru, pe omul nostru vrednic de crezare Petru, preotul din Bărăbant²⁾, pentru a împlini ca martor, în locul nostru, suszisele voastre porunci. Intorcându-se în cele din urmă la noi aceștia, anume Ioan, fiul lui Solomon, nobil de Pata³⁾, slujitorul aceluia magistru Beke, castelanul de Unguraș, omul vostru trimis pentru aceasta, în locul și în numele aceluia, împreună cu pomenitul om al nostru, și întrebați fiind, ne-au spus deopotrivă că suszisul magistru Beke, omul vostru, împreună cu omul nostru au mers la fața pământului său moșiei lui Andrei, fratele lui Abel, numită Abelteleke⁴⁾, aflătoare între Jucul de Jos⁵⁾ și Răscruci⁶⁾ și, chemând pe vecinii și megicșii acesteia susnumitul Andrei, fratele lui Abel, el însuși, în fața omului vostru și al nostru, a dat lui Nicolae de Juc despomenita moșie, numită Abelteleke, ca s'o stăpânească în veci, cu toate folosințele și cu tot ce ține de ea, precum a fost stăpânită de el diu vechime, nefiind nimeni care să se împotrivescă.

Semnele de hotar sau vechile margini ale acestei moșii se deosebesc sau urmează în chipul acesta: Primul semn de hotar, nou sau ridicat din nou, începe, dinspre apus, de lângă râul Someș⁷⁾, drept la trecerea acelei ape, iar dinspre răsărit către Malul Roșu, ⁸⁾ de unde merge spre apus trecând valea Someșului și ajunge la drumul mare numit Sabtus. Și acolo pe coasta dealului, în jurul aceluia drum spre apus, între fântâna numită Puțul puturos ⁹⁾ și dealul mare care este aproape de satul Răscruci, sunt ridicate două semne de hotar noi, de pământ. Dela acestea urcă drept pe deal către apus și în vârful aceluia munte sau creste¹⁰⁾ sunt făcute două semne noi de pământ, deosebind sau despărțind pământul Abelteleke și pământul Răscruci. De aici hotarul se întoarce drept spre miazăzi, se îndreaptă și merge pe aceeași creastă la un vechi semn de pământ ce se află pe dealul numit Creasta <lui> Podrian ¹¹⁾ care desparte pământul Abelteleke pământul Juc, și pământul Răscruci, lângă care s'a făcut un semn nou și acolo se sfârșește.

De asemenea și suszisul om al vostru și al nostru ne-au spus că acel Andrei, fratele lui Abel, s'a legat să apere pe suszisul Nicolae de Juc, cu propria sa osteneală

¹⁾ *Balvanus*, sat în raionul Dej. (reg Cluj.) ²⁾ *Barbandinum*, sat în raionul Alba. (reg. Hunedoara) ³⁾ *Patha*, sat în raionul Cluj. ⁴⁾ Așezare dispărută tot acolo ⁵⁾ *Suk*, sat tot acolo ⁶⁾ *Valasud*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj) ⁷⁾ *Zomus*. ⁸⁾ *Verusmorth*. ⁹⁾ *Biguskuth*. ¹⁰⁾ *Byrch* ¹¹⁾ *Podrianbirch*.

și cheltuială, de toți, anume atât de trații sau rudele sale de aproape cât și de oricare alții, ce ar voi, în curgerea vremii să-l turbure din pricina zisei moșii.

Dat la octavele botezului domnului, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLXIII.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia, din 10 Decembrie 1326.

362

1326 Ianuarie 20, < Dealul Orășii >.

Iacob prepozitul și conventul din Dealul Orășii adevăresc că trei din juzii nobililor din comit. Szabolcs (R. P. Ungară) l-au împuternicit pe judele al patru-lea cât și pe alți nobili să-i reprezinte la procesul pe care îl au în fața regelui, cu Petru de Scech, comitele de Nogrăd <R. P. Ungară >.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 149—150.

363

1326 Ianuarie 24.

<Carol Robert regele Ungariei întărește, la cererea unor nobili iobagi ai cetăților¹⁾ Morocha și Glounyche (Jugoslavia), un privilegiu al regelui Andrei al II-lea. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičklas, IX, p. 275 — 276.

364

1326 Ianuarie 28.

<Carol Robert regele Ungariei restituie fiilor lui Briccius, din neamul Guthkeled, moșia Temfeul, din comit. Sopron (R.P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 180—184.

365

1326 Ianuarie 31, <Cenad >.

Capitulul din Cenad raportează regelui Carol Robert, că moșile magistrului Emeric, zis de Bechey²⁾, castelan de Leva³⁾, anume: Akach⁴⁾ și Zemyklos⁴⁾ se află în comit. Cenad.

Martorul capitlului care a luat parte la cercetare: canonicul Andrei.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 274—275.

¹⁾ *nobiles iobagiones castr.* ²⁾ Oraș în comit. Torontal (Jugoslavia). ³⁾ Oraș în comit. Bars (R. Cehoslovacă). ⁴⁾ Așezări în comit, Torontal (Jugoslavia).

1326 Februarie 6, <Cenad>.

Noi, capitlul bisericii de Cenad facem cunoscut că venind înaintea noastră magistrul Scennlek ni s'a plâns că moșia sa numită Semlac¹⁾ este a lui de moștenire și nicidecum nu ține de fratele său Ioan, zis Vrdug²⁾, cu toate că Ioan fusese chemat în judecată împotriva magistrului Emeric, zis Beche³⁾, cu privire la acea moșie. În fața noastră și suszisul Ioan a spus că moșia numită Semlac nu ține nicidecum de dânsul.

Dat în joia după începutul păresimilor⁴⁾, în anul întrupării domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

<Pe verso:> Scrisoare de întâmpinare⁵⁾ pentru magistrul Scennlek <cu privire la faptul> că moșia numită Semlac este a lui de moștenire și că nu ține nicidecum de Ioan, zis Vrdug.

Textul lat. la Zichy, I, p. 275—276.

1326 Februarie 16, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut tuturor cătoră se cuvine, că înfățișându-se înaintea noastră Stanislau cu fiul său Nicolae, zis Thuz și Kendech cu fratele său Roman, cnezii⁶⁾ noștri din Fîleşd⁷⁾, cât și Petru, fiul lui Mușna, din acelaș loc, pe de o parte, iar pe de altă parte magistrul Garman fostul castelan <al cetății> Stânca Sfântul Mihail⁸⁾ în numele său și al fiului său Nicolae precum și Egidiu, fiul surorii magistrului Garman în numele său și al tuturor celorlalte rude ale sale de aproape, acești Stanislau și fiul său Nicolae, Kendech și fratele său Roman și Petru, fiul lui Mușna⁹⁾, cnezii noștri din suszisul nostru sat Fîleşd, au mărturisit prin viu graiu în fața noastră, că deși s'a stârnit și s'a născut o mare neînțelegere și s'a purtat mult timp pricină de judecată între cnezii noștri și pomeniții magistrul Garman și fratele său¹⁰⁾ Egidiu pentru moartea răposatului Petru, zis Kurnus, fratele suszișilor Garman și Egidiu și pentru schilodirea¹¹⁾ magistrului Garman, cât și pentru felurite pagube, totuși prin împăciuirea unor bărbați cinstiți¹²⁾ au mărturisit că au ajuns la această pace și înțelegere cu magistrul Garman și fratele său Egidiu pentru ca toată neînțelegerea iscată între ei să poată fi potolită

1) *Scennlek*, sat în raionul Arad. 2) În textul latin publicat greșit: *Vdug*. 3) Oraș în comit. Torontal (Jugoslavia). 4) *diem cinerum*. 5) *protestatoria*. 6) *heneziis*. 7) Așezare dispărută aproape de Alba-Iulia (reg. Hunedoara). 8) *Lapide Sancti Michaelis*, tot acolo. 9) În textul latin publicat: *Musuna*. 10) *fratrem eiusdem*. De fapt: nepot, după cum rezultă din cele spuse mai înainte în acest document. 11) *mutilatione membrorum*. 12) *proborum virorum* (arbitri).

cu desăvârşire, <anume> ca aceşti cnezi Stanislau şi Kendech împreună cu fraţii şi rudele lor apropiate s'au legat să dea şi să plătească magistrului Garman şi fratelui său Egidiu pentru toate cele săvârşite, atât pentru moartea pomenitului Petru, zis Kurnus, cât şi pentru toate celelalte fapte, cincizeci de mărci în dinari, care umblă acum după obiceiul ţării, şi un cal pretuit la cinci mărci în dinari, care umblă de asemenea în această vreme, la cele trei soroace mai jos arătate şi anume: douăzeci de mărci după cincisprezece zile dela data scrisorii de faţă¹⁾, şi cincisprezece <mărci> şi calul pretuit la cinci mărci în dinari la octavele <sărbătorii> fericitului mucenic Gheorghe²⁾ ; şi din nou cincisprezece <mărci> la octavele viitoare ale naşterii fericitului Ioan botezătorul³⁾, cu legământul acesta că dacă nu se vor îngriji să plătească la încâiul soroc, împacarea făcută între ei va fi socotită cu totul zădărnicită.

Iar dacă după împlinirea plăţii dintâi nu o vor împlini pe a doua la zi vor pierde ceea ce au plătit mai înainte; dacă cumva nu se vor îngriji de plata a treia, atunci prin chiar acest fapt vor cădea sub pedeapsa plăţii îndoite; îndatorându-se magistrul Garman şi fratele său Egidiu în numele lor şi al moştenitorilor lor să apere cu ostenele şi cheltuielile lor pe pomeniţii noştri cnezi cu fraţii lor şi pe moştenitorii acestora de toţi cei care în scurgerea vremii ar voi să-i turbure sau să-i neliniştească, cu privire la această pricină, şi să-şi arate unii altora dragoste frăţească.

Dat în duminica Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute douăzeci şi şase.

Textul lat. în Documenta Valachorum, p. 64—65.

368

1326 Februarie 17, <Avignon>.

Ioan etc., iubitului fiu Ladislau al lui Tiba canonic din Alba Transilvaniei i se <va> da cu precădere¹⁾, din cinste faţă de Clementa regina Franţei şi Navarei, un canonicat al bisericii de Alba Transilvaniei şi o prebendă ce va ajunge slobodă.

Dat la Avignon, în a treisprezecea zi înainte de calendele lui Martie, în al zecelea an <al păstoriei noastre>.

În acelaş fel⁵⁾: lui Andrei prepozitul bisericii de Alba, lui Ioan, prepozitul bisericii de Győr şi lui Petru de Veroli, canonic al bisericii de Cracovia <etc.>⁶⁾.

Dat ca mai sus.

Regest lat. la Theiner, I, p. 504.

¹⁾ 2 Martie 1326. ²⁾ 1 Mai 1326. ³⁾ 1 Iulie 1326. ⁴⁾ *pre primis*. ⁵⁾ Indicaţie de cancelarie. ⁶⁾ Aceştia trebuie să-l introducă pe Ladislau în postul său (cf. pentru formula aici prescurtată actul aceluiaşi papă din 12 Octombrie 1325. nr. 347.

1326 Februarie 18.

<Carol Robert regele Ungariei întărește privilegiul dat de regele Bela al IV-lea episcopiei de Agria. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ioan de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Desideriu¹⁾ <de Șiria> judele curții reginei.

Regest după textul lat. din Katona, VIII, p. 531—534.

370

1326 Februarie 21, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei adresându-se comitelui, vicecomitelui și juzilor nobililor din comit Satu-Mare declară că moșia Szakoly²⁾, în temeiul vechilor privilegii regale, aparține comit. Szabolcs și interzice comit. Satu-Mare să-și exercite acolo jurisdicția.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 276.

371

1326 Martie 1, Vișegrad (R. P. Ungară).

<Comitele Alexandru judele curții regale adjudecă lui Ioan, Pavel și Blasiu moșiile Syroch și Purhon, din comit. Sirmiu (Jugoslavia). In lista demnitarilor asesori la judecată se amintesc: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Nicolae prepozitul mănăstirii din Arad; Desideriu¹⁾ de Șiria³⁾, judele curții reginei.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 280—282.

372

1326 Martie 10, <Dealul Orăzii>.

... 4) Iacob prepozitul și conventul mănăstirii sfântului Ștefan întâiul muce-
nic din Dealul Orăzii, <etc.> voim să ajungă <etc.> la cunoștința tuturor <etc.>
că venind înaintea noastră nobilul bărbat, magistrul Nicolae, comitele de Cenad,
fiul răposatului Toma, fiul lui Pancrațiu, împreună cu Grigore, fiul său ce se
înfățișă în numele său și în numele celorlalți frați ai săi, a <dat> pentru mântuirea
sufletului său și tămăduirea sufletelor tuturor urmașilor săi, și a dăruit, a lăsat
și a hărăzit domnului Iohanca, din mila lui Dumnezeu, episcop de Oradea, care

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ *Zakul*, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ³⁾ *Wilaguswar*, cctate în
raionul Arad. ⁴⁾ Omisiune voită a editorului în textul lat. publicat.

era însuși de față și prin persoana acestuia <a dat> chiar episcopiei de Oradea, înzestrând biserica de Oradea cu drept de proprietate și de stăpânire, o moșie a sa dobândită, ce i-a fost dată, dăruită și hărăzită lui pentru vrednicele sale slujbe de către stăpânul nostru, regele Carol, <moșie> numită Hodiș¹⁾, având mulți locuitori — unde e așezat și locuște voevodul Negul — dimpreună cu locuitorii ei și cu o moară aflătoare acolo pe râul numit de asemenea Hodiș²⁾, vecină și în hotar cu moșia Holod³⁾, care este a episcopiei de Oradea, pentru ca s'o aibă, s'o stăpânească și s'o țină între semnele de hotar mai jos scrise, făcute și așezate la octavele de curând trecute ale miezii-păresii în fața cuviosului bărbat, fratele Iacob prepozitul mănăstirii pomenite, fiind acesta chemat și rugat anume și stând el însuși acolo de față.

Și anume începând dela un loc numit Locul <lui> Tupa⁴⁾ în apropiere de râul Hodiș mai sus numit⁵⁾, <hotarul> cu semne puse fără întrerupere, după cum se arată mai sus, ajunge la satul Hodiș și de aci suindu-se trece la un pârâu numit Obârșia pâriului cu șanț⁶⁾ și în apropierea acestuia de asemenea cu movile de hotar des așezate din partea de miazănoapte a brațului sau a unei părți a aceluși <pârâu numit> Obârșia pâriului cu șanț ajunge la drumul domnului episcop de Oradea și se sfârșește acolo, pătrunzând mai departe în pământul domnului episcop susnumit.

Dat a doua zi după octavele pomenite, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. la Anjou, II, p. 238—239 (cu data greșită: 6 Martie 1326); Hurmusaki-Densușianu, I, 1, p. 598.

373

1326 Martie 12.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față mântuire întru dătătorul mântuirii.

Slava majestății regale se cinstește <pe sine> prin săvârșirea de îndatoriri sfinte, după cum își întoarce privirea cu râvna recunoștinței sale într'acolo, de unde știe că a primit darul înălțării și cu atât mai strălucitoare dăinuiește în slava înălțimii sale, cu cât se dovedește mai cu râvnă în preamărirea dumnezeirii.

De aceea, prin aceste rânduri, voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea noastră chibzuții bărbați, magiștrii Toma custodele

¹⁾ *Hudus*, sat în raionul Beiuș. (reg. Oradea). ²⁾ Azi pârâul Hodișel. ³⁾ *Hydus*, sat tot acolo. ⁴⁾ *Tupalheluk*. ⁵⁾ În text numai *supra*, probabil trebuie completat: *supra <dictum>*. ⁶⁾ *Arkuspothoktume*.

bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania și Adrian canonicul aceleiași biserici și arhidiacon de Kyzdy, ne-au arătat un privilegiu al nostru întărit cu pecetea noastră veche ¹⁾ și de demult, <privilegiu> întocmit și dat cu privire la moșia numită Zlatna ²⁾, în cuprinsul de mai jos, cerându-ne nouă cu stăruitoare și smerite rugăminți, ca să binevoim a încuviința privilegiul și, pentru mai mare cheazășie a lucrului săvârșit, a-l întări printr'un nou privilegiu al nostru, cu punerea peceteii noastre noi și adevărate. Cuprinsul acestui <privilegiu> este următorul: <Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 16 Februarie 1318, cuprinzând actul aceluiași din 8 Ianuarie 1318>.

Noi, așa dar, întâmpinând cu bunăvoință dreptele și legiuitele cereri ale magiștrilor Toma custodele și Adrian arhidiaconul și voind ca, dacă în alte vremuri sfânta maică biserică a pățimit — ce durere! — din partea unor cotropitori nedrepti, știrbirea și încălcarea drepturilor sale, <măcar> în vremea noastră, când, cu ajutorul milostivirii dumnezești, ținem cu fericire în mână cârma domniei, să fie adusă din nou în starea ei dreaptă ³⁾ și sănătoasă, — înnoim, încuviințăm, consfințim și întărim cu veșnicul sprijin al scrisorii de față, suspeniutul privilegiu, fără răsături, fără ștersături și nevătămat în vreo parte a sa, cuprins din cuvânt în cuvânt în scrisoarea de față, ba chiar <înnoim, încuviințăm, consfințim și întărim> înapoierea pomenitei moșii numite Zlatna, făcută de către comitele Nicolae, fiul lui Corrad, amintitei biserici a fericitului arhanghel Mihail din Transilvania sau capitlului din același loc.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea noii și adevăratei noastre pecetei duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul bisericii de Alba, vice-cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în a patra zi înainte de idele lui Martie, în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți, domnii Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc și fratele Ladislau cancelarul curții noastre, arhiepiscopul de Calocsa; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe al Sirmiului, Ladislau de Pécs, fratele Petru al Bosniei, Ivanca de Oradea, Andrei al susnumitei biserici a Transilvaniei, Herric de Vesprim și Chanadin de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; mărișii bărbați: Filip palatinul și comite de Zips și de Ujvar, Dumitru marele vistier al nostru și comite de Bač și de Trenčín, comitele Alexandru judele curții noastre, <Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, My>kch banul întregii Slavonii și comite de Sopron și de Somogy, Pavel banul de Mačva și comite de Sirmiu și de Vukovo, Blasiu marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, Desideriu ⁴⁾ judele curții doamnei regine, prea iubita noastră soție, Nicolae

¹⁾ *veteri et antiquo sigillo.* ²⁾ *Zalathna*, orașel în raionul Alba (reg. Hunedoara). ³⁾ În textul latin publicat: *in debitum*, greșit în loc de *in debitum <statum>*. ⁴⁾ *Deseu*.

comite <de Pojon> precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 398—400.

374

1326 Martie 13, Vizsoly (R. P. Ungară).

Filip palatinul, comite de Zips și de Ujvár adeverește împăcarea dintre Gheorghe, fiul lui Elekus, Pouch și fiul său, precum și Mihail, fiul lui Pavel, fiul aceluiași Elekus, pe de o parte și Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail de Semjén < R. P. Ungară > pe de altă parte, aceștia din urmă obligându-se să le dea doi cai pentru prădarea moșiei lor Pișcari ¹⁾ și pentru rănirea numitului Gheorghe.

Regest în Kállay, I, p. 66, nr. 265.

375

1326 Martie 30, Deva.

Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, chibzușilor și cinstișilor bărbați, domnilor și prietenilor săi vrednici de cinste din capitulul bisericii din Transilvania, toată prietenia.

Prin cele de față rugăm cu stăruință prietenia voastră ca îndată ce veți vedea scrisoarea aceasta, să trimiteti un om al vostru vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru, comitele Ioan, fiul lui Martin, comitele de Dobâca să hotărnicască moșiile numite Sucutard ²⁾, Țaga ³⁾, Sântioana ⁴⁾ și Silivaș ⁵⁾, moșii ale numitului comite Nicolae, zis Vos și împreună cu toate semnele de hotar ce țin de ele, să ridice sau să întărească noi <semne de hotar>, dacă nu va fi nicio împotrivire; iar dacă vor fi unii împotriviți, atunci să-i cheme în fața noastră, la un soroc potrivit, spre a sta față cu pomenitul comite Nicolae. Iar după aceea să ne răspundeți în scris despre ziua chemării <la judecată>, numele celor chemați și sorocul hotărât. Altfel să nu faceți.

Dat la Deva, la octavele paștilor.

Textul lat. în Hazai okl., p. 197.

Transumpt în actul aceluiași voevod, din 3 Mai 1326.

376

1326 Aprilie 5, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei în urma raportului capitolului din Cenad, adeverește că moșiile Akach ⁶⁾ și Scenmiclos ⁶⁾ ale magistrului Emeric de Bechey ⁶⁾,

¹⁾ Piskárkos, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ²⁾ Scenthgothart, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ³⁾ Chege, sat tot acolo. ⁴⁾ Scenhyuan, sat tot acolo. ⁵⁾ Ziluas, sat tot acolo. ⁶⁾ Așezări în comit. Torontal (Iugoslavia).

comite de Bars și castelan de Leva ¹⁾), se află în comit. Cenad și nu în vreun alt comitat.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 280.

377

1326 Aprilie 19, Oradea.

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Oradea să trimită un om de mărturie la împărțirea moșiei Karul din comit. Békés (R. P. Ungară) între cetatea Cheresig ²⁾ și fiii lui Ioan, pe baza unui privilegiu dat de capitlu lui Teodor, bunicul lor, împărțirea având a fi făcută de către Bartolomeu vice-castelanul de Cheresig, delegatul regelui. Regele cere să i se raporteze rezultatul împărțirii.

Regest după textul lat. din Csaky, I, p. 51—52.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 5 Iulie 1326.

378

1326 Aprilie 20, Cheresig.

Carol Robert regele Ungariei hotărăște taxele vamale pe care le pot lua magiștrii Ladislau și Donch, fiii lui Toma, la podul de peste râul Bodruk, dela moșia lor Bazta, din comit. Zemplén (R. Cehoslovacă).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 277—278.

379

1326 Aprilie 24, <Alba-Iulia>.

Măritului bărbat și cinstului său prieten vrednic de cinste Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, capitlu bisericii Transilvaniei toată prietenia și cinstea.

Aflați că am primit scrisoarea voastră cu următorul cuprins: <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei, din 30 Martie 1326>.

Așa dar, noi, potrivit poruncii voastre, am hotărît să trimitem în locul nostru, împreună cu omul vostru Ioan, fiul lui Martin, nobil de Moruț ³⁾, acum comite de Dobâca, pe omul nostru vrednic de crezare, preotul Benedict din strana <bisericii noastre>, pentru ca să ducă la îndeplinire pomenitele voastre porunci. Inapoiindu-se apoi la noi și fiind întrebați, ne-au spus deopotrivă că omul vostru împreună cu acel om al nostru au mers la fața pământurilor sau moșiilor lui Nicolae, fiul lui Emuch zis Vos, numite Sucutard ⁴⁾, Țaga ⁵⁾ Sântioana ⁶⁾ și

¹⁾ Oraș în R. Cehoslovacă. ²⁾ Kereszeg, sat în raionul Oradea. ³⁾ Morouch, sat în raionul Beclean reg. Cluj. ⁴⁾ Scenthgotarth, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁵⁾ Chege, sat tot acolo. ⁶⁾ Scentyuan, sat tot acolo.

Silivaș¹⁾, în duminică înainte de sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe și adunând pe megieșii și pe vecinii săi, le-a hotărnicit după vechile semne de demult și le-a înnoit <pe cele vechi>, martor fiind pomenitul nostru om, — nevinduse niciun împotrivor —, înafară de o bucată din pământul Silivaș, numită Zenasay, unde, la hotărnicirea, și ridicarea semnelor de hotar s'au împotrivot oaspeții din Sic²⁾ și în deosebi fratele Ioan, preotul Mihail zis Zaaz, Mihail, tiul lui Martin, Grigore, fiul lui Chepan, Iacob, fiul lui Zug și Petru, fratele aceluiași, precum și Dumitru zis cel mic, oaspeți din același <loc>. Pe aceștia, martor fiind și pomenitul om al nostru, i-a chemat omul vostru să se înfățișeze înaintea voastră la cea dintâi adunare a țării³⁾, spre a da socoteală față cu pomenitul Nicolae, fiul lui Emuch zis Vos.

Hotarele acestor moșii se înșiră sau merg în chipul următor: cel dintâi semn de hotar începe din spre partea de apus, dela o pădure numită Obârșia pământului lui Micolă⁴⁾, de unde se îndreaptă prin acea pădure pe o creastă numită Dumbrava Corbului), dela care coboară drept la râul numit Lacul Cerbului⁶⁾, la locul unei mori vechi, unde de amândouă părțile apei au fost făcute două noi semne de hotar, iar de aci urcă pe deal, drept în spre pădurea numită Crângul cântecul Cocoșului⁷⁾, la capătul acelei păduri aflându-se trei semne vechi de hotar, dela care hotarul se îndreaptă prin acea pădure în spre <partea> de răsărit, până la pădurea numită Lunca Praznicului⁸⁾, de unde, prin acea pădure, merge la pădurea numită Mohar, iar de aci la o altă pădure numită Kyusmuhar, dela care urcă pe o creastă la vechile semne de hotar ale pământului Ghiolț⁹⁾, unde se află ridicat un semn nou de hotar, <iar> din această creastă coboară prin valea Geuchkapusa la râul Lacul Cerbului, prin care urcă în spre răsărit, până la moara, ce se află la capătul satului Geaca¹⁰⁾, iar aci se întoarce în spre miazăzi, și se urcă pe un deal sau creastă, aproape de pădurile Keuruserdeu și Pădurea Întăriturii¹¹⁾ și de acolo se întinde în spre apus și coboară la două ape curgătoare numite Ambuzthu, unde hotarul se și sfârșește.

Dat în a doua zi după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mic trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. în Hazai okl., p. 196—199.

Transumpt în actul lui Toma voevodul Transilvaniei, din 3 Mai 1326.

380

<Înainte de 1326 Aprilie 30>.

Magistrul Desideriu, în numele magistrului Iacob, comitele de Szabolcs (R. P. Ungară) și al celor patru juzi ai comitatului, adevărate că Ioan, fiul

¹⁾ Zilvas, sat tot acolo. ²⁾ Zek, sat tot acolo. ³⁾ ad primam congregationem regni (regnum se referă la Transilvania). ⁴⁾ Mykoladclukofeu. ⁵⁾ Holloae ek. ⁶⁾ Zorwoosthou. ⁷⁾ Tyukzou' ereke. ⁸⁾ Torligethr. ⁹⁾ Geuch, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ¹⁰⁾ Geke, sat în raionul Cluj. ¹¹⁾ Gepuserdeu.

lui Ressel din neamul Secuilor ¹⁾ a dat în fața unor martori, printre care e pomenit și comitele Nicolae, din neamul Secuilor, o descărcare lui Ioan zis Lengel în toate pricinile ivite între ei.

Regest după textul lat. din Székely okl., III, p. 10—11.

381

1326 Aprilie 30, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește tuturor și mai ales lui Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail din Kállósemjén (R. P. Ungară) să predea vistierului Beke bunurile lui Petru Secuiul ²⁾, ucigașul vistierului curții, Ioan, fiul lui Nicolae.

Regest după textul lat. din Székely okl., III, p. 11.

382

1326 Mai 3, Turda.

Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înaintea noastră comitele Nicolae, fiul lui Eymych, zis Vos, ne-a cerut și ne-a rugat cu smerită stăruință să punem să se hotărnicască, după vechile semne de hotar, moșiile sale numite Sucutard ³⁾, Țaga ⁴⁾, Sântioana ⁵⁾, și Silivaș ⁶⁾, aflătoare în comitatul Dobâca și să se ridice, pe aceleași moșii, în locul celor vechi, noi semne de hotar. Voind noi, așa dar, că după bunul obicei al regatului, care este potrivit dreptului și păzit din vechime, să întâmpinăm cu cuvenită bunăvoință rugămintele pomenitului comite Nicolae, privitoare la hotărnicia și ridicarea semnelor de hotar la pomenitele moșii, am scris chibzuților bărbați, prietenilor noștri vrednici de cinste din capitulul bisericii Transilvaniei, să dea un martor al lor, vrednic de crezare, în fața căruia omul nostru Ioan, fiul lui Martin, comitele nostru de Dobâca, nobil de Moruț ⁷⁾, să hotărnicască pomenitele moșii Sucutard, Țaga, Sântioana și Silivaș, ridicând acolo de față cu megieșii și vecinii <lor> noi semne de hotar.

După hotărnicirea pomenitelor moșii la adunarea noastră obștească ținută la Turda, la sărbătoarea aflării sf. cruci, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase ⁸⁾, împreună cu toți nobilii și cu alți oameni de ori ce stare, aflători în părțile Transilvaniei, comitele Nicolae, fiul lui Emuch ne-a arătat, de față cu po-

¹⁾ de genere Sicularum. ²⁾ Siculi. ³⁾ Scenthgothart, sat în raionul Gherla (reg. Cluj).
⁴⁾ Chege, sat tot acolo. ⁵⁾ Scentyuan, sat tot acolo. ⁶⁾ Zeyluas, sat tot acolo. ⁷⁾ Mouruch, sat în raionul Beclean (reg. Cluj). ⁸⁾ 3 Mai.

meniții nobili, răspunsul sau scrisoarea suszisului capitlu, având următorul cuprins: <Urmează actul capîlului din Alba Iulia, din 24 Aprilie 1326.>.

Iar noi, care din datoria slujbei noastre, trebuie să păstrăm pe fiecare în dreptul său, fiind lămuriți pe deplin, prin scrisoarea suspomenitului capitlu cu privire la hotărnicirea susziselor moșii și cu privire la mersul <hotarelor> sau ridicarea semnelor de hotar ale pomenitelor moșii, dimpreună cu toți nobilii susnumiți ce ședeau cu noi la judecată în pomenita adunare încuviințăm, primim, consfințim și întărim prin ajutorul scrisorii noastre de față pomenitele semne de hotar sau margini și ridicarea <semnelor de hotar> la suszisele moșii în chipul în care au fost arătate și înșirate mai sus. Și deoarece pomeniții oaspeți din Sic ¹⁾, care se împotrăviseră omului nostru la hotărnicirea și ridicarea semnelor de hotar la pomenita bucată <de pământ> numită Zenasay, chemați fiind înaintea noastră la pomenita adunare, de către omul nostru, de față cu martorul suszisului capitlu, precum se arată în cuprinsul scrisorii pomenitului capitlu, nu s'au înfățișat la sorocul ce le-a fost hotărît, spre a sta față cu pomenitul Nicolae, nici nu au trimis pe altcineva să se înfățișeze în locul lor și nici nu ne-au dat vreo socoteală cu privire la pomenita împotrăvire, drept aceea <noi> dimpreună cu toți nobilii ce se aflau cu noi la acea adunare, am hotărît că împotrăvirea făcută de oaspeții din Sic în legătură cu pomenita hotărnicire și ridicare a hotarelor, este fără temei și zadarnică.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

Dat la sorocul, locul și anul de mai sus.

Textul lat. în Hazai okl., p. 196—199.

383

1326 Mai 9.

<Carol Robert regele Ungariei întărește testamentul magistrului Nicolae, fiul lui Herrand ²⁾. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 80—82.

384

1326 Mai 11, <Dealul Orăzii>

...Iacob prepozitul și conventul mănăstirii sfântului Ștefan întâiul mucenic din Dealul Orăzii, voim să ajungă, <etc> la cunoștința tuturor, că venind în fața noastră pe de o parte nobilii bărbați, magistrii Ștefan, Akus și Grigore, fiii fos-

¹⁾ Zek, sat în raionul Gherla. ²⁾ În text și forma: *Herland*.

tului vicevoevod al Transilvaniei Elleus de Trăscău ¹⁾, din părțile Transilvaniei, iar pe de altă parte Iacob, fiul lui Adrian, nobil de Ceanul Mare ²⁾, slujitor și împuternicit legiuit al măritului bărbat, domnul Mykch banul întregii Slavonii, cu cuvenitele scrisori de împuternicire din partea vrednicului de cinste capitlu al bisericii de Zagreb, în numele stăpânului său, acei magiștri Ștefan, Akus și Grigore, fiii lui Elleus ne-au spus <etc.> că, siliți de o nevoie de neînălăturat și voind să se plătească de o amendă sub care au căzut de pe urma unei pricini judecătorești ³⁾ <purtată> înaintea lui Toma voevodul Transilvaniei, au vândut, <etc.> în fața noastră, pe veci <etc.> măritului bărbat domnului Mykch banul, ruda lor din neamul lor, și, prin el, moștenitorilor lui și urmașilor moștenitorilor lui o moșie a lor de moștenire, numită Giriș ⁴⁾, cu toate folosințele ei, așezată în comitatul Bihor, lângă râul Criș, pe care se află o biserică de piatră, clădită în cinstea sfântului apostol Iacob, pentru o sută cincizeci de mărci de argint bun <etc.>, ca s'o stăpânească <etc.>, luându-și asupra și legându-se acei magiștri Ștefan, Akus și Grigore și moștenitorii lor, <ca> să apere cu ale lor ostenele și cheltueli, <etc.> pe numitul ban și pe urmașii săi de toți acei care ar voi să-i turbure, să-i supere, ori să-i împiedice din pricina susnumitei moșii și mai cu seamă de toate rudele și oamenii din neamul lor.

Dat la sărbătoarea rusaliilor, în anul dela întruparea domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. la Anjou, II, p. 243—244.

385

1326 Mai 25, Sântimbru.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că Jwanka, fiul lui Grigore de Palatca ⁵⁾, ridicându-se în mijlocul adunării noastre obștești ținute la Sântimbru ⁶⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în a cinsprezecea zi după sărbătoarea rusaliilor, s'a împotrivit și a oprit el însuși în numele său ⁷⁾ pe Kelian, Simion, Solomon, Ștefan, Mihail, Ladislau și Ioan, fiii lui Mihail de Tușinu ⁸⁾ dela cotropirea pe veci a moșiei Palatca de Sus ⁹⁾ atât în temeiul vecinătății și megieșiei cât și chiar în temeiul faptului că ea a fost înstrăinată dela înaintașii săi, precum ne-au adevărit nobilii regatului, — spunând că vrea să-și urmărească în chip legiuit, la timpul cuvenit, dreptul său asupra acesteia.

¹⁾ Turuzkov, azi Rimetea, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ²⁾ Chan, sat tot acolo. ³⁾ *ratione cuiusdam facti ordine iudiciario*. ⁴⁾ Geres, azi Girișul de Criș, sat în raionul Oradea. ⁵⁾ Palatka, sat în raionul Cluj. ⁶⁾ *in sancto Emerico*, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara). ⁷⁾ În textul lat. orig. *hoc idem pro eodem*, traducere probabilă. ⁸⁾ Tusun, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ⁹⁾ *Fulswpatahka*, azi există numai un singur sat cu numele Palatca.

Dat în ziua, locul și anul sus însemnat.

<Pe verso:> Scrisoare de întâmpinare pentru susînsemnații Iwanka, fiul lui Grigore de Palatca, împotriva susînsemnaților fiii ai lui Mihail de Tușinu.

Acad. R.P.R. Filiala Cluj, Arh. Ist., CXL.

Orig. lat., perg.

386

1326 Iunie 10, Sântimbru.

Chibzuțiilor bărbați și cinstiților domni și prieteni ai săi vrednici de cinstire din cinstitul capitlu al bisericii de Alba Transilvaniei, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, cu toată prietenia și cu toată cinstea.

Prin cele de față rugăm stăruiitor chibzuita voastră prietenie ca, după ce veți vedea scrisoarea aceasta, să dați spre mărturie unui om al vostru vrednic de crezare, în fața căruia, Gheorghe, zis Cheeh, omul nostru, să cerceteze hotarele și să hotărnicască pământul sau moșia lui Mihail, Nicolae și Ștefan, precum și a fiilor lui Dominic, nobili de Juc¹⁾, adică pământul numit Juc, de față fiind vecinii și megieșii, ridicând semne noi de hotar în locul celor vecli sau chiar înnoind pe cele vecli, dacă nu i se va face vreo împotrivire. Dacă ar fi unii împotrivitori, zisul om al nostru să-i cheme înaintea noastră la sorocul convenit. Iar după aceasta să ne arătați în scris cuprinsul acestei hotărniciri, cu mersul hotarelor, și tot ce s'a întâmplat, adică cu numele celor chemați și cu sorocul statornicit.

Dat la Sântimbru²⁾, în marșea dinaintea sărbătorii fericitului Barnaba apostolul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CL³⁾ III.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia, din 13 Septembrie 1326.

387

1326 Iunie 12.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Șant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Deoarece a veghea la lucru bun se socotește și ca un sprijin al vieții acesteia și ca o așteptare a darului răsplății veșnice, i se înfățișează domnitorului acest sfat mântuitor: ca cel care dă cuiva, să-i dea un ajutor potrivit, iar cel care ia

¹⁾ Zuk, sat în raionul Cluj. ²⁾ Sancto Emerico, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara).

cuiva, să nu-i pricinuiască pagube <prea> grele, și nici nu e de ajuns ca domnitorul să facă cuiva binefacerea unei dării, dacă aceasta nu precede slobodă de piedici, dar chiar se mai poate tot așa de bine trage încheierea că de dinarul domnului e socotit vrednic nu numai acela care face început unui lucru bun, ci și acela care duce mai departe cele de mai înainte, le îndreaptă și le înzestrea cu privilegii, căci cel ce n'are grija să păstreze lucrul făcut de altul, se arată a fi nepăsător față de bine.

Pentru aceea, înfățișându-se înaintea noastră, venerabilul întru Hristos părinte Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei, și înșirându-ne credincioasele sale slujbe ne-a arătat și ne-a cerut în chipul acesta ca dijmele sării ¹⁾ din Sic ²⁾, din Cojocna ³⁾, din Ocna Dejului ⁴⁾ și din Turda, datorate și cuvenite ⁵⁾ din vechime lui și bisericii sale, în urma daniilor sfinților regi înaintași ai noștri, date și hărăzite din vechime, erau oprite și stânjenite și întoarse în pagubă, prin nedrepte stoarceri de biruri și prin angararele cărăușiei pe uscat și pe apă, spre marele neajuns și năpăstuire a sa și a bisericii sale cerându-ne cu stăruitoare rugăminți să bineviom a ne îngriji cu regeasca noastră milostivire de un leac potrivit în aceste privințe și de scutirea și ferirea lui <de aceste neajunsuri>.

Noi, așa dar, ascultând dreptele rugăminți și cereri ale numitului domn episcop, luând seama că numai atunci ne îngrijim bine de mântuirea noastră dacă păstrăm cu tot sufletul binefacerile <făcute> de înaintași în <ce privește> drepturile lor, căci a păzi ceea ce s'a dobândit <odată> nu este o virtute mai prejos decât aceea de a săvârși dintru început fapte milostive, dorind priu urmare a ne lumina cugetul nostru din simțămintele unui gând cucernic și voind a răspunde <și noi> la fel pentru atâtea și atât de mari <bunuri> încredințate din mila dumnezească cârmei stăpânirii noastre, întărim și incuviințăm pomenita danie a dijmelor sării ce revin domnului episcop și bisericii sale din susnumitele locuri și, prin îngrijirea unei noi milostiviri a noastre, în temeiul privilegiului de față, îngăduim și adăugăm această libertate și privilegiu de scutire și slobozenie, scoțând numitele dijme ale sării ⁶⁾ întru toate de sub atârnaarea voevodului Transilvaniei și a tuturor slujbașilor și comiților lui și a comiților cămării noastre și a slujbașilor lor, în felul acesta, că domnul episcop și slujbașii lui vor putea culege în chip slobod dijmele sării din Sic, din Cojocna, din Ocna Dejului și din Turda, de asemenea și <cei din> capitlul bisericii fericitului arhanghel Mihail <vor putea lua în chip slobod dijmele sării> tot din Turda, din Ocna lor, și vor putea pune să li se care slobod fie pe apă, fie pe chiar pământurile lor sau pe ori unde le va fi placul, în cărăușii scutite de orice vamă și la adăpost de orice altă piedică,

---

¹⁾ *decime salium*. ²⁾ *Zehakna*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ³⁾ *Kulusakna*, sat în raionul Cluj. ⁴⁾ *Deesakna*, sat lângă orașul Dej (reg. Cluj). ⁵⁾ textul latin e greșit, căci *factae et concessae* se referă la *donationum* și ar trebui să fie la genitiv: *factarum et concessarum*, pe când *debitae et provenientes* se referă la *decimae*. ⁶⁾ *sales decimales*.

supărare sau neajuns. Așa ca nici un voevod al Transilvaniei, ce va fi în slujbă, și nici slujbașii lui și de asemenea nici comitele sau comiții cămărilor noastre în slujbă și mai ales nici comitele de Solnoc să nu cuteze a le lua vreo vamă sau altă dare de orice fel, și nici să îndrăznească a le face, pe față sau în ascuns, fie ei însuși, fie prin altcineva, vreo altă supărare, piedică sau greutate, ci să le dea voie a căra slobod dijmele din sare suspomenite ca fiind scutite de orice vamă și de orice altă dare de orice fel, pretutindeni în regatul nostru, atât pe apă cât și pe uscat.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a cărui lucru, am dat această scrisoare întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceti duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul dela întruparea domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în ziua a doua înainte de idele lui Iunie, în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți, domnii Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu și comite perpetuu al aceluiași loc, fratele Ladislau arhiepiscopul de Caloccea și cancelar al curții noastre; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe al Sirmiuului, fratele Petru al Bosniei, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, Heric de Vesprim cancelarul curții reginei, preascunpa noastră soție și Chanadin de Acria, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; mărișii bărbați: Filip palatinul și comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele nostru vistier și comite de Bač și de Trenčín, Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mikch banul întregii Slavonii și comite de Sopron, Pavel banul de Mačva și comite de Sirmiu, Desideriu judele curții numitei doamne regine, Blasiu marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, Nicolae comite de Pojon, precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 403—405.

388

1326 Iunie 12.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma și Pető, fiii lui Petru Nagy, o moșie în comitatul Nograd (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: Ivanca episcopul de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Sztáray, I, p. 50—52.

389

1326 Iunie 15.

<Carol Robert regele Ungariei întărește actul din 1186 al regelui Bela al III-lea privitor la libertățile unor udvornici. In lista demnitarilor, între alții: >

Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Codex. dipl. patrius, VII, p. 393—394.

390

1326 Iunie 18.

<Carol Robert regele Ungariei întărește un act al regelui Ștefan al V-lea, din 1271, privitor la dijmele ce revin mănăstirii de pe muntele sfânta Maria din Kethel>, din comit. Sopron (Austria). In lista demnitarilor, <între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 60—62.

391

1326 Iulie 1, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că noi, luând aminte faptele de credință și vrednicia credincioaselor slujbe ale magistrului Grigore, fiul lui Laurențiu, i-am dat, i-am dăruit și hărăzit acelu Grigore însuși, lăsând de o parte pe ceilalți frați ai săi după mamă și rudele sale de sânge, niște moșii ¹⁾ numite Apathy ²⁾ și Tarcea ³⁾ și vama ⁴⁾ ce trebuie să se ia din Valea lui Mihai ⁵⁾, ca să le stăpânească și să le aibă în veci întru fiii fiilor săi.

De aceea, voim și vă poruncim cu tărie și strășnicie prin scrisoarea de față vouă palatinului, judeului curții și comiților parohiali, juzilor nobililor și altor judecători în slujbă acum ⁶⁾ ca ori și când și orișicine l-ar chema în fața voastră pe numitul magistru Grigore din pricina moșiilor numite Apathy și Tarcea și a vămii ce se ia în Valea lui Mihai și mai ales Rubert și Serefel frații săi, și ar voi să ceară ori să pretindă o parte din acele moșii și vamă, sau ar fi pornit ori ar porni pâra înaintea voastră împotriva lui, să nu cutezați în niciun chip să-l judecați ori să-l siliți să stea la judecata voastră, ci să îngăduiți acelu Grigore și urmașilor săi să stăpânească în pace și neturburat vama și moșiile suszise, potrivit lărzirii noastre.

Dat la Visegrad ⁷⁾, a treia zi după sărbătoarea fericitorilor apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. la Sztáray, I, p. 53—54.

¹⁾ *possessiones*. ²⁾ Așezare dispărută în hotarul localității Valea lui Mihai, raionu Săcueni (reg. Oradea). ³⁾ *Tarcha*, sat tot acolo. ⁴⁾ *tributum... exigendum*. ⁵⁾ *Nogmihalj*, sat tot acolo. ⁶⁾ *nunc et pro tempore constitutis*. ⁷⁾ *Wissegrad*.

1326 Iulie 5, <Oradea>.

Capitulul din Oradea raportează lui Carol Robert regele Ungariei despre împărțirea moșiei Karul din comit. Békés (R. P. Ungară) făcută de magistrul Bartolomeu de față cu magistrul și canonicul Ladislau martor al capitlului.

Regest după textul lat. din Csáky, I. 1, p. 51—53.

393

1326 Iulie 20.

<Carol Robert regele Ungariei întărește mănăstirii din insula Iepurilor (Margitsziget, azi în Budapesta) dania a două moșii, făcută mai înainte de fosta regină Isabela. In lista demnitarilor, între alții: > Ivanca episcopul de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 117—119.

394

1326 Iulie 22

<Carol Robert regele Ungariei întărește taxele pe care plutașii de pe Dunăre trebuie să le dea capitlului din Buda. In lista demnitarilor, între alții: > Ioan¹⁾ episcopul de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 56—59.

395

1326 Iulie 23.

<Carol Robert regele Ungariei întărește lui Nicolae, fiul lui Cosma și altor nobili hotarele moșiei Welethe (U.R.S.S.). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 114—117.

---

¹⁾ Ioanne.

1326 Iulie 23, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Toma de Biri ¹⁾ a jurat înaintea sa împreună cu alți unsprezece <de o seamă cu el>, că nu a luat bunurile mobile ale unui iobag al său din Aka ²⁾.

Regest în Kállay, I, p. 67, nr. 271.

397

1326 Iulie 24, Lökös (R. P. Ungară).

Magistrul Petheu comite de Satu Mare și cei patru juzi ai nobililor adevereșe declarația comitelui Gheorghe, fiul lui Elekus, că Ioan Lengel și fratele său Ștefan, fiul lui Mihail ³⁾, pe care îi citase înaintea palatinului pentru vărsare de sânge și pentru prădarea moșiei sale Pișcari ⁴⁾ i-au dat despăgubire deplină. De aceea, se leagă sub sancțiunea amenzii, să nu mai pornească nici el, nici fiii săi nicio acțiune împotriva lui.

Regest în Kállay, I, p. 68, nr. 273.

398

1326 Iulie 25, Vișegrad (R. P. Ungară).

<Carol Robert regele Ungariei întărește libertățile și drepturile bisericii de Zagreb (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 301—302.

399

1326 August 12, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii de Oradea dăm de știre, că venind înaintea noastră înșiși nobilii bărbați magiștrii Bartolomeu vicecastelanul de Cheresig ⁵⁾ al domnului nostru Carol, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, în locul și în numele aceluia domn al nostru regele, pe de o parte, iar pe de altă <parte> Andrei, fiul lui Renold, în numele său și al fratelui său Ioan, ne-au spus — fiind de față cu amândouă părțile magistrul Pavel, fiul lui Petru de

¹⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ²⁾ Așezare dispărută în comit. Bihar (R. P. Ungară). ³⁾ corect: fiul lui Ștefan, fiul lui Mihail. ⁴⁾ *Piscareos*, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ⁵⁾ *Kereszeg*, sat și cetate dispărute în raionul Oradea.

Ayka ¹⁾, că în privința semnelor de hotar în desbatere, dintre moșia Eery ²⁾, care este a domnului <nostru> regele și Arpășel ³⁾, care este a acelor fii ai lui Renold, de dragul păcii și înțelegerii, s'au înțeles în acest fel: că nimicind, stricând și înlăturând cu totul orice semne de hotar în desbatere, afară de semnele de hotar scrise mai jos, vechile semne de hotar, reînnoite și adevărate sau neîndoielnice se vor întinde și vor deosebi și despărți una de alta acele moșii în această înșiruire: că mai întâiu ajungând la un loc numit Pârâul Cuscrișorului ⁴⁾ se află trei semne de hotar vechi, dintre care unul, acel magistru Bartolomeu a spus că este al suszisei moșii Ery, iar al doilea, acel Andrei a spus — împreună cu fratele său Ioan, — că este al lor din partea moșiei lor numite Arpășel, iar al treilea, suszisul Pavel, fiul lui Petru, a declarat că este al său din partea moșiei sale numite Vasary ⁵⁾, neîmpotrivindu-se deloc niciunul din ei <la aceasta>. Iar lângă aceste <semne> au ridicat trei semne de hotar noi care deosebesc în același fel <acele moșii> și astfel acest Pavel este despărțit acolo de ei.

Dat în marțea dinaintea sărbătorii adormirii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Institutul de Istorie și Filosofie Cluj.

Fotocopie după orig. lat. din Arh. Ist. Reg. Oradea.

400

1326 August 14, Lőkös (R. P. Ungară).

Magistrul Petheu comite de Satu-Mare și cei patru juzi ai nobililor adevăresc că Ladislau, fiul lui Mihail, a plătit amenda la care fusese condamnat în procesul său cu Toma de Biri ⁶⁾.

Regest în Kállay, I, p. 68, nr. 274.

401

1326 August 16, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc învoiala dintre Pelybarth, fiul lui Aladar de Warda ⁷⁾ și Zuard și Ioan, fiii lui Cepan de Magfolua ⁸⁾, cu privire la zestrea și darurile de nuntă ale defunctei doamne Elisabeta, soția lui Pelybarth.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 285.

¹⁾ Sat în R. P. Ungară. ²⁾ Așezare dispărută aproape de Batăr, în raionul Salonta (reg. Oradea). ³⁾ Arpad, sat în raionul Salonta (reg. Oradea). ⁴⁾ Galnaer. ⁵⁾ Așezare dispărută aproape de Salonta. ⁶⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁷⁾ Kisvárda, orașel în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁸⁾ Sat în comit. Ugocea (U. R. S. S.).

1326 August 22, <Alba-Regală>.

<Capitulul din Alba Regală adeverește mărturiile mai multor martori nobili și nenobili în pricina privitoare la luarea unor cai, în valoare de 40 de mărci, ai lui Ugrin, fiul lui Ioan, de către Emeric de Bechey, > « acum trei ani, pe când regele se afla în țara Transilvaniei . . . Ioan, fiul lui Trystien, sluga ¹⁾ pomenitului magistru Ugrin, înfățișându-se cu scrisorile noastre de împuternicire pentru acel stăpân al său, fiind întrebat a mărturisit, întărind cu martori și cu mărturiile cele mai vădite, ce i-au fost cu puțință, spusă, pâra și plângerea mai sus arătată a stăpânului său amintit. . . anume că măriia sa regele aflându-se în țara Transilvaniei ²⁾ pe când numitul Ioan se întorcea din orașul Sibiu ³⁾ la oastea mării sale regelui, a văzut acum trei ani, în ziua fericitei fecioare Margareta⁴⁾, că zisul magistru Emeric a luat cu puterea doi cai ai aceluia magistru Ugrin, având prețul de 40 de mărci ».

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 286—287.

403

1326 August 25

<Carol Robert regele Ungariei întărește mănăstirii din insula Iepurilor (azi Margitsziget, în Budapesta) vama târgului din dealul Pestei. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ioan ⁵⁾ de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 97—99.

404

1326 August 30.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Ștefan castelanul de Vișegrad moșia Nyrmal din comit. Strigoniu (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții:> Ivanca episcop de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 106—111.

¹⁾ famulus. ²⁾ in terra Transsilvana. ³⁾ de civitate Zybinienzi. ⁴⁾ 13 Iulie. ⁵⁾ Ioanne.

1326 Septembrie 13, <Alba-Iulia>.

Măritului bărbat și cinstitului său prieten, vrednicului de cinstire Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, capitulul bisericii Transilvaniei, toată prietenia și cinstea.

Aflați că am primit scrisoarea voastră în aceste cuvinte: <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei, din 10 Iunie 1326>.

Drept aceea, am hotărât ca împreună cu Gheorghe, zis Cheek, nobil de Rediu ¹⁾, omul vostru, să trimitem ca om de mărturie în numele nostru pe unul dintre noi, anume pe răposatul Benedict, parohul de Cluj. Intorcându-se apoi omul vostru la noi cu scrisoarea ce ne încredința pe deplin, a numitului Benedict, parohul de Cluj, frate de al nostru canonic și omul nostru care a răposat de atunci — scrisoarea ce se potrivea în totul cu vorbele și spusele omului vostru și care a fost întocmită cu privire la această pricină pe vremea când trăia zisul paroh Benedict — și fiind el întrebat de noi, a spus că numitul om al vostru împreună cu omul nostru, s'au dus la moșia sau pământul numit Juc ²⁾ al lui Mihail, Ștefan, Nicolae și al fiilor lui Dominic, mai sus zișii nobili de Juc, în marțea dinaintea sărbătorii fericitei fecioare Margareta ³⁾ de curând trecute și, după ce au chemat laolaltă pe megieșii și vecinii lor, zisul om al vostru, cu mărturia zisului om al nostru, a hotărnicit acea meșie Juc după vechile și bătrânele ei hotare și a ridicat semne noi, acolo unde trebuia și era nevoie, afară de locurile din vecinătatea și megieșia satelor numite Răscruci ⁴⁾ și Bonțida ⁵⁾ ale domnului voevod, deoarece omul domnului voevod, fiind chemat, n'a voit să meargă la ele ⁶⁾, și n'a voit să hotărnicască pământul Juc. Totuși numitul om al vostru, împreună cu omul nostru, a cercetat vechile și bătrânele hotare dintre pomenitele moșii Răscruci și Bonțida, și moșia Juc, și fiindcă nici aci n'a cutezat să ridice semne noi fără încuviințarea și învoirea domnului voevod, a însemnat cu niște semne <locurile> unde trebuiau să fie semne noi. Și când s'au dus la acea parte din moșia Juc, care e vecină cu satul numit Caian ⁷⁾ al nobililor Nicolae, Mihail, fiii lui Ioan, fiul lui Manus, nobilii de Caian s'au împotrivit întru câțva pentru bucata de pământ din Juc, numită Menes ⁸⁾ a nobililor de Juc și pe când voia să cheme înaintea voastră pe împotrivitori pentru această împotrivire, deși s'au schimbat unele cuvinte între ei privitor la acea bucată de pământ numită Menes, despre care a fost vorba, <în cele din urmă> au ales împăciuitori ⁹⁾ pe niște oameni potriviți și s'au înțeles să hotărească împreună acea pricină potrivit părerii acelor împăciuitori. După aceea pomeniții nobili de Juc au dovedit, potrivit hotărării acelor bărbați vrednici, printr'un jurământ făcut de doisprezece nobili în care

¹⁾ Red, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ²⁾ Suk, sat în raionul Cluj. ³⁾ 15 Iulie 1326.
⁴⁾ Walazuth, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁵⁾ Bonchida, sat tot acolo. ⁶⁾ Traducere probabilă. ⁷⁾ Kalyan, sat în raionul Cluj. ⁸⁾ Așezare dispărută în hotarul com. Juc. ⁹⁾ arbitri.

erau cuprinși și ei, că acea bucată de pământ a lor, numită Menes, ține de ei prin moștenire, și apoi au ridicat semne de hotar noi.

Semnele de hotar noi și vechi sau șirul hotarelor moșiei Juc merge în chipul acesta: Anume întâiul semn de hotar începe în vârful muntelui numit Chypkes, din partea de miazăzi, unde se află o veche movilă de hotar, care desparte satul nobililor de Juc și moșia numită Locul cu grâu ¹⁾ a lui Dominic, fiul lui Purkulin ²⁾, și a lui Petru, fiul lui Laurențiu, nobili din neamul Ogmand, și acolo s'a ridicat un semn nou de hotar. Și de aci hotarul coboară și merge spre partea de răsărit până la râul Pârîul lui Woryad ³⁾, iar de aci, între pământul numit Locul lui Woryad ⁴⁾ al nobililor de Juc și pământul numit Locul cu grâu al lui Petru și Dominic, susnumiții nobili din neamul Ogmand și acolo s'a ridicat un semn nou. Apoi <hotarul> urcă și merge pe muntele numit Elusberch, spre răsărit, și acolo sunt două vechi movile de hotar, în jurul cărora se află ridicate semne noi. De aci hotarul o ia și merge spre partea de răsărit la un munte mare, pe coasta căruia se află niște movile vechi de hotar, care despart și fac hotarul dintre <pământurile> nobililor de Juc și acelea ale lui Dominic, fiul lui Purkulin și ale lui Petru, fiul lui Laurențiu, <movile> în jurul cărora se află semne noi. Și pe același munte hotarul merge drept și o ia spre răsărit către satul Giulatelec ⁵⁾ la drumul morarilor, până la un munte numit Creastă ⁶⁾ și lângă drumul morarilor s'a făcut un semn nou. Și apoi hotarul merge tot pe acea creastă spre partea de răsărit la pădurea numită Buzyaserdey și acolo pe culme lângă zisa pădure se află semne vechi și noi de hotar. Și pe aceeași creastă numită Buzyaserdey ⁷⁾ înaintează până la semnele de hotar ale satului Bărăi ⁸⁾, care despart și fac hotarul dintre satul Bărăi, satul Giulatelec și pădurea Râul Frasinului ⁹⁾ a nobililor de Juc. De aci hotarul merge spre partea de miazăzi pe o creastă aflătoare între satul Bărăi și pădurea Râul Frasinului până la drumul mare care iese din Juc prin muntele numit Bareberch și aci, lângă drumul pomenit, în locul a două semne, pe care le stricaseră plugarii, s'au ridicat două semne noi cu încuviințarea tuturor vecinilor și megieșilor. Apoi hotarul înaintează și merge până la capătul pădurii Râul Frasinului și acolo s'a făcut un semn nou. De aci însă o ia spre partea de răsărit, pe o creastă, între pădurea Vișa ¹⁰⁾ și un heleșteu și lângă acel heleșteu pe pomenita culme s'au ridicat două semne noi. Hotarul merge apoi drept pe această creastă spre partea de miazăzi până la un muncel, la o movilă veche de hotar, lângă care s'a făcut un semn nou. De aci însă hotarul o cotește spre partea de răsărit și coboară pe munte și acolo pe coasta muntelui s'au ridicat două semne noi. De aci hotarul o cotește spre partea de răsărit și trece printr'o vale care vine din spre pădurea numită Kedlen a nobililor de

¹⁾ *Buzusteleke*, așezare dispărută în hotarul com. Juc. ²⁾ În textul original și forma: *Purklin*. ³⁾ *Woryadpohoka*. ⁴⁾ *Woryadteleke*, așezare dispărută în hotarul satului Juc. ⁵⁾ *Gulahaza*, azi Coasta, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁶⁾ *Berech*. ⁷⁾ În textul orig. și forma: *Buzyaserdei*. ⁸⁾ *Baree*, sat în raionul Cluj. ⁹⁾ *Keuruser*. ¹⁰⁾ *Vysuerdei*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj).

Juc și merge până la un munte mare și pe coasta de răsărit a acelu munte hotarul merge spre partea de miazăzi. Aceste semne sau șirul semnelor fac hotarul din spre apus cu pomeniții nobili de Juc, iar din spre răsărit, cu zisul sat Bărâi.

Apoi hotarul coboară la un râu numit Kalyanpathaka și acolo, lângă apă, la capătul muntelui la poale, s'au ridicat două semne noi. Trecând de aci peste acel râu și suind deadreptul până la un muncel, la capătul acestui muncel, din spre apă, s'a înnoit un semn vechi. De aci hotarul urcă pe același munte spre miazăzi până la un semn vechi ce a fost înnoit, dela care o cotește și o ia spre apus la muntele numit Creasta pădurii Menes ¹⁾ unde au fost două movile vechi de hotar, dintre care una a fost înnoită. Dela aceste semne din coasta acelu munte sau creste, din partea de miazăzi, hotarul o ia spre apus către un munte mare numit Coșacul lui Wyda ²⁾ unde se află două semne vechi.

Dela acestea înaintează deadreptul spre apus până la o apă numită Pârâul Lebedelor ³⁾ și aci lângă această apă se află trei semne vechi, care fac hotarul dintre pământul Juc, pământul Corpadea ⁴⁾ și pământul numit Apahida ⁵⁾. Dela acestea hotarul urcă pe un munte sau creastă spre apa Someșului, merge pe această creastă până la un semn vechi lângă care s'a făcut un semn nou de hotar. Dela acestea hotarul înaintează pe aceeași creastă până la muntele numit Dealul Țuguiat ⁶⁾, la semnul de hotar vechi lângă care s'a ridicat de asemenea un semn nou. Iar dela muntele Dealul Țuguiat înaintează și merge și coboară către apa Someșului și în coborâșul lui chiar pe munte se află un semn vechi, dela care merge spre un vechi semn de hotar, aflător între pădurea sau dumbrava numită Dumbraua Mică ⁷⁾ a pomenitului sat Juc și pădurea numită Tufărișul Abatelui ⁸⁾ lângă care s'a făcut un semn nou. De aci hotarul merge și se duce până la o baltă numită Piciorul Abatelui ⁹⁾ unde este un semn vechi și s'a făcut unul nou. Dela acestea o ia înainte și merge pe lângă apa Someșului în jos până la balta numită Balta Boilor ¹⁰⁾ din spre răsărit și acolo trece apa Someșului, spre balta numită Balta Boilor, unde s'a făcut un semn nou. De aci hotarul urcă și merge spre apus deadreptul la un munte și spre un semn vechi unde s'a ridicat un semn nou. Pe acest munte merge deadreptul spre partea de apus până la un munte ce se află deasupra pământului Mysketeluke ¹¹⁾ și acolo este un semn vechi și s'a făcut unul nou, care fac hotarul dintre moșia Juc, moșia Vndoteleke ¹¹⁾ și moșia Feiurdeni ¹²⁾. Iar de aci hotarul cotește către partea de miazănoapte, o ia înainte și trece prin multe semne vechi și noi aflătoare pe aceeași creastă, până la un munte mare care se află la începutul culmii numite Prodaia ¹³⁾, unde se află un semn vechi, lângă care s'a ridicat unul nou. Și pe acea culme Prodaia trece spre partea de apus prin vechi și bătrâne semne <și se îndreaptă> către

¹⁾ *Meneserdeyberch.* ²⁾ *Wyndaf a.* ³⁾ *Hathyaspatha.* ⁴⁾ *Kurpad*, sat în raionul Cluj.
⁵⁾ *Apathyda*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Hezesholm.* ⁷⁾ *Kys rde v.* ⁸⁾ *Abatelvaia.* ⁹⁾ *Apahitaba.*
¹⁰⁾ *Hukuruthou.* ¹¹⁾ Așezări dispărute în raionul Cluj. ¹²⁾ *Feyrd*, sat în raionul Cluj.
¹³⁾ *Poddrayberch, Puddradyberch.*

partea de răsărit până la Abelteluke ¹⁾, unde face hotarul din spre satul Răs-cruci, unde se află semne lămurite și deslușite.

Și așa se sfârșesc hotarele sau semnele și mersul hotarelor pomeniților nobili de Juc.

Dat în ajunul înălțării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

<Pe verso:> Măritului bărbat și cinstului său prieten vrednic de cinstire, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLXIII.

Orig. lat., perg., pecete de închidere.

406

1326 Septembrie 16, <Dealul Orăzii>

Petru prepozitul și conventul <mănăstirii> sfântului Ștefan întâiul mucenic din Dealul Orăzii, dăm de știre tuturor cărora se cuvine că înfățișându-se înaintea noastră nobilii bărbați magistrul Mauriciu, fiul lui Nicolae voevod de Medieș²⁾, în rumele său și pentru Simion, fiul său, și pentru Ștefan, fiul fratelui său, pe de o parte, iar pe de alta Ioachim ³⁾ și Petru, fiii lui Petru, fiul lui Dorogh de Diosig ⁴⁾, pomenitul Mauriciu, fiul voevodului Nicolae, a mărturisit și a spus, cu mintea sănătoasă și de lună voie, că pentru învoiala păcii și din dragoste prietenească, a hărăzit, dat și dăruit, lăsând înaintea noastră, moșia sa din comitatul Bilhor, numită Coli ⁵⁾, aflătoare lângă râul Eer, — care moșie o vânduse mai înainte voevodul Nicolae, tatăl lui Mauriciu, pentru șaptezeci de mărci de argint, comiților Petru, Laurențiu și Nicolae, fiii lui Dorogh de Diosig, lui Ioachim și Petru, fiii lui Petru, ca s'o stăpânească, s'o țină deopotrivă și s'o aibă cu drept de moștenire, pe veci și nestrămutat, fără să-și mai păstreze pomenitul Mauriciu pentru el și urmașii săi nimic din proprietatea și stăpânirea asupra pomenitei moșii, trecând toată stăpânirea și proprietatea asupra susnumiților Ioachim și Petru, fiii lui Petru, cu toate folosințele și cele ce țin de pomenita moșie, între semnele de hotar sigure și marginile vechi, care se știa că țin de drept pomenitei moșii.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea pecetii noastre atârinate.

Dat marți, după octava nașterii slăvitei fecioare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. în Anjou, VII, p. 72—73.

Transumpt în actul capitlului din Oradea, din 16 Iunie 1358.

¹⁾ Așezare dispărută în raionul Cluj. ²⁾ *Medyes*, azi Medieșul Aurit, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ³⁾ *Iwachin Iwahin, Iwahun*. ⁴⁾ *Gyozegh*, sat în raionul Săcueni. ⁵⁾ *Cool*, sat tot acolo.

1326 Septembrie 22.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, I. domeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea de față mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin aceste rânduri, voim să ajungă la cunoștința tuturor, că luând noi aminte faptele de credință și vrednicile slujbe ale lui Stanislau cnezul ¹⁾, fiul lui Sten, statornicia credinței sale și supunerea adevărată pe care știm că le-a avut întotdeauna față de noi și față de sfânta coroană regească și știm că le are și acum și credem cu tărie că le va avea și în viitor, voind să-l răsplătim cu regească răsplătită pentru slujbele sale credincioase atât de multe și atât de mari, am dat am dăruit și am hărăzit aceluiași Stanislau cnezul și prin el moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, pământul numit Strâmtura ²⁾, aflător în districtul Maramureșului, ținând de dreptul nostru de danie, împreună cu toate folosințele sale și cu toate cele ce țin de el, între hotarele sale și marginile sale de mai înainte, ca să-l stăpânească, să-l țină și să-l aibă pe veci și nestrămutat, ca <pământ> de moștenire, scoțând și scutind acel <pământ> de sub orice atârănare și judecată și dare regească ³⁾, ce ar urma să fie purtată sau cerută de noi sau de orice slujbași ai noștri și în orice vreme, și i-am lăsat, aceluiași cnez și moștenitorilor săi, orice datorie și dare de pe acel pământ și dela oamenii ⁴⁾ care locuiesc acolo, ca să <strângă> după obiceiul și legea nobililor țării. Prin urmare niciunui om să nu-i fie îngăduit să calce scrisoarea de față sau să i se împotrivescă cu îndrăzneală nechibzuită și să nu fie nimeni care să cuteze să ceară vreo dare dela oamenii de pe numitul pământ Strâmtura, căci dacă ar îndrăzni cineva să facă aceasta va fi lovit de mânia regească.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei noastre pecceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul de Alba, vice-cancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în ziua a zecea înainte de calendele lui Octombrie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaselea; venerabilii părinți, domnul Boleslaw arhiepiscopul de Strigoniu și fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocea; Ioan episcopul de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de G. ör, Gheorghe de sf. Irineu, Ladislau de Pécs, fratele Petru de Bosnia, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei, Henric de Vesprim, Laurențiu de Vaș și Chanad de Agria păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; Filip palatinul, Dumitru marele nostru vistier, Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transil-

¹⁾ Kenez. ²⁾ Zurduky, sat în raionul Sigheț (reg. Baia-Mare). ³⁾ collecta...regali.
⁴⁾ populorum.

vaniei, Mykch banul întregii Slavoniii, Pavel banul de Mačva, Ioan marele vistier și Desideriu judele curții doamnei regine, soția noastră, Ștefan marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. Mihályi, p. 6—7; rezumat în actul din 11 Februarie 1408 al lui Petru de Perény, comite de Maramureș, la Hurmuzaki-Densusianu, I. 1, p. 596—597.

408

1326 Septembrie 22

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru dătătorul mântuirii.

Prin rândurile acestea voim să ajungă la cunoștința tuturor că, deoarece moșia lui Gheorghe, fiul lui Nicolae, Ders, fiul lui Toma, Wyzlo, fiul lui Mihail și de asemenea a lui Ioan și Nicolae, fiii lui Ilie și a lui Wyzlo și Akus, fiii lui Mihail, credincioșii noștri nobili de Călvasăr ¹⁾, numită Tămășasa ²⁾ și, cum spun ei, moșia lor de moștenire se află în apropiata vecinătate ³⁾ și apropierea învecinată a cetății noastre numite Deva, căreia se știe că <această moșie> îi este de trebuință și de folos, am hotărît cu învoirea, voința și încuviințarea numiților nobili, s'o alipim cetății Deva, împreună cu toate folosințele ei, și cu toate cele ce țin de ea. Iar în schimbul și în locul acelei moșii Tămășasa, am dat, am dăruit și am hărăzit numiților nobili de Călvasăr credincioșii noștri și moștenitorilor lor și urmașilor acestor moștenitori, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci, moșia unor necredincioși față de noi și anume a lui Pavel, fiul lui Ladislau și, prin urmare <și> a fiilor lui, care — din tot timpul de când am intrat în regatul nostru al Ungariei, ce ni se cuvinea în temeiul dreptului și din rânduiala nașterii, ca spre a-l cârmui — îngâmfați ei de dulul trufiei și neținând seamă că cei care uneltesc să se împotrivescă stăpânului firesc, calcă pe față rânduilele dumnezecești, au purces necurmat cu o cutezătoare îndrăzneală împotriva majestății noastre, pustiind moșiile credincioșilor noștri și jefuind bunurile lor, neluând seama să părăsească poteca obișnuitei lor necredințe și răutăți, <care moșie> numită Loamnăș ⁴⁾ aflătoare în districtul Sibiului ⁵⁾ <le-am dat-o>, de asemenea cu toate folosințele și cu toate cele ce se țin de ea, în aceleași hotare și margini ale ei vechi și adevărate, în care a fost ținută și stăpânită și de numiții Pavel și fiii lui, luând-o după sfatul prelaților și baronilor noștri dela aceia ca dela niște necredincioși

¹⁾ *Hydegwyz*, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ²⁾ *Thamaspataka*, sat în raionul Orăștie (reg. Hunedoara). ³⁾ *in propinqua vicinitate et vicina propinquitate* (pleonasm) ⁴⁾ *Lodomateluke* sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁵⁾ *in districtu Zebeniensi*.

și nevrednici, ca să nu se pară că ei au vreun folos de pe urma îndărătniciei lor, ci să fie chinuiți de o veșnică sărăcie, și să nu ajungă, prin nepedepsirea cutezanței lor, din răi ce erau și mai răi.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui schimb și înlocuiri, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozit al bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în a zecea zi înaintea calendelor lui Octombrie, în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți: Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu și fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Ivanca de Oradea, Gheorghe al Sirmiuului, Nicolae de Györ, Ladislau de Pécs, Laurențiu de Vaț, fratele Petru al Bosniei, Herric de Vesprim, Chanadin de Agria și Andrei al Transilvaniei, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; mariții bărbați: Filip palatinul, jude al Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčín, comitele Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mykch banul întregii Slavonii și comite de Somogy, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Ioan marele vistier al reginei, prea iubita noastră soție, Desideriu judele curții numitei regine și comite de Sopron, Ștefan marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, magistrul Nicolae comitele de Pojon, precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 405—407.

409

1326 Septembrie 24, Oradea.

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre tuturor cărora se cuvine că oaspeții noștri credincioși din orașul nostru Cluj ¹⁾ s'au îngrijit să aducă la cunoștința majestății noastre prin mijlocirea comitelui Nicolae, fiul lui Herman, judele lor, că magistrul Ștefan, fiul lui Nicolae, fost voevod <și> comite de Maramureș, nu încetează de a-i turbura și supăra pentru un pământ numit Bochteluke ²⁾, ce ține sau atârnă de orașul nostru Cluj și pe care l-au stăpânit în pace dintr'o vreme de care nici nu-și mai aduc aminte și privitor la care <pământ> au și acte temeinice, zicând <el> ³⁾ că acel <pământ> ține de moșia sa numită Feiurdeni ⁴⁾. Deci, deoarece numiții noștri oaspeți ne-au încredințat neîndoios în această privință, că pământul Bochteleky ⁵⁾ ține și a ținut de orașul nostru Cluj și că numiții oaspeți ai noștri au acte temeinice cu privire la aceasta, noi așa dar, nevoind să lipsim de apărare dreptul numi-

¹⁾ *civitate nostra Koluswar.* ²⁾ Așezare dispărută aproape de Cluj. ³⁾ magistrul Ștefan.
⁴⁾ *Feiur*, sat în raionul Cluj. ⁵⁾ Mai sus: *Bochteluke.*

tului nostru oraș, le-am lăsat lor pământul numit Bochteleky, în măsura în care se știe că l-au stăpânit până acum, și le-am îngăduit să-l stăpânească în pace, dacă, după cum spun ei, au vreun act temeinic asupra lui, totuși fără a vătăma dreptul altuia. Voim așa dar și vă poruncim cu tărie vouă tuturor oamenilor, de orice stare sau treaptă ați fi, căroră vi se va arăta scrisoarea de față, ca de aci înainte să nu mai cutezați a turbura pe nedrept sau a opri cumva cu vădită silnicie, pe oaspeții noștri sau pe urmașii lor, din pricina pomenitului pământ, ba mai de grabă să-i lăsați să se folosească de el și să-l stăpânească în pace.

Dat la Oradea, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

<Pe verso de o mână contemporană:> Privitor la Buchtel.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 407.

410

1326 Septembrie 24, Oradea.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii fericitului Mihail din Transilvania, mântuire și milostivire.

Ne spun oaspeții ¹⁾ noștri din Dej ²⁾ că între suszisa noastră moșie Dej și moșia lui Toma, fiul lui Dionisie, numită Cusdrioara ³⁾, semnele de hotar nu au fost ridicate potrivit vechiului și adevăratului mers <al hotarelor>.

Drept aceea, prin scrisoarea de față poruncim credinței voastre să trimiteți un martor potrivit, adică pe unul dintre voi, în fața căruia în a douăzeci și două zi după <sărbătoarea> fericitului arhanghel Mihail ⁴⁾ să vină la hotarele susziselor moșii Nicolae de Mera, din partea magistrului Toma, și din partea tuturor oaspeților din Dej... ⁵⁾ <ca și> oamenii noștri Nicolae, fiul lui Petru, sau, în lipsa acestuia, Gegus, fiul lui Nicolae și să despartă una de alta cele două moșii, după adevăratele lor hotare, potrivit celor arătate și cuprinse în privilegiile pomeniților noștri oaspeți. Iar după aceasta să ne dați seama în scris și întocmai despre felul cum s'au petrecut lucrurile și despre mersul hotarelor susziselor moșii.

Dat la Oradea, în miercurea dinaintea sărbătorii fericitului arhanghel Mihail, în anul domnului o mie treisute douăzeci și șase.

<Pe verso:> Credincioșilor săi din capitlul bisericii fericitului arhanghel Mihail din Transilvania.

Textul lat. la Bánffy, I, p. 54—55.

¹⁾ *hospites*. ²⁾ *Deswar*, oraș în reg. Cluj. ³⁾ *Kosarwar*, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ⁴⁾ 20 Octombrie. ⁵⁾ Lacună în textul latin publicat.

1326 Septembrie 26, Oradea.

Carol Robert regele Ungariei adeverește întâmpinarea făcută de magistrul Powsa de Zeer (R. P. Ungară) împotriva lui Ștefan și Nicolae, fiii lui Ogh și a fiilor lui Bor, care vor să vândă mănăstirea Illesmonostor (R. P. Ungară), ce le aparține în comun.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 259.

412

1326 Octombrie 1, < Avignon >.

Papa Ioan al XXII-lea poruncește priorului provincial al dominicanilor din regatul Ungariei să cerceteze și să ia măsuri împotriva ereticilor din acest regat.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 506—507.

413

1326 Octombrie 7, < Oradea >.

Capitulul din Oradea adeverește că Mihail, fiul lui Mihail din Nagysemjén (comit. Szabolcs, R. P. Ungară) a jurat în temeiul sentinței comitelui Nicolae, loçșitorul palatinului Filip, că Ders cel mare ¹⁾ nu i-a predat o marcă.

Regest în Kállay, I, p. 68, nr. 276.

414

1326 Octombrie 14.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față cât și celor viitori, care vor vedea scrisoarea aceasta, mântuire întru mântuitorul tuturor.

È spre folosul înălțimii regești să întărească prin chezășia scrisorilor sale cele ce se dăruiesc prea sfintelor biserici din cucernica dărnicie a credincioșilor. De aceea, voim să ajungă la cunoștința tuturor prin aceste rânduri că venind în fața noastră nobilul bărbat Dumitru, fiul lui Alexandru de Nechte ²⁾, din neamul Aba, marele nostru vistier, și comite de Bač și de Trenčin, iubitul și credinciosul nostru, care e lipsit de mângâierea unor moștenitori de parte bărbătească și

¹⁾ *magnus*. ²⁾ *Nassicz*, sat în comit. Veröcze (Jugoslavia).

căruia mai de mult când ne-a vestit cu atâta bucurie fericirea mult dorită și îndelung așteptată dela domnul, a nașterii prea scumpului nostru fiu, ducele Ladislau, noi, din osebita îndurare a majestății noastre și din deplinătatea puterii regești i-am dat prin privilegiul nostru cel mai puternic ¹⁾ voie slobodă, deplină putere și puțința ce nu va putea fi nicicând zădărnicită, de a da, a dăruia a lăsa moștenire și a orândui oricui sau oricăroră ar voi el după voia bunului său plac ²⁾, atât în viață, cât și după moarte toate moșiile sale, dobândite, avute sau primite în orice chip legiuit.

<Și dorind el, mânat > de o cucernică evlavie și de un gând mântuitor, să schimbe cele pământești pe cele cerești și cele trecătoare pe cele veșnice, precum și să facă părtași ai moștenirii sale pe domnul nostru Isus Hristos și pe logodnica lui, sfânta maică biserica, <de aceea > ca veșnică milostenie și pentru mântuirea sufletului său și al părinților săi, mai ales al tatălui său Alexandru, care se odihnește întru domnul sub aripa acelei biserici și pentru a primi răsplata mântuirii de veci, cu încuviințarea și vrerea noastră, cu învoirea și îngăduința prelaților și baronilor noștri, în urma unui sfat cumpănit și a unei chibzueli înțelepte cu rudele și consângenii săi, a dat, a dăruit și a hărăzit cinstitei biserici a fericitei fecioare din Oradea, unde sunt așezate în chip minunat <atât > sfântul mormânt al strămoșului nostru preafericitului Ladislau regele și mărturisitorul, <cât > și moaștele multor altor sfinți ce strălucesc din mila domnului, de minuni neîncetate și necurmat dau celor slabi și nevolnici darul sănătății, un pământ sau moșie a sa numită Zuhna ³⁾, așezată în comitatul Solnoc, în vecinătatea moșiei numită Syma ³⁾, a nobililor din același <sat > și a <moșiei > noastre numită Syur ³⁾, care e în hotar cu moșia Turpaztoh ³⁾ a bisericii de Oradea, dăruită de același Dumitru prin mijlocirea altui privilegiu al nostru și care este chiar desfăcută din acest Turpaztoh, cu care <moșie Turpaztoh > dimpreună a fost odinioară a lui Dumitru, fiul lui Budun, zis Both și a lui Nicolae și Budun, fiii săi, din același neam Aba. Dar aceștia căzând în necredință față de noi, pentru învederata lor necredință și pentru feluritele și multele jigniri pe care le-au adus cu nelegiuire majestății noastre a fost luată dela ei și a fost dăruită și hărăzită pe veci de înălțimea noastră prin mijlocirea unor privilegii ale noastre, mai întâi magistrului Alexandru, fratele de bună pomenire al zisului magistru Dumitru și după aceea, murind Alexandru fără urmaș, magistrului Dumitru. Iar acest ⁴⁾ pământ Zubna ⁵⁾, zic, împreună cu locul de casă ⁶⁾, cu pământurile lucrate și nelucrate, livezile, fânațele, pădurile, apele ⁷⁾, cursurile apelor și alte drepturi, folosințe și cu toate cele ce țin de el, <le-a dat > între vechile hotare și între pământurile de care a fost mărginit odinioară și <între care > a fost stăpânit de Dumitru, fiul lui Budun, spre a-l stăpâni, a-l ține și a-l avea <biserica > ⁸⁾ pe veci și nestrămutat, fără a-și opri

¹⁾ *efficacissimo*. ²⁾ *pro suae beneplacito voluntatis*. ³⁾ Așezări dispărute lângă Turkeve în comit. Jász-Nagykun-Szolnok (R. P. Ungară). ⁴⁾ În textul lat. publicat: *ipsam*, greșit în loc de *ipsam*. ⁵⁾ În text, forma: *Zumah*. ⁶⁾ *loco sessionali*. ⁷⁾ În text e repetat cuvântul: *aquis*. ⁸⁾ biserica de Oradea.

în acea moșie pentru el sau pentru rudele și consăngenii săi vreun drept, vreo proprietate ori vreo stăpânire. Și întrucât pomenitul magistru Dumitru s'a rugat smerit de înălțimea noastră ca să încuviințăm și să consfințim această danie și să binevoim a o întări cu privilegiul nostru, noi, care din datorია cărmuirii ce am luat-o asupra noastră suntem datori să ținem sfânta maică biserică în slava cuvenitei cinstiri și s'o păstrăm cu binevoitoare părtinire în drepturile sale, luând seama că cererea pomenitului magistru Dumitru este dreaptă, legiuită și înțeleaptă, aducându-ne aminte de grelele, marile și nemăsuratele slujbe pe care le-a adus majestații noastre cu credință și vrednicie și mai cu seamă pentru evlavia pe care o avem față de fericitul rege Ladislau, prin ale cărui merite, ce mijloccesc pentru noi în fața atotputernicului dumnezeu, credem că purtăm cu bine sceptrul cărmuirii și prin sprijinul rugăciunilor căruia nădăjduim să ajungem și noi la bucuriile fericirii de veci, încuviințând și sfințind dania și hărăzirea făcută suszisei biserici de Oradea de către magistrul Dumitru din zisul pământ Zuhna și întărind-o pe veci, prin ocrotirea scrisorii de față, din deplinătatea puterii noastre și cu bună știința noastră dăm și întărim acum, din partea înălțimii noastre, întrucât ne privește și ține în orice chip de dreptul nostru de danie, despomenitei biserici de Oradea, acel pământ Zuhna, cu toate drepturile, folosințele și cele ce țin de el, pentru a-l stăpâni în veci.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea de față întărită cu puterea dublei¹⁾ noastre peceți noi și adevărate.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei prepozitul de Alba, vice-cancelar al curții noastre, inbitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, în a doua zi înainte de idele lui Octombrie și în al domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaselea, venerabilii întru Hristos părinți domnii Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu, fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca; episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Györ, Gheorghe al Sirmiului, Petru al Bosniei, Ladislau de Pécs, Ivanca al pomenitei biserici de Oradea, Henric de Vesprim, cancelarul curții reginei, prea scumpa noastră soție, Andrei al Transilvaniei și Chanadin de Agria, pastorind în chip fericit bisericile lui dumnezeu; măriții bărbați: Filip palatinul, jude al Cumanilor, comite de Zips și de Ujvar și jude al Cumanilor²⁾, comitele Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mych banul întregii Slavonii, comite de Somogy, Pavel banul «de Mačva», comite al Sirmiului, de Vukovo și de Bodrog, Ștefan marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătorii țării noastre.

Textul lat. la Fejér, VIII. 3, p. 66—70.

¹⁾ *duplicis sigilli.* ²⁾ repetat în text.

1326 Octombrie 15, Debrețin.

Dumitru marele vistier al măriei sale regelui, tuturor oaspeților din satul Dorolț ¹⁾, sănătate și toată dragostea.

De bună seamă vă aduceți bine aminte că venind voi toți laolaltă în fața noastră ne-ați cerut cu smerenie ca să fie numit de către suszisul nostru stăpân, regele, în mijlocul vostru, un jude pentru pricinele voastre, ce trebuie să ajungă în fața majestății sale regale și în fața noastră. Stăpânul nostru, regele, în urma rugăminții noastre a numit ca jude, pentru judecarea celor suspomenite, pe comitele Peteu zis Adas, jude pe care voi nu ați voit să-l primiți.

Noi, așa dar, chibzuind bine și din porunca suszisului nostru stăpân, regele, am numit, drept jude al vostru, pe comitele Mihail, fiul lui Mihail de Semjen ²⁾ slujitorul ³⁾ nostru credincios, pentru judecarea celor de mai sus, pe care am hotărât să-l trimitem în mijlocul vostru împreună cu Ladislau, fiul lui Petru, omul nostru. Indatorându-vă să vă supuneți judecății sale ca aceleia a majestății regale și a noastre, am încredințat totodată numitului slujitor al nostru ca să-i dați cu totul și în întregime venitul morii pe care noi am hotărât să se dea și să se ia de acolo. Am hotărât să vă trimitem scrisoarea de față <întărită>, din lipsa pecetii noastre mari, cu pecetea noastră de inel.

Dat la Debrețin, în miercuria după sărbătoarea sfântului Dionisie mucenicul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Textul lat. în Csáky, I. 1, p. 50.

1326 Octombrie 21, Avignon.

Ioan episcopul etc., venerabililor frați <Boleslau> arhiepiscopul de Strigoniu și lui <Henric> episcopul de Vesprim și lui <Nicolae> episcopul de Győr mântuire etc.

Datoria slujbei noastre pretinde ca oricui ne-o cere noi să-i facem deplină dreptate și pentru aceasta să fie înfrântă prin rânduiala dreptului orice poftă vătămătoare și răpunând silnicia și pările nedrepte ⁴⁾ puterea dreptății să-și reia locul ce i se cuvine și să dăinuască statornic.

Intr'adevăr frațele nostru Iohanka episcopul de Oradea ne-a arătat prin plângerea sa că frații ordinului predicatorilor așezați în satul Debrețin ⁵⁾ din dieceza sa, ahtiați ⁶⁾ numai după foloasele lor, fără a cere voie numitului episcop, sprijiniți de puterea lumească au cotropit prin cuteganța lor și țin cotropită spre paguba vădită a aceluși episcop și a bisericii sale, biserica parohială a zisului sat care, după cum spune <episcopul>, este foarte mare și e singura care ține de

¹⁾ Drauch, sat în raionul Satu-Marc (reg. Baia-Marc). ²⁾ Kallósemjén, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ³⁾ *servientem*. ⁴⁾ *calumpnia*. ⁵⁾ *de Broten*, oraș în R. P. Ungară. ⁶⁾ *inhiantes*.

bunurile episcopale ¹⁾ și plătește acesteia dare și care a fost zidită și sființită în cinstea sfântului Andrei apostolul, de către înaintașul său Emeric episcopul de bună pomenire al Orăzii. <Cotropitorii>, schimbând numele pomenitului sfânt i-au dat acelei biserici parohiale numele fericitei fecioare Maria și s'au făcut stăpâni pe ea și folosesc toate drepturile parohiale ale zisei biserici parohiale, spovedesc chiar, dau canoane, dau iertare celor afurisiți, chiar în cazurile păstrate de drept pe seama diecezanilor acelor locuri, dau acolo celor afurisiți, suspendați sau puși sub interdict, loc de îngropare bisericească, iar, cât timp sunt aceștia în viață, îi primesc acolo la sfintele slujbe, împotriva opreliștei suszisului episcop și atât pe sănătoși cât și pe bolnavi îi fac ²⁾ și îi îndatorează să-și aleagă la ei loc de îngropăciune, și nu se sfiesc să lipsească bisericile parohiale de partea de pomeni <ce le e> rânduită lor după canoane și de alte lucruri lăsate lor ³⁾. Și cu toate că pomenitul Iohanka și iubiții fii din capitulul numitei sale biserici, le-au cerut stăruitor să-i părăsească numitului Iohanka suszisa biserică parohială și să se lase de nelegiuirile lor mai sus arătate, cu toate acestea zișii frați au spus cu nerușinare, că în această privință s'au folosit de privilegiile apostolice și că puțin le pasă de asemenea cereri. Și astfel când li s'a pus în vedere din nou ca într'un loc hotărît și la un soroc anume să facă înaintea unor oameni luminați dovadă despre amintirile lor privilegii, au tăgăduit cu desăvârșire să facă aceasta ⁴⁾, spunând că nu sunt nicidecum datori <să facă> acest lucru; și afară de aceasta, uneltind mișelește să-l stingherească pe numitul Iohanka în aceste drepturi ale sale, au făcut apel împotriva lui la scaunul apostolic pentru niște pricini învederate ca neîntemeiate, scriind în acest apel <tot felul> de ocări — nu fără turburarea celorlalți — și <acum> nu se îngrijesc să mai urmărească acel apel. De aceea, susnumitul Iohanka ne-a rugat cu smerenie să binevoim a ne îngriji pentru el și pentru numita biserică de un leac potrivit cu privire la cele de mai sus, împotriva faptelor silnice și îndrăznețe ale pomeniților frați.

Noi, așa dar, nevoind — dacă <cele scrise mai sus> se întemeiază pe adevăr — ca acest fel de boală să se întindă mai departe și să ajungă pildă primejdioasă și pentru alții, — cu învoirea înputerniciților celor două părți, poruncim frăției voastre prin scrisoare apostolică ca, după ce veți chema înaintea voastră pe cei ce trebuiesc chemați, — dacă vă veți încredința fără judecată ⁵⁾, pe scurt, fără nici o altă formă ⁶⁾, că suszisa biserică parohială a ținut și ține, după cum se spune mai sus, de episcopul de Oradea aflător în slujbă, și că zișii frați au cotropit-o, dacă pomeniții frați nu vor arăta o pricină întemeiată, pentru care nu sunt nicidecum datori <să dea încopoi acea biserică>, să siliți pe zișii frați prin pedeapsă bisericească, după cerința dreptății, fără drept de apel ⁷⁾, să lase pomenita biserică parohială numitului episcop și episcopiei sale de Oradea și să înapo-

¹⁾ *mensa episcopalis*, bunuri sau venituri la dispoziția episcopului deosebite de ale capitolului.

²⁾ *inducunt*. ³⁾ *funeralium*. ⁴⁾ *eis*, adică acelor biserici. ⁵⁾ *id efficere penitus denegarunt*,

⁶⁾ *absque strepitu et figura iudicii*. ⁷⁾ *simpliciter et de plano*. ⁸⁾ *sublato appellacionis obstaculo*.

ieze roadele ¹⁾ strânse de acolo, cerând pentru aceasta, de va fi nevoie, ajutorul brațului lumesc, fără a ține seama de apelul suspomenit sau de faptul că zișilor frați — precum se spune — li s'ar fi îngăduit de scaunul apostolic de a nu putea fi chemați la judecată ²⁾ prin scrisoare apostolică, decât dacă în acea scrisoare se pomenește pe deplin și deslușit despre o astfel de îngăduire ³⁾ sau dacă din partea aceluiași scaun apostolic li s'ar fi îngăduit unora, laolaltă sau în parte, să nu poată fi afurisiți, suspendați sau puși sub interdict printr'o scrisoare apostolică dacă nu pomenește pe deplin și deslușit, din cuvânt în cuvânt despre o astfel de scutire. Iar pe martorii — care vor fi numiți —, dacă din părtinire, ură sau teamă, se vor da în lături, să-i siliți tot prin pedeapsă <bisericească>, fără drept de apel, să mărturisească adevărul. Iar dacă nu veți putea fi cu toții de față la aducerea întru îndeplinire a acestora, cel puțin doi dintre voi să le aducă la îndeplinire.

Dat la Avignon, în a douăsprezecea zi înainte de calendele lui Noembrie, în anul al unsprezecelea.

Textul lat. la Theiner, I, p. 507—508.

417

1326 Octombrie 24.

<Carol Robert regele Ungariei întărește cu noua sa pecete actul său din 21 Noembrie 1322 cu privire la privilegiile cetății Byhagh (Jugoslavia).

În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, XII, p. 666—669.

Transumpt în actul regelui Ludovic, din 29 August 1358.

418

1326 Octombrie 26, <Dealul Orășii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orășii adevăresc că Henric, fiul lui Cosma de Jakoy (R. P. Ungară) a protestat împotriva înstrăinării unei moșii din comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 69. nr. 278.

¹⁾ *fructus = venituri.* ²⁾ *quod nequeunt conveniri.* ³⁾ *indulto.*

1326 Octombrie 28, Turda.

Chibzuiților bărbați și cinstiților domni, prietenilor săi cucernici din capitlul bisericii Transilvaniei, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, toată prietenia, cu plecăciune și cinste.

Să știe chibzuința voastră că în adunarea noastră obștească, ținută în Turda la sărbătoarea fericitilor apostoli Simion și Iuda, ridicându-se însuși comitele Nicolae de Juc ¹⁾, ne-a arătat o scrisoare a voastră întocmită pentru el, cu privire la hotărnicirea și darea în stăpânire a unei moșii numite Abelteleky, cu mersul semnelor de hotar ale acesteia. În legătură cu aceasta prin scrisoarea de față rugăm cu stăruință prietenia chibzuinței voastre ca, așa precum se cuprind cele de mai sus și cum veți vedea că se cuprind în suszisa voastră scrisoare, să binevoii să dați aceluia Nicolae de Juc o scrisoare a voastră privilegială și altfel să nu voiți a face.

Dat în locul și ziua suspomenite, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLXIII.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia, din 10 Decembrie 1326.

420

1326 Noembrie 4, Berveni.

Filip palatinul Ungariei iartă lui Petru, fiul lui Ioan de Panalay (R. P. Ungară), amenda pe care trebuia să o plătească în procesul cu Andrei, fiul lui Valentin, iobagul lui Az din Bogliș ²⁾.

Regest în Kállay, I, p. 70, nr. 283.

421

1326 Noembrie 6, Berveni.

Cei patru juzi ai nobililor din Satu-Mare adevăresc că Ioan de Domănești ³⁾, fiul lui Andrei de Laskod ⁴⁾, încredințează unor arbitrii aleși — care se vor întruni la 20 Noembrie la Nagysemjén ⁵⁾ — judecarea procesului său împotriva lui Nicolae Szöke, fiul lui Nicolae, « privitor la un cal și la vărsare de sânge », proces pe care a voit să-l pornească în fața palatinului.

Regest în Kállay, I, p. 70, nr. 284.

¹⁾ Suk, sat în raionul Cluj. ²⁾ Bogus, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare).
³⁾ Domanhida, sat tot acolo. ⁴⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁵⁾ Sat tot acolo.

1326 Noembrie 7, Bervenii.

Filip palatinul Ungariei, în adunarea generală a comit. Satu-Mare ținută la Bervenii¹⁾, hotărăște pe ziua de 6 Decembrie la Vizsoly²⁾ judecarea procesului pornit de iobagul magistrului Ioan <reprezentat de stăpânul său>, fiul lui Ștefan din Semjén³⁾, împotriva lui Ștefan, fiul banului Pavel, cu privire la luarea a doi boi și a unui car cu orz de către acel Ștefan.

Regest în Kállay, I, p. 70, nr. 285.

423

1326 Noembrie 27, Semjén (R. P. Ungară).

Magistrul Franchik vicecomitele de Szabolcs și cei patru juzi poruncesc lui Nicolae, fiul lui Nicolae de Domănești⁴⁾, ca, potrivit sentinței unor arbitri, să se justifice prin jurământ, pe care urmează să-l depună împreună cu alți unsprezece <de o seamă cu el> în fața vicecomitelui și a juzilor nobililor, cu privire la învinuirea că la 8 August anul trecut ar fi rănit pe Ioan, fiul lui Andrei în satul Laskod⁵⁾ al aceluiași Ioan, unde năvălise cu complicității săi, și i-ar fi luat un cal.

Regest în Kállay, I, p. 71, nr. 287.

424

1326 Decembrie 10, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor avea știre despre cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul scrisorii de față voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de acum cât și a celor viitori, că venind înaintea noastră Ioan, fiul lui Solomon, nobil de Pata⁶⁾, slujitorul lui Nicolae, nobil de Jucul de Jos⁷⁾, în locul și în numele acelui stăpân al său ne-a arătat o scrisoare trimisă nouă de măritul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, având cuprinsul acesta: <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei, din 28 Octombrie 1326>. În care și prin care <scrisoare> numitul Toma voevodul Transilvaniei, precum s'a spus mai înainte, ne-a cerut cu stăruință ca să schimbăm în privi-

¹⁾ Berwey, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). ²⁾ Azi pustă lângă Someș, aproape de satul Oar, raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ³⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁴⁾ Damanhida, sat în raionul Carei. ⁵⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁶⁾ Pata, sat în raionul Cluj. ⁷⁾ Suk, sat tot acolo.

legiu scrisoarea noastră cu privire la hotărnicirea și darea în stăpânire a pământului numit Abelteky ¹⁾, trimisă, precum se cuprinde în ea, lui Toma voevodul Transilvaniei. Cuprinsul acelei <scrisori> este acesta: <Urmază actul capillului din Alba-Iulia, din 13 Ianuarie 1326.>

Drept aceea noi, încuviințând dreptele și îngăduitele cereri ale voevodului Toma, am pus să se treacă în scrisoarea noastră de față cuprinsul scrisorii noastre privitoare la darea în stăpânire a acelu pământ și să se însemne cu pecetea noastră atârnată.

Dat în miercurea după sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisitorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șase, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode și Ioan, arhidiaconul de Ozd, decan al nostru.

<Pe verso, de o mână din sec. XVI, în limba maghiară:> Scrisoare cu privire la darea în stăpânire a <moșiei> Abelteky.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLXIII.
Orig. lat., perg.

425

1326 Decembrie 26.

<Carol Robert regele Ungariei redă episcopiei de Nitra drepturile și moșiile sale. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 99—103.

426

1327.

<Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Ricolf și fiilor lui Andrei un act de danie dela Andrei al II-lea, cuprins într'un document al regelui Bela al IV-lea din anul 1246. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 188—190.

427

1327 <Agria, R. P. Ungară>.

Capitulul bisericii de Agria, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori care vor vedea scrisoarea de față.

¹⁾ *Abelteky*, așezare dispărută aproape de Jucul de Jos.

Voim să ajungă la cunoștința tuturor prin cuprinsul scrisorii de față că, venind în fața noastră pe de o parte magiștrii Dobou și Ioan, fiii lui Iacob, fiul lui Grigore de Panky, iar pe de alta Matei și Peteu, fiii lui Petru, fiul aceluiași Grigore din numitul <sat> Pank : ne-au spus că, prin deopotriua lor voință și în chip pașnic, au făcut între ei următoarea împărțire privitoare la moșiile lor arătate mai jos: moșiile numite Ruzka, Radych, Bezew, aflătoare în comitatul Ung ¹⁾ și Dobrun, aflătoare în districtul Bereg ²⁾; de asemenea jumătățile moșiilor numite Palagy și Galamblaza din același comitat Ung și jumătățile moșiilor numite Zenderew ³⁾ din comitatul Timiș și Domak din comitatul Borsod ⁴⁾ au căzut la facerea împărțirii suszișilor Dobou și Ioan, ca să le stăpânească întru fiii fiilor și toți meștenitorii lor. Iar moșiile Nogchepel, Zijnuu, Dobrowa, împreună cu celelalte jumătăți ale ziselor pământuri numite Palagy și Galamblaza, aflătoare în același comitat Ung, de asemenea meștia numită Hernadmently, aflătoare în comitatul Zemplénul de Jos ⁵⁾, cu jumătățile ziselor pământuri numite Domak și Zenderew, au trecut suszișilor Matei și Peteu, fiii lui Petru și meștenitorilor lor, de asemenea pentru a le stăpâni în veci, neturburat și nestrămutat, cu acel drept și acea deplinătate și în aceleși hotare și margini în care le-au stăpânit până acum numiții lor părinți și ei înșiși. Au mai adăogat părțile că dacă, în timp de șase ani, una din părți ar putea să dobândească ori să primească una sau mai multe moșii, aceasta să treacă la împărțire dimpreună ⁶⁾, ca și suszisele meștii.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestui lucru, la stăruința părților, am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre, fiind de față Petru prepozitul, Nicolae lectorul, Martin cantorul, Ioan custodele, domni arhidiaconi Dominic de Wyuar, Valter de Borswa, Laurențiu de Kemei, Petru de Zemlen, celălalt Petru de Sombun, David de Szabolcs, Benedict de Ung, Ioan de Borsod și mulți alții, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte. Domnind Carol, ilustrul rege al Ungariei și fiind Boleslau arhiepiscop de Strigoniu, Ladislau <arhiepiscop> de Calocsa și domnul nostru, cucernicul părinte Chanadin, din mila lui Dumnezeu, episcop de Agria.

Textul lat. la Ortvay, I, p. 40-41.

1327 Ianuarie 8.

<Carol Robert regele Ungariei scoate pe Radyn, fiul lui Radomer de Domagonich (Jugoslavia), din rândurile iobagilor cetății Zegreb, ridicându-l pe el și pe urmașii săi la starea de nobili. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict

¹⁾ Azi în U.R.S.S. ²⁾ Tot acolo. ³⁾ Așezare dispărută aproape de Ceacova în raionul Deta (reg. Timișoara). ⁴⁾ În R. P. Ungară. ⁵⁾ de inferiori Zemlen (R. P. Ungară). ⁶⁾ în *communem cederat divisionem*.

episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 322—323.

429

1327 Ianuarie 14.

«Carol Robert regele Ungariei confirmă actul său de întărire din 1317, dat mănăstirii de pe muntele sfintei Maria din Kethel (Austria), cu privire la unele scutiri. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 223—225.

430

1327 Ianuarie 19, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, etc. Deoarece libertatea dată și hărăzită din vechime de strămoșii noștri bisericii sau mănăstirii prea sfântului rege Ladislau din Oradea și întărită apoi aceleiași biserici de către noi, pretinde și cere ca nimeni dintre judecătorii țării noastre să nu poată judeca pe iobagii ¹⁾ acelei biserici din Oradea <etc.>, noi, din râvna cinstirii deosebite ce o purtăm pomenitei biserici a prea fericitului rege Ladislau, hotărîm <etc.>, poruncim ca pe iobagii sau oamenii ²⁾ pomenitei biserici din Oradea să nu cutezați nicidecum a-i judeca <etc.>.

Dat la Vișegrad, luni înainte de a cincisprezecea zi după bobotează, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. la Fejér, VIII. 3. p. 211.

431

1327 Ianuarie 23, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei confirmă înțelegerea dintre magistrul Seabus, fiul lui Avram și alți nobili pe de o parte și Ștefan, fiul lui Pavel, fiul lui Seech și alți nobili pe de altă parte, cu privire la moștile Warkun și Nepakarcha din comit. Pojon. Intre martori e amintit magistrul Martin, fiul lui Bugar, comite de Sălaj ³⁾.

Regest după textul lat. din Codex dipl. patrius, II, p. 47—48.

¹⁾ *iobagiones*. ²⁾ *populos*. ³⁾ *Scylag*.

1327 Februarie 1, Avignon.

Papa Ioan al XXII-lea, în trei acte având un cuprins identic, încredințează pe dominicanii trimiși împotriva ereticilor, ocrotirii lui Mikth banul Slavoniei, lui Toma voevodul Transilvaniei și lui «Basarab voevodul de peste munți »¹⁾.

Regest după textul lat. din Zimmermann-Werner, I, p. 410; Hurmuzaki-Densușianu, I. 1, p. 601.

433

1327 Februarie 1, Avignon.

Papa Ioan al XXII-lea împuternicește pe priorul dominicanilor din Ungaria să trimită câțiva călugări ca inchizitori împotriva ereticilor care pătrund din Germania și Polonia în țară și încearcă să abată pe locuitori dela credința catolică.

Regest după textul lat. din Hurmuzaki-Densușianu, I.1, p. 598—600.

434

1327 Februarie 1, Avignon.

Ioan episcopul <etc.> iubitelui fiu, nobilului bărbat comitelui Solomon de Brașov²⁾, mântuire <etc.>.

Purtăm o neîndoelnică încredere în vrednicia ta³⁾, că stând cu iubire <în slujba> lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, ca un cucernic principe catolic, te arătai după cum am aflat cu bucurie din mărturia unor <oameni> vrednici de crezare, prin zelul neobositei tale râvne, stâlp neclintit, turn al tăriei și meterez al evlaviei întru sprijinirea dreptei credințe. Ne bucurăm, zic, când ne amintim de faptele tale vrednice de laudă, pe care de mult le-a săvârșit evlavia ta fierbinte și pe care nu încetează a le săvârși spre stârpirea neamurilor necredincioase.

Deoarece, așa dar, după cum am aflat, pe pământurile supuse ție, așezate în regatul Ungariei, dușmanii crucii, veniți din îndepărtatele meleaguri ale Germaniei⁴⁾ și Polonici și din ținuturile înconjurătoare, năvălesc adesea și pe ascuns asupra locuitorilor nevinovați și dreptcredincioși⁵⁾ din acel regat și, prin îndemnul unor dovediti înșelătoare, uneltesc să-i strice și să-i abată dela pragul credinței, noi, voind să aducem prin îngrijirea scaunului apostolic un leac potrivit împotriva înșelătoarei viclenii a unor astfel de oameni, pentru ca atare molimă să nu se răspândească mai departe în pomenitul regat, și dorind cu îngrijorare ca, prin nimicirea de istov a oricăror rătăcii, să se întărească și mai mult cre-

¹⁾ *vaivoda Transalpinus Bazaras* (Țara Românească). ²⁾ *Brasso*. ³⁾ *tua nobilitate*. ⁴⁾ *Alamanniae*. ⁵⁾ *simplices et catholicos*.

dința întru neîncetată propășire ¹⁾, am dat prin scrisoarea noastră, iubitului <nostru> fiu, priorului provincial al fraților ordinului predicatorilor ²⁾ din Ungaria, putere deplină și slobodă, în temeiul autorității apostolice, de a trimite în părțile aceluia regat, <ce-i sunt> statornicite lui de către ordinul său, câțiva frați potriviți din provincia ordinului său, care să fie învățați în legea domnului, a căror viață cinstită să dea pildă de curăție și ale căror buze înțelepte să răspândească învățătura mântuitoare pentru a împlini această muncă a domnului și <i-am mai dat și> puterea de a-i îndepărta <din slujbă>, iar după îndepărtarea sau moartea lor, de a rândui la fel alții potriviți, de câteori va crede de cuviință. Iar acești frați, după ce vor fi trimiși sau rânduiți de către numitul prior în acest scop, după cum se spune mai sus, întruind clerul și poporul, potrivit rânduelilor bisericesti hotărâte în această privință, pe temeiul puterii susnumite ³⁾, să facă în zisul regat, oriunde și ori de câte ori vor crede că e de folos, o propovăduire obșrească și să îndeplinească slujba inchiziției ⁴⁾ cu grijă și cu râvnă, după cum le va fi arătat dumnezeu ⁵⁾, împotriva molimei răutății eretice, împotriva ereticilor, a celor ce cred în ei, a sprijinitorilor, ocrotitorilor și tănuitorilor lor, după și potrivit cu aceleași rândueli ale susnumitei autorități. De asemenea, în chipul statornicit de biserică și potrivit susziselor rândueli să împartă binefacerea deslegării <duhovnicești și să le impună> cele ce trebuiesc impuse unora ca aceștia, potrivit amintitelor rândueli.

De aceea o rugăm pe domnia ta, o sfătuim și o îndemnăm cu luare aminte poruncindu-ți, întru iertarea păcatelor tale, ca pentru cinstirea cuvenită lui dumnezeu și scaunului apostolic și nouă, să-i primești cu bunăvoință și să-i omenești cu cinste pe acești inchizitori atunci când se vor abate prin ținuturile tale, dându-le și în această privință și în altele, sfatul, ajutorul și sprijinul tău, în așa fel ca să-și poată îndeplini fără piedici însărcinarea încredințată lor, și noi să putem lauda întru domnul pe bună dreptate râvna credinței tale, iar tu, de pe urma acestui lucru, să te învrednicești a dobândi binele veșnic, pe care dumnezeiasca îndurare îl făgăduște credincioșilor săi, spre lauda numelui lui dumnezeu, și spre mântuirea sufletului tău.

Dat la Avignon, la calendele lui Februarie, în anul al unsprezecelea <al păstoriei noastre>.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 408—409; Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 600—601.

435

1327 Februarie 1, Avignon.

Ioan episcopul <etc.> iubitului fiu. . priorului provincial al fraților din ordinul predicatorilor din Ungaria, mântuire <etc.>.

¹⁾ *iugi profectu*. ²⁾ *praedicatorum* (dominicanilor). ³⁾ a papei. ⁴⁾ *inquisitionis officium*.
⁵⁾ *prout deus eis dederit*.

Grija împovăraătoare a slujbei păstorești încredințată, deși nevrednic, prin hotărîrea prea înaltului păstor, care și-a dat sufletul pentru oile sale, urmărește cugetul nostru cu o necurmată stăruință <cerându-ne> ca, între alte felurite și deosebite treburi care se revarsă de pretutindeni ca un șivoi și din pricina cărora sufletul nostru e tras încoace și încolo de felurimea lor nesfârșită, să ne îngrijim cu tot sufletul de sporirea credinței catolice, ca nu cumva viclenia lupului lacom, ce dă mereu târcoale, să răpească și să dea pierzării oile din turma domnului, ci mai vârtos să se taie cu totul rădăcina răutății¹⁾ eretice din via domnului, pentru ca aceasta, stârpindu-se vulpișoarele²⁾ ce o prăpădesc cu vătă-mătoarele lor mușcături, să dea roadele neprihănirii catolice.

Drept aceea, prin <această> scrisoare apostolică poruncim chibzuinței tale ca, prin mijlocirea fraților tăi, pe care îi vei socoti potrivii pentru acest lucru, să pui să se propovăduiască crucea³⁾ în regatul Ungariei împotriva tuturor Transilvănenilor, Bosniștilor și Slovenilor care ar fi eretici. Iar acești <frați>, în temeiul autorității noastre, să dea aceluia care, luând semnul crucii, vor purcede la stârpirea ereticilor, aceeași iertare de păcate, care se obișnuiește a se da celor ce pornesc în ajutorul pământului sfânt.

Dat la Avignon, la calendele lui Februarie, în al unsprezecelea an al păstoriei noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Weruer, I, p. 409—410. Hurnuzaki-Densușianu, I, 1, p. 601—602.

436

1327 Februarie 7, Vizșoly (R. P. Ungară).

Filip palatinul, jude al Cumanilor, comite de Zips și de Ujvár cere capitlului din Agria să cerceteze plângerea nobilului Dominic, fiul lui Nicolae de Zygan⁴⁾, cu privire la moșia sa Hene⁵⁾, care i-a fost luată de magistrul Beke, fiul lui Toma, în temeiul unei scrisori a capitlului din Oradea.

Regest după textul lat. din Bánffy, I, p. 55—57.

437

1327 Februarie 18, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că Ioan, fiul lui Ștefan de Drauch, a dat comitelui Matei, fiul lui Detricus, jumătate din moșia Gelényes, din comit. Beregh (U.R.S.S.), ca răscumpărare a unor amenzi judecătorești. Membrii capitlului: magistru Ștefan prepozitul, Ioan lectorul, Nicolae cantorul și Iacob custodele.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 275.

¹⁾ *iniquitatis*. ²⁾ *vulpeculis*. ³⁾ cruciada ⁴⁾ Cigând, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁵⁾ în R.P. Ungară.

1327 Martie 17.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo ¹⁾, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor avea știre despre cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Indatoritoarele slujbe ale supușilor trebuie să le aducă acestora răsplătiri recunoscătoare, pentru ca cei ce sunt credincioși să ajungă și mai credincioși, iar ceilalți, după pilda lor, să se îndemne mai vârtos întru împlinirea faptelor de credință.

Drept aceea, voim să ajungă la cunoștința tuturor prin cuprinsul scrisorii de față, că venind înaintea noastră magistrul Grigore, fiul lui Laurențiu de Valea lui Mihai ²⁾, credinciosul nostru, ne-a arătat o scrisoare deschisă a noastră, cu cuprinsul de mai jos, cerându-ne smerit și supus să binevoim a întocmi acea scrisoare a noastră în formă de privilegiu și a o întări cu privilegiul nostru. Cuprinsul acleii scrisori a noastre este acesta: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 1 Iulie 1326>.

Noi, așa dar, ascultând cu luare aminte dreptele și legiuitele cereri ale aceluia Grigore, fiul lui Laurențiu, credinciosul nostru, înprospătând în mintea maiestății noastre strălucitele merite ale faptelor sale de credință și vrednicele slujbe ale aceluia, pe care ni le-a făcut și adus în tot locul și la timpurile cuvenite, în treburile și împrejurările noastre și ale regatului nostru de nespus folos și de mare trebuință în toată acea vreme de când, din mila atotziditorului, în a cărui mână se află puterile principatelor și drepturile tuturor regatelor, am ajuns în chip fericit la prealuminata culme a regatului Ungariei, spre a-l cârmui și mai ales fiindcă în bătălia sau lupta avută sub Cassovia ³⁾, când Matei de Trenčin ⁴⁾ necredinciosul vădit și de frunte al nostru și al regatului nostru, cu o cutezanță nelegiuită, nu s'a înfricșat să dea lupta cu noi. Iar în acea încăerare Ioan, fiul lui Ladislau, fiul lui Toma, necredincios al regatului nostru năvălind asupra înălțimii noastre, suszitul Grigore, pentru a păstra credința datorată coroanei regești, n'a șovăit să i se împotrivescă vitejește, chiar cu primejdia morții.

Ținând seamă și de feluritele slujbe pe care ni le-a arătat și ni le-a adus fără încetare și care ar fi obositor să le însemnăm, în scrisoarea de față din pricina mulțimii lor, căci ar fi multe de povestit, încuviințăm, primim și întărim suszisa noastră scrisoare deschisă, nestricată în nici o parte a sa și cuprinsă din cuvânt în cuvânt în cele de față dimpreună cu dania făcută lui. Iar suszisele moșii numite

¹⁾ *honoris ac montis sancti angeli dominus.* ²⁾ *Nogmihaly*, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ³⁾ *Cassa*, azi *Košice*, oraș în R. Cehoslovacă. ⁴⁾ *Trinchen*, oraș tot acolo.

Apaty ¹⁾ și Tarcea ²⁾ aflătoare în comitatul Bihor, care i-au fost dăruite și hărăzite atât de majestatea noastră acelu Grigore însuși, lăsând de o parte pe ceilalți frați ai săi, cât i-au venit lui și pe calea judecății, pentru pagubele și vătămrile făcute și pricinuite acelu Grigore și alor săi de către Ioan, fiul lui Ladislau, fiul lui Toma, după cum am văzut că se cuprinde mai pe larg în scrisoarea întocmită asupra acestui fapt, înfățișată nouă de către des pomenitul Grigore. Anume că: moșia numită Tarcea, ajungând în dreptul nostru de danie, ca <fiind> a unui om care a murit fără moștenitor, fusese mai întâi dăruită și hărăzită acelu Ioan, dar apoi, pentru necredința sa, a fost luată dela el și . . . ³⁾ ca dela un nevrednic, împreună cu suszisa . . . ³⁾ și a fost dăruită și hărăzită magistrului Grigore, cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea, între acele vechi margini și hotare între care a fost ținută și stăpânită de stăpânii ei de mai înainte, le întărim prin cheazășia privilegiului acesta al nostru, mai sus scrisului Grigore și prin el moștenitorilor și urmașilor moștenitorilor săi, în chip de nouă danie din partea noastră, ca să le stăpânească și să le aibă în veci și neclintit.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei, prepozit al bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, în a șaisprezecea zi înainte de calendele lui Aprilie și în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și șaptelea, venerabilii întru Hristos părinți domnii arhiepiscopi Boleslav de Strigoniu și fratele Ladislau de Calocea; episcopii Ioan de Nitra, Gheorghe al Sirmiului, fratele Petru al Bosniei, Ivanca de Oradea, Benedict de Cenad, Ladislau de Pécs, Henric de Vesprim, Nicolae de Györ, Chanadin de Agria și Andrei al Transilvaniei, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați: Filip palatinul, Mykch banul întregii Slavonii, Dumitru marele nostru vistier ⁴⁾, comite de Bač și de Trenčín, Alexandru judele curții, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Pavel banul de Mačva și comite de Sirmiu, Ioan marele vistier al doamnei regine, soția noastră prea iubită, Desideriu judele curții ei, Ștefan marele comis, Dionisie marele nostru stolnic și Nicolae comite de Pojon, precum și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. în Sztáray, I, p. 55—57.

439

1327 Aprilie 8, <Dealul Orășii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orășii adevăresc întâmpinarea făcută de comitele Pelebard, fiul lui Aladar și de magistrul Ioan, fiul

¹⁾ Așezare dispărută, acum nume de hotar în com. Valea lui Mihai, raionul Săcueni.
²⁾ *Tarcha*, sat tot acolo. ³⁾ Lacună în textul latin publicat. ⁴⁾ *magistro tavernicorum nostrorum regalium*.

lui Ladislau de Warda ¹⁾, împotriva vânzării moșiei Ewzud ²⁾ de lângă Tisa.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 298.

440

1327 Aprilie 27.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de acestea, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Când ni se cere ceea ce este drept și cinstit, se cade majestății regale să-și dea cu ușurință învoirea mai ales în acele lucruri, ce se arată a fi spre folosul și priința supușilor săi.

Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor, că magistrul Nicolae, fiul lui Corrad de Tălmăciu ³⁾, din părțile Transilvaniei, ne-a înfățișat un privilegiu al nostru sub pecetea noastră cea veche și mai de mult, <privilegiu> întocmit și dat lui cu privire la dania și răsplata ce i-am hărăzit și care se arată mai jos, cerându-ne cu smerită rugă ⁴⁾, ca să binevoim a încuviința acest privilegiu vechi și a-l întări din regească milostivire cu pecetea noastră nouă și adevărată, pentru el și urmașii săi. Iar cuprinsul său este următorul: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 5 August 1322>.

Noi, așa dar, cercetând adevărul cu privire la suszisul nostru privilegiu și socotind că, pe cât se străduiește mai cu râvnă oricare dintre credincioșii înzestrați din dărnicia regească să păzească statornicia credinței, <drept mulțumire> pentru primirea daniei hărăzite, cu atât mai mult se cuvine să fie întărită miluirea domnitorului dela cârmă cu privire la răsplata dăruită și cunoscând ⁵⁾, din spusa adevărată a multora și mai ales din aceea a măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei, iubitul și credinciosul nostru, că magistrul Nicolae dă mărturie adevărată prin spusa lui, după sfatul prelaților și baronilor regatului nostru, primim, consfințim și încuviințăm susnumitul privilegiu nestrictat în nicio parte a sa și transcris din cuvânt în cuvânt în scrisoarea de față și cu ajutorul acestui privilegiu al nostru, de care e atârnată pomenita noastră pecete nouă îi întărim numitului Nicolae, fiul lui Corrad și moștenitorilor săi, pomenitele răsplăți ⁶⁾ date lui ca și dania și hărăzirea susnumitelor moșii și drepturi, în măsura în care <aceste danii> au purces mai înainte dela noi, cu toate condițiile lor, <chezăsuind că ele> vor avea putere necurmată și vor dăinui neclintit, dacă și moștenitorii

¹⁾ Kisvárd, orașel în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ²⁾ Öszöd, sat în comit. Zemplén (R. P. Ungară). ³⁾ Tolmach, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁴⁾ *prece subiectiva*. ⁵⁾ În text *cognoscentis* în loc de *cognoscentes*. ⁶⁾ *praescriptas gratiarum concessionones*.

lui, de bună voie și după putința lor, drept dovadă a curatelor lor simțăminte, vor stărui tari și neclintii în statornicia credinței curate datorate nouă și coroanei noastre.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestei întăriri, am dat scrisoarea de față întărită cu puterea peceții noastre regale duble și adevărate.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute două zeci și șapte, în a cincea zi înainte de calendele lui Mai, în anul domniei noastre tot al douăzeci și șaptelea, venerabilii întru Hristos părinți și domni: Boleslav arhiepiscopul de Strigoniu și fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocca și cancelar al curții noastre, episcopii: Ioan al bisericii de Nitra, Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe de Sirmiu, Ladislau de Pécs, Ivanca de Oradea, Laurențiu de Vaț, fratele Petru al Bosniei, Andrei al Transilvaniei, Henric de Vesprim și cancelarul curții doamnei regine și Chanadin de Agria, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții baroni: Filip palatinul, comite de Zips și de Wywar, Dumitru marele nostru vistier, comite de Bač și de Trenčin, comitele Alexandru judele curții noastre, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mykch banul întregii Slavonii, comite de Somogy și de Saros, Pavel banul de Mačva, comite de Sirmiu, de Vukovo și de Bodrog, Dionisie marele nostru stolnic, Ștefan marele nostru comis, Pousa comitele de Brașov, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 410-111.

441

1327 Mai 1, <Agria, R. P. Ungară>.

Capitulul din Agria raportează palatinului Filip că cercetând pricina dintre Beke, fiul lui Toma și Dominic, fiul lui Nicolae, a aflat că acesta, silit de cel din tîi, s'a îndatorat înaintea capitlului din Oradea să-i vîndă mcșia sa Hene (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Bánffy, I, p. 57-58.

442

1327 Mai 10, <Alba-Iulia>

<Noi> capitlul bisericii Transilvaniei, <etc.> voim să ajungă la cuncștința tuturor, <etc.> prin cuprinsul celor de față, că, venind în fața noastră Alexie, zis cel roșu ¹⁾ și Dionisie, fiii lui Ioan de Băla ²⁾, pe de o parte, iar pe de altă parte

¹⁾ *Elek dictou rufo.* ²⁾ *Bala*, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară).

Iwanka, fiul aceluiași Ioan, fratele lor din același <loc>, Alexie cel roșu și Dionisie au mărturisit prin viu graiu că au vândut numitului Iwanka, fratelui lor, întreaga lor parte de pământ, ce le vine lor, din acea moșie Băla, cu toate folosițele ei și cu partea iobagilor lor¹⁾, aflători în acel sat Băla pentru cincizeci, de mărci de dinari banali ungurești²⁾ luate și primite <etc.>, după cum re-au mărturisit ei, în întregime, de către Alexie cel roșu și Dionisie, dela Iwanka, fratele lor, cu această arătare, că oricând ar ajunge, cu vremea, acel Alexie cel roșu și Dionisie într'o stare mai fericită și mai înfloritoare și ar putea să-și răscumpere suszisa lor parte de pământ din moșia Băla, vândută și trecută în stăpânirea numitului Iwanka, fratele lor, dimpreună cu partea iobagilor, pentru aceste cincizeci de mărci Iwanka, fratele lor, va fi dator a da îndărăt și a înapoia lui Alexie cel roșu și lui Dionisie, frații săi, în schimbul acelor cincizeci de mărci, partea lor de pământ din moșia Băla, împreună cu partea iobagilor.

Dat în a treia zi după a cincisprezecea zi dela <șărbătoarea> fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, Nicolae fiind preopozit, Santor cantor, Toma custode și Solomon arhidiaconul de Hunedoara, fiind decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Anjou, II, p. 279—280.

443

1327 Mai 17, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căror se cuvine, că deși după cum cere vechiul obicei al regatului nostru, păstrat până acum cu tărie, pământurile sau moșiile³⁾, atât cele ale bisericilor, cât și ale oricăror nobili ai regatului nostru, în cuprinsul cărora s'ar găsi mine de aur și argint, ar fi trebuit să treacă, în urma unui schimb cumpănit, în mâinile regelui, totuși, după cum se cuvine înălțimii regești de a privi cu mare grijă la foloasele sale și ale locuitorilor țării, și dându-ne seama că de spaima unei atari luări a pământurilor și moșiilor marea comoară a regatului rânduie de domnul spre folosul și câștigul omului s'ar ascunde în adâncul pământului de către locuitorii țării și că ei nu ar scoate-o la iveală dacă nu s'ar veni cu un leac potrivit în această privință; <de aceea> cu sfatul obștesc și cu grijă chibzuit al prelaților și baronilor regatului nostru am hotărât cu milostivire să statornicim pe veci că dacă s'ar afla mine de aur sau de argint pe pământurile și moșiile oricăror, fie ei prelați, biserici ale mănăstirilor sau de mir, ori nobili, numai spre a nu mai tăgădui aceștia că sunt <mine> spre a nu refuza să le sape, să se bucure și să se folosească în veci de stăpânirea neclintită a pământurilor lor în care s'ar găsi mine de aur și de argint.

¹⁾ cum portione mancipiorum suorum ²⁾ marcis denariorum banalium hungaricallium.

³⁾ praedia.

Ba chiar să aibă pe veci <dreptul> de a lua pe de-aîntregul a treia parte a veniturilor regești din minele de aur și argint găsite pe pământurile lor după datina obișnuită a veniturilor minelor¹⁾. Această milostivă orânduire făcută de noi pentru toți locuitorii noștri în deobște, am pus să fie dată prin tăria scrisorii de față magiștrilor Kokos, Ioan și Ricolf, fiii lui Ricolf, credincioșii noștri, care ne-au rugat îndeosebi să le-o dăm.

Dat la Vișegrad²⁾, în duminica dinaintea sărbătorii înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute douăzeci și șapte. Când această <scrisoare> ne va fi adusă înapoi, vom pune să fie întocmită în formă de privilegiu al nostru.

Textul lat. la Fejér, VIII. 3, p. 198—199.

444

1327 Mai 21, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol <etc.>, regele <etc.> către capitlul bisericii din Buda Veche <etc.>.

Deoarece noi, cântărind slujbele vrednice de laudă ale credinței măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul răposatului magistru Farcaș i-am dat toate moșiile³⁾ și cetatea numită Hullouku⁴⁾ ale lui Mihail, Mikus și Petru, fiii lui Petru, fiul lui Ilie, necredincioși învederați față de noi, împreună cu o cetate numită Ztrahura⁵⁾ din comitatul Nógrád, precum și celelalte <moșii> oriunde s'ar afla ele în regatul <nostru>, prin <scrisoarea> de față, poruncim și dăm în sarcină credinței voastre, ca să trimiteți omul vostru vrednic de crezare spre mărturie, în fața căruia omul nostru Nicolae de Golsa⁶⁾ sau Petru de Bezerend⁷⁾ în lipsa celui dîntâi venind la pomenitele cetăți și la locul pomenitelor moșii ale suszișilor necredincioși față de noi, aflătoare în zisul comitat Nógrád sau în alte locuri, să-l pună pe pomenitul voevod Toma în stăpânirea lor, spre a le stăpâni pe veci.

Dat la Vișegrad, în ziua înălțării domnului, în anul aceluiași o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. la Anjou, II, p. 285.

445

1327 Mai 21, <Vișegrad, R. P. Ungară>.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, precum și moștenitorilor săi, moșiile Gunges, Bene și altele din comit. Hevesujvár (R. P. Ungară), luate dela fiii lui Ioan, fiul lui Chabanka,

¹⁾ *montanorum*. ²⁾ *in Alto Castro*, azi sat în R. P. Ungară. ³⁾ *possessiones*. ⁴⁾ *Hollókő*, sat în comit. Nógrád (R. P. Ungară). ⁵⁾ *Sztrahora*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Golsa*, sat în comit. Nógrád (R. Cehoslovacă). ⁷⁾ *Bezeréd*, sat în comit. Zala (R. P. Ungară).

necredincioși față de rege». «Ținând seamă de curăția neîntinată a credinței și a supunerii pe care a arătat-o statornic față de majestatea noastră, și față de sfânta coroană măritul bărbat Toma, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul răposatului magistru Farcaș, iubitul și credinciosul nostru, aducându-ne aminte și de strădaniile neîncetate și de povara cheltuielilor ce s'a dovedit a le fi purtat spre cinstea înălțimii noastre, precum și de preaplăcutele și nemăsuratele slujbe, <atât de bine> primite <de noi>, despre care știm că dânsul ni le-a făcut în chip vrednic de laudă, nouă și țării noastre, din timpul tinereții sale în felurite războaie¹⁾ și în treburi foarte însemnate²⁾ și de neapărată trebuință, vărsându-și sângele spre înălțarea cărmuirii și spre statornicirea din nou a slavei noastre, spre propășirea treburilor obștești³⁾ și spre reaşezarea păcii în regatul nostru; slujbe pe care vedem că ni le face și acum, precum credem cu tărie că ni le va face și în viitor; dorind noi să-i arătăm bunăvoința și să-i hărăzim deplina noastră milostivire spre a-l răsplăti întrucâtva pentru slujbele sale, deși socotim că e prea puțin și ni se pare că e neînsemnat ceea ce facem pentru dânsul acum, față de cele ce avem de gând să-i facem în viitor, totuși ca să încuviințăm câtuși de puțin dorințele sale, am dăruit . . . cu sfatul și cu învoirea prelaților și baronilor noștri . . .» <moșiile amintite. În lista demnitarilor între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, I, p. 280—284.

446

1327 Mai 24, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Buda Veche să trimită un om de mărturie la hotărnicirea unor moșii din comitatul Nógrád (R. P. Ungară), dăruite lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 204—205.

447

1327 Mai 26, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei poruncește capitlului din Kő (Jugoslavia) să trimită un om de mărturie la punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, în stăpânirea moșiei Nyék din comit Sirmiu (Jugoslavia)⁴⁾.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 286.

Transumpt în raportul capitlului din Kő, din 19 August 1327.

¹⁾ *expeditionibus.* ²⁾ *agendis plurimum opportunis.* ³⁾ *reipublice.* ⁴⁾ Regele la aceeași dată dă un ordin aceluiși capitlu să-l pună pe numitul voevod în stăpânirea moșiei Thaman din comit. Bač. (Jugoslavia); cf. Anjou, ibidem.

1327 Mai 28, Avignon.

Ioan episcopul, robul robilor lui Dumnezeu, iubitului fiu . . . prepozitului bisericii Sibiului din dieceza Transilvaniei, mântuire și binecuvântare apostolică.

A ajuns la auzul nostru că iubiții fii <din> capitlul bisericii Transilvaniei, cât și înaintașii lor, au dat unor fețe bisericești și unor mireni, unora dintre ei pe viață, altora pentru un răstimp nu mic, iar altora pe veci, în arendă¹⁾ sau cu o plată de fiecare an, dijmele, pământurile, casele, viile, livezile, satele, pășunile, veniturile, morile, dumbrăvile, meșiile²⁾, drepturile, jurisdicțiile și alte bunuri ale numitei biserici, dând în această privință scrisori, întocmind cu privire la aceasta acte publice, făcând jurăminte, încheind acte de renunțare, și statornicind pedepse <împotriva celor ce ar călca hotărârea lor> spre marea pagubă a pomenitei biserici. Se spune că unii dintre ei au primit, cu privire la cele de mai sus, scrisoare de întărire în chip de poruncă³⁾ dela scaunul apostolic. Pentrucă însă e de datoria noastră⁴⁾ să căutăm un leac potrivit pentru această stare de lucruri⁵⁾, poruncim prin această scrisoare apostolică chibzuinței tale ca fără a ține seama de suspomenitele scrisori, acte și jurăminte, renunțări, pedepse și întăriri să te îngrijești a întoarce în chip legiuit, în dreptul și stăpânirea⁶⁾ numitei biserici, acele bunuri ale sale ce vei afla că au fost astfel înstrăinate și risipite pe nedrept; iar pe cei ce se împotrivesc să-i frânezi prin pedepse bisericești, fără drept de apel, iar pe martorii ce vor fi arătați <pentru a face mărturie>, să-i silești tot prin pedepse asemănătoare fără drept de apel, a mărturisi adevărul, dacă vor căuta, din părtinire, ură sau teamă, să se dea înlături.

Dat la Avignon, în a cincea zi înainte de calendele lui Iunie, în al unsprezecelea al păstoriei noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 411—412.

1327 Mai 29.

<Carol Robert regele Ungariei înobilează pe Gheorghe, fiul lui Lipthow și pe frații săi, iobagi ai cetății Hunt (R. P. C. hosllovacă). În lista denmtarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 215—217.

¹⁾ ad firma . ²⁾ possessiones. ³⁾ in forma commissionis. ⁴⁾ nostri interest. ⁵⁾ super hoc. ⁶⁾ ad ius et proprietatem.

1327 Mai 31, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei credincioșilor săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei mântuire și milostivire.

Poruncim cu tărie credinței voastre prin <scrisoarea> de față, ca îndată ce veți vedea această <scrisoare>, să trimiteți un om de al vostru, vrednic de crezare, spre mărturie, în fața căruia omul nostru Iwarka din Tolda¹⁾ sau Barnaba din același loc, adunând pe megieși și vecini, să hotărnicască în vechile hotare între care le-a stăpânit pe vremuri Ehelleus, fiul lui Moise²⁾, după împărțeala făcută de fratele său, meșiile magistrului Toma, fiul lui Dionisie, numite: Faldioara³⁾, Cătina⁴⁾ și Tagu⁵⁾ aflătoare în comitatele Cluj și Dobâca, într'un singur hotar și să le lase magistrului Toma spre a le stăpâni pe veci și în pace, dacă nu se va împotrivi nimeni. Iar dacă vor fi împotriviți, să-i cheme în fața noastră la un soroc potrivit spre a sta față cu pomenitul magistrul Toma. Și după acestea să ne dați seama în scris întocmai, despre ziua chemării <la judecată>, împreună cu numele celor chemați și sorocul statornicit precum și felul în care s'au petrecut lucrurile.

Dat la Vișegrad⁶⁾, la sărbătoarea rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

<Pe verso:> Scrisoare de hotărnicire către credincioșii săi din capitlul bisericii de Alba Transilvaniei pentru Toma, fiul lui Dionisie.

Textul lat. la Bánffy, I, p. 59-60.

1327 Iunie 4

Noi, comitele Alexandru judele curții prealuminatului principe domnul Carol, rege al Ungariei, prin cuprinsul celor de față facem cunoscut tuturor căroră se cuvine, că în anul intrupării domnului o mie trei sute douăzeci, când G.igore, fiul lui Petru de Geoagiu⁷⁾, omul regelui nostru, de față cu martorul cinstitului capitlu al bisericii Transilvaniei, păzind chipul legiuit de chemare la judecată, a chemat anume înaintea majestății sale regele pe Secuui din Kyzd⁸⁾ așzați lângă Arieș⁹⁾, împotriva cinstitului capitlu al bisericii de Strigoniu, <atunci> din porunca regelui, pricina acestor părți potrivit cuprinsului scrisorii măritului bărbat magistrul Lambert, judele curții regești, înaintașul nostru de bună pomenire, a fost amânată până în ziua a opta după venirea regelui nostru în părțile Transilvaniei. la Alba. Iar apoi, când stăpânul nostru regele a sosit <aci>, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și patru pentru a potoli și a nimici răzvrătirea și încercările în-

¹⁾ *Toldaly*, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară). ²⁾ *Moys*. ³⁾ *Feulduar*, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj) ⁴⁾ *Kathana*, sat tot acolo. ⁵⁾ *Cheeg*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Alto Lapide*, sat aproape de Budapesta (R. P. Ungară). ⁷⁾ *Gyogh*, sat în raionul Orăștie (reg. Hunedoara). ⁸⁾ Scaun săcuesc, azi în reg. Aut. Maghiară. ⁹⁾ *aranas*.

drăznețe ale unora, care lepădând jugul ascultării datorate¹⁾ au căutat în chip rușinos să se ridice cu îndrăzneala necredinței lor împotriva stăpânului lor firesc, și pomenitul magistru Lambert sfârșindu-și cu bine firul²⁾ vieții sale, tot în părțile Transilvaniei, <regele>, precum se arată mai pe larg în scrisoarea regelui, stăpânul nostru, a încredințat <acea pricină> nobilului și măritului bărbat, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu spre a o judeca, iar acci Secui, la sorocul hotărât amânduror părților, au fost chemați în părțile Transilvaniei, în fața pomenitului voevod, la sorocul legiuit, precum am văzut mai pe larg în scrisoarea sa, păzindu-se chipul cuvenit de chemare. În sfârșit regele, stăpânul nostru, luând din nou anume în fața sa pricina dintre <cele două> părți, prin învoiala părților a amânat-o până la octavele apropiate atunci ale sărbătorii fericitului nuceinic Gheorghe³⁾. Dar sosind octavele <sărbătorii> fericitului Gheorghe, din voința împuterniciților legiuiți ai acelor părți <pricina> a fost amânată la octavele sărbătorii fericitului Gheorghe din anul al treilea⁴⁾ spre a se da părților hotărârea și încheierea din urmă fără vreo altă amânare.

Așa dar, sosind pomenitele octave⁵⁾ din anul al treilea, adică din anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, venind și înfățișându-se înaintea noastră din osebita îngăduință a regelui precum și înaintea unor prelați, baroni și nobili ai regatului trimiși la aceasta anume din însărcinarea regelui, chibzuiții bărbați prepozitul Teofil, magistrul Ioan arhidiaconul de Hont⁶⁾, împuterniciții pomenitului cap. i. lu, pentru capitlul sfintei biserici de Strigoniu pe de o parte, precum și Iacob cel roșu⁷⁾ și Petru, fiul lui Iacob, de asemenea împuterniciți ai pomeniților Secui, pentru Secuii din Kyzd cu scrisori de judecată⁸⁾ ale acelor Secui, pe de altă parte, pomenitul prepozit și arhidiaconul Ioan în locul și în numele capitlului bisericii de Strigoniu ne-au înfățișat și ne-au înaintat niște privilegii sau acte ale ilustrului principe Ladislau răposatul rege al Ungariei, de vestită pomenire, prin care se întăreau scrisorile privilegiale din anul întrupării domnului o mie două sute nouăsprezece ale prea luminatului principe, regele Andrei, de fericită pomenire, care a cârmuit odinioară în chip fericit treburile regatului Ungariei. Din aceste <scrisori> se vede lămurit că pomenitul rege Andrei, pentru osebitele fapte de credință ale domnului Ioan, fostul arhiepiscop al bisericii de Strigoniu și ale capitlului ei, a dat canonicilor din acel capitlu, un pământ numit Vințul de Sus⁹⁾ din părțile Transilvaniei în anumite hotare și margini cu folosințele sale și celelalte ce țin de el, precum se arată lămurit acolo¹⁰⁾, spre a-l stăpâni pe veci și că Neuke, pe atunci voevod al Transilvaniei, adunând din porunca maiestății sale pe toți acei care se cuvenea să fie de față, nestând nimeni împotriva, i-a pus în stăpânirea aceluși pământ și a folosințelor sale, între <acele> hotare și margini

¹⁾ *inigo debiti obsequii.* ²⁾ *stadium.* ³⁾ 1 Mai 1324. ⁴⁾ *tertie revolutionis annualis.* ⁵⁾ 1 Mai 1327. ⁶⁾ Hunt, comit. în R. Cehoslovacă. ⁷⁾ *Iacobo Rufo.* ⁸⁾ *causalibus litteris.* ⁹⁾ *Oro-naswyeh*, azi Unirea, sat în raionul Aiud (reg. Cluj). ¹⁰⁾ Adică în scrisoarea. regelui Andrei.

precum se arată cât mai lămurit <în pomenita scrisoare>, despărțindu-l de alte pământuri ale celorlalți.

Impotriva acestora, pomeniții Iacob și Petru în numele lor și al acelor Secui ne-au înfățișat, cuprinsul sau copia ¹⁾ unei scrisori privilegiale a regelui Andrei, prin care se întăreau niște acte privilegiale ale susnumitului rege Ladislau, date în anul domnului o mie două sute nouăzeci și unu, în care am văzut că se arată că pomenitul rege Andrei a dat acelor Secui, pentru multele fapte de credință și pentru vrednicia slujbelor lor, precum se cuprinde acolo mai pe larg, printre alte pământuri și pământul Vințul de Sus²⁾, spre a-l ține și a-l stăpâni pe veci³⁾, fără a păgubi totuși dreptul altora precum se arată acolo. Dar <faptul> că un om al regelui ar fi pus pe pomeniții Secui în stăpânirea aceluia pământ păzind calea legii și că regele Andrei, luând acel pământ dela pomenitul capitlu din Strigoniu l-ar fi dat acelor Secui, nu se află <amintit> în scrisoarea lor. De aceea noi, împreună cu vrednicii de cinstire părinți fratele Ladislau, din mila lui Dumnezeu și a <scaunului> apostolic, arhiepiscop de Caloccea și cancelar al curții regești, Nicolae episcopul bisericii de Győr și Andrei episcopul bisericii Transilvaniei și de asemenea cu cinstiții bărbați magistrul Andrei, vicecancelarul curții regești din Alba, cu Ioan prepozitul bisericii de Vesprim, Nicolae prepozitul bisericii Transilvaniei, Andrei prepozitul bisericii de Buda și Ștefan prepozit al bisericii de Pécs, apoi cu aleșii bărbați magistrul Filip, palatinul comite de Zips și de Ujvár și judele Cumanilor, Dumitru marele vistier al regelui nostru, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc și de Sibiu, Mykch banul întregii Slavonii, magistrul Simion comitele Secuilor și împreună cu alți nobili ai regatului, care ar fi putut fi atunci de față, cercetând din porunca regească cu cea mai mare grijă și judecată, cuprinsurile acelor privilegii care, precum s'a amintit mai înainte, au fost întocmite și date împotriva lor în diferite timpuri, asemănând și căutând puterea unui act cu tăria celuilalt, după chibzuite consfătuiri de mai multe zile și <după> ce cu toată grija am tras din cele de mai sus <cuvenitele> încheieri, am aflat că actele privilegiale ale pomenitului capitlu din Strigoniu au fost date mai înainte în vremea mai de mult și întrucât numitele privilegii au fost consfințite și întărite de către răposatii⁴⁾ regi anume Bela și Ladislau, precum am văzut că se arată mai pe deplin în scrisoarea de întărire a pomenitului rege Ladislau, și că pomeniții canonici sau capitlu au fost puși în stăpânirea aceluia pământ de către omul regelui, în chip legiuit, în hotare anumite, înscrise în acel privilegiu al lor, după cum s'a spus mai sus, apoi, întrucât privilegiile pomenitului rege Andrei, înfățișate în numele acelor Secui s'au arătat a fi fost întocmite mai târziu într'o vreme mai apropiată <de noi> și întrucât pomeniții Secui nu au fost puși în stăpânirea aceluia pământ în chip legiuit de către omul regelui și întrucât le fusese dăruit de către regele Andrei fără vătămarea dreptului altora ;

¹⁾ *formam seu transcriptum*. Pentru *forma epistolarum* = *tenor, serie*. ²⁾ *Felwynch, Fulwynch*, azi Unirea. ³⁾ *perempniter*. ⁴⁾ *divos*.

apoi pentru faptul că pomeniții Secui nu au dat la iveală într'un timp atât de lung privilegiul lor, ci l-au ținut întotdeauna ascuns, și mai ales pentru că dania făcută mai înainte și mai de mult numiților canonici de către suspomenitul rege Andrei nu a fost retrasă de către regele Andrei care a urmat mai de curând, printr'o scrisoare a sa, în care să fi adus vreun temei puternic, și nici nu le-a dat în vreun fel acel pământ și întrucât nici pomenita scrisoare a regelui Ladislau nu pomenea nimic pe seama Secuilor despre moșia <Vințul de Sus>¹⁾; de asemenea întrucât regele Ladislau a stricat, a zădărnicit și a nimicit dobândirea de către oricine a pomenitei moșii Vințul de Sus, <de aceea> noi hotărînd că judecata trebuie să dea pomeniților canonici ai capitolului din Strigoniu pământul său moșia Vințul de Sus în hotarele, marginile și semnele ei și cu folosințele sale de orice fel și toate cele ce țin de ea precum și cu . . .¹⁾ cum se arată mai pe larg în scrisoarea privilegială a celui capitolu, am dat-o prin judecată, am încuviințat-o și am orânduit-o prin hotărîrea <noastră> acelor canonici, în chipul pomenit, și am poruncit <totodată> ca prin omul nostru anume <ales> cu numele Mark . . .¹⁾ să fie puși în stăpânirea <moșiei> ce li s'a dat, spre a o stăpâni, a o ține și avea pe veci, în chip nestrămutat, silindu-i pe pomeniții Secui, atât pe fiecare în parte, cât și întreaga lor obște la un loc, la tăcere veșnică în privința moșiei Vințul de Sus. Dacă însă pomeniții Secui au sau au avut și alte scrisori privilegiale cu privire la pământul Vințul de Sus și ascunzându-le nu au voit să le arate, în măsura în care ele privesc numitul pământ Vințul de Sus le osândim, le zădărnim și le nimicim prin scrisoarea aceasta.

Spre mărturia și veșnica amintire a acestei adjudecări a noastre și spre mai marea dovadă a dreptății capitolului din Strigoniu, am pus să se întocmească și să se dea pomenitului capitolu scrisoarea noastră privilegială întărită prin punerea peceții noastre adevărate precum și a peceților atârinate a câtorva altora dintre cei mai sus pomeniți care din porunca regelui au judecat împreună cu noi această pricină.

Dat joi înainte de octavele rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. în Székely okl, VIII, p. 9—14.

452

1327 Iunie 4, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează lui Carol Robert, regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiilor Olpugh, Felpugh și Vynerges (comit. Nógrád, R. P. Ungară), date lui Toma, voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 294—296.

¹⁾ Lacună în textul latin publicat.

453

1327 Iunie 4, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii din comit. Nógrád (R. P. Ungară).

• Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 290-294.

454

1327 Iunie 4, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea unor moșii și cetăți din comit. Nógrád (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 286-290.

455

1327 Iunie 5, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează lui Carol Robert regele Ungariei despre hotărnicirea moșiilor Vrbou și Ztraas din comit. Nógrád (R. P. Ungară), dăruite de rege lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 204-208.

Transumpt în actul lui Carol Robert din 8 Septembrie 1327.

456

1327 Iunie 5, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează lui Carol Robert regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiilor Ztrigua, Rarous și Harkyan din comit. Nógrád (R. P. Ungară), date lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 296-299.

457

1327 Iunie 6, <Buda>.

Capitulul din Buda raportează lui Carol Robert regele Ungariei, despre hotărnicirea moșiilor Kwacky și Keeth Wossyan din comit. Nógrád

(R. P. Ungară), date lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 299—303.

458

1327 Iunie 16, Mintiu (Satu Mare).

Noi, magistrul Pavel, vicar general în <ținutul> de dincolo de Meseș al venerabilului întru Hristos părinte domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei și arhidiacon de Ugocea prin aceste rânduri facem cunoscut tuturor, că doamna Elisabeta soția comitelui Iacob zis Gordaa și fiica lui Nicolae zis Thatar, venind însăși înaintea noastră, fiind cu mintea sănătoasă ne-a mărturisit prin viu graiu, de bună voie, că a lăsat prin bună învoială zestrea sa și darurile de nuntă lui Ioan și Nicolae, născuți din <căsătoria> cu pomenitul comite Iacob. Pe de altă parte Dionisie și Mihail, fiii doamnei Elisabeta, născuți din întâia sa căsătorie, venind de asemenea înaintea noastră au mărturisit prin viu graiu că pentru pomenitele daruri de nuntă și pentru zestrea doamnei Elisabeta, susnumita lor mamă, au dat pe veci pomeniților Ioan și Nicolae, fiii lui Iacob, din partea lor dintr'o moșie numită Syma¹), care le revenise lor, a patra parte și anume aceea care <se întinde> dela partea de moșie a tatălui lor până la o vale ce se află lângă casa lui Avram, vecină cu satul G ch²).

Ba încă au hotărât ca din toate folosințele părților lor, pe care le au în pomenita moșie Syma, a patra parte să treacă în întregime și pe veci, în temeiul <scrisorii> de față, asupra pomeniților fii ai susnumitului Iacob, cu condiția că dacă Dionisie și Mihail, fiii pomenitului Desideriu³), împreună cu alte rudeni ale lor ce țin de ei în linia înrudirii de sânge, în curgerea vremii vor face vreo împărțire în ce privește părțile lor ce se află în altă parte, atunci vor fi datori să dea de asemenea lui Ioan și Nicolae fiii pomenitului Iacob, o parte tot atât de mare după cum erau datori să dea din cea dintâi, precum fiii lui Desideriu s'au legat deopotrivă înaintea noastră.

Spre pomenirea acestui lucru am hotărât să punem la scrisoarea de față pecetea noastră.

Dat la Mintiu⁴), marți după a cincisprezecea zi dela sărbătoarea rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. la Zichy, I, p. 304—305.

459

1327 Iunie 22

<Carol Robert regele Ungariei cedează fraților Kokos, Ioan și Rikolf, fiii lui Rikolf, precum și fraților Ioan și Petru, fiii lui Andrei, fiul lui Palyan, drepturile

¹) Azi Csengersima, sat în comit. Szatnár (R. P. Ungară). ²) Azi Kisgéc și Nagyéc, sate tot acolo. ³) Desev. ⁴) Nempey, azi cartier al orașului Satu Mare.

regale din exploatarea de aur, argint sau alte metale, de pe moșiile lor. De asemenea supune pe toți iobagii acestora jurisdicției lor, în toate pricinile. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Dumitru marele vistier, comite de Bač și de Trenčîn și castelan de Cheresig¹⁾, Toma voievodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 305—307.

460

1327 Iulie 1, Avignon.

Ioan episcopul etc. iubiților fii . . . priorului provincial și tuturor fraților ordinului predicatorilor rânduiți în regatul Ungariei și în provincia Slavoniei, mântuire etc.

Am primit plângerea iubitului fiu Fabian, din ordinul minoriților, trimis anume în temeiul puterii apostolice ca inchiuzitor împotriva stricăciunii eretice în provincia Slavoniei și în principatul Bosniei, <plângere> în care se arată că, deși înaintașii noștri, <mai întâi> papa Nicolae al IV-lea de fericită pomenire a găsit cu cale să încredințeze fraților din numitul ordin al minoriților, anume prin scrisoarea sa, slujba de inchiuzitor împotriva stricăciunii eretice din numitul principat al Bosniei, după cum se arată mai pe larg în scrisoarea pomenită, și apoi papa Bonifaciu al VIII-lea de cucernică pomenire, prin scrisoarea sa anume, a încredințat iubitului fiu . . . ministrului²⁾ provincial al zisului ordin al minoriților purtarea de grijă a provinciei Slavoniei și i-a poruncit să aleagă, după sfatul unora din frații acelui ordin, pe doi din frații despomenitului ordin al minoriților de sub ocârmuirea sa, <frați> potriviți pentru a aduce la îndeplinire atare însărcinare³⁾ și care să fie datori a îndeplini slujba de inchiuzitori ai pomenitei molime în părțile Serbiei, Rasciei, Dalmației, Croației, Bosniei și Istriei și în arhiepiscopiile de Durazzo, Antivari, Ragusa, Spalato și Zara și în diecezele sale din numita provincie a Slavoniei și cu toate că de multă vreme încoace frații numitului ordin al minoriților din pomenita provincie a Slavoniei și-au îndeplinit această slujbă de inchiuzitori în pomenitele ținuturi după chipul ce le-a fost îngăduit lor de către scaunul apostolic, și nimeni altul din altă tagmă călugărească⁴⁾ n'a obișnuit până acum să îndeplinească în acele părți această slujbă de inchiuzitor, totuși iubitul fiu Matei de Zagreb, din ordinul fraților predicatori, nepomenind nimic despre susnumitele scrisori sau privilegii de acest fel date pomeniților frați din ordinul minoriților de către susnumitul scaun, cu privire la slujba de inchiuzitor, prin înlăturarea acestui adevăr a dobândit dela noi o scrisoare către tine fiule prior, prin care găseam cu cale să te însărcinăm să alegi câțiva frați din numitul ordin al predicatorilor, care să poată îndeplini și să îndeplinească în regatul Ungariei slujba de inchiuzitori

¹⁾ *Kereszeg*, cetate dispărută și sat în raionul Oradea. ²⁾ *ministro*. ³⁾ Adică: slujba de inchiuzitor. ⁴⁾ *religionis*.

ai pomenitei stricăciuni <eretice> și care să fie în stare a propovădui și să propovăduiască crucea în pomenitul regat al Ungariei împotriva tuturor Transilvănenilor, Bosniecilor și Slovenilor, care ar fieretici. Pe lângă aceasta, printr'alte scrisori ale noastre către prea iubitul nostru fiu întru Hristos Carol, ilustrul rege al Ungariei, și vrednicii de cinste frați ai noștri: arhiepiscopul de Strigoniu <Boleslav> și cel de Calceea <Ladislaw> cât și sufraganii lor, și alți prelați din regatul Ungariei, cât și comitele Solomon de Brașov și alți nobili din Ungaria și Slavonia, am poruncit să vină, cu sfatul și cu sprijinul lor, în ajutorul numiților inchișitori din ordinul fraților predicatori.

Așa dar, deoarece nu a fost și nici nu este în gândul nostru să încredințăm sus-pomeniților frați din ordinul predicatorilor slujba de inchișitori ai numitei molime în acele părți — slujbă încredințată de demult numiților frați din ordinul minoriților — sau să știrbim cu ceva prin scrisoarea noastră din slujba de inchișitori dată fraților din ordinul minoriților în suszisele provincii sau ținuturi, pentru ca nu cumva, sub cuvântul numitei noastre scrisori, să poată — doamne ferește — fi stânjenită numita slujbă: te oprim pe tine și pe frații ordinului vostru pe toți și pe fiecare în parte de a îndeplini slujba de inchișitori în pomenitele provincii sau ținuturi, care sunt arătate anume în numitele privilegii sau scrisori apostolice hărăzite pomeniților frați minoriți, punându-vă cu strășnicie opreliște, în temciul <scrisorii> de față, să nu cutezați a vă amesteca, în suszisa slujbă, în provincia sau ținuturile suszise arătate în scrisorile sau privilegiile hărăzite numiților frați minoriți; ba chiar în ce privește provinciile și ținuturile pomenite, retragem nimicim, zădărnim și hotărîm lipsită de orice tărie scrisoarea noastră îndreptată către tine, suszise prior, sau către oricare alții cu privire la numita slujbă.

Dat la Avignon, la calendele lui Iulie, în al unsprezecelea an <al păstoriei noastre>.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 412—413; Hurmuzaki-Densusianu, I, 1, p. 604—605.

461

1327 Iulie 1, <Avignon>.

Papa Ioan al XXII-lea cere lui Carol Robert regele Ungariei să nu dea urmare scrisorilor papale date prin inducere în eroare dominicanului Matei de Zagreb, ci să păstreze mai departe pe minoriți în slujba de inchișitori împotriva ereticilor din Ungaria, Bosnia și Slavonia¹.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 515—516; Hurmuzaki-Densusianu, I, 1, p. 605—607.

¹) Act având cuprins asemănător cu cel adresat de papa, la aceeași dată, priorului provincial al dominicanilor din Ungaria.

1327 Iulie 1, <Avignou>.

Papa Ioan al XXII-lea poruncește arhiepiscopilor <Boleslav> de Strigoniu și <Ladislau> de Calocca și altor prelați să nu dea urmare scrisorilor papale date prin inducere în eroare dominicanului Matei de Zagreb, ci să păstreze mai departe pe minorii în slujba de inchizitori împotriva ereticilor din Ungaria, Bosnia și Slavonia¹).

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 516—517; Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 607—608.

1327 Iulie 30, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei facem cunoscut că înfățișându-se înaintea noastră chibzuiții bărbați Teofil, prepozitul sfintei biserici de Strigoniu și magistrul Grigore canonicul aceleiași biserici în locul și în numele lor și al întregului capitlu, ni s'au plâns, că în ajunul Rusaliilor de curând trecute, când măritul bărbat comitele Alexandru judele curții regelui Ungariei, ținând judecată împreună cu prelații mai mari și mai mici, cu baronii și cu nobilii regatului, care se aflau atunci de față la curtea regească, a dat prin hotărîre judecătorească pomenitului capitlu moșia Vințul de Sus²), cuprinsă între vechile margini și semne de hotar împreună cu cele ce țin de ea, precum se arată în privilegiile numitului capitlu, <moșie> pe care Secuii din Kyzd cotropind-o o țineau în stăpânire, el a dat pentru aceasta capitlului o hotărîre nestrămutată³), silind pe nuniiții Secui la tăcere veșnică⁴).

Dar pomeniții Secui nesocotind judecata regească și legea regatului, ba disprețuindu-le chiar, din ziua când s'a dat hotărîrea cu privire la aceasta au cerut în mai multe rânduri, cu silă și cu îndrăsneală, dela oamenii⁵) aceluia capitlu ce locuesc pe moșia Vințul de Sus, o sută cincizeci de mărci spre marea pagubă și pierdere a bisericii de Strigoniu, așa cum am putut afla în chip neîndoielnic dela credincioșii de rând ai lui Hristos⁶) și dela acei oameni. El i-a silit chiar în fața noastră pe suszișii Secui să-și ia mâinile lor de pe moșia pomenită și de pe oamenii care locuesc pe această moșie și să nu mai aibă de aci înainte — așa cum cu silnicie au avut până acum — nici dreptul de a judeca sau cel de a strânge pentru ei unele foloase și venituri, plăți și dări⁷) și să înceteze cu totul de a-i mai prigoni pe aceia.

¹) Cuprins asemănător cu actul aceluiași papă din aceeași zi către priorul dominicanilor din Ungaria. ²) În text: *Felvincz, Felvynch*, azi Unirea, sat în raionul Aiud (reg. Cluj). ³) *sententiam diffinitivam*. ⁴) *perptuum silentium*, în sensul că niciodată nu vor putea da în judecată capitlul. ⁵) *populos*. ⁶) *a communibus Christi fidelibus*. ⁷) *aliquas utilitates et proventus, exactiones, collectas*.

Intru mărturia și amintirea acestei plângeri și opreliști, pentru ca la timpul cuvenit drepturile capitlului să fie păstrate neatinse, la cererea pomenitului prepozit și a magistrului Grigore, le-am dat după dreptate această <scrisoare>.

Dat joi înaintea sărbătorii sf. Petru în lanțuri, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

<Pe verso:> Scrisoare de opreliște pentru capitlu bisericii de Strigoniu împotriva Secuilor din Kyzd, cu privire la strângerea a o sută cincizeci de mărci dela oamenii din Vințul de Sus ai acestui capitlu, precum și despre alte lucruri.

Textul lat. în Székely okl., VIII, p. 14—15

464

1327 August 1.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește din nou mănăstirii Kolos din Slovacia niște moșii din comit. Nitra (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:> Ivanca episcopul de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 231—236.

465

1327 August 2, Turda.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, facem cunoscut că în duminica din a doua zi a octavelor <sărbătorii> sf. apostol Iacob, pe când țineam adunarea noastră obștească la Turda cu toți nobilii și juzii nobililor din părțile Transilvaniei, înfățișându-se înaintea noastră la pomenita adunare cinstiții și chibzuiții bărbați Teofil, zis «Puer»¹⁾, prepozitul sfintei biserici de Strigoniu și magistrul Grigore canonic al aceleiași biserici, au spus și s'au plâns în chipul următor în numele lor și al întregului capitlu din Strigoniu: <și anume> că măritul bărbat, comitele Alexandru judele curții preamăritului principe Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, stăpânul nostru, ținând judecată împreună cu prelații și baronii, între care am fost și noi atunci, precum și cu nobilii regatului care erau atunci de față, a dat la judecată pomenitului capitlu din Strigoniu moșia Vințul de Sus²⁾, împreună cu toate folosințele ei, ca una ce era averea acestuia, pe care Secuții din Kyzd o cotropiseră și o țineau în stăpânire de mai multă vreme. După ce a dat pomenitului capitlu, în legătură cu aceasta, o hotărîre nestrămutată, <regele> a poruncit ca, potrivit obiceiului regatului, numitul capitlu să fie pus în stăpânirea pomenitei <moșii> de către omul regelui nostru numit Mark, de față cu martorul capitlului bisericii Transilvaniei. Dar când omul regelui nostru împreună cu martorul capitlului Transilvaniei și cu pomenitul prepozit și cu magistrul Grigore au voit să între așa cum erau datori pe acea moșie, pomeniții Secui

¹⁾ Copilul. ²⁾ *Felvincs*, azi Unirea, sat în raionul Aiud (reg. Cluj).

din Kyzd, adunându-se în mare mulțime, au oprit cu puterea, împotriva legii și a poruncii regești, pe omul regelui nostru și pe cel al capitlului, ca și pe <numitul> prepozit și pe magistrul Grigore, spunând că, dacă vor să înlătore orice primejdie din calea lor, să se oprească a intra mai departe și să nu mai facă niciun pas. Și stând pe drumul țării¹⁾ cu încăpățănare, mânați de a lor îndrăzneală, ei nu au voit nici să se uite la scrisoarea regelui, nici să audă de porunca lui. De asemenea ei s'au împotrivit cu puterea²⁾ hotărnicirii, punerii <capitlului> în stăpânirea pomenitei moșii și ridicării semnelor de hotar și ponegrind în fața multora și înaintea omului regelui și al capitlului pe comitele Alexandru judele curții regelui nostru, au spus că el ar fi făcut pentru bani o judecată strâmbă. Ba s'au mai plâns pomenitul prepozit și magistrul Grigore că susnumiții Secui, după darea hotărării judecătorești, începând cu ajunul Rusaliilor³⁾, au strâns⁴⁾ o sută cincizeci de mărci dela oamenii care locuiesc pe acea moșie, spre paguba lor, pe lângă alte supărări și nedreptăți pe care nu încetează a le face pomeniților oameni. Plângându-se ei astfel i-au oprit în fața întregii noastre adunări pe acei Secui dela cârmuirea, stăpânirea, turburarea și prigonirea acelor oameni, <cerând ca> să-și ia cu totul mâinile de pe ei și să nu-i mai cheme pe aceștia la vreo altă judecată. Întru mărturia acestei plângeri și opreliști, la cererea pomenitului prepozit și a magistrului Grigore, am pus să se dea după dreptate, scrisoarea noastră.

Dat în ziua și locul mai sus pomenite, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

<Pe verso:> Cu privire la plângerea făcută împotriva Secuilor din Kyzd, pentru prepozitul și capitlul din Strigoniu.

Textul lat. în Székely okl., VIII, p. 16—17.

466

1327 August 19, <Kö, Jugoslavia>.

Capitulul din Kö raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea moșiei Nyék din comit. Sirmiu (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 313—315.

467

1327 August 19, <Kö, Jugoslavia>.

Capitulul din Kö raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea moșiei Thamana din comit. Bač (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 315—316.

¹⁾ in via publica.   ²⁾ manu violenta.   ³⁾ 30 Mai   ⁴⁾ exigissent.

1327 August 27.

<Carol Robert regele Ungariei întărește magistrului Blasiu, fiul lui Nicolae de Fony, dania unei moșii din comit. Sáros (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 227—231.

469

1327 August 30, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește că niște membri ai familiei Bebeck oprese pe Ioan, fiul lui Hernuh, de a înstrăina moșia numită Iilsva, din comit. Gömör (R. Cehoslovacă).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 318.

470

1327 Septembrie 8.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul răposatului Farkas, niște moșii în comit. Nógrád (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 203—211.

471

1327 Septembrie 13, Avignon.

Ioan episcopul, etc. iubitului fiu Ștefan, fiul lui Laurențiu, canonic în Transilvania, mântuire etc.

Se numește din cinste față de Carol regele Ungariei, al cărui capelan este, în cel dintâi beneficiu care va fi liber în biserica Transilvaniei.

Dat la Avignon, la idele lui Septembrie, în al doisprezecelea an.

In același fel iubiților fii .. prepozitul bisericii din Titel, din dieceza Caloccea și .. arhidiaconul de Telegd și .. custodele bisericii Transilvaniei, ca să-l pună în s'ăpânirea <beneficiului>.

Dat ca mai sus.

Textul lat. la Theiner, I, p. 518—519.

1327 Septembrie 22, Sibiu.

Noi, Nicolae decanul de Sibiu, paroh al satului Turnișor¹⁾, prin cuprinsul scrisorii de față facem cunoscut celor cărora se cuvine că întrucât domnul Gotfried²⁾, parohul de Șelimbăr³⁾, a tras în judecată în fața noastră pe parohul de Cislădie⁴⁾, pentru niște dijme depășind dreptele⁵⁾ semne de hotar ale oamenilor din Cislădie⁶⁾, după o îndelungată desbatere între părți, în cele din urmă, domnul Gotfried, ca un om bun, descărcându-și⁷⁾ cugetul său a vorbit astfel:

«Domnul de Cislădie să aleagă una din următoarele două propuneri pe care i le înfățișez: sau să aleagă el paisprezece bărbați dintre poporeni mei⁸⁾ cu al căror jurământ și mărturie să dovedesc că pomenitele dijme sunt ale mele, sau să aleg eu din parohia lui douăzeci de oameni, prin jurământul cărora va dovedi el că pomenitele dijme sunt ale lui.»

«Așa dar, întrucât domnul Ioan parohul de Cislădie, s'a legat să dovedească prin cei douăzeci de oameni pe care îi alesese domnul Gotfried de Șelimbăr în Cislădie că pomenitele dijme sunt ale sale, și cum la sorocul statornicit lui pentru aceasta a înfățișat înaintea noastră la Sibiu, precum se legase, pe cei douăzeci de oameni din Cislădie aleși pe nume de domnul de Șelimbăr, împreună cu alți oameni cinstiți din Cislădie și aceștia apropiindu-se de altar au alergat într'un gând la jurământ în sprijinul pomenitelor dijme, ades numitul domn de Șelimbăr văzând statornicia lor neșovăitoare de a jura — la stăruința acestor oameni cinstiți n'a primit jurământul lor⁹⁾. Așa dar, deoarece atât nouă, cât și confrăților noștri scriși mai jos și anume: domnul Henric parohul de Sibiu, domnul Conrad¹⁰⁾ de Ocna Sibiului¹¹⁾, domnul Ludovic de Roșia <Săsească>¹²⁾, domnul Petru de Daia <Săsească>¹³⁾, domnul Ioan de Cașolț¹⁴⁾ și altor oameni cinstiți, care ședea alături de noi la judecată, ni s'a dovedit cât se poate de limpede că pomenitele dijme sunt ale parohului de Cislădie, noi în temeiul puterii de care ne bucurăm am pus pe susnumitul paroh de Cislădie și pe urmașii lui în stăpânirea pe veci a pomenitelor <dijme> poruncind tăcere veșnică¹⁵⁾ domnului de Șelimbăr și urmașilor săi, ca să nu poată aceștia sau să aibă puțința în viitor de a da în judecată pe susnumitul domn Ioan de Cislădie sau pe urmașii săi pentru pomenitele dijme.

1) *villa Epponis*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). 2) *Gotferdus*. 3) *Schellenberg, Schall-emberch*, sat tot acolo. 4) *Helta*, oraș tot acolo. 5) *erectas* probabil greșit pentru *rectas*. 6) *pro quibusdam decimis infra erectas* <=*rectas*?> *metas populorum de Helta excrescentibus*. 7) În textul lat. publicat *perornans*, probabil lectură greșită pentru *exonerans*, care s'ar potrivi mai bine cu sensul textului. Din punct de vedere paleografic, *per* și *ex* se aseamănă. 8) *de plebe mea*. 9) *proborum vidorum* (arbitri). 10) *Chumadro*. 11) *de Salisfodio*, orașel tot acolo. 12) *de Ruffomonte*, sat tot acolo. 13) *Talheim*, sat tot acolo. 14) *Castenheltz*, sat tot acolo. 15) Adică i s'a interzis de a mai porni vreodată proces în această pricină.

Spre mărturia cărui lucru am pus să se atârne pecetea noastră împreună cu pecetea capitlului din Sibiu.

Dat la Sibiu, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, la sărbătoarea sfântului Mauriciu și a soților lui.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 414.

473

1327 Septembrie 25, Oradea.

Carol Robert regele Ungariei întărește, în urma raportului din 5 Iulie 1326 al capitlului din Oradea, împărțirea moșiei Karul din comit. Békés (R. P. Ungară) dintre cetatea regală Cheresig ¹⁾ și fiii lui Ioan, făcută de Bartolomeu, vice-castelanul de Cheresig, pe baza privilegiului dat de capitlu lui Teodor, bunicul acelor fii ai lui Ioan.

Regest după textul lat. din Csáky, I, 1, p. 50—54.

474

1327 Octombrie 11, Satu-Mare.

Juzii nobililor din comit. ²⁾ Satu-Mare adevăresc învoiala făcută de nobilii Mihail de Semjén pe de o parte, și Dionisie, fiul lui Desideriu de Sima (comit. Szatmár, R. P. Ungară) și Ioan, fiul lui Mihail de Mikola (comit. Szatmár, R. P. Ungară), pe de altă parte, cu privire la data plății prețului a doi boi. «Dat în adunarea măritului bărbat Dumitru, marele vistier al domnului <nostru> regele, ținută duminică după octavele fericitului Mihail la Satu-Mare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.»

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 328 (cu data greșită: 9 Octombrie 1327).

475

1327 < circa 13 Octombrie >.

Ștefan Bebek judele curții regale adevărește la 20 Mai 1360 că Andrei de Pyls «...ne-a arătat <etc.> ³⁾ scrisoarea <etc.> ³⁾ lui Dumitru <etc.> ³⁾ marele vistier al regelui, comite de Bač și de Trenčín, jude locțiitor al regelui ⁴⁾ în trei comitate, anume în Satu-Mare, Bihor și Szabolcs, întocmită în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte <etc.> în al cărei... ³⁾ cuprins se arată amănunțit că atunci când Andrei, fiul lui Ștefan, nobil de P. lys ⁵⁾ a pus să fie

¹⁾ *Kereszeeg*, sat și cetate dispărută în raionul Oradea. ²⁾ *provincia*. ³⁾ Lacună în textul latin publicat. ⁴⁾ *vice regie persone iudicis*. ⁵⁾ Nyirpilis, sat în com. Szabolcs (R. P. Ungară).

întrebați în adunarea obștească a comitatului Satu-Mare, ținută de numitul magistru Dumitru, toți nobilii din neamul Koplen, aflători la acea adunare, dacă ei, Andrei, este din neamul Koplen și dacă moșiile numite Gelyenus ¹⁾, Cărășeu ²⁾, Culciul Mare ³⁾ și W thka ⁴⁾ țin de el sau nu; acei nobili, și anume Petru zis Zunga și Martin, fratele său, Gheorghe și Deyn, fiii lui Endus, Simion, Nicolae, Mihail și Marharth, fiii lui Andrei, Ioan, Ladislau, Chepan și Nicolae zis Kopyan de Popsy ⁵⁾, Alexandru de Takus și alți mulți nobili din acel comitat, întrebați fiind de numitul magistru Dumitru, i-au arătat limpede că des pomenitul Andrei este nobil din neamul Koplon și că suszisele moșii Wuthka, Gelyenus, Cărășeu și Culciul Mare țin cu drept de moștenire de acel Andrei și neamul său și de nimeni altul.

Textul lat. în Szátray, I, p. 57—58.

Rezumat în actul de sentință al lui Ștefan Bebek din 20 Mai 1360.

476

1327 Octombrie 13, Satu-Mare.

Noi, Dumitru marele vistier al regelui și rânduit ca jude vremelnic ⁶⁾, în numele regelui, în cele trei comitate, adică Satu-Mare, Bihor și Szabolcs, facem cunoscut că, atunci când am ținut adunarea obștească, ridicându-se Pavel diacul, în numele magistrului Angel, comitele cămării ⁷⁾, a spus că slujitorii comitelui cămării au fost jefuiți și li s'au furat cincizeci de mărci de dinari, după octavele fericitului Mihail, între satele Callo ⁸⁾ și Symyan ⁹⁾.

Impotriva acestuia ridicându-se comiții Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail și Ioan zis Lengel, nobilii de Symianul Mare, au spus că fiecare din ei au fost în acel timp, înșiși, la adunarea noastră, < lucru > pe care îl adevărim de asemenea și noi. La care < și > comitele Petru de Satu-Mare, jurații și toți nobilii dimpreună cu cei patru juzi ajutători ¹⁰⁾ care stăteau împreună cu noi la judecată, au spus că au fost la adunare și că nu au auzit nimic rău despre ei.

Dat la Satu-Mare, în a cinsprezecea zi a fericitului Mihail, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. la Anjou, II, p. 329.

477

1327 Octombrie 21, Vișegrad (R. P. Ungară).

Comitele Alexandru judele curții regale hotărăște un nou termen pentru judecata dintre Laurențiu, fiul lui Bernold și Mihail « de sancto Michaelis » ¹⁰⁾.

¹⁾ Așezare dispărută lângă Vetis, raionul Satu Mare. ²⁾ Karassóv, sat tot acolo. ³⁾ Ke-ulch, sat tot acolo. ⁴⁾ Vitka, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară). ⁵⁾ Papos, sat tot acolo. ⁶⁾ *iudex pro tempore constitutus*. ⁷⁾ *comes camerarum*. ⁸⁾ Kálló și Kállósenjenu, în R. P. Ungară. ⁹⁾ *iudicibus assessoribus*. ¹⁰⁾ Poate Sânmihalul Român, sat în raionul Timișoara.

Ioan, împuternicitul celui dintâi, are o procură din partea capitlului bisericii de Cenad.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 329—330.

478

1327 Noembrie 17.

«Carol Robert regele Ungariei încuviințează ca moșiile magistrului Kokoss, dacă ar muri acesta fără urmași, să fie moștenite de frații săi Ricolf și Ioan. In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 238—240 (cu indicarea greșită a anului în text: MCCCXXVIII).

479

1327 Noembrie 24, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, comitele Alexandru, judele curții prea luminatului și prea strălucitului principe domn Carol vestitul rege al Ungariei, castelan de Saar ¹⁾ și comite de Vasuar ²⁾, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre și facem cunoscut tuturor căroră se cuvine că deoarece în anul întrupării domnului o mie trei sute douăzeci și șapte, magistrul Ștefan notar al curții domnului nostru regele și Pavel de Ewr ³⁾, fratele său, găsindu-i pe Gheorghe, fiul lui Endus și Petru zis Zonga din neamul Koplén la curtea regelui au pus să fie chemați înaintea noastră în vinerea dinaintea sărbătorii întoarcerii fericitului apostol Pavel ⁴⁾, printr'un om al domnului nostru regele, sub mărturia comitelui capelei regești, păzindu-se calea legiuitei chemări pentru a se înfățișa împotriva lor pentru faptul că ei s'au împotrivit la punerea magistrului Ștefan și a lui Pavel în stăpânirea moșiei numite Vezendiu ⁵⁾, ce se află în comitatul Satu-Mare și cum pricina «acestor» părți a fost amânată atât pentru întâetatea sorocului «unei alte judecăți a lor» ⁶⁾ cât și fiindcă Gheorghe și Petru nu voiau să răspundă în lipsa neamurilor lor, ⁷⁾ precum și în temeiul unei porunci regești, până la a cincisprezecea zi după rusaliiile viitoare ⁸⁾; sosind în sfârșit a cincisprezecea zi după rusalii, numitul magistrul Ștefan însuși în numele său, iar în numele fratelui său Pavel cu scrisoare regească de împuternicire, a arătat potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte împotriva acelor Gheorghe și Petru, precum și Martin, fiul lui Petru, Deun, fiul lui Endus, precum și Nicolae, Simion, Mihail și Marhard ⁹⁾, fiii lui Andrei din același neam Koplén, că măria sa regele le-a dăruit lor ¹⁰⁾ pe veci o

¹⁾ Sárvár, sat în comit. Vas (R. P. Ungară). ²⁾ *Castrum Ferrum* (în R. P. Ungară). ³⁾ Or, sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ⁴⁾ 23 Ianuarie. ⁵⁾ *Wesend*, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). ⁶⁾ *termini prioritatem*. ⁷⁾ *absque suis generationibus*. ⁸⁾ 14 Iunie. ⁹⁾ În text și: *Mervard*. ¹⁰⁾ Ștefan și Pavel.

moșie numită Vezendiu, și că la punerea în stăpânire a acesteia s'a împotrivit magistrul cruciaților ordinului sf. Ioan din Ierusalim în temeiul dreptului său; și că pomenitul magistrul al cruciaților, învoindu-se în sfârșit la dania regească, le-a lăsat lor acea moșie în chip nestingherit; și că pe urmă, după trecerea unei jumătăți de an, pomeniții Gheorghe și ceilalți din neamul Koplen au făcut o întâmpinare împotriva lor cu privire la acea moșie în fața nobilului și măritului bărbat, domnul Filip palatinul, în adunarea obștească ținută de acest domn palatin în comitatul mai sus amintit și <fiindcă magistrul Ștefan> cerea să i se arate pricina și temeiul acelei întâmpinări, preotul Petru și Andrei, având cuvenitele împuterniciri ¹⁾ pentru acei nobili din neamul Koplen, au răspuns de partea cealaltă, că acea moșie Vezendiu este o <moșie> de moștenire a acelor nobili și că de aceea s'au împotrivit la punerea lui în stăpânirea ei.

Noi, așa dar, ascultând cele spuse de părți și intrucât acei nobili din neamul Koplen trebuiau să dovedească în fața conventului din Dealul Orăzii pe cât vor putea ei mai limpede cu mărturia vecinilor și a megieșilor acestei moșii și a altor nobili din partea locului suszisa declarație făcută în folosul lor și anume că amintita moșie Vezendiu este a lor de moștenire și trebuiau să ne aducă peste nouă zile cuprinsul mărturiilor înfățișate într'o scrisoare a aceluia convent; sosind deci sorocul înfățișării acelor mărturii ²⁾ am aflat din scrisoarea amintitului convent ce ni s'a arătat nouă de părți că această mărturie s'a făcut după dreptate și în chip legiuit. Și cum l-am întrebat pe acel magistrul Ștefan care s'a înfățișat a treia oară ³⁾ la judecată însuși în numele său, iar în numele fratelui său Pavel ca împuternicit, dacă vrea ca pricina să se curme prin lupta duelului sau prin jurământ, și magistrul Ștefan alegând pentru el și pentru fratele său ca pricina să se curme prin jurământ ⁴⁾ și noi, dinpreună cu baronii și nobilii țării care atunci stăteau la judecată cu noi, am hotărât ⁵⁾ ca acei nobili din neamul Koplen, și anume fiecare din ei în parte împreună cu alți patru ⁶⁾ din nobilii care luaseră parte la acea mărturie ⁷⁾ și împreună cu alți nobili și anume: suszisul Gheorghe cu Ioan, fiul lui Pancrațiu de Dindileag ⁸⁾, cu Iacob, fiul lui Bartolomeu de Chegea ⁹⁾ și cu alți doi nobili; acest Deun, fiul lui Endus, cu Chepan, fiul lui Ilie, cu Iacob, fiul lui Dominic și cu alți doi nobili, de asemenea Petru zis Zonga cu Egidiu, fiul lui Ladislau, cu Alexandru, fiul lui Alexandru de Resighea ¹⁰⁾ și cu alți doi nobili; de asemenea: Martin, fiul lui Petru cu Laurențiu, fiul lui Ivanca de Cauș ¹¹⁾, cu Tiba, fiul lui Ioan de Chegea și cu alți doi nobili, apoi Nicolae, fiul lui Andrei, cu Pavel, fiul lui Oliver de Resighea ¹²⁾, cu Petru cel mic de Mecențiu ¹³⁾ și cu alți doi nobili; de asemenea Simion, fiul

¹⁾ *cum sufficientibus procuratoris.* ²⁾ *termino reportationis eiusdem seriei.* ³⁾ *astantem tertia vice* (adică prima oară când a arătat temeiul acțiunii sale, a doua oară la răspunsul părții potrivnice, iar acum a treia oară). ⁴⁾ *iuramentali depositione.* ⁵⁾ *decernendum duxeramus.* ⁶⁾ *se quinto.* ⁷⁾ *comprobattoni.* ⁸⁾ *Dzange'v'gh,* azi Dindești sat în raionul Carei. ⁹⁾ *Kyde,* așezare dispărută tot acolo. ¹⁰⁾ *Mezeurezuți,* sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ¹¹⁾ *Kauas,* sat în raionul Carei. ¹²⁾ *Rezuțe.* ¹³⁾ *villa Omnium Sanctorum,* sat în raionul Carei.

lui Andrei cu Nicolae, fiul lui Aba de Zenis ¹⁾ și cu alți trei nobili; de asemenea Mihai, fiul lui Andrei, cu Ladislau, fiul lui Nicolae de Pelyznuk ²⁾ și cu alți trei nobili; apoi: Marhard, fiul lui Andrei, cu Nicolae, fiul lui Marcu de Pereche ³⁾ și cu alți trei nobili, adăugați spre împlinirea numărului ⁴⁾ nobililor înșirați mai sus pe nume, să facă jurământ la octavele viitoare ale sărbătoririi tuturor sfinților ⁵⁾ în fața capitlului din Oradea, cu privire la faptul că moșia Vezendiu este a lor de moștenire, și apoi, în a cincisprezecea zi după sărbătoarea aceea ⁶⁾, să fie datori a ne aduce cuprinsul aceluși jurământ, într'o scrisoare a aceluși capitlu.

Sosind deci și a cincisprezecea zi după sărbătoarea tuturor sfinților, am aflat—din scrisoarea aceluși capitlu, întocmită cu privire la desfășurarea jurământului ce ne a fost înfățișată de acei nobili din neamul Koplén, magistrul Ștefan înfățișându-se înaintea judecării în numele său și în numele fratelui său Pavel, — că susamintitul jurământ făcut de nobilii aceia, fiecare din ei cu alți patru nobili precum li se pusese în vedere, — precum că moșia Vezendiu este moșia de moștenire a acelor nobili din neamul Koplén, — a fost făcută după dreptate și în chip legiuit.

Iar noi, ca unii care din încuviințarea milostivirii ⁷⁾ dumnezeiești și cu vrerea domnului nostru regele suspomenit ținem după rânduiala cea mai înaltă treaptă a judecării treburilor obștești din țara Ungariei, suntem datori în temeiul slujbei primite de noi să întoarcem și să înapoiem ⁸⁾ fiecăruia prin puterea cârmuirii obștești ceea ce este al său—dimpună cu baronii și nobilii țării, care stăteau atunci cu noi la judecată, am dat, ⁹⁾ am înapoiat și am pus să se treacă spre necurmată moștenire asupra acelor nobili din neamul Koplén ades numita moșie Vezendiu cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea spre a o stăpâni, a o ține și a o avea în aceleași margini și hotare în care ea a fost stăpânită și ținută de către stăpânitorii ei de mai înainte, fără vătămarea dreptului altuia, <și aceasta> pentru faptul că acei nobili din neamul Koplén au biruit și au dovedit ¹⁰⁾ pe o cale atât de legiuită, cum s'a arătat mai sus, că acea moșie este a lor de moștenire.

Spre mărturia și veșnica trăinicie a acestei adjudecări a noastre, am găsit cu cale să facem a li se da acestor nobili și urmașilor lor scrisoarea noastră privilegiată de față, întărită cu puterea peceții noastre atârdate.

Dat la Vișegrad, în ziua a zecea după a cincisprezecea zi dela sărbătoarea tuturor sfinților, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și șapte.

Textul lat. la Károly, I, p. 66—69.

¹⁾ Așezare dispărută în comit. Szabolcs (R. P. Ungară), ²⁾ Penezlek, sat tot acolo. ³⁾ Piricse, sat tot acolo. ⁴⁾ ad supplementum. ⁵⁾ 8 Noembrie. ⁶⁾ 22 Noembrie. ⁷⁾ pietatis. ⁸⁾ restituere et reddere. ⁹⁾ adjudicavimus (am dat prin judecată). ¹⁰⁾ comprobavunt et devicerunt.

1327 Decembrie 10.

«Carol Robert regele Ungariei întărește comitelui Alexandru de Kuchk, judele curții regale stăpânirea moșiilor Sebus, Tıkach și Egered (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Codex dipl. patrius, I, p. 150—153.
Transumpt în actul aceluiași rege, din 22 Noembrie 1332.

1327 Decembrie 27.

«Carol Robert regele Ungariei întărește episcopiei de Veszprém stăpânirea moșiei Kálocz (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, «Ștefan de Maramureș».

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 212.

1327 Decembrie 30.

«Carol Robert regele Ungariei întărește hotărnicirea moșiilor Thebyn și Weydrich, din comit. Pojon (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 171—176.

<1328—1330, înainte de Mai 30>.

In numele domnului, amin. Noi, capitlul etc. facem cunoscut tuturor îndeobște și fiecăruia în parte dintre aceia care vor vedea sau vor auzi de scrisoarea de față și, mai ales, tuturor îndeobște și fiecăruia în parte dintre aceia pe care îi privește sau îi va privi sau va putea să-i privească precum că, înfățișându-se înaintea noastră împuterniciții A. și B. în temeiul împuternicirii din partea subscrisorilor decan și parohi ai decanatului de Săbeș, anume a lui Mihail paroh de Călnic, decan de Săbeș, și a parohilor zisului decanat — «care trebuie» să fie pomeniți fiecare pe rând, după cum sunt înșirați în împuternicirea numiților decan și parohi, — spunând că au osebită însărcinare de a face și a îndeplini toate însărcinările și fiecare din cele scrise mai jos, și adevărind însărcinarea

lor prin scrisori pecetluite cu pecetea aceluia capitolu, fiind de față acolo spre a pune întrebări, a asculta și a primi <legămintele lui> ¹⁾ C. și D, care au spus că sunt împuterniciții vrednicului de cinstire întru Hristos părinte domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu, episcopul și ai venerabilului capitolu al bisericii din Alba, din părțile Transilvaniei și ale regatului Ungariei, și că au dela numiții domni osebită însărcinare de a asculta, de a primi <legămintele>, de a declara și a săvârși toate și fiecare din cele scrise mai jos. Și, adevărind însărcinarea lor tot acolo prin niște scrisori purtând pecetea episcopului și a capitolului suspomenit, au recunoscut de bună voie în numele și în locul susnumiților decani și parohi și din osebita lor însărcinare că de multă vreme suszisul decan și unii dintre parohii pomeniți și înaintășii unora dintre ei, în bisericile sau parohiile pe care le țin în pomenitul decanat și dieceză, și în locul cărora au urmat ei în zilele parohii sau biserici, după imboldul dușmanului neamului omenesc, în chip nesocotit, ²⁾ neîndreptățit și pe nedrept s'au pătruns de duhul răzvrătirii împotriva pomeniților episcop și capitolu și au îndreptat apelul la sfântul scaun împotriva lor, nu cu gând adevărat, ci cu gânduri prefăcute și aceasta de patru ani și mai bine și au hotărât să urmărească multe apeluri de acestea și că, pe cât le-a fost cu putință, s'au sustras de fapt ³⁾ de sub suferinerea datorată domnului episcop și nu au voit să plătească anumite dări ⁴⁾ ce trebuiau plătite capitolului zisei biserici în fiecare an și care din vechime se obișnuia să se plătească de către înaintășii lor zisului capitolu, și că, fără dreptate și fără drept, ei s'au împotrivit să <le> plătească pe tot timpul susarătat și că zișii domni, decanul și parohii și oricare altul dintre ei căindu-se ⁵⁾ și recunoscând că în cele de mai sus și cu privire la cele de mai sus au greșit amarnic, ar dori să se întoarcă la supunerea și la porunca ⁶⁾ pomenitului domn episcop și ale capitolului pomenit de care atarnă ei, și că se lasă de cele rău începute de ei și își îndreaptă cele rău făptuite și <sunt gata> să dea după putință despăgubire deplină.

De aceea, numiții împuterniciți în numele și în locul pomeniților decan și parohi și al oricărui dintre dârșii și, după cum s'a spus, cu a lor osebită și lămurită însărcinare, în fața împuterniciților episcopului și ai capitolului, care puneau întrebările și primeau <răspunsurile lor>, s'au lepădat cu tot dinadinsul și cu bunăștiință de toate apelurile îndeobște și de fiecare apel în parte făcute către sfântul scaun apostolic <de preoții decanatului lor> ⁷⁾ sau de vreunul sau altul dintre ei, ori în numele și în locul vreunuia din ei împotriva pomenitului episcop sau a zisului venerabil capitolu sau împotriva cuiva din acest capitolu, și <s'au lepădat de asemenea> ⁸⁾ de toate urmările și judecățile purtate în această pricină, recunoscând că <apelurile> au fost făcute în chip cutezător și... ⁸⁾

¹⁾ *interrogantibus, audientibus et recipientibus.* ²⁾ În textul latin publicat: *tenere*, greșit în loc de *temere*. ³⁾ În textul latin publicat: *ob obedientiam*, greșit în loc de *ab obedientia*. ⁴⁾ *census.* ⁵⁾ *redeuntes ad cor.* ⁶⁾ *ad obedientiam et mandata.* ⁷⁾ Completare probabilă a lacunei din text. ⁸⁾ Lacună în textul latin publicat.

<renunțând> la toate și la fiecare din pricinile și apelurile acestea și <declarând stinse toate procesele> ¹⁾ dintr'altă parte dintre pomenitele părți și totodată în numele și în locul... ²⁾ în fața înputerniciților domnului episcop și ai capitlului, care au primit declarația lor în numele și în locul domnului episcop și ai capitlului ei ³⁾ au adus <cuvenita> cinstire și au făgăduit ascultare datorată deapaurarea, ca supuși ai domnului episcop, ai capitlului și ai pomenitei biserici a Transilvanici. Și pe deasupra, au făgăduit sub chezașia unei învoicli sărbătorești față de zișii înputerniciți ce cereau și primeau ⁴⁾ legământul în numele și în locul pomenitului capitlu, că ei în locul și în numele zișilor decan și parohi, sau <mai bine zis> că înșiși decanul și parohii numiți vor plăti întregă darea ce trebuie plătită numitului capitlu pe timpul trecut, în care au nesocotit să plătească această dare pe când se găseau în starea de răzvrătire și nesupunere suszisë; <și vor plăti> în felul în care ⁵⁾ se plăteau și până acum aceste dări suszisului capitlu și care, au recunoscut ei, că era următorul: că trimisul capitlului obișnuit să se ducă în parohia fiecăruia din zișii parohi și să numere fumurile ⁶⁾ fiecărei parohii și pentru fiecare număr de 60 de fumuri astfel socotite și aflate, fiecare din zișii parohi era dator să plătească în fiecare an numitului capitlu o marcă de argint bun după greutatea de Buda.

Iar pe viitor, numiții înputerniciți ai pomeniților decan și parohi au făgăduit celorlalți înputerniciți ai capitlului suszis, care cereau și primeau acest legământ în numele aceluși capitlu, că vor plăti aveau ⁷⁾ darea pomenită în fiecare an tot timpul cât vor ține zisele biserici, în felul scris mai jos, adică: pentru tot acest decanat și pentru toți și din parohii aceluși decanat fiecare în parte, numitul decan și parohii lui vor plăti în fiecare an numitului capitlu pentru părțile ⁸⁾ <din datorii> ale acelor decan și parohi cincizeci și două de mărci de argint bun după greutatea de Buda în susnumitul oraș <episcopal> Alba, la cămara zisului capitlu sau chiar în orice alt loc, ba chiar la curia romană, la care au fost cerute zisele dări, a treia zi după sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisitorul, în mâna numitului capitlu sau altcuiva însărcinat de capitlu cu aceasta.

Pe aceste cincizeci și două de mărci le vor putea aduna după aceea din parohiile lor numiții decan și capitlu după cum li se va părea lor că e mai nimerit, și cele <cincizeci> și două de mărci vor trebui cântărite, după cum s'a zis, după greutatea de Buda dacă se va putea atunci găsi la îndemână, dar în așa fel ca întotdeauna când se va face cântărirea să se pună pe cântar câte patru mărci odată. Și dacă nu s'ar avea la îndemână greutatea de Buda ⁹⁾, atunci va trebui să se adauge la fiecare marcă după greutatea de Transilvania, și anume ¹⁰⁾ după aceea de Sebeș, trei lotoni ¹¹⁾ iar pe aceste mărci astfel cântărite, după adău-

1) Completare probabilă a lacunei din text. 2) Lacună în textul latin publicat. 3) înputerniciții decanului și ai parohilor. 4) *stipulantibus et recipientibus*. 5) *secundum modum, sed quem greșit pentru secundum modum, ad quem* 6) *focos*. 7) *cum effectu*. 8) *particulis*. 9) *si pondus Budense tunc non habebatur*. 10) *et specialiter*. 11) *lotones*.

girea celor trei lotoni susziși la fiecare marcă, va fi dator să le primească zisul capîtlu ca fiind deopotrivă cu mărcile după greutatea de Buda. Și pe aceste cincizeci și două de mărci <au făgăduit> pomeniții împuterniciți ai decanului și ai parohilor în fața împuterniciților zisului capîtlu ce cereau și primeau <legământul lor> în numele acestui capîtlu, că le vor plăti cu adevărat pe viitor la soroacele pomenite și la greutatea arătată și că vor rămâne întotdeauna sub ascultarea domnului episcop și a urmașilor săi, sub pedeapsa a două sute de mărci de argint bun după greutatea arătată ce se vor aduna și vor fi dobândite de pomenitul domn episcop și de pomenitul capîtlu ori de câte ori se va fi călcat învoiala, rămânând totuși pe veci în ființă făgăduielile de mai sus.

Și mai mult decât atîta, pentru mai mare tărie și chezășie au jurat în numele ¹⁾ zișilor decan și parohi pe sfînta evanghelie a lui dumnezeu, cu mîna pe scriptură, că vor păstra și păzi neclintit toate și fiecare din cele de mai sus, sub pedeapsa călcării de jurămînt și a pierderii ziselor toloase ²⁾ legîndu-se la păzirea celor de mai sus cu toate bunurile suszișilor și cu cele ale bisericilor lor.

Afară de aceasta au supus pe susziși decan și parohi și pe oricare dintre ei, pentru chezășuirea împlinirii celor de mai sus, a tuturor îndeobște și a fiecăreia în parte . . . ³⁾ a cămării domnului nostru papa și a domnului cămăraș al acestuia și a oricărui auditor sau viceauditor sau a locțiitorului lor și al susnumitei curii a cămării. Și afară de cele de mai sus, de toate la un loc și de fiecare în parte, au rînduit sau au numit în numele și în locul zișilor decan și parohi și a oricărui dintre dînșii, în temeiul puterii date lor în această privință, pe domnul Ambrozie de Milan, avocat la curia romană, pe Marcu de Veneția și pe Ioan al lui Angbel de Teramo, ca împuterniciți la curia romană ca să se înfățișeze în numele și în locul zișilor decan și parohi la curia cămării zisului domn al nostru papa în fața vreunuia dintre slujbașii susnumiți sau a auditorului ori a viceauditorului curiei zisei cămării și să recunoască în fața lor ⁴⁾ și la cererea oricui le-ar cere acest lucru în numele suspomenitului domn episcop și al capîtlului toate și fiecare din făgăduielile și legămintele făcute mai sus în numele decanului și al parohilor și toate cele de acest fel și pe fiecare din cele scrise mai sus și pentru a asculta și a primi, fără altă formă ⁵⁾ de drept, orice hotărîre definitivă sau interlocutorie ce se va rosti la curia zisei cămării cu privire la păzirea celor de mai sus și spre a-și da voia și învoirea la rostirea împotriva numiților decan și parohi sau împotriva oricărui dintre ei a osîndeii ridicării din slujbă, a interdictului și a afurisenici, cât și a lipsirii lor de foloase <bisericęști>, dacă s'ar întîmpla vreodată ca să se abacă de la cele de mai sus sau de ceva din cele de mai sus, cât și spre a declara și a împlini ⁶⁾ în toate și în fiecare dintre <rînduielile statornicite>

¹⁾ *in animas*. ²⁾ *beneficiorum*. ³⁾ Lacună în textul latin publicat. ⁴⁾ adică a slujbașilor scaunului apostolic. ⁵⁾ *absque aliqua juris sollemnitate*. ⁶⁾ *ad dicendum et faciendum*.

mai sus și cu scopul ca ele să aibă mai multă tărie și să se țină ¹⁾ mai cu spor toate cele ce ar fi potrivite și pe care le-ar declara și le-ar împlini ci înșiși dacă ar fi de față. Săvârșindu-se astfel toate și fiecare din aceste <rânduiele>, înaintea pomenitului nostru capitolu, de către numiții înputerniciți și amânduror părților... ²⁾ au rugat stăruitor capitolul suszis să binevoim a adevăra toate cele de mai sus și a pune pecetea noastră, spre mărturia adevărului.

De aceea noi, adevărind că toate și fiecare din cele de mai sus sunt adevărate așa precum se cuprinde mai sus, am poruncit să se pună pecetea noastră pe actul de față spre mai vădită mărturie a adevărului și spre mai mare tărie a credinței etc. și s'a întocmit etc. și să se arate calendele, indicația, anul și ziua și să se adauge și martorii ca în alte formulare ³⁾.

Suszisul formular tinde și slujește la aceasta ⁴⁾ ca atunci când se vor fi rânduit înputerniciți pe de o parte în numele parohilor, iar pe de altă parte în numele domnului episcop și al capitolului, acești înputerniciți se vor înfățișa, cu ⁵⁾ înputernicirea și însărcinarea lor, înaintea unui capitolu și vor face acea recunoaștere ⁶⁾ și împăciuire în felul și chipul arătate mai sus, și dacă și alți preoți ar voi să se întoarcă ⁷⁾, <atunci> să se păstreze rânduiala și felul cuprins aci ⁸⁾ sau după cum va fi fost rânduit, și după ce s'a făcut aceasta să se întocmească actul ⁹⁾ de împăciuire și întocmirea lui să se alcătuiască după chipul și izvodul... ²⁾ dat și cuprins, dar pe care orice om chibzuit să-l poată întocmi cu ușurință ¹⁰⁾ și schimba, nepierzându-se din vedere că <scrisorile de> înputernicire ale amânduror părților, atât ale episcopului și capitolului, cât și ale preoților, trebuie întotdeauna cuprinse <în act> cuvânt cu cuvânt.

De asemenea, dacă nu se poate face ca preoții și parohii să vină fiecare din ei ¹¹⁾ și chiar în persoană în vreun loc... ²⁾, adică la locul bisericii catedrale, spre a-și pune și orânduia acolo înputerniciți, sau să meargă acolo ei înșiși spre a face și acea împăcare, atunci, deși nu va avea aceeași tărie, totuși să se întâlnească toți și fiecare la Alba la frații predicatori și augustinieni ai fericitului Ștefan, și domnul episcop și domniile din capitolu să se adune de asemenea cu toții acolo și să se facă acolo întrebarea, recunoașterea ¹²⁾ și împăcarea, iar izvodul îndreptarului de față să se întocmească și să se schimbe în felul acela, sub <chezășia> peceții <susziselor> conventuri. Dar, deoarece aceste peceți ale conventurilor nu dau destulă tărie prin sine, trebuie neapărat... ²⁾ ca episcopii regatului Ungariei să le adevărească prin scrisorile lor, căci scrisorilor acestora... ²⁾ s'a obișnuit să li se dea crezare în acele părți și în regat. Acestea s'au spus din pricina... ²⁾ dacă

¹⁾ În textul latin publicat: *ut melius et efficacius valeant et teneant*, probabil corect *ut melius et efficacius valeant et teneantur* ²⁾ Lacună în textul latin publicat. ³⁾ *ut in alia forma.* ⁴⁾ *pertinet et facit ad hoc, quod.* ⁵⁾ În textul latin publicat: *iam ipsis procuratoriis*, greșit pentru *cum ipsis procuratoriis*. ⁶⁾ *recognitionem.* ⁷⁾ la supunere față de numitul capitolu în Alba. ⁸⁾ *hic*, adică în formularul de față. ⁹⁾ *forma.* ¹⁰⁾ *colligere* ¹¹⁾ *singulariter.* ¹²⁾ *requisitio, recognitio.*

e mai bine ca întodeauna să se facă sub pecetea vreunui episcop...¹⁾ și nici nu se vestește dinainte.

De asemenea, dacă împăcarea s'a făcut înaintea acestor conventui, atunci e bine ca notarul public din Sebeș să scrie acel act și să se iscălească dedesubt împreună cu martorii, și unii și alții dacă se poate²⁾, și să aibă totdeauna la îndemână o copie după dovada în temeiul căreia spune că e notar public.

«Pe verso, foaia 2:» Acesta este izvodul și îndreptarul care trebuie trimis capitlului.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 421—426.

484

1328.

«Carol Robert regele Ungariei întărește scrisoarea sa din 1312 privind privilegiile acordate Sașilor din Zips (R. Cehoslovacă) «Dat de mâna lui Andrei prepozitul din Alba-Iulia»³⁾. In lista demnitarilor între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Orădea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul german din Fejér, VIII 1, p. 435—439.

485

1328 Ianuarie 11.

«Carol Robert regele Ungariei întărește mai multor nobili moșia Fel-Chichua și altele (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Orădea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 300.

486

1328 Ianuarie 14.

«Carol Robert regele Ungariei întărește daniile, libertățile și scutirile mânăstirii sf. Adrian din insula Szala (R.P. Ungară). In lista demnitarilor între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Iwanka de Orădea; Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 274—276.

¹⁾ Lacună în textul latin publicat. ²⁾ *uter et alter si potest.* ³⁾ *Andreas Probst zu Weisenburg in Sibenburg;* în această mențiune se vorbește greșit despre Alba-Iulia în loc de Alba Regală (R. P. Ungară); cf. și nota lui Fejér, *ibid.* p. 439.

1328 Ianuarie 20, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc că Petru, fiul lui Ioan de Poniula¹⁾, oprește pe Toma și Fabian, fiii lui Ioan să vândă sau să zălogească partea lor de moșie aflătoare în Semjén (R. P. Ungară).

Regest în Kallay, I, p. 75. nr. 309.

1328 Ianuarie 27.

<Carol Robert regele Ungariei restituie magistrului Blasiu de Fony o moșie din comit. Sáros (R. Cehoslovacă). În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 270—273.

1328 Februarie 21, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adevărește că magistrul Plebard, fiul lui Aladar și Ioan, fiul lui Ladislau, au vândut magistrului Pavel zis Magyar o moșie a lor luată în schimb mai înainte dela nobilii de Duge în temeiul unei scrisori privilegiale a prepozitului și conventului din Oradea.

Membrii capitlului: Ștefan prepozitul, Ioan lectorul, Nicolae cantorul și Iacob custodele.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 308—309.

1328 Februarie 27.

<Carol Robert regele Ungariei transcrie și întărește oaspeților din Szepes-szombat (R. Cehoslovacă) actul capitlului din Zips, din 8 Mai 1317. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Csáky, I, 1, p. 54—55.

¹⁾ Panyola, sat în comit. Szabolcz (R. P. Ungară).

<1328 Martie — 1349 Iunie>.

Domnule Valentin, v'am făcut cunoscut că în lipsa mea n'au putut strânge nimic din dijmele voastre, din care să le pot da pe acelea. De aceea rog milostivirea voastră ca să nu mă țină de rău pentru faptul că toți purtătorii de scrisori s'au întors la noi cu mâinile goale. Pentru aceea, chiar dacă ași putea să am¹⁾ bani, ați poruncit ca îndată ce am primit scrisoarea voastră să nu dau nimănui banii veștri până nu voi trimite mai întâi pe omul meu la voi, prin care și prin altă scrisoare a voastră mă veți înștiința. Toate celelalte vi le va spune purtătorul acestor <rânduri>.

De asemenea să trimiteți scrisoarea regelui pe care v'am dus-o în legătură cu pricina voastră, în temeiul căreia se rânduiește gloaba²⁾, pentru ca să nu cuteze a lua gloaba dela voi comitele Pavel, comitele³⁾ curții, până ce el nu va hotărî împreună cu baronii săi dacă veți fi supuși gloabei sau nu, și încă, dacă strângătorul gloabelor ar veni, să i-o pot arăta¹⁾.

Inst. de Istorie și Filosofie din Cluj.

Fotocopie după orig. lat. aflat în Arh. Capit. din Alba-Iulia.

492

1328 Martie 9.

<Carol Robert regele Ungariei transcrie și întărește capitlului din Buda două privilegii ale regilor Geza al II-lea și Ladislau al IV-lea. În listele demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 285—288.

493

<1328> Martie 11, Avignon.

Gaucelm⁵⁾, din milostivire dumnezească, episcop de Albano⁶⁾, iubitului întru Hristos fratelui Nicolae Broda, călugăr în mănăscirea sf. Benedict din ordinul aceluiași sf. Benedict din dieceza Strigoniu, mântuire întru domnul.

Am citit cererea ta <înaintea> preasfințitului întru Hristos părinte și domn

¹⁾ în sensul: să obțin. ²⁾ *birsagium*. ³⁾ *comes curie*, de sigur *iudex curie*. ⁴⁾ Documentul acesta, redactat într'un stil primitiv, poate fi datat cu aproximație, căci în el se amintește despre Pavel de Nagymarton «comitele», de sigur «judele» curții <regale>, care e menționat în această dregătorie între 23 Martie 1328 și mijlocul lui Iunie 1349 (Fejér, VIII. 3, p. 287; rev. Turul, VII, p. 63—64. ⁵⁾ greșit: Gauferm (probabil lectură greșită în loc de *Gauselm*, prin confuzie între *f* și *s* lung.). ⁶⁾ amintit în această calitate din Decembrie 1327.

papa Ioan al XXII-lea, domnul <nostru>, în care se spune că deoarece vrednicul de cinstire întiu Hristos fostul părinte arhiepiscop de Strigoniu¹⁾ a îndepărtat pe fratele Heydenric, abatele din Cluj-Mănăştur²⁾ al suszisului ordin, din dieceza de Alba, dela conducerea acestei mănăstiri, — din pricina unor abateri săvârşite de dânsul şi pe care numitul arhiepiscop, potrivit obiceiului, trebuie să le îndrepte, — el a încredinţat acea mănăstire din Cluj abatelui de Dombo³⁾, din dieceza de Calocsa, ca s'o conducă şi s'o cârmuiască. Apoi, numitul abate de Dombo şi-a încredinţat ţie, care pe atunci erai monah al său, pe temeiul autorităţii zisului arhiepiscop şi pe acela al <autorităţii> lui⁴⁾, cârmuirea numitei mănăstiri, iar după aceea peste o lună te-a scos dela această cârmuire. Tu însă nu te-ai sârguit de loc să dai urmare acestei scoateri şi să i te supui, ci ai ţinut cârmuirea ca şi mai înainte şi ai băgat la închisoare din pricina nesupunerii pe un călugăr cu avere⁵⁾ din acea mănăstire, care dădea adesea banii săi unori mireni pentru un câştig lumesc, măcar că fusese adesea sfătuit să se lase de astfel de lucruri. Şi ai poruncit să fie ţinut în lanţuri sub pază straşnică într'o încăpere⁶⁾ mare, fără nicio altă vătămare trupească, punând să i se dea din belşug toate cele trebuitoare pentru traiu, dar a patra zi după închiderea pomenitului călugăr te-ai dus la regele Ungariei ca să duci la capăt treburile acelei mănăstiri, rânduind nişte paznici cinstiţi pentru monahul închis. Iar aceşti paznici într'o zi l-au lăsat pe întemniţat, după ce i s'a adus prânzul, sănătos în acea odaie, dar în aceeaşi zi spre seară l-au găsit mort, stând în patul lui, pe când tu lipseai şi nu ştiaşi nimic despre aceasta. În această privinţă te-ai rugat cu smerenie ca scaunul apostolic să se milostivească a se îngriji de un leac potrivit pentru tine.

Noi, aşa dar, întemeiaţi pe puterea papei, domnul <nostru> — a cărui grijă o avem mai întâi⁷⁾ — şi din csebita lui însărcinare te iertăm, după forma obişnuită a bisericii, de csânda afuriseniei, de care ai fost lovit din pricinile de mai sus arătate, cât şi de învinuirile şi abaterile de mai sus, rânduindu-ţi pocăinţa pe care am crezut că trebuie să ţi-o rânduiim pentru abaterea de care te-ai făcut vinovat din acea pricină şi ne milostivim, prin puterea şi porunca mai sus pomenite, a-ţi îngădui⁸⁾ ca, fără a fi împiedecat de cele arătate mai înainte, să poţi sluji fără oprelişte în slujbele tale⁹⁾.

Spre mărturia căruia lucru, am pus să ţi se dea <această> scrisoare pecetluită cu pecetea noastră.

Dat în anul . . .¹⁰⁾ la Avignon, a cincea zi înainte de idele lui Martie, în al doisprezecelea an de păstorie¹¹⁾ al papei Ioan al XXII-lea.

Textul lat. la Fejér VIII. 2, p. 373—375 (cu indicarea greşită a anului în regist: 1322).

) Boleslav mort pe la 1328. ²⁾ *monasterii de Cluswar*. ³⁾ *Vásárosdombó*, sat în comit. Baranya (R. P. Ungară). ⁴⁾ În textul lat. publicat: *et suo*, de sigur greşeală în loc de *sua* <autoritate>. ⁵⁾ *proprietarium*. ⁶⁾ *camera*. ⁷⁾ *cuius primarie curam gerimus*. ⁸⁾ *dispensamus*. ⁹⁾ *in tuis ordinibus valeas licite ministrare*. ¹⁰⁾ Iacună în textul latin publicat. ¹¹⁾ 3 Sept. 1327— 4 Sept. 1328.

1328 Martie 13, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul de Alba Transilvaniei, sănătate și milostivire.

Ne spune Toma prepozitul de Sibiu, credinciosul nostru, că biserica sa sau prepozitura din Sibiu are la Ocna Sibiului o ocnă de sare, pe care și el o stăpânește acum în pace, precum au stăpânit-o neturburat și înaintașii lui și au putut întotdeauna s'o sape prin ei înșiși și au săpat-o din vechime, fără să li se împotrivească nimeni și au avut totdeauna slobodă învoire de a o arenda altora, spre a o săpa, cerându-ne să întărim cu privilegiul nostru acea ocnă de sare numitei sale biserici sub libertatea¹⁾ pomenită mai sus. Dar pentrucă noi nu suntem lămurii asupra adevărului în această privință, poruncim credinței voastre să trimiteți un martor al vostru vrednic de crezare, în fața căruia Gheorghe de Călvasăr²⁾ sau comitele Henning din satul Păuca³⁾, omul nostru, să cerceteze și să afle întreg adevărul cu privire la cele de mai sus dela toți vecinii și megieșii pomenitei ocne de sare, cât și dela locuitorii ținutului⁴⁾ și, îndeobște, dela toți <oamenii>, dela care va trebui și va putea să afle acest lucru. Și potrivit celor ce le va fi aflat și vi le va fi împărțit vouă, să nu zăboviți a ne înștiința pe noi printr'o scrisoare a voastră. Și altfel să nu faceți.

Dat la Vișegrad, în duminica Letare în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt.

<Pe verso>: Credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 415.

495

1328 Martie 18.

<Carol Robert regele Ungariei dă imunitate juridică mănăstirii sf. Benedict din valea Hron (R. Cehoslovacă). În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Katona, VIII, p. 590—592.

496

1328 Martie 23.

Carol <etc.> regele <etc.>. Voim să ajungă la cunoștiința tuturor <etc.> că, venind înaintea noastră tinerii nobili Iacob și Pavel, împreună cu Doja⁵⁾.

¹⁾ libertate. ²⁾ de Aqua Frigida, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). ³⁾ Poka, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁴⁾ provincialibus. ⁵⁾ Doua.

fratele lor mai mic, fiii răposatului palatin Doja, iubiții și credincioșii noștri, și înșirându-ne și arătându-ne slujbele credincioase pe care ni le-au făcut și ni le-au adus nouă ei și zisul lor tată cu râvna unei sânguințe desăvârșite, ne-au cerut să le dăm și să le hărăzim pe veci moșiile scrise mai jos, numite adică Nõgmicos¹⁾ și Nõgiwan¹⁾, precum și Matha²⁾ de lângă râul Hurtubag, și Elep²⁾ aflătoare în comitatul Szabolcs și <moșia> Gerekyghaaz³⁾ în Nyr, în comitatul Bihor, spunând că ele au fost ale unor oameni morți fără urmași și din această pricină țin după lege, de dreptul nostru de danie, etc.

Drept aceea, noi ținând seamă de curăția neîntinată a supunerii și credinței, ce se știe că au avut-o într'una față de majestatea noastră și de sfânta noastră coroană numiții Iacob și Pavel, luând apoi aminte și la ostenele neîncetate și poverile cheltuelilor ce s'au dovedit că le-au dus spre slava înălțimii noastre, precum și la preaplăcutele și nemăsuratele slujbe pe care ei <ni le-au adus> din timpul tinereții lor ncuă și regatului nostru, în felurite războaie, pentru înălțarea cârmuirii și a slavei noastre, pentru reîntregirea și sporirea țării și pentru așezarea din nou a păcii în regat <și voind> să răsplătim și să recunoaștem slujbele suszisului lor tată cu deplinătatea bunăvoinței și milostivirii noastre, deși socotim că e prea puțin și ni se pare mărunt ceea ce facem pentru ei acum, față de cele ce avem de gând să le dăm în viitor, <de aceea> cu sfatul prelaților și baronilor noștri, <etc.> le-am dat, le-am dăruit și le-am hărăzit suspomeniților Iacob, Pavel, și Doja și prin ei moștenitorilor lor, <etc.> suszisele moșii, Nõgmicos, Nõgiwan, Matha, Elep și Gerekyghaaz, cu pământurile, etc., cu drepturile de ocrotire ale bisericilor și îndeobște cu toată deplinătatea drepturilor lor, spre a le stăpâni și avea cu drept de veci și nestrămutat, <etc.>.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre <etc.>, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt, în ziua a zecea înainte de calendele lui Aprilie, și în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și optulea, venerabilii întru Hristos părinți domnii arhi-episcopi: Boleslav de Strigoniu și fratele Ladislau de Calocsa și episcopii: Benedict de Cenad, fratele Petru al Bosniei, Gheorghe de sf. Irineu, Ivanca de Oradea, Ladislau de Pécs, Nicolae de Győr, Chanadin de Agria, Herric de Vesprim, Ladislau de Zagreb și Andrei al Transilvaniei păstorind în chip fericit bisericile lui dumnezeu; iar măriții bărbați: Dumitru marele nostru vistier, dregătoria de palatin fiind liberă, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mikch banul întregii Slavonii, Pavel, fiul lui Simion, judele curții noastre, Ioan, fiul lui Bobanyk, marele vistier al reginei, prea scumpa noastră soție, Dionisie marele nostru stolnic, Ștefan marele nostru conis și Nicolae comite de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Anjou, II, p. 354—355.

¹⁾ Așezări dispărute în comitatul Heves (R. P. Ungară). ²⁾ Puste în comitatul Szabolcs (R. P. Ungară). ³⁾ *Kerekygház*, pustă lângă Roșiori, raionul Oradea.

1328 Martie 28.

<Carol Robert regele Ungariei transcrie și întărește un act al lui Mykch, banul Slavoniei, privitor la o învoială dintre acesta și fiii fostului ban Ștefan. In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Blágay, p. 103—104.

498

1328 Aprilie 21.

<Carol Robert regele Ungariei dă magistrului Dominic, fiul lui Benedict, unele privilegii în legătură cu două sate din comit. Gömör (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 265—268.

499

1328 Aprilie 21, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol Robert regele Ungariei dăruiește, la cererea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, ca răsplată pentru serviciile acestuia, două moșii cu numele Kethlugas din comit. Bač (Jugoslavia) și cere capitlului din Kő să-l pună în posesie.

Regest după textul lat. din Anjou, III, p. 207—208.

Transumpt în actul aceluiași rege, din 22 Iunie 1328.

500

1328 Mai 3.

<Carol Robert regele Ungariei întărește mănăstirii din Szalka dania a două moși. din comitatele Trenčín și Nitra, (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 288—291.

1328 Mai 4, Avignon.

În numele domnului nostru Isus Hristos, amin. De multă vreme prea sfântul întru Hristos părinte și stăpânul nostru, domnul Ioan al XXII-lea, prin pronia dumnezească, papă, ne-a încredințat nouă, Dino¹⁾ prepozit de Genova, capelan al susnumitului nostru papă și auditor al sfântului său palat, spre a da ascultare și a duce la cuvenitul sfârșit prin hotărîrea noastră pricinile de apel sau apelurile și chiar pe ale proceselor mai însemnate, ce se judecau sau se așteptau să se judece între vrednicul de cinstire domnul părinte Andrei, episcopul de Alba din părțile Transilvaniei, și canonicii, capitlul și arhidiaconii zisei biserici adică, Ioan de Alba și Schama de Târnava Mare și <Târnava > Mică²⁾ pe de o parte și pe de altă parte între venerabilii bărbați, domnii . . . decani și rectori din decanatele de Săbeș³⁾, de Kyzd⁴⁾, de Coșdu⁵⁾, de Târnava Mare și <Târnava > Mică și de Laslea Mare⁶⁾, Petru parohul de Ighiu⁷⁾ și de Mediaș cu toți laolaltă sau fiecare în parte⁸⁾, cu privire la dijmele, dările, bunurile decanilor și rectorilor răposați⁹⁾ din numitele decanate, la tăgada drepturilor <lor >, la călcarea privilegiilor și la asupra biseri-cilor neatârinate¹⁰⁾ ale pomeniților decani și rectori, la robirile și jafurile la care sunt supuși zișii decani și rectori din partea pomeniților episcopi și arhidiaconi în timpul vizitațiilor acestora, la întreținerea pe care trebuie s'o primească aceștia și la niște sume de bani pe care pomeniții episcop și arhidiaconi după spusa împuterniciților susnumiților decani și rectori, le-au luat dela pomeniții decani și rectori pentru întărirea sau hirotonisirea ori pentru moartea¹¹⁾ lor.

Înfățișându-se, așa dar, la judecată înaintea noastră domnii Ioan al lui Henric, paroh de Apoldul de Sus¹²⁾ și Ioan al lui Henric paroh al Baznei¹³⁾, și spunând că ei sunt împuterniciții pomeniților domni decani și rectori, și cerând să fie chemat <la judecată > domnul Ștefan, canonicul de Alba, care, după cum spuneau ei, era împuternicitul episcopului, canonicilor și capitlului sus pomeniți și să i se poruncească¹⁴⁾ să nu plece dela curia romană fără învoirea noastră și <să fie chemat de asemenea > și domnul Ambrosie de Milan, cunoscător al legilor¹⁵⁾ și, după cum spuneau ei¹⁶⁾, împuternicit al venerabilului bărbat, domnul Ioan, arhidiaconul de Alba, noi am poruncit să fie chemați înaintea noastră la o zi anumită domnii Ștefan și Ambrosie și să li se pună în vedere sub osânda afuriseniei să nu părăsească în acest timp curia romană fără învoirea noastră. La ziua sorocită înfățișându-se

1) *Dynus*. 2) *Kukullu maiori et minori*. 3) *Schebs*, oraș reședința de raion în reg. Hunedoara. 4) *Kyzd*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). 5) *Gozd*, pârâu și fost scaun sășesc aproape de Rupea (raionul Rupea, reg. Stalin). 6) *de sancto Ladizlao*, azi Laslea, sat în raionul Sighișoara 7) *Ygino*, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara). 8) *communiter vel divisim*. 9) *decedentium*. 10) În textul lat. publicat: *ille anu n ecclesiarum* în loc de *liberarum ecclesiarum*. 11) *occasu*. 12) *de Appoldia superiori*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). 13) *Bazna*, sat în raionul Mediaș (reg. Stalin). 14) lui Ștefan. 15) *iure peritum* (jurisconsult). 16) cei doi parohi din Apold și de Bazna.

la judecată înaintea noastră în pomenitul palat apostolic suszișii împuterniciți ai decanilor și rectorilor, cât și domnii Ștefan și Ambrozie, noi am pus să se dea împuternicirilor celor două părți un soroc potrivit ca să ne facă dovadă la judecată despre împuternicirile lor. La sorocul numit împuterniciții celor două părți înfățișându-se la judecată, spre a dovedi împuternicirile lor, și arătându-ne niște acte și scrisori, cu peceți atârdate, noi, după ce am poruncit să ni se facă o copie după actele și scrisorile fiecărei părți¹⁾, am statornicit, fără amânare, fiecărei părți, un soroc potrivit ca să facă întâmpinările <de cuviință > împotriva <actelor > înfățișate. Sosind acest soroc, după ce ni s'au înaintat de către împuterniciții părților unele excepțiuni împotriva mandatului părții potrivnice, am dat împuterniciților ce se aflau de față un soroc potrivit, fără amânare, spre a răspunde la excepțiunile pomenite. La sorocul statornicit, după ce s'au dat și de o parte și de cealaltă unele răspunsuri, noi — fiindcă pe drept cuvânt ne îndoiam de procurile împuterniciților numiților decani și rectori—am atras, după cum era și drept, luarea aminte a împuterniciților părții celcilate, ce erau de față, să fie cu băgare de seamă față de împuterniciții pomeniților decani și rectori, dându-le însă, totuși, acestora din urmă un soroc potrivit pentru a înainta, în numele suszișilor²⁾, niște procuri cu depline puteri, cdată cu ratificarea actelor privitoare la acest proces, sub pedeapsa unei amenzi de două sute de mărci.

Apoi, după ce pomeniții împuterniciți ai celor două părți s'au înfățișat la judecată, fiind ei de față înaintea noastră și învoindu-se, le-am statornicit un soroc anumit spre a se da și a se primi de o parte și de alta întâmpinările sau cererile. Sosind acel soroc, zișii împuterniciți ai decanilor și rectorilor au înaintat șapte cereri scrise³⁾, fiind de față împuterniciții părții potrivnice, dar împuterniciții pomeniților episcop, arhidiaconi, canonici și ai capitlului nedându-și osteneala să înainteze vreo cerere, le-am statornicit un soroc potrivit, dar fără amânare, ca să răspundă la numitele cereri scrise. La acest soroc, după ce împuterniciții episcopului, arhidiaconilor, canonicilor și ai capitlului au ridicat unele excepțiuni împotriva numitelor întâmpinări, după care au urmat răspunsurile din partea decanilor și rectorilor, cât și argumentările aduse de apărătorii amânduror părților asupra pomenitelor întâmpinări, noi am pus să se dea un soroc împuterniciților domnilor decani și rectori ca să lămurească unele din acele cereri scrise. Sosind însă pomenitul soroc, și dându-se lămuririle <cerute > din partea numiților domni decani și rectori⁴⁾, am statornicit împuterniciților părții potrivnice un soroc potrivit spre a lua cuvântul împotriva numitelor lămuriri, soroc la care, după ce s'au ridicat unele excepțiuni generale din partea <împuterniciților > episcopului, arhidiaconilor, canonicilor și capitlului, noi, fără ca ei să se împotrivescă, le-am dat împuterniciților amânduror părților un soroc potrivit ca să înceapă desbaterea în această pricină, cu privire la susnumitele cereri. La acest soroc, înfățișându-se împuterni-

¹⁾ *hinc inde.* ²⁾ Ale rectorilor și decanilor pomeniți. ³⁾ *libellos.* ⁴⁾ adică a procuratorilor lor.

ciții celor două părți, iar împuterniciții episcopului, arhidiaconilor, canonicilor și capitlului cerând ca să nu fie siliți să înceapă desbaterea și făgăduind că vor înainta cereri de recurs¹⁾ împotriva pomeniților rectori și decani; noi am găsit cu cale, fiind de față împuterniciții amânduror părților să amânăm în acest scop numitul soroc pentru o zi anumită. Sosind acea zi, împuterniciții amânduror părților înfățișându-se la judecată înaintea noastră, împuterniciții episcopului, arhidiaconilor și ai capitlului, au înaintat nouă întâmpinări de răspuns împotriva zișilor domni decani și rectori.

După ce acestea au fost înfățișate, am dat un soroc potrivit împuterniciților părții potrivnice ca să răspundă acestor cereri și pe dată desbaterea a fost deschisă, potrivit legii și rânduielii judecății, de către împuterniciții amânduror părților. cu privire la cererile domnilor decani și rectori și s'a pus jurământ de pâră neîndreptățită²⁾, cu mâna pe sfintele scripturi. Și deoarece atunci suszisul domn Ioan al lui Henric³⁾, parohul de Apoldul de Sus și împuternicit al numiților domni decani și rectori, ne cerea cu stăruință ca să punem în vedere pomeniților domni Ștefan și Ambrozie, împuterniciții susnumiților episcop, arhidiaconi, canonici și capitlului și prin dânșii, suszișilor mandatarii ai lor și tuturor și fiecăruia și căroră trebuesc de drept să li se pună în vedere, ca nu cumva, în vreme ce pomenita pricină e în desbatere, ei să aducă sau să facă pe alții să vină cu lucruri noi⁴⁾ spre paguba numitei pricini și a părții <înfațișate> de domnul Ioan, cât și a jurisdicției⁵⁾ noastre, noi, încuviințând cererea domnului Ioan ca fiind potrivită legii și voind să păzim cumpăna dreptății, oprim pe împuterniciții amânduror părților și, prin dânșii, pe mandatarii lor și pe toți ceilalți care de drept trebuesc oprți, de a aduce sau a face pe alții să aducă vreun lucru nou, în timp ce numita pricină e în desbatere, spre a nu se aduce vreo pagubă pomenitei pricini sau vreuncea din părți ori judecății noastre. Iar dacă se va purcede altfel, vom reveni asupra judecății noastre, aducând-o în starea dela început, pentru că așa cere dreptatea.

Spre mărturia acestui lucru am poruncit să se întocmească actul obșteșc⁶⁾ de față, de către Gerard de Medicis de Piacenza⁷⁾ mai jos scrisul notar public și, spre mai mare cheazăsie, să-l întărească prin atárnarea peceții noastre.

Făcut și dat la Avignon⁸⁾, în palatul apostolic, în care se împarte dreptatea, în anul o mie trei sute douăzeci și opt, indicția a unsprezecea, în ziua a patra a lunii Mai, în anul al doisprezecelea al păstoriei prea sfântului suszis părinte și domn al nostru, domnul Ioan al XXII-lea, prin pronia dumnezeeească, papă, de față fiind magiștrii: Ioan de Aqua Mundula, Giunta Radicofani⁹⁾, Ioan de Ponte Corvo, cu toții notari publici și scribi ai susnumitului domn auditor, care au fost rugați să fie de față ca martori.

¹⁾ *libellos reconventionales.* ²⁾ *de calumnia* ³⁾ *Henrici.* ⁴⁾ *novitatem.* ⁵⁾ *iurisdictionis.*
⁶⁾ *publicum instrumentum.* ⁷⁾ *Placencia*, oraș în Italia. ⁸⁾ *Aunionc.* ⁹⁾ *Iuncta Radicofanus.*

«Semn notarial». Eu, Gerard de Medicis de Piacenza, notar public pe temeiul autorității imperiale, am fost de față împreună cu susscrișii martori la pomenita opreliște și, la porunca suszisului domn auditor, am întocmit-o după acest tipic obștesc și, fiind rugat, am însemnat-o cu semnul meu obișnuit.

«Pecete cu legenda»: Pecetea lui Dino d'Amerenesellia, doctor în dreptul canonic¹), prepozit de Genova.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 415—418.

502

1328 Mai 8, «Alba-Iulia».

Prea înălțatului său stăpân, Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii de Transilvania, rugăciuni cuvenite și cucernice întru domnul.

Veți ști că am primit cu credința noastră din totdeauna scrisoarea înălțimii voastre, având acest cuprins: «*Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 13 Martie 1328*». Iar noi, supunându-ne, precum suntem datori, poruncilor și însăcinărilor înălțimii voastre, am trimis în locul nostru pe magistrul Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare, omul nostru vrednic de crezare, spre mărturie, pentru ca, împreună cu omul vostru comitele Henning din satul Păuca²) să cerceteze și să afle adevărul cu privire la cele de mai sus.

Iar numitul comite Henning, omul vostru și pomenitul arhidiacon Bulchu, omul nostru, întorcându-se apoi la noi, la întrebarea noastră ne-au spus într'un glas, că numitul comite Henning, omul vostru, împreună cu acest om al nostru, s'au dus, în luna dinaintea sărbătorii fericitului mucenic Gheorghe³) în satul Ocna Sibiului⁴) și, după ce au adunat pe toți oaspeții de acolo, cercetând cu băgare de seamă au putut afla adevărul cu privire la cele de mai sus. Și chiar dela megicșii și vecinii pomenitului sat Ocna Sibiului au aflat adevărul următor: că prepozitul din Sibiu și biserica sa sau prepozitura din Sibiu au avut întotdeauna, încă din vechime, o ocnă de sare în Ocna Sibiului, și că numitul prepozit de Sibiu și biserica sa au atăpănit-o în pace și că el a pus-o să fie săpată în chip slobod atât prin el cât și prin alții, fără să se împotrivească nimeni și că întotdeauna a avut dreptul nestânenit de a arenda pomenita ocnă altora pentru a o săpa. Iar a doua zi, adică în marșea dinaintea pomenitei sărbători a fericitului mucenic Gheorghe⁵), zi de târg⁶), numitul om al vostru împreună cu omul nostru s'au dus la Sibiu pentru pomenita cercetare și omul vostru, sub mărturia pomenitului om al nostru întrebând cu luare aminte pe toți oaspeții, atât pe cei mai bătrâni cât și pe alții din Sibiu, precum și pe locuitorii ținutului Sibiu⁷), de la care se cuvenea și avea puțință să-i «întrebe», au aflat tot același lucru și anume că prepozitul din Sibiu și biserica sa a avut totdeauna o ocnă de sare în Ocna Sibiului, din vremuri a căror amintire s'a pierdut,

¹) *decretorum doctoris.* ²) *villa Poka*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ³) 18 Aprilie. ⁴) *Vizakna*, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁵) 19 Aprilie. ⁶) E vorba de ziua de marți. ⁷) *provincialibus.*

și că a stăpânit-o slobod în pace și în liniște, a săpat-o și a pus s'o sape și că a avut întotdeauna dreptul slobod de a arenda numita sa ocnă și spre a fi săpată.

Dat în a cincisprezecea zi <după sărbătoarea> fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 418—419.

503

1328 Mai 8, Avignon.

Ioan episcopul, etc., venerabililor frați arhiepiscopi și episcopi, precum și iubiților fii, <episcopilor> aleși, abaților, priorilor și celorlalți prelați ai bisericilor rânduși în regatul Ungariei, mântuire, etc.

Ne-a adus la cunoștință prea iubitul nostru fiu întru Hristos Carol, ilustrul rege al Ungariei, că atunci, când se întâmplă ca unii dintre Cumani, Români și Slavi¹⁾ și alți necredincioși să treacă la credința catolică prin harul dumnezeesc și prin îndemnul²⁾ zisului rege, voi cereți cu prea multă strășnicie dela unii ca aceștia, astfel convertiți și de curând trecuți la credința catolică, dijmele întregi și chiar le stoarceți, pricină pentru care noii credincioși și cei astfel convertiți, datorită faptului că mai înainte de convertirea lor nu obișnuiau să plătească aceste dijme, acum spun că de aceea sunt îndemnați ca să îmbrățișeze numita credință catolică, spre a da bunurile lor oamenilor bisericii³⁾; și mulți, care bucuros ar trece la această credință, din această pricină se dau înapoi dela o atare convertire. De aceea zisul rege ne-a rugat cu smerenie să ne îngrijim de un leac potrivit pentru această stare de lucruri.

Noi, așa dar, nevoind ca pomeniții necredincioși să se dea înapoi, din pricina arătată, dela o atare convertire la credința catolică, poruncim cu tărie prin scrisoare apostolică obștei voastre ca, la cererea ziselor dijme dela cei convertiți de curând, să vă purtați cu atâta bunăvoință și curtenie, până ce ei se vor desăvârși în numita credință și se vor întări pe deplin într'ânsa, încât acești convertiți să nu se socoată asuprați, ci mai degrabă <să socoată> că li se poartă o grijă mai bună și să înduplece și pe alți necredincioși să îmbrățișeze credința catolică, iar ei să stăruie mai plini de evlavie în această credință.

Dat la Avignon, în a opta zi înainte de idele lui Mai, în al doisprezecelea an <al păstoriei noastre>.

Textul lat. la Theiner, I, p. 519—520; Hurmuzaki-Densusșeanu, I, 1, p. 609.

504

1328 Mai 10, Buda (R. P. Ungară).

Pavel judele curții regale condamnă pe Nicolae, fiul lui Grigore, la o amendă de cincizeci de mărci pe care urmează să i-o plătească lui—judelui—și lui Dominic,

¹⁾ In text: *Alachis* <= *Olachis*> et *Sclavis*.   ²⁾ *inductione*.   ³⁾ *clericis*.

fiul lui Nicolae, deoarece a afirmat că un act al conventului din Dealul Orăzii e fals, în ciuda faptului că pecetea conventului, care se află pe el, este autentică, deoarece actul — pretindea Nicolae fiul lui Grigore — ar fi fost eliberat în chip fraudulos în absența sa. Dar el n'a putut să-și dovedească afirmația.

Potrivit aceluși act, Nicolae, fiul lui Grigore și Dominic, fiul lui Nicolae, au hotărnicit în 1325 prin bună înțelegere și prin arbitri două moșii ale lor < aflătoare în comit. Szabolcs din R. P. Ungară > sub pedeapsa a cincizeci de mărci, pe care trebuia să le plătească partea care n'ar respecta hotărnicirea făcută.

Regest în Kállay, I, p. 76—77.

505

1328 Mai 26, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, iubitului și credinciosului său Toma voevodul Transilvaniei și comitele de Solnoc, sănătate și milestivire.

Deoarece noi am primit sub osebita noastră ocrotire pe vrednicul de cinstire întru Hristos părinte Andrei, din aceeași milă < dumnezească >, episcop al Transilvaniei, iubitul și credinciosul nostru, cât și biserica sa, < adică > biserica fericitului arhanghel Mihail și pe frații săi din capitlu și voini să-i îmbrățișăm cu regeasca < noastră > dragoste, de aceea cerem stăruitor credinței tale și totodată îți dăm cu tărie poruncă regească, de a păstra, în numele nostru, pe pomenitul episcop și pe frații săi din capitlu nevătămați în aceeași libertate ¹⁾ a lor de care se știe că s'au bucurat din vechime, atât în ce privește stăpânirea moșilor ²⁾ lor, cât și în alte drepturi și jurisdicțiuni ale lor, ocrotindu-i pe ei împotriva oricăror potrivnici ai lor, iar pe răzvrățiți ³⁾, dacă s'ar ivi vreunii în legătură cu plata drepturilor lor sau a dijmelor lor ⁴⁾, sau care ar căuta să se răzvrătească împotriva lor, pe oricare din ei fie că e vorba de Sași, de Secui sau de Unguri, de nobili sau de oameni de rând, tu să-i strunești și să-i silești ca să le facă lor dreptatea deplină.

Iar dijma de sare ⁵⁾ cuvenită episcopului și fraților săi din capitlu de pe pământul Transilvaniei și care se știe că o au dela ocna lor de sare din Turda, așa după cum din bunăvoința noastră regească le-am hărăzit-o lor printr'un privilegiu al nostru, oriunde ar voi sau ar pune să se care, atât pe uscat cât și pe apă, sau dacă vor căra-o ei înșiși cu carele lor, să-i lăsați să treacă slobozi și scutiți de plata oricărei vămi.

Dar la Vișegrad, joi după sărbătoarea rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 419—420.

¹⁾ libertate. ²⁾ possessionibus. ³⁾ rebelles. ⁴⁾ E vorba de episcop și de capitlu. ⁵⁾ sales decimales.

1928 Iunie 2, Turda.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc dăm de știre și facem cunoscut prin cuprinsul acestei scrisori tuturor căroră se cuvine:

Acesta este folosul de căpetenie al prevederii, că îndeamnă ca spre veșnica aducere aminte să fie întărite cu ajutorul scrisorilor faptele oamenilor de astăzi, ce pot pieri prin curgerea vremilor, ca să nu fie răpuse de sulita uitării.

Drept aceea, prin cuprinsul acesteia vom să ajungă la cunoștința tuturor că Gheorghe, fiul lui Ștefan, Ladislau și Ioan, fiii lui Petru de Sânger ¹⁾, înfățișându-se înaintea noastră la adunarea noastră obștească ținută la Turda în sărbătoarea *Corpus Christi*, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt, ne-au înfățișat plângerea lor în chipul acesta: că Nicolae comitele, fiul lui Petru de Grind ²⁾, ruda lor, păstrase până acum, cu încuviințarea și învoirea lor, din pricina vârstei lor fragede, partea lor, adică jumătate din moșia Sânger, ce ține de ei prin drept de moștenire, deoarece ei nu erau în stare să se cărmuiască până acum. Ajungând la vârsta matură <și fiind> în stare să se cărmuiască ei înșiși, ei vor să primească îndărăt acea jumătate de moșie a lor, numită Sânger, dacă numitul comite Nicolae va crede de cuviință să le-o dea înapoi, întrucât se știe că e a lor de moștenire.

Auzind acestea și ridicându-se pomenitul comite Nicolae, fiul lui Petru, împreună cu Laurențiu de Recea ³⁾, cumnatul său, a răspuns în chipul acesta că numiții Gheorghe, fiul lui Ștefan, Ladislau și Ioan, fiii lui Petru de Sânger, sunt rude ale sale și că acea jumătate de moșie Sânger, împreună cu toate folosințele ei, este a lor de moștenire. Cu toate că o păstrase până acum cu credință, din pricina vârstei lor fragede și că dobândise cealaltă jumătate a pomenitei moșii, numite Sânger, dela Ștefan, tatăl suszișilor Gheorghe și Petru, în temeiul dreptului de cumpărare, și că dăduse jumătatea cumpărată ce ținea de el, împreună cu toate folosințele acelei jumătăți, pomenitului comite Laurențiu de Recea, cumnatul său, când s'a căsătorit cu sora sa, spre a o stăpâni și a o ține pe veci, întru fiii fiilor săi; susnumitul comite Nicolae, împreună cu suszișul comite Laurențiu de Recea, cumnatul său, au dat înapoi deadreptul și fără înconjur pomeniților Gheorghe, fiul lui Ștefan, Ladislau și Ioan, fiii lui Petru, fiul suszișului Ștefan, acea jumătate a moșiei numite Sânger, împreună cu toate folosințele ei, cum s'a arătat mai înainte, atât în temeiul înrudirii, cât și pentrucă se știa că este a lor, de moștenire, nepăstrându-și niciun drept sau stăpânire în acea jumătate. Ba chiar s'au legat și s'au îndatorat deopotrivă între ei și cu tărie că dacă numiții comiți Nicolae și Laurențiu ar da sau ar face să se dea vreo scrisoare cu privire la jumătatea acelei moșii Sânger, care jumătate adică ține de Gheorghe, fiul lui

¹⁾ *Scengyel*, sat în raionul Luduș (reg. Cluj). ²⁾ *Gerend*, azi Luncani, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ³⁾ *Reche*, sat în raionul Simleul Silvaniei (reg. Oradea).

Ștefan, Ladislau și Ioan, fiii lui Petru, fiul lui Ștefan; sau dimpotrivă dacă cumva pomeniții Gheorghe, fiul lui Ștefan, Ladislau și Ioan, fiii lui Petru, fiul lui Ștefan, <ar da sau ar face să fie dată> o scrisoare cu privire la <acea> jumătate, care jumătate, adică din mai înainte zisa moșie Sânger ține în chipul arătat mai sus de numitul comite Laurențiu și de urmașii săi prin dania sau dăruirea <făcute de> pomenitul comite Nicolae, fiul lui Petru, ei să le socotească desființate și lipsite pe deantregul de putere, în așa chip ca, oricând ar fi scoase la iveală scrisorile date până acum, să fie lipsite de putere și să nu aibă niciun preț, putere sau însemnătate.

De asemenea <numiții> și-au dat descărcare unul altuia și s'au arătat întru totul despăgubiți pentru toate nedreptățile săvârșite în legătură cu aceasta, la ceea ce părțile s'au îndatorat de bună voie în fața noastră.

Spre amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea peceții noastre atârinate.

Dat în ziua, locul și anul însemnat mai sus.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CLXXXIV.

Transumpt în orig. lat., al capitlului din Alba-Iulia, din 1 August 1334.

507

1328 Iunie 14, <Kö, Jugoslavia>.

Capitulul din Kö raportează regelui Carol Robert despre punerea lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc în stăpânirea moșiilor Kethlugas din comit. Bač (Jugoslavia).

Regest după textul lat. din Anjou, III, p. 208—209.

Transumpt în actul regelui Carol Robert, din 22 Iunie 1328.

508

1328 Iunie 22.

<Carol Robert regele Ungariei întărește lui Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc moșiile Kethlugas (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat din Anjou, III, p. 207—210.

Transumpt în actul aceluiași rege, din 2 Noembrie 1335.

509

1328 Iulie, <Alba-Regală> (R. P. Ungară).

Noi, fratele Matia, din ordinul fraților predicatori, trimis al scaunului apostolic, însărcinat cu treburile dreptei credințe și ale bisericii romane în părțile țării Ungha-

riei, prin cuprinsul celor de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine că, venind înaintea noastră magistrul Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare, în numele și în locul vrednicului de cinstire părinte și domn Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei și în numele capitlului său, ne-a înfățișat scrisoarea deschisă a prea luminatului domnitor Carol, ilustrul rege al Ungariei, întocmită cu privire la libertățile¹⁾ bisericii fericitului arhanghel Mihail și ale fraților săi din capitlu, și²⁾ cu privire la acelea ale moșiilor³⁾ lor, cerându-ne cu stăruință numitul magistrul Bulchu în numele și în locul pomenitului episcop și al fraților săi din capitlu ca spre chezășie să punem să se înscrie cuprinsul pomenitei scrisori în această scrisoare a noastră și să o însemnăm cu pecetea noastră. Iar cuprinsul acelei scrisori este următorul: <Urmeară actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 26 Mai 1328>.

Iar noi, încuviințând dreapta și legiuita cerere a numitului episcop al Transilvaniei și a fraților săi din capitlu, am pus să se înscrie cuprinsul pomenitei scrisori în această scrisoare a noastră și să fie întărită cu pecetea noastră.

Dat la Alba, în duminica dinaintea octavelor <sărbătorii> fericitilor apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 420—421.

510

1328 Iulie 7, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei dăm de știre că Nicolae zis Wos ni s'a plăns prin trimisul său la noi, Andrei, fiul lui Nicolae, fiul lui Scegen, slujitorul său, că atunci când Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Ambrozie, a hotărnicit împreună cu omul măritului bărbat, voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, precum și cu <omul> nostru, un pământ sau o moșie a sa numită Ghiolț⁴⁾ el a hotărnicit și o bucată de pământ <aflătoare> între pomenitul pământ Ghiolț și o moșie a lui Nicolae, numită Sântioana⁵⁾ și care <bucată de pământ> ține de moșia lui Nicolae zis Wos, fără știrea și învoirea acestuia, deoarece nici nu-l înștiințase. Și totodată, împotriva dreptății și a lui Dumnezeu, a căutat să ridice semne de hotar în spre partea pomenitului Nicolae.

Drept aceea, pomenitul Andrei, plângându-se înaintea noastră, în locul și în numele stăpânului său Nicolae, a oprit pe pomenitul Ioan, fiul lui Toma și pe omul voevodului Toma dela ridicarea și așezarea semnelor de hotar, ce urma să fie făcută înaintea omului nostru la acea bucată de pământ, în partea lui Nicolae zis Wos. De asemenea, pomenitul Andrei a oprit pe Ioan, fiul lui Toma, de a primi sau de a întocmi orice fel de scrisoare cu privire la hotărnicirea și ridicarea semnelor

¹⁾ *libertatibus*. ²⁾ In text: *seu*. ³⁾ *possessionum*. ⁴⁾ *Geulc*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁵⁾ *Senth Iwan*, sat tot acolo.

de hotar la pomenita bucată de pământ până când acea bucată de pământ aflătoare între numitele pământuri sau moșii Ghiolț și Sântioana nu va trece potrivit legii și dreptății în stăpânirea acelei părți, precum cere dreptatea și rânduiala dreptului.

Dat în joia de după octavele sărbătorii sfinților apostoli Petru și Pavel, în anul domnului o mie trei-sute douăzeci și opt.

<Pe verso:> Scrisoare de întâmpinare¹⁾ pentru Nicolae zis Vos împotriva lui Ioan, fiul lui Toma, fiul lui Ambrozie, cu privire la hotărnicirea și oprirea ridicării semnelor de hotar ce urma să fie făcută la o bucată de pământ aflătoare între moșiile numite Ghiolț și Sântioana.

Textul lat. în Hazai okl., p. 200—201.

511

1328 Iulie 10, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc împărțeala dintre magistrul Laurențiu, fiul lui Hudus și nepoții săi cu privire la o moșie a lor din comit. Szabolcs și la iobagii de pe acea moșie.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 315—316.

512

1328 Iulie 20, Deva.

Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, credincioșilor săi: obștei iobagilor lui Ioan zis Henul, fiul lui Ioan, fiul lui Geubul, aflători pe moșiile²⁾ sale numite Neppundorph³⁾ și Bârgău⁴⁾, toată dragostea.

Ni se dă de știre că voi, luându-vă după un zvon, ați avea de gând să plecați de pe acele moșii împrăștiindu-vă. Dar întrucât acest zvon nu este adevărat, vă încredințăm și vă chezășuim cu tărie pe cuvântul nostru prin <scrisoarea> de față că, lăsând la o parte toate zvonurile, trebuie să rămâneți în pace și în liniște și fără nicio teamă la casele voastre sub osebita noastră oblăduire. Iar cei care vor să vină să se așeze acolo, să vină slobod și să se așeze fără grijă. Căci noi vom ocroti, față de oricine ar voi să turbure, atât pe cei ce vin <să se așeze acolo>, cât și pe cei ce se află acolo, iar cu privire la pomenitele moșii vom mijloci pe lângă regele nostru, ca printr'un privilegiu al său să le întărească numitului Henul pe veci și în chip nestrămutat, silind la tăcere pe toți aceia care ar voi să-l dea în judecată.

¹⁾ *probattonalis*. ²⁾ *possessionibus*. ³⁾ Așezare dispărută în raionul Bistrița (reg. Cluj). ⁴⁾ *Purgo*, azi sunt trei sate cu acest nume în raionul Bistrița.

Dat la Deva, la sărbătoarea fericitului prooroc Ilie, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 421.

513

1328 Iulie 23.

«Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Toma voevodul Transilvaniei moșiile luate dela Leustachie, Mykus, Jakou, fiii lui Petru, fiul lui Ilie, pentru necredința lor față de rege.» «Ținând seamă de curăția neîntinată a supunerii și credinței pe care a arătat-o și o arată neconținut față de noi și față de sfânta noastră coroană măritul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, fiul răposatului magistru Farkaș, iubitul și credinciosul nostru, aducându-ne aminte și de neconținutele strădaniei și povara cheltuielilor ce s'a dovedit a le fi purtat el întru înălțarea slavei noastre și propășirea treburilor obștești, precum și pentru reaşezarea păcii în țară și de asemenea de prea plăcutele sale slujbe vrednice de laudă pe care se știe că ni le-a făcut el începând chiar din clipa intrării noastre în țara Ungariei și pe care vedem că ni le face și acum, precum credem cu tărie că ni le va face și în viitor, ca o răsplată oarecare și o mulțumire binevoitoare a slujbelor sale, i-am dat pomenitului voevod Toma aceste mcșii, ca să le stăpânească cu drept de veci.» «Lista demnitarilor ca în actul regal din 23 Martie 1328».

Regest după textul lat. din Anjou II, p. 368—370.

514

1328 Septembrie 8, lângă râul Saar (Austria).

Comitele Pavel judele curții regale condamnă pe Ștefan, fiul lui Ioan, al lui Dumitru din Harkal (R.P. Ungară) la pedeapsa capitală și confiscarea bunurilor pentru neînfrățire la duelul judiciar. Printre nobilii care judecă: magistrul Dionisie de Iutagh, comite de Bihor.

Regest după textul lat. din Zala vármegye, I, p. 224—226.

515

1328 Septembrie 17.

«Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Nicolae și Toma, fiii lui Emeric, al lui Hərceg din Eueruch (R. P. Ungară) și lui Ștefan și Petru, fiii lui Andrei, al aceluiași Emeric, moșia Cheeb din comit. Zala (R. P. Ungară).

În lista demnitarilor, între alții: Ivanca episcopul de Oradea, Benedict de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zala vármegye, I, p. 226—232.

516

1328 Septembrie 20, Avignon.

Ioan episcopul, etc., iubitului fiu, Nicolae de Matafaris¹⁾, canonic de Oradea, doctor în dreptul canonic²⁾, mântuire, etc. Se numește într'un canonicat în biserica de Oradea și o prebendă care va fi liberă.

Dat la Avignon, în a douăsprezecea zi înainte de calendele lui Octombrie, în anul al treisprezecilea.

În același fel³⁾: venerabililor frați.. arhiepiscopului de Calceea și.. episcopului de Passau⁴⁾ și iubitului fiu.. prepozitul bisericii de Alba, din dieceza Vesprim, ca să-l pună în stăpânirea numitului canonicat și să-l ocrotească.

Dat ca mai sus.

Textul lat. la Theiner, I, p. 521.

517

1328 Septembrie 26.

Adică scrisoarea a doua de întărire a răposatului prealuminat principe domnul Carol, din aceeași milă a lui Dumnezeu, regele Ungariei etc. de fericită pomenire, din anul domnului o mie trei sute douăzeci și opt, în a șasea zi înainte de calendele lui Octombrie, în anul domniei sale de asemenea al douăzeci și optulea, dată de mâna chibzuitului bărbat, magistrul Andrei, prepozitul bisericii de Alba, vicecancelarul curții sale, iubitul și credinciosul său⁵⁾.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist. CLXIII.

Mențiune în raportul lui Ladislau de Nadab, vicevoevodul Transilvaniei, către regele Sigismund, din 27 Octombrie 1413.

¹⁾ În textul latin publicat, greșit: *Matafaris*. ²⁾ *decretorum doctori*. ³⁾ Indicație de cancelarie. ⁴⁾ În textul latin publicat: *Paduano* < = Paduanus >, alteori *Patavinus*, care se confundă aproape cu forma *Pataviensis* < = *Passaviensis* >. De aceea e probabil ca aici să fie vorba de episcopul de Passau (din Germania), iar nu despre cel de Padova (din Italia). ⁵⁾ Mențiunea despre acest act din 1328, s'a păstrat, în raportul amintit în legătură cu procesul familiei de Geoagiu pentru moșiile ei de lângă Mureș (Teiuș, Heria, Beța, Stremț etc).

1328 Octombrie 19.

Comitele Pavel judele curții regale cere capitlului din Cenad să trimită un om de mărturie al său, în prezența căruia Lucaciu, fiul lui Martin de Kokynheer¹⁾, sau în lipsa acestuia Dominic, fiul lui Pavel de Fygud²⁾, ca delegat al regelui să citeze înaintea acestuia pe Boza, fiul lui Bolachuch, spre a sta față cu magistrul Emeric de Beche și fiii săi Theutheus și Vesseus.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 317.

Transumpt în actul capitlului din Cenad, din 6 Noembrie 1328.

519

1328 Noembrie 6, <Cenad>.

Capitlul din Cenad raportează magistrului Pavel judele curții regale că Dominic, fiul lui Pavel, delegat al regelui și preotul Ștefan din capitlu au citat înaintea lui Carol Robert regele Ungariei pe Boza, fiul lui Bolachuk, față cu magistrul Emeric de Beche și fiii acestuia.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 317—318.

520

1328 Noembrie 17.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește oaspeților din Kremuica (R. Cehoslovacă) folosința unor pământuri sau păduri precum și aceleași libertăți de care se bucură oaspeții din Kuttenberg (R. Cehoslovacă). În lista demnitarilor între alții: Benedict episcopul de Cenad, Ivanca de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 295—297.

521

1328 Decembrie 6, Vișegrad (R. P. Ungară).

Dumitru, fiul comitelui Alexandru din neamul Aba, marele vistier regal, comite de Trenčín (R. Cehoslovacă), castelan de Cheresig³⁾ și judele Cumanilor, dăruiește soției sale Ecaterina, fiica lui Ștefan de Gara, moșiile Iobagh și Fayzad din comitatul Hevesujvár (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou II, p. 377—378.

¹⁾ Așezare dispărută aproape de Pordeanu, raionul Sănnicolaul Mare (reg. Arad).
²⁾ Așezare dispărută tot acolo. ³⁾ *Keruzseg*, cetate dispărută și sat în raionul Oradea.

1329.

Noi, comitele Benher de Prejmer¹⁾, judele domnului <nostru> regele și al locuitorilor²⁾ din scaunul Cincul³⁾ și ceilalți comiți și juzi din același <scaun> prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștința tuturor cărora se cuvine că Gerlach de Sulumberg⁴⁾, Henric de Agnita⁵⁾ și Teodoric, fiul lui Herbord, din același sat au vândut înaintea noastră în chip slobod, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, jumătate de moara din hotarul satului Proștea⁶⁾, pe care o cumpăraseră mai înainte dela Iacob de Ungra⁷⁾, fiul lui Iacob, dimpreună cu cele ce țin de ea, comitelui Ioan din satul Proștea, pentru el și urmașii și moștenitorii lui, ca s'o stăpânească prin mijlocirea unei atari hotărâri și ocrotiri a noastre și a locuitorilor din ținut ca să nu poată cătuși de puțin fi zădărnicită de oricine în viitor.

Spre mărturia acestui lucru am pus să se atârne pe scrisoarea de față, înaintea bătrânilor⁸⁾ și locuitorilor din scaunul Cincul, pecetea scaunului nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 431.

523

1329, <Arad>.

Capitulul bisericii de Arad tuturor credincioșilor întru Hristos de față și viitori care vor lua cunoștință de cele de față, mântuire veșnică întru domnul.

Prin cuprinsul acestei scrisori voim să ajungă la cunoștința tuturor că, venind înșiși înaintea noastră nobilii din neamul Chanad Grigore și Dionisie, fiii lui Chanad de Ludan⁹⁾ în numele său și al lui Benedict, fiul lui Ștefan, fiul aceluiși Chanad, de asemenea Mihail, fiul lui Nicolae de Beez¹⁰⁾, deasemenea în numele său și al lui Ștefan și Clement, fiii săi, pe de o parte, iar pe de altă <parte> magistrul Petru prepositul bisericii catedrale de Cenad și magistrul Ștefan arhidiaconul de Timiș¹¹⁾, ni s'a arătat și ni s'a spus de către acei Grigore, Dionisie și Mihail, că au dat, au vândut și au trecut acelor Petru prepositul și Ștefan arhidiaconul și moștenitorilor lor, pentru o sută de mărci plătite de aceștia și primite de ei pe de-a-întregul, care sumă de bani au primit-o drept răscumpărare a bucăților ce le avea Petru fiul lui Chaszar, ruda lor, în toate moșiilor lor <și> pe care acel Petru le înstrăinase, și întrucât într'altfel nu

¹⁾ *Tarlaw*, sat în raionul Stalin. ²⁾ *provincialium*. ³⁾ *Schenk*, sat în raionul Agnita (reg. Stalin) ⁴⁾ *de Pulchromonte*, azi Dealul Frumos, sat tot acolo. ⁵⁾ *de valle Agnētis*, sat și reședința de raion în reg. Stalin. ⁶⁾ *villa Praepositi*, sat în raionul Agnita. ⁷⁾ *Galt*, sat în raionul Rupea (reg. Stalin). ⁸⁾ *coram senioribus ac provincialibus*. ⁹⁾ Așezare dispărută în comit. Cenad (R.P.Ungară). ¹⁰⁾ Așezare dispărută aproape de Pordeanu în raionul Sănnicolaul Mare reg. Arad). ¹¹⁾ *Themus*.

putuseră să le răscumpere — , jumătate din moșia lor de moștenire numită Beez, aflătoare în comitatul Cenad, care îi privește pe ei înșiși, în care e zidită o biserică în cinstea fericitului evanghelist Ioan <și> care este vecină cu moșiile numite Turuszd ¹⁾ și Kukyner ²⁾, împreună cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea și în deosebi cu jumătate din pământurile de arătură, heleșteele, locurile de sesii, dreptul de ocrotire asupra zisei biserici și cu jumătate din întreaga pădurea numită Palataerde³⁾ așezată lângă râul Mureș⁴⁾, și cu orice alte folosințe și roade ale acelei moșii, cu acel drept și cu acea deplinătate și în aceleași hotare și margini, între care ei și înaintașii lor o stăpâniseră în pace până atunci; și înaintea noastră o vând și o trec aceloră ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă în pace și în liniște cu drept de veci și nestrămutat, netrebuind să fie cerută înapoi dela aceia de nimeni dintre ei și de moștenitorii lor în curgerea vremii. Pe lângă aceasta le-au dat aceloră deplina și întreaga voie de a o păstra de a o vinde sau de a o dărui ori lăsa prin testament oricui ar fi voit, în timpul vieții sau în ceasul morții. Pe deasupra acei Gheorghe, Dionisie și Mihail s'au îndatorat pe ei și pe moștenitorii lor că vor fi datori să păstreze pe acei Petru prepozitul și Stefan arhidiaconul și pe moștenitorii lor în pace și fără nicio pagubă în zisa jumătate de moșie și să-i apere și să-i ocrotească cu osteneala și cheltuielile lor de toți acei care în curgerea vremii ar voi să-i turbure sau să-i supere pentru acea jumătate de moșie.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, la cererea părților, am dat scrisoarea <de față> întărită cu puterea pecetii noastre atârinate.

Dat de mâna magistrului Pavel lectorul bisericii noastre, pe când ființau cu bine magistrul Blasiu cantorul, Valentin custodele, magistrii Ioan, Mihail și Petru și alți frați ai bisericii <noastre>, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist., CCVI.

Transumpt în actul regelui Carol Robert din 1338 August 5.

524

1329, <Dealul Orășii>.

<Petru prepozitul și conventul din Dealul Orășii amintesc despre satul Scentnihal din arhidiaconatul Homorog al episcopiei de Oradea:> «... din pricina unor pământuri... <aflătoare> între moșiile numite Medyes⁵⁾, Kacus

¹⁾ Așezare dispărută aproape de Beșenova Veche, tot acolo. ²⁾ Așezare dispărută în hotarul com. Cheglevici, tot acolo. ³⁾ Satul Palata a fost așezat în hotarul com. Cenadul Marc de azi, tot acolo. ⁴⁾ *Morus*. ⁵⁾ Așezări dispărute aproape de Oradea.

Scentmihal și Icloud pe de o parte, iar pe de altă parte învecinate cu moșia Eusy »¹⁾).

Fragment lat. la Bunyitai, III, p. 388, nota 1.

525

1329 Ianuarie 17, Turda.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, facem cunoscut că în adunarea noastră obștească ținută la Turda la sărbătoarea fericitului Anton mărturisitorul²⁾, ridicându-se Nicolae și Ladislau ziși Wos, s'au plâns că, pe când erau slujitori ai voevodului Doja, comitele Desideriu de Elephanth³⁾, împreună cu toți <oamenii> săi, năvălind cu puterea⁴⁾ asupra satului lor numit Sântejude⁵⁾ și stricând din temelie acel sat, care prețuia trei mii de mărci, a luat o herghelie a lor, în care se aflau patruzeci de iepe grele cu mânji, și niște cai mai tineri, ucigând, cu prilejul acestui jaf, cinci slugi⁶⁾ de ale lor.

Auzind acest lucru, capitulul bisericii Transilvaniei și toți nobilii pomenitei țări, întărind spusele și plângerea pomeniților Nicolae și Ladislau, au dat mărturie cum că suszisul Desideriu a făcut toate cele mai sus zise numiților, adică lui Ladislau și lui Nicolae, fără ca ei să fie vinovați cu nimic. Și fiindcă numitul Desideriu nu se afla în acea adunare a noastră am hotărât prin judecată ca suszisul Desideriu să fie dator a se infățișa, la octavele viitoare ale fericitului rege Ștefan, înaintea noastră în satul Cristiș⁷⁾, față cu zișii Nicolae și Ladislau, pentru a fi cercetat fără vreo amânare.

Dat în ziua și locul sus însemnate, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist. CCI.

Transumpt în orig. lat. al vice-voevodului Petru, din 15 Iunie 1347.

526

1329 Ianuarie 20.

<Carol Robert regele Ungariei transcrie și întărește un act de danie din 1138 în favoarea mănăstirii Demes (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevod al Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 363—364.

¹⁾ *rationes quarundarum terrarum...inter possessiones Medyes, Kacus, Scentmihal et Icloud vocatas ab una parte, et in possessione Eusy vocata ab altera adiacentium.* ²⁾ 17 Ianuarie. ³⁾ Sat în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ⁴⁾ *manu potentiarum.* ⁵⁾ Zentheged, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁶⁾ *janulos.* ⁷⁾ Kerestes, sat în raionul Turda (reg. Cluj).

1329 Februarie 25.

<Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Mihail de Miskócz dania moșiei Gregurfelde (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 356—358.

1329 Martie 2, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul mănăstirii sfântului Ștefan întâiul mucenic din Dealul Orăzii, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori care vor vedea această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Deoarece uitarea este mama vitregă a aducerii aminte, se cuvine ca cele făcute în timp să fie ocrotite cu ajutorul scrisorilor. Drept aceea, dorim ca, prin această scrisoare să ajungă la cunoștința tuturor că înfățișându-se înaintea noastră Pavel, fiul nobilului Petru de Chereuși¹⁾ din comitatul Solnoc, în numele său și în numele lui Petru, Gheorghe și Nicolae, fiii săi, pe de o parte, iar pe de alta Petru, fiul nobilului Iacob de Sălățiș²⁾, de asemenea în numele său și în acela al lui Valentin, fratele său și al lui Ștefan, fiul lui Nicolae, tot frate de al său din același comitat, acel Pavel <fiind> întreg la minte și de bună voia lui, ne-a mărturisit prin viu graiu cu luare aminte că, deoarece nobilele doamne și anume: Rusynth, soția lui Byd de Irim³⁾, Elisabeta, soția lui Bogath de Mecentiu⁴⁾ și Margareta, soția lui Nicolae de Chwry⁵⁾, fiicele lui Gallus, fiul lui Igon, tot din Chereuși, dobândiseră asupra lui prin lege așa cum li se cuvenea <dreptul> la zestrea și darurile de nuntă precum și la a patra parte cuvenită⁶⁾ răposatei nobile doamne mama lor adică soția amintitului Gallus ce li se datorau lor din moșiile aceluși Gallus susnumit, numite Chereuși și Beune și întrucât el n'auvusese bani gata cu care să despăgubească pomenitele doamne cu privire la cele de mai sus, silit de nevoie, așa dar, pentru descărcarea zisei zestre, a darurilor de nuntă suspomenite și a dreptului la zisa a patra față de aceste doamne amintite, <numitul Pavel> a mărturisit că a vândut pe veci după cum ne-a spus cu încuviințarea și bună învoirea suszișilor săi fii nefiind nimeni împotriva, a treia parte din dreapta jumătate a moșiei sale pomenite Beune⁷⁾, aflătoare în același comitat de Solnoc, — dimpreună cu toate folosințele sale și cele ce țin de ea

1) *Keurus*, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). 2) *Zylagzegh*, sat în raionul Cehul Silvaniei. (reg. Baia-Mare) 3) *Juren*, azi Irina, sat în raionul Carei. 4) *Mendzenh*, azi Mecentiu, sat tot acolo. 5) Lectură greșită sau așezare necunoscută în același ținut. 6) *ius quartale*. 7) Pustă aproape de Sălățiș în raionul Cehul Silvaniei.

și mai cu seamă cu a treia parte a jumătății bisericii sale, zidite în cinstea prea fericelei fecioare Maria pe acea moșie Beune — susnumiților Petru și Valentin, fiii lui Iacob, precum și lui Ștefan, fiul lui Nicolae de Sălătig și prin ei moștenitorilor lor și tuturor urmașilor moștenitorilor lor, cu drept de veci și în chip nestrănutat, ca s'o stăpânească și s'o țină și s'o aibă în pace și în liniște, pentru nouă mărci, și anume parte în dinari și parte <în lucruri> după prețuirea cuvenită, <preț> dat în întregime și primit dela aceia.

De asemenea, acel Pavel, fiul lui Petru, s'a legat cu tărie pe sine și pe pomeniții săi fii și pe toți moștenitorii lor, că, dacă cineva în curgerea vremii ar încerca să turbure sau să supere în vreun chip oarecare pe acei Petru și Valentin și Ștefan sau pe toți moștenitorii lor cu privire la acea a treia parte din jumătatea moșiei Beune, ei îi vor apăra față de toți prin ale lor osteneli și cheltuieli.

Intru amintirea și veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat privilegiul nostru de față întărit cu puterea peceții noastre atârinate.

Dat în joia dinaintea duminicii Esto mihi, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă¹).

Textul lat. la Zichy, I, p. 319—320.

529

1329 Martie 19, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, prepozitul și conventului bisericii sfântului Ștefan din Dealul Orășii, mântuire și milostivire.

Ne spun nouă Grigore și Serephijl, fiii lui Laurențiu și Mihail, fiul lui Luberth și Ioan, fiul lui Ioan, că moșia lor numită Valea lui Mihai²), aflătoare în comitatul Bihor, ar avea nevoie de înnoșirea semnelor de hotar. De aceea, poruncim credinței voastre să trimiteți un om al vostru potrivit spre mărturie în fața căruia omul nostru Emeric, fiul lui Reynold sau Ioan de Sărvăză³), în lipsa celui alt, să meargă în fața suszisei moșii Valea lui Mihai și întrunind vecinii și megieșii ei, să o <hotărâncească>⁴) după adevăratele și vechile <sale> hotare, ridicând noi semne de hotar lângă cele vechi, dacă nu s'ar face împotrivire; iar dacă ar fi împotrivi-tori, să fie chemați în chip legiuit înaintea noastră, la sorocul cuvenit, spre a sta față cu acei fii ai lui Laurențiu. Și după acestea să ne răspundeți în scris întocmai despre ziua chemării, sorocul hotărît, numele celor chemați, împreună cu mersul hotarelor și felul cum s'au petrecut lucrurile.

¹) Act foarte confuz, diu care nu rezultă care era raportul (de rudenie sau de altă natură) dintre Pavel, fiul lui Petru, și Gallus, fiul lui Igon. ²) *Nogmyhal*, sat în raionul Săcueni (reg. Oradea). ³) *Zaruad*, sat în raionul Carei. ⁴) Completarea ăditorului.

Dat la Vişegrad, în duminica Reminiscere, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. in Sztáray, I, p. 53, nota.

530

1329 Martie 21, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor vedea scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față cât și a celor viitori, că înfățișându-se înaintea noastră Andrei, fiul lui Petre de Daia,¹⁾ în numele său și al fratelui său Bartolomeu și Ștefan, fiul lui Wythk de Sighișoara²⁾, ne-au arătat un privilegiu al măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc întocmit cu privire la moșiile numite Mucundorf³⁾ și Sarustheluk⁴⁾ cerându-ne cu stăruință ca, spre chezașie, să punem să se treacă cuprinsul aceluși privilegiu, cuvânt cu cuvânt, în scrisoarea noastră și s'o întărim cu pecetea noastră. Cuprinsul acestui privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Toma voevodul Transilvaniei, din 20 Aprilie 1322>.

Noi, așa dar, încuviințând dreptele, îngăduitele și legiuitele cereri ale lui Andrei și Ștefan, întrucât am găsit privilegiul cu pecetea și pergamentul întreg, fără șterșături, fără răsături și nesticat în vreo parte a lui, am pus să se treacă cuprinsul privilegiului cuvânt cu cuvânt în scrisoarea de față și să fie întărit cu pecetea noastră.

Dat la sărbătoarea fericitului abate Benedict, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode, iar Solomon arhidiaconul de Turda, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 426.

531.

1329 Martie 21.

<Carol Robert, regele Ungariei întărește drepturile și privilegiile abației sfântul Benedict din Pécsvárád (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei episcop ales de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 350-352.

¹⁾ *Dalya*, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). ²⁾ *Seguswar*. ³⁾ *Mohi*, azi Grânari, sat în raionul Rupca (reg. Stalin). ⁴⁾ Așezare dispărută aproape de Grânari, tot acolo.

1329 Aprilie 2, Sárvár (R. P. Ungară).

Magistrul Toma comite de Vasvár¹⁾, castelan de Saar²⁾, chibzuitorilor și cinstiților bărbați, prietenilor săi prea iubiți din capitlul bisericii de Vasvár, toată închinăciunea și cinstea.

Dăm de știre chibzuitei voastre obști, prin scrisoarea de față, că între noi pe de o parte și magistrul Ștefan, fratele nostru pe de alta, s'a făcut următoarea rânduială, <și anume> am dat, am dăruit și am hărăzit pomenitului magistru Ștefan, fratele nostru și prin el moștenitorilor și urmașilor moștenitorilor săi a treia parte din cetatea noastră numită Dyun³⁾ cu locul și întăriturile ei, întrucât țin de noi, spre a o stăpâni, ține și avea pe veci <și> nestrămutat, așa cum v'a spus din partea noastră, ca împuternicit, magistrul Laurențiu, vicecomitele nostru.

<Dania s'a făcut cu condiția> ca magistrul Ștefan, fratele nostru, să ne plătească odată pentru totdeauna și fără nicio amânare la sărbătoarea viitoare a fericitului apostol Iacob⁴⁾, în fața capitlului bisericii sfântului Mihail din Alba <Iulia> din părțile Transilvaniei, în argintul alb și bun ce va circula atunci, cincizeci de mărci după greutatea dela Buda, sau în dinari <socotiți> la prețul argintului de mai sus. Pe lângă aceasta i-am mai hărăzit lui cu drepturile de mai sus și a treia parte din satul nostru aflător lângă acea cetate, ca și a treia parte din alt sat al nostru numit Steplehata⁵⁾, ce țin de noi prin dreptul de moștenire, cu îndatorirea ca pomenitul magistru Ștefan, fratele nostru, să ne dea în schimb, pe veci, satul său numit Dubrunhaza sau falva din părțile Transilvaniei cu toate folosințele <sale> așa precum l-a ținut și l-a stăpânit magistrul Ștefan, fratele nostru.

Prin <scrisoarea> de față cerem chibzuinței voastre ca în temeiul celor spuse de noi în această scrisoare a noastră și de magistrul Laurențiu slujitorul nostru, să ne dați nouă și fratelui nostru, scrisoarea voastră cu privire la cele <de mai sus>.

Dat la Saar, în duminica Laetare, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lut. în Bánffy, I, p. 60—61.

1329 Aprilie 8, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, comitele Pavel, judele curții regelui, <etc.>, dăm de știre, <etc.> tuturor că, întrucât măritul bărbat, magistrul Desideriu de Elefanth⁶⁾, castelanul de Bologa⁷⁾

¹⁾ *Castri ferrei*. ²⁾ Sárvár, sat în comit. Vas (R. P. Ungară). ³⁾ Așezare în R. P. Ungară. ⁴⁾ 25 Iulie. ⁵⁾ Așezare dispărută în R. P. Ungară. ⁶⁾ sat în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ⁷⁾ *Sebeswar*, sat și cetate în raionul Huedin (reg. Cluj).

s'a plâns că Matia, fiul lui Andrei de Ewsy¹⁾, a venit cu silnicie, cu cete înarmate în trecuta duminică *Esto mihi*²⁾, din anul întrupării domnului o mie trei sute douăzeci și opt, la sălașul³⁾ lui Peteu de Cubleş⁴⁾, Laurențiu de Aiton⁵⁾ și Dominic de Zalazygh⁶⁾, slujitorii săi⁷⁾ și, după ce a ucis pe acei slujitori ai săi, a luat dela ei opt sute de mărci în bani gata⁸⁾, pentru al căror omor și moarte a spus cu prilejul plângerii sale, că nu vrea să cadă la învoială⁹⁾, decât <vrea> să fie despăgubit pentru dauna și vătămarea ce i s'a pricinuit, așa cum se cuprinde mai lămurit și mai limpede în scrisoarea întocmită de noi, cuprinzând hotărîrea de a se înfățișa martori cu privire la acele daune și vătămări și întrucât <părțile> trebuiau să-și pună niște luptători, cei mai buni și mai sprinteni pe care i-ar putea găsi, care să lupte joi, după duminica *Letare*¹⁰⁾, în fața majestății regale, pe cai și cu arme ostășești: un luptător încercat¹¹⁾ <în numele lui Desideriu> și unul neîncercat¹²⁾ <în numele> amintitului Matia, fiul lui Andrei de Ewsy, pentru că acesta zicea că e nevinovat și fără niciun amestec în acea luare cu sila a pomenitelor o sută de mărci și în vătămarile pricinuite aceluia.

În sfârșit, după ce și o parte și cealaltă și-au așezat, după cum trebuia, la locul luptei, pe luptătorii lor, înarmându-i cu arme de război și îmbrăcându-i cu cele trebuitoare pentru luptă, mai înainte ca luptătorii părților să se măsoare cu dușmănie în luptă, unul împotriva celuilalt, suszisele părți, voind să-și împace inimile turburate și dorind să ajungă slujitori înfocați ai păcii, pentru ca orice sămânță de ură și de pismă dintre ele să se potolească smulgându-se din rădăcini și pentru ca să se poată bucura de binefacerea veșnică a păcii ca niște fii¹³⁾ ai păcii, deși cu prilejul plângerii¹⁴⁾ sale magistrul Desideriu nu voise deloc să audă de împăcare¹⁵⁾ cu privire la moartea și uciderea suszișilor săi slujitori, totuși la sfaturile împăciuitoare și îndemnurile baronilor și nobililor țării, cu încuviințarea noastră judecătorească au declarat că au ajuns la următorul legământ de pace și bună înțelegere. <etc.> în ce privește paguba amintită de o sută de mărci în bani gata și alte jig-niri și mai ales cu privire la moartea sau uciderea pomeniților Peteu de Cubleş, Laurențiu de Aiton și Dominic de Zalazegh, slujitorii magistrului Desideriu. <etc.>. Numele Matia, fiul lui Andrei, dimpreună cu chibzuitul bărbat, magistrul Ștefan, prepozitul bisericii de Oradea, fratele său după mamă, s'au legat ca la octavele viitoare ale sfântului Gheorghe mucenicul¹⁶⁾ să-l pună pe numitul ma-

1) Așezare dispărută aproape de Oradea. 2) 13 Februarie 1328. 3) *ad descensum*. 4) *Kwblus*, azi Cubleşul Someșan, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). 5) *Ahton*, sat în raionul Turda (reg. Cluj). 6) *Zalazegh*, sat în comit. Zala (R.P. Ungară). Oare nu e greșală de lectură pentru *Zylazegh*, Sălățiș, sat în raionul Celul Silvaniei (reg. Baia Mare)? cf. actul con-ventului din Dealul Orăzii, din 2 Martie 1329. 7) *servientium suorum*. 8) *promptorum d-nariorum*. 9) *acqui re* pentru *acquicia c.* 10) 6 Aprilie (1329). 11) *pugile congressum*. 12) *pugilem incongressum*. 13) În textul lat. publicat: *calumni*, desigur greșit, în loc de *alumni*. 14) În textul lat. publicat *compositionis*, probabil greșit în loc de *propositionis*, ca mai sus. 15) *acquisitionem (a quirere = quietum reddere)*. 16) 1 Mai.

gistru Desideriu în stăpânirea unei moșii, numită Mykola ¹⁾ în fața lui Simion-omul regelui și a martorului capîtlului bisericii Orășii, fără a aduce vreo stricăciune și fără a pune vreo piedică, — <moșie> aflătoare în comitatul Bihor, care le-a venit lor, după cum spuneau, prin zălogire, pe temeiul unor acte foarte lămurite, dela Gwren, fiul lui Ioan, pentru suszisa sumă de bani, nici mai mare nici mai mică decât aceea care se știe că-l privește pe Matia, fiul lui Andrei și pe domnul Ștefan prepozitul, fratele său, în urma zălogului său din vreo altă chezășie.

S'a adăogat și acel legămînt că dacă, din îndărătnicie, nu se vor îngriji sau dacă nu-l vor putea pune în stăpânirea acelei moșii, cu acel drept cu care se știe că <moșia> ține de ei, așa cum s'a arătat mai sus, atunci ei să fie datori a da și a trece pe veci, în mâinile magistrului Desideriu, a două zi după octavele înălțării domnului ²⁾ două moșii asemenea și avînd folosințe tot atît de mari, lăsînd la o parte orice prilej <de zăbavă>, precum s'au legat de bună voie și fiind de față omul regelui și martorul numitului capîtlu din Oradea. Iar toate actele întocmite cu privire la zisa moșie Mykola s'au legat să le dea și să le încredințeze cu totul și cu desăvârșire magistrului Desideriu la octavele viitoare ale rusaliilor ³⁾ cu îndatorirea că, dacă, prin viclenii ascunse și spre înșelarea magistrului Desideriu ei și-ar păstra vreunele din ele, și ei sau urmașii lor ar înfățișa actele păstrate, sau ar pune pe cineva să le înfățișeze în curgerea vremii, la judecată sau în afară de judecată, împotriva lui și a moștenitorilor lui, prin chiar acest fapt să aibă parte de pedeapsa celor pârînd fără temei ⁴⁾ și să fie pedepsiți cu pedeapsa cuvenită, ca niște pârâși dovediți. Pe de asupra, ca un adaos la această moșie, acel Matia, fiul lui Andrei și domnul Ștefan, prepozitul s'au legat ca pentru toate cele de mai sus și fiecare din ele să plătească numitului magistru Desideriu la trei soroace mai jos scrise și în fața noastră șaptezeci de mărci în groși de Boemia sau în groși de argint vienez ⁵⁾ sau în banali regali ⁶⁾ care umblă acum, după valoarea dela Buda ⁷⁾. Adică: douăzeci și patru de mărci la pomenitele octave ale rusaliilor și iarăși douăzeci și trei de mărci la octavele nașterii sfîntului Ioan Botezătorul ⁸⁾, iar rămășiță de douăzeci și trei de mărci la octavele sfîntului apostol Iacob ⁹⁾ următoare ce vor veni în curînd, punîndu-se și acest legămînt că, dacă nu se vor ține de plată la cel dintâi soroc, să fie supuși la gloabă ¹⁰⁾, dacă vor trece de sorocul plății a doua, să fie supuși la pedeapsa plății îndoite, iar dacă din nepăsare, ori nefiind în stare, nu se vor îngriji de plată la sorocul celei din urmă plăți, atunci, Matia, fiul lui Andrei, să rămîna socotit vinovat ca și cum ar fi fost biruit în duel ¹¹⁾ ca un făcător de silnicii.

Și nici nu voim să trecem sub tăcere că, înfățișîndu-se înaintea noastră magistrul Desideriu în numele lui Nicolae, fiul aceluia Peteu de Cubleş și al lui Ștefan.

¹⁾ Așezare dispărută aproape de Săcueni. ²⁾ 9 Iunie. ³⁾ 18 Iunie. ⁴⁾ *calumnian ium co facto percipereul portionem.* ⁵⁾ *lates vienensibus.* ⁶⁾ *banalibus regalibus.* ⁷⁾ *ad numerum Bud.nsem.* ⁸⁾ 1 Iulie. ⁹⁾ 1 August. ¹⁰⁾ *iudicio subiacerent.* ¹¹⁾ *in succubitu duelli... convictus remanere.*

fratele lui, de asemenea al lui Adrian, fiul lui Ladislau de Aiton, fratele lui Laurențiu, cu scrisorile de împuternicire ale conventului mănăstirii din Cluj¹⁾ din părțile Transilvaniei, întemeiate în cinstea prea slăvitei fecioare, a descărcat din partea sa și din partea numiților Nicolae, fiul lui Peteu de Cubleș și a lui Ștefan, fratele lui și a lui Adrian, fratele suszisului Laurențiu, pe Matia, fiul lui Andrei și pe Ștefan prepozitul, fratele acestuia și de asemenea pe Ladislau și pe Ioan, fiii lui Nicolae, fiul lui Iwanka, pe Nicolae, Petru, Barraba și Ladislau, fiii lui Emeric și pe Nicolae, fiul lui Sexe, pentru moartea sau uciderea numiților Peteu de Cubleș și Laurențiu de Aiton și Dominic de Zalazegh.

Dat la Vișegrad²⁾, a treia zi dela data pomenită, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. la Anjou, II, p. 391 — 393.

534

132<9> Aprilie 10, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor < etc. > mântuire < etc. >. Infățișându-se în mijlocul nostru, pe de o parte, magistrul Lachk comitele Secuilor, în locul și numele stăpânului nostru, regele < etc. > Carol, < etc. > cu o împuternicire cuprinzând o deplină și osebită însărcinare privitoare la cele de mai jos, iar pe de altă parte, magistrul Ștefan, zis Puga³⁾, fiul lui Francisc, fiul lui Becherd, acest magistru Lachk, ca împuternicit al regelui < și > vorbind din însărcinarea acestuia, ne-a spus și ne-a mărturisit prin glasul său, în locul domnului < nostru > regele, precum urmează: că stăpânul nostru, regele, < a dat > niște mcșii ale sale, așezate în părțile Transilvaniei și anume: Silvașul⁴⁾ cu pământul numit Nogakazto, de asemenea cele numite Șopteriu⁵⁾ și Urmeniș⁶⁾ aflătoare în comitatul Cluj⁷⁾, care moșii au fost odinioară moșii de moștenire ale voevodului Ladislau și ale fiilor săi și pe care fiii voevodului Ladislau le-au dat, în schimbul altor moșii unui oarecare pe nume Myke, fiul lui Nicolae, care până la urmă a murit fără moștenitor. Pentru nelegiuita vină a necredinții⁸⁾ și pentru răzvrătirea în care căzuse acel voevod Ladislau cât era încă în viață și pentru că și fiii săi, urmându-l în păcatul necredinții s'au împotrivit neîncetat majestății regale și până și acum, întovărășiți și făcându-se părtași cu alți haini și pizmași de ai regelui, ei uneltesc la aceeași necredință și răzvrătire și năvălind adesea < pe mcșiile > regcști⁹⁾ săvârșesc jefuri și dau foc și nu se înfricșează să facă tăieri și pustii așa de mari încât abia se pot spune prin vorbe, atât pentru răzvrătirile¹⁰⁾ lor amintite pe scurt

¹⁾ Koloz, e vorba despre mănăstirea din Cluj-Mănăstur. ²⁾ in *Alto Castro*, sat și cetate aproape de Budapesta. ³⁾ In text și forma: *Pugon*. ⁴⁾ *Zylwas*, azi Silvașul de Câmpie, sat în raionul Sărmaș (reg. Cluj). ⁵⁾ *Septeer*, sat tot acolo. ⁶⁾ *Exmenus*, sat tot acolo. ⁷⁾ *Clus*. ⁸⁾ *nota infidelitatis*. ⁹⁾ *regalia*. ¹⁰⁾ *infidelitates*.

mai sus, cât și pentrucă acel Myke a murit fără moștenitor, din amândouă pricinile, acele moșii au ajuns pe bună dreptate în mâinile și în dreptul de danie al regelui.

De asemenea și altă moșie a sa numită Geaca¹⁾, aflătoare în comitatul Dobâca, < etc. > pe care același voevod Ladislau o cotropise pe nedrept și a ținut-o cotropită, < și care > din aceeași pricină a necredinții < lui > și a fiilor săi, precum și fiindcă fusese moșia unui om care a murit fără urmaș și a unor oameni care au murit fără urmași și a căror amintire nu mai este și fiindcă a fost cotropită și ținută de el pe nedrept, din această pricină și din amândouă pricinile arătate mai sus, ține de dreptul de danie al regelui.

De asemenea alte moșii ale domnului < nostru > regele, numite Buza²⁾, Năsal³⁾ și Iacu⁴⁾ aflătoare în comitatul Dobâca, precum și moșia numită Budatelec⁵⁾ aflătoare în comitatul Cluj, care moșii < etc. >, < au fost odinioară >⁶⁾ pământuri de moștenire ale lui Elleus și Moise⁷⁾, fiii lui Moise. Dar pentru rușinea necredinții și a răzvrătirii în care < căzând > acei fii ai lui Moise, ca și cum s'ar opinti împotriva pîntenului⁸⁾ < bun > s'au ridicat împotriva regelui, stăpânul lor firesc și în împotrivirea și răzvrătirea lor și-au găsit moartea în chip nevrednic și au pierit din mijlocul < nostru > și urmașii rămași după ei au fost trimiși în surghiun, iar bunurile și moșiile lor, atât acestea, cât și altele, au fost în întregime trecute și date fiscului regesc și din această pricină numitele moșii, ca unele care erau ale unor răzvrățiți și oameni ciuმაți⁹⁾ care, — ca să nu mai vorbim de celelalte, spre a nu ne lungi prea mult, — nu s'au temut să săvârșească și fărădelegea jignirei majestății < regale >, pentru care suszisele moșii au trecut în mâinile regelui și în dreptul său de danie.

De asemenea o moșie a sa, numită Giulatelec¹⁰⁾ așezată în apropiere de Sic¹¹⁾ și aflătoare în comitatul Dobâca, < moșie > de moștenire a unui nobil pe nume Gula, mort fără urmași și din această pricină ajunsă după dreptate în dreptul de danie al regelui împreună cu pământurile arătoare, livezile, dumbrăvile, pădurile și pescăriile < etc. > mai sus pomenitelor moșii, < etc. > fără a-și păstra pentru sine sau pentru urmași și moștenitorii săi niciun drept asupra lor sub niciun cuvânt și din nicio pricină, adică fie pentru < cuvântul de > răzvrătire învederată fie pentru < cel de > lipsă de moștenitori.

Toate moșiile susnumite au trecut în dreptul de danie al regelui în aceleași hotare și margini străvechi în care fuseseră stăpânite de vechii stăpâni și înnoindu-le semnele de hotar, după cum se va vedea mai jos, domnul < nostru > regele le-a dat, le-a trecut și le-a bărăzit în schimbul și în locul moșiilor mai jos însemnate, și le-a dat în stăpânire aceluiași magistru Ștefan zis Pugan < etc. > și, prin magistrul

¹⁾ *Gekekula*, sat în raionul Cluj. ²⁾ *Buza*, sat în raionul Beclean (reg. Cluj). ³⁾ *Nwzal*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁴⁾ *Laak*, sat tot acolo. ⁵⁾ *Budateleke*, azi Budești, sat în raionul Sărmaș. ⁶⁾ întregire în text din partea editorului. ⁷⁾ *Moyus*. ⁸⁾ *quasi contra stimulum calcitrando*. ⁹⁾ *hominum pestilentiosorum*. ¹⁰⁾ *Gulateleke*, în partea locului se chiamă *Julatelec*, azi Coasta, sat în raionul Gherla. ¹¹⁾ *Zeehakna*, sat tot acolo.

Lachk, împuternicitul său și omul său trimis anume pentru această în fața omului nostru de mărturie, anume magistrul Petru zis Tatar, soț și fratele nostru canonic¹⁾ pe care, cerându-ni-l chiar domnul < nostru > regele priutr'o scrisoare trimisă nouă, i l-am trimis în acest scop, din însăși porunca lui < etc. >, după cum magistrul Lachk și magistrul Petru, soț de al nostru ne-au arătat < etc. > că, mergând la numitele moșii, i le-au dat magistrului Ștefan și punându-l în stăpânirea < lor > de fapt, i le-au orânduie lui < etc. >. Și pentru ca suszisele moșii, date în schimb prin această învoială, să stărue în chip nestrămutat și să fie stăpânite în pace și liniște de magistrul Ștefan și de fiii fiilor săi cu un drept și mai puternic²⁾, regele făcând și puitând mai întâi o cercetare³⁾ asupra acestora, a hotărît să se nimicească toate privilegiile și actele, date atât sub pecetea sa cea nouă, cât și sub cea veche, cu privire la suszisele moșii, la toate cât și numai la vreunele din ele sub orice nume ar fi ele socotite, oricăroră sau oricui le-ar fi fost date în vremile de mai înainte < etc. > și din orice pricină și că orice privilegii și acte, danii și hărăziri pe care le-a făcut, după cum s'a amintit mai sus, le-a nimicit și atunci și le-a nimicit și acum < etc. >.

În schimbul și în locul acestor moșii, magistrul Ștefan, înfățișându-se, după cum s'a spus, însuși în fața noastră, a dat la rândul lui⁴⁾ domnului nostru regelui mai sus numit, niște moșii ale sale aflătoare în comitatul Trenčin: < moșiile > de moștenire Garadna⁵⁾, în care este o biserică de piatră, și Garadna de Sus și tot acolo locul cetății numite de asemenea Garadna; de asemenea, în comitatul Nitra moșiile sale de moștenire sau părțile de moșie ce țin de el cu drept de moștenire din moșiile Sys⁵⁾, Reduk⁵⁾ și din cele două Libaha⁵⁾, de asemenea pământul numit Vysnew⁵⁾, precum și moșia numită Vendegy⁵⁾ cu o mină de aur, apoi < moșia > numită Poboahan⁵⁾ < etc. > de asemenea moșiile numite Kohnad⁵⁾ și Ruzk⁵⁾, Delech⁵⁾ și Steche⁵⁾ aflătoare în același comitat Trenčin, moșiile sale de cumpărare din moși strămoși, și venindu-i lui cu drept de moștenire și de cumpărare și fără să privească pe alții.

Și părțile ne-au mai spus că pomenitele moșii au fost hotărnicite⁷⁾ și date în schimb și trecute în stăpânirea regelui de către magistrul Ștefan, în fața magistrului Lachk, omul regelui, și în fața omului de mărturie al capitlului bisericii de Nitra, anume magistrul Ștefan, cantorul acelei biserici din Nitra, luat ca mărturie și trimis în acest scop, după cum spun ei că se cuprinde mai pe larg în scrisoarea aceluiași capitlu din Nitra, pe care au spus că o au.

Și deoarece acel magistrul Lachk, împuternicitul și omul regelui, trimis anume pentru aceasta ne-a înfățișat și am primit scrisoarea regelui trimisă nouă în pricina aceasta, prin care ni se porunceă anume să fim datori a trimite un om al nostru < etc. >, noi am hotărît să trimitem pentru îndeplinirea celor amintite mai sus

¹⁾ *socio et concanonico nostro.* ²⁾ *jure firmiori.* ³⁾ *pragmatica . . . cognitione.*
⁴⁾ *e converso* ⁵⁾ Așezări în comit. Trenčin și Nitra (R. Cehoslovacă). ⁶⁾ *Reambulatae.*

< etc. > pe omul nostru < etc. > magistrul Petru zis Țătar, frate canonic și soț de al nostru dimpreună cu magistrul Lachk, omul regelui. Iar aceștia < etc. > venind în fața noastră și a întregului capîtlu și povestindu-ne într'un glas ne-au arătat că lucrurile s'au petrecut în felul acesta: că în duminica Reminiscere ¹⁾ din anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, s'au dus la fața locului, la numitele moșii, date de rege, în schimb, magistrului Ștefan, rămânând acolo toată săptămîna și după ce au chemat pe vecini și pe megieși și au așteptat să se adune destui de față ca aceștia, au hotărnicit suszisele moșii toate și una câte una, împreună și ²⁾ fiecare în parte, după vechile și bătrânele semne de hotar, și după ce au făcut hotărnicirea, au statornicit pomenitele moșii, pe toate și pe fiecare în parte, fără nicio împotrivire, < etc. > magistrului Ștefan, și au pus pe acest magistru Ștefan în stăpînirea de fapt a susnumitelor moșii, în chip slobod, fără a se împotrivi cineva.

Făcând acolo hotărnicirea și însemnând marginile ³⁾ și mersul semnelor de hotar după încredințarea ochilor ⁴⁾, ei au pus să le scrie și ni le-au înfățișat nouă trecute în registru, făcându-ne o dare de seamă deplină.

Iar mersul și șirul acestor hotare și margini este următorul: întâiul semn de hotar al susnumitelor pămînturi Silvaș, Șopteriu și Urmeniș începe din partea de miazăzi, dela o creastă ⁵⁾ unde sunt trei movile de hotar, dintre care una face hotarul dinspre pămîntul Silvaș, alta din spre pămîntul Sânpetru ⁶⁾, a treia dinspre pămîntul numit Sângeorgiu ⁷⁾ lângă care au ridicat o movilă nouă; de aici hotarul coboară pe lângă satul Dâmb ⁸⁾ la râul Ludoș ⁹⁾ și trecând râul Ludoș, se îndreaptă printre două pămînturi: Spânzurătoarea Mare ¹⁰⁾ și Spânzurătoarea Mică ¹¹⁾ pe coasta unei creste, numite creasta Spânzurătoarea Mică, și ajunge la două movile de hotar pe creastă, dintre care una face hotarul din spre pămîntul nobililor de Juc ¹²⁾, numit Sărmaș ¹⁾, iar alta din spre pămîntul Akazto cel Mare ¹⁴⁾. De aci < hotarul > merge și coboară la locul numit Zenasay ¹⁵⁾, pe vale, până la râul Ludoș, și trecându-l < etc. > spre soare apune, de aci se îndreaptă spre miazănoapte, pe valea râului Ludoș și ajunge la delușorul numit Oor, unde sunt trei movile vechi de hotar, dintre care una face hotarul dinspre pămîntul Akazto cel Mare, a doua din spre satul Cămăraș ¹⁶⁾, moșia magistrului Simion, iar a treia din spre pămîntul Țagu ¹⁷⁾, ținând-o spre miazănoapte, tot pe aceeași vale Ludoș, el ajunge la un munte, pe coasta căruia au ridicat un semn nou de

1) 19 Martie. 2) *Singillatim et passim*. 3) *Distinciones*. 4) *Visus certitudine*. 5) *beerch*. 6) *Ozäscenpetur*, azi Sânpetru de Câmpie, sat în raionul Sărmaș. 7) *Zengurgy*, sat tot acolo. 8) *Tumb*, sat tot acolo. 9) *Ludas*. 10) *Nogakazto*. 11) *Kisakazto*. 12) *Suuk*, azi Jucul de Jos, Jucul de Mijloc și Jucul de Sus, sate în raionul Cluj. 13) *Sarmas*, sat, reședință de raion în reg. Cluj. 14) *Akazto maiore*. 15) neidentificat cf. actul capîtlului din Alba Iulia din 24 Aprilie 1326. 16) *Kamaros*, sat în raionul Sărmaș. 17) *Cceg*, sat tot acolo.

hotar, care desparte spre miazănoapte, Țăgșorul ¹⁾ de < pământul > magistrului Toma, iar spre miazăzi despărțind < pământul > magistrului Ștefan dinspre Țagu ²⁾. De aici urcă pe creasta unui deal și aci au ridicat o movilă nouă de pământ. În același < etc. > ajunge la două semne vechi, dintre care unul face hotarul dinspre pământul Silvaș, în partea de răsărit, iar al doilea face hotarul în partea de apus, din spre pământul Țagu, apoi, mergând în jurul aceeași creste ajunge la semnele de hotar ale pământului capitlului, dintre care unul face hotarul dinspre pământul Vișuia ³⁾ și altul dinspre pământul Silvaș, apoi, coborând de pe creastă pe lângă pădurea Vișuia, ajunge din nou la două movile de pământ, dintre care una face hotarul dinspre pământul Vișuia și alta dinspre pământul Silvaș, după aceea hotarul coboară la râul Ludoș și trecându-l < etc. > între niște delușoare, lângă drum, este o movilă de pământ, care face hotarul dintre pământul Uilac ⁴⁾ și pământul Silvaș. De aici coboară la un pârâu și pe pârâul acela urcă spre dealul Kapus, unde de amândouă părțile drunului pe creastă, sunt două semne dintre care unul face hotarul din spre pământul Uilac și altul dinspre pământul Șopteriu, apoi hotarul merge spre creastă, prin movile de pământ < așezate > una câte una, după aceea coboară < etc. > spre pescărie, și la capătul acelei creste, unde se întâlnesc două pâraie curgând de pe < moșia > Șopteriu și de pe < moșia > Uilac ⁵⁾ acolo este o movilă care face hotarul din partea de miazăzi, dinspre pământul Șopteriu, iar din partea de miazănoapte, dinspre pământul Uilac. < Apoi hotarul > ajunge la râu și prin mijlocul râului merge până la râul Lechința ⁶⁾ și pe < râul > acesta, < etc. > se îndreaptă în sus, tot pe râul < etc. > până unde pârâul numit Vlvespotok ⁷⁾ se varsă în râul Lechința. Și din partea de miazăzi râul Vlvespotok face hotarul dinspre pământul numit Sânmartin ⁸⁾, iar din partea de miazănoapte dinspre pământul Urmeniș și astfel s'au hotărnicit după semne hotarele pământurilor Silvaș ⁹⁾, Șopteriu și Urmeniș.

De asemenea hotarele moșiei numite Budatelec încep dela locul numit Kapus, în care loc se desparte de pământul capitlului și de pământul Zentivan ¹⁰⁾ și Budatelec, apoi < hotarul > coboară la râul Ludoș și trecând râul Ludoș ¹¹⁾ merge spre muncelul numit Dealul Răchitiș ¹²⁾ care < etc. > o desparte din partea de apus, dinspre pământul Cătina ¹³⁾ iar din partea de răsărit, dinspre pământul Budatelec, de aici < hotarul > merge pe o creastă între pământurile numite Copru ¹⁴⁾ și Budatelec, de aci, dela Dealul Răchitiș el merge la alt muncel, Dealul Țuguiat ¹⁵⁾ care < etc. > o desparte, dinspre apus de pământul Copru, iar dinspre răsărit de pământul Budatelec, apoi el se îndreaptă iar

¹⁾ *minor Cceg*, sat tot acolo. ²⁾ *maiori Cceg*, sat tot acolo. ³⁾ *Wyzulya*, sat tot acolo. ⁴⁾ *Wylak*, azi Delureni, sat tot acolo. ⁵⁾ În textul lat. greșit: *Wylas* în loc de *Wylak*. ⁶⁾ *Lekencee*. ⁷⁾ în text și forma: *Wlvespatak*. ⁸⁾ *Zenmarton*, azi Sânt Martinul de Câmpie. ⁹⁾ *Lekencee*. ¹⁰⁾ Așezare dispărută, tot acolo. ¹¹⁾ *Ludaspataka*. ¹²⁾ *Rakatyasholm*, sat tot acolo. ¹³⁾ *Kalhana* sat tot acolo. ¹⁴⁾ *Kopur*, sat tot acolo. ¹⁵⁾ *Hegesholm*.

pe aceeași creastă spre muncelul numit Kereztushege¹⁾, iar de aici la acel numit Dealul Lomperdiului²⁾; de aci, cotește pe aceeași creastă, care (etc.) dinspre partea de apus ține de pământul Budatelec iar din partea de răsărit de pământul numit Sânmihai³⁾; de aici <hotarul> se îndreaptă pe creasta aceea, spre locul numit Dealul Țuguiat, care <desparte moșia pomenită dinspre>⁴⁾ miazănoapte de pământurile numite Chiciud⁵⁾ și Vișuia⁶⁾; de aici se îndreaptă și merge pe aceeași creastă până la locul de mai înainte numit Kapus, și astfel se sfârșesc hotarele pământului Budatelec.

Hotarele pământurilor numite Bwza, Geaca, Lacu și Năsal încep în felul acesta: adică, pe o creastă, numită Akaztobeerc, care <etc.> desparte astfel pământurile Geaca și Sâmbotelec⁷⁾, <încât> partea de miazănoapte ține de pământul Geaca, iar partea de miazăzi de pământul Sâmbotelec, apoi coboară la Lacul Puturos⁸⁾, de aici urcă la doi stejari, lângă care este o movilă de pământ numită Lykashatar⁹⁾; de aici, din creastă hotarul merge până la o salcie¹⁰⁾ numită Copacul ciuntit¹¹⁾, care desparte pământurile Mociu¹²⁾ și Geaca, apoi trece prin râul Lacul Cerbului¹³⁾ și se îndreaptă spre pădurea numită Pădurea Femeii¹⁴⁾ coboară însă până la hotarul¹⁵⁾ numit Legenfark; de aici urcă și merge pe creastă la pădurea numită Pădurea Crucii¹⁶⁾, apoi vine tot pe acolo la Creasta Spânzurătorii¹⁷⁾, care desparte între ele pământurile numite Sucutard¹⁸⁾ și Lacu, apoi coboară la râul Lacul Cerbului și pe acel râu Lacul Cerbului până la Vadul Stâncii¹⁹⁾, unde este un semn numit Lykashatar. De aici urcă la creasta numită Creasta Mestecăni²⁰⁾ prin semne dese care despart între ele pământurile numite Ghiolț²¹⁾, și Năsal, apoi merge pe creastă la un semn numit iarăși lykushatar lângă care este un arbore numit odinioară mestecăcăn²²⁾, care semn desparte între ele pământurile numite Năsal și Sânnicoară²³⁾. De aici coboară spre răsărit prin Creasta Calului²⁴⁾, în capătul cărei creste este un semn de pământ numit în chipul de mai înainte lykashatar, care desparte pământul Năsal dinspre Chiocșiș²⁵⁾, apoi coboară prin pârâul Aluniș²⁶⁾ la Melyespataka și prin Melyespataka merge la Genokuta, care desparte pământul Buza din spre pământul Manic²⁷⁾, apoi dela Genokuta se îndreaptă mai sus de Melyespataka și dela Melyespataka urcă la creasta numită Dubrahegese și pe acea creastă merge până la Căpușul mare²⁸⁾, care desparte pământul Buza de pământul Jimbor²⁹⁾ și pe ace-

¹⁾ Azi Dealul Crucii. ²⁾ *Lumpeyrtholma*, Lomperdiu, azi Zoreni, sat în raionul Beclean (reg. Cluj). ³⁾ *Zentmihalfolwa*, azi Sânmihaiul de Câmpie, sat tot acolo. ⁴⁾ Lacună în textul latin, completată cu probabilitate în traducere. ⁵⁾ *Kychyd*, azi Miceștii de Câmpie, sat în raionul Sârmaș. ⁶⁾ *Wyzuliatelke*. ⁷⁾ *Zumbattelke*, azi Sâmboteni, sat tot acolo. ⁸⁾ *Byzustou*. ⁹⁾ *lykashatar* (în ung.) = metă perforată (lat.) = hotar găurit. ¹⁰⁾ În textul lat. publicat: arbor silicis, în loc de arbor salicis. ¹¹⁾ *chunhafa*. ¹²⁾ *Mooch*, sat tot acolo. ¹³⁾ *Zarwastou*. ¹⁴⁾ *Azumerdeye*. ¹⁵⁾ *finem*. ¹⁶⁾ *Kerezluserdeu*. ¹⁷⁾ *Akastoferchly*. ¹⁸⁾ *Zentguthart*, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ¹⁹⁾ *Kwrew*. ²⁰⁾ *Niresberch*. ²¹⁾ *Gheuch*, sat tot acolo. ²²⁾ *nyrfa*. ²³⁾ *Zentmiclos*, sat tot acolo. ²⁴⁾ *Luwasbeerc*. ²⁵⁾ *Keykes*, sat în raionul Beclean. ²⁶⁾ *Munurospataka*. ²⁷⁾ *Manik*, sat tot acolo. ²⁸⁾ *magnum Capus*. ²⁹⁾ *Sumbur*, sat tot acolo.

eași creastă merge spre dealul numit Vârful Lomperdiu¹⁾, care <etc.> desparte pământul Buza de pământurile Sânmihai²⁾ și Fiscut³⁾ și în chipul acesta se mărginesc hotarele acestor <moșii> de jur împrejur.

De asemenea hotarele pământului numit Giulatelec⁴⁾ încep astfel: primul semn este de piatră, dinspre pământul Marocaza⁵⁾ <cu>⁶⁾ pământ de arătură lângă drum, apoi trece printr'un pârâu spre miazăzi, către capătul locului numit Almakereke⁷⁾, de aci merge către doi stejari, de aici se îndreaptă deasupra dealului și merge pe creastă la o movilă de pământ care este mai sus de Buzyas, acest semn desparte pământul⁸⁾ Giulatelec de pământul Băraii⁹⁾, apoi dela semnul acesta coboară la drumul mare care merge la Bonțida¹⁰⁾, drum care desparte pământul Giulatelec de pământul Juc; pe acel drum mare el merge la pârâul numit Pârâul Corbului¹¹⁾ și apoi dela acel pârâu urcă la o creastă pe care <etc.> este o movilă de pământ care desparte pământul Giulatelec de pământul Gunk; dela această movilă merge la locul numit Tufărișul lui Abel¹²⁾ și acolo este o movilă de hotar care desparte pământul Giulatelec de pământul Bonțida; de aici coboară la balta Reketou, care desparte pământul Giulatelec de pământul Sic; apoi <ajunge> la pârâul numit Reketpataka¹³⁾ mai jos de unde se varsă Reketpataka în Zelechpataka; de aici pe râul Zelechpataka el se îndreaptă în sus, de unde <etc.> urcă la o creastă, care se află între două păduri, numite Zelech și Taba, <și> care desparte pământul Giulatelec de pământul Sic; de aici hotarul urcă pe o creastă mai mare, care este în obârșia¹⁴⁾ Vyliafeu, și de acolo coboară la semnul de piatră de mai înainte, însemnat la început și așa se sfârșesc hotarele pământului Giulatelec.

Și fiindcă așa după cum de puțină însemnătate este să faci legi, dacă n'are cine să le păzească, tot așa în zadar <este> să închei învoielii și <să pui> în ele legămintele, dacă învoielile nu se țin cu tărie de către părți și acestea nu se nevoiesc prin făgădueli a le păzi, numitul magistrul Lachk, din partea domnului <nosru> regele a spus și s'a îndatorat¹⁵⁾ că regele va păzi această întocmire de îndatoriri¹⁶⁾, iar magistrul Ștefan s'a îndatorat și el pe sine și pă urmașii săi, de a păzi din partea lor aceeași întocmire și așa au întărit, au hotărît și au făgăduit printr'un legământ solemn...¹⁷⁾.

Dat luni după duminica Judica, în anul domnului arătat mai sus o mie treisute douăzeci și <nouă>¹⁸⁾, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode¹⁹⁾ și Solomon arhidiaconul de Turda decan al bisericii noastre.

Textul lat. în Anjou, II, p. 394—401.

1) *Lumpeyrhlegese*. 2) *Zentmihalleleke*. 3) *Fyzkut*, Sălcuța, sat tot acolo. 4) *Gulateleke*, azi Coasta, sat în raionul Gherla. 5) *Markhaza*, azi Tăușeni, sat tot acolo. 6) Intre paranteze în textul latin. 7) Pomel (rotund) de mere (trad. din uug.). 8) *a terra Barce a terre Gulateleke*. 9) *Barce*, sat în raionul Cluj. 10) *Bonchhyda*, sat tot acolo. 11) *Weryupataka*. 12) *Abelharasta*. 13) Azi Valea Retești. 14) *capile*. 15) *assumpsit*. 16) *formam obligationum*. 17) urmează clauza garanțiilor reciproce, pe care editorul nu o în textul latin. 18) Lacună în textul latin, completată în traducere (cf. Anjou, II, p. 279—280 și 421—422).

1329 Aprilie 16. Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, prin scrisoarea de față dăm de știre tuturor cărora se cuvine, că magistrul Nicolae de Brașov, comite de Sibiu, Nicolae, fiul lui Balbuch, Nicolae, fiu lui Vytk, precum și Renerd de Cincul¹⁾, credincșii noștri din părțile Transilvaniei, ni s'au plâns prin viu graiu, în numele lor și al întregii obști a Sașilor din ținutul²⁾ Sibiului și din alte ținuturi ce țin de Sibiu, din partea cărora trimiși fiind au venit la noi, precum că o moșie numită Hașfalău³⁾ a lui Solomon și a lui Herbord, fiii lui Cristian de Cristian⁴⁾ și a lui Henning, fiul lui Ermen, <moșie> de moștenire, a fost cuprinsă cu silnicie și e ținută pe nedrept de Daniel, fiul lui Vosmuth, în paguba pomeniților fii ai lui Cristian și a lui Henning, și că prin înșelare <și> cu ascunderea adevărului, a izbutit el să-i fie dată de către măritul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc. Ei ne-au cerut cu smerite și stăruitoare rugăminți ca să binevoim, din milostivirea majestății noastre regale, să întoarcem și să înapoiem fiilor lui Cristian și lui Henning acea moșie, pe nedrept cotropită.

Noi, așa dar, aflând din gura comitelui Nicolae și a tovarășilor săi curatul adevăr despre acest lucru, după cum, după aceea, ne-a lămurit mai bine și voevodul Toma, cum că pomenita moșie Hașfalău este și a fost din vechime moșia de moștenire a numiților fii ai lui Cristian și a lui Henning, poruncind suspomenitului Daniel, prin scrisoarea de față, să păstreze de acum încolo o tăcere veșnică cu privire la numita moșie, hotărîm prin scrisoarea de față, ca zisa moșie dimpreună cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ea, să fie din nou înapoiată pe veci susnumiților fii ai lui Cristian și lui Henning.

Dat la Vișegrad, în duminica florilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 426-427.

1329 Aprilie 19, <Dealul Orăzii>.

Nicolae de Gara palatinul Ungariei adeverește la 1 Februarie 1384 că «...auzind aceasta⁵⁾, acel Gheorghe, fiul lui Martin, venind el însuși înaintea feții noastre judecătorești, în locul pomenitelor acte și scrisori⁶⁾ ce s'a legat să le înfățișeze, s'a îngrijit să înfățișeze cercetării noastre judecătorești o scrisoare

¹⁾ *Chenh*, sat în raionul Agnita (reg. Stalin). ²⁾ *districtu*. ³⁾ *Heesfolva*, azi Vânători, sat în raionul Sighișoara (reg. Stalin). ⁴⁾ *Insula Cristiani*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁵⁾ Că imputernicitul lui Mihail și Andrei de Carci (*Karol*) a cerut lui Gheorghe fiul lui Martin de Ciumești (*de Chamahaz*) să prezinte anumite scrisori de împărțire în legătură cu moșia Ciumești. ⁶⁾ *literalibus ins rumentia*.

a prepozitului și conventului mănăstirii sfântului Stefan întâiul mucenic din Dealul Orăzii, dată miercuri înainte de sărbătoarea Paștilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă ¹⁾, care în cuprinsul ei ne arată faptul că înfățișându-se înaintea aceluiași prepozit și convent în persoană nobilii și cinstiții bărbați, magistrul Petru zis Zonga și Martin, fiul lui Petru, fiul lui Simion, de asemenea Simion și Ioan, fiii lui Ioan, adică fiii fratelui suszișilor Petru și Martin, din neamul Kapplyan, au arătat prin viu graiu într'un glas și de bună voie că ei au dat și au dăruit, cu prilejul altor împărțiri de moșii de ale lor, pomenite în chip deosebit în aceeași scrisoare, două părți din moșia numită Ciumești ²⁾, aflătoare în comitatul Satu-Mare, în vechile și bătrânele sale hotare, împreună cu toate folosințele și cele ce țin de ele, suszișului Martin, ca parte a sa, și prin el tuturor urmașilor săi, ca să le stăpânească în liniște și în pace cu drept de veci și în chip nestrămutat. Se arată că dacă vreunul dintre ei ar fi turburat de către cineva în scurgerea vremii, pentru oricare parte sau moșie a sa, în fața vreunui judecător, pe calea judecătii, atunci printr'o înțelegere între ei unul să fie dator să-l ajute pe celalalt în ce privește ostenețile și cheltuelile. Iar dacă s'ar întâmpla ca partea sau moșia vreunuia dintre ei ar fi pierdută prin judecată, potrivit rânduelii dreptului, precum s'a spus mai sus, sau dacă nu ar pierde-o din vina sa ³⁾, atunci aceluia care și-a pierdut partea sau moșia sa, ceilalți doi din ei să fie datori să-i dea două părți dintr'o moșie de o seamă cu moșia pierdută.

Textul lat. la Karolyi, I, p. 413.

Rezumat în actul lui Nicolae de Gara, palatinul Ungariei, din 1 Februarie 1384.

537

1329 Aprilie 26.

Carol din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Galiției, Lodomariei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al tinutului și al muntelui Sant' Angelo etc., tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de acum cât și celor viitori, care vor vedea actul de față, mântuire întru dăruitorul mântuirii.

Se cade majestății regale a primi cererile drepte ale supușilor credincioși ca prin aceasta numărul lor să sporească neconținut și puterea regească să se întindă cât mai mult, deoarece regilor le este dat să se mândrească cu mulțimea noroadelor.

Pentru aceea, prin cuprinsul acestei scrisori voim să ajungă la cunoștința tuturor că noi, ținând seamă de dovezile de credință ale credincioșilor noștri

¹⁾ 19 Aprilie 1329. ²⁾ Nagchamakaz, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). ³⁾ *per surum factum proprium.*

oaspeți din Maramureș¹⁾, Sași și Unguri, anume din satele Visk²⁾, Huszth³⁾, Teceu⁴⁾ și Câmpulung⁵⁾, îndeosebi pentru faptul, că țara Maramureșului se știe că este neroditoare, greu de lucrat și anevoie de locuit, am găsit cu cale să-le hărăzim, din bunăvoință regească toate libertățile de care se bucură și se folosesc cetățenii și oaspeții noștri din Szeuleus, arătându-le îndeosebi și numindu-le pe acestea.

Mai întâi că toți oamenii de stare liberă care ar voi să vină să se așeze în satele amintite, să vină slobod și să locuiască în ele nestingheriți, și după cum vin slobod, tot așa să se poată duce slobod în altă parte, oriunde ar voi, cu lucrurile și ființa lor, vânzându-și clădirile, ridicate⁶⁾ cu a lor cheltuială, după ce vor fi plătit convenita și obișnuita dare a pământului⁷⁾ și vor fi primit voie dela jude de-a pleca din sat la lumina zilei⁸⁾.

Al doilea, ca, de asemenea, să nu fie datori a sta la judecată înaintea niciunui comite, decât numai a judecătorului lor, trimis de noi sau a judeului⁹⁾ lor, ales de obște.

Al treilea, de asemenea, ca să aleagă ei între ei pe cine vor voi ca jude, din învoirea obștească și pe preotul sau parohul lor dela bisericile lor parohiale să și-l ia din voia lor, și pe acesta să-l poată păstra în bisericile lor nu numai pe un timp oarecare, ci pentru totdeauna, iar acel paroh al lor să aibă slobodă voie a lăsa la moarte bunurile și lucrurile sale oricui va voi.

Al patrulea, de asemenea, ca numiții oaspeți ai noștri să lase în întregime pe câmp dijma datorată preotului sau parohului.

Al cincilea, de asemenea, ca preoții lor să plătească la sorocul obișnuit, drept dijma episcopului lor diecezan, de cincizeci de gospodării¹⁰⁾ întregi, care au pământuri de arătură, o marcă de dinari din cei care vor umbra în acea vreme.

Al șaselea, de asemenea, ca ucigașul să plătească drept gloabă pentru omor¹¹⁾ două mărci de dinari.

Al șaptelea, de asemenea, ca vinovatul să plătească: pentru o rană pricinuitoare de moarte o marcă, pentru o lovire făcută cu vărsare de sânge o jumătate de marcă, iar pentru o lovire obișnuită, fără <vărsare de> sânge șazeci de dinari. Inșă pentru ocară, de asemenea să nu se ceară de către cel ocărit nimic mai mult decât dacă s'a trecut la faptă¹²⁾.

Al optulea, de asemenea, voim ca toate pricinile pornite între ei sau care se vor porni între ei să le poată judeca judele lor dimpreună cu bătrânii lor, în afară de omor, silnicie, furt și foc, pe care le va judeca judecătorul nostru dimpreună

---

¹⁾ *Maramorusio*. ²⁾ Sat în comit. Maramureș (U.R.S.S.). ³⁾ Oraș tot acolo. ⁴⁾ *Técső*, sat tot acolo. ⁵⁾ *Hosszumentzö*, sat în raionul Sighet (reg. Baia-Mare). ⁶⁾ *comparatis*. ⁷⁾ *l.rragio* ⁸⁾ Hurmuzaki (după Fejér): *habitaque licintia de villa abeundi clara luce*, text preferat față de Mihályi: *habitaque licentia de villico clara luce* (vor fi căpătat voie dela jude la lumina zilei). ⁹⁾ *villici*. ¹⁰⁾ *fundis* ¹¹⁾ *pro homicidii iudicio*. ¹²⁾ *nihil plus quaeratur per vi-rupearum nisi facto*.

cu judele lor ; din aceste pricini judecate¹⁾, două părți va lua judecătorul nostru, a treia parte rămânând judelei lor.

Al nouălea, de asemenea, cu privire la pricinile iscate între ei, să aibă voie slobodă a încheia împăcarea.

Al zecelea, am mai hotărît că pământurile lor pe care ei zic că au pus stăpânire cei dintâi. lăzuindu-le²⁾ și cheltuindu-și munca pentru ele, aceste pământuri să nu aibă voie a le lua dela ei oamenii de nici un neam sau limbă³⁾.

Al unsprezecelea, și afară de aceasta acești oaspeți ai noștri să fie datori a ne da și a ne plăti nouă ca bir al pământului, la fiecare sărbătoare a sfântului Martin mărturisitorul⁴⁾, de fiecare gospodărie întregă, câte o jumătate de fertun⁵⁾.

Al doisprezecelea mai voim ca, oriunde vor merge ei cu mărfurile lor, nimeni să nu îndrăznească a-i împiedeca ; iar dacă unii ar avea de pornit vreo judecată împotriva lor, să-i urmărească prin rânduială judecătorească înaintea judecătorului sau a judelei lor⁶⁾, și dacă acela s'ar arăta îndărătnic nefăcând dreptate părâților, numai atunci să poată opri <aceștia> bunurile lor.

Al treisprezecelea, voim, de asemenea, ca târgurile care se țin în acele sate, în zile hotărîte, să se țină slobod și fără nicio vamă⁷⁾.

Al patrusprezecelea, de asemenea voim ca niciunul din baronii noștri să nu îndrăznească a se găzdui la dânșii cu sila.

Al cincisprezecelea, și chiar dacă vor voi să facă unele lucrări folositoare sau sădiri⁸⁾ noi, să aibă voie slobodă a le face.

Al șaisprezecelea, să nu se treacă cu vederea că, de fiecare curte sau gospodărie⁹⁾ care nu are ogoare, ei să fie datori a ne plăti ca bir al pământului, câte trei ponduri¹⁰⁾.

Al șaptesprezecelea, de asemenea deoarece se zice că țara Maramureșului¹¹⁾ este foarte steapă¹²⁾, după cum s'a spus mai sus, mai înainte, i-am slobozit și de asemenea, i-am scutit, din pricina lipsei de bucate¹³⁾ de plata vedrelor din roade, din porci, și de darurile¹⁴⁾ ce se obișnuiesc a se aduce și a se da în altă parte.

Și pentru ca șiru libertăților arătate mai sus ale oaspeților noștri să rămână nezdruccinat și neclintit și să aibă puterea trâiniciei veșnice și pentru ca să nu poată fi zădărnicit de cineva, am dat actul de față, întărit cu puterea dublei noastre peceți, noi și adevărate.

Dat de mâna cinstitului și chibzuitului bărbat, magistrul Andrei prepozitul bisericii din Alba, vice-cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru,

¹⁾ *iudicialarum* poate pentru *iudiciorum* cum cere sensul frazei, adică din gloabe. ²⁾ *stirpando praeoccupasse*. ³⁾ *nullius in locum vel nationis homines*. ⁴⁾ 11 Noembrie. ⁵⁾ Mihályi, greșit: *falcones*. ⁶⁾ *coram iudice vel villico corundem*. ⁷⁾ *tributo*. ⁸⁾ *plantationes*. ⁹⁾ *curtis seu fundis* ¹⁰⁾ *pondera*. ¹¹⁾ *terra Maramurusiensis* ¹²⁾ *sterilis*. ¹³⁾ *carentiam annonae* ¹⁴⁾ *pro persolutione akonum, frugum, decimarum, porcorum et ablacionibus munerum*.

în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, în ziua a șasea înainte de calendarul lui Mai, iar în al domniei noastre de asemenea al douăzeci și nouălea, scaunul bisericii de Stigoniu fiind vacant; venerabilii părinți întru Hristos: fratele Ladislau arhiepiscopul bisericii de Calceea și cancelar al curții noastre; episcopii: Benedict de Cenad, Gheorghe al Sirmiuului, Ladislau de Pécs, Nicolae de Győr, Henric de Veszprim, Ladislau de Zagreb, Andrei de Oradea, fratele Petru al Bosnici, Chanadin de Agra și Andrei al Transilvaniei păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați: Ioan comite de Alba, Somogy și Tolna, Dumitru marele nostru vistier și comite de Trenčin, Toma voevod al Transilvaniei și comite de Selnoc, comitele Pavel judele curții noastre, Mikelt banul¹⁾ întregii Slavonii, Ioan ban de Mačva și comite de Sirmiu, de Vukovo și de Baranya, Ioan marele vistier al doamnei regine, prea scumpa noastră soție, magistrul Desideriu, judele curții aceleiași²⁾, Dionisie marele nostru stolnic, Ștefan marele nostru comis și Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre³⁾.

Textul lat. la Hurmuzaki — Densușeanu, I. I, p. 611—612; Mihályi, p. 7—1 (cu greșeli).

538

1329 Mai 1, <Pojon>.

Capitulul din Pojon adeverește că văduva comitelui Kenez fost castelan al cetății Valcău¹⁾, Filip și Petru, fiii acestuia, precum și Simion ginerele său, au vândut magistrului Petru zis Orus castelan de Pojon, moșiile Duduagzeg și Anya (R.P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 403 — 404, Hurmuzaki-Densușeanu, I. I, p. 609—610.

539

1329 Mai 9, Vișegrad (R. P. Ungară).

Comitele Pavel judele curții regale hotărăște ca Nicolae de Bachka pe de o parte și Prebard, fiul lui Aladar și Ioan, fiul lui Ladislau, pe de altă parte, să aducă martor — cel dintâi la 1 Iulie, cel din urmă la 8 Iulie — în fața conventului din Dealul Orășii, în pricina judecății lor pentru eleșteul Gyalmasthou (din

¹⁾ La Mihályi cele două cuvinte din urmă sunt omise; completare după Zimmermann-Werner, I, p. 431, nr. 471. ²⁾ Fejér, VIII, 3, p. 366: *Iulice cu ixe eiusdem*, în loc de *iulice Sopronius*, cum se află greșit la Mihályi. ³⁾ Hurmuzaki (după Fejér) nu reproduce lista demnitarilor ea se află cu unele greșeli, la Mihályi. ⁴⁾ *Volko*, cetate în raionul Șimleul Silvaniei (reg. Oradea).

comit. Szabolcs, R.P. Ungară), iar conventul să ia depozițiile acestor martori și să raporteze despre ele judeului amintit la 15 Iulie.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 321—322.

540

1329 Mai 12, <Strigoniu> (R. P. Ungară).

Emeric Bebek, judele curții regale adeverește la 11 Iunie 1330 prezentarea unei scrisori privilegiale a capitlului de Strigoniu într'un proces de vânzare de moșii. «... Cea dintâi din acestea, adică scrisoarea privilegială a zisului capitlu al bisericii de Strigoniu, dată vineri după a cincisprezecea zi dela sărbătoarea Paștilor domnului, în același an o mie trei sute douăzeci și nouă ¹⁾, arăta, că înfățișându-se înaintea aceluiași capitlu din Strigoniu însuși Nicolae, fiul lui Teodor de Voiteg ²⁾, în numele său și în numele fratelui său Ioan cu scrisoarea de împu-ternicire a cinstului capitlu al bisericii de Cenad, pe de o parte, de asemenea magistrul Gall, fiul lui Nicolae, notarul special al domnului nostru regele și castelan de Wgregh ³⁾ pe de altă <parte>, acel Nicolae a mărturisit prin viu graiu în numele său și al aceluia frate al său că a vândut, a dat și a hărăzit suszisului magistru Gall și prin el moștenitorilor lui și urmașilor moștenitorilor săi, pentru o mie de mărci de argint fin după greutatea dela Buda, — pe care le primise și care i se plătiseră pe deplin și în întregime, — niște moșii de moștenire ale lor numite Wyodwar ⁴⁾ și Gier ⁵⁾ în care fuseseră zidite biserici în cinstea sfintei cruci și a tuturor sfinților, de asemenea satele numite Chud ⁶⁾ și Regkurthuely ⁶⁾ și pământurile ce țin de ele, Keseud ⁶⁾ și Donath ⁶⁾, Medyes ⁶⁾, Gungudeghaza ⁶⁾ cu o biserică de piatră în cinstea fericitului Apostol Iacob și Zanȳr ⁶⁾ și Bansarzoa ⁶⁾, de asemenea satul dobândit <de ei> Achad ⁷⁾ și cu biserica de piatră zidită în cinstea fericitei fecioare și <aflător> în <comitatul> Timiș, de asemenea satul Denta ⁸⁾ și pământul Kulufuk ⁹⁾ <aflătoare> în <comitatul> Caraș, de asemenea Zenthblazlo ⁹⁾ și Zenthmargyta ⁹⁾ <moșii> bisericesti <aflătoare> în <comitatul> Cenad, de asemenea Petend ¹⁰⁾ și Elleusylysse ¹⁰⁾ <aflătoare> în comitatul Sirniiu. împreună cu toate folosințele lor și cu cele ce țin de ele, cu eleșteele, pădurile, livezile și fânețele, și cu pământurile arătoare, între aceleași hotare și margini în care le-au ținut și le-au stăpânit ei și strămoșii lor, ca să le țină, să le stăpânească și să le aibă pe veci și nestrămutat, trecând în întregime asupra aceluia magistru Gall și asupra moștenitorilor săi tot dreptul de stăpânire și de proprietate al ziselor moșii.

Textul lat. in Pesty, III, p. 201.

Rezumat în actul comitelui Emeric Bebek din 11 Iunie 1330.

¹⁾ 12 Mai 1329. ²⁾ *Weyleh*, sat în raionul Deta. ³⁾ Neidentificabil, probabil tot acolo. ⁴⁾ Așezare dispărută aproape de Bauloc, tot acolo. ⁵⁾ *Gewr*, sat tot acolo. ⁶⁾ Așezări dispărute, tot acolo. ⁷⁾ Așezare dispărută în raionul Timișoara. ⁸⁾ *Denck*, sat în raionul Deta. ⁹⁾ Așezări dispărute în R.P. Ungară. ¹⁰⁾ Așezări dispărute în Jugoslavia.

1329 Mai 13.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește magistrului Petru Gallicus, vice-castelanul de Zips și de Liblo, moșia Edestornia, din comit. Zips (R. Cehoslovacă). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Csáky, I. 1, p. 56—59.

1329 Mai 13, Alba-Iulia.

Noi, Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul Transilvaniei, prin cuprinsul scrisorii de față dăm de știre tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră nobilii Mihail, Toma și Nicolae, fiii banului Simion și alături de ei stând Nicolae arhidiaconul de Hunedoara ¹⁾, canonicul bisericii noastre din partea fraților noștri din capitul, trimis cu ei pentru aceasta, ne-au adus la cunoștință și totodată ne-au rugat cu stăruință că, deoarece căinându-se și recunoscându-și greșala ²⁾ au ajuns la împăcare și înțelegere cu frații noștri din capitul și s'au împăcat și învoit cu ei și potrivit cu învoiala pe care au putut s'o încheie cu ei, așa după cum se va vedea mai jos, s'au legat la o despăgubire pentru toate dijmele ³⁾ și cele datorate pe care de ani <de zile> și le însușiseră și le cotropiseră, ne-au rugat și ne-au cerut stăruitor să-i iertăm de osândeale afuriseniei, de care fuseseră loviți din această pricină, și să binevoim să-i primim din nou la tainele bisericii.

Iar noi, ascultând rugămintele lor și auzind mărturisirile și învoirile fraților noștri din capitul aduse înaintea noastră în numele lor de către numitul arhidiacon Nicolae, după ce am primit dela <fiii banului Simion> jurământul de chezășie ⁴⁾ că ei, potrivit învoelii făcute cu frații noștri, vor plăti și vor da despăgubire pentru dijmele pe care și le-au însușit și le-au cotropit ei și că de astăzi înainte fiii banului Simion niciodată nu se vor mai amesteca în dijmele fraților noștri, provenite dela toate moșiile lor, și că frații noștri din capitul fie ei înșiși fie prin slujbașii lor, vor avea dreptul slobod de a le strânge, fie de a le arenda ori cui vor voi ei să le arendeze, după cum s'a spus mai sus, am poruncit și am pus ca fiii banului Simion să fie deslegați de afuriseniile cu care fuseseră legați din această pricină și am poruncit să fie deslegați de vrednicul de cinstire bărbat, domnul Toma, custodele bisericii noastre, penitențiarul nostru, pus anume pentru aceasta, însă cu această canonică îndatorire ca, dacă nu vor plăti fraților noștri despăgubirea la care s'au legat, și anume Nicolae jumătate din suma de trei-

¹⁾ Hunad. ²⁾ *ad cor reversi et se recognoscentes.* ³⁾ *de omnibus decimis et debitis.* ⁴⁾ *juratoria cautio.*

sprezece mărci, iar Mihail jumătate din suma de patru mărci de argint bun, după greutatea de Alba, la octavele viitoare ale adormirii maicii domnului ¹⁾, iar cealaltă jumătate în ajunul sărbătorii — de asemenea viitoare — a fericitului arhanghel Mihail ²⁾, după cum s'au îndatorat, sau dacă, în viitor, în vreun chip oarecare se vor amesteca în pricina dijmelor sau și le vor însuși sau dacă vor pune, pe față sau în ascuns, ei înșiși sau prin mijlocirea altora vreo piedică, în această privință, fraților noștri, sau le vor face vreo greutate, atunci, prin însuși acest fapt, să cadă iar sub osânda aceleiași afurisenii și să fie socotiți vinovați de vina călcării jurământului.

Dat la Alba, în sâmbăta dinaintea duminicii Iubilate, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

<Pe verso:> Scrisoare memorială ³⁾ pentru capitlu împotriva lui Mihail și Nicolae, fiii lui Simion banul, cu privire la plata dijmelor la octavele adormirii maicii domnului și în ajunul fericitului Mihail.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 427—428.

543

1329 Mai 13, Békés (R. P. Ungară).

Noi, magistrul Martin comite de Békés ⁴⁾, dăm de știre, că în adunarea noastră pe care am ținut-o în satul Békés ⁵⁾ vineri după a cincisprezecea zi dela <sărbătoarea> fericitului mucenic Gheorghe ⁶⁾, în aceeași adunare a noastră ridicându-se Toma de Barlag ⁷⁾ ni s'a plâns spunându-ne în chip de întâmpinare, că, venind cu silnicie asupra sa Ștefan, fiul lui Benche, l-a alungat din folosința moșiei sale numită Kemen ⁸⁾, și i-a pricinuit o pagubă de șase mărci; iar toți meșterii și vecinii lui Toma ridicându-se, au spus într'un glas și într'un cuget că pomenitul Ștefan a săvârșit toate cele de mai sus.

Dat în Békés, a doua zi după sorocul susarătat, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

<Pe verso:> Plângerea lui Toma de Barlag împotriva lui Ștefan, fiul lui Benche.

Textul lat. la Károly, I, p. 71.

544

1329 Mai 29.

Scrisoarea regelui Carol dată în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, în a patra zi înainte de calendele lui Iunie, arăta că, comitele Corrad

¹⁾ 22 August. ²⁾ 28 Septembrie. ³⁾ *memoriales*. ⁴⁾ În R. P. Ungară. ⁵⁾ Oraș în R. P. Ungară. ⁶⁾ 12 Mai. ⁷⁾ Corect probabil: Parlag, așezare dispărută aproape de Debrețin (R.P. Ungară). ⁸⁾ Așezare dispărută aproape de Tâmașada, în raionul Criș. (reg. Arad).

judetele oraşelor Baia-Mare ¹⁾ şi Baia-Sprie ²⁾, venind înaintea domnului rege Carol, a cerut să i se dea şi să i se hărăzească o pădure mare de nelocuit, aflătoare între pomenitele oraşe, înăuntrul semnelor lor de hotar. Iar el i-a dat şi i-a hărăzit acelui comite Corrad şi moştenitorilor săi acea pădure şi, după tăierea copacilor ei, locul acesteia, pe care dânsul şi urmaşii săi să poată aşeza oameni şi să poată face un sat sau mai multe sate, dar fără a păgubi şi pricinui pierderi folosinţelor din acea <pădure> ale pomenitelor oraşe.

Rezumat lat. într'un act din 1479 privind un proces dintre oraşul Baia-Mare şi Nicolae şi Bartolomeu Drágffy, la Wenzel, Magyarország Bányászatának Kritikai története, p. 110, nota 1.

545

1329 Iunie 12.

Nicolae de Gara palatinul Ungariei adevereşte la 13 Martie 1409 că «magistrul Ioan ne-a înfăţişat până acum zece scrisori întru apărarea sa, dintre care două <scrisori> privilegiale ale regelui Carol, amândouă date în anul domnului o mie trei sute douăzeci şi nouă, în ajunul idelor lui Iunie³⁾, în anul domniei sale de asemenea al douăzeci şi nouălea, întărite apoi de regele Ludovic, fiul aceluiaşi rege Carol, în anul domnului o mie treisute şaiszeci şi cinci, în a treia zi înainte de idele lui Mai⁴⁾ în anul al douăzeci şi ureilea al domniei sale, prin punerea peceţii sale noi şi din urmă; el a mărturisit că vămile⁵⁾ ce se obişnuesc a fi cerute din vechime pe moşiile magistrului Mauriciu, fiul voevodului Nicolae, numite Medieş⁶⁾ şi Someştelec⁷⁾, au fost date numitului Mauriciu, iar vama târgului din satul Cărăşău⁸⁾ din comitatul Satu-Mare a fost dată pe veci de regele Carol lui Mauriciu şi Ştefan, fiii pomenitului Nicolae voevodul».

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist. CLXXX.

Rezumat lat. în actul palatinului Nicolae de Gara, din 13 Martie 1409, păstrat în transcrierea capitlului din Alba-Iulia, din 1746.

546

1329 Iunie 18.

Prietenilor săi vrednici de cinstire din capitlul din Cenad, comitele Pavel judele curţii măricei sale regelui, cu toată prietenia şi cinstea cuvenită.

Intrucât moşiile numite Hohtunmonustura⁹⁾ şi Şiria¹⁰⁾, aflătoare în comitatul Cenad, au fost trecute, împreună cu toate cele ce ţin de ele, în mâinile

---

1) *Rivuli Dominarum*, oraş şi reşedinţă de regiune. 2) *de Medio Monte*, oraşel în raionul Baia-Mare. 3) 12 Iunie 1329. 4) 13 Mai 1365. 5) *tributa*. 6) *Medieş*, azi Medieşul Aurit, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). 7) *Zamostelek*, azi Someşeni, sat tot acolo. 8) *Cărăşău*, sat tot acolo. 9) În text şi forma: *Ahtunmonustura*, aşezare dispărută aproape de Semlac, în raionul Arad. 10) *Syria*, sat tot acolo.

lui Simion de Zohay ¹⁾ și ale lui Bckee, fiul lui Dumitru și ale altor rude ale lor, atât prin rânduiala judecătorească, cât și prin înțopierea lor de către rege, căci pe acestea le ceruse dela ei ²⁾ domnul nostru; prin cele de față cerem stăruitor dela prietenia chibzuinței voastre, să trimiteți spre mărturie un om al vostru vrednic de crezare de față cu care omul regelui, Mihail, fratele de sânge ³⁾ al lui Wolter, sau Dombo de Zalank, în lipsa celui alt ⁴⁾, să se ducă la fața ziselor moșii numite Holtunmonustura și Șiria și după ce va fi adunat pe toți megieșii lor, hotărnicindu-le după bătrânele, vechile și adevăratele lor hotare, să pună pe pomeniții Simion de Zohay și Bckee, fiul lui Dumitru și pe celelalte rude ale lor, în stăpânirea <acelor moșii> și a toate cele ce țin de ele, dacă nu s'ar împotrivi nimeni, iar dacă vor fi unii împotriviți, să-i cheme înaintea regelui la sorocul potrivit, spre a sta față cu susnumiții <și> după acestea să răspundeți în scris cu privire la ziua chemării, numele celor chemați, sorocul convenit și tot ce s'a făcut ⁵⁾.

Dat la octavele rusaliilor, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. în Stáray, I, p. 59—60.

547

1329 Iunie 18.

<Carol Robert regele Ungariei întărește dania moșiei Crasnichanoga mănăstirii sf. Benedict din Bukovica (Jugoslavia). În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 466—468.

548

1329 Iunie 25, Turda.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc dăm de știre prin aceasta, că după ce cuviosul bărbat fratele Ioan abatele de Cluj-Mănăștur păzind chipul legiuit de chemare, dăduse în judecată, înaintea noastră la octavele de curând trecute ale sărbătorii bobotezii ⁶⁾, pe Dominic și Nicolae, fiii lui Josif de Macicașu ⁷⁾, pentru cotropirea cu puterea și reținerea unei livezi sau fânaț al său aflător între sennele de hotar și marginile moșiei sale numite Chinteni ⁸⁾, <fânaț numit>, Râpa Chintenilor ⁹⁾, iar acum botezat cu alt nume Fânațul lui Josif ¹⁰⁾ de acei nobili din suszisul <sat> Macicașu <și>

¹⁾ Szuha, sat în comit. Borsod (R.P. Ungară). ²⁾ Rex ab eisdem requirebet. ³⁾ germanus (adică frate după tată). ⁴⁾ adică Mihail. ⁵⁾ cum totius facti serie. ⁶⁾ 13 Ianuarie. ⁷⁾ Machkas, sat în raionul Cluj. ⁸⁾ Kayanteu, sat tot acolo. ⁹⁾ Kajanthou Pada. ¹⁰⁾ Josephzenajjwe.

care este din sus de dumbrava <numită> Dumbrava lui Josif ¹⁾ și <după ce> această pricină prin trecerea a felurite amânări la mai multe soroace, a fost amânată, potrivit cuprinsului unei alte scrisori a noastre de amânare, la adunarea noastră obștească ținută la Turda la sărbătoarea deasemenea de curând trecută a fericitului Anton mărturisitorul ²⁾ împreună cu obștea nobililor și a oamenilor de orice stare și condiție din părțile Transilvaniei, în cele din urmă sosind acea zi a sărbătorii fericitului Anton mărturisitorul, părțile, înfățișându-se înaintea noastră, au cerut ca noi să lăsăm această pricină spre a fi împăcată <între ei>.

Apoi înapoiindu-se înaintea noastră suszsisul Ioan abatele însuși, ca pârîș, pe de o parte, iar suszișii Dominic și Nicolae, fiii lui Iosif, înșiși în numele lor și cu scrisoarea noastră de împuțernicire în numele altor rude ale lor din același <sat>, ne-au spus că prin împăciuirea unor bărbați cinstiți și nobili care au mijlocit între părțile lor s'au înțeleș și în fața noastră se înțeleg în acest fel: că acei Dominic și Nicolae, fiii lui Josif de Macicașu și ceilalți nobili de acolo au înapoiat și au lăsat cu totul de-a-dreptul și fără înconjur aceluși domn, abate și conventului său, ca avere a lor, pomenita livadă numită Râpa Chintenilor, sau cu alt nume Fânașul lui Josif, până la suszisa dumbravă <numită> Dumbrava lui Josif, punându-se legământul că dacă acei fii ai lui Josif împreună cu rudele lor din același <sat> Macicașu sau moștenitorii lor ar așăta în curgerea vremii vreo pâră sau vreo ceartă împotriva pomenitului abate și a conventului său sub cuvântul zisei livezi sau ar cotropi de acum înainte zisa livadă, atunci acei fii ai lui Josif împreună cu zisele lor rude din același <sat> Macicașu vor rămâne de judecată și prin chiar acest fapt vor fi osândiți la cincizeci de mărci față de pomenitul abate și de conventul său, afară de partea judecătorului. La aceasta acei fii ai lui Josif s'au îndatorat în fața noastră ei înșiși pe sine, iar pe ceilalți susnumiți nobili din același <sat> Macicașu <i-au îndatorat> în temeiul pomenitei lor scrisori de împuțernicire.

Dat în a treisprezecea zi a adunării noastre suszise, în locul suszis, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Acad. R.P.R. Filiala Cluj, Arh. Ist., V.

Transumpt în actul lui Ioan Bornemisza judele orașului Cluj din 1559 Iulie 14.

549

1329 Iunie 27, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei dăm de știre că, înfățișându-se înaintea noastră magistrul Gerew, fiul lui Ioan, fiul lui Mikola, pe de o parte, iar, pe de alta, nobilul și cinstitul bărbat Mihail vicevoeodul, în numele stăpânului său,

¹⁾ Joseph Beerhho. ²⁾ 13 Iunie.

măritul bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, ni s'a mărturisit și ni s'a spus prin viu graiu, că ridicându-se Pavel, fiul lui Dumitru, Andrei, fiul lui Nicolae zis Chol și Ioan, fiul lui Pavel de Sumurducu ¹⁾, în adunarea obștească a numitului voevod, ținută la Turda în anul o mie trei sute douăzeci și nouă în marțea de după sărbătoarea rusaliilor ²⁾, împotriva magistrului Gerew și a lui Mihail, răposatul său frate, au arătat și înfățișat o scrisoare a voevodului al treilea de mai înainte ³⁾, anume a voevodului Nicolae, fiul lui Mauriciu, în care scrisoare a pomenitului voevod Nicolae numiții magistru Gerew și fratele său Mihail, împreună cu trei slujitori ⁴⁾ ai lor au fost găsiți vinovați și osândiți la moarte ⁵⁾ pentru nimicirea și jefuirea satelor suszișilor Pavel, fiul lui Dumitru, al lui Andrei, fiul lui Nicolae și al lui Ioan, fiul lui Pavel și în deosebi pentru luarea în prisoare ⁶⁾ a zisului Pavel, fiul lui Dumitru și a lui Ioan, fiul lui Ilie, unchiul său etc.

Dat la sărbătoarea fericitului rege Ladislau, în anul de mai sus al domnului.

Textul lat. la Fejér, VIII. 3, p. 378—379.

550

<1329 după Iunie 27, Cenad>.

Prea înălțatului său stăpân Carol, din mila lui dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii de Cenad, cuvenitele și cucernicele rugăciuni întru domnul.

Am primit scrisoarea măritului bărbat, comitele Pavel judele curții voastre, cu următorul cuprins: <Urmează scrisoarea lui Pavel, judele curții regale, din 18 Iunie 1329>.

Noi, așa dar, ascultând cererea suszisului comite Pavel judele curții voastre, împreună cu omul vostru Mihail, fratele de sânge al lui Wolter, am trimis ca martor pe omul nostru vrednic de crezare, Matei prepozitul <bisericii> mântuitorului, care întorcându-se la noi ne-au spus într'un glas că, s'au dus la fața moșiiilor numite Hohtunmonostura ⁷⁾ și Șiria ⁸⁾ și a celor ce țin de ele, marți la sărbătoarea fericitului rege Ladislau ⁹⁾ și după ce au adunat pe vecinii și megieșii <lor> și le-au hotărnicit după bătrânele și vechile hotare, când au voit să-i pună în stăpânirea numitelor moșii și a celor ce țin de ele pe suszișii Simion și Bekee, atunci Ștefan zis Totb s'a împotrivit în numele lui ¹⁰⁾ Vruz Iwanka, <cerând>, în locul și în numele celui ce l-a înputernicit ¹¹⁾ jumătate din moșia numită Șiria. Pe acest Iwanka zis Vruz l-au chemat înaintea majestății voastre spre a sta față cu suszișii Simion de Zohay și Bekee, fiul lui Dumitru, statornicindu-i ca soroc viitoarele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob ¹²⁾.

¹⁾ *Zumarduk*, sat în raionul Cluj. ²⁾ 13 Iunie. ³⁾ *adhuc tertii Woyuod.* ⁴⁾ *servientibus*
⁵⁾ În textul latin publicat: *sententia capituli comiti extitissent*, greșit în loc de *sententia capituli etc.* ⁶⁾ *captivacionem.* ⁷⁾ Așezare dispărută, aproape de Semlac în raionul Arad.
⁸⁾ *Serian, Serien, Syrien*, sat tot acolo. ⁹⁾ 27 Iunie. ¹⁰⁾ *in persona.* ¹¹⁾ *domini sui.*
¹²⁾ 1 August.

< Pe verso: > < Scrisoare de > chemare pentru Simion de Zohay și Bekce, fiul lui Dumitru, cu privire la jumătate din moșia numită Șiria, în desbatere împotriva lui Iwanka zis Vruz, la viitoarele octave ale sărbătorii fericitului apostol Iacob.

Textul lat. în Stáray, I, p. 59—60.

551

1329 Iulie 1, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc că Ștefan și Ladislau, fiii lui Toma de Iwanus (R.P. Ungară), au zălogit jumătate din moșia Eched, din comit. Szatmár (R. P. Ungară), fiilor lui Briccius de Bathur.

Regest după textul lat. din Anjon, II, p. 416—417.

552

1329 Iulie 8, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc că Perbard, fiul lui Aladar și Ioan, fiul lui Ladislau, în procesul lor contra lui Nicolae de Bachka (R.P. Ungară) au dovedit prin o sută de martori nobili că eleșteul Gyalmasthou este al lor și că ține de moșia lor Veresmoth (din comit. Szabolcs, R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 326—328.

553

1329 Iulie 10, <Cenad>.

Capitulul bisericii de Cenad <etc.> voim să ajungă la cunoștința tuturor <etc.> că înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte Mihail, fiul lui Ștefan, fiul lui Grigore, iar pe de alta Grigore și Toma fiii lui Albert din neamul Oltun în persoană, precum și în numele lui Bekce, Toma, Anton și Petru, fiii lui Dumitru, rudele lor, acști Grigore și Toma <etc.> ne-au arătat că ei cu învoirea tuturor rudelor lor au dăruit <etc.> numitului Mihail, fiul lui Ștefan și moștenitorilor săi, pe temeiul înrudirii cu sora lor și drept a patra parte a ei de fiică ¹⁾, așa cum lăsase să se facă și dăruise prin testament fratele lor Ioan, o moșie a lor de moștenire, numită Selcușul de Sus ²⁾, aflătoare în comitatul Cenad — în care este o biserică zidită în cinstea fericitului Petru — dimpreună cu toate folosințele și toate cele ce țin de ea, ca s'o stăpânească în veci, adăogându-se însă că, dacă

¹⁾ *quarta parte filiali.* ²⁾ *superiorem Zeuleus vocalam*, azi satul Selcuș, raionul Arad, nu mai este — oficial — împărțit într'un sat « de sus » și altul « de jos ».

suszisa lor soră, măritată cu acel Mihail, ar fi lipsită de mângâierea urmașilor, atunci suszisa moșie să se întoarcă cu drept deplin în mâinile susnumiților, potrivit obiceiului țării, etc.

Dat de mâna lui Petru lectorul, în ziua a treia după a cincisprezecea zi dela < sărbătoarea > fericitului Ioan Botezătorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă ¹⁾, fiind de față venerabilii și chibzuții bărbați Matei prepozitul < bisericii > mântuitorului, Henric cantorul, Emeric custodele, arhidiaconii: Ștefan de Timiș, Nicolae de Arad, Ladislau de peste Mureș ²⁾, Petru de Torontal, precum și ceilalți canonici care slujesc neîncetat, în biserica domnului, regelui celui veșnic.

Textul lat. la Anjou, II, p. 418—419 (cu data greșită: 20 Iulie 1329).

554

1329 Iulie 22, Vișegrad (R. P. Ungară).

Comitele Pavel judele curții regale cere conventului din Lelesz (R. Cehoslovacă) să ia parte la o cercetare cu privire la evaluarea eleșteului în litigiu între Nicolae de Bachka (R. P. Ungară) și Perbard, fiul lui Aladar. Se amintește de depozițiile de martori dela 1 și 8 Iulie în fața conventului din Dealul Orășii și de raportul acestuia din 15 Iulie către același jude.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 329—330.

555

1329 Iulie 27, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei etc. voim să ajungă la cunoștința tuturor <etc.> că venind înaintea noastră pe de o parte Andrei, fiul lui Ilie de Băcăinți ³⁾, iar pe de altă parte Nicolae și Mihail, fiii răposatului comite Daniel, fiul lui Cheel de Călnic ⁴⁾, numitul Andrei a mărturisit <etc.> că întrucât susnumitul Ilie, tatăl său, bătrânul Ilie, bunicul său ⁵⁾ și Wz, Zereth și Both, fiii acestuia, au vândut odinioară și au dat în veșnică stăpânire comitelui Daniel de Călnic, tatăl lui Nicolae și Mihail, pământul sau moșia numită acum Wyngarthkeerh ⁶⁾, aflătoare în Secaș ⁷⁾, pentru cincizeci de mărci de argint curat, numitul Andrei <etc.> și-a dat învoirea <etc.> la pomenita vânzare a aceluia pământ, <etc.> Wyngarthkeerh, făcută pe vremuri de Ilie, tatăl său, de bătrânul Ilie, bunicul său și de

¹⁾ Editorul dă data de 20 Iulie, greșită în raport cu indicația din text. N'ar fi însă exclus ca în original, în loc de: *tercio die quindenarum beati Johannis Baptistae*, să fi fost: *tercio decimo die*, etc., cuvântul *decimo* fiind omis dintr'o eroare de tipar. În cazul acesta data editorului ar fi exactă. ²⁾ *ultramorosiensis*. ³⁾ *Bakav*, sat în raionul Orăștie (reg. Hunedoara). ⁴⁾ *Kelnu*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁵⁾ *magnum Elyam avum eius*. ⁶⁾ Așezare dispărută aproape de Ungurei, raionul Sebeș. ⁷⁾ *Zekes*.

Wz, Zereth și Both, fiii acestuia, și că a dat etc. în stăpânire <etc.> pe veci <etc.> lui Nicolae și lui Mihail, fiii comitelui Daniel, pământul <etc.> Wyngarthkeerh cu toate folosințele sale, în același fel în care pământul sau moșia Wyngarthkeerh a fost vândută și dată de cei mai sus pomeniți <etc.> comitelui Daniel însuși.

Dat în joia de după sărbătoarea sfântului apostol Iacob, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, Toma custode și Paul arhidiaconul de Crasna ¹⁾, decan al bisericii noastre.

Textul lat. în Anjou, II, p. 421—422.

556

1329 August 1, <Cenad>.

Noi, capitulul bisericii de Cenad dăm de știre că venind înaintea noastră preotul Nicolae, capelanul și înputernicitul venerabilului părinte domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu episcopul Transilvaniei, în temeiul înputernicirii, în locul și în numele aceluiași domn episcop, stăpânul său, ne-a arătat și ni s'a plâns în chipul acesta: că Mihail de Juc ²⁾, acum vistier ³⁾ al numitului domn episcop al Transilvaniei, eșind sau trecând din slujba lui Toma voevodul Transilvaniei a intrat și s'a legat în slujba domnului episcop, din care pricină și ațâțat de aceasta Toma, voevodul, spre jignirea aceluși episcop, a pus să se jefuiască de către slujitorii săi mai jos scriși patru sate ale pomenitului magistru Mihail, numite Suatu ⁴⁾ Sărmașu ⁵⁾, Gădălinu ⁶⁾ și Imbuz ⁷⁾, de toate bunurile atât mișcătoare, cât și nemișcătoare, în chip atât de cumplit, încât lăsând la o parte omorurile și uciderea de oameni, despoierile ⁸⁾ și necinstirile de femei și fecioare, au pricinuit și au făcut să se pricinuiască pagube în preț de două mii mărci. Numele slujitorilor zisului Toma voevodul, care au luat parte ei înșiși la jaful susziselor patru sate ale aceluși magistru Mihail sunt acestea: anume Ioan, fiul lui Martin de Moruț ⁹⁾, de asemenea Iacob, fiul comitelui Nicolae, fiul lui Petru de Grind ¹⁰⁾, de asemenea Ioan, fiul lui Nicolae, fiul lui Mykud, de asemenea Andrei de Gumbas, de asemenea Ladislau zis Vos, de asemenea Lorand, fiul lui Marcu, de asemenea Ioan zis Igetie, de asemenea Pavel și Beke, fiii lui Mihail, de asemenea Gegus, de asemenea Iacob și Andrei, fiii lui Iacob, fiul lui Apa, de asemenea Mihail, fiul lui Nicolae, de asemenea Ioan, fiul lui Durs, de asemenea Ioan, fiul lui Ugrin, de asemenea Barnaba, fiul lui Dominic, fiul lui Chepan, de asemenea Pavel, fiul lui Benedict, zis Zaar, de asemenea Mihail de Fărău ¹¹⁾, de asemenea Miske de Băgău ¹²⁾, de asemenea Herbold de Galda ¹³⁾, de asemenea Gheorghe și Stefan fiii

¹⁾ *Karazna*, sat în raionul Șimleul Silvaniei (reg. Oradea). ²⁾ *Suut*, sat în raionul Cluj. ³⁾ *magister tabernicorum*. ⁴⁾ *Zovath*, sat tot acolo. ⁵⁾ *Sarmas*, sat și reședință de raion în reg. Cluj. ⁶⁾ *Keduslen*, sat în raionul Cluj. ⁷⁾ *Omboz*, azi Mureșenii de Câmpie, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ⁸⁾ *denudationibus*. ⁹⁾ *Moruch*, sat în raionul Beclean reg. Cluj. ¹⁰⁾ *Grind*, azi Luncani, sat în raionul Turda (reg. Cluj). ¹¹⁾ *Forro*, sat în raionul Aiud (reg. Cluj). ¹²⁾ *Pogo* sat tot acolo. ¹³⁾ *Gand* azi Galda de jos, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara).

lui Ladislau, fiul lui Saras, de asemenea Petru, fiul lui Rauaz, de asemenea Mihail, ruda numitului Rauaz, de asemenea Petru de Gurghiu¹⁾, de asemenea Cristofor, de asemenea Simion, fiul lui Marcu, de asemenea Mihail, fiul lui Mihail, de asemenea Ladislau zis Secl, de asemenea Theneth, fiul lui Egidiu, de asemenea Pavel și Dumitru, fiii lui Dumitru, de asemenea Ioan și Ștefan ziși Bagar, de asemenea Fabian de Bonțida²⁾ și Nicolae zis Fargach.

Drept aceea, pentru ca nu cumva din tăcerea numitului domn episcop în privința jafurilor, păgubirilor și uciderilor de oameni suferite de cei ce țin de dânsul să fie învinuit spre paguba și vătămarea sa de o nemăsurată îngăduință și chiar de o delăsare, și pe viitor să i se ivească mai grea pagubă, îndemnați de slujba obștești dreptăți, la cererea pomenitului domn episcop am hotărât să dăm, ca mărturie a acestei plângeri, scrisoarea aceasta de întâmpinare³⁾, întărită cu pecetea noastră.

Dat la sărbătoarea fericitului apostol Petru în lanțuri, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Inst. de Istorie și Filosofie, Cluj, III/7.

Fotocopie după orig. lat. aflat în arh. capit. din Alba-Iulia.

557

1329 August 17, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul mănăstirii sfântului Ștefan, întâiul mucenic din Dealul Orăzii, tuturor credincioșilor întru Hristos care vor lua cunoștință despre cele de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim să aducem la cunoștință tuturor prin aceste rânduri, atât celor de față cât și celor viitori că venind înaintea noastră nobilii și cinstiții bărbați Jakou⁴⁾ cel mare și Chyko, fratele lui, adică fiii lui Iacob de Hodoș⁵⁾, ne-au arătat nouă în chip lămurit un privilegiu al preainălțatului nostru stăpân de fericită pomenire Ștefan, din mila lui Dumnezeu, regele cel tânăr al Ungariei și duce al Transilvaniei, întocmit cu privire la așezarea din nou a înaintașilor lui și a tuturor urmașilor acelorași în străvechea stare de nobilime, în rândul slujitorilor regali. Cuprinsul acestui <privilegiu> este următorul: <Urmează actul lui Ștefan al V-lea. «regele cel tânăr» al Ungariei, din 1268>.

Drept aceea, noi, înduplecați de cuvenitele⁶⁾ și dreptele rugăminți ale pomeniților Jakou și Chyko, așa precum eram datori după rânduiala și lege, fiindcă ei se temeau să poarte la ei <privilegiul> din pricina feluritelor și neașteptatelor

¹⁾ Gurghy, sat în raionul Reghin (Reg. Aut. Maghiară). ²⁾ Bonchida, sat în raionul Gherla. ³⁾ *litteras protestationales*. ⁴⁾ În text și forma: *Jako*. ⁵⁾ Hudus, sat în raionul Oradea. ⁶⁾ *dignis*.

întâmplări ce s'au ivit în mare număr, spre chezașuirea pomeniților nobili și a tuturor urmașilor lor, punând să fie trecut și cuprins din cuvânt în cuvânt în <scrisoarea> de față, fără răsături, fără tăieturi și fără să fie stricat în vreo altă parte a sa, l-am întărit prin punerea peceții noastre atârinate, pentru ca să poată fi arătat oriunde ar fi nevoie.

Dat la octavele fericitului mucenic Laurențiu, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. la Csáky, I, 1, p. 61—62.

558

1329 August 20, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu regele Ungariei, credincioșilor săi din capitlul bisericii Transilvaniei mântuire și milostivire.

Credincioșii noștri: magistrul Ladislau, fiul lui Dionisie, de asemenea Ioan, fiul lui Geche și Barnaba, fiul lui Grigore, verii săi, ne spunea că ei vor să-și împartă între ei, prin bună învoială, toate moșiile lor de moștenire, oricum s'ar numi ele și ori unde s'ar afla. De aceea vă poruncim prin acestea credinței voastre, ca, îndată ce veți vedea această scrisoare a noastră, să trimiteți dintre voi un om potrivit, vrednic de crezare, pentru mărturie, împreună cu Andrei, fiul lui Gurk, sau cu Andrei de Brănișca ¹⁾, omul nostru, în fața cărora numiții nobili să-și poată face pomenita împărțire și după acestea să ne dați seama în scris întocmai despre împărțire și despre întregul cuprins al acestui lucru, așa după cum îl va fi făcut și îl vor fi orânduit.

Dat la Vișegrad, la sârbătoarea sfântului rege Ștefan ²⁾, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Acad. R.P.R. Filiala Cluj, Arh. Ist., CXC.

Transumpt în orig. lat. al capitlului din Alba-Iulia din 1330 Aprilie 14.

559

1329 August 23, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori, care vor lua cunoștință de această scrisoare. mântuire întru dătătorul mântuirii.

Prin aceste rânduri voim să aducem la cunoștință tuturor celor de față și viitori că venind înaintea noastră nobilul bărbat comitele Iacob, fiul lui Apa, pentru sine și pentru fiii săi Andrei, Iacob, Ioan, Apa și Dionisie, ne-a înfățișat scrisoarea

¹⁾ *Bavanchka*, sat în raionul Ilia (reg. Hunedoara). ²⁾ 20 August.

noastră deschisă dată cu privire la plata zestrei și a darurilor de nuntă ale surorilor răposatului comite Renold, fiul lui Ioan de Archiud ¹⁾, adică a soțiilor lui Dionisie și Bartolomeu, fiii lui Dionisie, precum și cu privire la plata părții a patra <cuvenite> fiicei pomenitului Dionisie, cerându-ne stăruitor acest comite Iacob ca punând spre mai mare cheazășie și încredințare să se transcrie întocmai și să se întocmească în chip de privilegiu <această scrisoare >, s'o întărim cu pecetea noastră adevărată. Iar cuprinsul acestei scrisori este următorul: <Urmează actul capîtlului din Transilvania, din 8 Septembrie 1304>.

Noi, așa dar, încuviințând dreptele, cuvenitele și legiuitele cereri ale pomenitului comite Iacob, deoarece am găsit acea scrisoare cu pergamentul și cu pecetea întregă, fără tăieturi, fără răsături, fără ștersături și fără a fi stricată în vreo parte a ei, am pus să fie trecut cuprinsul acestei scrisori din cuvânt în cuvânt în scrisoarea noastră de față și să fie întărit cu pecetea noastră adevărată.

Dat în ajunul <sărbătorii> fericitului apostol Bartolomeu, în anul domnului o mie treisute douăzeci și nouă, Nicolae fiind prepozit, Sanctus cantor, Toma custode, iar Pavel arhidiaconul de Crasna ²⁾, decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Teleki, I, p. 41-42.

560

1329 < circa August 27 >, Turda.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dăm de știre că deoarece magistrul Desideriu de Elephanth ³⁾ ar fi trebuit să se înfățișeze înaintea noastră potrivit cuprinsului scrisorii noastre de mai înainte, la octavele fericitului rege Ștefan ⁴⁾, față cu comitele Nicolae și cu Ladislau zis Vos, privitor la prădarea moșiei lor numită Sântejude ⁵⁾ <și> la paguba de o mie de mărci pe care au îndurat-o și la răpirea a patruzeci de iepe ale lor, cum, la venirea sorocului pomenit, magistrul Desideriu nu s'a înfățișat și nici n'a trimis <pe cineva în locul său>, pe când Nicolae și Ladislau ziși Vos au așteptat în chip legiuit patru zile în șir în fața noastră, drept aceea am hotărît ca în judecata cu ei, dânsul să fie socotit vinovat, dacă nu se va putea desvinovăți după cum se cuvine.

Dat la Turda, la octavele ⁶⁾ pomenite, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist. CC1.

Transumpt în orig. lat. al vicevovodului Petru, din 15 Iunie 1347.

¹⁾ *Erku*, sat în raionul Bistrița (reg. Cluj). ²⁾ *Karazna*, sat în raionul Șimleul Silvaniei (reg. Oradea). ³⁾ *Elephanth*, sat în R. Cehoslovacă. ⁴⁾ 27 August. ⁵⁾ *Zentegeđ*, sat în raionul Gherla, (reg. Cluj). ⁶⁾ Octavele zise «judiciare» începeau în a opta zi a unor sărbători și țineau o perioadă de timp. După cum rezultă din context, actul acesta a fost dat nu chiar la octavele, adică la începutul octavelor (27 August), ci în zilele următoare.

1329 August 28, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii de Oradea <etc.>, dăm de știre <etc.> că venind în fața noastră Ioan, fiul lui Nicolae, în numele său și acela a lui Ladislau, fratele său și al doamnei Ecaterina, mama sa, <etc.>, ca și în numele lui Nicolae, fiul lui Luca, ne-a rugat să trimitem pe unul dintre noi, în fața căruia, — precum și în fața altor martori — să-și facă testamentul văduva comitelui Sexe, doamna Ecaterina, care trăgea să moară ¹⁾.

Drept aceea, noi am trimis pentru aceasta, în locul nostru, pe chibzuitul bărbat magistrul Ladislau al lui Petru Cyne, soț și frate canonic al nostru, care, după ce s'a întors la noi <etc.>, ne-a spus, <etc.>, că, în fața lui și în fața altor martori, rugați și chemați pentru aceasta și anume magistrul Zouuard, Ladislau, fiul lui Vida, Petru preotul din Sântandrei ²⁾, duhovnicul acelei doamne, Pavel, fiul lui Andrei, Petru, fiul lui Eades și mulți alții, doamna Ecaterina, văduva magistrului Sexe, bolnavă la trup, dar sănătoasă la minte, și-a făcut testamentul în chipul următor: mai întâi, a lăsat prin testament văduvei magistrului Nicolae, fiul lui Ivanca, numită de asemenea Ecaterina, douăzeci și patru de iugăre de semănături, șase boi, trei scroafe și două bucăți de slănină, de asemenea, întâia ei zestre și darurile de nuntă ³⁾ convenite ei, după obiceiul țării, dela Nicolae și Ioan, fiii lui Elekus, precum și a doua zestre dimpreună cu darurile ei de nuntă <convenite> dela Nicolae, fiul lui Sexe, le-a lăsat și le-a hărăzit prin testament și le-a dăruit susnumiților Ioan și Ladislau, fiii magistrului Nicolae, fiul lui Ivanca, pentru ca să le ceară, să le aibă și să le stăpânească sau să le pretindă <prin judecată> cu tot dreptul; a patra parte de fiică, din moșia numită Borș ⁴⁾ convenită ei de asemenea prin dreptul firesc, a lăsat-o, a hărăzit-o prin testament și a dăruit-o lui Nicolae, fiul lui Luca, ca să o ceară și să o stăpânească.

De asemenea, ne-a mai spus magistrul Ladislau, că în fața lui și a martorilor pomeniți, numita doamnă Ecaterina, văduva comitelui Sexe a spus și a mărturisit, prin viu graiu și cu mintea sănătoasă, că testamentul dintrîi pe care îl făcuse nu trebuie să aibă nicio tărie, deoarece când l-a făcut, nu era în toată mintea ei, și după cum nu era sănătoasă la trup, tot astfel <nu era> nici la minte.

Dat la sărbătoarea fericitului Augustin mărturisorul, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

Textul lat. la Anjou, II, p. 428—429.

1329 Septembrie 4, Vișegrad (R. P. Ungară).

Noi, comitele Pavel judele curții domnului <nostru> regele, dăm de știre că, venind însuși în fața noastră chibzuitul bărbat Andrei prepozitul bisericii de

¹⁾ *agens in extremis.* ²⁾ *de Sancto Andrea*, sat în raionul Oradea. ³⁾ *res parafernals-*
⁴⁾ Sat tot acolo.

Alba și vicecancelar al curții reginei, la octavele fericitului rege Ștefan ¹⁾ potrivit cuprinsului scrisorii noastre memoriale de mai înainte s'a plâns în chipul acesta împotriva magistrului Emeric de Bechey ²⁾, castelanul de Lewa ³⁾, înfățișat în persoană: precum că el, din poruncă regească și la prea stăruitoarele rugăminți ale cinstiților bărbați domnul Nicolae prepozitul și capitulul bisericii de Arad ⁴⁾ a luat asupra sa împuternicirea și apărarea tuturor moșiilor zisei biserici de Arad, și că slujitorii ⁵⁾ numitului magisru Emeric, dimpreună cu cei ce țin de el, au pricinuit foarte multe pagube, stricăciuni și nedreptăți celor ce țin de acel domn prepozit și de biserica de Arad și fiindcă la desele și neîncetatele plângeri cuprinse în cererile înaintate de el aceluia magistrul Emeric, pomenitul magistrul Emeric n'a voit să oprească pe slujitorii și oamenii săi dela pricinuirea acestor rele, acei slujitori ai săi și cei ce țin de ei, nefiind opriiți și nici înfrânați, purtându-se cu o cutezătoare îndrăzneală, dorind să adauge rele peste rele, au omorât cu o moarte cumplită, în sâmbăta mare din anul acum trecut ⁶⁾, în suszisa cetate Arad, pe Nicolae, dregătorul ⁷⁾ său, rânduit de el în acea cetate și peste moșiile zisei biserici. Iar pricinuirea acelei morți și făptuirea relelor suszise rămân ca și cum ar fi fost făcute și pricinuite prin fapta însuși a magistrului Emeric, deoarece deși i s'a cerut mereu și a fost rugat cu stăruință < să oprească > pe slujitorii săi și pe cei ce țin de el de a face astfel de răutăți, numitul magistrul Emeric n'a voit să-i oprească, și pe lângă pricinuirea acelei morți a mai avut ⁸⁾ și o pagubă de treizeci de mărci.

Auzind aceasta magistrul Emeric a spus că în ce privește fiecare din < învinuirile > de mai sus el nu știe de ele și e cu totul nevinovat și în afară de orice vină și dobândind el dela noi încuviințare judecătorească el s'a supus ⁹⁾ pentru fiecare din cele de mai sus jurământului însuși al domnului prepozit, în așa fel că, dacă acel domn prepozit va putea sau va îndrăzni să facă jurământul cu privire la suszisele sale pări, el să primească a rămâne vinovat față de suszisul domn prepozit, în cele de mai sus.

Drept aceea, deoarece în cele de mai sus Emeric de Bechey s'a supus din bună voia sa jurământului zisului domn prepozit și niciun judecător nu poate opri pe cineva dela această voie a lui, de aceea, nu după cerința legii, ci după buna voie a aceluia magistrul Emeric de Bechey, am hotărât prin judecată ca acel domn prepozit, în chiar persoana sa, cugetând cu luare aminte la fiecare punct din plângerea suszisă, asupra celor de mai sus și a fiecăreia din ele, să fie dator ca în capela regească, în fața comitelui acelei capele, la octavele viitoare ale tuturor sfinților ¹⁰⁾, să facă legământul jurământului împotriva pomenitului magistrul Emeric de Bechey și după aceea părțile să fie datoare a ne aduce și cuprinsul acelei puneri de jurământ într'o scrisoare a zisului comite al capelei, până în a cinsprezecea zi dela acele octave ¹¹⁾.

¹⁾ 27 August. ²⁾ Törökbecse, oraș în Jugoslavia. ³⁾ Oraș în R. Cehoslovaciă. ⁴⁾ *Oradiensis*. ⁵⁾ *servientes*. ⁶⁾ 22 Aprilie ⁷⁾ *officialem* ⁸⁾ prepozitul Andrei, reclamantul. ⁹⁾ *se commisit*. ¹⁰⁾ 8 Noembrie. ¹¹⁾ 22 Noembrie.

Dat la Vișegrad, în a noua zi dela sorocul pomenit, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă.

«Pe verso:» pentru Emeric de Bechey împotriva magistrului Andrei ¹⁾ prepozitul bisericii de Alba, cu privire la depunerea jurământului în capela regească, la octavele tuturoi sfinților.

Textul lat. la Zichy, I, p. 335—337.

563

1329 Octombrie 6, Sântimbru.

Noi, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, dând de știre facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de față tuturor căroră se cuvine, că atunci când Ladislau, Mihail și Bechee, fiii lui Gyeleth, au dat în judecată în fața noastră pe ruda lor Andrei fiul lui Iacob, fiul lui Apa, în legătură cu moșiile Șicu-Odorheiu ²⁾, Bretea ³⁾ și Cociu ⁴⁾, și după ce s'au judecat mai mult timp între ei, la urmă în anul dela înruperă domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, la octavele «sărbătorii» fericitului arhanghel Mihail, înfățișându-se amândouă părțile înaintea noastră, ne-au spus că, spre a se svinge pizma și dușmănia dintre ei, cu învoirea noastră și prin mijlocirea unor prieteni au ajuns la pace și înțelegere, precum s'au înțeles și în fața noastră, și anume că «Andrei» a lăsat fără nici o altă formă pomeniților fii ai lui Gyeleth suszisele moșii Șieu-Odorheiu și Cociu, ce fuseseră înstrăinate în vreun chip oarecare dela fiii lui Gyeleth, spre a le stăpâni ei pe veci și nestrămutat întru fiii fiilor lor, cu toate folosințele și cu tot ce ține de ele, ne mai păstrându-și pomenitul Andrei în aceste moșii nici un drept și nici o stăpânire ⁵⁾ afară de un loc de moară pe râul Șieu ⁶⁾ aflător pe pământul suszisei moșii Șieu-Odorheiu, dar nu și locul de moară pe care fiii lui Gyeleth puseseră să se zidească «moara». În schimb pomeniții Ladislau, Mihail și Bechee, fiii lui Gyeleth, au dat, au dăruit și au lăsat suszisului magistru Andrei, fiul lui Iacob, și «prin el» și urmașilor mcștenitorilor săi, suszisa moșie Bretea, la fel cu toate folosințele și tot ce ține de ea, ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci. Spre pomenirea și spre veșnica trăinicie a acestui lucru, am dat scrisoarea noastră de față, întărită cu puterea peceții noastre; iar când «scrisoarea» de față ne va fi adusă înapoi vom pune să fie întocmită sub forma unui privilegiu al nostru.

Dat la Sântimbru ⁷⁾, în ziua și anul de mai sus.

Textul lat în Teleki, I, p. 42—43.

¹⁾ *Endere*. ²⁾ *Wduorhel*, sat în raionul Beclean (reg. Cluj) ³⁾ *Berethe*, sat tot acolo. ⁴⁾ *Koch*, sat tot acolo. ⁵⁾ *nullum ius et dominium*. ⁶⁾ *Sayo*. ⁷⁾ *in Sancto Emerico*, sat în raionul Alba (reg. Hunedoara).

1329 Octombrie 6, Arad.

Ioan Drugeth palatinul și jude al Cumanilor cere capitlului din Agria (R. P. Ungară) să trimită un martor la citarea în fața palatinului a magistrului Nicolae, fiul lui Batyz.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 437.

565

1329 Octombrie 6, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adeverește împărțirea de bunuri dintre nepoții nobilului Mihail de Nagysemjén (în comit. Szabolcs, R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 437—438.

566

1329 Octombrie 13, <Agria, R. P. Ungară>.

Capitulul din Agria adeverește o cesiune și un schimb de moșii din comitatele Satu-Mare și Szabolcs în urma împărțirii dintre Vyd, fiul lui Pavel, fostul ban, fiul lui Nicolae, fiul aceluiași Pavel banul, pe de o parte și magistrul Laurențiu, fiul comitelui Hodus și Ioan, fiul lui Ladislau, pe de altă parte. Se amintește o scrisoare de împuternicire a prepozitului și conventului din Dealul Orășii.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 337—339.

567

1329 Octombrie 23, <Agria>, (R. P. Ungară).

Capitulul din Agria adeverește că Wyd, fiul lui Pavel și frații săi s'au îndatorat să hotărânească și să treacă în stăpânirea magiștrilor Laurențiu și Ioan o jumătate din moșia Kysbukén (comit. Szabolcs, R.P. Ungară) și moșia Myke. Se amintește <o scrisoare de împuternicire> ¹⁾ a conventului din Dealul Orășii.

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 339—340.

568

1329 Decembrie 6.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lcdomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și donnu

¹⁾ Cf. actul aceluiași capitlu din 13 Octombrie 1329.

al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, celor de acum și celor viitori care vor lua cunoștință de scrisoarea de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Când ni se cere un lucru drept și cinstit, se cade maiestății regești a-și da ușor încuviințarea, mai ales cu privire la acele lucruri ce se arată a fi spre folosul și priința sfintei maici, biserica. Drept aceea, prin aceste rânduri voim să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea noastră cuviosul bărbat și vrednic înaintea lui Dumnezeu, fratele Ioan abatele mănăstirii sfintei Maria din Cârța ¹⁾ din ordinul cisterciților, în numele lui și al conventului numitei mănăstiri, ne-a înfățișat o scrisoare privilegială, privitoare la hărăzirea de libertăți, făcute acelei biserici și oamenilor ²⁾ ei, oriunde s'ar afla ei, scrisoare întocmită și dată sub vechea noastră pecete de mai înainte, rugând smerit și supus înălțimea noastră ³⁾ să încuviințăm acea scrisoare a noastră privilegială și să linevoim, prin regeasca noastră milostivire, să o întărim cu privilegiul nostru, pentru o mai trainică păstrare a drepturilor sale și ale susnumitei biserici. Cuprinsul aceluia act este următorul: *«Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 29 Ianuarie 1322»*.

Noi, așa dar, ascultând cu bunăvoință dreptele și legiuitele rugăminți ale susnumitului domn abate Ioan și ținând seama de cucernicia sa ⁴⁾, — după o amănunțită cercetare găsim că susnumita «noastră» scrisoare privilegială, trecută cuvânt cu cuvânt în scriitoarea de față fără rășături, nici ștersături și nici stricăță în vreo parte a sa, este adevărată, dreaptă și dată potrivit legii, o în cuviințăm, o primim și o consfințim în toate părțile ei, și, după sfatul și învoirea prelaților și baronilor noștri, cât și din plinătatea puterii regești și cu bună știință, o întărim bisericii din Cârța cu ocrotirea scrisorii de față, ca să aibă tărie pe veci. Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestei întăriri și încuviințări am dat scrisoarea noastră privilegială de față, întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceti duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat, magistrului Andrei prepozitul bisericii de Alba, vice cancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute douăzeci și nouă, în a opta zi înainte de idele lui Decembrie, iar în anul domniei noastre de asemenea al douăzeci și nouălea, scaunul de Strigoniu fiind vacant, venerabilii întru Hristos părinți și domni: fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocsa, cancelar al curții noastre; Benedict episcopul de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe al Sirmiuului, fratele Petru al Bosniei, Ladislau de Pécs, Andrei al Transilvaniei, Henric de Vesprim, Chanadin de Agria, Ladislau de Zagreb, Mesco de Nitra, Andrei de Oradea, fratele Rodolf de Vaj, păstoriind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măritii baroni: Ioan palatinul, Dumitru marele nostru vistier și comite de Trenčin, Toma voevodul Transilvaniei și comite

¹⁾ Kerch, sat în raionul Făgăraș (reg. Stalin). ²⁾ *populorum* (oameni dependenți) ³⁾ *nostro culmini*. ⁴⁾ *suae devotionis obtentu*.

de Solnoc, Mikch banul întregii Slavonii, Ioan banul de Mačva și comite de Vukovo, de Bodrog și de Baranya, Pavel judele curții noastre, Dionisie marele nostru stolnic, Ștefan marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 430—431.

569

<1330—1356>.

Venerabilului întru Hristos părinte, domnului Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcopul bisericii de Alba Transilvaniei, obștea fiilor săi, a domnilor preoți din Kosd ¹⁾, supunere fiiască.

Pentru toate cele ce sunt drepte și îngăduite îndreptăm în rândul întâi rugămințile <noastre> sfinției voastre cerându-vă cu încredere prin această scrisoare, ca din milostivirea și bunăvoința voastră să iertați cu totul plățile bisericilor noastre ce au fost lăsate deoparte, nu dintr'o pricină legiuită potrivit cu judecata scaunului apostolic.

De asemenea, cerem cu stăruință ca pe toți preoții capitlului nostru ne... ²⁾ ci alegeți după canoane și rămași în stăpânirea bisericilor și pe cei ce vor fi aleși pe viitor drept cârmuitori ³⁾ ai bisericilor, să binevoiască <sfinția voastră> cu îndurare să-i întărească pentru <plata> unui fertun de Buda.

De asemenea, rugăm îndurarea voastră ocrotitoare ⁴⁾ să ne îngăduiți cu totul ca la vremea sinoadelor, din pricina depărtării primejdioase, să venim să cercetăm cinstita voastră față cu decanul nostru și cu trei preoți ai capitlului nostru.

Suntem nevoiți să cerem cu stăruință, ca după această împăcare, să nu țineți pe niciunul în nume de rău, sau să-l asupriți în bunurile sale sau în ființa sa, sau să-l luați în primire, sau să puneți să fie afurisit, decât dacă e dovedit într'o judecată obișnuită, printr'o osândă bisericească dată obștește ⁵⁾, și astfel potrivit cu faptele sale bune sau rele să fie pedepsit după sentința voastră.

Apoi, din pricina jefuirii satelor și a bisericilor noastre vom face pe răspunderea noastră să vi se aducă de către capitlul nostru înaintea milostivirii voastre la Alba în fiecare an douăzeci și șase de mărci de greutate obișnuită. Dacă însă se vor reface satele și bisericile noastre, atunci dorim să mărim din nou această plată ⁶⁾ potrivit cu milostivirea voastră.

De asemenea, dacă veți voi să cercetați capitlul nostru cu un preot, și nu cu un mirean, din capitlul ⁷⁾ din Alba-<Iulia> și cu trei slugi ⁸⁾ ... ²⁾, să-l cercetați, totuși nu cu mai mulți <de acest număr> ²⁾; în sfârșit orișicând va hotărî înțelepciunea voastră asupra acestor... ²⁾ pentru oamenii noștri, noi ... ²⁾.

¹⁾ *Kocz* (*Kocza*), fost scaun și capitlu săsesc pe teritoriul raioanelor Sighișoara și Rupea.

²⁾ *Lacună* în textul latin publicat. ³⁾ *in rectores ecclesiarum*. ⁴⁾ *adiutricem* ⁵⁾ *publice*.

⁶⁾ *iustitiam*. ⁷⁾ *de choro Albensi* ⁸⁾ *famulis*.

De asemenea cerem dela îndurarea voastră ca sfinția voastră să nu se mai încumete să mai ia împotriva dreptății deacum încolo dijmă sau a patra sau orice fel de parte dela bisericile ce vor fi fără păstor ¹⁾ de acum înainte.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 439—440 (după o copie modernă).

570

<1330—1336, Sibiu>.

Venerabilului întru Hristos părinte și domn, domnului Chanadin, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, arhiepiscop de Strigoniu și comite perpetuu al aceluia loc, Walburn decanul de Sibiu, paroh de Slimnic ²⁾ și tot capitlul de Sibiu, cinstire cuvenită acum și deapuzurea.

Cu fiiască suferinere facem cunoscut sfinției voastre prin arătarea celor de față că am fost în chip statornic ascultători față de curtea arhiepiscopală de Strigoniu și avem de gând să rămănem deapuzuri sub ascultarea sa. Așa dar, în temeiul acestei ascultări ne îndreptăm nădejdea spre voi, rugându-vă smerit prin cele de față să binevoiți să ne țineți și să ne păstrați în milostivirea și bunăvoința voastră și în libertățile noastre avute și îndătinat, așa cum ne-au păstrat venerabilii întru Hristos părinți, înaintașii voștri, tot astfel să binevoiți să ne păstrați pe deplin într'însele, pentru care ne vom sili să-l rugăm neîncetat pe Dumnezeu cu stăruitoare rugăciuni pentru mântuirea voastră. Dealtminteri să știe sfinția voastră că suszișii voștri înaintași cumpănind faptul că din pricina lungimii drumului arareori ar putea să vină dela capitlul nostru până la pomenita curte arhiepiscopală unii din cei nedeslegați ³⁾ în pricinile lăsate pe seama episcopilor ⁴⁾, au dat decanilor noștri împuternicirea de a ierta pe cei nedeslegați, ca să nu-și piardă sufletele lor.

De aceea, cerem și rugăm din nou sfinția voastră cu mai mare stăruință și nezăbavă, ca să binevoiți a da decanului nostru de acum împuternicirea de a putea da în pricinile lăsate pe seama episcopilor iertare în numele vostru unor astfel de <oameni> nedeslegați ce se pocăiesc, pentru ca sufletele acestor <oameni> nedeslegați să se poată mântui prin această împuternicire și să intre în liniștea de veci.

<Pe verso:> Venerabilului întru Hristos părinte și domn domnului Chanadin, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic arhiepiscop de Strigoniu și comite perpetuu al aceluia loc.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 438—439.

¹⁾ *vacantibus*. ²⁾ *Stolzenberg*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ³⁾ *oppressi* (traducere nesigură: poate este vorba de cei ținuți în robia păcatului, nedeslegați încă de autoritatea biserică). ⁴⁾ *casibus episcopalibus* (anume păcate de care nu puteau să deslege decât episcopii).

1330.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galității, Ledomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos, atât celor de față, cât și celor viitori care vor vedea scrisoarea aceasta, mântuire întru dătătorul mântuirii.

O trăinicie veșnică stă în lucrurile ce sunt întărite prin acte regești, dar trebuiesc întărite prin ocrotirea regească drepturile acelorora a căror credință a fost încercată.

Drept aceea, prin cuprinsul acesteia vom să ajungă la cunoștința tuturor că, înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte Ioan, fiul lui Ioan zis de Chente din neamul Aba, iar de cealaltă parte, magistrul Desideriu ¹⁾ de Elephanth ²⁾, castelanul de Bologna ³⁾ ne-au spus într'un singur glas că au rânduit și au făcut între dânșii următorul schimb în privința unor moșii ale lor mai jos însemnate.

Că numitul Ioan, fiul lui Ioan, a dat și a lăsat, în fața noastră un munte numit Borzua, de asemenea și o moșie a sa numită Husmezău ⁴⁾, aflătoare în comitatul Solnocul dinăuntru, împreună cu toate folosințele și toate cele ce țin de muntele și moșia numite, magistrului Desideriu și moștenitorilor lui și urmașilor moștenitorilor lor, ca să-l stăpânească ⁵⁾ și s'o stăpânească ⁶⁾ pe veci și neștrămutat. În schimbul și locul acestui munte și al acestei moșii, acest magistru Desideriu a dat și a dăruit în fața noastră o moșie a sa numită Apatiu ⁷⁾ aflătoare în comitatul Dobâca, ce i-a fost dăruită de noi pentru că așa cerea strălucita lui vrednicie, deasemenea cu toate folosințele și cu toate cele ce țin de ea, pomenitului Ioan și moștenitorilor lui și urmașilor moștenitorilor lui, trecând de aci înainte tot dreptul și stăpânirea acelei moșii asupra zisului Ioan. La rândul său, numitul Ioan a trecut în fața noastră tot dreptul și întreaga stăpânire asupra zisului munte și a pomenitei moșii numite Husmezău asupra magistrului Desideriu și a urmașilor lui, ei legându-se unul față de altul să se apere unul pe altul, pe a lor cheltuială și osteneală împotriva oricăror pâriși, în privința moșiilor pe care și le-au dăruit de o parte și de alta unul altuia. Dacă, însă, în curgerea vremii, una din părți nu va putea să apere sau să țină partea cealaltă în stăpânirea moșiei date <în schimb>, ea va fi datoare să dea pe veci, din alte moșii ale sale, părții care a fost lipsită și despuiată ⁸⁾ de moșia dată mai înainte, o moșie asemănătoare moșiei date mai înainte, adică tot așa de mare și aducând tot atâta folos ⁹⁾, ca aceea pe care o dăduse mai înainte. La aceasta s'au legat, a mai adăugat numitul Ioan, fiul lui Ioan, amândouă părțile înaintea noastră de bună voie că, dacă ar

¹⁾ *Deseu*. ²⁾ Sat în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ³⁾ *Sebuswar*, sat și cetate în raionul Huedin (reg. Cluj). ⁴⁾ *Hozwmezew*, azi Valea Lungă, sat în raionul Dej (reg. Cluj). ⁵⁾ *possidendum*. ⁶⁾ *possidendam*. ⁷⁾ *Apathy*, sat în raionul Beclean (reg. Cluj). ⁸⁾ *destituta* et *privatae*. ⁹⁾ *tantaeque utilitatis*.

voi să vândă sau să zălogească vreodată pomenita moșie Apatiu, să nu o poată vinde sau zălogi altcuiva decât amintitului magistrul Desideriu. Lucru la care s'a legat de bună voie.

Spre pomenirea și veșnica trăinicie a acestui lucru am dat scrisoarea de față întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mâna chibzuitului bărbat magistrul Andrei prepozitul bisericii de Alba, vicecancelarul curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie treisute treizeci . . . 1), în anul domniei noastre tot al treizecilea, scaunul de Strigoniu fiind vacant, iar venerabilii întru Hristos părinți: fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocsa; episcopii Benedict de Cenad, Nicolae de Győr, Ladislau de Pécs, fratele Petru de Bosnia, Gheorghe al Sirmului, Henric de Vesprim, Andrei al Transilvaniei, Mescó de Nitra, Chanadin de Agria, Andrei de Oradea, Ladislau de Zagreb și Rudolf de Vaț, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; măriții bărbați: Ioan palatinul, Dumitru marele nostru vistier, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, comitele Pavel judele curții noastre, Mykch banul întregii Slavonii, Ioan marele vistier al doamnei regine, prea scumpa noastră soție, magistrul Desideriu judele curții numitei regine, Ștefan marele nostru comis, Dionisie marele nostru stolnic, magistrul Nicolae comite de Pojon și mulți alții ținând comitatele și dregătoriile țării noastre.

⟨Pe verso: însemnare în ungurește din anul 1688:⟩ Dania <moșiei> Apatiu, mai bine spus, cum a fost schimbată <moșia> Apatiu cu <moșia> Valea Lungă, în anul 1330, precum și unde se află Valea Lungă și Apatiu.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh., Ist, CCI.

Orig. lat., publicat și în Fejér, VIII. 3, p. 459-461 cu omisiuni.

572

1330.

⟨Robert regele Neapolului poruncește:⟩

La stăruitoarea cerere a venerabilului întru Hristos părinte A<ndrei>, din mila lui Dumnezeu, episcopul <de Oradea> 2), trimisul sau împuternicitul lui Ioan Loredan podesta 3) al insulelor Hvar 4) și Brazza 5) are voe să scoată din porturile Apuliei cinci sute de poveri 6) de orz, deoarece a dovedit în deosebite rânduri multă cinste și bunăvoință față de numitul episcop și de însoțitorii săi. <O mie trei sute treizeci>.

Textul lat. la Wenzel, Magyar dipl., I, p. 283 (după un registru de socoteli).

1) Lacună în orig. 2) *A. dei gratia Episcopi s'a omis Varadiensis.* 3) *polestatis.* 4) *Farre* (Lesina), insulă pe coasta Dalmației. 5) *Brachie*, tot acolo. 6) *salma*: 25 de livre.

1330 Februarie 2, <Dealul Orăzii>.

Petru prepozitul și conventul din Dealul Orăzii adevăresc că Nicolae și Ladislau, fiii lui Andrei de Bachka (R. P. Ungară), s'au împăcat cu Pelabard, fiul lui Aladar și Ioan, fiul lui Ladislau, nobili de Warda (R. P. Ungară) cu privire la eleșteul Gyalnasthou (R. P. Ungară).

Regest după textul lat. din Zichy, I, p. 343—344.

574

1330 Februarie 7.

Iacob, Pavel și Doja ¹⁾, fiii fostului palatin Doja, comiți de Szabolcs și castelani de Adrian ²⁾, dăruiesc lui Pavel și Andrei ziși Mereu, slujitorilor lor, moșia Gyosteluk în (comit. Bihar, R. P. Ungară), lângă râul Er.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 463 (cu data greșită: 17 Februarie).

575

1330 Februarie 18.

<Carol Robert regele Ungariei scoate pe Laurențiu, fiul lui Ioan, fiul lui Gyge și pe rudele sale de sub jurisdicția banului Slavoniei și a comiților din acele părți. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 463—467.

576

1330 Februarie 18.

<Carol Robert regele Ungariei adevărește împărțirea moșiei Bodak din comit. Pojon (R. P. Ungară) între fiii lui Ispanic și între Desideriu și Nicolae de Hédervár. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Hédervár, I, p. 28—30.

577

1330 Februarie 18, Vișegrad (R. P. Ungară).

Comitele Pavel judele curții regale văzând împărțeala făcută între Nicolae și Ladislau, fiii lui Andrei de Bachka (R.P. Ungară) și Pelebard, fiul lui Aladar

¹⁾ Dausa. ²⁾ Așezare și cetate dispărută aproape de Salard, în raionul Oradea.

și Ioan, fiul lui Ladislau, cu privire la eleșteul Gyalmastou (din comit. Szaboles, R. P. Ungară), face cuvenita adjudecare pe baza scrisorii de învoială întocmită în fața conventului din Dealul Orăzii ¹⁾.

Regest după textul lat. din Zinchy, I, p. 345—346.

578

1330 Februarie 23, Vișegrád (R. P. Ungară).

Comitele Pavel judele curții regale adjudecă lui Beke și Ștefan, fiii lui Lankret, trei moșii în comit. Baranya (R. P. Ungară). La cercetări ia parte și Nicolae comitele de Timiș, ca unul din reprezentanții regelui. La rostirea sentinței au luat parte, între alți demnitari: Benedict episcopul de Cenad; Toma voevodul Transilvaniei, magistrul Lachk comitele Secuilor.

Regest după textul lat. din Anjou, II, p. 468—471.

579

1330 Martie 11.

Carol Robert regele Ungariei întărește vechile danii regale făcute mănăstirii din Beel (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 462—464.

580

1330 Martie 14.

Carol Robert regele Ungariei—la cererea lui Andrei, episcopul de Oradea și a fraților săi magiștrii Ioan, Lăukus și Nicolae, fiii lui Briccius de Bathur²⁾, ca răsplată pentru meritele lor—scoate de sub jurisdicția dregătorilor regali, în deosebi de sub aceia a comiților de Satu-Mare și a juzilor nobililor precum și a locțiitorilor acestora, moșia Bathur cu «oaspeții, oamenii și iobagii» de pe ea. Între faptele credincioase de arme ale magistrului Ioan, regele arată, după ce a amintit de meritele sale câștigate în luptele dela Cașovia și Debrețin: «Iar în al treilea rând, când, în părțile Transilvaniei <1-am trimis> pe Doja ³⁾, fostul voevod, în cele din urmă palatin, cu oastea trebuitoare ⁴⁾ împotriva lui Moyus, fiul lui Moyus, necredincios de frunte ⁵⁾ al nostru, am poruncit să plece la dânsul și numitul magistru Ioan, între alți oameni mai de seamă ai săi, care mergeau alături de dânsul; atunci el a luptat ostășește ⁶⁾ cu o vitejie crâncenă și nu fără <a

¹⁾ din 2 Februarie 1330. ²⁾ În text și forma: *Baturi*. ³⁾ *Dousam* ⁴⁾ *debito gentis apparatus*. ⁵⁾ *capitale*. ⁶⁾ *hostiliter*.

se acoperi de > o slavă greu câștigată în luptă ». In lista demnitarilor, între alții: Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 404—411.

581

1330 Martie 16, Avignon.

Papa Ioan al XXII-lea imputernicește pe priorul dominicanilor din Ungaria să numească dintre călugării subalterni ai săi închizitori împotriva ereziei din acea țară, pe care să n'aibă voie nimeni a-i stânjeni în activitatea lor.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 527; Hurmuzaki-Densușianu, I, 1, p. 614.

582

1330 Martie 23.

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, Dalmației, Croației, Ramei, Serbiei, Galiției, Lodomeriei, Cumaniei și Bulgariei, principe de Salerno și domn al ținutului și al muntelui Sant'Angelo, tuturor credincioșilor întru Hristos de față și viitori ce vor avea cunoștință de acestea, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Când ni se cere ce e drept și cinstit, se cuvine ca majestatea regească să-și dea încuviințarea fără greutate, mai ales la cele ce se arată a veni cu folos în sprijinul sfintei mamei biserici.

Drept aceea, vom să ajungă la cunoștința tuturor prin cuprinsul acestei scrisori că deoarece chibzuitul bărbat Toma prepozitul de Sibiu, credinciosul nostru, ne-a cerut să întărim cu privilegiul nostru acelei biserici o ocnă de sare ce spunea că a avut-o din vechime în Ocna Sibiului ¹⁾ și o are în pașnică stăpânire biserica acestei prepozituri a sa și prin ea prepoziții, înaintașii săi, noi voind să ne încredințăm asupra acestora, după cum se cuvine înțelepciunii regești, am poruncit prin scrisoarea noastră, credincioșilor noștri, capitolului bisericii de Alba Transilvaniei, ca sub mărturia lor să cerceteze omul nostru Gheorghe sau comitele Henning și să afle curatul adevăr asupra acestui lucru și apoi să ne răspundă întocmai în scris. In cele din urmă numitul capitolu — credincioșii noștri — ne-au scris în aceste cuvinte: <Urmează actul capitolului din Alba-Iulia din 8 Mai 1328, cu scrisoarea lui Carol Robert, regele Ungariei, din 13 Martie 1328>.

Așa dar noi, încredințându-ne din cuprinsul scrisorii de mai sus a pomenitului capitolu al credincioșilor noștri, de faptul că zisa prepozitură a bisericii sale a stăpânit din vechime și stăpânește zisa ocnă din Ocna Sibiului, și că însuși acest

¹⁾ *Wizakna*, orașel în raionul Sibiu (reg. Stalin).

prepozit și înaintașii săi au ținut-o și au stăpânit-o pașnic hotărînd asupra ei după voia lor, și ținînd seama că nu se cade slujbei regești să lipsească pe careva — și mai ales sfînta maică biserică, cu sprijinul rugăciunilor căreia cărmuim cu bine țara Ungariei — de drepturile sale, întărim din sfatul prelaților și al baronilor țării noastre numiți mai jos, prin ocrotirea acestui privilegiu de față al nostru, suszisa ocnă numitei biserici sau prepozitului de Sibiu, spre a o stăpâni în pace și a hotărî acuma și pe viitor asupra ei după cum va voi prepozitul zisei biserici.

În amintirea acestei întăririi și spre veșnica sa tărie am dat scrisoarea noastră privilegială întărită cu puterea noii și adevăratei noastre peceți duble.

Dat de mîna chibzuitului bărbat magistrul Andrei ¹⁾ prepozitul bisericii de Alba, vicecancelar al curții noastre, iubitul și credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute treizeci ²⁾, în ziua a zecea înainte de calendele lui Aprilie, în anul domniei noastre al treizecilea, scaunul de Strigoniu fiind vacant, venerabili întru Hristos părinți și domni, fratele Ladislau arhiepiscopul de Calocea și cancelarul curții noastre; Benedict episcopul de Cenad, Nicolae de Győr, Gheorghe al Sirmiuului, fratele Petru al Bosniei, Ladislau de Pécs, Andrei al Transilvaniei, Chanad de Agria, Henric de Vesprim, Ladislau de Zagreb, Mesco de Nitra, Andrei de Oradea, și fratele Radolf de Vaț, păstorind în chip fericit bisericile lui Dumnezeu; mărișii baroni: Ioan palatinul, Dumitru marele nostru vistier și comite de Trenčin, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc, Mykch banul întregii Slavonii, Ioan banul de Mačva și comite de Sirmiu, de Vukovo, de Bodrog și de Baranya, Pavel judele curții noastre, Dionisie marele nostru stolnic și Ștefan marele nostru comis, Nicolae comitele de Pojon și mulți alții ținînd comitatele și dregătoriile țării noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 431—432.

583

1330 Martie 23.

<Carol Robert regele Ungariei scutește moșiile fiilor lui Gheorghe de Kešćenjovec (Jugoslavia) de plata dărilor regale. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 501—502.

584

1330 Aprilie 3.

<Carol Robert regele Ungariei întărește dania unei păduri, făcută magistrului Petru, fiul lui Ladislau de Boszteh. În lista demnitarilor, între alții: > Benedict

¹⁾ *Endre*. ²⁾ În text greșit: *Mo tricesimo*.

episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 458—459.

585

1330 Aprilie 3.

<Carol Robert regele Ungariei adeverește împăcarea dintre magistrul Nicolae, fiul lui Ștefan de Lindwa, comite de Zala (R. P. Ungară) și Ștefan, fiul lui Ioan, și frații săi. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 455—458.

586

1330 Aprilie 3, Vișegrád (R. P. Ungară).

Noi, comitele Pavel judele curții <etc.> dăm de știre <etc.> că, deoarece Laurențiu zis Kokos venind în fața judecății noastre la trecutele octave ale botezului domnului din anul acesta în numele ¹⁾ magistrului Ioan zis Botus, stăpânul său, ca înputernicit al acestuia și cu scrisori de înputernicire din partea capitlului bisericii sfântului Irineu ²⁾, potrivit cuprinsului scrisorii noastre memoriale ³⁾ — a spus că magistrul Ioan, zis Botus, stăpânul său, are a primi, în temeiul drepturilor tatălui său ⁴⁾, prin împărțire, dela Pavel fostul ban de Mačva și dela Andrei, fiii lui Ștefan, banul de Gara, frații săi, care s'au înfățișat înșiși, părți din moșiile numite Okch ⁵⁾, Gyog ⁵⁾ și Veytih ⁵⁾, aflătoare în comitatul Somogy, și deoarece pomeniții Pavel banul și Andrei, fratele său, au cerut să fie lămurii în fața noastră de către acel Laurențiu zis Kokos, înputernicitul aceluia magistrul Ioan zis Botus, ca să le spună dacă numitul său stăpân a făcut împărțeală și în privința celorlalte moșii și dacă vrea să facă împărțirea doar a ziselor moșii numite Okch. Gyog și Veytih, ori nu, și auzind aceasta, Laurențiu zis Kokos, înputernicitul magistrului Ioan, zis Botus, a spus că, acum stăpânul său cere partea sa din numitele trei moșii și că i-a dat lui înputernicirea de a dobândi părțile care i se cuvin din aceste <moșii>, zicând că nu știe deloc dacă au mai făcut sau nu vreo împărțire între ei la alte moșii de ale lor; la auzul căroră, Pavel banul și Andrei, fratele său, au cerut să se hotărască pomenitului magistrul Ioan zis Botus, fratele lor, alt soroc, la care numitul magistrul Ioan zis Botus, sau să se înfățișeze el însuși, sau să poată trimite în locul lui pe un înputernicit legiuit cu atâtea <drepturi>

¹⁾ *in persona*. ²⁾ aproape de Mitrovița (Jugoslavia). ³⁾ *litterae memoriales*. ⁴⁾ *ratione iurium paternorum*. ⁵⁾ Așezări dispărute în comit. Somogy (R. P. Ungară).

incât să poată urmări orice pretenție pe care el ar avea-o până acum asupra lor, pentru ca ei să se poată feri de turburarea unei pricini ce le-ar stârni-o după aceea și a unei purtări de judecată obositoare. Intrucât cererile numiților Pavel banul și Andrei, fratele său, în această privință, erau întocmai cu adevărul, pentru ca aceștia să poată rămâne liniștiți fără grija unei judecăți viitoare cu dânsul, care ar putea fi pornită până acum împotriva lor în orice chip de dânsul, am hotărît ca soroc pomenitului magistru Ioan zis Botus, pentru orice pretenție și pricină de judecată ar avea cu banul Pavel și cu Andrei, fratele său, octavele Miază-Păresimilor.

Acel magistru Ioan zis Botus, venind înaintea noastră, fiind de față și sus amintiții Pavel banul și Andrei, și i-a înfățișat pricina sa împotriva lui Pavel banul și Andrei, precum că moșiile Okch, Gyog și Veytih, din comitatul Somogy, Cenei ¹⁾, Bachy ²⁾, Sarad ³⁾, Reekachofew ⁴⁾, din comitatul Timiș, Felnac ⁵⁾ și Seruusdey ⁴⁾ din comitatul Arad, precum și o pădure de lângă moșia Verbice ⁵⁾, din comitatul Vukovo, erau până acum ținute neîmpărțite între dânsii și că din aceste < moșii > el vrea să-și ia partea lui după drepturile părintești; că, alte pretenții, fie pentru pricină de stăpânire, fie pentru alte feluri de pagube, nu are împotriva lor că, dimpotrivă după ce se va fi făcut împărțirea, el îi declară pe Pavel banul și pe Andrei, fratele său, pe veci apărați și feriți de pornirea oricărei judecăți cu dânsul, care ar fi putut fi pornită până acum. Auzind aceasta, Pavel banul și Andrei, fratele său, s'au legat a da magistrului Ioan zis Botus a treia parte din toate moșiile de mai sus și din pădurea amintită, în afară de sus numita moșie Felnac, care au spus ei că este în mâinile ⁶⁾ lui Mihail, fiul lui Nicolae, de Sânmihai ⁷⁾, din neamul lor ⁸⁾, cerând să se hotărască de noi sorocurile convenite pentru a face acea împărțire.

Noi, așa dar, auzind aceste spuse, din voința deopotrivă a părților, am hotărît, dimpreună cu baronii și nobilii țării care ședeau cu noi la scaunul de judecată ⁹⁾, ca, mai întâi de toate, magistrul Gal, fiul lui Pertold, sau, în lipsa acestuia, Gebech, omul regelui, de față cu martorul cinstitului capitlu din Pécs ¹⁰⁾, pe care s'au legat părțile dimpreună să-l aducă să meargă la fața locului, la amintitele moșii numite Okch, Gyog, și Veytih, aflătoare în comitatul Somogy, la octavele viitoare ale rusaliilor, < unde >, fiind de față părțile sau împuterniciții legiuți ai acestora, și făcându-se chemările legiuite ale tuturor vecinilor și megieșilor, să le hotărânicească după semnele vechi și străvechi și, după ce le va fi hotărnicit, având pe Dumnezeu înaintea ochilor, să le împartă în trei părți deopotrivă, dintre care o parte s'o dea în stăpânire veșnică lui Pavel, fostul ban, a doua lui Andrei

¹⁾ Cheney, sat în raionul Timișoara. ²⁾ Așezări dispărute aproape de Ghifarmata (raionul Timișoara). ³⁾ Fullak, sat în raionul Arad. ⁴⁾ Așezare dispărută, tot acolo. ⁵⁾ Sat în comit. Wolkou (Vukovo) în Jugoslavia ⁶⁾ apud. ⁷⁾ de Sancto Mychaele, azi Sânmihaiul român și Sânmihaiul german, sate în raionul Timișoara. În document e desigur vorba de primul dintre aceste sate. ⁸⁾ generationem ipsorum. ⁹⁾ tribunal iudiciale. ¹⁰⁾ Quinqueecclesie, azi Pécs, oraș în R.P. Ungară.

fratele său și a treia magistrului Ioan zis Botus, așa cum vor ieși la sorți, cu toate folosințele lor și fără vătămarea dreptului altuia. După aceea, Mihail de Jara ¹⁾. sau, în lipsa acestuia Pavel de Chalia ²⁾, omul regelui, de față cu martorul capitlului bisericii de Cenad, să meargă, la octavele viitoare ale nașterii sfântului Ioan Botezătorul, pe întinderea pomenitelor moșii ³⁾ Cenei, Bachy, Sarad, Rekathoufeu, din comitatul Timiș, iar în a patra zi după octavele nașterii fericitului Ioan Botezătorul ce urmează îndată, < să meargă > la fața moșiei numită Seruusdey, din comitatul Arad; și în cele din urmă, Mortunus, fiul lui Andrei banul, sau, în lipsa acestuia, Nicolae, fiul lui Grigore, omul regelui, de față cu martorul capitlului bisericii de Bach ⁴⁾ pe care de asemenea trebuie să-l aducă părțile dimpreună, < să meargă > la fața susnumitei păduri de pe moșia Verbice, aflată între hotarele comitatului Vukovo și făcându-se în chip cu totul asemănător chemările și fiind de față părțile sau împuterniciții acestora, să hotărâncească aceste moșii după vechile și străvechile semne și după ce se va fi făcut hotărânicirea lor, să le împartă în trei părți deopotrivă, dintre care, de asemenea, o parte s'o treacă în stăpânirea veșnică lui Pavel, fostul ban, a doua lui Andrei, fratele său și a treia magistrului Ioan zis Botus, după cum vor fi hotărît sorții, înălțând, dacă va fi nevoie, semne nouă de hotar. Mai voim ca prietenii noștri din capitlurile pomenitelor cinstite biserici, atunci când li se va cere de către părți, ori de vreuna din ele, să trimită martorii lor vrednici de crezare, dimpreună cu suszișii oameni ai regelui, pentru împlinirea ⁵⁾ celor de mai sus și să răspundă în scris majestății regești în scrisoarea lor cu privire la întreaga pricină dimpreună cu mersul hotarelor, la octavele viitoare ale nașterii sfintei fecioare, așa cum s'au învoit între ele părțile, din a lor bunăvoie, ca să păzească în veci fiecare < punct > din cele de mai sus.

Dat la Visegrad, în a zecea zi a pomenitelor octave ale Miază-Păresimilor, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Textul lat. la Anjou, II, p. 479—482 (cu data greșită: 30 Martie 1330).

587

1330 Aprilie 14, <Alba-Iulia>.

Prea înălțatului său stăpân Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrului rege al Ungariei, capitlul <bisericii> Transilvaniei rugăciunii cuvenite și cucernice întru domnul.

Veți ști că am primit cu credința noastră din totdeauna scrisoarea înălțimii voastre, având acest cuprins: < *Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 20 August 1329* >.

¹⁾ Jara, așezare dispărută aproape de Cenadul Mare, raionul Sânnicolaiul Mare (reg. Arad). ²⁾ Așezare necunoscută. ³⁾ *in superficie... possessionum*. ⁴⁾ În text: *ecclesie Bachiensis*, azi Bač, în Jugoslavia ⁵⁾ În text *exsecacionem*, greșit în loc de *excuttionem*.

Iar noi, supunându-ne, precum suntem datori, poruncii și însărcinării înălțimii voastre, am trimis în locul nostru, pentru mărturie, cu Andrei de Brănișca, omul vostru, pentru aducerea la îndeplinire a poruncii înălțimii voastre, pe unul dintre noi, și anume pe chibzuitul < bărbat > magistrul Ladislau, zis cel mare, < frate > canonic al nostru.

Iar aceștia, și anume Andrei de Brănișca, omul vostru și magistrul Ladislau omul nostru, în cele din urmă întorcându-se la noi, la întrebarea noastră, ne-au spus într'un glas, că numitul Andrei, omul vostru, împreună cu omul nostru, au mers în miercură de după paști ¹⁾, la < moșia > Mintia ²⁾ și la cele ce țin de ea și la Peștiș ³⁾ și acolo, fiind de față numitul Andrei, omul vostru și magistrul Ladislau, omul nostru, și cu mărturia lor, comitele Ioan și Barnaba au făcut următoarea împărțire a pământului sau a jumătății de apus a pământului sau moșiei ⁴⁾ Mintia aflătoare în comitatul Hunedoara, ce li se cuvinea lor, în așa fel ca locul de curte ⁵⁾ al comitelui Ioan să fie în partea dinspre miazăzi cu un loc de curte vecin și partea sa de moșie dinspre miazănoapte; mai departe, < locul de curte > al magistrului Ladislau să fie tot dinspre miazănoapte, împreună cu partea de moșie ce i se cuvinea, dinspre apa Mureșului. În schimb, Barnaba, fiul lui Grigore, să aibă locul său de curte, cu partea de moșie ce i se cuvinea, dinspre miazăzi.

De asemenea, jumătate din pământurile sau din satele numite Sulighete ⁶⁾ și Câinelul de Jos ⁷⁾ dincolo de Mureș, împreună cu jumătate din folosințele de orice fel ce țin de aceste sate au căzut în partea comitelui Ioan, fiul lui Gecze ⁸⁾. În schimb jumătate din cele două sate numite Câinelul de Sus ⁹⁾ și Bejan ¹⁰⁾ de asemenea cu folosințele de orice fel ce țin de jumătatea numitelor sate Câinelul de Sus și Bejan au căzut în partea magistrului Ladislau, fiul lui Dionisie. În schimb pământurile sau satele numite Câinelul Mic ¹¹⁾ și Thathamerbáza ¹²⁾, de asemenea cu folosințele de orice fel ce țin de jumătatea acestor moșii au căzut în partea lui Barnaba, fiul lui Grigore, ca să le stăpânească în veci cu toți ai săi; rămânând liberă cealaltă jumătate de parte din pomenitele sate Mintia, Sulighete și Câinelul de Jos, Bejan și Câinelul de Sus, Câinelul Mic și Thathamerbáza ca parte de moșie proprie a lui Ladislau, fiul lui Matia și a lui Andrei, fiul lui Petru.

De asemenea, pomeniții: magistrul Ladislau, comitele Ioan și Barnaba și-au împărțit între ei satul lor Peștișul de Sus ¹³⁾, în care s'a clădit o biserică de piatră cu hramul sfântului Nicolae, în așa fel ca, locul de curte al comitelui Ioan, fiul lui Gecze, să cadă în partea de răsărit, cu partea de moșie ce i se cuvinea, dar în așa

¹⁾ 11 Aprilie. ²⁾ *Nemply*, sat în raionul Ilia (reg. Hunedoara). ³⁾ *Pesthes*, azi Peștișul Mare, în raionul Hunedoara. ⁴⁾ În trad. maghiară desigur greșit: *helység* <localitate>, după cum rezultă din registul lui Szabó. ⁵⁾ *udvari telek*. ⁶⁾ *Hoszulygeth*, în raionul Ilia. ⁷⁾ *Kajánfő*, azi Câinelul de Jos, tot acolo. ⁸⁾ În trad. maghiară și forma *Gecse*. ⁹⁾ *Kájánthé*, tot acolo. ¹⁰⁾ *Beseen*, *Beossen*, tot acolo. ¹¹⁾ *Kyskályán*, așezare dispărută tot acolo. ¹²⁾ În trad. maghiară și forma: *Thathamiro*, așezare dispărută pe lângă Mintia și Bejan <poate Fornădia>, în raionul Ilia. ¹³⁾ *Felső Pesthes*, azi Peștișul de Sus.

fel ca această parte de moșie a comitelui Ioan să fie față în față cu curtea sa. În schimb, locul de curte al magistrului Ladislau, fiul lui Dionisie, cu partea de moșie ce i s'a venit, să fie în partea de apus, iar părțile de moșie ale comitelui Ioan și ale magistrului Ladislau sunt despărțite una de alta de un anumit pârâiaș numit Kerekud ¹⁾, care curge dela miazănoapte. Nunitului ²⁾ Barnaba, fiul lui Grigore, i s'a venit în pomenitul sat Pe știș locul de curte cu partea de moșie ce i se cuvine, în partea dinspre miazăzi, curtea și partea sa de moșie fiind despărțite de curțile și părțile de moșie ale amintiiților comite Ioan și magistrul Ladislau prin pârâiașul Peștiș.

De asemenea, pomeniții nobili: comitele Ioan, magistrul Ladislau și Barnaba au împărțit între ei cele trei sate ale lor numite: Josani ³⁾, Nandru ⁴⁾ și Valea Nandruului ⁵⁾, ce țin de Peștișul Mare ⁶⁾, în așa fel că Josani, cu toate folosințele sale a căzut în partea comitelui Ioan, fiul lui Geceze; satul numit Nandru, în aceea a magistrului Ladislau, fiul lui Dionisie; iar satul Valea Nandruului, cu toate folosințele sale, în aceea a lui Barnaba, fiul lui Grigore, ca fiecare să le stăpânească în veci, întru fiii fiilor săi; iar pădurile, crângurile ⁷⁾ și apele, acei nobili și iobagii lor să le poată folosi împreună ⁸⁾.

De asemenea, pomeniții nobili: comitele Ioan, magistrul Ladislau și Barnaba au lăsat o moșie a lor, numită Keech ⁹⁾, aflată în Solnocul din afară, ca s'o stăpânească între ei împreună.

Dat în sâmbăta dinaintea octavelor paștilor, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Acad. R.P.R, Filiala Cluj, Arh. Ist., CXC.

Transumpt în orig. lat, a lui Nicolae voevodul Transilvaniei din 28 Ianuarie 1439.

588

1330 Aprilie 15, Vișegrad (R. P. Ungară).

Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, credincioșilor săi, din capitlul hisericiei de Buda, mântuire și milostivire.

Ne spun Thuteus și Wessceus, fiii magistrului Emeric, castelanul din Lewa ¹⁰⁾, că Dumbo de Salank de lângă Mureș ¹¹⁾, pe când era încă nejudecată pricina dintre ei, printr'o răutate dinainte chibzuită apucând de păr pe un jude ¹²⁾ al lor

¹⁾ care vine dinspre satul Chergheș și trecând pe lângă satul Peștișul de Sus se varsă în râulețul Cerna, afluent al Mureșului. ²⁾ În trad. maghiară: *meg - meg*. ³⁾ *Középtelek*, în raionul Hunedoara. ⁴⁾ *Nándor*, tot acolo. ⁵⁾ *Eotwesságh, Eotucosagh*, în raionul Iliia. ⁶⁾ În trad. maghiară: *nagyobbik Pesteszé tartozókat*. ⁷⁾ În trad. maghiară: *berkek*. <bercuri>. ⁸⁾ *Ibidem: közvhasználhassak*. ⁹⁾ *Kélhe*, în R. P. Ungară. ¹⁰⁾ *Lewa*, acum Javice, oraș în R. Cehoslovacă. ¹¹⁾ *Salank de iuxta Morisio*, așezare dispărută aproape de Seitiu, în raionul Arad. ¹²⁾ *villicum*.

din Verusmorth ¹⁾ numit Laurențiu, l-a omorît în satul Figud ²⁾). Cu privire la aceasta poruncim credinței voastre, să trimiteți omul vostriu vrednic de crezare spre mărturie, în fața căruia, omul nostru, Nicolae cel mare ³⁾ să afle și să cerceteze dela toți, dela care se va cuveni, întregul adevăr, și după aceea, să ne scrieți întocmai adevărul, așa cum îl veți afla din această <cercetare>.

Dat la Vișegrad, la octavele Paștilor domnului, în anul aceluiași o mie trei sute treizeci.

Textul lat. la Zichy, I, p. 356—357.

Transumpt în actul capitlului din Buda din 2 Mai 1330.

589

1330 Aprilie 24, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor întru Hristos, care vor vedea scrisoarea ⁴⁾ de față, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Prin cuprinsul acestora voim să ajungă la cunoștința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitori că, venind înaintea noastră nobilul bărbat Ioan, fiul lui Ladislau, fiul lui Hegun de Sărvăzăl ⁵⁾, ne-a înfățișat un privilegiu al regelui Ladislau de fericită pomenire, întocmit cu privire la pământul sau moșia numită Sărvăzăl, aflătoare în comitatul Solnocul din afară, rugându-ne cu stăruință ca, să punem să se transcrie cuprinsul numitului privilegiu spre chezășie și mai mare încredințare și să se întărească cu pecetea noastră. Cuprinsul acestui privilegiu este acesta: <Urmează actul lui Ladislau al IV-lea regele Ungariei, din 1279>.

Noi, așa dar, încuviințând dreapta, cuvenita și legiuita cerere a pomenitului Ioan, — fiindcă am găsit numitul privilegiu cu pergamentul și cu pecetea întreagă, fără tăieturi, fără răzături, fără ștersături și nestricat în nicio parte a sa, — am pus să fie trecut cuvânt cu cuvânt cuprinsul numitului privilegiu, în <scrisoarea> de față și să fie întărit ⁶⁾ cu pecetea noastră adevărată.

Dat la sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, în anul domnului o mie trei sute treizeci, Nicolae fiind prepozit, Santus cantor, <Toma ⁷⁾> custode, iar Pavel, arhidiaconul de Crasna, decan al bisericii noastre.

¹⁾ Textul lat. la Fejér, VIII. 3, p. 481—482.

590

1330 Aprilie 30.

<Carol Robert regele Ungariei întărește mănăstirii dela Veszprémvölgy (R.P. Ungară) un act al lui Lodomer episcopul de Strigoniu, din 1296, cuprin-

¹⁾ Așezare dispărută aproape de Șetin în raionul Arad. ²⁾ Așezare dispărută, în raionul Sănnicolaul Mare (reg. Arad). ³⁾ Magnus. ⁴⁾ paginam ⁵⁾ Zarwod, sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare). ⁶⁾ consignari. ⁷⁾ Lacună în textul latin publicat. Pentru completare cf. actul din 27 Iulie 1329

zând întărirea unor danii mai vechi. In lista demnitarilor, între alții>: Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 431—438.

591

1330 Mai 2, <Buda> (R. P. Ungară).

Prea înălțatului său domn, Carol, din mila lui Dumnezeu ilustrul rege al Ungariei, capitulul bisericii de Buda cuvenite și cucernice rugăciuni întru domnul.

Am primit cu cinstea cuvenită, după cum suntem datori, scrisoarea înălțimii voastre având următorul cuprins: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 15 Aprilie 1330>.

Noi, așa dar, ascultând poruncile înălțimii voastre, am hotărît să trimitem ca martor vrednic de crezare pentru aducerea la îndeplinire a celor de mai sus dimpreună cu omul vostru, pe omul nostru pe preotul Matia, bărbat potrivit din strana bisericii noastre. Aceștia întorcându-se apoi la noi, ne-au spus într'un glas că în miercuria de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe ¹⁾, făcând o cercetare, după câte au putut ei afla și cerceta cu privire la suszisa moarte a lui Laurențiu, dela locuitorii satelor numite Jara ²⁾, Satchinez ³⁾, Igrîș ⁴⁾ și Alchy ⁵⁾ și dela toți ceilalți, în afară de iobagii înălțimii voastre, precum și dela nobilii și nenobilii aflători în ținutul sau în comitatul acelor sate ⁶⁾, au aflat că adevărul este acesta, <anume> că, pe când pricina dintre dânsii nu era încă judecată, acel Dumbo, apucând de păr pe suszisul jude Laurențiu din Verusmorth, l-a omorît în satul Figud.

Dat a doua zi după octavele suszise ale fericitului Gheorghe ⁷⁾, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

<Pe verso:> Prea înălțatului său stăpân Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, <scrisoare de> cercetare pentru fiii magistrului Emeric, castelan de Leva, împotriva lui Dumbo, cu privire la moartea judei Laurențiu.

Textul lat. la Zichy, I, p. 356—357.

592

1330 Mai 3, <Budafelhéviz> (R. P. Ungară).

Prea înălțatului său domn Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, fratele Bartolomeu priorul și conventul cruciaților bisericii sfintei treimi dela Budafelhéviz ⁸⁾, cuvenite și cucernice rugăciuni întru domnul.

¹⁾ 25 Aprilie. ²⁾ Așezare dispărută, spre sud de Cenadul Mare, raionul Sănnicolaul Mare. (reg. Arad) ³⁾ Kenez, sat în raionul Timișoara. ⁴⁾ Egrus, sat în raionul Sănnicolaul Mare. ⁵⁾ Așezare dispărută, aproape de Igrîș. ⁶⁾ în provincia seu comitate. ⁷⁾ 1 Mai ⁸⁾ de Calid's Aquis.

Am primit cu cinstea datorată, după cum se cuvenea, scrisoarea înălțimii voastre în aceste cuvinte: <Urmează actul lui Carol Robert regele Ungariei, din 15 Aprilie 1330>¹⁾.

Iar noi, dorind să ne supunem, după cum suntem datori, poruncilor și însărcinărilor voastre, am trimis împreună cu Toma, fiul lui Simion, omul înălțimii voastre, pe omul nostru vrednic de crezare, anume pe clericul Ioan din strana noastră ca martor, ca să aducă la îndeplinire cele de mai sus. Omul înălțimii voastre întorcându-se apoi la noi dimpreună cu suszisul martor al nostru, ne-au spus într'un glas, că în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe, făcând ei o cercetare sârguincioasă, printre oamenii ²⁾ din satul Jara ³⁾, din satul Satchinez ⁴⁾, Igriş ⁵⁾ și Alchy ⁶⁾ și printre toți ceilalți, în afară de iobagii înălțimii voastre, precum și printre nobilii și nenobilii din ținutul sau comitatul acelor sate, au putut afla acest adevăr cu privire la sus amintita moarte a lui Laurențiu și anume că, pe când pricina dintre ei era încă nejudecată, acel Dumbo apucându-l de păr pe suszisul jude Laurențiu, judele din We-rusmorth, l-a omorât în satul Figud.

Dat în sărbătoarea aflării sfintei cruci, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

<Pe verso :> Prea înălțatului său domn, domnului Carol, din mila lui dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei <scrisoare de> cercetare ⁷⁾ pentru Teuteus și Wezeus, fiii magistrului Emeric, împotriva lui Dumbo.

Textul lat la Zichy, I, p. 357—388.

593

1330 Mai 5.

<Carol Robert regele Ungariei întărește lui Ștefan, fratele lui Coloman, proprietatea unui palat în Strigونیu (R.P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Andrei de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII, 3, p. 447—450.

594

1330 Mai 9.

<Carol Robert întărește mănăstirii cistercite din Kethel (Austria) un privilegiu al capitlului din Györ (R. P. Ungară). In lista demnitarilor, între alții:>

¹⁾ Act având un cuprins asemănător cu acela către capitlul din Buda. ²⁾ *populis*, ³⁾ Așezare dispărută aproape de Cenadul Mare, raionul Sânnicolaul Mare (reg. Arad). ⁴⁾ *Kenez*, sat în raionul Timișoara. ⁵⁾ *Egrus*, sat în raionul Sânnicolaul Mare. ⁶⁾ Așezare dispărută aproape de Igriş. ⁷⁾ *inquisitoriae*.

Andrei episcopul Transilvaniei; Andrei episcopul de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 429—431.

595

1330 Mai 12, Fahid.

Noi, Mihail, vice-voevodul Transilvaniei, dăm de știre că, deoarece potrivit cuprinsului unei scrisori de mai înainte a domnului nostru, voevodul, dată în adunarea obștească, ținută de el la Bonțida ¹⁾, în sărbătoarea de curând trecută a fericitului mucenic Gheorghe ²⁾, Desideriu cel mare ³⁾ de Elephant ⁴⁾, trebuia să se înfățișeze înaintea noastră, față cu Iacob, fiul lui Iacob, fiul lui Apa, ca să răspundă, fără altă amânare, în a cincisprezecea zi dela acea sărbătoare, în pricina silniciei și a cuprinderii unei părți din moșia ce ține de Iacob, fiul lui Apa, numită Cheșiu ⁵⁾ și deoarece venind apoi <acea zi> Desideriu cel mare nu s'a înfățișat la acea judecată față cu susnumitul Iacob și nici n'a trimis pe nimeni în locul lui, acest Iacob așteptându-l potrivit legii <timp> de patru zile înaintea noastră, de aceea noi am hotărît ca Desideriu cel mare, să piardă întreaga pricină împotriva susnumitului Iacob și să rămână de judecată înaintea noastră, nefiind nimic împotriva.

Dat la Fahid ⁶⁾, în a cincea zi dela ziua pomenită, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Textul lat. la Anjou, II, p. 484 (cu data greșită: 28 Aprilie 1330; regest la Fejér VIII. 3, p. 503—504, cu data: 1330).

596

1330 Mai 14, Vișegrád (R. P. Ungară).

Noi, Carol, din mila lui Dumnezeu, regele Ungariei, dăm de știre că, întrucât potrivit cuprinsului scrisorii noastre memoriale ⁷⁾ de mai înainte, între Fyntha, fiul lui Dumitru, Nicolae, fiul lui Kopplan, Andrei și Nicolae, fiii lui Ștefan, apoi Pavel și Ioan, fiii lui Marcel, de asemenea Petru și Andrei, fiii lui Mihail, pe de o parte, ca pârși, iar pe de altă parte, între Jakou și Laurențiu, fiii lui Andrei, Ladislau, Ștefan și Andrei, fiii lui Jakou, fratele zisului Andrei, adică tatăl mai sus pomenitului Jakou, ca pârși, trebuia, prin mijlocirea măritului bărbat Dumitru marele nostru vistier, a lui Andrei prepozitul bisericii de Alba, vicecancelarul curții noastre, a magistrului Petru de Zeech, comite de Nograd

¹⁾ Bonchyda, sat în raionul Gherla (reg. Cluj). ²⁾ 24 Aprilie. ³⁾ Desew magnus. ⁴⁾ Sat în comit. Nitra (R. Cehoslovacă). ⁵⁾ Ketel, sat în raionul Beclean (reg. Cluj). ⁶⁾ Așezare dispărută aproape de Galtiu, raionul Alba (reg. Hunedoara). ⁷⁾ *literarum nostrarum memorialium*.

și a altor bărbați vrednici și nobili, aleși de ei împreună ¹⁾, să aibă loc înaintea noastră o hotărîre prin <acești> arbitri ²⁾, în vinerea de după a cincisprezecea zi dela sărbătoarea fericitului mucenic Gheorghe ³⁾, cu privire la niște pricini ce au fost desbătute între ei în fața comitelui Pavel judele curții noastre, <pricini aduse înaintea noastră> cu îngăduința acestui jude; la sosirea pomenitului soroc s'a adus de către arbitrii numiți și de către alți nobili ai regatului, după cum ne-au arătat numiții arbitri, următoarea hotărîre ⁴⁾: dacă la octavele viitoare ale nașterii fericitului Ioan botezătorul ⁵⁾ suszișii opt pârși, adăugându-și patru oameni din neamul ⁶⁾ lor și treisprezece nobili, oricare ar fi ei, se vor lega să jure sau vor jura, în fața uneia din cele două moșii mai jos numite și anume Wythka ⁷⁾ și Culciul Mare ⁸⁾ aflătoare în comitatul Satu-Mare, fiind față Toma de Harazty ⁹⁾ sau Ștefan, fiul lui Teodor, omul nostru, sub mărturia capitlului din Oradea, potrivit obiceiului țării ¹⁰⁾ după care se obișnuște să se facă jurământul pentru pământ, și anume că zisele două moșii sunt ale lor, atunci pomenitele două moșii cu deplinătatea tuturor drepturilor lor să rămână numiților pârși și moștenitorilor lor, ca să le stăpânească și să le aibă pe veci și nesmintit, având să fie puși în stăpânirea lor, în anumite hotare, de către numiții om al nostru și acela al capitlului.

De asemenea, dacă a doua zi după pomenitele octave ¹¹⁾, susnumiții cinci pârși, adică Jakou, Laurențiu, Ladislau, Ștefan și Andrei, adăugându-și patru oameni din neamul lor și trei dintre megieși și alți treisprezece nobili ar jura sau vor jura, în fața lui Ioan, fiul lui Ilie, sau a lui Ioan, fiul lui Nicolae, omul nostru, sub mărturia numitului capitlu, în fața moșiei numite Gelyanus ¹²⁾ aflătoare în același comitat, de asemenea potrivit felului în care se obișnuște să se facă jurământul cu privire la pământ, cum că pomenita moșie e a lor prin moștenire, atunci numita moșie cu deplinătatea întregă a dreptului ei să le rămână lor să o stăpânească pe veci, având să fie dată în stăpânirea lor în anumite hotare de către pomeniții om al nostru și acela al zisului capitlu. S'a statornicit și aceea ca de aci înainte, până ce se vor face jurămintele pomenite, orice sfârșit vor avea ele, numiții Jakou, Laurențiu, Ladislau, Ștefan și Andrei sunt dator să fie în stare pașnică zisele moșii, fără vreo stricăciune, fără apăsarea vreunei vămuri sau cereri de dare de pământ ¹³⁾, ca, prin această asuprire făcută de ei, niciunul din oamenii de acolo să nu fie siliți a părăsi numitele <moșii>, afară de aceia care au căpătat învoire sau <pleacă> de bună voia lor. Altfel vor călca rânduiala dreptului.

Dat la Vișegrad ¹⁴⁾, în luna dinaintea sărbătorii înălțării domnului, în anul o mie trei sute treizeci al aceuiași.

¹⁾ *communiter adductis* = arbitri aleși (tocmiți) de părți. ²⁾ *arbitrum*. ³⁾ 11 Mai. ⁴⁾ *taliter arbitratum est*. ⁵⁾ 1 Iulie. ⁶⁾ *de generatione*. ⁷⁾ Vitka, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară). ⁸⁾ Kolch, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare). ⁹⁾ Sat în comit. Abauj (R. P. Ungară). ¹⁰⁾ *regni*. ¹¹⁾ 2 Iulie. ¹²⁾ Așezare dispărută aproape de Vetiș, în raionul Satu-Mare. ¹³⁾ *collecte*. ¹⁴⁾ *Alto Castro*, sat aproape de Budapesta (R. P. Ungară).

<Pe verso:> scrisoarea memorială ¹⁾ pentru Jakou și Laurențiu fiii lui Andrei și alții, privitor la jurământul pe care trebuie să-l depună în pricina unei moșii, împotriva lui Fyntha, fiul lui Dumitru și a altora, a doua zi după octavele nașterii fericitului Ioan botezătorul, fiind de față omul capitlului bisericii de Oradea.

Textul lat. în Sztáray, I, p. 61—63.

597

1330 Mai 15, Vișegrad (R. P. Ungară).

<Nobili Ungariei pronunță diferite comdamnări împotriva rudelor lui Felician din neamul Zach, care comisese un atentat împotriva regelui. Printre nobili, între alții:> Toma voevodul Transilvaniei, comite de Arad, de Csongrád și de Solnoc, magistrul Vilhelm, comite de Zips, de Győr și de Zarand; Lacsck comitele Secuilor; Dionisie de Futak, comite de Bihar.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 419—427.

598

1330 Mai 17, Moftin.

Noi, magistrul Petheu comite de Satu-Mare și de Arded ²⁾, dăm de știre că înfățișându-se înaintea noastră Nicolae zis Molnár, oaspe din Moftin ³⁾ și Ștefan Crețul ⁴⁾, fiul lui Ioan, tot de acolo, pe de o parte, iar pe de alta, comitele Gheorghe, fiul lui Elek de Pișcari ⁵⁾, pentru el și pentru toți iobagii săi din același Pișcari, numiții Nicolae Molnár și Ștefan Crețul au mărturisit prin viu grai, cu mintea sănătoasă și de bună voie, că în pricina pe care voiseră s'o pornească pentru moartea sorei lor, soția lui Mihail, fiul lui Ioan, fiul lui Bok, din numitul <sat> Pișcari, deoarece au aflat și au descoperit cu adevărat că numitul comite Gheorghe cu ceilalți iobagi ai săi din același Pișcari, sunt nevinovați și nu pot fi învinuiți de acea moarte, afară de numitul Mihail fiul lui Ioan, de aceea pe numitul comite Gheorghe împreună cu iobagii săi, i-au descărcat și îi descarcă în fața noastră de orice răspundere pentru moartea sorei lor, <legându-se> să păstreze o tăcere veșnică <în această privință>.

Dat la Moftin, la sărbătoarea înălțării domnului în anul aceluiași o mie trei-sute treizeci.

<Pe verso:> Scrisoare de descărcare ⁶⁾ pentru comitele Gheorghe, fiul lui Elek și iobagii din Pișcari, față de Nicolae zis Molnár și Ștefan Crețul, cu privire la moartea soției lui Mihail, fiul lui Ioan, fiul lui Bok.

Textul lat. la Károlyi, I, p. 72—73.

¹⁾ *memorialis*   ²⁾ *Erdeud*, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare).   ³⁾ *Mohten* sat în raionul Carei (reg. Baia-Mare).   ⁴⁾ *Crispus*.   ⁵⁾ *Piscarkas*, sat în raionul Satu-Mare.   ⁶⁾ *expeditoriae*.

1330 Mai 29.

<Carol Robert regele Ungariei întărește hotărnicirea moșiilor Oriaycha și Gradisca (Jugoslavia) magistrului Nicolae, fiul lui Gilet de Požega. In lista demnitarilor, între alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX, p. 504—507.

600

1330 Mai 30, <Oradea.>

Noi, capitlul bisericii de Oradea, prin cuprinsul scrisorii de față aducem la cunoștință tuturor cărora se cuvine că, înfățișându-se înaintea noastră pe de o parte chibzuiții bărbați magistrul Benedict arhidiaconul de Thylegd, canonic al nostru și Toma prepozitul de Sibiu, canonici ai bisericii Transilvaniei și magistrul Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare, cu înputernicirile cuvenite, iar de cealaltă parte, chibzuiții și cinstiții bărbați Mihail parohul din Câlnic ¹⁾ <și> decan de Sebeș ²⁾ și Ioan parohul din Apoldul de Sus ³⁾ din decanatul ⁴⁾ numitei dieceze a Transilvaniei, de asemenea cu înputernicirile cuvenite, nunitul decan Mihail și parohul Ioan, prin viu grai și de bună voie ⁵⁾, nesiliți de nimeni, legându-se solemn pe sufletul lor, au arătat, au adus la cunoștință și au mărturisit în fața noastră că, deși din îndemnul vechiului dușman al neamului omenesc, parohii din decanatul de Sebeș, toți și fiecare în parte și anume: Gheorghe răposatul paroh din Vințul de Jos ⁶⁾, Petru din Archiș ⁷⁾, Ioan din Șibot ⁸⁾, Herbord din satul Vinerea ⁹⁾, Nicolae din Petrifalău ¹⁰⁾, Nicolae din Lancrăm ¹¹⁾, răposatul Daniel din Sebeș, Iacob din Săsciori ¹²⁾, Homideus din Gusu ¹³⁾, Nicolae din Răhău ¹⁴⁾, Mihail din Câlnic Nicolae din Reciu ¹⁵⁾, Ioan din Gârbova ¹⁶⁾, Ioan din Dobârca ¹⁷⁾, Ioan din Apoldul de Sus, Nicolae din Amnaș ¹⁸⁾, Ioan din Aciliu ¹⁹⁾, Arnold din Săcel ²⁰⁾, Petru din Topârcea ²¹⁾, Albert din Alămor ²²⁾, Ioan din Ludoșul Mare ²³⁾, Iacob din Sângătin ²⁴⁾, Verner din Apoldul de Jos ²⁵⁾, Nicolae din

¹⁾ *Kelmuk*, sat în raionul Sebeș (reg. Stalin). ²⁾ *Sebus*, oraș și reședință de raion în reg. Hunedoara. ³⁾ *de Apoldya superiori*, sat tot acolo. ⁴⁾ In textul latin publicat: *decano* greșit în loc de *decanatus* (Zimmermann-Werner, I, p. 433, cf. p. 435 și errata). ⁵⁾ *spontanea voluntate*. ⁶⁾ *de Vynch inferiori*, sat în raionul Alba-Iulia (reg. Hunedoara). ⁷⁾ *Arkius*, azi component al satului Cioara, în raionul Orăștie. ⁸⁾ *Kunyrthu*, sat tot acolo (în transumpt: *Kunertu*). ⁹⁾ *villa Volcany*. ¹⁰⁾ *villa Petri*, azi Petrești, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ¹¹⁾ *Lancruk*, sat tot acolo. ¹²⁾ *de sub castro*, sat tot acolo. ¹³⁾ *Giesshübel*. ¹⁴⁾ *Rycho*, sat tot acolo. ¹⁵⁾ *Reech*, sat tot acolo. ¹⁶⁾ *Orbow*, sat tot acolo. ¹⁷⁾ *Duburka*, sat tot acolo. ¹⁸⁾ *Omlas*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin) (în transumpt: *Omlas*). ¹⁹⁾ *Thychelcw*, sat tot acolo (în transumpt: *Tychileu*). ²⁰⁾ *de Nigra Aqua*; sat tot acolo. ²¹⁾ *Chapurka*, sat tot acolo. ²²⁾ *Olmur*, sat în raionul Sebeș. ²³⁾ *Ludas*, sat tot acolo. ²⁴⁾ *Enyedín*, sat tot acolo. ²⁵⁾ *de Apoldya inferiori*, sat tot acolo.

Miercurea ¹⁾, Ioan din Biserica Albă ²⁾, și Henchmann din Cunța ³⁾, ridicându-se împotriva venerabilului părinte, domnul Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic, episcop al Transilvaniei și împotriva vrednicului de cinstire capítlu al nămitei biserici din Transilvania, au îndreptat pe nedrept apel la scaunul apostolic și; sub cuvântul sau cu prilejul acestui apel, s'au lepădat și de supunerea datorată numitului domn episcop ca mai marele lor leguit ⁴⁾ și în timpul celor patru ani din urmă și-au oprit ⁵⁾, fără să plătească, darea ⁶⁾ datorată de numitele biserici pomenitului capítlu și care se plătea fără împotrivire dela întemeierea bisericilor lor, <totuși> în cele din urmă din îndemnul și cu ajutorul lui Dumnezeu, veșnicul biruitor al acelu vechiu dușman <al neamului omenesc> ⁷⁾, susnumiții parohi rămași în viață și urmașii celor ce au murit de atunci, căindu-se ⁸⁾ și cerând cu smerenie și supunere milostivirea domnului episcop și primindu-o din îndurarea lui, s'au întors cu adevărat ⁹⁾ la supunerea datorată și s'au lepădat și de apelul lor și de urmărirea mai departe a acestui apel ¹⁰⁾ și de orice pâră, pricină și judecată, iar suszișii împuterniciți în temeiul împuternicirii lor s'au lepădat de ele înaintea noastră și s'au legat și în fața noastră, ca fără zăbavă, prin trimisul lor să aducă la cunoștință scaunului apostolic și împuterniciților lor de acolo acea lepădare.

Iar suszișii Mihail decanul și Ioan parohul, întemeiați pe puterea și tăria împuternicirii lor și în locul și în numele obștei parohilor decanatului de Săbeș, s'au plecat, s'au întors și s'au supus atât pe ei înșiși cât și pe toți și pe fiecare din suszișii parohi, la iertarea și ascultarea datorată susnumitului episcop al Transilvaniei, ca diecezanului lor, și, recunoscându-și greșelile lor și rămânând sub ocrotirea, adevărul și dragostea păcii dinainte, s'au legat totodată să dea, să plătească și să împlinească pomenitului capítlu al Transilvaniei fără vreo împotrivire, darea datorată de bisericile lor așa cum erau datori din vechime și au așezat din nou zisul capítlu al Transilvaniei deplin drept în dreptul întreg ¹¹⁾ de a strânge <această dare>.

Această recunoaștere, revizuire, întoarcere, supunere și îndreptare au primit-o cu bunăvoință în fața noastră suszișii chibzuiți bărbați magiștrii Benedict, Toma prepozitul și Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare, în temeiul împuternicirilor lor și în locul și în numele domnului episcop al bisericii din Transilvania și al capítlului pomenitei biserici și i-au luat din nou cu îndurare pe susnumiții parohi pe toți și pe fiecare în sânul și milostivirea bisericii Transilvaniei.

Dar, pentru ca legământul atât de solemn <și> îndatorarea însemnată mai sus să dăinuiască în veci, părțile și-au luat asupra lor, au statornicit și au pus în fața ¹²⁾ noastră următoarele îngrădiri ¹³⁾, îndatoriri și pedepse: mai întâi, întrucât darea se strângea dela biserica lor în felul acesta, că împuternicitul

¹⁾ *Rusmark* sat tot acolo. ²⁾ *de Alba ecclesia*, așezare dispărută aproape de Miercurea. ³⁾ *Zeches* tot acolo ⁴⁾ *tanquam eorum ordinario*. ⁵⁾ *subtractum detinuisset*. ⁶⁾ *censum*. ⁷⁾ diavolul. ⁸⁾ *ad cor reversi*. ⁹⁾ *cum effectu*. ¹⁰⁾ *prosecutorie appellationis*. ¹¹⁾ *solidum ius* (dreptul întreg). ¹²⁾ În textul latin publicat: *eorum*, greșit în loc de *coram*. ¹³⁾ *modos*.

sau trimestrul capitlului ducându-se pe rând la parohia fiecărui paroh și mergând prin sat punea la dare pe toți oaspeții și locuitorii ¹⁾ după fumuri ²⁾, iar de șasezeci de fumuri, astfel aflate și supuse la dare, parohul satului plătea câte o marcă de argint bun după greutatea de Buda și după câte ³⁾ sau de câte ori se aflau în sat șizeci de fumuri, parohul sau rectorul bisericii acelu sat era dator să plătească tot atâtea mărci la suszisa greutate, părțile au declarat că au schimbat și au prefăcut astfel această rânduială, și în fața noastră au schimbat-o și prefăcut-o după cum urmează: ca trimisul sau împuternicitul zisului capitlu să nu mai meargă la parohiile lor ca să așeze darea, ci suszisa dare din întreg decanatul să o strângă numiții parohi, după cum vor găsi ei de cuviință, și vor da și vor plăti în totul capitlului, pe răspunderea lor, ³⁰⁾ cincizeci și două de mărci de argint bun după greutatea de Buda, în fiecare an la Alba, la cămara capitlului, a treia zi după sărbătoarea fericitului Nicolae mărturisorul ⁴⁾, cântărind în totdeauna pe cântar câte patru mărci ⁵⁾ <deodată>. Dacă însă nu se găsește atunci la îndemână greutatea de Buda ⁶⁾, vor adăuga la fiecare marcă de greutatea de Transilvania, și anume ⁷⁾ la cea de Sabeș, câte trei lotoni, și pe această marcă sau mărci, la care se adăugă cei trei lotoni pentru cumpănirea întocmai ⁸⁾ <cu mărcile după greutatea de Buda>, capitlul din Alba va fi dator să le primească dela ei, drept bani în greutatea de Buda.

Suzzișii Mihail decanul și Ioan parohul, împuterniciții susnumiților parohi, în temeiul împuternicirii lor și în locul pomenițiilor parohi, s'au îndatorat, au făgăduit și s'au legat prin legământ solemn, în fața noastră să țină, să păzească și să nu calce întru nimic și niciodată toate cele de mai sus, sub următoarele pedepse mai jos scrise: că dacă în toate cele suszise sau în fiecare din cele suszise se va încerca ⁹⁾ ceva potrivnic de către numiții parohi sau de către vreunii din ei sau de către vreunul din ei, laolaltă sau în parte, sau se vor abate cumva ori vor călca îndatoririle suszise sau vor cădea ei ori vreunul din ei în aceeași cutezanță <ca mai înainte>, prin chiar <acest> fapt ¹⁰⁾ să fie loviți sau lovit — și vor fi sau va fi lovit — de pedeapsa afuriseniei și a călcării jurământului, osândă pe care au recunoscut că au primit-o ¹¹⁾ dela episcopul Transilvaniei, diecezanul lor și prin însuși acest fapt să fie lipsiți sau lipsit de bisericile sau de biserica lor sau a lui. Iar dacă vor încerca să deschidă iarăși procesul sau să înoiască cumva apelul sau pricina, au pus drept pedeapsă îndatorirea de a plăti domnului episcop al Transilvaniei și capitlului numite ¹ biserici înainte de începerea judecății, două sute de mărci de argint bun după greutatea de Buda, și la aceasta s'au îndatorat de bună voie în fața noastră.

¹⁾ *inquilinos*. (jeleri?) ²⁾ *per focos* ³⁾ În textul latin publicat: *quod greșit pentru quot.* ³⁰⁾ *sub eorum periculo.* ⁴⁾ 8 Decembrie. ⁵⁾ *in statera quatuor marcas elevando.* ⁶⁾ *si autem pondus Budense non haberetur.* ⁷⁾ *et specialiter.* ⁸⁾ *in aequipollenlia.* ⁹⁾ În textul latin publicat: *acceptatum*, greșit pentru *allemplatum*. ¹⁰⁾ În textul latin: *pro facto*, greșit pentru *ipso jacto*. ¹¹⁾ *in se dixerunt recepisse.*

Dat a patra zi după rusalii, adică a treia zi înainte de calendele lui Iunie, în anul domnului o mie trei sute treizeci, domnii Ștefan prepozitul, Ioan lectorul, Nicolae cantorul, Iacob custodele fiindând cu bine ¹⁾ ca magiștri canonici ai bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 433—435 (unele pasagii aproape identice cu doc. din <1328—1330 Mai 30>). Un transumpt fragmentar în actul capitlului din Oradea din 1342—1356, a cărui fotocopie se găsește la Inst. de Istorie și Filosofie din Cluj, V/12.

601

1330 Mai 30, <Oradea>.

Noi, capitlul bisericii de Oradea, facem cunoscut prin cuprinsul celor de față tuturor cărora se cuvine, că venind înaintea noastră chibzuiții bărbați, magiștrii canonici ai bisericii Transilvaniei: Benedict, arhidiaconul de Tylegd ²⁾, canonicul nostru și Toma prepozitul de Sibiu și Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare, cu împuternicirile cuvenite, pe de o parte, și chibzuiții și cinstiții bărbați Mihail parohul de Călnic ³⁾, decan de Sebeș ⁴⁾ și Ioan parohul de Apoldul de Sus ⁵⁾, din decanatul aceleiași dieceze a Transilvaniei, de asemenea cu împuternicirile cuvenite, pe de alta, ni s'a arătat de către numiții magistrul Benedict arhidiaconul de Tylegd, Toma prepozitul și Bulchu arhidiaconul de Satu-Mare și ni s'a mărturisit prin viu grai în fața noastră că s'a încheiat o înțelegere sau invoială cu privire la împăcarea făcută și la primirea din nou în milostivirea episcopului Transilvaniei și a capitlului bisericii sale a tuturor parohilor din decanatul de Sebeș și a fiecăruia în parte. Dar deoarece acești parohi își opriseră darea ⁶⁾ datorată de bisericile lor încă de patru ani sub cuvântul unui apel, care <dare>, făcându-se socoteala, ajungea la două sute douăzeci de mărci de argint bun după greutatea de Buda, numiții domni din capitlul bisericii Transilvaniei i-au iertat cu milostivire pe pomeniții decani <de plata> unei jumătăți a sumei de mai sus, adică de o sută zece mărci, și i-au descărcat mai înainte de toate de aceste o sută zece mărci, și înșiși împuterniciții în numele capitlului lor i-au descărcat în fața noastră pe acei parohi; iar partea rămasă, adică o sută zece mărci, s'au legat susziții parohi s'o plătească numitului capitlu la două soroace pomenite mai jos, și împuterniciții lor, adică Mihai decanul de Sebeș și Ioan parohul de Apoldul de Sus, s'au legat în fața noastră în locul și în numele soților lor să plătească: anume la octavele viitoare ale fericitului Mihail ⁷⁾ vor plăti cincizeci și cinci de mărci de argint bun ⁸⁾

¹⁾ *salubriter*. ²⁾ E vorba de Secuime. ³⁾ *Kelnuk*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁴⁾ *Sebus*, oraș reședință de raion în reg. Hunedoara. ⁵⁾ *Apoldya superior*, sat în raionul Sebeș. ⁶⁾ *Census*. ⁷⁾ 6 Octombrie 1330. ⁸⁾ *finiargenti*.

după greutatea de Buda, ducându-le pe răspunderea lor și predându-le cămării capitlului pentru acel capitlu, iar cele cincizeci și cinci de mărci rămase le vor plăti în același fel la octavele nașterii fericitului Ioan botezătorul¹⁾ ce vor urma, având ei a cădea sub pedeapsa <plății> îndoite dacă vor lăsa să treacă vreunul din soroace fără a plăti, după cum suszișii împuterniciți ai sus-pomeniților parohi s'au îndatorat la aceasta în fața noastră, pe ei și pe numiții parohi, din voința lor nesilită.

Dat a patra zi după rusalii, adică a treia zi înainte de calendele lui Iunie, în anul domnului o mie treisute trei zeci.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 435—436.

602

1330 Iunie 8, <Alba-Iulia>.

Capitulul bisericii Transilvaniei tuturor credincioșilor lui Hristos care vor vedea această scrisoare²⁾, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim să ajungă prin cuprinsul acestora la cunoștința tuturor, atât a celor de față, cât și a celor viitori, că venind înaintea noastră, pe de o parte Alard, fiul răposatului comite Alard de Ocna Sibiului³⁾, în numele său și în acela al lui Rener, Herbord și al lui Ioan, fiii săi, iar pe de alta, Nicolae, fiul lui Solomon, fiul lui Cheel și Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel de Câlnic⁴⁾, același Alard a mărturisit prin viu grai, că fără vreo pagubă pentru noi, vânduse și dăduse, după cum a vândut și a dat în fața noastră acelui Nicolae, fiul lui Solomon, și lui Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel, iar prin ei moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor acestora pentru douăzeci și cinci de mărci de argint bun, plătite și primite în întregime de către Alard dela Nicolae, fiul lui Solomon și dela Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel, după cum a mărturisit acel Alard, a patra parte din întreaga moșie Ryngelkerh⁵⁾, care este acum a lui Alard, împreună cu toate folosințele sale, anume cu pământurile de arătură, fânațele, pădurile și celelalte ce țin de acea a patra parte, pentru ca ei să o stăpânească, să o țină în pace și să o aibă, cu drept de veci și în chip nestrămutat. Pe deasupra numitul Alard s'a legat ca, în curgerea vremii, să apere întru totul cu ale lor osteneli și cheltueli pe Nicolae, fiul lui Solomon și pe Nicolae și Mihail, fiii lui Daniel sau pe urmașii acestora de toți acei care ar voi să-i turbure, să-i neliniștească sau să le pună vreo piedică cu privire la amintita a patra parte din moșia Ryngelkerh vândută lor de acel Alard și să-i păstreze pe aceia mereu în stăpânirea pașnică a acestei a patra parte din pământul Ryngelkerh.

¹⁾ 1 Iulie 1331. ²⁾ *paginam*. ³⁾ *Wyzakna*, sat în raionul Sibiu (reg. Stalin). ⁴⁾ *Kelnuk*, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara). ⁵⁾ Așezare dispărută aproape de Ungurei, tot acolo.

Dat a doua zi după sărbătoarea Corpus Christi, în anul aceleiași o mie trei sute treizeci, fiind Nicolae prepozit, Santus cantor, Toma custode și Ștefan decan al bisericii noastre.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 436—437.

603

1330 Iunie 11.

«Carol Robert regele Ungariei întărește fiilor lui Dionisie și ai lui Alexandru, dania moșiei Boldafelde (R.P.Ungară) făcută de regele Ladislau al IV-lea la 1289. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3, p. 445—447.

604

1330 Iunie 14.

«Carol Robert regele Ungariei întărește dania moșiei Struga (din comit. Križevci) magistrului Ștefan și lui Akus, fiii lui Mykch banul Slavoniei. În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Andrei de Oradea, Andrei al Transilvaniei; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Smičiklas, IX. p. 526-527.

605

1330 Iunie 28.

«Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Mykch banul Slavoniei cetatea Plysca din comit. Zala (R.P.Ungară). În lista demnitarilor, între alții:» Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei; Andrei de Oradea, Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zala vármegye, I, p. 246—248.

606

1330 <după Iulie 2, Oradea>.

Ștefan Bebek judele curții regale adevărește la 20 Mai 1360 că «... în cuprinsul scrisorii deschise a capitlului bisericii de Oradea, întocmită în anul o mie trei sute treizeci, se arată amănunțit că Jakou și Laurențiu, fiii lui Andrei, Ladislau, Ștefan și Andrei, fiii lui Jakou, fratele zisului Andrei, înfățișându-se ei înșiși înaintea

capitulului din Oradea au arătat numitului capitlul din Oradea scrisoarea memorială ¹⁾ a preainălțatului principe Carol, răposatul ²⁾ ilustru rege al Ungariei. În cuprinsul ei se spunea între altele că suszisul capitlul din Oradea a aflat că s'a adus următoarea hotărîre între părți, prin mijlocirea măritului bărbat Dumitru marele vistier al zisului rege Carol, a magistrului Andrei prepozitul bisericii de Alba, a magistrului Petru de Zeech și altor nobili bărbați aleși de către părți împreună, cu privire la o moșie numită Gelyenes ³⁾, aflătoarea în comitatul Satu-Mare, pentru care se judecau pe de o parte susnumiții ⁴⁾, iar pe de alta, Finta, fiul lui Dumitru, Nicolae, fiul lui Koplyan, Andrei și Nicolae, fiii lui Ștefan, de asemenea Pavel și Ioan, fiii lui Marcel și Petru și Andrei, fiii lui Mihail.

• <Și anume>: dacă numiții Jakou, Laurențiu, Ștefan și Andrei ⁵⁾, adăugându-și patru oameni din neamul lor și trei dintre megieși și alți treisprezece nobili se vor lega să jure sau vor jura, a doua zi după octavele nașterii fericitului Ioan Botezătorul ⁶⁾, în fața lui Ioan, fiul lui Ilie, sau al lui Ioan, fiul lui Nicolae, omul zisului rege Carol, sub mărturia capitlului din Oradea în fața pomenitei moșii Gelyenus, în felul în care se obișnuiește să se jure pentru pământ, cum că zisa moșie e a lor prin moștenire, atunci numita moșie cu deplănatatea întreagă a dreptului ei să le rămână lor s'o stăpânească pe veci, având să fie dată în stăpânirea lor în anumite hotare de către pomeniții omul regelui și martorul susnumitului capitlu din Oradea ⁷⁾. <Numiții> ⁸⁾ au cerut stăruitor pomenitului capitlu ca, potrivit cuprinsului scrisorii suszisului rege Carol, să trimită, împreună cu Ioan, fiul lui Ilie, omul regelui, pe omul lor ⁹⁾ de mărturie spre a asculta jurmântul pe care-l vor face ei.

Așa dar, numitul capitlul din Oradea, încuviințând cererea lor, a trimis, în locul său, împreună cu numitul Ioan, fiul lui Ilie, omul regelui Carol, pe omul lor ⁹⁾ anume pe Nicolae, preot în strana bisericii lor, ca martor pentru cele de mai sus. Aceștia, întorcându-se la capitlu de față fiind părțile, care au întărit spusa lor, la cererea capitlului au arătat că numiții Jakou și Laurențiu, fiii lui Andrei, Ladislau, Ștefan și Andrei, fiii lui Jakou, a doua zi după octavele sărbătorii nașterii fericitului Ioan botezătorul atunci de curând trecute, așa cum se spune mai sus, ducându-se ei înșiși la fața numitei moșii Gelyenus, împreună cu patru din neamul lor, cu trei dintre megieși și cu alți treisprezece nobili, de față fiind și ei, au jurat, potrivit felului în care se obișnuiește să se jure pentru pământ, cum că moșia Gelyenus e a lor prin moștenire. Iar Ioan, fiul lui Ilie, omul suszisului rege Carol, fiind de față și omul de mărturie al capitlului din Oradea, a dat, potrivit cuprinsului scrisorii pomenitului rege

¹⁾ *litteras memoriales*. ²⁾ Cf. nota editorului textului latin. ³⁾ Așezare dispărută aproape de Vetîș în raionul Satu-Mare. ⁴⁾ Cei cinci de mai sus. ⁵⁾ Aci lipsește Ladislau, care e amintit la începutul actului. ⁶⁾ 2 Iulie. ⁷⁾ Până aici se rezumă actul regelui Carol Robert, din 14 Mai 1330. ⁸⁾ Jakou și soții săi amintiți la începutul actului ⁹⁾ al capitlului.

Carol, numita moșie Gelyenus, cu întreaga deplinătate a dreptului ei, fără a vătăma dreptul altuia, fiind de față vecinii și megieșii, numiților Jakou și Laurentiu și lui Ladislau, Ștefan și Andrei, moștenitorilor lor și urmașilor moștenitorilor lor ca s'o stăpânească, s'o țină și s'o aibă pe veci și nesmintit, punându-i în stăpânirea de fapt și pașnică a pomenitei moșii, fără a se întâmpina vreo piedică din partea vreunei împotriviri.

Textul lat. în Sztároy, I, p. 65—67.

Rezumat în actul de sentință al lui Ștefan Bebek, din 20 Mai 1360.

607

1330 Iulie 11, <Cenad>.

Noi, capitlul bisericii de Cenad dăm de știre că înfățișându-se înaintea noastră magistrul Emeric zis de Beche ne-a spus în chip de mărturie ¹⁾ că în marțea de după a cincisprezecea zi dela sărbătoarea nașterii fericitului Ioan Botezătorul ²⁾ acum trecută, când a venit, împreună cu cei ce țin de dânsul, la adunarea obștească a comitelui de Cenad ca să se plece dreptății și să asculte întru totul plângerilor ce s'ar fi ridicat împotriva sa și a slugilor sale ³⁾, stând el o zi întreagă la acea adunare, nimeni n'a pornit nicio pără împotriva lui, afară de Scemlek, Dombo și Dominic, fiul lui Pavel de Fygud ⁴⁾, cu care însă avea el o pricină în fața judecății mării sale regelui; de aceea a plecat dela pomenita adunare după ce și-a dobândit acolo încuviințarea răspicată a zisului comite de Cenad și a celor patru juzi ai nobililor, potrivit obiceiului țării.

Dat în a doua zi după marțea amintită, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

<Pe verso:> Scrisoare de mărturie ⁵⁾ pentru magistrul Emeric și anume că în marțea de după a cincisprezecea zi a <sărbătorii> fericitului Ioan Botezătorul a fost el însuși împreună cu cei ce țin de el, la adunarea comitelui de Cenad, ca să se supună dreptății <față de> oricine ⁶⁾ care ar fi avut vreo plângere împotriva sa.

Textul lat. la Zichy, I, p. 361.

608

1330 Iulie 25.

<Carol Robert regele Ungariei întărește sentința comitelui Alexandru, judele curții regale cu privire la atribuirea moșiilor Sceletus, Poloznok și altele, din comitatul Zala, episcopiei de Vesprim (R. P. Ungară). În lista demnitarilor, între

¹⁾ *dixit protestando*. ²⁾ 10 Iulie. ³⁾ *famulos*. ⁴⁾ Așezare dispărută în raionul Sănnico-
Jaul Marc (reg. Arad). ⁵⁾ *protestatoria*. ⁶⁾ *quicumque* greșit pentru *quibuscumque*.

alții: > Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Zala vármegye, I, p. 248—253.

609

<1330 după Iulie 25>.

Magistrul Peteu a înfățișat, în numele voevodului Toma, scrisoarea deschisă a regelui Carol, dată la sărbătoarea fericitului apostol Iacob ¹⁾, în anul domnului o mie trei sute treizeci, la Pojon, care arată că Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc venind în fața înălțimii sale regale <etc.>, a cerut <etc.> dela rege <etc.> să-i dăruiască niște moșii numite Bercu ²⁾ și Symand ³⁾, aflătoare în comitatul Satu-Mare, ale răposatului Ladislau, tot de Symand, care din pricina falsificării banilor zisului rege a fost ars pe rug ⁴⁾ de comiții cămărași ⁵⁾ din acel an ai regelui, potrivit obiceiului țării <în timpul> aceluiași rege, ca unul ce bătea bani falși ⁶⁾, iar numitele moșii ale sale ⁷⁾ au ajuns cu acel drept în stăpânirea sa regească. Așa dar <etc.>, regele <etc.>, păstrând în amintirea sa slujbele vrednice ⁸⁾ aduse cu credință <etc.> lui și sfintei sale coroane regești <etc.> de acel Toma voevodul Transilvaniei, a găsit cu cale să-i hărăzească pe veci lui Toma și moștenitorilor săi, moșiile susponenite dimpreună cu toate folosințele lor <etc.>.

Textul lat. la Anjou, III, p. 282. (Datarea din colecția Anjou: 25 Iulie 1330 nu-și are nici o justificare, deoarece documentul nu e datat, iar data scrisorii regelui Carol Robert e din 25 Iulie 1330 și nu din 25 Iulie 1336).

610

1330 August 1, <Cenad>.

Capitulul bisericii de Cenad, tuturor credincioșilor întru Hristos cărora li se arată această scrisoare, mântuire întru mântuitorul tuturor.

Voim să ajungă la cunoștința tuturor prin cuprinsul acesteia, că înfățișându-se înaintea noastră, pe de o parte comitele Zemlek de Semlac ⁹⁾, Andrei, fiul lui Ioan și Dumbou ¹⁰⁾, fiul lui Wyda, iar pe de altă parte magistrul Emeic de Bechey ¹¹⁾, comite de Bars ¹²⁾ și castelan de Leua ¹³⁾, comitele Zemlek, Andrei

¹⁾ 25 Iulie 1330. ²⁾ *Zarrasberk*, sat în raionul Satu-Mare (reg. Baja-Mare). ³⁾ În text și forma *Syma*, azi *Csengersima*, sat în comit. Szatmár (R. P. Ungară). ⁴⁾ *incendio extilisset concrematus*. ⁵⁾ *per comites camerarum*. ⁶⁾ *cussor falsarum monetarum*. ⁷⁾ Ale lui Ladislau de Sima. ⁸⁾ *acceptabilia servitia*. ⁹⁾ *Zemlek*, sat în raionul și reg. Arad. ¹⁰⁾ În text și forma: *Dumbov*, *Dumbow*. ¹¹⁾ Oraș în Jugoslavia. ¹²⁾ în R. Cehoslovacă. ¹³⁾ Oraș în R. Cehoslovacă.

și Dumbou au spus că, în pricina pe care au voit a o porni și a o isca — și într'un fel au și iscat-o — înaintea măritului bărbat palatinul Ioan, împotriva magistrului Emeric, cu privire la un pământ sau o moșie numită Gyous¹⁾ din comitatul Cenad, lângă râul Mureș, în vecinătatea pământurilor comitelui Zemlek, <anume a pământului> numit tot Semlac, pe de o parte, iar pe de altă parte în aceea a moșiei abatelui de Igrîș²⁾ numită Pobur³⁾, cu toate că aceea pricină a fost amânată pentru a cincisprezecea zi după lăsarea la vatră a oastei domnului <nostru> regele, totuși părțile, fără a mai aștepta sorocul lor și de dragul păcii, au spus că au ajuns la următoarea înțelegere și împăcare:

Că numiții comitele Zemlek, Andrei și Dumbou recunoscând, că ei nu pot stăpâni de drept pomenitul pământ, s'au lăsat cu totul, au retras și au stins cu desăvârșire pricina sau plângerea lor pe care aveau de gând sau se sileau s'o pornească, în orice chip împotriva celui magistru Emeric cu privire la numitul pământ sau moșie Gyous, și mai ales fiindcă numitul pământ sau moșie Gyous a fost dăruită și hărăzită pe veci de către prea luminatul domn Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, celui magistru Emeric și moștenitorilor săi, după cum se cuprinde mai pe larg în privilegiul celui rege domnul <nostru>.

De aceea, acei comite Zemlek, Andrei și Dumbou, primind în fața noastră dela magistrul Emeric treizeci de mărci pe deaîntregul în bani gata, au dat, au vândut, au trecut și au rânduie numitul pământ sau moșie Gyous cu toate folosințele sale în hotarele și marginile străvechi magistrului Emeric și prin ei moștenitorilor săi și urmașilor moștenitorilor săi, ca s'o stăpânească și s'o țină și s'o aibă pe veci și nestrămutat, fără a păstra pentru ei⁴⁾ niciun drept sau stăpânire asupra ei. Mai declarăm, că toate scrisorile lor, întocmite în orice chip asupra numitului pământ sau moșie Gyous, sunt fără tărie și rămân desființate, iar dacă pe vreunele din ele ar încerca ei să și le păstreze la dânșii prin înșelăciune și ar fi scoase la lumină de oricine, oricând și oriunde, să fie cu totul lipsite de putere și tărie. Pe deasupra numitul comite Zemlek, Andrei și Dumbou s'au legat cu tărie și solemn, atât pentru ei cât și pentru ai lor, să țină în pace și să păstreze în liniște deplină pe numitul magistru Emeric și pe urmașii săi cu privire la numitul pământ sau moșie Gyous și să-i scape și să-i apere cu ale lor ostenele și cheltueli de toți acei care i-ar turbura⁵⁾ în stăpânirea numitului pământ sau moșii.

Spre mărturia acestui lucru am dat scrisoarea de față, întărită cu puterea peceții noastre.

Dat la octavele fericitului apostol Iacob⁶⁾, în anul domnului o mie trei sute treizeci, de mâna chibzuitului bărbat magistrul Petru lectorul, pe când Henric

¹⁾ În text și forma *Gyows*, așezare dispărută spre sud-est de Nădlac, în raionul Arad.
²⁾ *Egres*, sat în raionul Sănuicolaul Mare (reg. Arad). ³⁾ Așezare dispărută, între Semla și Nădlac, în raionul Arad. ⁴⁾ Vânzătorii. ⁵⁾ *impetitoribus*. ⁶⁾ 1 August.

cantorul, Emeric custodele, arhidiaconii: Ștefan de Timiș, Nicolae de Arad, Pavel de Caraș, Petru de Torontal¹⁾, Ladislau de dincolo de Timiș și mulți alții slujeau fără preget în biserica lui Dumnezeu.

Textul lat. în Zichy, I, p. 362—364.

611

1330 August 15, <Alba-Iulia>.

Noi, magistrul Ioan arhidiaconul bisericii de Alba, vicar general al vrednicului de cinstire părinte și domn Andrei, din mila lui Dumnezeu și a scaunului apostolic episcop al Transilvaniei, prin cuprinsul celor de față dăm de știre tuturor căroră se cuvine că, deoarece femeile Caterina și Greeth și Elys, fiicele preotului Reneriu, au chemat înaintea noastră pe comitele Ioan, fiul comitelui Herbord de Sebeș²⁾, iar părțile înfățișându-se înaintea noastră, Andrei, împunternicitul lor, cu gând de a porni pâră împotriva comitelui Ioan, s'a plâns că, după ce răposatul preot Reneriu, fost rector al bisericii din Apold³⁾, tatăl numitelor femei, le-a lăsat lor, din moștenirea și averea lui părintească, o moșie în Sebeș, prețuită până la treizeci de mărci și le-o dăduse pentru măritiș, acum susnumitul comite Ioan a cotropit acea moșie și nu le îngăduie să se folosească de ea, așa precum rânduise tatăl lor. La acestea numitul comite a răspuns că deoarece răposatul Reneriu, fratele său după mamă, a fost preot și din moștenirea care i-a rămas dela tatăl său nu a putut să dea sau să lase ori să dăruiască nimic fetelor sale din flori, născute dintr'o nelegiuire de preot, <acea moșie> a trebuit să treacă la dânsul de plin drept ca dela un om care a murit fără moștenitori și ca dela un frate, după dreptul firesc, lucru care — a spus el — e știut de toți și e limpede și învederat pentru toată lumea că așa stau lucrurile.

Drept aceea, noi, șezând în scaunul de judecată, după ce am luat ca mărturie numele lui Hristos, am rostit hotărîrea că numitul preot Reneriu, nici din moștenirea lor avută împreună și nici din altfel de moșteniri nu a avut voie să lase, să dea sau să dăruiască nimic acelor femei, adică fiicelor sale, pentrucă toate drepturile arată și toate așezămintele părinților <bisericii> mărturisesc că cei născuți din flori și mri ales din nelegiuire și mai vârtos decât toate din nelegiuirea unui preot nu pot să aibă sau să capete nimic din moștenire. Căci ar fi un lucru nevrednic și potrivnic oricărui drept ca astfel de copii născuți dintr'un pat nelegiuit și blestemat să poată avea, împreună cu alții sau pentru sine, vreo parte din moștenire <la fel> cu cei legiuți și născuți dintr'un legiuit pat de căsătorie. De aceea, am hotărît să-l slobozim pe despomenitul comite Ioan de pâră pomenitelor femei și, prin această scrisoare, am rostit că, după drep-

¹⁾ Turultow (cf. Zichy, I, p. 393: *Petro de Torontal*). ²⁾ *Sebus*, oraș reședință de raion în reg. Hunedoara. ³⁾ *Apoldya*, sat în raionul Sebeș.

tul firii, acele moșteniri <trebue> să țină de numitul comite Ioan, și să le stăpânească cu deplin drept.

Spre mărturia acestui lucru am dat scrisoarea de față întărită cu puterea peceții noastre.

Dat la Alba, în miercurea de după sărbătoarea fericitului mucenic Laurențiu, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Acad. R.P.R., Filiala Cluj, Arh. Ist. CLXXXIX.

Orig. lat., perg. foarte deteriorat, pecete atârnată.

612

1330 August 17, Buda.

Prietenilor săi, capitului bisericii de Arad, Ioan Drugent palatinul și judele Cumanilor, toată prietenia și cinstea.

Cerem cu stăruință prin această scrisoare prieteniei voastre, ca văzând aceste rânduri, să trimiteți un om al vostru vrednic de crezare spre mărturie, în fața căruia, omul nostru Benche sau, în lipsa aceluia, Lucaciu, fiul lui Martin, să cheme înaintea noastră pe magistrul Petru, fratele lui Aydua, împotriva magistrului Emeric de Bechey¹⁾ și de asemenea lui Teutheus și Vezeus, fiii săi precum și pe Dombou, Zemlek și Laurențiu, fiul lui Bernald, împotriva numitului magistrul Emeric de Bechey, la sorocul potrivit. Iar după acestea să aveți bunătatea a ne face cunoscute în scris ziua și locul chemării, numele celor chemați și sorocul hotărît.

Dat la Buda, în vinerea de după sărbătoarea adormirii maicii domnului, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Textul lat. la Zichy, I, p. 365—366.

Tranșumpt în actul capitlului din Arad, din 25 August 1330.

613

1330 August 22.

<Carol Robert regele Ungariei dăruiește lui Andrei cel negru²⁾, fiul lui Pavel, o moșie în comitatul Trenčín (R. Cehoslovacă), în schimbul moșiei dăruite mai înainte. În lista demnitarilor, între alții:> Benedict episcopul de Cenad, Andrei al Transilvaniei, Andrei de Oradea; Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc.

Regest după textul lat. din Fejér, VIII. 3. p. 451—453.

1) *Benche*, Oraș în Jugoslavia, 2) *Nigri*.

1330 August 25, <Arad>.

Măritului și puternicului bărbat Ioan Drugent palatin și jude al Cumanilor, capitlul bisericii de Arad, toată prietenia și deplină cinstire¹⁾. Veți ști că am primit scrisoarea mării voastre, în aceste cuvinte: <Urmează actul lui Ioan Drugeth palatinul Ungarici, din 17 August 1330>.

Noi, așa dar, dând ascultare cererii mării voastre, am trimis spre mărturie pe Iacob, clericul osebit al stranei noastre, dimpreună cu numitul Benche, omul vostru, pentru aducerea la îndeplinire a celor de mai sus. Iar acel om al vostru, întorcându-se pe urmă la noi, împreună cu martorul nostru suspomenit, ne-a spus, că s'au dus vineri, adică în ziua sărbătorii apostolului Bartolomeu²⁾, în satul numit Zazhaz³⁾ și la numitul Laurențiu, fiul lui Bernald; apoi în ziua următoare, adică în sâmbăta de după sărbătoarea sus amintită s'au dus la casa numitului Zemlek, unde locuște el, și în aceiași zi sau sâmbăta susamintită, au mers în satul numit Salank⁴⁾ și au chemat pe Dombou împotriva magistrului Emeric, înaintea mării voastre, hotărîndu-le ca soroc de înfățișare înaintea voastră octavele viitoare ale sărbătorii nașterii fericitei fecioare⁵⁾.

Dat în duminica de după sărbătoarea apostolului Bartolomeu mai sus amintită și în anul însemnat mai sus.

<Pe verso:> Măritului bărbat palatinului Ioan Drugent, pentru magistrul Emeric de Bechey, împotriva lui Laurențiu, fiul lui Bernald, Dombou și Zemlek, scrisoare de chemare, pentru octavele sărbătorii nașterii fericitei fecioare.

Textul lat. la Zichy, I, p. 365—366.

615

1330 August 25, Kálló (R. P. Ungară).

Magistrul Iacob, fiul lui Petru, vicecomite de Szabolcs și cei patru juzi ai nobililor adevăresc, că Bede, fiul lui Kerisen, iobagul regelui din satul Cuciu⁶⁾ declară revinovat pe magistrul Andrei de Bolthe (R.P. Ungară) în ce privește pierderea cailor săi.

Regest în Kállay, I, p. 84, nr. 355.

616

1330 August 27, <Oradea>.

Capitulul din Oradea adevărește că Nicolae și Pavel, fiii lui Petru Nyakas din Machukzeg (R. P. Ungară), zălogesc lui Ladislau și Mihail, fiii lui Mihail din

¹⁾ *amicitiam paratam cum reverentia pleniori.* ²⁾ 24 August. ³⁾ Așezare dispărută în apropiere de Beba Veche, raionul Sănnicolaul Mare (reg. Arad). ⁴⁾ Așezare dispărută între Cenad și Igrîș, tot acolo. ⁵⁾ 15 Septembrie. ⁶⁾ Koch, azi Culciul-Mare și Culciul-Mic, sate în raionul Satu-Mare (reg. Baia-Mare).

Nagysemjén, și lui Ioan Lengel, fiul lui Ștefan, moșia lor Kiskérch (R. P. Ungară).

Regest în Kállay, I, p. 84, nr. 356.

617

< circa 1330 > August 30, < Oradea >.

Capitulul din Oradea adeverește că Pavel, fiul lui Rophayn, nu s'a înfățișat pentru a prelua cele șase mărci pe care i le oferise preotul Andrei din Zomuszeg (R. P. Ungară), în numele comitelui Mihail, fiul lui Ubul și al fiilor acestuia.

Regest în Kállay, I, p. 84—85, nr. 357.

618

1330 Septembrie 8, Kálló (R. P. Ungară).

Magistrul Iacob, fiul lui Petru, vicecomitele de Szabolcs al magistrului Iacob și cei patru juzi ai nobililor adevereșc că Laurențiu, fiul lui Chepan și alții schimbă cu Ladislau de Nagysemjén niște moșii aflătoare în comit. Szabolcs (R. P. Ungară).

Schimbul îl întăresc în 4 Septembrie cu o scrisoare a capitlului din Oradea.

Regest în Kállay, I, p. 85, nr. 359.

619

1330 Septembrie 28, Avignon.

Papa Ioan al XXII-lea îngăduie lui Andrei episcopul de Oradea, la cererea sa și în urma recomandației lui Robert, regele « Siciliei »¹⁾ și a reginei Sancia, « soția acestuia », ca duhovnicul său să-i poată da odată, pe patul de moarte, deplina iertare a păcatelor, dacă le va mărturisi și se va pocăi de ele, cu condiția ca să-și îndeplinească obligațiile luate față de alții. Dar dacă el s'ar simți îndemnat chiar prin această îngăduință să săvârșească unele păcate, ea să n'aibă valoare.

Regest după textul lat. din Theiner, I, p. 528.

620

< 1330 Septembrie 28, Avignon >.

Ioan episcopul, etc. iubitului fiu Andrei, canonic de Oradea, fiul iubitului fiu Nicolae de Oradea, mântuire etc. Se numește, din cinste față de același

¹⁾ În text: *Sicilie*. În realitate această insulă nu mai era stăpânită de Angevinii dela Neapole (dintre care făcea parte Robert) în ciuda titlului lor oficial și a încercărilor lor de a o recuceri. Regele Siciliei în această epocă era Frederic al II-lea de Aragon.

rege¹⁾, în canonicatul din această biserică și în prebenda care va fi mai curând liberă.

Dat ca mai sus.

Regest lat. la Theiner, I, p. 531.

621

<circa 1330> Octombrie 3.

O autoritate nenumită <probabil Iacob, fiul palatinului Doja, comitele de Szabolcs și de Satu Mare>, adeverește că Nicolae de Zala nu s'a înfățișat la adunarea obștească a comit. Satu Mare, ca să jure împreună cu alți nouă, în procesul său cu Ioan, fiul lui Grigore de Biri²⁾.

Regest in Kállay, I, p. 85—86, nr. 361.

622

1330 Noembrie 2, Avignon.

Ioan episcopul etc. venerabililor frați <Henric> episcopului de Vesprim și <Andrei> episcopului de Oradea și iubitului fiu . . abatelui mănăstirii scoțienilor³⁾ din Viena, în dieceza Passau mântuire, etc. Sunt rânduiți păzitori ai bunurilor și moșiilor⁴⁾ bisericii și capitlului de Alba Transilvaniei.

Dat la Avignon, în a patra zi înainte de nonele lui Noembrie, în anul al cincisprezecelea.

Regest lat. la Theiner, I, p. 531.

623

1330 Decembrie 27, <Alba-Iulia>.

Noi, capitlul bisericii Transilvaniei, facem cunoscut prin cuprinsul scrisorii de față tuturor cărora se cuvine că venind înaintea noastră Solomon, fiul lui Henneng din Petrifalău⁵⁾, ne-a înfățișat o scrisoare deschisă a măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei și comite de Solnoc dată cu privire la înapoierea către orfanii pomenitului comite Henneng a unor moșii sau pământuri de moștenire, cerându-ne cu stăruință ca spre chezășie să punem să fie trecut cuprinsul acestei scrisori și să-l întărim cu pecetea noastră. Iar cuprinsul acestei scrisori este următorul: <Urmează actul lui Toma, voevodul Transilvaniei din 12 Aprilie 1325>.

¹⁾ Robert, regele Siciliei (= Neapolului). (Theiner, I, p. 530). ²⁾ Sat în comit. Szabolcs (R. P. Ungară). ³⁾ *Scotorum*. ⁴⁾ *possessionum*. ⁵⁾ *villa Petri*, azi Petrești, sat în raionul Sebeș (reg. Hunedoara).

Noi, așa dar, încuviințând dreptele, îngăduitele și legiuitele cereri ale pomenitului Solomon, deoarece am găsit acea scrisoare cu pergamentul și cu pecetea întreagă, fără tăieturi, fără ștersături și fără a fi stricată în vreo parte a ei, am pus să se treacă cuprinsul ei cuvânt cu cuvânt în scrisoarea de față și să fie însemnată cu pecetea noastră.

Dat la sărbătoarea fericitului Ioan evanghelistul, în anul domnului o mie trei sute treizeci.

Textul lat. la Teleki, I, p. 43.

624

1330 Decembrie 29.

Elisabeta, din mila lui Dumnezeu, regina Ungariei, tuturor credincioșilor întru Hristos atât celor de față cât și viitori care vor vedea scrisoarea aceasta, mântuire întru dătătorul mântuirii.

Se cuvine ca înălțimea regească să asculte cu bunăvoință rugămintile îndreptățite ale credincioșilor săi, și ținând seama de credința lor, să-și dea încuviințarea fără greutate la dreptele lor cereri și mai ales la acelea ce se arată a fi în folosul supușilor săi.

Drept aceea, prin cuprinsul acestei scrisori voim să ajungă la cunoștința tuturor că noi, ținând seama de credința orașenilor¹⁾ și a oaspeților noștri din Bistrița²⁾ și a celor ce țin de acest scaun și plecându-ne la cererile lor drepte și îndreptățite, cu voia și cu încuviințarea prea luminatului principe, domnul Carol, din mila lui Dumnezeu, ilustrul rege al Ungariei, prea scumpul nostru soț, am hotărât să le hărăzim milostivirea deosebită ca să nu fie datori să stea la judecată în fața niciunui jude al țării noastre, afară de domnia noastră și de comitele lor numit de noi acum în slujbă, sau cel ce va fi numit pe viitor, sau de judele lor ales de ei dimpreună.

De asemenea ca niciun om să nu poată sau să aibă puțința să oprească undeva sau să împiedece prin cineva ființele sau lucrurile sau bunurile acestor oaspeți sau orașeni ai noștri pe întinsul țării Ungariei sau chiar în părțile Transilvaniei.

Voim așa dar și vă poruncim cu tărie și vă dăm ca sarcină vouă tuturor credincioșilor noștri baroni — și mai ales măritului bărbat Toma voevodul Transilvaniei, comite de Solnoc, și celor ce-i țin locul, — comiților comitatelor, castellanilor, juzilor, nobililor și oricăror altora în orice dregătorie sau slujbă ar fi, și slujbașilor lor aflători în slujbă, precum și cetăților și satelor cărora li se arată această scrisoare, ca să nu cutezați nicidecum să judecați pe acești orașeni și oaspeți ai noștri din Bistrița și pe cei ce țin de acest scaun, sau să-i siliți să stea la judecată în fața voastră.

¹⁾ *civium.* ²⁾ *Besturche*, oraș în reg. Cluj.

De asemenea, să nu vă încumetați în niciun chip să opriți sau să împiedecați, ființele, bunurile și lucrurile lor în orice loc ar fi și nici să nu lăsați să fie oprite sau împiedecate de cineva în ținuturile voastre sau în mijlocul vostru.

Deci, dacă cineva ar avea o pricină sau o plângere împotriva numiților oaspeți și orășeni, să le urmărească pe cale de judecată în fața majestății noastre sau a comitelui lor rânduit de noi sau a judeului ales de ei împreună,¹⁾ din mijlocul lor.

Iar dacă comitele sau judele lor ar pregeta să le facă dreptate acelorora dintre ei, ce au a se plânge, atunci numitul comite sau jude ales de ei împreună din mijlocul lor să fie chemat în fața noastră și noi vom face dreptate deplină pe calea judecății.

Spre mărturia acestei milostiviri făcute de regele stăpânul nostru, și de noi, și spre veșnică amintire am dat suszișilor orășeni și oaspeți ai noștri scrisoarea de față însemnată cu puterea peceții noastre.

Dat de mâna venerabilului părinte, domnul Herric, episcop de Vesprim, cancelar al curții noastre, credinciosul nostru, în anul domnului o mie trei sute treizeci, în a patra zi înainte de calendele lui Ianuarie.

Textul lat. la Zimmermann-Werner, I, p. 437—438.

---

¹⁾ *communiter assumpt. s.*

LISTA DOCUMENTELOR FALSE

1. — 1321. Carol Robert regele Ungariei însărcinează pe Doja voevodul Transilvaniei cu confiscarea moșiilor comitelui Nicolae, fostul castelan de Ciceu (Zimmermann-Werner, I, p. 353—354; cf. Karácsnyi, Hamis, p. 36).

2. — 1324. Carol Robert regele Ungariei cere capitlului din Alba-Iulia să participe la hotărnicirea moșiei Coroiu-Sânmartin (Zimmermann-Werner, I, p. 389; cf. Karácsnyi Hamis, p. 36).

3. — 1326 Aprilie 16, Visegrad (R.P. Ungară). Carol Robert regele Ungariei răsplătește pe Nicolae Bonț pentru meritele câștigate în luptă (Zimmermann-Werner, I, p. 400—401; cf. Karácsnyi, Hamis, p. 36).

4. — 1326 Noiembrie 23, <Cluj-Mănăstur>. Conventul din Cluj-Mănăstur adeverește actul <fals> al regelui Carol Robert din 16 Aprilie 1326 (Zimmermann-Werner, I, p. 408; cf. Karácsnyi, Hamis, p. 36).

5. — 1330 Decembrie 9. Carol Robert regele Ungariei întărește castelanului Nicolae și fratelui său, fiii lui Radoslav, mai multe sate <în Iugoslavia>, pentru meritele câștigate de cel dintâi în expediția împotriva lui Basarab voevodul Țării Românești (Smičiklas, IX, p. 534—537 și erata; cf. Szazádok 1893, p. 841—843 și Karácsnyi, Hamis, p. 36).

LISTA ABREVAȚIUNILOR FONDURILOR ARHIVALE
ȘI COLECȚIILOR DE DOCUMENTE DIN CARE S'AU TRADUS
DOCUMENTELE ACESTUI VOLUM

I. Fonduri arhivale

1. Arh. Capit. Alba Iulia = Arhiva capitulului din Alba Iulia.
2. Acad. R. P. R., Filiala Cluj, Arh. Ist. = Arhiva Istorică a Filialei Academiei R. P. R. din Cluj.
3. Kemény = I. Kemény, *Diplomatarium Transsilvanicum*, vol. I, ms. în Arh. Ist. a Filialei Acad. R.P.R. din Cluj.
4. Kemény = I. Kemény, *Diplomatarium Transsilvanicum*, supplementum, I (1189—1360), ms. în Arh. Ist. a Filialei Acad. R. P. R. din Cluj.

II. Colecții de documente și lucrări de geografie istorică

1. Anjou = *Anjoukori okmánytár* (Documente din epoca angevină). Budapesta, vol. I—III, VII, 1878—1920
2. Bánffy = *Oklevéltár a Tomaj-nemzetségbeli losonczy Bánffy család történetéhez* (Documente privitoare la istoria familiei Bánffy de Losoncz din neamul Tomaj), vol. I, Budapesta, 1908.
3. Batthány = Ignatius Batthány, *Leges ecclesiasticae regni Hungariae et provinciarum. ad. a. entium*, vol. I—III, Alba Iulia — Cluj, 1785—1827.
4. Beke = A. Beke, *Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt* (Arhiva capitulului ardelean din Alba Iulia), Budapesta, 1889.
5. Békésmegyei oklt. = *Békésmegyei oklevéltár számos hazánk beltörténetére vonatkozó adatkokkal* (Documentele comitatului Békés cu numeroase date privitoare la istoria internă a țării noastre), Budapesta, 1877.
6. Blagay = *A Blagay család oklevéltára* (Documentele familiei Blagay), Budapesta, 1857.
7. Borovszky, Csanád = S. Borovszky, *Csanád vármegye történe 1715-ig* (Istoria comitatului Cenad până la 1715), vol. I—II, Budapesta, 1896-97.
8. Bunyitay = V. Bunyitay, *A váradi püspökség története* (Istoria episcopiei de Oradea), vol. I—III, Oradea, 1883—1884.

9. Codex dipl. patrius = *Codex diplomaticus patrius* (Hazai okmánytár), vol. I, II VII. Budapesta, 1865—1890.
10. Csáky = *A körösszegi és adoryany gróf Csáky család története* (Istoria familiei comiților Csáky de Cheresig și Adrian), vol. I, Budapesta 1919.
11. Csánky = D. Csánky, *Magyarország történelmi földrajza a Hunyádiak korában* (Geografia istorică a Ungariei în epoca Huniadeștilor), vol. I, II, V, Budapesta 1810—1900.
12. Documenta Valachorum = *Documenta historiam Valachorum in Hungaria n illustrantia usque ad annum 1400 p. Christum*, ed. de E. Lukinich, Budapesta, 1941.
13. Erdélyi Muzzeum = *Erdélyi Muzzeum* (Muzeul Ardelean), Cluj, 1901, vol. XVIII.
14. Fejér = G. Fejér, *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, vol. VI. 2, VIII. 1, 2, 3, 4, 6, Budapesta, 1830—1840.
15. Gyárfás = I. Gyárfás, *A Jasz — Kunók története*, vol. III, Szolnok, 1883.
16. Hazai okl. = *Hazai oklevéltár* (Documente privitoare la istoria patriei), Budapesta 1879.
17. Hédervary = *A Hédervary család oklevéltára*, vol. I, Budapesta, 1909.
18. Hunyadm. tört. es rég. tars. évk. = *A Hunyadmegyei történeti és régészeti társulat évkönyve* (Anuarul Societății de Istorie și Arheologie al comitatului Hunedoara), Budapesta, 1882, vol. I.
19. Hurmuzaki-Densușianu = E. Hurmuzaki — N. Densușianu, *Documente privitoare la istoria Românilor*, vol. I, part. I, București, 1887.
20. Iczkovitz = E. Iczkovits, *Az erdélyi Fehér megye a középkorban* (Comitatul Alba din Transilvania în Evul Mediu), Budapesta, 1939.
21. Jakó, = Zs. Jakó, *Bihar megye a török pusztítás előtt* (Comitatul Bihor în epoca dinaintea pustiirilor turcești), Budapesta, 1940.
22. Kádár = I. Kádár, *Szolnok-Doboka vármegye monographiája* (Monografia comitatului Solnoc-Dobâca), vol. I-VII, Dej, 1900-1905.
23. Kállay = *A nagykálloi Kállay-család levéltára* (Arhiva familiei Kállay de Nagykálló), vol. I, Budapesta, 1943.
24. Karácsonyi, A magyar nemzetségek = I. Karácsoni, *A magyar nemzetségek a XIV század közepéig* (Gințile maghiare până la mijlocul secolului al XIV-lea), vol. III, Budapesta.
25. Karácsonyi, A hamis = I. Karácsoni, *A hamis, hibás keltű és keltezetlen oklevelek jegyzése 1400-ig* (Lista documentelor false, greșit dateate sau nedatate, până la 1400) Budapesta, 1902.
26. Károlyi = *A nagykárolyi gróf Károlyi család oklevéltára* (Documentele familiei comiților Károlyi de Carei Mari), vol. I, Budapesta, 1882.
27. Katona = St Katona, *Historia critica regum Hungariae*, vol VIII, Buda, 1790.
28. Knauz = F Knauz, *Monumenta ecclesiae Strigoniensis*, vol I, Strigoniu, 1874.
29. Miksai = F. Miksai, *A középkori Szatmár megye* (Comitatul Satu-Măre în Evul Mediu), Budapesta 1940.
30. Mihályi = I. Mihályi, *Diplome maramureșene din secolul XIV și XV*. Sighet, 1900.
31. Mon. Vat. Hung. = *Monumenta Vaticana historiam regni Hungariae illustrantia*, seria I, vol. I—II, Budapesta, 1881.
32. Orbán = B. Orbán, *Torda város és környéke* (Orașul Turda și împrejurimile sale), Budapesta, 1889.
33. Ortvay = T. Ortvay și Fr. Pesty, *Oklevelek Temesvármegye és Temesváros történehez* (Documente privitoare la istoria comitatului Timiș și a orașului Timișoara), vol. I, Bratislava, 1894.

34. Ortway, Geographia = T. Ortway, *Geographia ecclesiastica Hungarica*, vol. II, Budapesta, 1812.
35. Pesty = Fr. Pesty, *Krassó vármegye története* (Istoria comitatului Caraș), vol. III, Budapesta, 1883.
36. Petri = M. Petri, *Szilágy vármegye monographiája* (Monografia comitatului Sălaj), vol. I—VI, Budapesta, 1901—1904.
37. Rupp = I. Rupp, *Magyarország helyrajz-története* (Istoria topografiei Ungariei), vol. III, Budapesta, 1856.
38. Smičiklas = T. Smičiklas, *Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalamitiae et Slavoniae* vol. VIII—IX, Zagreb.
39. Szabó, Erdélyi Múzeum = K. Szabó, *Az Erdélyi Múzeum eredeti okleveleinck kivonatai* (Regestele documentelor originale ale Muzeului Ardelean), Budapesta, 1889.
40. Századok = Századok (Veacurile), Budapesta, 1888.
41. Székely okl. = *Székely oklevéltár* (Documente privitoare la Secui), vol. I, III, IV, VIII, Cluj-Budapesta, 1872—1934.
42. Sztáray = *A nagymihályi és sztárai gróf Sztáray család oklevéltára* (Documente ale familiei comiților Sztáray de Nagymihály și de Sztára), vol. I, Budapesta, 1887.
43. Teleki = *A római szentbiródatmi gróf suéki Teleki család oklevéltára* (Documentele familiei Teleki de Sic, comiți ai sfântului Imperiu Roman), vol. I, Budapesta, 1895.
44. Theiner, Mon. Hung. = A. Theiner, *Vetere monumenta historica Hungarum sacrum illustantia*, vol. I, Roma, 1859.
45. Történelmi Tár = *Történelmi Tár* (Magazinul Istorie), Budapesta, 1886, 1889, 1897, 1900, 1903, 1907, 1908.
46. Turul = Turul. Budapesta 1796.
47. Wenzel = G. Wenzel, *Codex diplomaticus Arpadianus continuatus*, vol. XII, Pesta, 1873.
48. Wenzel, Magyar dipl. = G. Wenzel, *Magyar diplomaziai emlékek az Anjoukorból* (Acte diplomatice maghiare din epoca Angevinilor), vol. II, Pesta 1875.
49. Zala vármegye = *Zala vármegye története oklevéltár* (Istoria județului Zala. Documente), vol. I, Budapesta, 1886.
50. Zichy = *Codex diplomaticus comitum Zichy*, vol. I—II, Pesta, 1872—1873.
51. Zimmermann-Werner = Fr. Zimmermann — O. Werner, *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen*, vol. I, Sibiu, 1892.

TEXTELE LATINE
ALE ORIGINALELOR UNOR DOCUMENTE
DIN VOLUM

Doc. Nr. 37

1321 Mai 24. <Oradea>.

Capitulum ecclesie Waradiensis omnibus Christi fidelibus presentium notitiam habituris salutem in eo, qui omnibus dat salutem. Vigerent lites et regnaret materia iurgiorum, nisi ea, que aguntur in tempore, pro rei memoria sempiterna litterarum testimonio fulcirentur. Proinde ad universorum notitiam harum serie declaramus litterarum, quod nobilis iuvenis et honestus magister Pousa filius Johannis quondam dicti de Kereky pro se et pro Johanne fratre suo uterino in nostri personaliter comparens presentia, possessionem Galuspeturyj vocatam, eo iure et titulo, quo magister Stephanus filius Michaelis bone memorie de uterina sorore discreti et honesti viri domini Chanadini prepositi ecclesie nostre, cappellani domini pape, secretarii cancellarii et comitis cappelle domini nostri Karoli dei gratia illustris regis Hungarie genitus ipsi domino Chanadino preposito in ultima dispositione sui testamenti, mediantibus privilegiis nostris et conventus sancti Stephani de promontorio Varadiensi, legavit et per consequens idem dominus noster rex eandem possessionem Galuspetury prelibato domino Chanadino preposito, nomine possessionis hominis sine herede decedentis, contulit et donavit possidendam et homine ipsius, scilicet magistro Jakou magno filio quondam Jakobi, destinato, iuxta consuetudinem regni approbatam ab antiquo, presentibus vicinis et commetaneis et permitentibus, in presentia testimonii conventus, scilicet sancti Stephani iamdicti ad hoc transmissi, assignatam, commisit et reliquit pleno iure similiter possidendam; omni iuri, si quod in ipsa possessione Galuspetury quoquomodo fortassis habuissent, ac actioni ipsorum, necnon litteris quorumlibet capitulorum, conventuum seu iudicum protestationalibus et prohibitionalibus, quas forsitan¹⁾ qualitercumque potuissent obtinere, renuntiando, reddendo ipsas penitus et per omnia viribus ac

---

¹⁾ In orig.: *forsitam*.

vigore carituras ubicumque fierent presentate, super possessione sepedicta. Galuspetury deinceps sibimet ipsis silentium perpetuum imponendo. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus appositione pendentis sigilli nostri munimine roboratas. Domino eodem Chanadino preposito, Johanne lectore, Andrea cantore et Jacobo custode discretis viris et honestis magistris ecclesie nostre salubriter existentibus. Datum in dominica proxima ante festum ascensionis domini, anno eiusdem M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} primo.

Doc. Nr. 50

1321, <Octombrie 19>.

Nos Mark, comes de Zathmar, et alii quatuor iudices nobilium de eodem: damus pro memoria quod secunda feria proxima, Ioachimus filius Abraham, contra Stephanum Chyba pedestre duellum inhyendo, eundem Stephanum in area duelli dimicando devicit, et eundem pro poena patibulo suspedit, ut furem manifestum; eundem percepinus per eam mortem merito esse suffocatum.

Datum in termino prenotato. Anno domini M CCC XXI.

Doc. Nr. 59

1321 Noembrie 28.

<K>arolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie Lodomerie, Comanie, Bulgarieque rex, universis Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presentem paginam inspecturis, salutem in omnium salvatore. Regie convenit maiestati, ut suorum subditorum fidelia servitia favoris oculis prospiciat et attendat et fideliter obsequentes dotet possessionibus, extollat honoribus et ditet regalis munificentie donativis, ut alii eorum exemplo ad fidelitatis opera exercenda facilius invitentur. Hinc est, quod ad universorum notitiam tenore presentium volumus pervenire, quod quia comes Nicolaus filius Eymech quondam castellanus de Chychu, fidelis noster, viam infidelitatis, qua quibusdam retroactis temporibus contra nos rebellabat, relinquens et ad semitas fidelitatis zelo ductus fidei regrediens in multis obsequiorum generibus cum sumpne fidelitatis studio et votive sollicitudinis diligentia nostre maiestati valde complacuit. Nos qui singulorum merita ex officio assumpti regiminis nobis incumbenti pietatis oculis debemus contueri, volentes eundem comitem Nicolaum munificentie nostre fore participem et dilectionis nostre prosequi donativo, quasdam possessiones, sive villas Scenthgotharh, Chegue et Zazsciluas vocatas jure, quo nostre collationi pertinere dinoscuntur, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, sub antiquis et veris metis, eidem et suis heredibus heredumque suorum successoribus, redendo sibi et restituendo universas posses-

siones suas hereditarias et quolibet iusto titulo acquisitas, dedimus, donavimus et contulimus perpetuo possidendas, tenendas et habendas. Preterea omnia nocumenta et mala, que ipse comes Nicolaus eo tempore, quo castrum Chychou predictum conservabat, in homicidiis et vulnerum illationibus quibuscumque intulit, de gratia speciali eidem duximus indulgenda et penitus relaxanda. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Johannis Albensis ecclesie prepositi, aule nostre vicecancellarii et archidiaconi de Kukulieu, dilecti et fidelis nostri. Anno domini millesimo CCC^o vigesimo primo. Quarto Kalendas Decembris. Regni autem nostri anno similiter vicesimo primo.

Doc. Nr. 64

1322 Ianuarie 1, <Alba-Iulia>.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod constitutus coram nobis magister Nicolaus filius Eymecl, exhibuit nobis privilegium domini Karoli, illustri regis Hungarie, super facto possessionum suarum hereditiarum confectum, petens nos cum instantia, ut tenorem ipsius privilegii ad cautelam transcribi faceremus et sigillo nostro communiri. Cuius privilegii tenor talis est: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 Noembrie 1321>. Nos igitur petitionibus eiusdem iustis, licitis ac legitimis annuentes, quia ipsum privilegium comperimus integrum in charta et sigillo, non cancellatum, non abrasum, non abolitum, nec in aliqua sui parte viciatum, tenorem eiusdem privilegii de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus et sigillo nostro communiri. Datum in festo circumcisionis domini. Anno eiusdem M^o CCC^o XX^{mo} secundo. Nicolao preposito, Sancto cantore, Thoma custode, Dominico archidiacono de Doboca decano ecclesie nostre existentibus.

Doc. Nr. 79

1322 Ianuarie 29.

Karolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarięque rex omnibus Christi fidelibus presentes literas inspecturis salutem in omnium salvatore. Cum non solum contra mundi pericula verum etiam in statibus ecclesiarum hoc advertendo potissime sic circumspectis cautelis providendum, ne unde crucis Christi vexilla prodire solebant latronum insultus consurgat et ubi divine laudis organa dei gratia propulsabant vulpes et ericius nidificent in deserta. Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad

nostram presentiam religiosus et deo amabilis vir frater Henricus prior monasterii sancte Marie de Kerch ordinis Cystersiensis vice et nomine abbatis et conventus eiusdem monasterii nobis lacrimabiliter et querelose exposuit iniuriam et violentiarum damna et molestia, quas ex pravorum infestationibus persone monasterii prefati homines et possessiones eorundem multipliciter paterentur et indesinenter petens cum instantia humiliter et devote, ut nostra regia maiestate predictis personis hominibus et possessionibus supra dictarum iniuriarum diversarum molestiis de congruentibus remediis ipsis clementer dignaremur providere. Dignis et rationabilibus petitionibus prefati prioris pie annuentes cordi ut decet regibus esse atque cure, ut ea que pro quiete religiose conversationis sunt disposita ac salubriter ordinata nec ipsorum regum dissimulatio negligat nec aliorum plectibilis presumptio perturbet, mediatorem ergo dei et hominum Jhesum Christum et sanctissimam eius genitricem, que nostri regni specialis existit domina et patrona, intendentes pro possibilitatis nostri modulo totis sincere meritis affectibus honorare prefatum monasterium ad honorem ipsius gloriose semper virginis de Kerch tam multiplicibus perturbationibus undique involutum, ut viri deo amabiles abbas et conventus eiusdem ordinisque memorati devote vocis organo laudent virginem et a matre misericordie misericordiam satagant implorare, in nostram protectionem specialem dignanter recipimus hanc gratiam et misericordiam cum eisdem ac populis et possessionum eorundem faciendo quod in omni libertate provincialium de Cybinio una cum eisdem provincialibus plenarie gaudeant nec a consortio eiusdem libertatis in qualicumque necessitatis articulo aliquatenus separentur, preterea ne ineffrenata malitie cupiditas quorumcumque dictum abbatem et conventum ac homines possessionum eorundem in posterum perturbet indebite et iniuste. Vclumus et sub obtentu plenioris gratie nostre districtissime precipimus et mandamus, quatenus a modo contra iura et libertates predicti monasterii et ordinis nullus omnino de quibuscumque iuribus, iudiciis, birsagiis et proventibus hominum et possessionum eiusdem monasterii se ullatenus intromittat, sed solus abbas et conventus eiusdem monasterii libere ordinent et disponant comitemque suum vel comites nullatenus tamen qualescumque extraneos nisi ex illis qui in possessionibus monasterii prefati resident dictoque abbati et conventui obediunt, quandocumque et quotiescumque statuunt et destituunt, qui in omnibus predictis possessionibus monasterii iudicia iusta et vera exerceant, prout abbas et conventus ipsis commiserint faciendum, et ipsi comites et dictarum possessionum iobagiones in maioribus et precipuis causis et negotiis semper recursum ad prefatum monasterium habeant. Et quidquid in birsagiis cesserit abbati et conventui presentetur, omnis gratie plena facultas in eiusdem abbatis et conventus arbitrio consistat in agendo et statuendo de quibuscumque, quod sibi et dictarum suarum possessionum iobagionibus utilius esse videbitur contradictione cuiuscumque non obstante. Si quis vero huic nostro regali mandato procerve et inobedienter se opposuerit et ipsi abbati et conventui in suis iuribus et libertatibus

quibuscumque iniuriam aut violentiam intulerit, ad requisitionem eiusdem abbatis et conventus comes provincialis Cybiniensis quicumque fuerit vel etiam eiusdem vices gerentes advocata communitate provincialium Cybiniensium predictorum quando et quoties opus fuerit regia nostra omnimoda auctoritate et de mandato huiusmodi iniuriatores a nocumentis prohibeant et ad omnia que iusta fuerint inducant et compellant. Nec aliqui comites vel potentes, qui per dictas possessiones abbatis et conventus transitum fecerint vel qualitercumque advenerint, si a senioribus et communitate dictarum possessionum voluntarie non recipiuntur, in eisdem possessionibus violentum descensum nullatenus facere presumant specialiter autem et precipue nulla ratione super capellanos ipsius abbatis et conventus scilicet plebanos dictarum villarum seu possessionum, quem vero descensum si quis contra regale mandatum nostrum fecerit ab ipsa communitate possessionis seu ville, ubi hoc factum fuerit, dicta auctoritate nostra regali et de mandato sub obtentu omnium bonorum suorum capiatur et predictis provincialibus ad viciniorem sedem presentetur pro dicta violentia nostro regali iudicio reservandus. Si autem talis propter potentiam suam capi vel detineri non posset nec etiam lesis vel offensis vellet satisfacere, ex tunc si citatus non comparuerit tanquam verus rebellis noster et provincialium dictorum proscribatur. Simili modo de illis fiat, qui contra iustitiam quibuscumque iniuriatoribus predicti monasterii astare presumpserint ipsis subsidium verbo vel facto ministrando. Volumus insuper et regia auctoritate firmiter precipimus et mandamus, ne a modo aliqui comitum vel potentum servientes in predictis possessionibus monasterii qualescumque mansiones habeant vel resideant preter soli illi, qui abbati et conventui serviunt et obediunt, nec aliqua sit curia vel qualiscumque hereditas in eisdem possessionibus que censum et consueta iura et servitia dicto abbati et conventui non solvat exceptis hiis, qui ab eodem abbate et conventu specialiter sunt vel fuerint privilegiati. Ubicumque autem in prefati monasterii possessionibus tales reperti fuerint residentes, qui predicto abbati et conventui per inobedientiam vel contumaciam suam non conveniunt, et si ad mandatum eiusdem abbatis et conventus recedere noluerint, predictus comes provincialis ver sui vicarii, quibus hoc commiserit, cum predictis provincialibus ad requisitionem memorati abbatis et conventus post expirationem dati termini supra dicta auctoritate nostra regali et de mandato tales capiant nostroque regali iudicio reservent, ipsi abbati et conventui hereditatem suam liberam restituant. Omnia bona mobilia ipsorum rebellium in istis monasterii villis seu possessionibus scilicet in Kerch, in Cruz, in Messendorf, in villa Nicolai, in villa Abbatis, in monte sancti Michaelis, in Feldwar, in Colonia, in Honrabah et in Kerch Olacorum sic dividantur, ut primo abbati et conventui due partes dictorum bonorum cedant et prefato comiti provinciali pars tertia tali conditione et facto, ut predictus comes vel eiusdem vice gerentes in omnibus necessitatibus et causis dicti monasterii iura et libertates eiusdem fideliter defendant et ad requisitionem supra dicti abbatis et conventus in omnibus pre-

missis seu subsequentiis adversitatibus emergentibus regia auctoritate nostra supra dicta et mandatum nostrum regale super eo specialiter porrectum ferventius et diligentius exsequantur. Et nihilominus vicecancellarius noster quicumque fuerit fideliter et diligenter precaveat, ne aliquando per ignorantiam aut negligentiam aliqua instrumenta literarum a quibuscumque contra iura, libertates et privilegia prefati monasterii de Kerch a nobis impetrentur vel porrigantur, quarum libertatum et privilegiorum sit ipse cancellarius nostra regali de commissione in omnibus fidelis conservator. Nam si per oblivionem vel ignorantiam contra dicti monasterii iura, libertates et privilegia supra dicta aliqua instrumenta literarum qualiumcumque in posterum qualitercumque impetrata vel obtenta fuerint regia nostra donatione et libertate dicto monasterio super eo specialiter concessa supra dicta auctoritate nostra et decreto frivola et inania fore per omnia decernantur. Nam quia cum provincialibus supra dictis homines possessionum monasterii prefati ad illas quingentas marcas, quas ipsa communitas provincialium predictorum nostre regie maiestati annuatim solvere tenentur, tali gratia et conditione contribuunt, ut etiam eorundem provincialium utantur omnimoda libertate, regia igitur nostra donatione et gratia eisdem hominibus similiter concedimus modisque omnibus volumus et precipimus, ut a nulla generali participatione utilitatum totius provincie Cybiniensi qualiumcumque ullo modo excludantur, sed in omnibus desertis possessionibus atque metis et in aliis utilitatibus quibuscumque consimilem participationem habeant nec aliquis a dictis utilitatibus prefatos homines aliquatenus audeat prohibere. Similiter etiam predicti monasterii homines prefate communitati provincie in omnibus generalibus adversitatibus eiusdem et provincie decenti auxilio occurrant in hiis in quibus nostrum regalem favorem habuerint et consensum, excepto quod partibus contra partes in ipsa provincia existentibus astare alicui minime teneantur, nisi primo ad communem concordiam fuerint revocati. Ceterum etiam volumus et sub firmissima poena animadversionis districtissime precipimus et mandamus, ne personas predicti monasterii et ordinis in habitu et vita religionis procedentes aliquis contumeliosis verbis, minis seu conviciis quibuscumque ullatenus presumat molestare. Quod si quis fecerit ipsa villa, predium vel civitas, in cuius territorio sive metis hoc contra nostrum regium edictum perpetratum fuerit, incole eiusdem seu communitas advocatis testibus contra ipsum malificum sive transgressorem coram comite provinciali predicto vel eiusdem gerente vices ac etiam communitate provincie nemorate taliter procedere teneantur, ut ipsa poena deliquentie omnibus videntibus et audientibus transeat in terrorem. Si quis vero in predictas personas cum iniuria manus violentas quod absit iniecerit, a predicto comite adiutorio communitatis dicte provincie si necesse fuerit advocato talis malificus regio nostro iudicio districtissimo cum poena damnationis sine misericordia prosternatur. Regia insuper auctoritate nostra volumus et precipimus, quod si predictus comes provincialis et eiusdem vicarii vel etiam provinciales supra dicti in omnibus necessitatibus et causis

monasterii prefati ad requisitionem predicti abbatis et conventus prememorato nostro regali mandato inobedientes et negligentes extiterint, ipse abbas et conventus hoc nostre regie maiestati intimare modis omnibus teneantur ita, ut exinde talionem debitam recipiant, quam iuste merentur, qui predicto mandato nostro et regie maiestati presumpserint obviare. Si quis autem reus per inobedientiam et negligentiam inventus fuerit, sciat se certissime nostram regiam maiestatem sic graviter offendisse ac pro nostro vero rebeli reputari nec etiam sine grandi satisfactione pro dicta prevaricatione nostri mandati pristinam gratiam nostram regalem aliquatenus adepturum. Et ne a modo clamor querimonie iniuriarum, violentiarum, contumeliarum omnium premissarum prefato abbati et conventui hominibus et possessionibus eorundem multipliciter illatarum tam validus compellente eosdem necessitate regalem animum nostrum provocet ad vindictam, sepedictus comes provincie Cybiniensis ad requisitionem ipsius abbatis et conventus monasterii memorati copiam huius libertatis et gratie quoties necesse fuerit semel tamen ad minus in anno in presentia communitatis eiusdem provincie diligenter recitari et exponi faciat, quod etiam omnino sub obtentu gratie nostre regalis facere teneatur, ne in posterum aliquis per ignorantiam se valeat excusare. In cuius rei memoriam perpetuanque firmitatem nostras presentes concessimus literas privilegiales sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Johannis prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii et archidiaconi de Kukullev dilecti et fidelis nostri, anno domini M^oCCC^ovigesimo secundo, quarto Kalendas Februarii, regni autem nostri anno similiter vigesimo secundo.

Doc. Nr. 89

1322 Aprilie 20, Timișoara.

Karolus dei gratia rex Hungarie dilectis sibi et fidelibus vaivode Transsilvano, comitibus, castellanis, tributariis pro tempore constitutis et eorum vices gerentibus quibus presentes ostenduntur salutem et gratiam. Cum nos cives et hospites nostros universos de Koluswar fideles consideratis fidelitatibus eorundem multimodis in libertatibus ipsorum a nostris progenitoribus collatis et per nostram maiestatem denuo confirmatis illesos et indennes ex gratia speciali conservare intendamus, volumus et fidelitati universitatis vestre regio edicto firmo damus sub precepto quatenus eosdem cives ac universos hospites nostros de Koluswar ultra libertates ipsorum in exactione collectarum tributorum victualium ac aliarum solutionum quarumlibet molestare non audeatis vel aggravare, sed prout in privilegio ipsorum a nostra serenitate concesso videbitis contineri eos pacifice commorari permittatis, ne nostre maiestatis insignia eisdem gratiose collata per vos vacillari videantur. Et sicut nostram gratiam caram habere desideratis, secus in premissis non facturi. Datum in Themeswar, tertio die octavarum pasce, anno domini M.CCC.XX^{mo} secundo.

Doc. Nr. 106

1322 Iunie 29, <Oradea>.

...capitulo ecclesie Waradiensis Dausa palatinus comes de Zothmar et de Zabouch... dicit nobis nobilis et honestus vir videlicet magister Emericus filius quondam comitis Johance frater domini episcopi, quod quedam nobilis domina videlicet relicta magistri Bencencii filii Alberti quandam possessionem suam Toty vocatam in comitatu Byhoriensi existentem eedem domine pro dote et rebus parafernalibus de iure devolutam pro viginti quinque marcis fini argenti a festo pasce domini usque ad quindenas beati Jacobi apostoli pignori obligasset nec eadem domina redimere posset ab eodem; quare amicitiam vestre discretionis petimus diligenter per presentes, quatenus detis testimonium vestrum virum fidedignum quo presente Stephanus filius Rodolphi homo noster in tribus foris provincialibus videlicet in Waradino, in Chypha et in Kyruszeg faciat proclamari, quod vicini et commetanei ac proximi quibus ipsa possessio Toty vocata redimere pertinet, in prefixo termino pro memorata pecunia redimant a magistro Emerico antedicto, alioquin iuris ordine observato perpetuabimus eidem... Datum Waradini in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno domini M^oCCC^oXX^{mo} secundo.

Doc. Nr. 125

1322 August 28.

Karolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris, presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore.

Cum mundi labilis conditio sit caduca, et geste rei memoria propter vite hominum brevitatem nequeant in eum perdurare, prudens adinvenit sollicitudo, ut ea, que geruntur in tempore, ne simul labantur cum eodem, litterarum testimonio solidentur. Proinde ad universorum tam presentium quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod vir nobilis magister Theodorus de Weyteh Nicolaus et Johannes filii eiusdem in nostri personaliter presentia constituti non necessitatis nodulo astricti, immo ¹⁾ specialis dilectionis affectu et fervore invitati quem erga magistrum Gallum fillium Nicolai, nostrum notarium specialem dilectumque et fidelem gerunt, recipientes ipsum in proximum carissimum tradendo sibi filiam suam magister Theodorus memoratus, confessi sunt vive vocis ²⁾ organo in indicium et signum huiusmodi proximitatis et prescripte dilectionis stabilitatem mutua vicissitudine, qua corda hominum in alterutrum asstringuntur vigorosam quasdam possessiones suas hereditarias

¹⁾ in text *imo* ²⁾ in text *vice vocis*.

Zenthlazlow et Zenthmargita cum ecclesiis lapideis in Chanadiensi, item Dench in comitatu de Karosow, item Wyoduor Geur et Gunggudyghaza cum ecclesiis lapideis, item Regkurchwyly, Medyes, Donach, Chud et Bansarzowa vocatas in Themesyensi comitatibus existentes cum omnibus earum utilitatibus et pertinentiis universis, silvis videlicet pratis nemoribus, piscinis, terris arabilibus et finatis ac cum usibus fluviorum Morus et Themes necnon cum ea integritate atque plenitudine ac sub eisdem metis et terminis antiquis, quibus per eundem magistrum Theodorum et suos antecessores habite extiterunt et possesse, dedisse, donasse et tradidisse sibi et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas tenendas et habendas. Nul- lum ius domini vel alicuius proprietatis sibi iidem de dictis possessionibus reser- vantes, immo dominium earundem in ipsum magistrum Gallum ipsos omni proxi- mitatis zelo confovere gestientes totaliter transferentes heredum per heredes. Et quia quanto regalis sublimitatis eminentia pre ceteris maiorem recepit potes- tatem, tanto gesta et actus, qui suo consensu et apicibus sigillatis muniuntur, evidentius roborarentur standi in perpetuum efficacius forciuntur, magister Theo- dorus Nycolaus et Johannes filii sui prenotati humili cum instantia nobis supli- cando postularunt, ut huiusmodi donationi eorundem ad maiorem geste rei cer- titudinem nostrum regium consensum et assensum prebere dignaremur. Nos itaque, qui in regiminis solio non solum ad regendum verum etiam petitiones fidelium nostrorum iuri et iustitie congruas et conformes admittendum, et vota clementer confovendum a domino ordinati presidemus, attendentes quod iusta modestaque petitio auribus regiis instillata non debent displicere, sed ad exau- ditionis gratiam admitti meretur, considerantesque fidelitates et servitorum merita re vera laudedigna, que idem magister Gallus ab exordio sue pueritie cum omni fervore fidelitatis nostro iugiter lateri adherendo, et ad beneplacita nostre maiestatis se exponendo exhibuit et impendit, et adhuc de die in diem nobis suis gratiosis obsequiis complacere non desistit, per que noster regius animus mitissime conquievit, volentes eidem pro tot et tantis fidelitatis dotibus et virtutum meritis, quibus idem refluere perhibetur, regio occurrere cum favore, ut alios ad fidelitatis zelum et fervorem accendamus, discent et ceteris sub principe gratioso devotius famulari, prefate donationi ipsius magistri Theodori Nicolai et Johannis filiorum suorum predictorum regium nostrum consensum prebuimus et assensum ipsam donationem ratificantes et perpetuo valere approbantes. In cuius rei memoriam perpetuamque firmi- tatem presentes concessimus litteras nostras privilegiales dupplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Ladizlai Tytulensis ecclesie prepositi Albensis ecclesie electi, et aule nostre vice- cancellarii, dilecti et fidelis nostri anno domini M^oCCC^oXX^{mo} secundo, quinto Calendas Septembris, regni autem nostri anno similiter XX^{mo} secundo.

<Pe verso de o mânã contemporanã:> super Vyuduor et aliis cum antiquo.

1322 Decembrie 23, Avignon.

Johannes episcopus servus servorum dei venerabili fratri... episcopo Olomucensi salutem et apostolicam benedictionem. Veniens ad apostolicam sedem dilectus filius Georgius plebanus ecclesie ville Dominarum pro se et procuratorio nomine dilectorum filiorum decani decanatus de Schelk ac rectorum ecclesiarum in ipso decanatu consistentium Albensis diocesis nobis conquerendo monstravit, quod venerabilis frater noster Andreas episcopus et Johannes archidiaconus Albenses eos in personis et rebus ac iuribus ecclesiarum suarum multipliciter aggravant, opprimunt et molestant, nonnullos eorum absque causa rationabili capiendo, quosdam fugando et alios suis ecclesiis sine omni cause cognitione privando suisque bonis tam in morte quam in vita totaliter spoliando, adeo quod nonnulli eorum mendicare coguntur in ordinis presbyterialis opprobrium et scandalum plurimorum. Preter hec graves eis servitutes imponunt et alia intollerabilia onera contra ecclesiasticam libertatem, prefatis episcopo medietatem et archidiacono tertiam decimarum, que de antiqua consuetudine in illis partibus observata ad prefatos rectores pertinere dicuntur, sibi per violentiam usurpando. Rursus cum eos visitant, in septuaginta ejectionibus episcopus et triginta archidiaconus ipsos gravant ab eis pecuniam exigendo, quamquam ecclesiarum ipsarum, que adhuc sunt novella plantatio, super hiis non suppetant facultates. Ab eis etiam pro suis institutionibus pecuniam exigunt et extorquent per simoniacam pravitatem et alias eos adeo multipliciter opprimunt et affligunt, quod vix eorum aliquis in ecclesiis dicte diocesis remaneret, nisi ipsos sui parochiani laici tuerentur. Et si quando a gravaminibus per episcopum vel archidiaconum predictos illatis a dictis decano seu rectoribus ad sedem apostolicam appellari contingat, appellantes eosdem quantumcumque legitime diris carceribus mancipant, instrumenta appellationum suarum violenter auferunt ab eisdem huiusmodi eorum appellationibus sive in causis criminalibus sive civilibus interiectis minime defendendo. Adiciens idem plebanus, quod ipse cum metu et terrore pro se et aliis prenominatis appellans, cum per episcopum et archidiaconum predictos ad impediendum iter eius ad sedem predictam in diversis locis fuissent insidie preparate, recto tramite declinato ac transformato habitu, ne ab huiusmodi insidiatoribus cognitus haberetur, ad dictam sedem per terras infidelium fuit profectus. Quare prefatus plebanus nomine suo et aliorum prenominatorum, quorum procurator existit, nobis humiliter supplicavit, ut providere ipsis super premissis de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur attendentes, quod si premissa veritate nitantur, limam celeris et opportune correctionis exposcunt, cum talia non sit dubium in dictorum episcopi et archidiaconi salutis et fame dispendium vergere et in multarum animarum perniciem redundare, fraternitati tue de qua plenam in domino fiduciam gerimus in virtute obedientie districte precipiendo mandamus, quatenus de premissis omnibus et singulis inquiras

diligentius veritatem et quecumque super hiis inveneris fideliter in scriptis redacta nobis sub sigillo tuo destinare procures. Et si forte per inquisitionem huiusmodi premissa repereris ita esse, prefatos episcopum et archidiaconum ex parte nostra preemptorie citare procures, ut infra trium mensium spatium post citationem huiusmodi legitime compareant in Romana curia coram nobis facturi super hiis et recepturi, quod iustitia suadebit. Diem vero huiusmodi citationis et formam et quidquid super hiis duxeris faciendum nobis per tuas literas harum seriem continentes vel per instrumentum publicum studeas fideliter intimare. Datum Avinione, X. Kalendas Januarii, anno septimo.

Doc. Nr. 140

1323 Ianuarie 6, Timișoara.

Karolus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo ecclesie Transsilvane salutem et gratiam. Noveritis quod prelati, barones et nobiles regni nostri habito inter se diligenti et unanimi colloquio ad nostram accedentes presentiam, humiliter a nobis postularunt, quod quia per indebitam monetam camere nostre regnicole nimium gravarentur, propter restaurationem pristini status regni nostri et utilitatem meliorem bonam novam monetam perpetuo durabilem et per totum regnum nostrum ubique discurrendam fabricari faceremus, et ut hoc concederemus, iidem prelati, barones et nobiles regni nostri de singulis portis iobagionum suorum et aliorum omnium populorum in regno nostro existentium, nullo penitus exempto, videlicet tam in civitatibus etiam, quam in oppidis constitutorum, singulos dimidios fertones cum argento vel denariis iuxta valorem argenti hoc anno nobis dari et persolvi ordinantes assumpserunt. Unde nos iustis petitionibus eorundem prelatorum, baronum et nobilium regni nostri inclinati, ut tenemur, cameras nostras seu comitatum camere per totum regnum nostrum comiti Heys, Ladislao dicto Gurhes, Emerico fratri domini episcopi Waradiensis, Petro dicto Peuldre, Josreli fidelibus nostris simul cum predictis dimidiis fertonibus vendidimus et locavimus, bonos novos denarios scilicet octave combustionis per totum regnum nostrum ad pondus denariorum banalium antiquorum, quos Stephanus quondam banus tempore domini Bele regis predecessoris nostri carissimi bone recordationis cudi fecerat, per eosdem comites camerarum nostrarum precipiendo et committendo fabricandos ac per totum regnum nostrum absque contradictione aliquali perpetuo discurrendos ordinandoque et statuendo, ut pro tribus Vienneusibus unius novus denarius camere nostre et pro duobus antiquis banalibus similiter unus denarius, pro uno autem grosso Boemicali tres novi denarii, pro argento vero, cum pondere Budensi ad unam marcam quinque pense novorum denariorum ab ipsis comitibus camere nostre cambiantur. Quare fidelitati vestre precipimus per presentes, quatenus dum iidem comites camere nostre vel aliquis ex ipsis seu officiales ipsorum predictos novos denarios nostros in medium populorum vestrorum ubique existentium portaverint, per eosdem

populos vestros diligenter suscipi, honorifice acceptari et potenter currere et cambiari ordine prescripto absque contentione faciatis, et ipsos dimidios fertones de singulis portis seu mansionibus cum argento et denariis ad valorem argenti ipsis comitibus camere nostre vel alicui ex ipsis seu officialibus ipsorum ad hoc deputatis, presente homine magistri Nicolai dispensatoris nostri, quem iidem comites camere nostre eis pro socio a nobis petierunt, ex integro dari et plene persolvi facere debeatis, aliud non facturi. Alioquin damnum, si quod camera nostra ex parte populorum vestrorum patietur, per eosdem populos vestros cum ipsorum gravamine restaurari faciemus. Datum in Temeswar, in festo epiphaniæ domini, anno eiusdem M.CCC.XX^{mo} tertio.

Doc. Nr. 162

1323 Aprilie 2.

Nos comes Stephanus iudex ac universi hospites de Zothmar damus pro memoria quod Deme filius Mortunus coram nobis astando obligavit se Bugizlou pugili quod sicut in Zothmar venerit sibi dare mediam marcam etsi ante abcisionem crinis pacificarentur sibi daret unam marcam, si vero post abcisionem crinis sui in area duelli pacificarentur daret alteram mediam marcam, si vero pugnaret et dimicando triumphum recipere posset solveret sibi tres marcas feria quarta proxima post diem duelli prenotati, in omissione termini penam quatuor marcarum incursum, si vero devinceretur alteram mediam marcam solveret. Datum Sabbato proximo ante octavas Pasce, anno domini <millesimo>¹ CCC^o XX° tertio.

Doc. Nr. 201

1323 Octombrie 9.

Carolus, dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus, <omnibus> Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presens scriptum inspecturis salutem in domino sempiternam. Cum a nobis petitur, quod iustum et honestum est decet maiestatem regiam facilem prebere consensum, in hiis presertim que...²) dei ecclesiarum videntur commodis convenire. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod discretus vir magister Nicolaus, ecclesie Albensis Transsilvane prepositus, dilectus et fidelis noster, ad nostram accedens presentiam suo et sociorum suorum capituli eiusdem ecclesie vice et nomine, exhibuit nobis privilegium domini Ladislai

¹) Lacună în textul lat. publicat. ²) Urmează un cuvânt care nu poate fi cetit.

quondam illustris regis Hungaricæ, inclite recordationis predecessoris et patruelis nostri carissimi, super duabus partibus tributi de inferiori Vynch, portionis videlicet regalis per dominum Andream regem, attavum nostrum, eidem ecclesie Albensis Transsilvane collatis qui petens a nobis et supplicans cum instantia ut idem privilegium regis Ladislai presentibus transsumptum et transscribi ipsarumque duarum partium tributi collationem ratam habere et ad uberiores cautelam ac conservationem iuris ipsius ecclesie, appositione novi et autentici sigilli nostri dignaremur confirmare. Cuiusquidem privilegii tenor talis est: *Urmează actul lui Ladislau, regele Ungariei, de după 6 August 1289*. Nos siquidem ipsius privilegii domini Ladislai <predecessoris inspecta veritate, ad iustam>¹⁾ et legitimam petitionem predicti magistri Nicolai prepositi, idem privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciatum prout hic de verbo ad verbum insertum est seu in ipsarum duarum partium tributi antedicti, collationem factam eidem ecclesie, ex <regia benignitate> approbamus ratificamus et de prelatorum ac baronum nostrorum consilio et consensu presentis scripti patrocinio, appositione novi autentici et duplicis sigilli nostri perpetuo valere confirmamus. Ut igitur huius nostre approbationis et confirmationis <series robur> obtineat perpetue firmitatis nec ullo unquam tempore per quempiam posteriorum valeat retractari, presentes nostras privilegiales literas concessimus, predicti novi duplicis et autentici nostri sigilli munimine communitas. Datum per manus discreti viri magistri Andree <lectore Quinqueecclesiensis>, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno domini millesimo trecentesimo vigesimo tertio, septimo Idus Octombris, regni autem nostri anno similiter vigesimo tertio. Venerabilibus in Christo patribus dominis Bolezlao Strigoniensi locique eiusdem <comite perpetuo et fratre> Ladislao Colocensi, aule nostre cancellario ecclesiarum archiepiscopis Johanne Nitiensi, Benedicto Chanadiensi, Nicolao Jauriensi, Georgio de Sancto Ireneo, Ladislao Quinqueecclesiensi, fratre Petro Boznensi, Iwanka Waradiensi, Andreea Transsilvano, <Herrico Wespremiensi>, aule domine regine karissime consortis nostre cancellario et Chanadino Agriensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus; magnificis viris, Philippo palatino comite Scepusiensi et de Wyvar ac iudice Cumanorum, Demetrio magistro tavarnicorum nostrorum, comite Bachiensis et Trinchiniensi, Lamperto iudice curie nostre comite Chanadiensi et Nitriensi, Thoma voyvoda Transsilvano et comite de Zonuk, Nicolao bano totius Slavonie, comite Supruniensi et de Komarun, Mykch magistro <tavarnicorum domine predicte>²⁾ regine, comite de Sarus et de <Zeulen>, Deseu iudice curie eiusdem domine regine, Paulo bano de Macho comite Sirmiensi de Valkou et de Budrug, Blasio magistro agasonum nostrorum comite Huntensi, Dionisio magistro dapiferorum

¹⁾ Loc rupt și șters. Intregire făcută după T. Smičiklas, IX, p. 246 nr. 200 și 256, nr. 208. -) Intregire după Smičiklas, IX, p. 148, nr. 126.

nostrorum, castellano de Mychald, Nicolao <dicto> Treutel comite Posoniensi et Nicolao filio Gyleti, comite Synugiensi, ac aliis quampluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Doc. Nr. 206

1323 Octombrie 30, Myxe.

Nos Philippus palatinus iudex Comanorum, comes de Scepus et de Wyuar, tenore presentium significamus quibus expedit universis, quod cum ex precepto domini nostri regis domini nostri annuente etiam iustitia cum universis nobilibus comitatus Byhoriensis et octo iuratis in congregatione nostra in eodem comitatu facta et celebrata tolonium¹⁾ de Gaapal quod iniuste et indebite per filios Luchachii fuerat institutum iuris ordine observato deponissemus¹⁾ per omnia velut falsum tolonium annullando, et tolonium de Priuardhida Johannis filii Ivanche, filii comitis Cosme, ex relatione eorundem nobilium mediantibus litteris nostris privilegialibus confirmassemus, volumus et universis mercatoribus seu aliis quibuscunque viatoribus per viam de Priuardhida transeuntibus tolonium solvere debentibus firmiter et districte precipimus per presentes, quatenus per viam de Priuardhida et non per aliam qualemcunque transire presumant, iusto dumtaxat tolonio inibi persolvendo, quicumque autem in obliqua via transeuntes reperti extiterint rebus omnibus ipsorum priventur eo facto; volumus etiam quod hec ubicunque ostense fuerint verbo nostro faciant proclamari. Datum in villa Myxe, dominica proxima ante festum omnium sanctorum, anno domini M^oCCC^oXX^o tertio.

Doc. Nr. 231

1324 Ianuarie 3.

<K>arolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Justis petentium desideriis facilem prebere consensum ius invitat et regalis sublimitas exortatur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Michael et Nicolaus filii Alberti de Suky fideles nostri, ad nostram accedentes presentiam, exhibuerunt nobis quoddam privilegium nostrum super collatione possessionis Paulusteluke vocate, et cuiusdam silve Vmbuz nominate in comitatu de Doboka existentis sub priori et antiquo sigillo nostro confectum, petentes nos humiliter supplicando, ut ipsum privilegium seu ipsam donationem nostram ratam habere et ad perpetuam rei mamoriam appensione sigilli nostri novi et autentici

¹⁾ așa în text.

de benignitate regia dignaremur confirmare. Cuiusquidem privilegii tenor talis est: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 25 Martie 1320>. Nos autem predictum privilegium nostrum sua inspecta veritate, prout hic insertum est, iuxta eorundem Michaelis et Nicolai petitionem equitati congruentem et consentaneam rationi approbamus et regie maiestatis auctoritate ad perpetuam rei memoriam confirmamus, utque nostre approbationis et confirmationis series, absque cuiuslibet contradictionis obstaculo perpetua valeat firmitate consistere. presentes concessimus litteras novi et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roborando. Datum per manus discreti viri magistri Endre lectoris ecclesie Quinqueecclesiensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini millesimo CCC^o XX^{mo} quarto, tertio Nonas Januarii, regni etiam nostri anno similiter vigesimo quarto. Venerabilibus in Christo patribus Bolezlao Strigoniensi et fratre Ladislao Colocensi archyepiscopis, Johanne Nitriensi, Benedicto Chanadiensi, Nicolao Jauriensi, Iwanka Waradiensi, Ladislao Quinqueecclesiensi, Georgio Syrmiensi fratre Petro Boznensi, Henrico Wespremiensi, Chanadino Agriensi et Andrea Transsilvano episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Philippo palatino, comite Zepesyensi et deWywar, Demetrio magistro tawarnicorum nostrorum, comite Bachyensi, et Trenchyniensi, magistro Lamperto iudice curie nostre, comite Chanadiensi et Nitriensi, Thoma woyvoda Transsilvano et comite de Zonuk, Nicolao bano totius Sclavonie comite Soproniensi et de Kamarun, Paulo bano de Macho, comite Syrmiensi de <Volkou et de Bu>¹⁾ drug, Mykch ma<gistro thawarnicorum>¹⁾ domine regine, consortis nostre karissime Deseu iudice curie eiusdem domine regine, Dyonisyo magistro dapiferorum Blasio magistro agasonum nostrorum et magistro Nicolao comite <Posoniensi ac aliis quampluribus comita> tus¹⁾ regni <nostri te>nentibus¹⁾ et honores.

Doc. Nr. 250

1324 Martie 14, <Alba-Iulia>.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod accedentes ad nostram presentiam Henningus filius Pouka pro se ac pro Bochen, fratre suo, ab una parte ac Mychael filius Salomonis pro se et pro Nicolao, fratre suo, necnon Mychael filius Danielis similiter pro se ac pro Nicolao, fratre suo, ex altera, pari ac communi voluntate retulerunt et viva voce sunt confessi communiter coram nobis, quod cum dissensio ac materia controversie inter ipsos super quadam particula terre inter terram Gregorfaya et Laadnuk existentem, que Jacabpataka vocatur, suscitata et diutius tracta fuisset, tandem ad talem concordiam

¹⁾ Lacună în text, completeat după Anjou II, p. 117.

super ipsa particula terre inter se devenissent, quod ipsam terram Jacabpataka per medium partiti extitissent. Parte videlicet ab oriente existente Henningo et Bochen cedente, parte vero a septentrione existente Nicolao et Mychaeli filiis Salomonis ac alteri Nicolao et Mychaeli filiis Danielis remanente. Que partio seu divisio, prout partes retulerunt, hiis signis seu lineis est distincta. A parte videlicet meridionali incipit a quodam pyro a parte ville Alardi; ab eadem parte meridionali et descendit per quemdam rivulum; deinde descendit per gyrum prati populorum de Rufa Ecclesia, prato ad Rufam Ecclesiam pertinente, et pervenit ad metam antiquam. Deinde currit ad fluvium Zekes et signanter ad unum fontem aque, a quo fonte reflectitur ad orientem et tendit ad monticulum Hegysholm vocatum, ubi similiter est meta antiqua et ibi terminatur. Et assumpserunt partes, ut super hiis signis metas eminentes erigere tenentur et erigerent sine mora. Item obligaverunt se partes sollempni obligatione coram nobis, ut quicumque ex ipsis processu temporum super ipsa particula terre materiam questionis, dissensionis vel controversie quoquo modo suscitaret portionem sibi cedentem amitteret et ad partem concordiam sustinentem ac observantem illa portio devolveretur iure perpetuo possidenda. In cuius rei testimonium et robur perpetuum, ad instantiam et petitionem partium predictarum, presentes concessimus litteras, sigilli nostri munimine roboratas. Datum feria quarta proxima post dominicam Reminiscere. Anno domini millesimo CCC^{mo} XX quarto. Nicolao preposito, Sancto cantore, Thoma custode, Adriano archidiacono de Kysdy decano ecclesie nostre existentibus.

Doc. Nr. 256

1324 Martie 31.

Karolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus, presentibus et futuris notitiam presentium habituris, salutem in omnium salvatore. Provida regum discretio non solum quod extitit debet instituere, sed et legaliter instituta statu debito conservare. Proinde ad universorum notitie harum serie volumus pervenire, quod comes Nicolaus filius Eymeth, fidelis noster, ad nostram accedens presentiam, exhibuit obis privilegium super donatione possessionum Scenthgotharth, Chegue, Zazciluas vocatarum restitutioneque possessionum suarum hereditariarum sub priori et antiquo sigillo nostro confectum, petens nos humili precum cum instantia, ut ipsum privilegium super huiusmodi donatione et restitutione ratum habere, sigillo nostro novo et autentico sibi et suis posteris dignaremur confirmare. Cuiusquidem tenor talis est: < *Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 28 Noembrie 1321* >. Nos igitur petitionem ipsius comitis Nicolai iustam et legitimam fore attendentes, predictum privilegium nobis reportatum in nulla sui

parte viciatum, de verbo ad verbum presentibus insertum, ratificamus, approbamus et ipsam donationem Scenthgotharth, Chegue et Zazsciluas possessionum predictarum ac universarum hereditariarum possessionum suarum seu quolibet iusto titulo acquisitarum restitutionem, simulcum prescripta gratia nostra, perpetuo permanere et habere eidem comiti Nicolao et per eum suis heredibus de consilio baronum nostrorum confirmamus. In cuius confirmationis memoriam perpetuanque firmitatem presentes concessimus litteras dupplicis sigilli nostri novi et autentici munimine robotatas. Datum per manus discreti viri magistri Endre lectoris Quinqueecclesiensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini millesimo trecentesimo vigesimo quarto, secundo kalendas Aprilis, regni autem nostri anno similiter vigesimo quarto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis Bolezlae Strigoniensi et fratre Ladislao Colocensi auleque nostre cancellario archiepiscopis, Johanne Nitriensi, Benedicto Chanadiensi, Nicolao Jauriensi, Georgio Sirmiensi, Ladislao Quinqueecclesiensi, Iwanka Waradiensi, fratre Petro Boznensi, Andrea Traussilvano, Henrico Wesprimiensi et Chanadino Agriensi dominis episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Philippo palatino comite Scepusiensi et de Wywar, Demetrio magistro tavarnicorum nostrorum, comite Bachyensi et Trynchiniensi, magistro Lamperto iudice <curie nostre, comite>¹⁾ Chanadiensi et Nitriensi, Thoma wayvoda Transsilvano et comite de Zonuk, Nicolao bano totius Sclavonie, comite Soproniensi et de Kamaun, Paulo bano de Machow comite Sirmiensi de Walkow et de Budrugh, Dionisio magistro dapiferorum nostrorum <Blasio magistro agasonum>¹⁾ nostrorum, Nicolao comite Posoniensi et aliis quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Doc. Nr. 257

1324 Aprilie 7.

Karolus... rex... ad universorum notitiam... volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus... comitis Nicolai filii Petri de Gerend... que nobis et regno nostro... exhibuit et inpendit, in eo specialiter, quod ad mandatum nostrum castrum Leta vocatum quod filiis Ladizlai quondam voivode infidelibus nostris conservabat eisdem dominis suis restituit, et postposita eorundem filiorum Ladizlai voivode societate nostre maiestati supremo fidelitatis affectu indissolubiliter adherens possessiones suas et omnia bona sua sub spe et in devotione nostri nominis ad diripiendum devastandum et desolandum in manus infidelium nostrorum committere minime formidavit; demum cum Moys filius Moys notorius noster infidelis contra nostram maiestatem ausu temerario rebellans terram nostram Transsilvanam suis conatibus occupare niteretur non attendens quod qui domino suo naturali resistit divine potentie contradicit, et nos ad conterendum

¹⁾ Lacună în text, completată după Anjou II, p. 117.

elatum ipsius Moys superbiam Johannem magistrum pincernarum domine regie consortis nostre carissime in partibus Transilvanis capitaneum preficientes ipsum comitem Nicolaum cum aliis nostris fidelibus eidem in socium deputassemus, in primo conflictu quem idem magister Johannes cum dicto Moys habuit sub castro Chychou ipse comes Nicolaus viriliter tanquam leo fortis irruens post multum certamen suis superatis viribus ab hostibus fuit captus, de qua quidem captivitate se propria pecunia liberavit; volentes tot et tantis eiusdem serviciis gratiosis regio occurrere cum favore, de prelatorum et baronum nostrorum consilio et consensu omnia damna, nocumenta, destructiones et combustiones villarum, confractiones ecclesiarum et cimiteriorum, ablationes rerum, captivationes personarum, interfectiones hominum, illationes vulnerum, mutilationes membrorum debellationes exercituum quoruncunque et generaliter ac specialiter omnia mala et iniurias per ipsum comitem Nicolaum et Jacobum ac Nicolaum filios suos in serviciis ipsorum filiorum Ladislai voivode quamdiu ipsum castrum Leta conservavit seu usque restitutionem ipsius castri quodocunque cuicunque vel quibuscunque tam ad nos pertinentibus quam aliis et ubicunque datas et illatas de plenitudine regie potestatis et gratia speciali pure et simpliciter relaxantes ignoscentes et per omnia indulgentes, omnem materiam questionis omnemque causam litis et actionem que ex premissis vel aliquo premissorum damnorum et iniuriarum datarum et illatarum usque predicti castri restitutionem a quocunque actore coram quovis iudice orte vel mote essent aut possent oriri in futurum contra predictum comitem Nicolaum filios suos et eorundem heredes servientes et iobagiones ac quoslibet pertinentes ad eosdem, vigore presentis pagine penitus amputamus, ita ut iidem comes Nicolaus, filii sui et eorum heredes super premissis non debeant nec possint per quempiam in iudicio vel extra iudicium conveniri aut aliquo modo molestari; volumus itaque et palatino, iudici curie regie, voivode Transilvano, comitibus ac universis iudicibus in nostro regno nunc et pro tempore constitutis quacunque dignitate nomine et titulo prefulgentibus vicesque eorum gerentibus regio sub precepto per presentes damus firmiter in mandatis, quatenus predictos comitem Nicolaum filios suos eorumque heredes in nullis causis et causarum articulis motis contra eos vel movendis ex premissis aut aliquo premissorum damnorum et iniuriarum datarum et illatarum usque restitutionem predicti castri Leta, ut est dictum, debeant iudicare aut suo astare iudicio compellere presumant; quicunque autem in iudicando vel ferendo sententiam de premissis vel aliquo premissorum contra ipsos comitem Nicolaum filios suos et heredes eorundem huic pagine contraire presumpserit, regiam indignationem incurrat et nihilominus iudicium seu sententiam data per ipsum in hac parte non teneat nec vigorem et amminiculum iuris in aliquo sorciatur; preterea omnem donationem et collationem si quam de possessionibus vel de aliqua possessione ipsius comitis Nicolai ex quacunque causa cuiquam hactenus fecissemus, auctoritate presentium revocamus, omnes quoque litteras nostras et quelibet instrumenta super huiusmodi donationibus possessionum dicti comitis Nicolai cuiquam con-

cessas cassatas;... nunciamus. Datum per manus discreti viri magistri Endre lectoris Quinqueecclesiensis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno domini M^o CCC^o XX° quarto, septimo idus Aprilis, regni autem nostri anno similiter vicesimo tertio. Venerabilibus...

Doc. Nr. 313

1325 Mai 2, < Alba Iulia >.

Nos capitulum ecclesie Transsilvane presentium per tenorem significamus quibus expedit universis, quod constituti coram nobis nobiles iuvenes magister Thomas filius Symonis bani pro se et pro Georgio fratre suo et Jacobus filius Mychaelis filii eiusdem Symonis bani pro se et ipso Mychaele patre eius et Petro Symone et Johanne fratribus suis ab una parte et Nicolaus filius eiusdem Symonis bani pro se et Demetrio ac Jacobo fratribus suis uterinis ex altera proposuerunt et confessi sunt oraculo vive vocis, quod super terris et possessionibus eorum hereditariis infra scriptis in terra Transsilvana existentibus pari voluntate et consensu talem divisionem inter se celebrassent et fecissent, quod terre seu possessiones Alnas, Symyg, Balauasara, Stephand, medietas terrarum Pype et Babuch, Felkend et Kendhyda cum molendino, cum omnibus utilitatibus earundem et medietas tributi de predicta Kendhyda ac medietas castri de eadem cessissent in portionem Mychaelis et Thome ac Georgii predictorum. Item e converso terre seu possessiones Dorlaz, Zeplak, Egrusthw, Chckmantul et Saako vocate et medietas terrarum Pype et Bobuch et medietas tributi de Kendhyda ac medietas castri de Kendhyda similiter cum omnibus utilitatibus earundem in portionem eorundem Nicolai, Demetrii ac Jacobi fratrum eorundem Mychaelis, Thome et Georgii iuniorum devenissent unicuique ipsarum partium iure perpetuo et irrevocabiliter possidende, tenende pacifice et habende. Assumentes et obligantes se insuper partes supra dicte ab omnibus processu temporum super predictis possessionibus eorundem divisio impetere, inquietare vel impedire volentibus nullo modo se expedire propriis laboribus et expensis et in pacifica possessione terrarum seu hereditatum predictarum se invicem indefesse conservare. In cuius rei testimonium firmitatem que perpetuam ad instantiam et petitionem partium predictarum literas nostras presentes concessimus sigilli nostri munimine raboratas. Et cum presentes per predictas partes ad nos reportate fuerunt privilegium nostrum super hoc concedemus. Datum feria quinta proxima ante festum inventionis sancte Crucis, anno domini M.CCC.XX quinto.

Doc. Nr. 322

1325 Iunie 11.

Nos Georgius presbiter capellanus ecclesie beati Jacobi apostoli et vicarchidiaconus de Vgacha ac Paulus filius Nicolai decimatores domini episcopi

Transilvanie de provinciis Zotmar et de Vgacha predicta damus pro memoria, quod decimas istius anni a die datarum presentium unius ville Keri vocate in frugibus examinibus et in aliis provenientes pro altera dimidia marca fini argenti plene recepta Ladislao filio Michaelis domino possessionis predictae annuimus condonandas et in persona nostri recipiendas, quam suple¹⁾ pecuniam Blasius filius Benke in persona eiusdem Ladislai exsolvit nobis ex integro; dicimus tamen quod post receptionem decimarum presentis anni presentes nichil valituri. Datum tertia feria proxima ante octavas Corporis Christi, anno domini M^o CCC^o XX° quinto.

Doc. Nr. 324

1325 Iunie 14.

...quod Gothfredus et Hermannus filii Forchlypp et Johannes filius eiusdem Hermanni de civitate Ovonberg seu Aranyosbanya nominata iuxta fluvium Aranyas vocatum existente, magistri scilicet urburarii aurifodine iuxta dictum fluvium Aranyas habite suis ac universorum hospitem civitatis regalis Ovonberg nominibus et vice ad presentiam dicti quondam domini Karoli regis accedentes ab eodem domino Karolo rege postulassent, ut eis et eorum successoribus de abundantia regie pietatis eandem libertatem ac regiam gratiam, qua magistri seu operarii ceterarum aurifodinarum suarum regalium preuerunt, concedere dignaretur. Ipse itaque dominus Karolus rex ad petitionem dictorum urburariorum seu magistrorum dicte aurifodine eisdem hospitibus dicte civitatis et ipsorum successoribus ex consilio prelatorum et baronum regni sui concessisset, ut perpetuo eisdem libertatibus, quibus aliarum aurifodinarum suarum magistri seu operarii utuntur, ipsi et eorum posterii perseverentur, similiter censum, scilicet octavam partem questus dicte fodine maiestati persolvere tenerentur, prout magistri et operarii aliarum aurifodinarum suarum dant et persolvunt. Specialiter autem dicti magistri seu urburarii dicte aurifodine sue et universi incole dicte civitatis sue Oovunbergh seu Aranyasbanya vocate ea perpetua gauderent libertate, ut eius vel aliquem ex ipsis quilibet iudicum regni, scilicet palatinus, vaivoda Transsilvanus, comites parochiales et alii quivis iudices regni huius nunc et pro tempore constituti eorumque vices gerentes in quibuslibet causis contra quospiam nullo umquam tempore iudicare sed solum regie maiestatis vel iudicis curie regie astare tenerentur, terram quidem ad quantitatem unius et dimidie raste undique in circuitu ad dictam aurifodinam suam de terra ad suam regiam collationem pertinente cum omnibus iuribus, libertatibus et pertinentiis suis universis, consuetudine ceterarum aurifodinarum suarum requirente commisisset pertinere... anno verbi incarnati mi-

¹⁾ așa în text.

llesimo trecentesimo vigesimo quinto, decimo octavo Kalendas mensis Julii, regni autem sui anno similitar vigesimo quinto.

Doc. Nr. 328

1325 Iunie 30, <Oradea>.

Omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presentium notitiam habituris, capitulum ecclesie Waradiensis salutem in omnium salvatore. Vigerent lites et regnaret materia iurgiorum nisi ea, que aguntur in tempore, pro rei memoria sempiterna scripti patrocinio litterarum testimonio fulcirentur. Proinde ad universorum notitiam tenore presentis pagine volumus fieri manifestum quod nobilis vir comes Ladizlaus filius Ladizlai de Zatha pro se et pro Beke, Michaelae et Grigorio filiis suis, sicut dixit rectam dimidietatem possessionis Wgramonustra vocate, in comitatu Byhoriensi existentis, portionem hereditariam ipsos contingentem ut asseruit, Iwan et Laurentio filiis Danela ac Andree filio Oliverii filii eiusdem Danela personaliter astantibus et ipsorum heredibus ac successoribus pro septuaginta marcis novorum denariorum nunc pro tempore currentium plene habitas et persolutis eidem comiti Ladislao recipienti, ex consensu eorundem filiorum suorum sicut dixit, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis universis et singulis ac aliis artificialiter quomodo fiendis perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, ac quicquid sibi et ipsorum heredibus ac successoribus memoratis deinceps placuerit faciendam eo iure et titulo, quibus mediantibus, idem comes Ladislaus et predicti filii sui ac ipsorum predecessores possedissee dignoscuntur, vendidisse et distraxisse est confessus; assumptum et obligando se idem comes Ladislaus et filios suos suprascriptos ratione predictae recte dimidietatis ipsius possessionis Wgramonustra eosdem Iwan et Laurentium filios Danela ac Andream filium Oliverii et ipsorum heredes ac successores prefatos per ipsum vendite ab omnibus molestare volentibus temporum in processu expedire propriis suis laboribus et expensis. Hoc expresso, quod si idem comes Ladizlaus et filii sui prenotati se predictos filios Danela et filium Oliverii ac ipsorum heredes et successores prescriptos ratione previa expedire non possent seu non curarent, extunc possessionarie portiones sue et predictorum filiorum suorum in universis possessionibus et specialiter in eadem possessione Zatha, in quibuslibet comitatibus existentibus ipsos de iure contingentes sepefatis filiis Danela et filio Oliverii ac eorum heredibus et successoribus prehabitis, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis aggravarentur eo facto, sicut se comes Ladizlaus et filios suos predictos ad premissa spontanea astrinxit bona voluntate. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras concessimus appositione pendentis sigilli nostri privilegialis roboratas.

Datum die dominica proxima ante octavas festi nativitatis sancti Johannis baptiste, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} quinto Stephano preposito Johanne lectore, Nicolao cantore et Jacobo custode magistris salubriter existentibus.

Doc. Nr. 340

1325 Septembrie 22, <Alba-Iulia>.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in salutis largitore. Ne acta mortalium mortalibus rebus humanis exemptis evanescant seu vacillent, nec ullo temperum curriculo falsitas possit preiudicare equitati, hominum provida dispositio stabilievert, ut litterarum testimonio debeant solidari. Proinde ad universorum notitiam, tam presentium quam futurorum, harum serie volumus pervenire, quod onstitutis coram nobis Ladislao, Michaeli et Beche filiis Geleth, nobilibus de Vylagusberk, ab una parte et Dominico filio Andree, nobili de Gumbas, ex altera, iidem Ladislaus, Michael et Beche filii Geleth confessi sunt oraculo vive vocis, quod quandam possessionem eorum hereditariam Sumkerec vocatam, in comitatu de Zonuk existentem, cum omnibus utilitatibus suis et pertinentiis, sub usdem¹⁾ signis et terminis seu metis antiquis, quibus ipsa possessio possidebatur ab antiquo tam ratione testamenti, quia nobilis vir pater ipsorum Geleth prefatam possessionem in extremis suis, ipsi consentientibus et presentibus, nobili Dominic Margareta filie sue, sorori ipsorum, et consorti ipsius Domincii, filii Andree de Gumbas, in testamento duxerat legendam seu legaverat pro sua quarta videlicet quam ex debito iure nature ipsa domina Margareta de possessionibus prefati Geleth patris habere debuisset, quam etiam pro quinquaginta marcis fini argenti, quas prefatus Dominicus filius Andree nobilis de Gumbas ipsis Ladislao, Michaeli et Beche filiis Geleth proximis suis, patre ipsorum Geleth viam universe carnis ingresso, tempore necessitatis ipsorum imminente dederat seu accomodaverat, prefato Dominico filio Andree nobili de Gumbas proximo ipsorum dedissent, donassent et assignassent et coram nobis sub modo predicto dederunt donaverunt seu assignaverunt predicto Dominico filio Andree nobili de Gumbas iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam tenendam pacifice et habendam; tali conditione interiecta, quod si predictam nobilem dominam Margaretam, consortem eiusdem Domincii, domino vocante sine herede masculino decedere contingat, extunc quinquaginta marcis fini argenti prius prefato Dominico filio Andree, nobili de Gumbas, per ipsos filios Geleth plene persolutis, ad predictos filios Geleth prefata possessio similiter cum utilitatibus et pertinentiis suis, sicut prius habuerunt, devolvatur possidenda. Obligantes se iidem Ladislaus, Michael et Beche filii Geleth coram nobis prefatum Dominicum et suos heredes ab omnibus processu tem-

¹⁾ In orig. forma: *hiisdem*.

porum ratione dicte possessionis inquietantibus expedire propriis laboribus et expensis. In cuius rei testimonium perpetuamque firmitatem, ad instantiam partium, presentes concessimus sigilli nostri pendentis munimine litteras roboratas. Datum dominica proxima post festum beati Mathei apostoli et evangeliste, anno domini millesimo CCC^{mo} vicesimo quinto. Nicolao preposito, Santo cantore, Thoma custode et Paulo archidiacono de Vgacha decano nostro existentibus.

Doc. Nr. 346

1325 Octombrie 12.

Carolus. . rex. . ad universorum notitiam. . volumus pervenire, quod quamvis ex veridica nobilium et regnicolarum nostrorum relatione nobis evidenter constitisset ut tributum quod Petrus dictus Cyne, Dubou et Morouch filii sui ac Beeke frater suus in villa eorum Olazy vocata in comitatu Bihoriensi existenti exigendum a nobis petierant fuerat impetratum in preiudicium et destructionem tributi Johachini et Petri filiorum Petri filii Durug fidelium nostrorum in villa eorundem Zekulhyda nuncupata in eodem comitatu existenti directa scilicet via transeuntibus per Zalard versus Zothmar et redeuntibus de eadem statuti et consueti ad exigendum ab antiquo, tamen ad maiorem iustitie evidentiam fidelibus nostris capitulo ecclesie Waradiensis nostris literis dedimus in mandatis ut cum Jakou de Hudus homine nostro hominem eorum pro testimonio transmitterent fidedignum coram quo idem homo noster inspiceret sciret et inquireret veritatem si via transiens de Zalard est directior per Zekulhyda transeuntibus versus Zothmar quam via transiens per villam Olazy supra dictam, quod quidem capitulum demum nobis rescripsit in hunc modum, quod ipsi cum predicto Jakou homine nostro misissent magistrum Paulum socium et canonicum eorum virum utique idoneum et discretum ad premissa exequendum, qui post modum ad eos redeuntes eis concorditer retulissent se vidisse et a comprovincialibus diligenter inquirendo scivisse predictam viam de Zalard transeuntem versus Zothmar magis directam et publicam transeuntibus per ipsam villam Zekulhyda quam esset via transiens per villam Olazy supra dictam; itaque nos exinde plenius informati attendentes fidelitates et fidelium servitiorum merita ipsorum Johachini et Petri filiorum Petri quenobis et regno in diversis expeditionibus nostris pro exaltatione nostri regiminis et honoris pro reintegratione et augumento rei publice que per infideles barones propter malitiam discriminosi temporis nimium oppressa fueret et distracta, ac pro reformatione pacis in regno cum effusione sui sanguinis laudabiliter exhibuerunt et impenderunt, de quibus quia longum esset suo modo per singula enarrare et presentibus inseri tediosum hoc solum inseruisse sufficiat, quod cum Kopaz quondam palatinus notorius noster infidelis et rebellis qui preter varias et execrabiles facinorosas facciones suas quas commisit cum quibusdam suis

complicibus in necem nostram conspirarat, lese maiestatis crimen quod in morte domini Ladislai quondam illustris regis Hungarie inclite recordationis carissimi fratris nostri patruelis inchoavit in nostra persona cupiens terminare a facie nostra fugiens desperatus de misericordia in castrum suum Solyunka vocatum se recepisset, nos per nostros fideles dictum castrum obsidi et expugnari mandavimus, ad cuius expugnationem hincinde ex opposito duo castella ereximus, in uno ipsorum castelorum prefatum magistrum Joachinum, in altero vero Stephanum filium Apay ad expugnandum ipsum castrum et ad prohibendum victualia in id castrum deferenda principaliter deputantes, tandem Moyus filius Moyus prescripte infidelitatis et criminis socius volens dicto Kopaz prestare auxilium ac obsessores dicti castri repellere dicta castella nostra copiosa armatorum multitudine circumdat et impugnat, tunc castellum dicti Stephani filii Apay capitur et ipse Stephanus abducitur captivus vinculis mancipatus, dictus vero magister Joachinus castellum sue conservationi commissum sic viriliter defendit et conservat licet non sine plurimorum proximorum et servientium suorum morte ac sui et suorum effusione sanguinis quod ipsis hostibus nostris non valentibus ipsum expugnare et abinde recedentibus dictus Kopaz specialiter ministerio dicti magistri Joachini adeo coartatur quod pro¹⁾ nimia penuria famis dictum castrum Solumkow diutius conservare nequivit et capto ipso castro dictus Kopaz captus nostre celsitudini presentatur; preterea antequam dictus Kopaz ad huiusmodi extremum supplicium devenisset cum iidem filii Petri ac Durug frater ipsorum carnalis sub spe et devotione nostri nominis in monasterio ipsorum Mendzenth dicto propugnaculis circumquaque munito morarentur et dictos infideles nostros assidue impugnant, Kopaz predictus cum suis fratribus et complicibus venientes ad monasterium predictum diutius impugnarunt, ubi predictus Durug per eosdem extitit interfectus, nec tamen ipsum monasterium aliquatenus capi potuit, ex quo post modum nobis gratum iugiter extitit famulatum et obsequium exhibitum; volentes igitur pro tot et tantis specialibus servitiis ipsorum filiorum Petri et specialiter pro morte dicti Durug fratris ipsorum eos regio favore prosequi et gratia nostri favoris amplecti, predictum tributum eisdem Petro dicto Cyne, Dubou et Marouch filiis suis ac Beeke fratri suo in dicta villa eorum Olazy dudum per nos concessum cum litteris nostris seu instrumentis concessionem dicti tributi continentibus revocando retractando deponendo abolendo et penitus destruendo et eadem instrumenta cassando et cassatas nunciando sepedictum tributum ipsorum Joachini et Petri filiorum Petri quod ut premissum est in prefata eorum villa Zekulhyda directa scilicet et publica via statutum et exigi consuetum est et fuit ab antiquo, eisdem Johachino et Petro fratri suo reddidimus: mandantes universis mercatoribus et aliis quibuslibet per Zalard versus Zothmar transeuntibus et etiam redeuntibus auctoritate presentium firmiter et districte, quatenus nullus sit qui per predictam terram

¹⁾ in textul publicat: *pre.*

Olazy aut per aliam aliquam viam nisi per prenotatam villam Zekulhida transire debeant iustum et consuetum tributum ibidem soluturi, quicumque autem secus facere ausu temerario presumpserit in personis punietur pariter et in rebus. . . Datum per manus discreti viri magistri Andree prepositi ecclesie Albensis aule nostre vicecancellarii dilecti et fidei nostri, anno domini M^oCCC^oXX^o quinto, quarto idus Octobris, regni nostri anno similiter XX° quinto. Venerabilibus. . .

Doc. Nr. 352

1325 Octombrie 27.

Karolus dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Chumanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in domino sempiternam. Ad universorum notitiam tam presentium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod nos revocantes in memoriam grata, immensa et preclara servitia comitis Dominici, filii Benedicti de Gald, bone memorie, que idem <pro oppres> sione¹⁾ rebellium et infidelium <pro exaltati> one¹⁾ nostri regiminis et honoris, pro reintegratione et augmento reipublice <que>²⁾ per eosdem infideles pro temporum varietate <fuerat>²⁾ ad modum eatenus oppressa et distructa, ac pro reformatione pacis in regno cum effusione sui sanguinis laudabiliter exhibuit et impendit, erga pupillas et orphanas seu filias eiusdem sincere dilectionis affectum habentes, et ad easdem Dominice provisionis³⁾ intuitum et animum dirigentes, licet de universis possessionibus suis plures in quartam filialem cedende de iure censerentur, tamen ut eas hereditatis paterne efficiemus participes, quandam possessionem hereditariam ipsius comitis Dominici, absque heredum virilis sexus solatio decedentis. Uyfalv vocatam in comitatu Albesni Transsylvanie, iuxta fluvium Morus in vicinitate possessionis Andree woywode a parte occidentali existentem, cum omnibus utilitatibus suis, terris cultis et incultis, silvis, pratis, fenetis, nemoribus et aliis iuribus et pertinentiis universis, sub antiquis metis et terminis, quibus ab olim habita exstitit et possessa, de prelatorum et baronum nostrorum consilio et consensu dedimus, statuimus et assignavimus nobiles dominabus Annych, Clara, Elisabeth nuncupatis, filiabus eiusdem comitis Dominici in quartam earundem puellarem per eas, earumque heredes, heredumque suarum successores et posteritates iura hereditaria successionis perpetuo habendam, tenendam et irrevocabiliter possidendam, totum ius et proprietatem ac dominium eiusdem possessionis in easdem dominas et earum posteritates perhemniter

¹⁾ Lacună în copia lui Kemény. S'a încercat completarea ei după sens și după Zimmermann-Werner, I, p. 365. ²⁾ Lacună completată după Anjou, II, p. 217. ³⁾ În copie corectată din *promissionis*.

de gratia speciali et de plenitudine potestatis regie transferentes, sic, quod eedem domine filie Dominici et earum posteritates dictam possessionem Uyfalu nedum iure quarte puellaris sed et hereditarie successionis et donationis ac collationis nostre titulo habeant, teneant et possideant, nullisque de generatione vel consanguineis patris earum vel quibuslibet aliis sic pretextu cuiuscumque iuris vel consuetudinis ullo unquam tempore eandem possessionem ab ipsis dominabus filiabus Dominici vel earum posteritatibus redimendi facultates. In cuius quidem terre seu possessionibus corporalem possessionem easdem dominas Anych, Claram et Elisabeth per magnificum virum Thomam waywodam Transsylvanie et comitem de Zolnok, dilectum et fidelem nostrum hominem ¹⁾, fecimus introduci. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes concessimus literas dupplicis sigilli nostri novi et authentici munimine roboratas. Datum per manus discreti viris magnifici Andree prepositi ecclesie Albensis, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini millesimo trecentesimo vicesimo quinto, sexta Kalendas Novembris, regni autem nostri anno similiter vicesimo quinto. Venerabilibus in Christo patribus dominis Bolizlao Sztrigoniensis, locique eiusdem comite perpetui, fratre Ladislao Colochiensis, aule nostre cancellario ecclesiarum arhiepiscopis, Iohanne Nitriensi, Benedicto Chanadiensis, Nicolao Iauriensis, Georgio de Sancto Irineo, Ladislao Quinqueecclesiensi, fratre Petro Boznensi, Iwanka Waradiensis, Andrea Transsylvano, Henrico Byzprimiensis, aule domine regine karissime consortis nostre cancellario et Chanadino Agriensi, ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Philippo palatino, comite Zepesiensi et de Uywar, ac iudice Cumanorum, Demetrio magistro tavernicorum nostrorum, comite Bachiensis et Trinchiniensi, comite Alexandro, iudice curie nostre, Michaelo bano totius Slavonie, comite Simigiensi, et Soproniensis, Paulo bano de Macho comite Sirimiensi de Buduno et de Valko, Desew iudice curie predictae domine regine, Blasio magistro agazonum nostrorum, Dionisio magistro dapiferorum nostrorum, Nicolao comite Posoniensi et aliis quam pluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

Doc. Nr. 358

1325 Decembrie 9, Sântimbru.

Viris discretis et honestis amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Transilvanie, Thomas wayvoda Transsilvanus et comes de Zonuk amicitiam paratam cum honore. Vestram petimus amicitiam diligenter per presentes, quatenus cum magistro Beke, castellano nostro de Balvanus, homine nostro vestrum detis hominem pro testimonio fide dignum, coram quibus Andreas frater Abel quandam possessionem suam Abelteleky vocatam inter Suk et Valazut existentem Nicolao de Suk statuatur cum omnibus suis utilitatibus perpetue possidendam, si non

¹⁾ Corectat de aceeași mână din *honorandum*.

fuerit contradictum et quicumque factum fuerit in ipso processu, nobis vestri gratia rescribatis. Datum in Sancto Emerico feria secunda proxima post festum beati Nicolai confessoris. Anno domini M^oCCC^oXX^o quinto.

Doc. Nr. 361

1326 Ianuarie 13. «Alba-Iulia».

Magnifico viro et honesto amico suo reverendo Thome weyuode Transsilvano et comiti de Zomuk capitulum ecclesie Transsilvane amicitiam paratam cum reverentia et honore. Noveritis nos litteras magnificentie vestre recepisse in hec verba: «*Urmascađ actul lui Toma voevodul Transilvaniei din 9 Decembrie 1325*». Nos igitur iuxta mandatum vestre magnificentie unacum magistro Beke, castellano de Balvanus, homine vestro hominem nostrum fide dignum, Petrum sacerdotem de Barbandino ad predicta mandata vestra exequenda vice nostra pro testimonio duximus transmittendum. Qui, scilicet Johannes filius Salomonis, nobilis de Patha, serviens ipsius magistri Beke castellani de Balvanus hominis vestri ad hoc deputati, vice et nomine eiusdem, cum prefato homine nostro demum ad nos reversi, concorditer nobis retulerunt requisiti, quod prefatus magister Beke, homo vester, unacum ipso homine nostro ad faciem terre seu possessionis Andree, fratris Abel, Abeltelcke vocate, inter Suk et Valazut existentis accessissent et convocatis vicinis et commetaneis suis, coram eisdem homine vestro et nostro predictus Andreas, frater Abel, propria in persona possessionem sepedictam Abeltelcke vocatam cum omnibus utilitatibus et pertinentiis suis, quibus per eundem possessa extitisset ab antiquo, N^oicolao de Suk statuisset perpetuo possidendam, contradictore nemine penitus existente. Cuiusquidem possessionis signa, termini seu mete antiquitus tali ordine distinguuntur seu currunt per hunc modum, quod prima meta nova seu noviter erecta incipit circa fluvium Zomus, a parte occidentali, directe in transitu ipsius aque, versus orientalem ad Verusmorthi, de qua vadit versus occidentalem transiundo vallem Zomus et pervenit¹⁾ ad viam magnam dictam Saktus et ibi in montis ascensu circa eandem viam a parte occidentali, inter puteum Biguskuth vocatum et montem magnum, qui est prope villam Valazut, erecte sunt due nove mete terre. De quibus directe ascendit ad montem versus occidentalem et in cacumine eiusdem montis seu Byrch facte sunt due nove mete terre distinguentes seu dividentes ipsam terram Abeltelcke et terram Valazut. Et abhinc directe reflectitur versus meridiem, tendit et vadit in eodem Byrch usque ad quandam metam terream antiquam, que est in monte Podriaybirch vocato, que distinguit ipsam terram Abeltelcke, terram Suk et terram Valazut, circa quam facta est nova meta et ibi terminatur. Item et predicti homo vester et noster nobis retulerunt, quod idem Andreas frater Abel prefatum N^oicolaum de Suk ab omnibus videlicet

¹⁾ Correct: *pervenit*.

tam fratribus seu proximis suis, quam a quibuslibet aliis processu temporum ratione dicte possessionis inquietare volentibus assumpsisset expedire propriis suis laboribus et expensis. Datum in octavis Epiphaniarum domini. Anno domini M^oCCC^oXX^oVI^o.

Doc. Nr. 367

1326 Februarie 16 <Alba-Iulia>.

Nos capitulum ecclesie Transsilvane presentium per tenorem significamus, quibus expedit universis, quod constitutis coram nobis Stanizlou et Nicolao filio suo dicto Thuz, item Kendeck cum Romano fratre suo kenezii nostris de Fïlesd ac Petro filio Musna de eadem ab una parte et magistro Garmano condam castellano de lapide sancti Michaelis pro se et Nicolao filio suo ac Egidio filio sororis eiusdem magistri Garmani similiter pro se et omnibus aliis proximis suis ex altera, iidem Stanizlou et Nicolaus filius eiusdem ac Kendeck et Romanus frater suus et Petrus filius Musuna kenezii nostri de predicta villa nostra Fïlesd coram nobis vive vocis oraculo sunt confessi, quod licet discordia non modica et materia questionis inter eosdem kenezios nostros et magistrum Garmanum et Egidium fratrem eiusdem predictos super morte condam Petri dicti Kurmus fratris Garmani et Egidii predictorum et mutilatione membrorum eiusdem magistri Garmani, dampnorumque suorum diversorum ratione suscitata fuisset seu exorta et diutius ventilata tamen per compositionem proborum virorum cum eisdem magistro Garmano et Egidio fratre eiusdem ad talem pacis unionem dixerunt se devenisse, quod iidem Stanizlou et Kendeck kenezii cum fratribus seu proximis suis pro toto facto quinquaginta marcas denariorum secundum consuetudinem regni pro tempore currentium et unum equum quinque marcas denariorum similiter pro tempore currentium valentem tam pro morte eiusdem Petri dicti Kurmus quam pro omnibus aliis factis eidem magistro Garmano ac Egidio fratri suo in tribus terminis infrascriptis persolvendis, videlicet viginti marcas in quindenis datarum presentium et quindecim ac unum equum quinque marcas denariorum valentem in octavis beati Georgii martiris et iterum quindecim in octavis nativitatis beati Johannis baptiste proxime nunc venturis ut tota discordia inter ipsos exorta sedari omnino valeat, dare seu solvere assumpserunt tali pena interposita, quod si primum terminum abmitterent in solvendo, pacis unio inter ipsos ordinata nulla penitus habeatur, si vero facta prima solutione in secunda termino non solverent, hoc quod prius soluissent, amiserunt, vel si tertiam solutionem quoque modo non curarent, pena dupli incurrerent ipso facto, obligantes se idem magister Garmanus et Egidius frater suus et suos heredes ab omnibus processu temporum prefatos kenezios nostros cum fratribus suis, heredesque eorundem ratione dicte cause impetere seu inquietare volentibus expedire propriis laboribus et expensis mutuo sibi invicem fraternalem

dilectionem exhibere. Datum in Dominica Reminiscere, anno domini M° CCC° XX° VI°.

Doc. Nr. 372

1326 Martie 10, <Dealul Orăzii>.

... Jacobus prepositus et conventus monasterii sancti Stephani prothomartiris de promontorio Waradiensi... ad universorum notitiam... volumus pervenire, quod nobilis vir magister Nicolaus filius quondam Thome filii Pangrachy comes Chanadiensis unacum Gregorio filio suo pro se et pro ceteris suis fratribus componente coram nobis personaliter constitutus quandam possessionem suam acquisitionem per dominum nostrum Karulum... regem... pro suis servitiis meritoriis sibi datam donatam et collatam Hudus vocatam populosam in qua Negul woyvoda considet et commoratur simulcum eisdem populis et molendino ibidem existenti super fluvium Hudus similiter vocatum, vicinam et commetaneam possessioni Hydus que est episcopatus Waradiensi, pro salute anime sue et remedio animarum omnium progenitorum suorum domino Johanche miseratione divina episcopo Waradiensi presentialiter astanti et in persona ipsius episcopatus Waradiensi cum iure tam proprietatis quam domini... ipsam ecclesiam Waradiensem dotando dedit, donavit, tradidit et contulit ad habendum, possidendum et tenendum sub hiis metis infrascriptis coram viro religioso fratre Jacobo preposito monasterii predicti, supra dicto vocato ad hoc et rogato, et personaliter ibi existente factis et positis in octava medii quadragesime proxime preterita, videlicet incipiendo a quodam loco Tupatheluke vocato circa eundem fluvium Hudus supra cum metis continuis positis ut premittitur venit ad eandem villam Hudus, et deinde ascendendo transit ad quendam rivulum Arkuspothaktuwe vocatum et circa eundem similiter cum condensis metes terreis positis a parte septemtrionali rani seu partis eiusdem Arkuspothaktuwe venit in viam eiusdem domini episcopi Waradiensis ibique terminatu, intrando ulterius terram domini episcopi supradicti. Datum in crastino octavarum predictarum, anno domini millesimo trecentesimo vigesimo sexto.

Doc. Nr. 386

1326 Iunie 10, Sântimbru.

Discretis viris et honestis dominis et amicis suis reverendis, honorabili capitulo ecclesie Albensis Transsilvane, Thomas woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk amicitiam paratam et se totum cum honore. Vestre discretionis amicitiam presentibus petimus diligenter, quatenus vobis presentibus vestrum detis testimonium fide dignum, coram quo Georgius dictus Cheeh, homo noster, reambulet et perambulet terram seu possessionem Mychaelis et Nicolai ac Stephani necnon filiorum Dominici, nobilium de Suk, videlicet terram Suk vocatam, presentibus commetaneis et vicinis novas metas loco antiquarum metarum erigendo seu etiam antiquas metas renovando, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si

qui extiterint, idem homo noster contra prefatos nobiles de Suk ad nostram citet presentiam ad terminum competentem. Post hec vero predicte reambulationis seriem, cum cursibus metarum, cum totius facti serie, videlicet nominibus citatorum et termino assignato nobis rescribatis. Datum in Sancto Emerico, feria tertia proxima ante festum beati Barnabe apostoli, anno domini M^o CCC^o XX^{mo} sexto.

Doc. Nr. 385

1326 Mai 25, Sântimbru.

Nos Thomas woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk damus pro memoria, quod Jwanka filius Gregorii de Palathka in congregatione nostra generali, in sancto Emerico, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} sexto, in quindenis festi Penthecostis celebrata, de medio consurgens Kelianum, Simonem, Salomonem, Stephanum, Michaelem, Ladislaum et Johannem filios Michaelis de Tusun, tum ratione vicinitatis et commetaneitatis, cum etiam ratione ea, quia possessio Fulswpalathka a suis predecessoribus extitit¹⁾ alienata, sicut regni nobiles nobis atestarunt, hoc idem pro eodem²⁾ prohibuit a perpetuali occupatione contradicendo, dicens tempore debito ius suum³⁾ velle proseguere legitime de eadem. Datum in die, loco et anno prenotato.

<Pe verso:> Pro Jwanka filio Gregori de Palathka contra filios Michaelis de Tusun intrascriptos protestatoria.

Doc. Nr. 387

1326 Iunie 12.

Karolus dei gratia Hungarie, Dalmatie, Croatiae, Rame, Servie, Gallitie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac montis sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris presentium notitiam habituris salutem in omnium salvatore. Quoniam bono rei dare consultum et presentis habetur vite subsidium et eterne remunerationis expectatur premium, hoc salubre consilium principi proponitur, quod quis cui tribuit, competens subsidium conferat et cui adimit gravia damna non infligat, nec sufficit principem beneficium donationis impendere si impedimento turbatum libere non procedit, illud etiam potest eque bene inferri, quod non solum ille qui bonum incipit denario domini dignus habetur, sed etiam ille, qui priora continuat, dirigit et dotat prerogativa libertate, videtur enim ad bonum corpere, qui ab alio factum illud negligit conservare. Proinde est quod venerabilis in Christo pater Andreas dei et apostolice sedis gratia episcopus Transsilvanus ad nostram presentiam accedens sueque fidelitatis servitia exponens proposuit et supplicavit in hunc modum, quod decime salium de Zekakna, de Kulusakna,

¹⁾ In orig.: *estitit*. ²⁾ Astfel in orig. ³⁾ In orig. *sters: ul*.

de Deesakna et de Torda sibi et ecclesie sue ratione donationum sanctorum regum progenitorum et antecessorum nostrorum ab antiquo facte et concessae debite et provenientes per indebitas exactiones tributorum et per angarias in vecturis terrestribus et aquaticis impedirentur et turbarentur et in damnum converterentur, in ipsius et ecclesie sue non modicum preiudicium et gravamen. petens a nobis suppliciter cum instantia, ut super his de remedio opportuno et de immunitate ac indemnitate regali gratia providere dignemur. Nos itaque auditis ipsius domini episcopi iustis supplicationibus et petitionibus attendentes, quod saluti nostre tunc bene providemus, si beneficia priorum in suo iure cum pleno affectu conservamus non enim ordine virtutum minori sede sed et illud tueri, quod partum est quam ex novo condere actus gratiarum, cupientes igitur pie considerationis affectibus conscientiam nostram informare et pro tot et tantis bonis gubernaculo nostri regiminis divina misericordie creditis volentes aequaliter correspondere, predictam donationem decimarum salium in predictis locis ipsi domino episcopo et sue ecclesie provenientium confirmamus, ratificamus et ex provisione nove nostre gratie talem libertatem et huiusmodi exemptionis privilegium et immunitatem concedimus et adiicimus presentis privilegii auctoritate predictos sales decimales a vaivoda Transsilvano et ab omnibus officialibus et comitibus suis et a comitibus camere nostre et officialibus eorundem in omnibus eximentes in hunc modum, quod iidem dominus episcopus et sui officiales sales decimales in Zeekakna, in Kulusakna, in Deesakna et in Torda etiam capituli eiusdem ecclesie beati Michaelis ibidem in Torda de salifodina ipsorum libere percipient et libere deferri faciant tam in aquis, quam in terris propriis vel quocumque eis placuerit in vecturis absque omni exactione tributorum et absque alicuius alterius impedimenti gravamine et difficultate. Ita quod nullus vaivoda Transsilvanus pro tempore constitutus vel sui officiales, item nec comes vel comites camerarum nostrarum pro tempore constituti nec eorum officiales et specialiter nec comes de Zonuk aliquam exactionem tributi vel alicuius alterius generis exactionem nec aliquam aliam molestiam, difficultatem et impedimenta inferre per se vel per alios palam vel occulte audeant vel presumant, sed predictos sales decimales, tamquam ab omni exactione tributi vel alterius alicuius generis exactione exemptos ubique in regno nostro libere deferre permittant tam per terras quam per aquas. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus literas novi et authentici sigilli nostri duplicis munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Endree prepositi ecclesie Albensis et aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri, anno dominice incarnationis M^{mo} trecentesimo vigesimo sexto, secundo Idus Junii, regni autem nostri anno similiter vigesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus dominis Bolezlao Strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo et fratre Ladizlao Colocensi, aule nostre cancellario archiepiscopis, Jchanne Nitriensi, Benedicto Chanadyensi, Nicolao Jauriensi, Georgio Syrmieni, fratre Petro Boznensi, Ladizlao Quinqueecclesiensi, Iwanka Wara-

dyensi, Herrico Wesprimiensi aule domine regine consortis nostre carissime cancellario et Chanadino Agriensi ecclesiarum episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris Philippo palatino, comite Scepsiensi et de Wyuar, Demetrio magistro tavernicorum nostrorum, comite Bachiensi et Trinchiniensi, Alexandro iudice curie nostre, Thoma vaivoda Transsilvano et comite de Zonuk, Mykch bano totius Sclavonie et comite Supruniensi, Paulo bano de Machou et comite Syrmiensi, Deseu iudice curie domine regine predictae, Blasio magistro agasonum nostrorum, Dionisio magistro dapiferorum nostrorum, Nicolao comite Poseniensi et aliis quam pluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Doc. Nr. 399

1326 August 12, <Oradea>.

Nos capitulum ecclesie Waradiensis damus pro memoria, quod nobiles viri magistri, scilicet Bartholomeus vicecastellanus domini nostri Karuli, dei gratia illustris regis Hungarie, de Kereszeg ¹⁾ vice et nomine eiusdem domini nostri regis ab una parte, item Andreas filius Renoldi pro se et pro Johanne fratre suo ab altera, astante partibus utrisque magistro Paulo filio Petri de Ayka, coram nobis personaliter constituti concorditer retulerunt quod super metis contenciosis inter possessiones Eery, que est domini regis, et Arpad, que est ipsorum filiorum Renoldi, propter bonum pacis et concordie unionem taliter concordassent, quod cassatis deletis et penitus extirpatis omnibus metis aliis contenciosis, preter metas infrascriptas mete veteres renovate et vere sive certe hoc ordine procederent et ab invicem ipsas possessiones ²⁾ distinguerent sive separarent; quod veniendo primum ad quendam locum Galnaer vocatum essent tres mete antique, quarum unam idem magister Bartholomeus dixisset esse possessionis Ery prenotate, reliquam vero idem Andreas, cum ipso fratre suo Johanne, dixisset esse suam a parte possessionis ipsorum Arpad vocate ³⁾, tertiam vero prefatus Paulus filius Petri asseruisset esse suam a parte possessionis sue Vasary vocate, nemine penitus ipsorum contradictore existente; circa quasquidem etiam tres metas novas erexissent modo simili distinguentes et sio ibidem idem Paulus separetur ab eisdem. Datum feria tertia proxima ante festum Assumptionis virginis gloriose anno domini M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} sexto.

Doc. Nr. 405

1326 Septembrie 13, <Alba-Iulia>.

Magnifico viro et honesto amico suo reverendo Thome Woyuode Transsilvano et comiti de Zonuk capitulum ecclesie Transsilvane amicitiam paratam cum honore. Noveritis nos litteras vestras recepisse in hec verba: <Urmează actual

¹⁾ In orig. cuvintele: de Kereszeg, scrise deasupra rândului. ²⁾ In orig. cuvintele: *ipsas possessiones*, scrise deasupra rândului ³⁾ In orig. greșit: *vocatam*.

luti Toma voevodul Transilvaniei, din 10 Iunie 1326». Unde unacum Georgio dicto Cheeb, nobili de Rend, homine vestro unum ex nobis, videlicet quondam Benedictum plebanum de Cluswar vice nostra pro testimonio duxeramus transmittendum. Qui homo vester demum ad nos cum litteris ipsius Benedicti plebani de Cluswar iam defuncti concanonici et hominis nostri plenam fidem facientibus, plene cum verbis et dictis hominis vestri concordantibus et tempore, quo idem Benedictus plebanus vixit super facti serie emanatis, reversus, dixit nobis requisitus, quod idem homo vester, unacum ipso homine nostro, ad faciem terre seu possessionis Mychaelis, Stephani, Nicolai et filiorum Dominici, predictorum nobilium de Suk, Suk vocate feria tertia ante festum beate Margarethe virginis proxime preteritum accessisset et convocatis commetaneis ac vicinis suis, prefatus homo vester, sub testimonio dicti hominis nostri, ipsam terram Suk per veteres metas, et antiquas reambulasset novasque metas, ubi opus fuisset seu necesse, erexisset, excepta tamen vicinitate et commetaneitate villarum domini woyuode Walazuth et Bonchyda vocatarum, ubi quia homo ipsius domini woyuode vocatus ad se venire noluisset, ipsam terram Suk reambulare noluisset. Tamen idem homo vester, unacum homine nostro, metas antiquas et veteres inter possessiones predictas Walazut et Bonchyda et villam Suk distinguentes reambulasset et quia novas metas et ibi absque consensu et voluntate domni woyuode erigere non presumpsisset, aliqua signa, ubi nove mete esse debebant, consignasset. Et dum versus partem ipsius terre Suk ville nobilium Nicolai, Mychaelis filiorum Johannis filii Manus Kalyan vocate contiguam accessisset, per prefatos nobiles de Kalyan super particula ipsius terre Suk Menes vocata ipsis nobilibus de Suk aliququaliter contradictum extitisset et dum super ipsa contradictione contradictores ad vestri presentiam citare voluisset, ambe partes, licet verba inter ipsas fuissent super ipsa particula terre Menes vocata, super qua questio extitisset, viros idoneos amicabiliter sibi in arbitros elegissent et ipsam questionem iuxta sententiam ipsorum arbitratorum communiter decrevisset decidendam. Et post hec predicti nobiles de Suk prefatam particulam terre sue Menes vocatam, iuxta arbitrium eorundem proborum virorum, cum iuramento duodecim nobilium sibi simulcum¹⁾ ad se tamquam hereditariam iustificassent pertinere et metas novas ibidem post hec erexissent. Cuiusquidem possessionis Suk mete tam nove quam antique seu cursus metarum vadunt per hunc modum. Videlicet prima meta incipit in vertice montis a parte meridionali Chypkes vocati, ubi est antiqua meta terrea, que distingit inter villam eorundem nobilium de Suk et possessionem Dominici filii Purkulyn ac Petri filii Laurentii, nobilium de genere Ogmand, Buzustelkee vocatam et ibi est erecta una nova meta. Et abhinc descendit et vadit versus partem orientalem ad fluvium Woryadpathaka. Et abhinc inter terram Woryadteleke nobilium de eodem Suk et terram Dominici et Petri predictorum nobilium de genere Ogmand Buzutelke²⁾ vocatam et ibi est

¹⁾ probabil greșit pentru *similiuj*. ²⁾ așa în text.

erecta una nova meta. Ascendit et vadit per montem Elus berch vocatum ad partem orientalem et ibi sunt due antique mete terre, circa quas nove mete erecte existunt. Et deinde tendit et vadit ad quendam magnum montem ad partem orientalem, in cuius montis ascensu sunt mete antique, terre ¹⁾, distinguentes et dividentes inter eosdem nobiles de Suk et Dominicum filium Puklini ac Petrum filium Laurentii sepedictos, circa quas sunt nove mete; et in eodem monte directe vadit et tendit ad orientem versus villam Gulahaza, ad viam molendinatorum, ad unum montem, qui dicitur Berch et circa ipsam viam molendinatorum facta est nova meta. Et deinde per eundem Berch similiter vadit ad partem orientalem ad silvam Buzyaserdey vocatam et ibi in Berch circa ipsam silvam sunt antique mete similiter cum novis metis. Et per eundem Berch Buzyaserdei vocatum protendit ad metas ville Baree, que distingunt et dividunt inter ipsam villam Baree, villam Gulahaza et silvam Keuruser eorundem nobilium de Suk. Et ab inde vadit versus partem meridionalem per quendam Berch inter villam Baree et ipsam silvam Keuruser existentem ad viam magnam, que transit de Suk per montem Bareberch vocatum et ibi circa ipsam viam loco duarum metarum, quas aratores amiserant, pari consensu vicinorum et commetaneorum facte sunt due nove mete. Et deinde procedit et vadit ad finem eiusdem silve Keuruser et ibi est facta nova meta. De hinc autem tendit versus partem meridionalem inter silvam Vysaerdei et inter quendam piscinam per Berch et circa ipsam piscinam in eodem Berch erecte sunt due nove mete et per eundem Berch directe vadit versus partem meridionalem ad unum monticulum ad metam terream antiquam et circa ipsam facta est nova meta. De hinc autem reflectitur versus partem orientalem et descendit per montem et ibi in montis descensu erecte sunt due nove mete, de quibus idem reflectitur ad partem meridionalem et transit per quendam vallem, que veniet ¹⁾ de silva Kedlen vocata nobilium eorundem Suk et vadit ad unum magnum montem et in latere ipsius montis a parte orientali vadit ad partem meridionalem, que mete seu cursus metarum a parte occidentali discernunt prefatis nobilibus de Suk, a parte vero orientali discernunt predicte ville Baree et deinde descendit ad quendam fluvium Kalyanpathaka vocatum et ibi prope aquam in fine montis descensus erecte sunt due nove mete, de quibus transeundo ipsum fluvium directe ascendendo ad quendam monticulum, in fine eiusdem monticuli, a parte aque, renovata est una antiqua meta, de qua ascendit per eundem montem versus meridiem ad quendam antiquam metam renovatam, de qua reflectitur et vadit versus occidentalem ad montem Meneserdeyberch nominatum, ubi fuerunt due antique mete terre, quarum altera extitit renovata, de quibus in latere eiusdem montis seu Berch, a parte meridionali, tendit versus occidentalem ad quendam magnum montem Wydafaya nominatum, ubi sunt due antique mete. De quibus directe procedit versus occidentalem ad quendam aquam Hatyaspathaka nominatam

¹⁾ Aşa in text. ²⁾ Corect = venit.

et ibi prope ipsam aquam sunt tres antique mete distingentes et dividentes ipsam terram Suk, terram Kurpad et terram Apathhyda nominatam. De quibus ascendit per montem seu Berch versus aquam Zomus, vadit in eodem Berch ad unam metam antiquam circa quam facta est nova meta, de quibus in eodem Berch procedit ad montem Hegesholm nominatum ad metam antiquam, circa quam similiter extitit erecta nova meta. Et de ipso monte Hegesholm procedit et vadit et descendit versus aquam Zomus et in descendendo in ipso monte est antiqua meta, de qua vadit ad quamdan metam antiquam, que est inter silvam seu nemus predictæ ville Suk Kyuserdeud nominatam et silvam Apathharazta nuncupatam, circa quam facta est nova meta. De hinc autem vadit et currit ad quoddam stagnum Apathlaba vocatum, ubi est antiqua meta et facta est nova meta, de quibus procedit et vadit circa eandem aquam Zomus infra usque ad stagnum Hukurithou nuncupatum, a parte orientali, et ibi transit ipsam aquam Zomus ad ipsum stagnum Hukuythou vocatum, ubi facta est nova meta, de qua ascendit et vadit versus partem occidentalem directe ad quendam montem ad antiquam metam, ubi est erecta nova meta; et in ipso monte directe vadit ad partem occidentalem usque ad montem, qui est supra terram Mysketeluke et ibi est antiqua meta et facta est nova meta, que distingunt et dividunt inter eandem terram Suk, terram Vndotekke et terram Feyd. Et abhinc reflectitur versus partem septentrionalem, tendit et transit per multas metas novas et antiquas in eodem Berch existentes ad montem magnum, qui est in capite Puddradyaberch nominati, ubi est antiqua meta et erecta circa eandem nova meta. Et in eodem Poddrayberch versus partem occidentalem per veteres et antiquas metas transit ad partem orientalem usque ad Abelteluke, ubi distingit a parte ville Walazuth ubi manifeste et evidentes mete existunt. Et sic mete seu signa et cursus metarum predictorum nobilium de Suk taliter terminantur. Datum in vigilia exaltationis sancte crucis, anno domini M^o CCC^o vicesimo sexto.

<Pe. verso>: Magnifico viro et honesto amico suo reverendo, Thome woyuode Transsilvano et comiti de Zonuk.

Doc. Nr. 407

1326 Septembrie 22.

Carolus dei gratia Hungarie, Dalmacie, Crouacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie, Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac montis sancti Angeli dominus. Omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos attendentes fidelitates et servitia meritoria Stanislawi Kenezi filii Sten, fidelitatis sue constantiam et devotionem sinceram, quam ad nos et sacram coronam regiam ipsum semper habuisse novimus, habere se sentimus in presenti, et habiturum pro firmo credimus in futurum, volentes pro tot et tantis fidelitatis sue servitiis, ipsum regio prosequi cum favore, quandam terram Zurduky vocatam in districtu Maramorisiensi existentem, ad nostram

collationem ¹⁾ pertinentem, cum omnibus suis utilitatibus et pertinentiis universis, sub metis et terminis suis prioribus, eidem Stanislao Kenezio, et per eum suis heredibus, heredumque suorum successoribus, dedimus, donavimus et contulimus, iure perpetuo et irrevocabiliter, ac hereditarie possidendam, tenendam et habendam, eximendo et excipiendo eandem ab omni iurisdictione, iudicio et collecta qualibet regali, per nos vel officiales nostros quoslibet exercenda, exigenda pro tempore quando cumque, et dimisimus eidem Kenezio et suis heredibus, omne ipsius terre seu populorum in eadem commorantium debitum et collectam, more et lege nobilium regni percipiendam. Nulli ergo omnino hominum liceat presentem paginam infringere, aut ei ausu temerario contraire, et nullus sit, qui super populos dicte terre Zruduky collectam aliquam exigere presummat, quod si quis facere presumpserit, regiam indignationem incurrat. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras duplicis novi et authentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus discreti viri magistri Andree prepositi Albensis, aule nostre vicecancellarii dilecti et fidelis nostri. Anno domini M^oCCC^{mo} XX sexto. Decimo Calendas Octobris. Regni anno similiter XXsexto. Venerabilibus patribus domino Bolezlao Strigoniensi et fratre Ladislao Colocensi archiepiscopis, Ichanne Nitriensi, Benedicto Chanadiensi, Nicolao Iauriensi, Georgio de Sancto Ireneo, Ladislao Quinqueecclesiensi, fratre Petro Boznensi, Iwanka Waradiensi, Andrea Transilvano, Henrico Wespremiensi, Laurentio Waciensi et Chanadiensi Agriensi episcopis, ecclesias dei feliciter gubernantibus. Philippo palatino, Demetrio magistro tavarnicorum nostrorum, Alexandro iudice curie nostre, Thoma wayvoda Transilvano, Mykelbano totius Sclavonie, Paulo bano de Machou, Iohanne magistro tavarnicorum et Deseu iudice curie domine regine consortis nostre, Stephano magistro agazonum nostrorum, Nicolao comite Psoniensi et aliis quam pluribus comitatus regni tenentibus et honores.

Doc. Nr. 415

1326 Octombrie 15, Debreġin.

Demetrius magister thawarnicorum domini regis universis hospitibus de villa Drauch salutem cum plena dilectione. Bene potestis in memoriam revocare, quod vos universaliter ad nostram presentiam accedendo a nobis humiliter impretrastis, ut a predicto domino nostro rege iudicem causarum vestrarum, que ad regie maiestatis presentiam et nostram devenire deberent, in medium vestri constitueret, qui quidem dominus noster rex post petitionem nostram comitem Peteu Adas dictum iudicem ad iudicandum premissa constituerat, quem vos assumpere nolulistis. Nos vero de consilio saniori et ex precepto predicti domini nostri regis comitem Mychaelem filium Mychalidis de Semyen servientem nostrum

¹⁾ in orig. *collacianem*.

fidelem iudicem vestrum ad iudicandum premissa constituimus, quem in medium vestri unacum Ladislao filio Petri homine nostro duximus transmittendum, cuius iudicio tanquam regie maiestatis et nostro astare vos compellentes nichilominus commisimus eidem servienti nostro, ut proventus molendini, quod nos etiam ab eodem dari commisimus et administrari, plene et integre eidem ministraretis. Presentes autem propter absentiam sigilli nostri maioris sub sigillo nostro anulari vobis duximus destinandas. Datum in Debrechen feria quarta proxima post festum beati Dyonisii martyris, anno domini M^o CCC^o XX° sexto.

Doc. Nr. 419

1326 Octombrie 28, Turda.

Viris discretis et honestis dominis et amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Transsilvane, Thomas woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk amicitiam paratam cum reverentia et honore. Noverit vestra discretio, quod in congregatione nostra generali, in festo apostolorum Symonis et Jude beatorum, in Torda celebrata comes Nicolaus de Suk personaliter assurgens, exhibuit nobis quasdam litteras vestras super reambulatione et statutione cuiusdam possessionis Abelteleky vocate eidem confectas et cursibus metarum eiusdem. Super quo amicitiam vestre discretionis petimus presentibus diligenter, quatinus, prout in predictis litteris vestris premissa continentur et videbitis contineri, litteras vestras privilegiales eidem Nicolao de Suk vestri gratia concedatis et aliud facere non velitis. Datum in loco et die prenotatis, anno domini M^o CCC^o XX^{mo} VI°.

Doc. Nr. 424

1326 Decembrie 10, <Alba-Iulia>.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, notitiam presentium habituris salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam tam presentium, quam futurorum harum serie litterarum volumus pervenire, quod accedens ad nostram presentiam Johannes filius Salomonis, nobilis de Patha, serviens Nicolai nobilis de Suk, vice et nomine eiusdem domini sui, exhibuit nobis litteras magnifici viri Thome woyuode Transsilvani et comitis de Zonuk nobis directas, hunc tenorem continentes: <Urmează actul lui Toma vocvodul Transilvaniei, din 28 Octombrie 1326>. In quibus et per quas idem Thomas woyuoda Transsilvanus, sicut premissum est, petivit nos cum instantia, ut litteras nostras super reambulatione et statutione terre Abelteleky vocate, ipsi Thome woyuode Transsilvano directas, prout in eisdem continentur, in nostrum privilegium verteremus. Quarum tenor talis est: <Urmează actul capitului din Alba Iulia, din 13 Ianuarie 1326>. Nos igitur petitionibus eiusdem Thome woyuode iustis ac licitis annuentes tenorem ipsarum nostrarum super statutione

ipsius terre confectarum¹⁾ presentibus litteris nostris inseri fecimus et sigillo nostro pendenti consignari. Datum quarta feria proxima post festum beati Nicolai confessoris. Anno domini M^o CCC^o XX^{mo} sexto, Nicolao preposito, Santo cantore, Thoma custode, et Johanne archidiacono de Ozd, decano nostro, existentibus.

⟨Pe verso de o mână din sec. XVI⟩: Abeltelekjrewl walo Level, Statutio.

Doc. Nr. 434

1327 Februarie 1, Avignon.

Johannes episcopus... dilecto filio nobili viro comiti Salomoni de Brasso salutem... Indubitata gerimus de tua nobilitate fiduciam, quod tamquam princeps devotus catholicus deo et apostolice sedi favorabiliter assistens, te reddis, prout fide dignorum testimonio letanter percepimus, ad sustentationem orthodoxe fidei velut columnam immobilem, turrin fortitudinis et devotionis propugnaculum studio promptitudinis indefesse. Gaudemus, inquam, dum in mente revolvimus tua laudabilia opera, que dudum devotio tua ferventer exercuit et exercere non desinit ad exterminationem infidelium nationum. Cum igitur, sicut accepimus, in terris tibi subiectis in regno Ungarie consistentibus hostes crucis de remotis partibus Alamannie et Polonie et circumpositis regionibus frequenter et latenter invadant simplices et catholicos dicti regni eosque inficere et a veritatis limine deviare fallacium argumentationum impulsibus moliantur, nos volentes contra talium dolosam astutiam, ne diffusius in regno predicto huiusmodi serpat morbus, opportunum remedium per sedis apostolice diligentiam adhiberi, ac cupientes anxie, ut negotium fidei iugi profectu, elisis omnino quibuslibet erroribus, fortius invalescat, dilecto filio priori provinciali fratrum ordinis Predicatorum in Ungaria aliquos de fratribus sui ordinis sue provincie idoneos in lege domini eruditos, quorum honesta conversatio exemplum tribuat puritatis et doctrinam fundant erudita labia salutarem, ad huiusmodi opus dominicum exsequendum apostolica auctoritate deputandi per partes ipsius regni sibi per ordinem suum limitatas ipsosque amovendi, eisque amotis vel de hac luce subtractis alios similiter idoneos instituendi, quoties sibi visum fuerit, plenam et liberam concessimus per nostras literas facultatem. Qui quidem fratres, cum per eundem priorem ad hoc deputati seu instituti fuerint ut prefertur iuxta et secundum instituta canonica super hiis promulgata auctoritate predicta clero et populo convocatis generalem predicationem in dicto regno, ubi et quoties expedire viderint, facientes, inquisitionis officium contra labem heretice pravitatis diligenter et sollicitate, prout deus eis dederit, exequantur contra hereticos, credentes fautores defensores et receptatores eorum iuxta et secundum eadem statuta auctoritate prefata, nihilominus in forma ecclesie ac secundum prefata statuta beneficium absolutionis impendant, et iniungant eis, quod talibus est secundum statuta huiusmodi iniungendum. Ideoque nobilitatem tuam rogamus, monemus et hor-

¹⁾ In orig. greşit: *confectas*.

tamur attente, in remissionem tibi peccaminum iniungentes, quatenus eosdem inquisitores, cum ad terras easdem declinaverint, pro reverentia divina et sedis apostolice ac nostra benigne recipias et honorifice pertractes, eis in hiis et aliis consilium, auxilium et favorem taliter impendendo, quod ipsi commissum sibi officium exequi valeant inoffense, et nos sinceritatis tue zelum possimus in domino merito commendare, tuque exinde perenne bonum, quod suis fidelibus divina clementia pollicetur, ad divini nominis laudem et anime tue salutem consequi merearis. Datum Avinione, Kalendis Februarii, anno undecimo.

Doc. Nr. 435

1327 Februarie 1, Avignon.

Johannes episcopus... dilecto filio... priori provinciali fratrum ordinis Predicatorum in Ungaria salutem... Onerosa pastoralis officii summi dispositione pastoris, qui pro suis ovibus animam posuit, nobis licet immeritis cura commissa sollicita pulsat instantia mentem nostram, ut inter cetera que undique confluant quasi torrens varia et diversa negotia, quibusve noster animus redditur multiplici varietate distractus, ad augmentum fidei catholice totis desideriis intendamus, ne ambulantis in circuitu lupi rapacis astutia oves gregis dominici rapiat et disperdat, quin immo de vinea domini radix iniquitatis heretice succidatur, ipsaque exterminatis inde vulpeculis, que perversis morsibus demoliuntur eandem, fructus afferat catholice puritatis. Ideoque discretioni tue per apostolica scripta mandamus, quatenus per fratres tuos, quos ad hoc idoneos deputaveris, contra omnes Transilvanos, Bosnenses et Sclavonie, qui heretici fuerint, per regnum Ungarie crucem facias predicari. Qui auctoritate nostra illis, qui crucis assumpto caractere se ad hereticorum exterminium attingerint, indulgentiam concedant, que dari consuevit accedentibus in subsidium terre sancte. Datum Avinione, Kalendis Februarii, pontificatus nostri anno undecimo.

Doc. Nr. 443

1327 Mai 17 Vişegrad (R. P. Ungară).

Nos Karolus, dei gratia rex Hungarie, memorie commendantes tenore presentium significamus quibus expedit universis: quod quamvis antiqua regni nostri consuetudine, et usque modo firmiter observata exigente, terre seu predia tam ecclesiarum quam nobilium regni nostri quorumcunque, in quarum territoriis auri et argenti fodine reperiuntur, ad manus regias, mediante aliquo concambio moderato, devolvi debuissent; tamen prout convenit regie celsitudini sua, regnicolarumque commoda diligentius intueri, considerantes in animo, ex terrore ablationis terrarum et prediorum huiusmodi, per nostros regnicolas magnum regni thesaurum ad usum et questum humanum divinitus ordinatum, terrarum in profundo occultari, nec velle revelari, nisi eis exinde occurratur remedio oportuno;

unanimi prelatorum et baronum regni nostri consilio, diligenter diffinito, statuimus gratiose perpetuo stabilire: quod in quorumcunque sive prelatorum, ecclesiarum regularium et secularium, sive nobilium terris et prediis auri vel argenti fodine fuerint reperte, dummodo esse et aperire non denegent, iidem in mobili dominio suarum terrarum, in quibus ipse auri et argenti fodine inveniuntur, perpetuo gaudeant et fruuntur; quin imo tertiam partem reddituum regalium de auri et argenti fodinis, in ipsorum terris repertis, montanorum more consueto, provenientium plene percipiant perpetuo habituri. Quam quidem stationem gratiosam, per nos cunctis regnicolis nostris generaliter factam, magistris Kokos, Iohanni et Rykolpho, filiis Rykolphi, fidelibus nostris, specialiter sibi dari petentibus, auctoritate presentium duximus concedendum. Datum in Alto Castro, die dominico proximo ante festum Ascensionis domini. Anno eiusdem millesimo, CCC^o, vigesimo septimo. Presentes autem cum nobis fuerint reportate, in formam privilegii nostri redigi faciemus. L. S. dorso impressi.

Doc. Nr. 451

1327 Iunie 4.

Nos comes Alexander iudex curie serenissimi principis domini Karoli iucliti regis Hungarie. Memorie commendantes significamus quibus expedit presentium per tenorem universis, quod cum anno incarnationis dominice M^{mo} CC^{mo} XX^{mo} Gregorius filius Petri de Gyogh homo domiui nostri regis sub testimonio honorabilis capituli ecclesie Transsilvane Syculos de Kyzd iuxta Aranas existentes contra honorabile capitulum sancte Strigoniensis ecclesie legitime citationis processu observato ad regie maiestatis presentiam citasset specialem, causaque ipsarum partium iuxta continentiam litterarum magnifici viri magistri Lamperti bone memorie predecessoris <nostri> iudicis curie regie, edicto regio interveniente, ad octavum diem accessus domini nostri regis ad partes Transsilvanas in Albam fuisset prorogata; demum itaque dum idem dominus noster rex pro rebellionibus et ausibus temerariis quorundam, qui iugo debiti obsequii deposito cornu sue infidelitatis contra dominum suum naturalem elevare improbe nitebantur recompensendis et conterendis anno domini M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} quarto accedens, memorato magistro Lamperto stadium huius vite ibidem in partibus Transsilvanis feliciter finiente, nobili ac magnifico viro domino Thome woyvode Transsilvano, comiti de Zonuk et de Cybinio, prout in litteris eiusdem domini nostri regis plenius continetur, iudicandum commisisset, iidemque Syculi in termino ad partes Transsilvanas ambabus partibus assignato ad presentiam ipsius domini woyvode ad legitimum terminum <eosdem Syculos>¹⁾ observato debito modo citationis ad presentiam sepedicti woyvode, ut in litteris suis uberius vidimus,

¹⁾ Adăogat inutil și greșit.

evocassent ¹⁾ tandemque idem dominus noster rex ipsam causam ad suam specialem presentiam, ut cautius iudicium fieri posset, inter partes iterato resumens de voluntate partium earundem ad octavas festivitatis beati Georgii martiris tunc proxime subsequentes, ipsis autem octavis beati Georgii advenientibus de legitimatorum procuratorum earundem partium beneplacito ad octavas tertie revolutionis annualis eiusdem festi beati Georgii ad finalem decisionem et expeditionem sine ulteriori dilatione partibus faciendam fuisset prorogata.

Igitur occurrentibus ipsis octavis tertie revolutionis annualis videlicet anno domini M^{no} CCC^{mo} XX^{mo} septimo, discretis viris dominis Theophilo preposito et magistro Johanne archidiacono Huntensi procuratoribus memorati capituli pro eodem sancte Strigoniensis ecclesie capitulo ab una parte, item Jacobo Rufo et Petro filio Jacobi similiter procuratoribus dictorum Syculorum cum causalibus litteris eorundem Syculorum pro ipsis Syculis de Kyzd ex altera, ex regia speciali permissione coram nobis, nec non coram quibusdam prelatibus, baronibus ac nobilibus regni ad id speciali mandato regio deputatis comparentibus et constitutis, iidem prepositus et Johannes archidiaconus vice et nomine eiusdem Strigoniensis ecclesie capituli quedam privilegia seu instrumenta illustris principis domini Ladizlai inclite memorie quondam regis Hungarie, privilegiales litteras serenissimi principis domini Andree regis felicis recordationis regni Hungarie rempublicam feliciter quondam gubernantis anno dominice incarnationis M^{no} CC^{mo} XIX^{mo} confectas confirmantia nobis presentarunt et in medium produxerunt, in quibus, quod prelibatus dominus Andreas rex quandam terram Oronaswynch vocatam in partibus Transsilvanis sub metis et terminis quibusdam cum utilitatibus ac aliis pertinentiis, ut ibidem expressis habetur, pro quibusdam specialibus fidelitatibus domini Johannis quondam archiepiscopi eiusdem Strigoniensis ecclesie et sui capituli canonicis de eodem capitulo perpetuo contulerit possidendam, et quod Neuke tunc wcyvoda Transsilvanus ex mandato regie maiestatis convocatis universis, quos oportuit interesse, in possessionem et dominium eiusdem terre et suarum utilitatum, sub metis et terminis, ut ibidem clarius continetur, ac aliis terris aliorum ipsam distinguens introduxerit nemine penitus contradictore apparente conpetum extitit evidenter.

In quorum contrarium supradicti Jacobus et Petrus suo et eorundem Syculorum nomine formam seu transcriptum quarundam litterarum privilegialium Andree regis, quedam privilegialia instrumenta supradicti domini Ladizlai regis anno domini M^{no} CC^{mo} nonagesimo primo emanata confirmantium sub sigillo honorabilis capituli ecclesie Transsilvane nobis exhibuerunt, in quibus conperimus contineri, quod idem Andreas rex pro multifariis fidelitatibus et servitorum meritis, sicut ibidem prolixius est insertum, ipsam terram Felwynch inter ceteras terras ipsis Syculis, sine preiudicio tamen iuris alieni, ut ibidem habetur, contulisset perempniter tenendam et habendam. Verum tamen quod aliquis homo

¹⁾ Mai correct ar fi: *evocati fuissent.*

regius legitimo processu observato ipsam terram dictis Syculis statuisset et quod idem dominus rex Andreas auferendo eandem terram a capitulo Strigoniense memorato ipsis Syculis contulisset non reperiebatur in litteris eorundem, nos igitur una cum venerabilibus patribus dominis fratre Ladizlao dei et apostolica gratia Colocensi archiepiscopo aule regie cancellario, Nicolao Jauriensi et Andrea Transsilvano ecclesiarum episcopis. item honorabilibus viris magistro Andrea Albensis aule regie vicecancellario, Johanne Wesprimiensi, Nicolao Transsilvane, Andrea Budensis et Stephano Quinqueecclesiensis ecclesiarum prepositis, preterea magnificis viris magistro Phylippo palatino comite Sepesiensi et de Vywarac iudice Comanorum, Demetrio magistro tavarnicorum domini nostri regis, Thoma woyvoda Transsilvano comite de Zonuk et de Cybinio, Mykch bano totius Sclavonie, magistro Symone comite Syculorum nec non cum aliis regni nobilibus, qui tunc interesse poterant, ex regio edicto eorundem privilegiorum tam diversis temporibus, ut pretactum est, contra se se confectorum et emanatorum contentias diligentissime iudicio rationis intuentes, viresque unius instrumenti ad alterius vigorem comparantes et conferentes, exhincque plurimis diebus maturis deliberationibus, coniecturationibusque providis habitis in premissis, quia privilegialia instrumenta ipsius capituli Strigoniensis antiquiori tempore et priori fuerunt emanata et quod per divos reges Belam videlicet et Ladizlaum eadem privilegia fuerant confirmata et munita, prout in litteris confirmatoriis eiusdem domini Ladizlai regis plenius inspeximus contineri, ipsaque terra per hominem regium sub certis metis in ipso privilegio eorum conscriptis legitimo processu, ut pretactum est, ipsis canonicis seu capitulo statuta fuisse reperiebatur; et deinde quia privilegia ipsius domini Andree regis nomine ipsorum Syculorum exhibita moderniori et posteriori tempore confecta extiterant, nec legitime per hominem regium ipsis Syculis ipsa terra statuta extitit, et quod per eundem Andream regem eis sine preiudicio alieni iuris fuit donata; pro eo etiam, quia iidem Syculi privilegium ipsorum a tanti temporis spatio in lucem non porrexerunt, sed semper in absconditis tenerunt; propter hoc etiam specialiter, quia collationem per prius nominatum dominum Andream regem ipsis canonicis prius et antiquius factam novissime subsequens Andreas rex pretendens aliquam evidentem rationem in eisdem litteris suis non revocavit, nec ipsam terram quoquomodo abstulit ab eisdem, nec ipse littere domini Ladizlai regis de possessione ... ¹⁾ pro Syculis faciebant mentionem; item quia dominus Ladizlaus rex quorumlibet impetrationes de ipsa possessione Fulwynch irritabat, cassabat seu in irritum revocabat: memoratam terram seu possessionem Fulwynch sub metis, terminis et distinctionibus ac cum utilitatibus suis quibuslibet et pertinentiis atque... ¹⁾ quod in litteris privilegialibus ipsius ²⁾ capituli uberius habetur, ipsi canonicis capituli ecclesie Strigoniensis adiudicari debere decernentes modo pretacto ipsis canonicis adiudicavimus, approbavimus ³⁾ et sententialiter pro-

¹⁾ Loc rupt in orig. ²⁾ In orig. *ipsorum*. ³⁾ In orig. *approbavimus*.

portionavimus, ac etiam per hominem nostrum specialem Mark nomine, s... approbatam statui iam iussimus perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, ipsis Syculis tam singulis singulariter, quam toti communitati eorundem communiter super predicta possessione Felwynch perpetuum silentium imponentes. Si autem iidem Syculi <alias quascunque litteras> ¹⁾ privilegiales in facto terre Felwynch prenotate haberent et habuissent et easdem occultando nolissent exhibere, in quantum ipsam terram Felwynch in se continent, dampnamus, irritamus ac anichilamus in his scriptis. In cuius adiudicationis nostre testimonium et perempnem <memoriam litteras> nostras privilegiales sigilli nostri autentici, nec non quorundam aliorum premissorum ipsam causam regio edicto iudicantium nobiscum sigillorum pendentium appositionibus ad maiorem evidentiam iustitie eiusdem Strigoniensis capituli communitas ipsi capitulo duximus emanari faciendas. Datum . . . ¹⁾ quinta feria proxima ante octavas Penthecostes, anno domini M^{mo} CCC^{mo} XX^{mo} septimo.

Doc. Nr. 465

1327 August 2, Turda.

Nos Thomas voyvoda Transsilvanus et comes de Zonuk. Damus pro memoria, quod cum in congregatione nostra generali in dominica videlicet in crastino octavarum beati Jacobi apostoli una cum universis nobilibus et iudicibus nobilium de partibus Transsilvanis in Thorda celebrata essemus, honorabiles et discreti viri Theophylus dictus Puer sante Strigoniensis ecclesie prepositus et magister Gregorius eiusdem ecclesie canonicus in eadem congregatione nostra coram nobis personaliter constituti, suo et totius capituli Strigoniensis vice et nomine dixerunt et protestati sunt in hunc modum, quod vir magnificus Alexander comes, iudex curie serenissimi principis domini Karoli dei gratia regis Hungarie domini nostri una cum prelati et baronibus, ex quibus nos tunc unus fuimus, ac nobilibus regni, qui tunc presentes aderant, sedens pro tribunali possessionem Felwynch vocatam cum omnibus suis pertinentiis, quam Syculi de Kyzd longo tempore detinuerant potentialiter occupatam, eidem capitulo Strigoniensi prout eorum iuris extiterat adiudicavit, data sententia super hoc deffinitiva pro capitulo memorato et ipsum capitulum per hominem eiusdem domini nostri regis Mark nomine cum testimonio capituli ecclesie Transsilvane secundum consuetudinem regni iusserat introduci in possessionem prenotatam; sed cum idem homo domini nostri regis cum testimonio ipsius capituli Transsilvani una cum eisdem preposito et magistro Gregorio voluissent intrare in eandem possessionem ut debebant, predicti Syculi de Kyzd congregata multitudine eorum eosdem domini nostri regis et capituli homines, nec non prepositum et magistrum Gregorium potentialiter contra iustitiam et mandatum regium prohibuerunt sic dicendo,

¹⁾ Loc rupt in orig.

quod si periculum suarum personarum vellent evitare, ingressum eorum ulterius prohiberent nullum passum faciendo, ubi in via publica stantes erecta cervice propria temeritate ducti nec mandatum nec litteras ipsius domini regis videre et audire voluerunt, ac a reambulatione et statutione ipsius possessionis et erectione metarum similiter prohibuissent manu violenta, infamantes ipsum Alexandrum comitem, iudicem curie eiusdem domini nostri regis in presentia multorum et coram ipsius domini regis et capituli predicti hominibus dixerunt pro pecunia falsum iudicium iudicasse. Protestari sunt etiam iidem prepositus et magister Gregorius, quod a vigilia Penthecostes post datam sententiam iudicariam super populos in eadem possessione residentes centum quinquaginta marcas cum ipsorum gravamine exegissent Syculi memorati preter alias molestias et iniurias, quas eisdem populis non desistunt irrogare. Quibus taliter protestatis prohibuerunt eosdem Syculos in presentia totius nostre congregationis, ut cessarent a regimine, dominio, infestatione et vexatione eorundem populorum et manus suas retraherent penitus ab eisdem, nec ipsos ad suum iudicium ulterius evocarent. In cuius protestationis et prohibitionis testimonium ad petitionem, ipsorum prepositi et magistri Gregorii exigente iustitia nostras litteras duximus concedendas. Datum die et loco memoratis, anno domini M^{no} CCC^{mo} XX^{mo} septimo.

<Pe verso>; Super protestatione facta contra Syculos de Kyzd pro preposito et capitulo Strigoniensi.

Doc. Nr. 483

<1328-1330, înainte de Mai 30>.

In nomine domini amen. Nos capitulum et cetera notum facimus universis et singulis presentes litteras inspecturis vel audituris et presertim omnibus et singulis, quorum interest vel intererit seu poterit quomodo libet interesse, quod in nostra presentia constituti A. et B. procuratores et procuratorio nomine infra scriptorum decani et plebanorum decanatus de Sebus videlicet Mychaelis plebani de Kelnuk decani de Sebus et plebanorum dicti decanatus et nominentur singuli prout in procuratorio ipsorum decani et plebanorum per ordinem continentur asserentes se habere speciale mandatum ad faciendum omnia et singula infra scripta et de ipso mandato fidem facientes ibidem per literas sigillatas sigillo talis capituli presentibus etiam ibi et interrogantibus, audientibus et recipientibus C. et D. asserentibus se procuratores reverendi in Christo patris domini Andree dei gratia episcopi et venerabilis capituli ecclesie ¹⁾ Albensis in partibus Transsilvanis et in regno Ungarie constitutis et ad infra scripta omnia et singula audienda, recipienda, dicenda et peragenda habere a dictis dominis speciale mandatum. Et de ipso mandato facientibus fidem ibidem per quasdam litteras

¹⁾ In orig. repetat cuvântul: *ecclesie*.

sigillatas sigillo episcopi et capituli predictorum sponte recognoverunt nomine et vice predictorum decani et plebanorum et de eorum expresso mandato, quod dudum predictus decanus et dictorum plebanorum nonnulli et aliquorum ex eis predecesores in ecclesiis seu plebaneis quas obtinent in decanatu et diocesi supra dictis et in quorum locum in dictis plebaneis seu ecclesiis successerunt instigante ¹⁾ humani generis inimico temere indebite et iniuste contra dictos dominos episcopum et capitulum rebellionis spiritum assumpserunt et contra eos ex quibusdam confictis et non veris animis ad sedem apostolicam appellaverunt, iam sunt quatuor anni et amplius, et constituerunt plurimas ad appellationes huiusmodi prosequendum, <quod> ²⁾ se ob obedientiam dicti domini episcopi quantum in eis fuit corporaliter subtraxerunt et certos census annis singulis persolvendos capitulo dicte ecclesie et solvi solitos ³⁾ ab antiquo per eos predecesores eorum dicto capitulo rennuerunt et solvere recusarunt indebite et iniuste per totum predictum tempus, et quod dicti domini decanus et plebani et eorum quilibet redeuntes ad cor et recognoscentes, se in predictis et circa predicta enormiter erravisse, cupirent redire ad obedientiam et mandata domini episcopi et capituli predictorum, quorum sunt subditi, <nunc> desistere a predictis male inchoatis per eos et male acta corrigere et iuxta posse satisfactionem plenariam facere. Unde iidem procuratores nomine et vice dictorum decani et plebanorum et cuiuslibet eorum et de ipsorum ut premissum est special et expresso mandato procuratoribus dictorum episcopi et capituli presentibus interrogantibus et recipientibus renunciaverunt expresse et ex certa scientia omnibus et singulis appellationibus...⁴⁾ vel eorum aliquem seu alterum eorum vel alicuius eorum vice et nomine <ipsorum> ad sedem apostolicam interiectis contra dictum dominum episcopum seu dictum venerabile capitulum vel aliquem de dicto capitulo et omnibus prosecutionibus et processibus...⁴⁾ secutis recognoscendo, eas fuisse temere interpositas et ex...⁴⁾ causis ac omnibus et singulis causis huiusmodi appellationibus et...⁴⁾ alibi inter partes predictas et nihilominus nomine et vice...⁴⁾ dictis procuratoribus dominorum episcopi et capituli predictorum recipientibus nomine et vice ipsorum dominorum episcopi et capituli exhibuerunt reverentiam et debitam obedientiam promiserunt pro omni tempore tamquam subiecti dictis dominis episcopo et capitulo et dicte ecclesie Transilvane. Ac insuper promiserunt sollenni stipulatione interveniente dictis procuratoribus stipulantibus et recipientibus nomine et vice dicti capituli se vice et nomine dictorum decani et plebanorum seu ipsos decanum et plebanos integre soluturos totum censum solvendum dicto capitulo pro tempore preterito, quo ipsum censum dicto capitulo solvere neglexerunt, et quo fuerunt in rebellionem et contumacia supra dictis secundum modum, sed ⁵⁾ quam dicti census dicto capitulo hactenus solvebantur, quam recognoverunt fuisse talem, quia

¹⁾ In orig. *instigante*. ²⁾ In orig. vizibilă stumai partea de jos a cuvântului. ³⁾ in text: *solitas*. ⁴⁾ Loc rupt in orig. ⁵⁾ *sed* greșit pentru: *ad*.

nuncius capituli ire consueverat ¹⁾ ad ²⁾ parochias singulorum dictorum plebanorum et dinumerare focos cuiuslibet parochie et pro singulis sexaginta focis sic dinumeratis et reperiis quilibet de dictis plebanis solvere tenebatur annis singulis dicto capitulo unam marcā fini argenti ponderis Budensis. Pro tempore vero futuro promiserunt dicti procuratores dictorum decani et plebanorum dictis aliis procuratoribus capituli supra dicti stipulantibus et recipientibus eiusdem capituli nomine annis singulis pro toto illo tempore, quo dictas ecclesias obtinebunt, solvere cum effectu dictos census infra scripto modo, videlicet quia pro toto dicto decanatu et universis et singulis plebanis eiusdem decanatus dicti decanus et plebani solvent annis singulis dicto capitulo eorundem decani, et plebanorum particulis quinquaginta et duas marcas fini argenti et ponderis Budensis in supra scripta civitate Albensi apud cameram dicti capituli et nihilominus in quocumque alio loco et etiam in Romana curia, in qua dicti census petiti fuerunt, tertio die post festum beati Nicolai confessoris ³⁾ ipsi capitulo seu alio per predictum capitulum ad hoc deputato. Quas quidem quinquaginta et duas marcas dicti decanus et capitulum in eorum parochiis postea colligere possunt, prout magis eis videbitur expedire et debebunt dicte <L> et due marce ponderari ut predictur ad pondus Budense si poterit tunc haberi, ita quod semper quando ponderabuntur simul marce quatuor eleventur. Et si pondus Budense tunc non haberetur, ad quamlibet marcā in pondere Transilvano et specialiter de Sebus addi debebunt tres lotones huiusmodi autem marcas additis ut premittitur cuilibet ipsarum marca:um dictis tribus lotonibus dictum capitulum pro equivalentibus marcis Budensis ponderis recipere tenebuntur. Quas quidem quinquaginta et duas marcas pro tempore futuro in dictis terminis et in dicto pondere dicti procuratores dictorum decani et plebanorum procuracionibus dicti capituli presentibus stipulantibus et recipientibus nomine ipsius capituli solvere cum effectu et sub obedientia dicti domini episcopi et successorum suorum semper manere sub poena ducentarum marcarum fini argenti ad predictum pondus toties committatur et dictis dominis episcopo et capitulo acquiratur, quories contra factum fuerit ratis nihilominus semper manentibus promissionibus supra scriptis. Et ultra ad maiorem roboris firmitatem iuraverunt ad sancta dei evangelia corporaliter tactis scrip uris in animas predictorum dominorum decani et plebanorum attendere et inviolabiliter observare omnia et singula supra scripta sub poena periurii et ammissionis dictorum beneficiorum obligantes pro predictorum observatione nihilominus omnia predictorum bona et dictarum ecclesiarum suarum. Et insuper submiserant predictos decanum et plebanos et eorum quemlibet pro predictis omnibus et singulis observandis...⁴⁾ camere domini nostri pape et domini camerarii eiusdem cuiuslibet auditoris seu viceauditoris vel locumtenentis ipsorum et curie camere

¹⁾ Urmează: ad. ²⁾ adăogat la margine. ³⁾ 8 Decembrie. ⁴⁾ Loc rupt in orig.

supra dicte. Et ultra predicta omnia et singula constituerunt nomine et vice dictorum decani et plebanorum et cuiuslibet eorum seu substituerunt ex potestate super hoc sibi data procuratores dominum Ambrosium de Mediolano advocatum in Romana curia, Marcum de Veneciis et Johannem Angeli de Interano procuratores in curia Romana ad comparandum nomine et vice dictorum decani et plebanorum in curia camere dicti domini nostri pape coram aliquo de prenomminatis officiali seu auditore vel viceauditore¹⁾ curie dicte camere et ad recognoscendum coram eis ad petitionem cuiuslibet hoc requirentis pro parte dictorum dominorum episcopi et capituli omnes et singulas promissiones et obligationes superius factas pro parte dictorum decani et plebanorum et omnia talia et singula supra scripta. Et ad audiendum et recipiendum absque aliqua iuris sollempnitate omnem sententiam diffinitivam et interlocutariam in curia dicte camere proferendam super observatione premissorum. Et ad volendum et consentiendum, quod in eos decanum et plebanos et eorum quemlibet suspensionis interdicti et excommunicationis et beneficiorum privationis sententie proferantur, si ullo tempore deficerent in premissis vel aliquo premissorum et ad dicendum et faciendum in omnibus et singulis supra dictis et circa ea, ut melius et efficacius valeant et teneant quecumque fuerint oportuna et que ipsimet dicere et facere possent si presentes adessent. Quibus quidem omnibus et singulis sicut peractis in presentia nostri capituli supra dicti per dictos procuratores utriusque partis...²⁾ capitulum supra dictum cum instantia rogarunt, quod deberemus predictis omnibus attestari et sigillum nostrum apponere in testimonium veritatis, unde attestantes predicta omnia et singula esse vera, prout superius continetur, sigillum nostrum presenti scripture apponi fecimus in evidentius veritatis testimonium et maiorem fidei firmitatem et cetera et actum et cetera et ponantur Kalende, indictio, annus et dies et etiam adhibeantur testes ut in alia forma.

Predicta forma pertinet et facit ad hoc quod quando iam ex parte plebanorum ab una parte et ex parte domini episcopi et capituli ab altera sunt constituti procuratores. Isti procuratores tam ipsis procuratoriis et mandato comparebunt coram aliquo capitulo et faciant illam recognitionem et concordiam modo et forma prenotatis etiam si alii sacerdotes reverti voluerint, servetur ordo et modus hic contentus vel secundum quod fuerit ordinatum, ea facta forma pacis formetur et colligetur modus de forma et informatione... tradita et contenta, sed quod quilibet sapiens poterit ex levi colligere et transformare hoc non pretermisso, quod semper procuratoria utriusque partis tam episcopi et capituli quam etiam sacerdotum semper inserantur de verbo ad verbum.

Item si non posset fieri, ut ipsi sacerdotes et plebani singulariter et personaliter ad aliquem locum...²⁾ est ad locum ecclesie cathedralis ad faciendum et constituendum procuratores vel etiam personaliter <concordiam> faciendam accedere, ex tunc licet non tantum valeat tamen conveniant omnes et singuli

1) In orig. *auditori vel viceauditori*. 2) Loc rupt in orig.

Albe apud Predicatores et Augustinenses beati Stephani et etiam dominus episcopus et domini de capitulo ibi conveniant omnes et ibi fiat ipsa requisitio, recognitio et concordia et materie presentis forme formetur illo modo et mutetur sub sigillis predictorum conventuum. Sed quia per se sigilla conventuum fidem non faciunt oportet de necessitate. . .¹⁾ episcopi regni Ungarie literis eorum mediantibus attestentur, qualiter literis talium. . .¹⁾ in partibus illis et in regno fides consuevit adhiberi. Ista dicta sunt propter ca. . .¹⁾ si preter melius valet, quod semper fiat sub sigillo episcopi alicuius. . .¹⁾ nec predicatur.

Item²⁾ si coram ipsis conventibus fuerit facta ipsa concordia, ex tunc bonum est, quod ille publicus notarius, qui est in Sebus, scribat ipsas literas et se cum testibus subscribat uter alter si potest et semper habito copie litere vigore cuius se dicit publicum notarium.

<Pe verso>: Ista forma et informatio, que debet mitti capitulo.

Doc. Nr. 491

<1328 Martie — 1349 Iunie 13>.

Dominum Valentinum³⁾ notum feci vobis, quod de decimis vestris in absentia mea nichil exigere potuerint de quibus easdem dare possem. Unde peto gratiam vestram, ut non dedignemini me de huius facto, quia omnes portatores litterarum vacuis manibus revenierunt ad nos. Propter ea etiam si habere pecuniam possem, precepistis, ut statim receptis litteris vestris, nemini darem pecuniam vestram, nisi prius hominem meum mitterem ad vos, per quem et per alias litteras vestras certificaretis me. Cetera omnia dicet vobis lator presentium. Item mittatis litteras regis, quas portavi vobis de facto cause vestre, quibus mediantibus birsagium precipitur, ut birsagium⁴⁾ comes Paulus comes curie super vos recipere non presumat donec ipse cum baronibus suis decreverit si eritis in birsagio an non, ut si collector birsagiorum venerit possim ei exhibere easdem.

Doc. Nr. 503

1328 Mai 8, Avignon.

Iohannes episcopus etc. Venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis, necnon dilectis filiis electis, abbatibus, prioribus ac aliis ecclesiarum prelati in regno Ungarie constitutis, salutem etc. Significavit nobis carissimus in Christo filius noster Carolus rex Ungarie illustris, quod vos, cum contingit aliquos ex Cumanis, Olachis et Sclavis et aliis infidelibus ad fidem catholicam divina gratia et dicti regis inductione converti, ab huiusmodi taliter conversis et in fide catho-

¹⁾ loc rupt în orig. ²⁾ Dela *Item* până la *notarium* este adăugat pe margine arătând prin semne că trebură continuat după *predicatur*. ³⁾ Corect ar trebui să fie: *Domine Valentine*. ⁴⁾ In orig. urmează *si, şters*.

lica predicta novis decimas integras nimis rigore exigitis, et etiam extorquetis, propter quod neophiti et conversi huiusmodi ex eo, quod solvere decimas ante conversionem eorum non consueverunt, interdum asserunt, quod ad fidem catholicam predictam assumendam ex eo invitantur, ut dent clericis bona sua, et multi, qui ad fidem ipsam libenter converterentur, a conversione huiusmodi propterea retrahuntur. Quare dictus rex nobis humiliter supplicavit, per nos super hoc de oportuno remedio provideri. Nos igitur nolentes, quod predicti infideles ab huiusmodi conversione ipsorum ad fidem catholicam propterea retrahantur, universitati vestre per apostolica scripta districte precipiendo mandamus, quatenus in exigendo decimas predictas ab huiusmodi de novo conversis vos sic benigne et curialiter, quousque conversi ipsi in fide predicta perfecti, et in ea plenarie roborati fuerint, vos gratis, quod conversi ipsi se gravatos non reputent, quinimo benignius pertractari, alios infideles ad predictam fidem catholicam assumendam inducant, et ipsi in fide predicta devotius perseverent. Datum Avinione VIII Idus Maii. Pontificatus nostri anno duodecimo.

Doc. Nr. 506

1328 Iunie 2, Turda.

Nos Thomas woyuodas Transsilvanus et comes de Zonuk memorie commendantes, tenore presentium significamus, quibus expedit, universis. Principalis providentie nobilitas ad memoriale suggerit sempiternum, ut gesta hominum modernorum, que labente temporum labi possunt, litterarum emulomento sic firmentur, ne oblivionis iaculo sauciantur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod Georgius filius Stephani, Ladislaus et Johannes filii Petri de Scengyel in congregazione nostra generali in festo corporis Christi, anno dominice M^oCCC^oXX^{mo} octavo in Thorda celebrata ad nostrum accedentes presentiam, sua nobis conquestione declararunt tali modo, ut comes Nicolaus filius Petri de Gerend, ipsorum <proxim> us portione eorum, videlicet medietatem ipsius possessionis Scengyel, jure hereditario ipsos contingentem propter teneram etatem ipsorum, cum adhuc se regere non valuissent, ex beneplacito et consensu eorum ac tenus conservasset; quam quidem medietatem possessionis ipsorum Scengyel vocate, cum iam maturam pervenissent ad etatem, ut se ipsos regere possent, si eidem comiti Nicolao videretur eisdem resignare, sicut ipsorum fore dinoscitur hereditaria, rehabere vellent ab eodem. Quo audito prefatus comes Nicolaus filius Petri, unacum Laurentio de Reche, genero suo, assurgens, respondit eomodo, quod ipsi Georgius filius Stephani, Ladislaus et Johannes filii Petri de Scengyel essent proximi sui et quod ipsa medietas possessionis Scengyel, cum omnibus utilitatibus suis eorum fores hereditaria. Verum tamen quia propter teneram etatem ipsorum eisdem actenus fideliter conservasset, et quod aliam medietatem ipsius possessionis Scengyel vocate a Stephano, pater predictorum Georgii et Petri, iusto titulo emptionis comparasset comparatamque

medietatem ipsum contingentem, cum omnibus utilitatibus eiusdem medietatis prefato comiti Laurentio de Reche, genero suo, cum sorore sua tempore matrimonii tradidisset perpetuo possidendam in filios filiorum suorum et tenendam, idemque prenomatus comes Nicolaus cum predicto comite Laurentio de Reche, genero suo, eandem medietatem possessionis Scengyel vocate cum omnibus utilitatibus suis, ut prehabitu est, tum ratione proximitatis, tum etiam, quia hereditaria ipsorum fore dinoscebatur, ei dem Georgio filio Stephani, Ladislao et Jchanni filiis Petri filii predicti Stephani pure et simpliciter resignarunt, nullum ius seu dominium in eadem medietate sibi reservantes. Assumpmentes etiam et mutua vicissitudine se obligantes firmiter, quod si quas litteras ipsi comites Nicolaus et Laurentius ratione medietatis ipsius possessionis Scengyel, qua scilicet medietas ipsos Georgium filium Stephani, Ladislaum et Jchannem filios Petri filii Stephani contingit, vel econverso, si quas forte litteras premorati Georgius filius Stephani, Ladislaus et Jchannes filii Petri filii Stephani ratione medietatis, qua videlicet medietas ipsum comitem Laurentium et suos posteros in predicta possessione Scengyel per donationem seu traditionem ipsius Nicolai comitis filii Petri, modo prehabito, attingit, contra se se emanassent et fecissent emanari, prorsus committere cassatas et inertas ita, quod quodocumque in lucem presentarentur littere actenus emanate, viibus carerent et nullius valoris essent roboris vel momenti; reddentes nichilominus alter alterum de omnibus iniuriis usquemodo habitis hinc et in <de> expeditum et sibi per omnia satisfactum; ad quod se partes coram nobis spontane obligarunt voluntate. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri munimine roboratas. Datum die, loco et anno prenotatis.

Doc. Nr. 512

1328 Iulie 20, Deva.

Thomas vziivca Transsilvanus et comes de Zonuk fidelibus suis universitati iobagiorum Jchannis dicti Henul, filii Jchannis filii Geubul, in possessionibus suis Neppundorph et Pugo vocatis existentibus omnimodam dilectionem. Datur nobis intelligi, quod vos audito aliquo rumore dispergi de ipsis possessionibus interderetis, unde cum hoc verum non sit, assecuramus et affidamus vos firmiter fide nostra per presentes, quatenus obmissis omnibus rumoribus absque omni timore pacifice et quiete in vestris edibus manere debeatis sub nostra protectione speciali, et qui causa commorandi ad easdem venire voluerint, libere veniant et secure commorentur. Nos enim tam venientes quam in eisdem existentes ab omnibus molestare volentibus protegemus, ipsas autem possessiones eidem Henul mediante privilegio domini nostri regis perpetuo et irrevocabiliter omnibus impetitoribus silentium imponendo faciemus confirmare. Datum in Dewa, in festo beati Elye prophete, anno domini M^oCCC^oXX^{mo} octavo.

Doc. Nr. 517

1328 Septembris 26.

Secunda scilicet, ut puta condam serenissimi principis domini Karuli eadem dei gratia regis Hungarie etc. felicis recordationis confirmatoria in anno domini M^{mo} trecentesimo vigesimo octavo, sexto kalendas Octobris, regni autem sui similiter vigesimo octavo, per manus discreti viri magistri Andree Albensis ecclesie prepositi, aule sue vicecancellarii, dilecti et fidelis sui emanata.

Doc. Nr. 523

1329, <Arad>.

Capitulum Orodienſis eccleſie omnibus Chriſti fidelibus preſentibus et futuris notiſiam preſentium habituris ſalutem in domino ſempiternam. Ad univerſorum notiſiam huius ſerie volumus pervenire ſcriptionis, quod Gregorio et Diſio filiiſ Chanad de Rudan pro ſe et pro Benedicto filio Stephani, filii eiſdem Chanad, item Michaele filio Nicolai de Beez, ſimiliter pro ſe et pro Stephano ac Clemente filiis ſuis nobilibus de genere Chanad ab una parte, ab altera vero magiſtro Petro prepoſito kathedrali Chanadienſis eccleſie et magiſtro Stephano archidiacono de Themus coram nobis perſonaliter conſtitutiſ, per eoſdem Gregorium, Diſoniuſ et Michaelem prepoſitum extitit coram nobis atque dictum, quod dimidietatem poſſeſſionis ipſorum hereditarie Beez vocate, in comitatu Chanadienſi exiſtentis, ipſos perſonaliter contingentiſ in qua eſt eccleſia in honorem beati Johanniſ evangeliſte fundata, poſſeſſionibus Turuſzd et Kukyner vocatiſ vicinate, cum omnibus ſuis utilitatibus et pertinentiſ et ſpecialiter dimidietate terrarum arabiliuſ, piſcinaruſ, locorum ſeſſionaliuſ, patronatuſ dicte eccleſie et cum dimidietate totiuſ ſilve Palataerde vocate, iuxta fluvium Moruſ adiacentiſ, ac aliis quibuſlibet utilitatibus et qualitatibus ipſiuſ poſſeſſionis eo iure, eaſque plenitudine ac ſub eiſdem metiſ et limitationibus, quibus ipſi et ipſorum predeceſſores eandem pacifice poſſeſſeſſent uſque modo, eiſdem Petro prepoſito et Stephano archidiacono et ipſorum ſucceſſoribus pro centum marcis plene perſolutiſ ab eiſdem et receptiſ, quam quantitatem pecunie in redemptione portionuſ Petri filii Chazſar, proximi ipſorum, in omnibus poſſeſſionibus ipſorum habitaruſ, per eundem Petrum alienataruſ, recepſſent, eoſque alias unde redimere, non potuiſſent, dediſſent, vendiſſent et tradiſſent et coram nobis eiſdem vendiderunt et tradiderunt iure perhempnali pacifice et quiete, ac irrevocabiliſter poſſidendam, tenendam et habendam per neminem ipſorum et eoruſ ſucceſſores tempore proceſſivo ab eiſdem repetendam; danteſ inſuper eiſdem plenam et omniuſmodam, eandem dimidietatem poſſeſſionis ſervandi, vendendi aut, cui voluerint, in vita vel in extremiſ donandi et legandi facultatem. In ſuper obligaverunt ſe iidem Georgiuſ, Diſoniuſ et Michael et ipſorum heredeſ eoſdem Petrum prepoſitum

et Stephanum archidiaconum ac eorum successores in dicta medietate possessionis pacifice et indempniter conservare et ab omnibus processu temporum eosdem molestare aut impetere, ratione ipsius possessionis dimidietatis, volentibus expedire et defendere suis propriis laboribus et expensis tenebuntur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem, ad petitionem partium, litteras concessimus pendentes sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus magistri Pauli lectoris ecclesie nostre, magistro Blasio cantore, Valentino custode, Johanne, Michaeli et Petro magistris ac aliis ecclesie fratribus salvis existentibus, anno domini millesimo CCC^{mo} XX nono.

Doc. Nr. 525

1329 Ianuarie 17, Turda.

Nos Thomas woyucda Transsilvanus et comes de Zonuk damus pro memoria, quod in congregatione nostra generali in festo beati Anthoni confessoris in Thorda celebrata Nicolaus et Ladislaus dicti Wos consurgentes proclamationis proposuerunt eo modo, quod ipsis famulis Dause woyuode existentibus comes Deseu de Elephanth cum ad se pertinentibus universis manu potentiaria super villam ipsorum Zentheged vocatam veniens ipsamque villam funditus destruens, tres mille marcis valentes et ipsorum propriam equatiam; in qua quadraginta equo poledros portantes fuerant, simulcum equis minoribus recepisset, quinque famulos ipsorum in eodem spolio occidendo. Quo audito capitulum ecclesie Transsilvane, universi nobiles dicti regni uno animo sequentes dictis et propositionibus Nicolai et Ladislai predictorum testimonium perhibuerunt, ut ipsis Ladislao scilicet et Nicolao, non exigentibus suis meritis, predictus Deseu hec omnia predicta irrogasset. Et quia idem Deseu in ipsa nostra congregatione non adherat¹⁾, decernentes adiudicavimus, ut in octavis beati regis Stephani nunc venturis predictus Deseu debet comparere coram nobis in villa Kereztes contra Nicolaum et Ladislaum predictos peremptorie revisurus. Datum die et loco prenotatis, anno domini M^oCCC^oXX^{mo} nono.

Doc. Nr. 537

1329 Aprilie 26.

Carolus dei gratia rex Hungarie, Dalmatie, Croatie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Salernitanus ac honoris ac Montis Sancti Angeli dominus. Omnibus Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis, salutem in salutis largitore. Ad regiam pertinet maiestatem iustas petitiones admittre fidelium subiectorum, quo eorum numerus iugiter augeatur, et regalis potentia latius extendatur: cum regum sit proprium

¹⁾ Correct: *adevat*.

in multitudine populorum gloriari. Eapropter ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire: quod nos considerantes fidelitates hospitem nostrorum, fidelium de Maramorusio, Saxonum, et Hungarorum, videlicet in villis Visk Huszth, Fecsö et Hosszúmezö specialiter pro eo, quod terra Marmarusiensis infertilis laboriosa et gravis ad residendum fore dignoscitur omnes libertates, quibus cives seu hospites de Szeuleus gaudent et fruuntur, eisdem de regia benignitate duximus concedendas, his specialiter declaratis et expressis: primo quod quicumque conditionis libere homines ad villas predictas causa commorandi venire voluerint, libere veniant et secure commorentur; et sicut libere veniunt, sic et libere alias quocumque voluerint, se conferre possint, cum rebus ipsorum et personis, venditis edificiis propriis sumptibus comparatis, soluto iusto et consueto terragio, habitaque licentia de villa abundi clara luce. Secundo item quod iudicio nullius comitis stare teneantur, nisi iudicis ipsorum per nos deputati, aut villici ipsorum per nos deputati aut villici ipsorum per communitatem electi. Tertio item villicum inter se eligant, quem voluerint de communi voluntate, et sacerdotem, seu plebanum ad ecclesias eorum parochiales sponte recipiant, quem in iisdem ecclesiis non solum usque tempus, sed etiam perpetuo possint conservare; et idem plebanus eorum in suis extremis bona sua et res suas liberam habeat, quibuscumque voluerit, legandi facultatem. Quarto item iidem hospites nostri decimam sacerdoti seu plebano debitam, in agro relinquunt ex integro. Quinto item sacerdotes eorum de quinquaginta fundis integris, terras arabiles habentibus, ratione decimarum solvant suo episcopo diocesano unam marcam denariorum, tempore currentium in termino consueto. Sexto item homicida pro homicidii iudicio solvat duas marcas denariorum. Septimo item pro mortali vulnere unam marcam, et de percussione, que fit cum sanguinis effusione dimidiam marcam; de simplici percussione absque sanguine, sexaginta denarios solvat reus. De vituperio autem nihil plus queratur per vituperatum nisi facto. Octavo item volumus, ut omnes causas inter ipsos motas et movendas, villicus eorum cum senioribus ipsorum possit iudicare exceptis homicidio, violentia furto et incendio; quas iudex noster cum villico ipsorum iudicabit; quarum causarum iudicatarum duas partes iudex noster percipiet, tertia parte villico eorum remanente. Nono item super causis inter ipsos exortis, liberam habeant pacem reformandi facultatem. Decimo statuimus etiam, ut terras eorum, quas ipsi stirpando preoccupasse dicuntur, labores eorum expendendo pro eisdem, nullius idiomatis vel nationis homines ipsas terras ab ipsis auferendi habeant facultatem. Undecimo preterea ipsi hospites nostri pro terragio de singulis fundis integris singulos dimidios fertones singulis festivitibus beati Martini confessoris nobis dare et solvere teneantur. Duodecimo volumus etiam, quod ubicunque processerint cum suis mercimoniis, nullus eosdem presumat impedire, sed si qui aliquid actionis habuerint contra ipsos, coram iudice vel villico eorundem, ordine iudiciario prosequatur; et si in reddenda querulantibus iustitia is contumax fuerit, tandem possint prohibere bona eorundem. Decimo tertio item volumus, quod fora habita

in eisdem villis, sub constitutis diebus, libere et absque tributo aliquali celebrentur. Decimo quarto: item volumus, quod nullus baronum nostrorum super eos descensum facere presumat violentum. Decimo quinto: et etiam si voluerint aliqua opera utilia et novas plantationes, liberam habeant faciendi facultatem. Decimo sexto: hoc non pretermissio: quod de singulis curiis sive fundis, agros non habentibus, non nisi tria pondera pro terragio nobis solvere teneantur. Decimo septimo: item quia ipsa terra Maramurusiensis multum sterilis esse dicitur, ut est predictum pro persolutione aconum, frugum, decimarum, porcorum et oblationibus munerum, alias presentare et offerre consuetorum, propter carentiam annonae, ipsos pius reddidimus liberos et pariter expeditos. Utque series libertatis ipsorum hospitem nostrorum premisse inconcussa et immota permaneat, roburque obtineat perpetue firmitatis, nec per quempiam in irritum possit revocari presentes concessimus litteras, dupplicis sigilli nostri novi et authentici munimine roboratas. Datum per manus honorabilis et discreti viri magistri Andree, ecclesie Albeusis prepositi, aule nostre vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno domini MCCCXXIX sexto kalend. Maii regni autem nostri anno similiter vigesimo nono. Sede Strigoniensis ecclesie vacante. Venerabilibus in Christo patribus fratre Ladislao, archiepiscopo ecclesie Colocensis, aule nostre cancelario, Benedicto Chanadiensis — etc.

Doc. Nr. 545

1329 Iunie 12.

... Adhuc idem magister Johannes decem litteras pro sui defensione nostro presentavit conspectui, quarum due domini Caroli regis privilegiales, ambe anno domini millesimo trecentesimo vigesimo nono, pridie idus Junii, regni autem sui anno similiter vigesimo nono edite et tandem per dominum Ludovicum regem, filium eiusdem Caroli regis, anno domini millesimo trecentesimo sexagesimo quinto, tertio idus Maji, regni autem sui anno vigesimo tertio, appositione novi et ultimi sui sigilli communitate, tributa in possessionibus magistri Mauritii, filii Nicolai vajvode, Megges et Zamostelek vocatis ab antiquo exigi consueta eidem magistro Mauritio, tributum vero fori ville Crasso in comitatu Zathmariensi per dominum Carolum regem ipsis Mauritio et Stephano filiis dicti Nicolai vajvode perpetuo data extitisse declarabat.

Doc. Nr. 548

1329 Iunie 25, Turda.

Nos Thomas wayuoda Transsilvanus et comes de Zonuk memorie commendamus per presentes, quod cum religiosus vir dominus frater Joannes abbas de Colosmonstra Dominicum et Nicolaum filios Joseph de Machkas ratione potentiariae occupationis et defalcationis cuiusdam prati seu fenilis sui intra metas et limites possessionis sue Kaijantou vocate existentis, Kaijanthou Pada,

nunc Josephzenaffywe per eosdem nobiles de Machkas predicta alio nomine nominati, supra nemus Joseph Beerke habiti, legitime citationis modum observando, ad octavas festi Epiphaniarum domini proxime preteritas nostram in presentiam traxisset in causam. Et ipsa causa diversis prorogationum cautelis intervenientibus in quamplurimis terminis et tandem ad congregationem nostram generalem universitati nobilium et alterius cuiusvis status et conditionis hominum partis Transsilvane in festo beati Antonii confessoris Thorde celebratam¹⁾, in ultimis similiter proxime preterito²⁾, iuxta continentias aliorum litterarumstrarum prorogatoriarum extitisset dilata; tandem ipso die festi beati Antonii confessoris occurrente, partibus coram nobis comparentibus et ipsam causam ad pacis reformationem per nos transmitti postulantibus, demum prenotatus Joannes abbas personaliter velut actor ab una, prefati vero Dominicus et Nicolaus filii Joseph per se personaliter et pro aliis suis proximis de eadem, cum procuratoriis litteris nostris, in nostram edeuntes presentiam, per reformationem proborum et nobilium virorum partes suas interponentium taliter se concordasse retulerunt et concordarunt coram nobis, quod iidem Dominicus et Nicolaus filii Joseph de Machkas ac alii nobiles de eadem pre-nominatum pratum Kayantho Pada, alio nomine Joseph zenaffywe, nuncupatum omnino pure et simpliciter usque predictum nemus Joseph Berke eisdem domino abbati et suo conventui remisissent, velut eorum, ius, et reliquissent; tali obligamine mediante, quod si iidem filii Joseph, unacum suis proximis de eadem Machkas, vel eorum successores temporum in porcessu pretextu dicti prati contra prelibatos abbatem et suum conventum aliquam litem vel guerram excitarent, vel dictum pratum de cetero occuparent, extunc iidem sfilii Joseph, cum dictis suis proximis de eadem Machkas, contra prelibatos abbatem et suum conventum in quinquaginta marcis, absque portione iudicis, remauerent et convincerentur eo facto; ad quod iidem filii Joseph se personaliter, pre-nominatos vero alios nobiles de eadem Machkas vigore premissarum litterarum procuratoriarum obligarunt coram nobis. Datum tredecimo die congregationis nostre predictae, in loco supra dicto, anno domini millesimo trecentesimo vigesimo nono.

Doc. Nr. 556

1329 August 1, <Cenad>.

Nos capitulum ecclesie Chenadiensis damus pro memoria, quod accedens ad nostram presentiam Nicolaus sacerdos, capellanus et procurator venerabilis patris domini Andree dei gratia episcopi Transsilvani nomine procuratorio et

¹⁾ In orig. greşit: *celebrata*. ²⁾ In orig. greşit: *preterite*.

vice et nomine eiusdem domini episcopi domini sui proposuit proponendo et protestatus extitit protestando in hunc modum: quod quia Michael de Suuk, nunc magister tavarnicorum eiusdem domini episcopi Transsilvani, de servitiis Thome voyuode Transsilvani retrahendo seu transferendo, se aplicuit et adiunxit servitiis domini episcopi, ex hoc nacta occasione et exinde provocatus idem Thomas woyuoda ob iniuriam eiusdem domini episcopi quatuor villas eiusdem magistri Michaelis Zovath, Saramas, Keduelen et Omboz vocatas per suos servientes infrascriptos omnibus bonis, tam rebus mobilibus quam immobilibus, fecisset spoliari tam miserabiliter, quod exceptis mortibus et interfectionibus hominum et denudationibus et deturpationibus mulierum et virginum dampna ad valorem duorum millium marcarum intulisset et inferri fecisset. Quorum servientium dixit Thome woyuode, qui spolio predictarum quatuor villarum ipsius magistri Michaelis personaliter interfuerunt nomina hec sunt: Johannes filius Martini de Moruch videlicet, item Jacobus filius comitis Nicolai, filii Petri de Gerend, item Johannes filius Nicolai filii Mykud, item Andreas de Gumbas, item Ladislaus dictus Vos, item Lorandus filius Mark, item Johannes dictus Igetu, item Paulus et Beke filii Michaelis, item Gegus, item Jacobus et Andreas filii Jacobi filii Apa, item Michael filius Nicolai, item Johannes filius Durs, item Johannes filius Wgrini, item Barnabas filius Dominici filii Chepani, item Paulus filius <Bene>dicti dicti Zaar, item Michael de Foro, item Myske de Bogo, item Herbordus de Gaud item Georgius et Stephanus filii Ladislai filii Saras, item Peteu filius Rauaz, item <Mic>hael ¹⁾ cognatus eiusdem Rauaz, item Petrus de Gurgynb, item Cristfol, item Symon filius Mark, item Michael filius Michaelis, item Ladislaus dictus Zeel, item Theneth <filius> Egidii, item Paulus et Demetrius filii Demetrii, item Johannes et Stephanus dicti Bagar, item Fabianus de Bonchhida et Nicolaus dictus Fargach. Ne igitur <eiusdem> ¹⁾ domini episcopi taciturnitas in huiusmodi depredationibus, dampnorum illationibus et hominum interfectionibus ad ipsum pertinentibus illatis in suum preiudicium et gravamen immoderate patientie immo negligentie imputetur et in posterum gravius preiudicium generetur, communis iustitie officio incitati, in huiusmodi protestationis testimonium presentes litteras protestationales ad instantiam eiusdem domini episcopi duximus concedendas nostro sigillo communitas. Datum in festo ad vincula beati Petri apostoli, anno domini M^oCCC^o vigesimo nono.

Doc. Nr. 558

1329 August 20, Vişegrad (R. P. Ungarä).

Karulus dei gratia rex Hungarie fidelibus suis capitulo Albensis ecclesie Transsilvane, salutem et gratiam. Dicunt nobis magistri Ladislaus filius Dionisii, item Johannes filius Geche et Barnabas filius Gregorii fratres sui patruales,

¹⁾ In orig. pete de umezealä.

fideles nostri quod ipsi inter se divisionem omnium possessionum suarum hereditariarum quovis nomine nuncupatarum, ubilibet existentium vellet facere pari et unanimi voluntate; super quo fidelitati vestre mandantes precipimus per presentes, quatenus mox visis presentibus una cum Andrea filio Gurk vel Andrea de Baranchka homine nostro unum ex vobis hominem idoneum pro testimonio fide dignum transmittatis quibus presentibus prefati nobiles inter se faciant divisionem memoratam. Et post hec ipsius divisionis et totius facti seriem, prout fecerint et ordinaverint, nobis fideliter rescribatis. Datum in Alto Castro in festo beatissimi regis Stephani, anno domini millesimo CCC^{mo} XX^{mo} nono.

Doc. Nr. 560

1329 <circa August 27>, Turda.

Nos Thomas woyuoda Transsilvanus et comes de Zonuk damus pro memoria, quod Deseu magister de Elephanth iuxta continentiam priorum litterarum nostrarum in octavis beati regis Stephani contra comitem Nicolaum et Ladislaum Vos dictos in facto destructionis possessionis eorum Zeneged vocate et mille marcarum dampnificantium et receptione quadraginta equaciarum suarum coram nobis comparere debuisset. Ipso adveniente termino, idem Deseu magister non venit neque misit, ipsis Nicolao et Ladislao dictis Vos quattuor diebus continuis coram nobis expectantibus legitime. Unde decrevimus ipsum in iudicio contra ipsos fore convictum, si non poterit se rationabiliter excusare. Datum in Thorda in octavis supradictis, anno domini M^oCCC^oXX^{mo} nono.

Doc. Nr. 587

1330 Aprilie 14, <Alba Iulia>.

Excellentissimo domino suo Karulo, dei gratia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Transsilvane orationes in domino debitas ac devotas cum perpetua fidelitate. Litteras excellentie vestre noverit vestra celsitudo, nos recepisse hunc tenorem continentes: <Urmează actul lui Carol Robert, regele Ungariei, din 20 August 1329>. Nos igitur preceptis et mandatis vestre maiestatis obtemperantes, ut tenemur, cum Andrea de Baranchka, homine vestro, ad predicta mandata vestra exequenda unum ex nobis, magistrum videlicet Ladislaum dictum magnum concanonicum nostrum, misimus vice nostra pro testimonio. Qui quidem Andreas de Baranchka homo vester et ipse magister Ladislaus homo noster demum ad nos reversi concorditer dixerunt nobis requisiti, quod idem Andreas homo vester, unacum ipso homine nostro, feria quarta

proxima post festum Pasce ad faciem terre Nempty vocate et ad eandem attentionum et Pestus nominate accessissent et in presentia et sub testimonio eiusdem Andree hominis vestri et nostri prenominati magistri Ladislai comes Johannes et Barnabas super medietate terre seu possessionis Nempty vocate a parte occidentali adiacenti, eosdem contingenti, in comitatu de Hwnyad existentis talem divisionem inter se celebrassent et fecissent; quod ipse comes Johannes habet suam curiam a parte meridionali cum una curia sibi vicina et ex parte septentrionali habet suam partionem. Item magister Ladislaus habet suam curiam similiter a parte septentrionali, cum portione ipsum contingenti iuxta fluvium Morosii. Item Barnabas filius Gregorii suam curiam cum portione eundem contingenti habet a parte meridionali. Item medietates terrarum seu villarum Hozywligeth et Kayanfw vocatarum ultra Morusium, cum omnibus utilitatibus ad ipsas medietates <dictarum> villarum attinentibus, cessissent in portionem comitis Johannis filii Geche. Item medietates duarum villarum Kayanthw et Besen vocatarum simili modo cum omnibus utilitatibus ad ipsas medietates dictarum villarum Beseen et Kayantho pertinentibus, devenissent in portionem magistri Ladislai filii Dionisii. Item medietates duarum terrarum seu villarum Kyskalyan et ¹⁾ Tathamershaza nuncupatarum, eodem modo cum omnibus utilitatibus ad medietates ipsarum villarum attinentibus, cessissent in portionem Barnabe filii Gregorii, unicuique ipsorum perpetuo possidende, salva alia medietate seu portione Ladislai filii Mathie et Andree filii Petri <in terris seu villis> ²⁾ Nempty, Hozywligeth et Kayanfw, Besen et Kayantw et Tathamershaza vocatis remanente. Item prefati magister Ladislaus comes Johannes et Barnabas villam eorum Pestus superior nominatam, in qua ecclesia lapidea in honorem ³⁾ sancti Nicolai est fabricata taliter inter se divisissent, quod ipse comes Johannes filius Geche <habet curiam suam> ex parte orientali cum portione sua ipsum contingenti, ita tamen, quod portionem suam eundem comitem Johannem contingentem habet ex opposito sue curie. Item magister Ladislaus filius Dionisii habet suam curiam ex parte occidentali cum portione ipsum contingenti et portiones ipsorum comitis Johannis et magistri Ladislai dividit quidam rivulus Kerekud nominatus descendens ex parte septentrionali. Item Barnabas filius Gregorii in predicta villa Pestus habet suam curiam cum portione sua ipsum contingenti ex parte meridionali cuius quidem Barnabe curiam et ⁴⁾ portionem in curiis et portionibus comitis Johannis et magistri Ladislai predictorum dividit rivulus <Pestus> nuncupatus. Item prefati nobiles comes Johannes magister Ladislaus et Barnabas tres villas eorum Kezeptelek, Nandor et Vluesagh vocatas ad eandem villam Pestus maiorem pertinentes divisissent sub hac forma; quod villa Kezeptelek cum omnibus utilitatibus suis in portionem comitis Johannis filii Geche, item villa

¹⁾ Compl. după Hunyadmegyei tört. társ. évkv. XI, p. 172 — 173. ²⁾ Compl. după sens.

³⁾ In orig. honore. ⁴⁾ In orig. in.

Nandur vocata in portionem magistri Ladislai filii Dinoisii et villa Wluesagh vocata cum omnibus utilitatibus suis in portionem Barnabe filii Gregorii icessissent unicuique ipsorum in filios filiorum perpetuo possidende. Silvas autem et nemora ac aquas iidem nobiles et iobagiones eorum communiter uti possint. Item prefati <nobiles> comes Johannes magister Ladislaus et Barnabas unam possessionem eorum Keth vocatam in comitatu de Zolnok exteriori existentem divisissent se ipsis communiter possidendam ¹⁾. Datum sabbato proximoante octavas Pasce anno domini millesimo CCC^{mo} XXX^{mo}.

Doc. Nr. 611

1330 August 15, Alba Iulia.

Nos magister Johannes archydiaconus Albensis venerabilis patris et domini Andree dei et apostolice sedis gratia episcopi Transsilvani vicarius generalis presentium per tenorem significamus quibus expedit univērsis, quod cum Katharina et Greeth mulieres ac Elys filie Renery sacerdotis comitem Johannem filium comitis Herbody de Sebus ad nostram evocassent presentiam, constitutisque partibus coram nobis Andreas procurator earum animo litem contestandi contra predictum comitem Johannem proposuit, quod cum quondam Renerus sacerdos, rector ecclesie de Apoldya, pater ipsarum mulierum, de sua hereditate seu patrimonio usque triginta marcas valentem possessionem in Sebus eis reliquisset et eas matrimonio tradidisset, nunc predictus comes Johannes ipsam possessionem occupasset et ut idem sacerdos ordinaverat eas ipsis possessionibus uti non permetteret. Ad quod predictus comes Johannes respondit, quod cum ipse quondam Renerus sacerdos fuisset frater suus uterinus et de hereditate, que a patre eius remansit filiabus suis illegitimis et de adulterio spirituali natis nichil dare et relinquere potuit vel donare et tamquam ab homine sine herede decedente fratreque eius iure nature ad ipsum devolvi debuit pleno iure quod notorium esse dixit et notorium est et evidens et cunctis manifestum remque ita se habere. Unde sedentes pro tribunali Christi nomine invocato sententialiter pronuciavimus, quod ipse Renerus sacerdos de hereditate communi eorum seu de quibuscunque hereditatibus ipsis mulieribus, filiabus videlicet suis, nichil potuit relinquere, dare vel donare, quia omnia iura clamant et constitutiones patrum protestantur, quod illegitimi et maxime de adulterio et permaxime de adulterio spirituali nati nichyl de hereditate possent capere vel habere. Indignum enim esset et omni iuri contrarium, quod tales de illegitimo et dampnato thoro nati cum legitimis et de iusto matrimoniali thoro natis possent habere simul vel per se de hereditate portionem. Unde sepredictum comitem Johannem

---

¹⁾ In orig. grẽsit: *possidendi*.

ab impetitione ipsarum mulierum duximus absolvendum et ipsas hereditates pronuntiavimus iure nature ad ipsum comitem Johannem pertinere et ipsum possidere pleno iure in his scriptis. In cuius rei testimonium presentes concessimus literas sigilli nostri munimine roboratas. Datum ¹⁾ Albe feria quarta proxima post festum beati Laurentii martyris, anno domini M^oCCC^o tricesimo.

Doc. Nr. 624

1330 Decembrie 29.

Elysabet dei gratia regina Hungarie omnibus Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presens scriptum intuentibus salutem in largitore salutis. Reginalem decet excellentiam suorum fidelium preces legitimas favorabiliter exaudire et eorum fidelitatibus recersitis iustis ipsorum petitionibus facilem prebere consensum in his precipue, que videntur suorum subditorum commodis utiliter convenire. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nos consideratis fidelitatibus civium et hospitem nostrorum de Bezturche et ad eandem sedem spectantium petitionibus eorundem iustis et iuriconsonis inclinate ex beneplacito et consensu serenissimi principis domini Karoli dei gratia illustris regis Hungarie consortis nostri carissimi hanc gratiam specialem eisdem duximus faciendam, ut nullius iudicis regni nostri preter presentiam nostram ac comitis eorum per nos pro tempore nunc constituti et in futurum constituendi aut iudicis eorum communiter assumpti astare iudicio teneantur. Item quod nullus hominum personas aut res seu bona eorundem hospitem et civium nostrorum per spatium regni Hungarie sive etiam in partibus Transsilvanis possit vel valeat quoquam prohibere vel per quempiam impedire. Volumus igitur et vobis fidelibus nostris universis baronibus ac specialiter magifico viro Thome vaivode Transsilvano comiti de Zonuk et vices eius gerentibus, comitibus parochialibus, castellanis, iudicibus, nobiles et aliis quibuslibet cuiuscumque dignitatis vel honoris existant ac eorum officialibus pro tempore constitutis necnon civitatibus et villis, quibus presentes ostendentur, precipientes damus firmiter in mandatis, quatenus eosdem cives et hospites nostros de Bezturche et ad eandem sedem pertinentes iudicare vel vestro astare iudicio compellere nullatenus audeatis. Ceterum personas res et bona eorundem ubilibet prohibere vel impedire nullo modo presumatis, nec in vestris tenentis seu in medio vestri prohiberi vel impediri per quospiam permittatis. Sed si qui aliquid actionis vel questionis contra eosdem cives et hospites habuerint in presentia nostre maiestatis vel coram comite eorum per nos constituto aut iudice in medio eorum communiter assumpto ordine iudiciario prosequantur. Si vero idem comes vel iudex eorundem querelantibus de eisdem iustitiam facere neglexerint, ex tunc

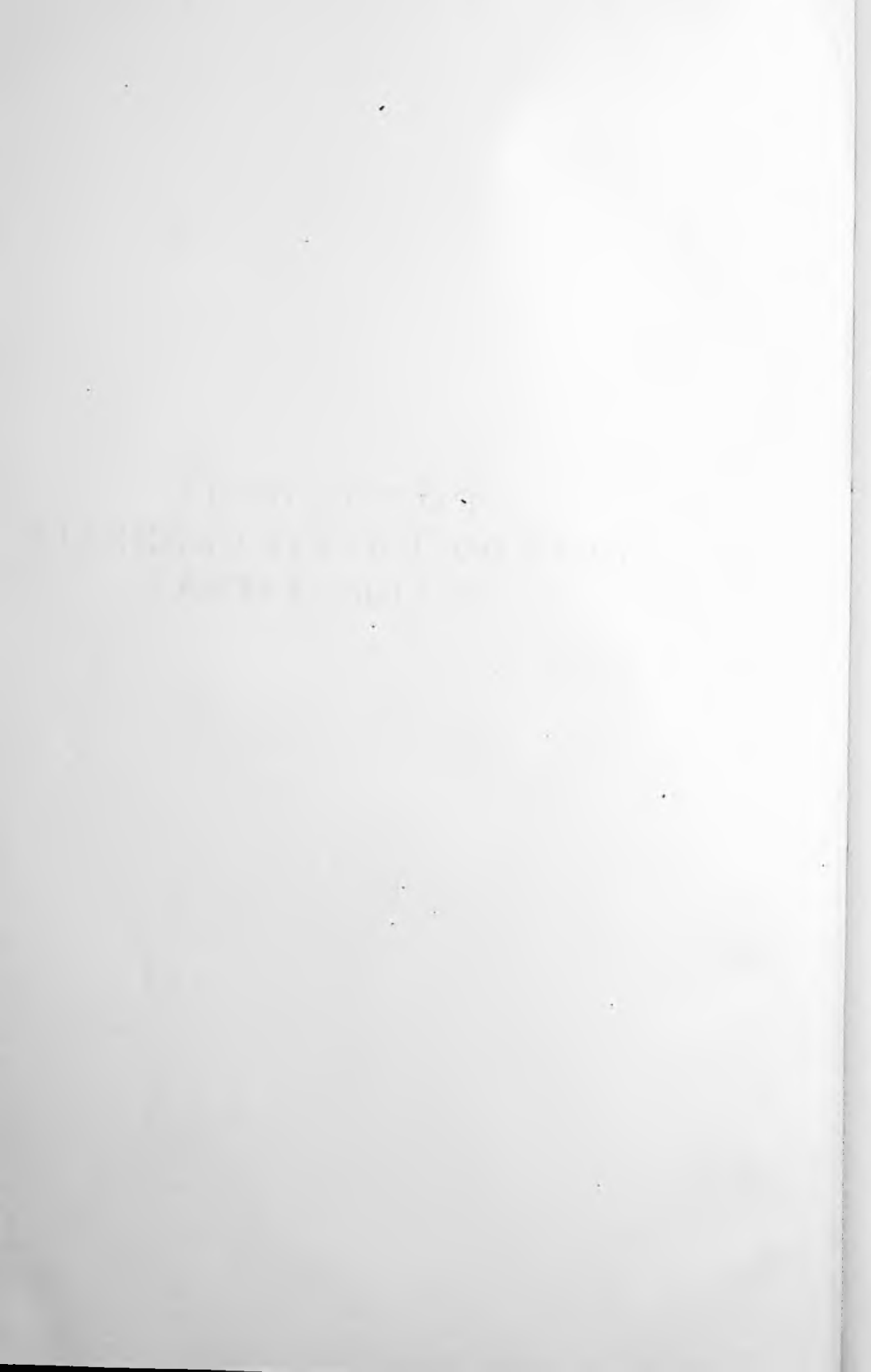
¹⁾ Loc rupt in orig.

idem comes vel iudex in medio eorum communiter assumptus ad nostram presentiam evocetur et nos ex parte eiusdem ordine iudiciario iustitie faciemus complementum. In cuius gratie per ipsum dominum nostrum regem et per nos facte testimonium et memoriam perpetuam presentes nostras literas predictis civibus et hospitibus nostris concessimus sigilli nostri munimine consignatas. Datum per manus venerabilis patris domini Herrici episcopi Wesprimiensis, aule nostre cancellarii fidelis nostri, anno domini M^oCCC^o tricesimo, quarto Kalendaras Januarii.

FOTOCOPII
DUPĂ DOCUMENTE ORIGINALE
ÎN LIMBA LATINĂ

[The page contains dense, handwritten text in a cursive script, which is largely illegible due to extreme fading and blurring. The text appears to be a continuous paragraph or a series of notes.]

Doc. Nr. 405 (pag. 193—196)

Batuta de la (un) de la... (The text is extremely faint and largely illegible due to the quality of the scan. It appears to be a handwritten document or manuscript page.)

Doc. Nr. 571 (pag. 307—308)

Dat la cules 15.IV.1953. Bun de tipar 9.XI.1953. Tiraaj 1500. Hartie velină 65 gr. mp. format 1670 x 100. Coli editoriale 31,1, Coli tipar 31 $\frac{1}{2}$. Prețul unui exemplar 12,25 lei. Comanda 714 A. 1342.

*Pentru bibliotecile mari indicele de clasificare 9 (R)
Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 9 (498) (001—12).*

**Tiparul executat la Intreprinderea Poligrafică Nr. 4,
Calea Șerban Vodă Nr. 133—135, București, R.P.R.**

ÎN COLECȚIA „DOCUMENTE PRIVIND ISTORIA ROMÂNIEI”
AU APĂRUT:

ISTORIA MODERNĂ A R. P. R.

- Războiul pentru Independență 1877, vol. II (1. I. 1877— 9. V. 1877)
Războiul pentru Independență 1877, vol. III (9. V. 1877—15. VI. 1877)
Războiul pentru Independență 1877, vol. IV (15. VI. 1877—15. VII. 1877)
Războiul pentru Independență 1877, vol. V (16. VII. 1877—31. VIII. 1877)

ISTORIA MEDIE A R. P. R.

A. MOLDOVA

- Veacul XVI vol. I (1501—1550)
vol. II (1551—1570)
vol. III (1571—1590)
vol. IV (1591—1600)
Veacul XVII vol. I (1601—1605)
vol. II (1606—1610)

B. ȚARA ROMÂNEASCĂ

- Veacul XVI vol. I (1501—1525)
vol. II (1526—1550)
vol. III (1551—1570)
vol. IV (1571—1580)
vol. V (1581—1590)
vol. VI (1591—1600)
Veacul XVII vol. I (1601—1610)
vol. II (1611—1615)
vol. III (1616—1620)

C. TRANSILVANIA

- Veacul XI, XII, XIII vol. I (1075—1250)
Veacul XIII vol. II (1251—1300)
Veacul XIV vol. I (1301—1320)
Veacul XIV vol. II (1321—1330)

NO. 1838/71

June 10 1976

10/10/10

Prețul lei 12,25